

DRVO IZGUBLJENIH LJUBAVNIKA

Santa Montefiore

Santa Montefjore

DRVO IZGUBLJENIH
LJUBAVNIKA

Prevod
Lena Vasiljević

Naslov originala:

Santa Montefiore

MEET ME UNDER THE OMBU TREE

Mom voljenom Sebagu

Zahvalnica

Želela bih iskreno da zahvalim mojoj argentinskoj „porodici“, koja me je prigrllila u svoj svet. Podelili su sa mnom svoj dom i svoju zemlju i potakli me da zavolim oboje. Bez njih ova knjiga nikad ne bi bila napisana.

Želela bih da se zahvalim i svojoj prijateljici Kejti Rok, svojoj agentkinji Džo Frenk i svojoj urednici Kirsti Fouks na njihovim dragocenim savetima i podršci, a mojoj majci na njenim sećanjima.

1.

Kad god zatvorim oči, jasno mogu da dočaram sebi ravne, plodne ravnice argentinskih *pampi*. To mesto je jedinstveno na zemlji. Nepregledan horizont proteže se kilometrima i kilometrima – nekada smo imali običaj da sedimo u krošnji ombu¹ stabla i posmatramo sunce kako zalazi preplavljujući nizije bojom meda.

Kao dete nisam bila svesna političkog haosa koji me je okruživao. Bilo je to doba progonstva generala Perona; turbulentno razdoblje između 1955. i 1973. godine, kada je vojska upravljala zemljom poput nespretnih školaraca koji su odlučili da se poigraju političkom moći. Bili su to mračni dani gerilskog rata i terorizma. Ali naš ranč Santa Katalina bio je mala oaza mira, daleko od nemira i represija u prestonici. S vrha našeg čudesnog ombu stabla s ljubavlju smo posmatrali svet starovremenskih vrednosti i tradicionalnog porodičnog života, u kome su se smenjivali jahanje, polo i duge, iscrpljujuće roštiljade na zaslepljujućem letnjem suncu. Telohranitelji su bili jedini znak neprilika koje su se krčkale na našim granicama.

Moj deda, Dermot O'Dvajer, nikada nije verovao da ombu ima čudesne moći. Ne bih rekla da nije bio sujeveran, običavao je da sakrije svoje alkoholno piće na drugo mesto svake noći kako bi navodno prevario vilenjake.² Ali jednostavno nije mogao da vidi kako bi stablo moglo imati ikakve moći. „Drvo je samo drvo“, znao je da kaže otežući po irski, „i ništa više“. Doduše, on nije odrastao na argentinskom tlu; kao i njegova ćerka, moja majka, bio je tuđinac koji se nikada nije uklopio. Nije želeo ni da bude sahranjen u porodičnoj grobnici. „Ponikao sam iz zemlje, i u nju ću se vratiti“, veoma rado je govorio. Tako je bio sahranjen u ravnici sa svojom flašom pića – pretpostavljam da je i dalje žudeo da nadmudri te vilenjake.

Ne mogu da razmišljam o Argentini bez vrletne slike tog stabla, mudrog i sveznajućeg poput proročanstva, kako izranja na površinu mojih misli. Sada znam da je nemoguće povratiti prošlost, ali to staro drvo čuva sve uspomene od juče i nade uložene u sutra u samoj biti svojih grana. Poput

kamena nasred rečnog toka, ombu stablo uspelo je da ostane isto iako se sve oko njega promenilo.

Napustila sam Argentinu u leto 1976. godine, ali dok god budem živa, otkucaji mog srca odjekivaće zelenim argentinskim ravnicama uprkos svemu što se otada zbilo. Odrasla sam na porodičnom ranču ili *kampu*, kako ga nazivaju na španskom. Santa Katalina smeštena je nasred te nizije koja je deo ogromnog istočnog regiona koji zovu *pampa*. Ravna poput đumbirovih biskvita, vidi se kilometrima u nedogled na sve strane. Leti je sušna, a zimi zelena i presecaju je dugački, ravni putevi koji su u moje doba bili tek prašnjave staze.

Ulaz na našu farmu ličio je na ulaze u gradove Divljeg zapada iz špageti vesterna; imao je veliku tablu koja bi se klatila na jesenjem vetru i na kojoj je pisalo Santa Katalina velikim crnim slovima. Prilaz kući bio je dug i prašnjav, a s obe strane puta rasli su javori koje je zasadio moj pradede Ektor Solanas. Krajem devetnaestog veka sagradio je svoju kuću, kuću u kojoj sam odrasla, tipičnu belu kolonijalnu građevinu ravnog krova s unutrašnjim dvorištem. Na dva ćoška s prednje strane bila su dva tornja; u jednom se nalazila spavaća soba mojih roditelja, a u drugom mog brata Rafaela. S obzirom na to da je bio prvenac, dobio je najlepšu spavaću sobu u kući.

Moj deda, takođe nazvan Ektor kako bi se zakomplikovale stvari, imao je četvoro dece – Migela, Nika, Paka (mog oca) i Alehandra – i svaki od njih je izgradio svoju kuću čim su odrasli i oženili se. Iako je svaki od njih imao nekoliko dece, ja sam većinu vremena provodila u kući Migela i Čikite s njihovo dvoje dece, Santijem i Marijom, najdražim mi rođacima. Ali bili smo dobrodošli i u kući Nika i Valerije, te Alehandra i Malene, pa smo i tamo provodili vremena koliko i kod kuće.

Kuće na ranču Santa Katalina bile su izgrađene nasred ravnice, a delila su ih velika stabla – uglavnom bora, eukaliptusa, jablana i platana, zasađena na jednakoj udaljenosti kako bi naličila parkovima. S prednje strane je svaka kuća imala široku terasu i na njoj bismo sedeli posmatrajući beskonačnu niziju koja se protezala pred nama. Kada sam prvi

put stigla u Englesku, sećam se kako su me oduševile seoske kućice s uredno podrezanom živicama i negovanim vrtovima. Moja strina Čikita volela je engleske vrtove i pokušala je da ih imitira, ali je to bilo neizvodljivo na Santa Katalini; gredice cveća delovale su izgubljeno u beskrajnom prostranstvu. Umesto toga, moja majka je svuda sadila bugenviliju i hortenzije, i kačila saksije s geranijumima.

Polja oko Santa Kataline bila su prepuna konja; moj stric Alehandro uzgajao ih je i prodavao širom sveta. Na veštačkom brdu, zaklonjenom grmljem i stablima, nalazili su se veliki bazen i igralište za tenis, koje smo svi koristili. Hoze je bio glava *gaučosa*, a oni su se brinuli za konje i živeli u kućicama zvanim *rančos*. Njihove supruge i kćeri radile su kao sluškinje u našim kućama, kuvale su, čistile i brinule o deci. Sećam se kako sam žudela za dugim, letnjim raspustom, koji je trajao od sredine decembra do sredine marta. Tokom tih nekoliko meseci ne bismo napuštali Santa Katalinu. Upravo iz tog razdoblja su mi najdraža sećanja.

Argentina je izrazito katolička zemlja. Ali niko nije katoličku religiju prigrlio tako gorljivo kao moja majka, Ana Melodi O'Dvajer. Deda O'Dvajer je bio razumno pobožan – ne kao moja majka, čiji je život bio posvećen tome da sve prikazuje boljim nego što jeste. Koristila se verom kad god bi joj to odgovaralo. Znali smo satima da se zabavljamo slušajući ih kako se svađaju o volji gospodnjoj. Naime, majka je verovala da je sve odraz božje volje i svoja depresivna stanja doživljavala je kao božju kaznu, a sreću kao nagradu. Kad bih joj pak ja stvarala probleme, što sam uspevala najveći deo vremena, tad je bog kažnjavao što me nije ispravno odgajila.

Deda joj je govorio da takvim stavom izbegava sopstvenu odgovornost. „Nije dragi bog kriv što si razdražljiva od ranog jutra. Način na koji gledaš svet, Ana Melodi, čini da želiš da ga menjaš.“

Deda je imao običaj da govori kako je samo zdravlje božji dar dok je za svoju sreću svako odgovoran. Po njemu, ona zavisi isključivo od ličnog doživljaja sveta; čaša vina može biti napola puna i napola prazna zavisno od toga kako gledate na to. Sve je u tome da se pozitivno gleda na život? Ali, mama je to smatrala svetogrđem i pocrvenela bi u licu kad god bi joj to rekao, a govorio je to često, jer je voleo da je muči.

– Slobodno me ošamari, Ana Melodi, ali što pre prestaneš da govoriš u božje ime i preuzmeš odgovornost za svoja raspoloženja, bićeš srećnija.

– Neka ti bog oprost, tata – promucala bi dok bi joj obrazi postajali crveni poput kose, boje zalaska sunca.

Mama je imala predivnu kosu i duge, crvene kovrdže poput Botičelijeve *Venere*, iako nikad nije izgledala ni spokojno poput *Venere*, ni poetski. Uvek je bila ili izgubljena u mislima, ili namrgođena. Doduše, nekada davno bila je drugačija. Prirodna. Deda mi je rekao da je imala običaj da trči bosonoga po Glengerifu, njihovom rodnom kraju u Južnoj Irskoj, poput divlje životinje s olujom u očima. Oči su joj zapravo bile plave, ali navodno su znale da poprime sivu boju poput kišnih dana u Irskoj, kad se sunce očajnički bori pokušavajući da se probije kroz oblake. To mi je zazvučalo veoma poetično. Rekao mi je da je uvek bežala u brda.

– U tako malom selu bilo je nemoguće bilo šta izgubiti, ponajmanje nekoga živahnog poput tvoje majke, ali jednom nismo mogli da je pronađemo satima. Pretražili smo brda i besomučno je dozivali. Naposletku smo je pronašli ispod stabla kraj rečice kako se igra sa šest mladunaca lisice koje je pronašla. Znala je da je tražimo, ali nije mogla da se odvoji od njih jer su ostali bez majke, i plakala je.

Kad sam ga upitala zašto se promenila, kazao je da ju je život razočarao. – Još uvek joj se u očima krije oluja, ali više ne mogu da vidim kako sunce pokušava da se probije kroz oblake. – Često sam se pitala šta ju je toliko razočaralo.

Ali otac mi je bio pravi romantični junak. Oči su mu bile plave poput različka, a usne lagano uzdignute čak i kad se nije smejao. Zvali su ga „senjor Pako“, i svi na farmi su ga poštovali. Bio je visok, mršav i maljav, ali ne poput svog brata Migela, koji je nalikovao medvedu i bio tako strašno tamnopusut da su ga zvali *El Indio* (Indijanac). Tata je bio svetlije puti, na svoju majku, i izuzetno zgodan. Naša sluškinja Soledad često bi porumenela kad bi nas posluživala za stolom, i jednom mi je priznala kako ne može da ga pogleda pravo u oči. Tata je to, naravno, doživljavao kao znak poniznosti, a ja nisam mogla da mu kažem kako joj se dopada znajući da mi to nikad ne bi oprostila. Soledad nije imala mnogo dodira s mojim ocem, bilo je to mamino područje, ali ništa joj ne bi promaklo.

U nameri da doživim Argentinu očima stranca, vratiću se u detinjstvo i prisetiti dana kad sam se vozila u kolima s konjskom zapregom zvanim *carro* s dedom O'Dvajerom, koji mi je tumačio stvari za mene svakodnevnne i poznate. Kao prvo, argentinsku narav. Španci su osvojili Argentinu u XVI veku i zadužili kraljevske namesnike da vladaju njom, ali 25. maja i 9. jula 1816. godine Argentinci su uspeli da izbore nezavisnost od Španije. Deda je imao običaj da kaže kako je imati dva dana za slavlje tipično argentinski. „Oni uvek moraju da budu veći i bolji od svih drugih“, gundao bi. Pretpostavljam da je bio u pravu. Naposljetku, avenija u Buenos Ajresu zvana Avenija 9. jula najšira je ulica na svetu, i dok smo bili deca izuzetno smo se ponosili tom činjenicom.

U odgovor na poljoprivrednu revoluciju krajem devetnaestog veka, hiljade Evropljana, uglavnom iz severne Italije i Španije, uselilo se u Argentinu kako bi eksploatisali plodno tlo *pampi*. Tada su stigli i moji preci. Ektor Solanas bio je glava porodice i dobar čovek. Da nije bilo njega, nikad ne bismo videli ni ombu ni niziju ravnu poput đumbirova kolačića.

Čim se u mislima vratim na te mirisne prerije, s uzdahom se odmah prisetim grubih, tamnoputih i živopisnih lica *gaučosa*, romantičnih simbola svega argentinskog. Istorijski gledano, *gaučosi* su nekada bili divlji i neukrotivi *mestizo* (mešanci Indijanaca i Španaca), odmetnici koji su se brinuli za velika krda krava i konja koja su lutala *pampama*. Hvatali bi konje i potom pomoću njih okupljali krda krava. Kožu i loj, koji su bili na ceni, menjali su za duvan i *mate*, i taj običaj se zadržao sve dok govedina nije počela da se izvozi. *Mate* je tradicionalni biljni čaj koji se pijucka iz ukrašene okrugle tikvice pomoću kićene srebrne „slamke“ zvane *bombilja*. Čaj izaziva umerenu zavisnost, a prema onome što su nam rekle sluškinje, dobar je i za mršavljenje.

Gaučosi provode život na konjima i gotovo niko na svetu ne može da nadmaši njihove jahačke veštine. Na Santa Katalini bili su živopisan deo pejzaža. Njihova odeća je uočljiva, ali praktična. Obično nose *bombačas*, vrećaste pantalone s nogavicama zakopčanim oko gležnjeva, ugurane u kožne čizme. Potom je tu i *faha*, vuneni pojas koji vežu oko pasa, a na koji ide *rastra*, krut kožni remen ukrašen srebrnim novčićima. *Rastra* im

podupire leđa, u tim dugim danima u sedlu. Osim toga, tradicionalno nose i *fakon*, nož koji se koristi za kastraciju i skidanje kože, ali i za odbranu i jelo. Sećam se kako se deda jednom našalio izjavivši kako bi Hoze, naš glavni *gaučo*, trebalo da nastupa u cirkusu, na šta se tata razbesneo i zahvalio bogu što mu tast ne govori ni španski.

Osim izuzetne spretnosti, *gaučose* odlikuje i ponos. U romantičnom smislu sastavni su deo argentinske kulture i pojavljuju se u mnogobrojnim romanima, pesmama i stihovima. Epska pesma Martina Fjera naslovljena *El Gaučo* najbolji je primer, a to znam jer smo u školi morali napamet da naučimo velike delove pesme. Ponekad kad bi moji roditelji na ranču ugostili strance *gaučosi* bi im priredili neverovatne predstave. Upriličili bi rodeo, pripitomljavanje divljih konja i jahali zapanjujućom brzinom dok bi im lasa pucketala vazduhom poput demonskih zmija.

Hoze me je naučio da igram polo, što nije bilo tipično za devojčice u to doba. Rođacima se to nije dopadalo, jer sam bila bolja od nekolicine, ali ponajviše zato što sam bila žensko.

Otac je oduvek bio izuzetno ponosan na činjenicu da Argentinci neosporno najbolje na svetu igraju polo. Sama igra zapravo vuče korene iz Indije, a u Argentinu su je doneli Britanci. Čim bi nastupilo leto, tokom letnjih meseci oktobra i novembra, odlazili smo u Buenos Ajres i pratili glavne turnire na polo-stadionu u Palermu, starom delu grada. Sećam se da su braći i rođacima ti turniri bili izgovor da upoznaju devojke, upravo kao i misa u gradu, kad gotovo uopšte nisu obraćali pažnju na propoved već su neprestano razmenjivali poglede s devojkaama. Ali na Santa Katalini polo se igrao gotovo cele godine. *Petiserosi*, radnici u štali, trenirali su i održavali konje. Obično bismo nazvali *puesto* i izvestili ih kad nameravamo da igramo, a konji bi nas dočekali spremni i osedlani, frkćući u senci eukaliptusa.

U to doba, šezdesetih godina XX veka, Argentinu su pustošili nezaposlenost i inflacija, kriminal, društvena previranja i represija. Ali nije oduvek bilo tako. Početkom dvadesetog veka Argentina se, pa tako i moja porodica, obogatila na izvozu mesa i pšenice i postala najbogatija država

Južne Amerike. Bilo je to zlatno doba obilja i ugodnog života, a deda Ektor Solanas je za propast države krivio neumoljivu diktaturu predsednika Huana Dominga Perona, koja je okončana 1955. godine intervencijom vojske i njegovim izgnanstvom. Međutim, iako je od tada prošlo mnogo godina, Peron je ostao vruća tema. Ni danas niko nije sasvim ravnodušan prema njemu. Ljudi ga još uvek ili obožavaju, ili mrze.

Domogao se vlasti uz pomoć vojske, i postao argentinski predsednik 1946. godine. Bio je zgodan, harizmatičan i pametan. On i njegova supruga, predivna ali bezobzirno ambiciozna Eva Duarte, bili su fascinantni i moćan par koji je osporavao teoriju da je potrebno biti član neke od „starih“ porodica da bi se moglo postati „neko“ u Buenos Ajresu. Naime, Peron je poticao iz provincijskog gradića, a Eva je bila vanbračno dete odraslo na selu u siromaštvu, poput moderne Pepeljuge.

Deda Ektor je tvrdio da je Peronova moć izgrađena na lojalnosti i podršci radničke klase, koju je on pažljivo muzao godinama, i žalio se kako su oboje supružnika podsticali radnike da žive od milostinje umesto od sopstvenog rada. Uzimali su od bogatih i poklanjali siromašnima neprestano crpeći nacionalno bogatstvo. Evita je, na primer, umela da naruči hiljadu pari *alpargatas* (tradicionalne espadrile radničke klase) koje bi onda slala siromašnima. Odbijala je da ih plati i zahvaljivala se nesrećnom proizvođaču što ih je tako velikodušno podario običnom narodu.

Za radnike je predstavljala ikonu. Siromašni i potlačeni bukvalno su je obožavali. Baka Marija Elena Solanas ispričala nam je zapanjujuću priču kako je jedanput otišla u bioskop s rođakom Susanom. Evitino lice pojavilo se na platnu, kao i uvek pre početka filma, i Susana je došapnula baki kako očigledno farba kosu u plavo. Nakon projekcije, rulja besnih žena odvukla ju je u ženski toalet i tamo joj divljački odsekla svu kosu. Takva je bila moć Evite Peron; mogla je ljude dovesti do potpunog ludila.

Ipak, uprkos njenoj moći i obožavanju, pripadnici više klase smatrali su je najobičnijom droljom, koja se pružanjem telesnih usluga izvukla iz siromaštva i postala najbogatija i najslavnija žena na svetu. Ali takvi su bili u manjini. Kad je umrla 1952, u trideset trećoj godini, dva miliona ljudi pojavilo se na njenoj sahrani, a njeni radnici su odmah poslali peticiju papi moleći ga da je proglasi sveticom. Španski stručnjak dr Pedro Ara

balsamovao joj je telo poput voštane figure, koje su potom neprestano selili i skrivali na različitim mestima širom sveta, iz straha da bi moglo podstaći osnivanje kulta. Konačno je sahranjena 1976. godine među „oligarsima“ koje je mrzela, i to na otmenom groblju *La Recoleta* u Buenos Ajresu.

Nakon što je Peron bio prisiljen da pobegne, vlada se promenila nebrojeno puta, a svaku promenu uslovljalo je uplitanje vojske. Kad god se vlast ne bi pokazala zadovoljavajućom, vojska bi intervenisala. Otac je rekao da su otpuštali ministre pre nego što bi im uopšte dali šansu, i zapravo je samo jedan jedini put izrazio zadovoljstvo vojnom intervencijom. Bilo je to 1976, kad je general Videla izbacio nesposobnu Isabelitu, Peronovu drugu suprugu, koja je preuzela predsednički položaj 1973. godine, nakon suprugove smrti.

Kad sam upitala oca otkud vojsci tolika moć, objasnio mi je da je za to delimično kriva činjenica da je španska vojska pokorila Južnu Ameriku u XVI veku. Jednom mi je rekao: – Smatraj je starijim, dežurnim učenicima kojima je dopušteno da koriste oružje. – Budući da sam još bila dete, nije mi bilo teško da to zamislim. A ko bi, u tom slučaju, mogao biti moćniji od njih? Još uvek mi nije jasno kako se moja porodica nosila sa svim tim silnim promenama vlasti, ali izgleda da su bili dovoljno prepređeni i uvek se nalazili na pravoj strani.

U tim opasnim vremenima porodicama poput naše neprestano su pretile otmice. Santa Katalina bila je preplavljena čuvarima zaduženim da paze na nas – decu. No mi smo ih doživljavali kao sastavni deo poseda, upravo kako smo doživljavali Hozea i Pabla. Nikad se nismo raspitivali ko su. Vidali bismo ih kako šetaju po farmi, sa svojim debelim stomacima ispalim iz oker pantalona i brčinama koje su podrhtavale na vrućini. Santi ih je oponašao držeći jednu ruku na oružju, a drugom se češkajući po preponama i brišući znoj s čela prljavom maramicom. Da nisu bili tako debeli, možda bi zaista delovali zlokobno, ali za nas su oni bili tu da bismo se sprdali s njima, ili kao deo naše igre i uvek je bio izazov nadmudriti ih.

Pratili su nas u školu. Otkako je deda Solanas doživeo i preživeo otmicu, otac se pobrinuo da u grad uvek odlazimo u njihovoj pratnji. Znala sam da bi se majci više dopalo da su pokušali da ugrabe njenog oca umesto *Abuela* Solanasa. Sumnjam da bi za njega pristali da plate otkupninu.

Međutim, samo bi dragi bog mogao pomoći otmičaru koji bi bio toliko budalast da ugrabi dedu O'Dvajera!

Ipak, tada je bilo sasvim prirodno da deca dolaze u školu u pratnji telohranitelja. Čak sam imala običaj da očijukam s njima za vreme pauze za užinu. Vucarali bi se oko školske kapije smejući se grohotom na priče o devojkama i oružju. Da je neko i pokušao da izvede otmicu, verujem da ga te lenčuge uopšte ne bi primetile. Međutim, voleli su da razgovaraju sa mnom. Marija, Santijeva sestra, uvek je bila na oprezu i preklinjala me da se vratim na igralište. Što se više uznemiravala, to sam se ja nedoličnije ponašala. Jednom je majka došla po mene, jer se vozač Hasinto razboleo, i umalo se onesvestila kad je čula kako mi se obraćaju po imenu. A kad mi je Karlito Blanko namignuo, mislim da je pukla od besa jer joj se lice zacrvenelo poput Antonijevog paradajza. Posle tog događaja pauza za užinu više nije bila zabavna. Mama je porazgovarala s gospođicom Sarom, i više mi nije bilo dopušteno da prilazim kapiji. Pojasnila mi je da su čuvari „obični ljudi“ i da smem da razgovaram samo s pripadnicima moje klase. Ali, kad mi je u nešto starijem uzrastu deda O'Dvajer ispričao nekoliko epizoda iz njenog života shvatila sam koliko su njene reči bile paradoksalne.

Tada još nisam razumevala atmosferu straha od „prljavog rata“, kojim je vojska sredinom sedamdesetih pokušavala da uništi svakoga ko bi pokušao da se suprotstavi njenoj dominaciji posle Peronove smrti. Shvatila sam to tek kad sam se mnogo godina kasnije vratila i primetila da se ušunjao kroz kapiju Santa Kataline i uzeo danak. Nisam bila prisutna kad su se razdvojili meni najdraži ljudi i kad su nam dom oskrnavili stranci.

Ali, kako je čudan život! Koliko nepredvidiv! Ja, Sofija Solanas Herison, prisećam se, eto, proživljenih avantura i razmišljam koliko sam sada daleko od te argentinske farme na kojoj sam proživela detinjstvo. Ravnu zemlju *pampe* zamenila su talasasta brda engleskog krajolika, ali uprkos njihovoj lepoti još uvek čeznem da se rastvore kako bih u njima prepoznala ogromnu niziju koja se širi pod argentinskim suncem.

2.

Santa Katalina, januar 1972.

– Sofija! Sofija! *Por Dios!* Gde se sada sakrila?

Ana Melodi Solanas de O'Dvajer nervozno je šetala terasom umorno bacajući iznerviran pogled prema sušnim ravnicama. Elegantna žena u dugačkoj, beloј letnjoj haljini, vatrenocrvene kose skupljene u neuredan konjski rep, čije se telo ocrtavalo na zalazećem suncu. Dug letnji odmor, koji je trajao od decembra do marta, iscrpeo joj je živce. Sofija se ponašala poput divlje životinje. Bila je poput divlje životinje i jednostavno bi se izgubila na nekoliko sati, a ona nije znala kako da se bori s tim. Osećala se emotivno ispražnjenom i iskorišćenom. Žudela je da se vrući dani pretvore u jesen i da ponovo počne škola. Telohranitelji će se pobrinuti za decu u Buenos Ajresu, a nastavnik će ih disciplinovati.

– Ženo božja, daj pusti je malo! Ako joj previše stegneš uzde, jednog dana će iskoristiti priliku i pobeći – progundao je deda O'Dvajer izlazeći na terasu s velikim makazama u ruci.

– Šta nameravaš da uradiš s njima, tata? – sumnjičavo ga je upitala zaškiljivši svojim svetloplavim očima i posmatrajući ga kako se tetura preko trave.

– Ne nameravam da ti odsečem glavu, pa ne moraš da se brineš, Ana Melodi – obrecnuo se i zakikotao.

– Opet si pio, tata.

– Malo alkohola nikome nije škodilo.

– Tata, Antonio se brine za vrt! Nema potrebe za tim – odvratila je i očajnički odmahнула glavom.

– Tvoja majka je volela vrt. Govorila mi je: „Onaj kokotac jednostavno preklinje da se veže za kolac.“ Niko ga nije voleo poput nje.

Dermot O'Dvajer rodio se i odrastao u Glengerifu u Južnoj Irskoj. Oženio je svoju ljubav iz mladosti, Emer Melodi, čim je bio jedva dovoljno star da može da zarađuje za život. Oduvek je znao šta želi i niko ga i ništa

nije moglo uveriti u suprotno. Pošto su se kao par najčešće sastajali u uništenoj opatiji u podnožju glengerifskih brda, tamo su se i venčali. Opatija je u međuvremenu izgubila veći deo krova, a kroz otvore su se uvukli i pohlepno širili prsti bršljana, odlučni da preuzmu ono malo što još nisu uspeli da unište.

Na dan njihovog venčanja padala je strahovita kiša i mlada je bila prisiljena da zadigne belu šifonsku haljinu iznad kolena i hoda do oltara u gumenim čizmama. Sledila ju je debela sestra Doroti Melodi, grčevito držeći beli kišobran u nesigurnim rukama. Emer i Doroti imale su osmoro braće i sestara, a bilo bi ih čak desetoro da blizanci nisu umrli pre prvog rođendana. Otac O'Rajli skrivao se od kiše ispod velikog, crnog kišobrana, a okupljenom mnoštvu porodice i prijatelja rekao je kako je kiša srećan znak i da bog blagosilja njihovu vezu svetom vodicom s nebesa.

I bio je u pravu. Dermot i Emer voleli su se sve do dana dok mu je bog nije oduzeo, a dogodilo se to jednog mutnog jutra u februaru 1958. godine. Nije voleo da se priseća kako ju je pronašao bledu i hladnu na kuhinjskom podu, te se zato prisećao kakva je bila na dan njihovog venčanja trideset dve godine ranije, s cvetovima kozje krvi u dugoj crvenoj kosi, punačkih i nestašnih usana i sitnih, nasmešenih očiju koje su iskrile samo za njega. Budući da ga je sve u Glengerifu podsećalo na nju, spakovao je nešto svojih stvari – foto-album, njenu korpu s priborom za šivenje, očevu Bibliju i zavežljaj starih pisama – i utrošio poslednji novčić na kartu u jednom pravcu za Argentinu. U početku mu je ćerka verovala da će ostati kod nje tek nekoliko nedelja, ali kako su se nedelje nizale jedna za drugom, shvatila je da je došao zauvek.

Ana Melodi dobila je ime po majci, Emer Melodi. Dermot je toliko voleo njeno „melodično“ ime da je pozeleo da nazove bebu Melodi O'Dvajer, ali Emer je smatrala kako Melodi zvuči poput imena za mačku, pa je dete po baki nasledilo još krsno ime Ana.

Nakon što se rodila, Emer je zaključila da je bog verovatno odlučio kako im nije potrebno više dece. Govorila bi kako je Ana Melodi tako lepa da bog ne želi da im podari drugo dete kako ne bi moralo da živi u njenoj senci. Nije li bog dobrodušan? Ako jeste, sigurno zna šta je najbolje za nju i njenu porodicu. Ipak, Emer je nastavila da čezne za decom posmatrajući

braću i sestre kako odgajaju mnogobrojnu čeljad, kao da njima nameravaju da nasele kraj. Ali, majka ju je oduvek učila da bude zahvalna bogu na svakom daru kojim odluči da je nagradi. Imala je sreću što je uopšte dobila šansu da voli jedno dete. I tako je ljubav koju je čuvala za dvanaestočlanu porodicu pružila porodici koja se sastojala od dva člana, potiskujući neumornu zavist koju bi osetila kad god bi povelala ćerku u posetu rođacima.

Ana Melodi je uživala u bezbrižnom detinjstvu. Roditelji su je razmazili i nikad nije morala da deli igračke ili čeka na red, a kad je bila u društvu rođaka trebalo je samo da se rascmizdri i majka bi odmah dojurila i učinila šta god je bilo potrebno kako bi joj ponovo izmamila osmeh. Zbog toga su je rođaci gledali podozrivo. Tvrdili su kako im uništava zabavu. Preklinjali su roditelje da je ne pozivaju. Ako bi se ipak pojavila, ignorisali bi je i govorili joj da ode kući jer nije dobrodošla. I tako je Ana Melodi bivala izbačena iz njihovih igara. Nije marila za to. Ni ona njih nije volela. Bila je čudno dete i srećnija kad bi se sama vukla po brdima nego kad bi se našla u klaustrofobičnoj grupi dronjavih klinaca koji jurcaju ulicama Glengerifa poput mačaka lutalica. U brdima je mogla da bude šta god je htela i sanjarila je kako će jednog dana živeti lagodnim životom filmskih zvezda, koje su imale duge, blistave trepavice i nosile predivne, bleštave haljine. Sanjarila je da bude poput Ketrin Hepbern, Loren Bekol i Debore Ker. Pogledala bi prema gradu i uveravala sebe da će jednog dana biti bolja od svih njih. Napustiće te užasne rođake i nikad se više neće vratiti.

Kad se udala za Paka i zauvek napustila Glengerif, jedva da bi uopšte pomislila na roditelje, koji su iznenada ostali prepušteni sami sebi, samo sa sećanjem na nju da ih teši. Kuća je postala hladna i mračna bez voljene Ane Melodi koja ju je grejala svojim smehom i ljubavlju. Emer više nikad nije bila ista posle toga. Deset godina koje je prepatila bez ćerke bile su tužne i puste. Česta pisma Ane Melodi bila su puna uveravanja da će ih posetiti, i ta obećanja su održavala živom nadu njenih roditelja sve dok naposljetku nisu shvatili da su u pitanju tek isprazne reči pisane bez ikakve želje i stvarne namere.

Kad je Emer umrla 1958. godine, Dermot je znao da njeno srce više nije moglo da izdrži. Izmorilo se i jednostavno slomilo. Znao je da je to u

pitanju. Ali, on je bio snažniji i hrabriji, i kad se otisnuo u Buenos Ajres zapitao se zašto to, do đavola, nije već odavno učinio. Možda bi njegova voljena žena još bila živa.

Ana (samo je Dermot zvao svoju ćerku Ana Melodi) posmatrala je oca kako prekopava gredicu žaleći što nije poput drugih deda. Pakov otac, nazvan Ektor Solanas po svom dedi, uvek je bio predivno odeven i sveže izbrijan, čak i vikendom. Nosio je pulovere od kašmira i košulje kupljene kod čuvenih krojača u Londonu. Bio je izuzetno ponosan čovek i podsećao je na engleskog kralja Džordža. Predstavljao je najverniju sliku plemstva i nikad nije pao sa svog trona. Čak i nakon smrti njegova se senka nadvijala nad njom primoravajući je da neprestano traži njegovo odobrenje. Iako je provela mnogo godina u Argentini, još uvek je žudela za osećanjem pripadništva, koji joj je, uprkos uložnim naporima, neprestano izmicao. Ponekad je čak imala osećaj kao da gleda svet oko sebe skrivajući se iza neprozirnog staklenog prozora gde je niko drugi ne može dodirnuti.

– Senjora Ana, senjora Čikita vas zove.

Vratila se u stvarnost i ponovo osmotrila oca koji je rezuckao zelenilo poput ludog botaničara.

– *Gracias*, Soledad. Nećemo čekati senjoritu Sofiju. Ješćemo kao obično u devet – odgovorila je i ušla u kuću kako bi porazgovarala sa zaovom.

– *Como quiera*, senjora Ana – odvratila je Soledad smešeći se u bradu i vraćajući se u kuhinju. Senjorita Sofija bila joj je najdraža od njeno troje dece.

Soledad je počela da radi za senjora Paka kad joj je bilo sedamnaest godina. Bila je rođaka Čikitine služavke Enkarnasion, i odmah nakon njene udaje senjor Pako joj je poverio kuvanje i čišćenje, a njenom suprugu Antoniju održavanje poseda. Nisu imali dece, iako su pokušavali, i sve je bilo uzalud. Antonio je znao da joj se uvlači među noge kad god bi poželeo – ispred peći, iza grma ili stabla. Kad god bi se ukazala prilika, potrudio se da je ne propusti. Bili su neverovatni ljubavnici! Ali, kako im nijednom nije uspelo da začnu dete, Soledad se utešila usvojivši Sofiju.

Dok se senjora Ana posvećivala sinovima, Soledad se gotovo nikad nije odvajala od male Sofije, koja joj se zamotana u kecelju držala za mekane grudi. Čak je imala običaj da je nosi sa sobom i u krevet, jer se činilo da mala bolje spava obmotana mirisom i mekim telom svoje sluškinje. Soledad se bojala da je Ana ne voli dovoljno i svojski se trudila da to nadoknadi preuzevši na sebe njeno odgajanje. Senjora Ana joj to nije zamerala. Čak se činilo da joj je zahvalna. Nikad nije pokazivala previše zanimanja za ćerku. Doduše, nije bilo na Soledad da ispravlja njene greške. U to nije želela da se meša. Napet odnos između senjora Paka i senjore Ane nije bio njen problem, a kad bi raspravljala o njemu s drugim sluškinjama, činila je to kako bi se opravdala što provodi mnogo vremena sa Sofijom. Ni iz jednog drugog razloga. Ona nije bila od onih koje ogovaraju. Strastveno je i odano volela malu, kao da joj taj anđelčić zaista pripada.

Bacila je pogled na sat i shvatila da je kasno. Sofija je opet u nevolji! Tako često upada u nevolje, gotovo kao da se hrani njima! Jadno jagnje, pomislila je mešajući sos od tune i pripremajući teletinu. Gladna je pažnje, svaka budala je to mogla da vidi.

Ana je umarširala u dnevnu sobu odmahujući besno glavom. Podigla je telefonsku slušalicu.

– *Hola*, Čikita – rekla je naslanjajući se na težak, drveni orman.

– Ana, tako mi je žao. Sofija je ponovo otišla sa Santjagom i Marijom. Evo, samo što se nisu vratili...

– Opet! – eksplodirala je Ana podigavši časopis sa stola i uzbuđeno se hladeći. – Ne bi li Santiago trebalo zrelije da se ponaša – u martu će napuniti osamnaest godina. Postaće muškarac? Zaista mi nije jasno zašto se uopšte blesavi s petnaestogodišnjim detetom! Osim toga, nije mu to prvi put. Zar ga nisi već upozorila?

– Naravno da jesam – odgovorila je Čikita. Nije volela kad joj šurnjaja gubi živce.

– *Por Dios*, Čikita, zar ti nije jasno da neki jedva čekaju priliku da nam ugrabe decu?

– Ana, smiri se. Ovde su na sigurnom. Uostalom, sigurno nisu otišli daleko... – Ali, Ana je nije slušala.

– Santiago loše utiče na Sofiju – nastavila je. – Mlada je i povodljiva, i

smatra ga uzorom. A što se tiče Marije, bar je ona pametna i trebalo bi da zna da to nije u redu!

– Znam, reći ću im – složila se Čikita umornim glasom.

– Dobro.

Usledila je kratka i neugodna pauza. Čikita je pokušala da promeni temu razgovora.

– Želiš li da ti pomognem sutra pre utakmice oko *asada*? – upitala je. – Treba li ti nešto?

– Ne, hvala, sve je sređeno – odgovorila je Ana smekšavši se. – Oh, žao mi je, Čikita! Ponekad jednostavno ne znam šta da radim s njom! Toliko je tvrdoglava i nepromišljena! Momci mi ne stvaraju nikakve probleme. Zaista ne znam na koga je!

– Ni ja – odgovorila je Čikita suvo.

– Najlepša letnja noć – uzdahnula je Sofija s jedne od najviših grana stabla.

Ombu je jedinstveno drvo. Džinovsko, s granama položenim nisko i u ravni s tlom, njegovo stablo može imati obim dvanaest do petnaest metara. Njegovo debelo korenje izbija na površinu u dugačkim kvrgavim pipcima, kao da je samo drvo počelo da se rastapa i tlo da se širi kao vosak. Ne samo da je neobičnog oblika, već je ujedno i jedino drvo izvorno iz suvih predela nizije. Jedino je drvo koje tamo istinski pripada. Domorodačko indijansko stanovništvo navodno je viđalo božanstva u njegovim velikim granama, a govorilo se da *gaučosi* ne žele da spavaju u njegovom podnožju, pa čak ni u Sofijino doba. Ali deca koja su odrasla na Santa Katalini smatrala su da ima magične moći. Ispunjavalo im je želje kad mu se prohtelo, a budući da je bilo visoko, predstavljalo je savršenu izvidnicu i pružalo pogled kilometrima uokolo. Ali, najviše od svega, imalo je tajanstvenu privlačnost koju je bilo nemoguće objasniti, draž koja je privlačila generacije dece koja bi se skrivala među njegovim granama u potrazi za avanturom.

– Mogu da vidim Hozea i Pabla. Požuri, ne budi dosadnjaković! – doviknula je Sofija s nestrpljenjem.

– Dolazim, budi strpljiva – odvratio je Santi vezujući ponije.

– Santi, hoćeš li da mi pomogneš? – upitala ga je Marija nežnim i promuklim glasom, posmatrajući Sofiju kako nastavlja da se penje i uvlači u isprepletene debele grane.

Marija se oduvek divila Sofiji. Bila je hrabra, otvorena i sigurna u sebe. Ceo život bile su najbolje prijateljice i zajedno su splotkarile, kovale zavere, igrale se i delile tajne. Marijina majka Čikita nazivala ih je *Las Dos Sombras* (Dve Senke) kad su bile manje, jer se jedna uvek povlačila za drugom poput senke.

Druge devojčice na farmi bile su ili starije ili mlađe, te su Sofija i Marija, budući vršnjakinje, bile prirodni saveznici u porodici kojom su dominirali dečaci. Kako nijedna nije imala sestru, još pre mnogo godina odlučile su da se „posestre“. Svaka je probola prst iglom i potom su ih spojile kako bi „izmešale“ krv. Tako su uspostavile tajnu vezu kojom su se veoma ponosile. Otkako su se posestrile, verovala su kako njihovim venama teče ista krv.

S vrha stabla Sofija je imala pogled na čitav svet. Možda ne baš na čitav, ali sigurno na onaj deo koji se prostirao ispod zadivljujućeg neba. Sunce je već gotovo zašlo i horizont je bio poput ogromnog, šarenog kotla iz koga su se ružičasta i zlatna boja razlivale nebesima. Sparina u vazduhu bila je ispunjena komarcima, koji su preteće lebdeli oko lišća.

– Opet me grizu – trgla se Marija i počela po nozi.

– Evo – rekao je Santi saginjući se i uzimajući sestrino stopalo u ruke. Spretno ju je podigao kako bi mogla stomakom da se osloni na prvu granu i sama nastavi dalje.

Potom se i sam popeo spretnošću koja bi uvek zadivila sve koji su ga poznavali. Još dok je bio mali pretrpeo je nezgodu igrajući polo i počeo da hramlje. Migel i Čikita bili su očajni jer su verovali da će ga ta mana omesti u životu, i odmah su odleteli s njim u Ameriku. Vodili su ga na različite specijalističke preglede, ali se ispostavilo da je to bilo sasvim nepotrebno. Santi je izneverio lekarske prognoze i uspeo sve da ih iznenadi. Iako je trčao na pomalo čudan način, okrećući jedno stopalo na unutra, bio je brži od rođaka, čak i od onih koji su bili nekoliko godina stariji od njega, a kao mladić je postao najbolji polo igrač na ranču. „Nema sumnje“, s ponosom je izjavio njegov otac, „mladi Santjago ima hrabrost

koja se retko viđa u današnje vreme. Daleko će dogurati, ali će pri tom krvavo platiti svaki korak!“

– Fantastično je, zar ne? – rekla je Sofija oduševljenim glasom kad joj se pridružio. Lice joj je bilo ozareno. – Imaš li džepni nožić? Želim da urežem želju!

– Ma šta ćeš sada poželeti? Ionako ti se neće ostvariti – odvratio je zajahavši granu i zaljuljavši noge. – Ne znam zašto to uopšte radiš. – Ali Sofijina ruka već se kretala stablom pretražujući koru u potrazi za tragovima prošlosti.

– Oh, i te kako će se ostvariti! Možda ne ove godine, ali jednog dana kad mi to bude bilo od presudne važnosti! Znaš da stablo zna koje želje da ispuni a koje da zanemari – odvratila je i potapšala ga s ljubavlju.

– Sad ćeš još reći kako može da razmišlja i oseća – podrugljivo se obrecnuo odmičući znojavom rukom gustu, plavu kosu s čela.

– Prava si neznalica, Santi, ali jednog dana ćeš shvatiti. Samo čekaj i videćeš! Jednog dana ćeš zaista poželeti da ti se nešto ostvari i, kad niko ne bude gledao, iskrašćeš se ovamo kad se spusti mrak i urezati želju u stablo. – Nasmejala se.

– Radije ću posetiti staru vešticu u gradu. Veće su šanse da će mi *La Vieja Bruja* odrediti budućnost nego ovo glupo stablo.

– Poseti je ako želiš... *ako* si sposoban da zadržiš dah kako ne bi udahnuo smrad! Oh, evo je – uzviknula je napipavši jednu od poslednjih želja koje je urezala u koru stabla, a koja je, poput stare rane, ostavila uredan beo ožiljak.

Marija im se konačno pridružila zajapurena i zadihana od penjanja. Svetlosmeđa kosa padala joj je na ramena u nežnim pramenovima lagano joj se lepeći za sjajne, okrugle obraze.

– Pogledaj prizor! Nije li veličanstven – rekla je bez daha i osvrnula se oko sebe. Ali njena rođaka je već izgubila interesovanje i udubila se u traženje svojih umetničkim dela na kori drveta.

– Mislim da je i ova moja – rekla je popevši se na granu iznad Santija kako bi mogla bolje da je prouči. – Da, to je moj znak, vidiš?

– Možda je to bio znak pre šest meseci, ali sad je ostala samo mrlja – odvratio je podižući se i sedajući na drugu kvrgavu granu stabla.

– Urezala sam zvezdu, a u tome sam izuzetno dobra – ponosno mu je odgovorila. – Hej, Marija, gde je tvoj znak?

Marija se polako i nesigurnim koracima pomerila niz granu. Na trenutak je pokušala da se orijentiše, a onda je zaobišla granu na kojoj je sedeo Santi i spustila se na nižu približavajući se stablu. Ugledala je svoj znak i s čežnjom ga opipala.

– Ja sam urezala pticu – odvratila je s osmehom.

– Zašto? – upitala je Sofija sigurno se spuštajući na granu do nje.

– Smejaćete mi se ako vam kažem – stidljivo je odgovorila.

– Nećemo – odvratio je Santi. – Je li ti se ostvarila?

– Naravno da nije i nikad neće, ali ipak se isplatilo poželeti je!

– Onda? O čemu je reč? – nestrpljivo se ubacila Sofija zaintrigirana njenim oklevanjem.

– U redu, reći ću vam. Poželela sam da imam predivan glas kako bih mogla da pevam uz maminu gitaru! – Podigla je oči boje lešnika i ugledala kako im se lica razvlače u osmeh.

– Znači, ptica simbolizuje 'pesmu' – odvratio je Santi i prasnuo u smeh.

– Valjda. Iako je nisam zapravo zato urezala!

– Nego zašto onda, ludo?

– Jer volim ptice, a kad sam to poželela ugledala sam predivnu ptičicu na obližnjoj grani. Znaš kako tata uvek govori da znak ne mora imati nikakve veze sa željom. Potrebno je samo ostaviti trag. Osim toga, urezala sam je pre godinu dana, kad mi je bilo četrnaest. Ako je tako smešna, kakva je onda bila tvoja, Sofija?

– Poželela sam da mi tata dopusti da igram u *Kupu Santa Kataline* – odvratila je budno iščekujući Santijevu reakciju.

Upravo kako je nagađala, prasnuo je u smeh.

– *Kup Santa Kataline?* Šališ se! – Uskliknuo je u čudu i bahato je odmerio bledezelenim očima. Lice mu se iskrivilo s nevericom.

– Mrtva sam ozbiljna.

– Pa čemu onda zvezda? – upitala je Marija otresajući rame, gde joj je mahovina zaprljala košulju.

– Želim da budem zvezda poloa – odgovorila im je ležernim glasom, kao da je upravo rekla kako namerava da bude medicinska sestra.

– *Mentirosa!*³ Čofi, ti verovatno ništa drugo i ne znaš da nacrtáš! Marija je jedina umetnica u ovoj porodici – odvratio je Santi i naslonio se na granu umirući od smeha. – *Kup Santa Katalina?* Stvarno si dete!

– Dete? Ti, umišljeni klipane – pobunila se pretvarajući se da je ljuta. – U aprilu ću napuniti šesnaest! Za samo tri meseca postaću žena!

– Čofi, nikad nećeš postati žena jer nikad nisi bila devojka – odvratio je aludirajući na njenu dečaćku narav. – Devojke se ponašaju poput Marije. Ne, Čofi, ti uopšte nisi devojka!

Sofija ga je posmatrala kako se spušta s grane. Farmerke su mu bile široke i iznošene, i padale mu nisko na bokove. Majica kratkih rukava podigla mu se na grudima otkrivajući ravan, preplanuo stomak i kukove izbačene kao da ga kod kuće izgladnjuju. Ali bilo je opšte poznato da niko ne može pojesti više od Santija. Umeo je da proždere hranu strelovitom brzinom. Poželela je da mu opipa kožu i zagolica ga. Htela je da izmisli bilo kakav razlog kako bi ga dodirnula. Većinu vremena provodili su zajedno i uzbudila bi se pri svakom dodiru. Ali već su prošla dva sata otkako ga je poslednji put dodirnula i više nije mogla da se suzdrži.

– A gde je tvoja? – upitala je žudeći ponovo za njegovom pažnjom.

– Ah, ne znam i nije mi stalo. To su ionako gluposti.

– Nisu – obe su se pobunile.

– Sećaš se kako nam je tata govorio da svako leto urezujemo želje? – setno ga je upitala Sofija.

– I oni su to činili dok su bili deca. Uverena sam da bismo pronašli i njihove znakove kad bismo ih potražili – dodala je Marija uzdahnuvši čežljivo.

– Već su se odavno izbrisali, Marija. Mislim da nestaju nakon godinu do dve – odvratio je znalačkim tonom. – U svakom slučaju, trebalo bi ti mnogo magije da Pako dopusti Sofiji da igra u *Kupu Santa Kataline*. – Nakon toga ponovo je prasnuo u smeh i uhvatio se za stomak pokazujući joj koliko mu se njena želja čini neverovatnom. Sofija je odmah skočila na njegovu granu i rukom počela da mu trlja donji deo stomaka sve dok nije počeo da skiči od užitka i bola.

– Čofi, nemoj mi to raditi! Oboje ćemo pasti i poginuti – upozorio ju je između naleta smeha, dok je prstima prelazila liniju koja mu je delila

preplanuli deo od neosunčanog, koji mu se skrivao ispod gaća. Uhvatio ju je za zglob i tako ga snažno stisnuo da se trgla. Bilo mu je sedamnaest. Bio je dve godine stariji od njih dve i uzbuđivalo ju je kad je upotrebljavao snagu kako bi je pokorio, ali pretvarala se da joj to ne odgovara, jer je zapravo uživala u igri.

– Mislim da imam šanse – pobunila se prislonivši zglob na grudi.

– Nemaš, Čofi – odgovorio je smešeći se.

– Zašto?

– Jer devojke ne igraju na utakmicama!

– Pa, za sve postoji prvi put – prkosno je odbrusila. – Mislim da će mi tata dopustiti!

– Ne kad je u pitanju *Kup Santa Kataline*. Mnogi se ponose njime, Čofi. Osim toga, Agustin je četvrti igrač.

– Znaš i sam da mogu da igram jednako dobro kao on!

– Nažalost ne znam, ali ako ti nekim čudom *uspe*, neće to imati nikakve veze s magijom. Prljava igra i manipulacija više su u tvom stilu! Omotala si jadnog Paka oko prsta, a čovek toga nije ni svestan!

– Sve ih je omotala oko prsta, Santi – dodala je Marija bez trunke zavisti i nasmejala se.

– Sve osim mame.

– Šta? Više ti ne polazi za rukom, Čofi?

– S Anom joj nikad i nije išlo.

Kup Santa Kataline bio je polo utakmica koja se igrala svake godine protiv susedne *estancije* La Paza. Dve *estancije* bile su rivali već godinama, štaviše generacijama, i prethodne godine Santa Katalina je izgubila s jednim pogotkom razlike. Rođaci na Santa Katalini, kojih je bilo mnogo, igrali su polo gotovo svako poslepodne tokom letnjih meseci, upravo kako su Anini rođaci u Glengerifu običavali da bacaju koplje. Sofijin otac Pako i njegov stariji brat Migel bili su najviše zainteresovani i naganjali su dečake kako bi neprestano poboljšavali igru. Santi je već bio odličan igrač, što je bio fantastičan uspeh budući da je trebalo biti uigran kako bi se uopšte kvalifikovalo za ulazak u tim. Migel je bio strahovito ponosan na njega i nije se trudio da prikrije činjenicu da ga favorizuje.

Fernando, Santijev stariji brat, bio je lošiji i ljutito ga je što ga mlađi brat

u svemu nadmašuje. Osećao se poniženim ne samo zato što je Santi bio bolji igrač nego zato što mu je to polazilo za rukom *uprkos* tome što hramlje. Osim toga, bilo je očigledno da je on očev ljubimac, i potajno je priželjkivao da brat podbaci. U snu je od silne želje znao da stiska zube, ali Santi je jednostavno bio nenadmašiv. Prokleti zubar mu je naposljetku uvalio ružnu protezu i zapretio mu da je nosi noću ako želi da sačuva zube. Naravno, bio je to još jedan klip koji mu je Santi sa zadovoljstvom zabio u točkove!

Sofija je imala dvojicu starije braće, Rafaela i Agustina. Zajedno sa Santijem i Fernandom činili su tim Santa Kataline. Rafael je takođe bio lošiji od Santija, a Agustin pak najlošiji. Naravno, Sofija je besnela što nju niko nije uzimao u obzir.

Želela je da se rodila kao muško. Mrzela je igre za devojčice i odrasla je sledeći dečake i nadajući se da će je uključiti u svoje igre. Santi joj je oduvek to dopuštao. Često bi našao vremena da joj pomogne da nauči da igra polo, i insistirao je da vežba s dečacima, čak i kad su mu se brat i rođaci žestoko protivili. Mrzeli su da igraju s njom, posebno zato što je bila bolja od nekih među njima. Ali Santi je tvrdio da joj dopušta da se uključi u igru kako bi je primirio. „Umeš da budeš izrazito zahtevna, i bilo je jednostavnije popustiti“, objasnio joj je. On joj je bio najdraži rođak. Oduvek ju je branio i zapravo joj je bio bolji brat nego što su joj Rafael i nesrećni Agustin ikada bili.

Dobacio joj je džepni nožić. – Hajde, ureži želju – rekao joj je izvlačeći kutiju cigareta iz džepa. – Hoćeš jednu?

– Naravno, zašto ne?

Izvukao je cigaretu, zapalio je i povukao dug dim, te joj ponudio. Sofija se popela na višu granu poput majmuna i zasela prekrstivši noge. Preplanula kolena ukazala su joj se kroz pocepane farmerke.

– Šta da poželim ovaj put? – uzdahnula je i rastvorila nožić.

– Samo pazi da bude ostvarivo – dobacio je gledajući prema sestri koja je sedela i posmatrala rođaku s divljenjem. Sofija je povukla dim i odmah ga s gađenjem izbacila.

– Hej, vrati mi je ako ne nameravaš da pušiš kako treba! Nemoj da propadne – upozorio ju je razdraženim glasom. – I ne znaš koliko mi ih je

teško da ih nabavim!

– Ne laži. Enkarnasion ti ih nabavlja – odvratila je ležernim tonom i počela da urezuje znak u koru stabla. Meko drvo podalo se lako prvom rezu i sićušno iverje počelo se ljuštiti poput listića čokolade.

– Ko ti je rekao?

– Marija.

– Nisam htela... – odvratila je Marija osetivši grižu savesti.

– Gle, Santi, nikoga ionako nije briga. Pa šta? Nećemo te odati – prekinula ju je Sofija, udubivši se u urezivanje želje i ne obraćajući više pažnju na prepirku koju je potpalila između brata i sestre.

Santi je uhvatio cigaretu između palca i kažiprsta i, gledajući je kako nešto urezuje u koru stabla, povukao dug dim. Odrastao je s njom i oduvek ju je doživljavao kao sestru, poput Marije. Ali, Fernando se ne bi složio s tim. Njemu je Sofija bila ponajmanje naporna. Na licu joj je bio izraz napete usredsređenosti. Imala je predivan ten, pomisli Santi. Kožu nežnu, boje Enkarnasionine mlečne čokoladne kreme. U profilu joj se mogla videti izvesna arogancija, možda zbog prćastog uzdignutog nosa, ili naglašene brade? Voleo je njen karakter. Bila je prkosna i teška. Njene smeđe, bademaste oči mogle su nežnost u trenutku da zamene bahatošću, a kad bi se ljutila umele su da potamne i njihova kestenjasta boja poprimila bi tamnocrvenu nijansu, koju nije nikada video ni kod koga drugog. Niko nije mogao da kaže kako je lako nositi se s njom, i divio joj se zbog toga. Imala je harizmu i privlačila ljude uprkos tome što su se ponekad mogli opeći u njenom prisustvu. S užitkom bi ih posmatrao kako se cvrlje sa svog povlašćenog mesta. Uvek je bio tu da mu se vrati kad se prijateljstvo s nekim drugim izjalovi.

Nakon nekog vremena konačno se naslonila na stablo i ponosno nasmešila na svoje umetničko delo.

– I šta je to onda? – upitala ju je Marija naginjući se prema stablu.

– Zar ne možeš da prepoznaš? – odvratila je ljutito.

– Žao mi je, Sofija, ali ne mogu.

– Pa srce – odgovorila je i presrela Marijin zbunjen pogled.

– Da?

– Nije li to malo stereotipno? Ko je srećnik? – dobacio je Santi

spuštajući se nazad na granu i tromo mašući rukama i nogama.

– Neću vam priznati. Uostalom, to je moja želja – odgovorila je i stidljivo oborila pogled.

Sofija je retko crvenela, ali u poslednjih nekoliko meseci njena osećanja prema Santiju su se promenila. Svaki put kad bi joj se tako zagledao u oči, zarumenela bi se a srce bi počelo ubrzano da joj tuče bez ikakvog razloga. Smatrala ga je svojim uzorom. Divila mu se i obožavala ga. Nije joj bilo jasno zašto ume nenadano da se zarumeni, to bi se prosto dogodilo. Kad se požalila Soledad da se zacrveni u licu dok priča s momcima, njena sluškinja se nasmejala i rekla joj da je to sastavni deo odrastanja. Sofija se ponadala da će to ubrzo prerasti. S uzbuđenjem i radoznalošću zamislila se nad novim osećanjima koje je proživljavala, a Santi je bio kilometrima daleko i ispuštao je dim poput Indijanca. Marija je uzela nož i urezala sićušno sunce.

– Neka mi Bog podari dug i srećan život.

– Nije li to čudna želja? – podrugljivo je odvratila Sofija podižući prkosno nos.

– Ne smeš ništa uzeti zdravo za gotovo, Sofija – odgovorila joj je ozbiljnim tonom.

– Oh, bože, ponovo si slušala moju ludu majku! Hoćeš li još da poljubiš krst?

Napravila je grimasu oponašajući majčinu pobožnost i bogohulno se prekrstila. Marija se nasmejala.

– Nećeš li i ti nešto poželeti, Santi? Hajde! Takav je običaj!

– Ne, to samo devojke rade.

– Kako god želiš – odvratila je i ponovo se naslonila na stablo. – Mmm... Osećate li miris eukaliptusa? – Satenski povetarac nežno joj je prešao preko vrućih obraza noseći sa sobom nepogrešiv, lekovit miris eukaliptusa. – Od svih mirisa na *kampu*, taj mi je najdraži! Kad bih se izgubila negde na moru i osetila ga, zaplakala bih za rodnim krajem – dodala je s melodramatičnim uzdahom.

Santi je ponovo povukao dug dim i ispustio ga na usta praveći kolutove.

– Slažem se. Uvek me podseća na leto.

– Ja ne mogu da ga namirišem. Osećam samo Santijev marlboro –

požalila se Marija mašući rukom.

– *Bueno*, onda nemoj sedeti niz vetar – obrecnuo se.

– Ne, Santi, *ti* nemoj sedeti uz vetar!

– *Mujeres*⁴⁵ – uzdahnio je. Kosa boje peska padala mu je oko lica poput tajanstvenog oreola o kojem je neprestano brbljala *La Vieja Bruja*. Tvrdila je kako, navodno, svako ima oreol. Svi sem onih izuzetno zlih. Njih troje su se izvalili na grane poput mačaka, tražeći u tišini prve zvezde u sumraku.

Konji su zarzali i umorno se dovukli u podnožje stabla prebacujući se s jedne na drugu nogu kako bi se odmorili. Zabacivali su glave strpljivo se boreći protiv oblaka mušica i komaraca. Marija je naposljetku predložila da se vrate.

– Uskoro će pasti mrak – rekla je zabrinuto i popela se na konja.

– Mama će me ubiti – uzdahnula je Sofija očekujući Anin bes.

– Pretpostavljam da ću opet ja biti kriv – progundao je Santi.

– Pa, Santjago, ti si odrasla osoba... i trebalo bi da se brineš za nas!

– S obzirom na to da ti je majka raspoložena za obračun, Čofi, mislim da ovoga puta neću preuzeti odgovornost!

Svi su dobro poznavali Anin temperament.

Sofija se bacila na konja i iskusnom rukom ga provela kroz tamu.

Kad su se vratili na ranč, predali su ih Hozeu, najstarijem *gauču*, koji je stajao nagnut nad ogradu pijuckajući *mate* iz srebrne ukrašene *bombilje* i čekajući strpljivo kao da mu vreme ništa ne znači. Zavrteo je sedokosom glavom s blagim prekorom.

– Senjorita Sofija, majka vas zove celu noć – blago ju je prekorio. – Opasna su vremena, *niña*, morate biti oprezni!

– Oh, dragi Hoze, ne bi trebalo toliko da se brinete! Znae da ću se izvući! – Nasmejala se i pojurila za Marijom i Santijem, koji su se već uputili prema svetlima.

Ispostavilo se da su im predviđanja bila tačna. Ana je besnela. Poput klovna koji iskače iz kutije, čim je ugledala kćer poskočila je i ruke su joj poletele u vazduh kao da više ne može da ih nadzire.

– Gde si, do đavola, bila? – Odmah ju je napala, a lice joj je poprimilo boju crvenu poput kose.

– Otišli smo da jašemo, i jednostavno sam zaboravila na vreme. Žao mi je.

Agustin i Rafael ležali su izvaljeni na sofama i podrugljivo se smešili.

– Zašto se cerekaju? Agustine, nemoj prisluškivati! Ovo te se ne tiče!

– Sofija, lažeš kô pas!

– Ovo nije smešno – odvratila je Ana očajnim glasom.

– A sad u sobu, senjorita Sofija – tiho je dodao Agustin. Ali Ana nije bila raspoložena za šale. Bacila je pogled prema svom mužu, kako bi dobila podršku, ali Pako je nastavio razgovor sa sinovima o *Kupu Santa Kataline*. Deda O'Dvajer, koji ionako nije bio ni od kakve pomoći, bučno je hrkao u fotelji. Zato je, kao po običaju, bila prisiljena ponovo da odglumi autokratu. Okrenula se prema kćeri i, uzdahnuvši poput dobro izvežbanog mučenika, poslala je u sobu bez večere.

Sofiju to uopšte nije iznenadilo. Čim je napustila prostoriju, odvukla se u kuhinju. Upravo kako se i nadala, Soledad je očekivala da će biti kažnjena te joj je spremila *empanadas*⁵ i činiju punu vruće *zapallo*⁶ supe.

– Pako, zašto me ne podržiš? Zašto si uvek na njenoj strani? Ne mogu to sama da radim!

– *Mi amor*, umorna si. Zašto ne odeš ranije u krevet? – Pogledao je Anino natmureno lice i ponovo pokušao u njemu da prepozna nežnu devojkicu kojom se oženio. Zašto se krije? Zašto se boji da se pokaže? Jednog dana jednostavno se povukla, i nije znao hoće li je ikad ponovo ugledati.

Večera je protekla u čudnoj atmosferi. Ana je iz inata odabrala prkosan izraz lica, a Rafael i Agustin su nastavili da pričaju s ocem o polo utakmici kao da nje nema. Niko nije primetio da Sofija nije prisutna. Njeno mesto za stolom sve češće je ostajalo prazno.

– Moramo se čuvati Roberta i Fransiska Lobita – rekao je Rafael pričajući punim ustima. Ana ga je umorno pogledala, ali bile su mu dvadeset tri godine i znala je da je prestar da mu govori kako da se ponaša.

– Potrudiće se da neprestano pokrivaju Santija – odvratio je Pako podigavši glavu i uputivši im ozbiljan pogled. – On nam je najbolji igrač u ekipi, što znači da ćete ovoga puta imati veću odgovornost. Razumete li? Agustine, moraćeš da se koncentrišeš, ali *zaista* koncentrišeš!

– Ne brini, tata – odgovorio je Agustin prebacujući svoje sitne smeđe oči s oca na brata i pokušavajući da deluje iskreno. – Neću vas izneveriti!

– Bolje ti je da se to ne dogodi, ili će te sestra zameniti – odvratio je Pako. Agustin se namrštio i zagledao u teletinu na tanjiru, a Ana je glasno uzdahnula i odmahнула glavom. Ali Pako to nije primetio. Napućila je usne i nastavila da jede u tišini. Pristala je da Sofija igra polo s rođacima sve dok je u to uključena samo porodica, ali ljutito je odgovorila: „Samo preko mene mrtve igraće pred Lobitovima!“

Sofija se u to vreme ljuljuškala u toploj kupki i bleštavo belim mehurićima. Naslonila se leđima na kadu i u mislima vratila na Santiju. Znala je da to što čini nije u redu i da bi je Padre Hulio kaznio s dvadesetak Zdravomarija da zna kakve joj razvratne misli hvataju slabine ispunjavajući ih požudom. Majka bi joj se prekrstila i rekla da takva zaljubljenost nije prirodna. Ali njoj je to bila najprirodnija stvar na svetu.

Zamislila je Santija kako je ljubi i zapitala se kako bi poljubac izgledao u stvarnosti. Nikad još nikoga nije poljubila. Zapravo, poljubila je Naća Estradu na školskom igralištu, ali učinila je to samo zato što je izgubila opkladu. Nije to bio poljubac kakav razmenjuju ljudi koji se zaista vole. Sklopila je oči i zamislila njegovo toplo lice boje meda odmah do svog, pa njegove pune i nasmejane usne kako se lagano rastvaraju i spuštaju na njene. Zamislila je njegove oči zelene poput turmalina kako s ljubavlju gledaju u njene. I svaki put kad bi u tom trenutku zastala ne znajući šta sledi, jednostavno bi premotala traku i započinjala iznova sve dok joj se voda u kadi ne bi ohladila, a jagodice prstiju naborale poput kože ostarele iguane.

3.

Probudila ju je nežna svetlost zore koja se probijala kroz zavese. Ležala je neko vreme osluškujući prve jutarnje zvuke. Raspevani vrapci i drozdovi veselo su najavljivali dan skakućući s grane na granu u krošnjama velikih platana i jablanova. Nije morala da pogleda na sat. Znala je da je šest. Leti je uvek ustajala u šest ujutru. Jutro joj je bilo omiljen deo dana. Dok bi ostali ukućani još spavali, navukla bi farmerke i majicu kratkih rukava, isplela dugačku, tamnu pletenicu i vezala je crvenom trakom te obula *alpargatas*.

Napolju je sunce bleštalo mutnim sjajem nežno se ukazujući kroz sumaglicu zore. Skakutala je poletnog srca između stabala prema *puestu* i polo igralištu, a stopala joj gotovo nisu dodirivala tlo. Hoze je već ustao i očekivao ju je, po običaju odeven u široke *bombačas*, tamnosmeđe kožne čizme i tešku *rastru* ukrašenu velikim, srebrnim kovanicama. Pod iskusnim okom tog starog *gauča*, a zajedno s njegovim sinom Pablom, nekoliko sati pre doručka vežbala bi da udara loptu, što se nazivalo *stick and balling*. Bila je najsrećnija kad je jahala jer bi se jureći terenom osećala neopisivo slobodnom. Naravno, njeni nisu znali za to.

U osam je predala kobilu Hozeu i vratila se kući. Dok je prolazila kraj Santijeve kuće, sakrila se iza hrasta i bacila pogled. Njihove služavke Rosa i Enkarnasion, odevene u besprekorno bele i svetloplave uniforme, tiho su iznosile sto za doručak na terasu. Ali od Santija ni traga. Voleo je da spava i retko je ustajao pre jedanaest. Čikitina kuća nije bila poput Anine. Bila je to jednospratnica bledoružičaste boje, a prašnjavi krovni crepovi već su odavno zbog sunca izgubili boju. Sofija je najviše volela svoju kuću bleštavo belih zidova i s tamnozelenim kapcima, koje su donekle zaklanjale lozika i velike zemljane saksije s geranijumima i vranjemilom.

Pako i Ana su već ustali i pijuckali kafu na terasi, sklonivši se od sunca ispod velikog suncobrana. Deda O'Dvajer vežbao je trikove s kartama na jednom od koštunjavih pasa, koji je bio izuzetno susretljiv u nadi da će dobiti komad hrane. Pako je nosio ružičastu polo majicu i farmerke. Sedeo

je zavaljen u stolicu i čitao novine, a naočare su mu se spustile navrh orlovskog nosa. Kad se Sofija približila, spustio je novine i sipao sebi kafu.

– Tata... – započela je.

– Ne.

– Šta? Još te nisam ni pitala – nasmejala se i sagla kako bi ga poljubila.

– Znam šta ćeš me pitati, Sofija, i odgovor je 'ne'.

Sela je i zgrabila jabuku i potom primetila kako mu se usta razvlače u smešak. Zagledala se u njega svojim kestenjastim očima i nasmešila mu se. Za njega i za dedu uvek je čuvala detinjast i nestašan osmeh, čijem šarmu nisu mogli da odole.

– *Dale*, tata, nikad mi ne daš šansu da igram! To je tako nepošteno! Naposletku, *papito*, ti si me i naučio da igram polo!

– Sofija, to je zaista previše – prekorila ju je Ana ne mogavši da se suzdrži. Nije mogla da shvati kako Pako baš svaki put nasedne. – Tata je rekao 'ne', i sad ga pusti na miru i doručkuj kako pristoji. S nožem!

Sofiju je to naljutilo i prkosno je zabola nož u jabuku. Ana se nije obazrela i nastavila je da lista časopis. Krajičkom oka uhvatila je Sofijin pogled i lice joj poprimi neumoljiv izraz.

– Zašto mi ne dopuštaš da igram polo, mama? – pitala ju je na engleskom.

– Tako se dame ne ponašaju. Mlada si žena. Nisi muško – pojasnila joj je jednoličnim glasom.

– Samo zato što ti ne voliš konje... – promrmljala je Sofija razdraženo.

– To nema nikakve veze.

– I te kako ima! Želiš da budem poput tebe, ali nisam takva. Ja sam poput tate. *No es cierto, Papá?*⁷

– Molim? – odvratio je Pako ne prateći razgovor. Čim bi počele da govore engleski, izgubio bi interesovanje. Ali, u tom su se trenutku Rafael i Agustin izvukli na svetlo škiljeći prema suncu poput vampira. Najlepši deo zore proveli su u malom noćnom klubu u gradu. Ana je odložila časopis i uputila im nežan pogled.

– Spržiće mi oči – progundao je Agustin. – Glava mi puca!

– Kad ste se vratili? – saosećajno ih je upitala.

– Oko pet ujutru. Mogao bih da prespavam celo jutro – odgovorio je

Rafael nesigurno je poljubivši. – Šta ima, Sofija?

– Ništa – odbrusila je i ošinula ga pogledom. – Idem na bazen. – Ustala je i odjurila. Čim se izgubila, Ana je ponovo uzela časopis i uputila im dobro poznat, mučenički osmeh.

– Danas će biti loš dan – uzdahnula je. – Sofija je veoma uznemirena što joj nije dopušteno da igra na utakmici.

– *Por Dios*, tata! Nećeš joj valjda dopustiti!

– Tata, nije moguće da ozbiljno razmišljaš o tome? – zaprepašćeno je dodao Agustin.

Ana je bila oduševljena što njena hirovita kći bar jednom nije uspela da izmanipuliše oca. Zahvalno mu se nasmešila i dodirnula mu ruku.

– Trenutno razmišljam samo hoću li puterom premazati kroasan, pojesti tost sa slatkim od dunja, ili samo popiti kafu. Nisam spreman da donesem nikakvu drugu odluku – odgovorio je i podigao novine, ponovo se sakrivši iza njih.

– Šta se dogodilo, Ana Melodi? – upitao je deda O'Dvajer. Nije znao ni reč španskog. Štaviše, bio je pripadnik generacije koja je očekivala da svi govore engleski. Proživeo je šesnaest godina u Argentini, i nikad se nije potrudio da nauči jezik. Umesto da on nauči nekoliko najosnovnijih izraza, osoblje na Santa Katalini bilo je prisiljeno da tumači njegove gestove i nekoliko reči koje je pokušavao da izgovori izuzetno sporim i povišenim tonom. Kad bi podigli ruke i iz očaja slegnuli ramenima, samo bi razdražljivo promumlao: „Čovek bi očekivao da su dosad već naučili!“ I odvuкао se da potraži nekoga ko bi mu mogao poslužiti kao prevodilac.

– Želi da učestvuje u Kupu – odgovorila mu je.

– Đavolski dobra zamisao! Neka pokaže tim momcima kako se igra!

Voda je bila hladna kad je Sofija izbila na površinu. Nastavila je besno da pliva gore-dole, sve dok nije osetila kako je neko posmatra. Izronila je i spazila Mariju.

– *Hola!* – pozdravila ju je ispljunuvši vodu i udišući vazduh.

– Šta ti je?

– Bolje ne pitaj! Potpuno sam *loca*⁸ od besa!

– Kup? Tata ti ne dopušta da igraš? – odvratila je Marija skidajući sa sebe bele pamučne pantalonice i spuštajući se na ležaljku.

– Kako znaš?

– Nazovi to intuicijom. Lako te je pročitati, Sofija.

– Marija, ponekad bih s uživanjem mogla da zadavim majku!

– A ko ne bi? – odvratila je Marija izvlačeći losion za sunčanje iz lepe torbe sa cvetovima.

– Ma, nemaš pojma! Tvoja majka je svetica. Nebeska boginja! Čikita je najslađa osoba na kugli zemaljskoj! Kamo sreće da mi je ona majka!

– Znam. Imam sreće – složila se Marija. Zaista je cenila dobar odnos koji je imala s majkom.

– Samo želim da me ostavi na miru! Takva je zato što sam najmlađa i zato što sam jedino žensko – požalila se Sofija penjući se stepenicama i spuštajući se na ležaljku do nje.

– Moja mama se najviše brine oko Pančita.

– Kamo sreće da ja imam dvojicu mlađe braće umesto ona dva klipana. Agustin je noćna mora! Neprestano me napada i postavlja se nadmoćno!

– Ali je Rafa zato dobar prema tebi.

– Rafa je u redu. Ne, Agustina bi se trebalo rešiti! Kad bi bar otišao da studira negde izvan Argentine. Zaista bih ga se rado rešila!

– Nikad ne znaš. Možda će ti se želja i ostvariti.

– Ako misliš na stablo, imam đavolskih želja – odvratila je i nasmešila se. Nije želela nijednu da utroši na Agustina.

– I šta ćeš u vezi s *Kupom*? – upitala je Marija utrljavajući ulje u putene butine. – *Quemada, no?*

– Da, crna si! Izgledaš kao Indijanka! Hej, daj i meni malo! Hvala dragom bogu da nisam nasledila maminu crvenu kosu i bledu put. Jadan Rafa, on se samo zacrveni kao majmunova zadnjica!

– Ali, daj reci! Šta ćeš da radiš?

Sofija je duboko uzdahnula. – Predaću se – dramatično je odvratila izbacujući ruke u vazduh.

– To ti baš ne priliči – rekla je Marija pomalo razočarano.

– Pa nisam još skovala plan. U svakom slučaju, neću dopustiti da me to jedi. Iako bi se, doduše, isplatilo videti mamino i Agustinovo lice!

I u tom trenutku s ležaljke su je podigle dve jake ruke i, pre nego što je stigla da shvati šta se događa, našla se u vazduhu i onda odmah u vodi. Borila se pokušavajući da se oslobodi.

– Santi – veselo je viknula izronivši na površinu i pokušavajući da dođe do vazduha. – *Boludo!*⁹ Gurnula mu je glavu pod vodu. On ju je odmah zgrabio oko bokova i povukao sa sobom, te su nastavili da se rvu sve dok nisu bili prisiljeni da izrone kako bi udahnuili. Želela je da ostanu još neko vreme u bazenu i da se natežu, ali kad je videla kako se odmiče prema ivici, nevoljno mu se pridružila.

– E baš ti hvala! Kuvala sam se na suncu!

– Izgledala si mi isprženo poput Hozeovih kobasica. Mislio sam da ću ti učiniti uslugu.

– I to mi je usluga!

– Znači nećeš igrati danas poslepodne? – odvratio je podbadajući je. – Da znaš kako si uznemirila braću! U panici su!

– Tako i treba! Trebalo ih je malo protresti.

– Nisi valjda očekivala da će ti Pako dopustiti da igraš?

– Ako te već zanima... da, mislila sam da ću ga pridobiti!

Nasmešio joj se i dobro poznate bore ukazale su mu se oko očiju i usana. Tako je zgodan kad se nasmeši!

– Ako iko može da smota Paka, onda si to ti. Šta je, dakle, krenulo po zlu?

– Sricaću ti šta: M-A-M-A.

– Ah, tako znači. Dakle, nema nade?

– Ne.

Izvukao se iz bazena i seo na vruć kamen. Grudi i ruke prekrivale su mu nežne i privlačne dlake boje peska.

– Čofi, moraš dokazati ocu da možeš da igraš jednako dobro kao Agustin – rekao joj je sklanjajući mokru plavu kosu s očiju.

– Dobro znaš da mogu da igram jednako dobro kao on. Hoze to zna. Pitaj ga!

– Nije važno šta ja mislim, ili šta Hoze misli. Jedina osoba koju moraš da zadiviš jeste tvoj otac... ili moj.

Zaškiljala je i zamislila se na trenutak.

- Šta ti se sad mota glavom?
- Ništa – prepredeno je odgovorila.
- Poznajem te, Čofi...
- Oh, gle, neko se sprema da nam se priključi – oglasila se Marija kad su ugledali kako se Čikita i njen najmlađi sin, trogodišnji Pančito, primiču u pratnji šestoro rođaka.
- Hajde, Santi – rekla mu je krenuvši prema stepenicama. – Idemo odavde. – I tek se tada setila rođake i okrenula. – Marija, ideš li i ti? – Ali Marija je odmahнула glavom i pozvala majku da joj se pridruži.

Oko podneva bogat miris *asada* lebdeo je oko ranča nošen povetarcem i mamio mršave pse koji su se izgladneli motali oko roštilja. Hoze se još od deset izjutra brinuo da se vatra ne ugasi kako bi meso bilo pečeno do ručka. Soledad, Rosa, Enkarnasion i sluškinje iz drugih kuća postavljale su stolove za tradicionalno subotnje okupljanje. Beli stolnjaci i kristal bleštali su na suncu.

Senjora Ana povremeno bi odložila časopis i prošetala se u slamnatom šeširu i dugoj, beloј haljini proveravajući kako je sve složeno. Sluškinje su s čuđenjem proučavale njenu plamenocrvenu kosu i bleđu put. Izgledala je poput ozbiljne Device Marije u lokalnoj crkvi Naša gospa od Uspeća. Bila je kruta, otvorena i nije imala strpljenja ako nešto nije bilo po njenom. Njen španski je bio začuđujuće loš s obzirom na to da je u Argentini već mnogo godina. Sve u svemu, bila je glavna tema okrutne sprdnje.

Ali zato je senjor Pako bio voljen. Ektor Fransisko Solanas, Pakov pokojni otac, bio je odlučan i ponosit čovek. Verovao je da je porodica važnija od posla i politike, i tvrdio kako ništa nema veću vrednost. Njegova supruga Marija Elena izrodila mu je decu, i zato ju je izuzetno cenio. Poštovao ju je i divio joj se, a na svoj ju je način i voleo. Ali nisu bili zaljubljeni. Njihovi roditelji, koji su bili veliki prijatelji, spojili su ih verujući kako će njihov brak biti od koristi obema stranama. U nekom smislu tako je i bilo. Marija Elena je bila lepa, otmena dama, a Ektor crnomanjast i elegantan gospodin s istančanim smislom za posao. Bili su najpoznatiji i najtraženiji par u Buenos Ajresu. Često su priređivali zabave i

svako ih je voleo. Ali među njima nije bilo hemije i nisu se voleli onako kako bi ljubavnici trebalo da se vole. Samo su ponekad u sitnim noćnim satima znali da vode ljubav sa strašću, gotovo kao da su na trenutak zaboravili ko su i šta predstavljaju jedno drugom. Međutim, čim bi se probudili idućeg jutra, nastavili bi svoj formalan život i sva intimnost prethodne noći isparila bi s prvim zracima sunca.

Marija Elena je bila svesna da Ektor ima ljubavnicu u gradu. Svi su to znali. Osim toga, tada je bilo uobičajeno da muževi imaju ljubavnice, i pomirila se s tim ne spominjući to nikome. Kako bi popunila prazninu u životu, potpuno se posvetila deci sve dok se nije pojavio Aleksej Šahovski, ruski emigrant koji je odlučio da izmakne revoluciji 1905. godine. Aleksej je bio pompezan i sanjar, a uvukao joj se u život kao učitelj klavira. Naučio ju je kako da uživa u operi, umetnosti i njegovoj strasnoj ljubavi, koja se odražavala u muzici koju je podučavao. Marija Elena je možda delila osećanja koje joj je razotkrivao notama i tihim, bistrim pogledom, ali nikad nije izneverila ni sebe, ni svog muža. Uživala je u njegovom društvu i podučavanju, ali je s ponosom odbijala njegovo udvaranje. Bila je časna žena i svesna odabranog životnog puta. Nije uspeo da utoli njenu potrebu za ljubavlju, ali ju je zato upoznao s muzikom. U svakoj partituri skrivala se zemlja za kojom je žudela, zalazak sunca za kojim je plakala i horizont kojem je letela u susret... Muzika joj je omogućila da u mašti proživi druge živote i da se s vremena na vreme izvuče iz zagušujuće stvarnosti. Usrećila ju je. Ono čega se Pako najviše sećao bila je ljubav koju je gajila prema muzici i njene predivne bele ruke kako plešu dirkama klavira.

U jedan sat oglasio se gong s tornjića pozivajući okupljene na ručak. Iz svakog ugla *estancije* ljudi su se uputili prema Pakovoj i Aninoj kući sledeći opojan miris pripremljene hrane. Kare i začinjena svinjska kobasica s lukom. Porodica Solanas bila je brojna. Migel i Pako imali su dvojicu braće, Nika i Alehandra. Niko i Valerija imali su četvoro dece, Nikita, Sabrinu, Letisiju i Tomasa, a Alehandro i Malena imali su ih petoro: Anhela, Sebastijana, Martinu, Vanesu i Orasija. Ručak je kao obično bio

bučan, a hrane je bilo u izobilju kao da je u pitanju raskošan banket. Ali, jedna je osoba ipak nedostajala i kad su se svi poslužili mesom s roštilja i seli za sto, uočili su praznu stolicu.

– Gde je Sofija? – Ana je tiho upitala Soledad dok je prolazila noseći činiju salate.

– *No sé, Señora Anna, no la ví.*¹⁰ – A onda je okrenula pogled prema igralištu i uzviknula: – *Qué horror! Ahí está!*¹¹

Cela porodica se odmah okrenula i svi su začuteli od šoka. Samouverena i besramna, Sofija je jahala prema njima držeći u ruci palicu i udarajući loptu. Na licu joj se ocrtavala odlučnost. Ana je skočila na noge i zarumenela se od besa i očaja.

– Sofija, kako se usuđuješ – povikala je zgranuto odbacivši salvetu na sto. – Neka ti dragi Gospod oprostí – dodala je tiho na engleskom. Santi se spustio u stolicu osećajući grižu savesti, dok se ostatak porodice pogledavao u čudu. Samo su se Pako i deda O’Dvajer, koji je uvek sedeo na kraju stola i gledao u svoj tanjir jer su ga svi uglavnom ignorisali, ponosno smešili dok je Sofija galopirala prema njima u velikom stilu.

– Pokazaću vam da mogu da igram polo bolje od Agustina – prošaputala je kroz zube. – Gledaj me, tata! Trebalo bi da si ponosan! Ti si me naučio da igram! – Zaletela se preko trave i spretno zamahnula palicom. Sedela je sigurno i stručno u sedlu, nadzirala i loptu i konja, i zadovoljno se smešila ne osećajući ni mrvicu srama. Znala je da je posmatra četrdesetak očiju, i uživala je u njihovoj pažnji.

Nekoliko sekundi pre nego što je došla do samog stola, potegnula je uzde i zaustavila zadihanog konja podigavši za sobom prašinu. Prkosno se okrenula prema ocu i pobednički izjavila:

– Vidiš, tata? – Svi za stolom okrenuli su glave prema Paku iščekujući šta će učiniti. Ali, on je ostao mirno da sedi i podigao je čašu s vinom.

– *Bien*, Sofija. A sada dođi i sedi s nama. Propuštaš gozbu – rekao je mirnim glasom i na preplanulom licu zaigrao mu je osmeh. Oduševljeno je skočila iz sedla i prošetala konja uz sto.

– Izvini što kasnim na ručak, mama – rekla je prolazeći kraj Ane, koja je bila prisiljena da sedi jer su je noge izneverile.

– Nikad još nisam videla toliko drsko privlačenje pažnje – odbrusila je

na engleskom, jedva uspevajući da izgovori reči od silnog drhtanja. Sofija je vezala uzde za stablo, a onda otresla farmerke i doskakutala do švedskog stola.

– Sofija, operi ruke i presvuci se pre nego što nam se pridružiš – ljutito je dodala i s nelagodom pogledala prisutne za stolom. Sofija je glasno frknula i pokupila se u kuću.

Čim je nestala ručak se nastavio, ali sada je glavna tema razgovora bila *La sin vergüenza*¹² Sofija. Ana je sedela stisnutih usana. Čutala je i od sramote skrivala lice ispod šešira. Zašto uvek mora da je osramoti pred celom porodicom? Zahvalila se Bogu što Ektor nije živ i što ne može da vidi ponašanje njene kćeri. Užasn timer bi ga njen neobuzdan karakter. Podigla je pogled prema ocu, koji je sedeo mrmljajući nešto grupi pasa koji su mu s nadom slinili do nogu. Znala je da se divi Sofijinom ponašanju. Marija se krišom smejala prekrivši usta rukom, i posmatrala tuđe reakcije kako bi mogla da ih opiše Sofiji kad budu nasamo.

Agustin se okrenuo prema Rafaelu i Fernandu kako bi se požalio. – Prokleta razmetljivica – prošaputao im je kako otac ne bi mogao da ga čuje. – Tata je kriv! Sve joj dopušta!

– Ne brini – odvratio je Fernando podmuklim tonom. – Neće igrati. Moj otac to nikad ne bi dopustio.

– Takav je egzibicionista – prokomentarisala je Sabrina rođaki Martini. Obe su bile nešto starije od Sofije. – Ja to nikad ne bih učinila pred svima!

– Sofija ne zna kad treba stati. I ta glupa želja da igra polo! Zašto jednostavno ne prizna da je žensko i ne prestane da se ponaša detinjasto?

– Pogledaj Anu – rekla je Čikita Maleni. – Tako joj je neprijatno. Zaista saosećam s njom!

– Ja ne – odbrusila je Malena. – To je njena greška.

Uvek je bila zaokupljena divljenjem svojim sinovima. Trebalo je više da se potruži oko Sofije umesto što ju je prepustila Soledad, koja je i sama bila dete kad se mala rodila.

– Znam, ali zaista se trudi. Sofija nije jednostavna – odvrtila je Čikita saosećajno bacajući pogled prema Ani, koja je pokušavala da vodi normalan razgovor s Migelom i Alehandrom. Lice joj je odavalo napetost, koja joj se posebno osećala u glasu. Bilo je očigledno da suspreže suze.

Kad je Sofija ponovo doskakutala do stola, bila je odevena u nov par poderanih farmerki i čistu belu majicu kratkih rukava. Uzela je hranu te se uvukla između Santija i Sebastijana.

– Šta je, za ime boga, to bilo? – šapnuo joj je Santi na uvo.

– Ti si me naveo!

– Ja?

– Rekao si da moram da zadivim ili svog ili tvog oca, pa sam odlučila jednim udarcem da sredim obe muve – izjavila je s ponosom.

– Ne verujem da si zadivila mog oca – odvratio je Santi bacajući pogled prema Migelu, koji je razgovarao s Anom i bratom Alehandrom. Migel je presreo sinovljev pogled i odmahnuo glavom, na šta je Santi odmah slegnuo ramenima kao da pokušava da kaže da to nije bila njegova zamisao.

– Znači, misliš da će ti to pomoći da poslepodne igraš utakmicu?

Gutala je hranu kako bi sustigla druge za stolom.

– Naravno.

– To bi bilo pravo čudo!

– Nije istina. Zaslužila sam to – odvrtila je namerno grebuci nožem po tanjiru kako bi privukla pažnju.

Kad se ručak završio, pokupila se s Marijom iza kuće, gde su obe prasnule u smeh. Pokušale su da razgovaraju, ali stomaci su ih tako strašno boleli da su neko vreme morale da ih pridržavaju rukama i usredsrede se samo na disanje. Sofija je bila izuzetno zadovoljna svojim podvigom.

– Misliš li da je uspelo? – upitala je Mariju pokušavajući da dođe do vazduha, ali zapravo je znala odgovor.

– Oh, da – odvrtila je Marija zaklimavši glavom. – Ujak Pako je bio i te kako zadivljen!

– A mama?

– Besna!

– O Dios!

– Nemoj glumiti da ti smeta.

– Smeta? Oduševljena sam! Bolje da ne pravimo previše buke, ili će doći po mene! Ššššš – odvrtila je spuštajući prst na usne.

– Ni reči, može?

- Ni reči – prošaputala je Marija pokorno.
- Znači tata je bio zadivljen, ha? Ozbiljno?
- Oči su joj se veselo zaiskrile.
- Mora ti dopustiti da igraš! Biće nepošteno ako to ne učini samo zato što si devojka!
- A da otrujemo Agustina? – odvratila je Sofija zlobno se nasmešivši.
- Čime?
- Soledad može da nabavi otrov od one veštice. A možemo i nas dve nešto da pripremimo!
- Ne treba nam otrov. Dovoljno je baciti čini!
- U redu. Pretpostavljam da je to onda jedini način. Idemo do ombua – odlučno je rekla.
- Ka ombu stablu – ponovila je Marija salutirajući, i Sofija je uzvratila pozdrav. Obe su potom pojurile preko polja, a glasovi su im odjekivali nizijom dok su kovale plan.

Ana je bila užasnuta. Čim se ručak završio, odglumila je glavobolju i odjurila u sobu gde se obušila na krevet i počela besno da se hladi knjigom. Izvukla je drveni krst iz noćnog ormarića, priljubila ga na usne i promrmljala kratku molitvu. Zamolila je Boga da joj ukaže šta joj je činiti.

– Čime sam zaslužila tako teško dete? – rekla je naglas. – Zašto joj dopuštam da me povredi? Čini to samo kako bi mi napakostila. Zašto su Pako i tata slepi za njenu hirovitost? Zar nemaju oči? Zar ne mogu da vide? Ili samo ja vidim u kakvo se čudovište pretvara? Ali, jasno mi je. Kažnjavaš me što se nisam udala za Šona O'Maru! Ali nisam li se već iskupila za to, Gospode? Nisam li se već dovoljno napatila? Bože, daj mi snage! Nikad mi nije bila potrebna kao sada! I nemoj joj dopustiti da odigra tu đavolsku utakmicu! Ne zaslužuje!

Kup Santa Katalina započeo je tačno u pet sati posle podne, to jest na vreme, što je prava retkost u Argentini. Još je bilo vruće dok su momci u belim farmerkama i bleštavim smeđim čizmama grozničavo galopirali niz igralište spremajući se za okršaj. Četvorica kršnih mladića s La Paza nosila

su crne majice, a ekipa Santa Kataline ružičaste. Roberto i Fransisko Lobito bili su najbolji igrači u suparničkom timu, a njihovi rođaci Marko i Daviko bili su podjednako kvalitetni kao Rafael i Agustin. Roberto Lobito bio je Fernandov najbolji prijatelj, ali tokom utakmice nije bilo mesta prijateljstvu. Igrali su poput najgorih neprijatelja.

Fernando, Santi, Rafael i Agustin igrali su zajedno još od detinjstva, i toga dana bili su u izuzetnoj formi. Samo je zapravo Agustin još bio mamuran od prethodne noći. Santi se razmetao u igri i bacao se iz sedla pokazujući koliko je vešt. Ipak, zajedničku igru po kojoj je tim Santa Kataline bio poznat potkopavala je četvrta karika, Agustin, čije su reakcije bile neobično usporene. Igrali su šest *čaka*, to jest šest puta po sedam minuta.

– Imaš još pet *čaka* kako bi se sredio, Agustine – Pako se otresao na njega čim je nastupila pauza nakon prve šestine. – Da se nisi vucarao posred igrališta, Roberto Lobito ne bi dobio priliku za pogodak! I to dvaput – naglasio je poslednje reči kao da je Agustin za sve kriv. Dok su izmorene i zapejane konje menjali za nove, zabrinuto je pogledao preko igrališta prema sestri. – I treba da se brineš, sine. Ako se ne popraviš, Sofija će te zameniti – dodao je Pako i odjahao s igrališta. Agustina je to dovoljno zaplašilo, i uspeo je da preživi drugu *čaku*, iako je tim Santa Kataline još uvek zaostajao s dva pogotka razlike.

Svi s La Paza i Santa Kataline došli su da gledaju utakmicu. Iako su obično sedeli zajedno, tog dana bilo je drugačije. Očigledno je u pitanju bio važan okršaj, jer su se rasporedili u grupe i prezrivo se odmeravali. Momci su stajali u gomili poput vukova nervozno se prebacujući s noge na nogu, i prateći jednim okom igru a drugim devojke. Devojke s poseda La Paz zaposle su haube džipova. Glave su im bile pokrivene maramama, a nosile su kratke, zvonaste suknje. Razgovarale su o momcima i modi, a tamne naočare skrivale su im oči, koje su često lascivno gutale nekog od mladića sa Santa Kataline. Devojke sa Santa Kataline – Sabrina, Martina, Pija, Letisija i Vanesa – posmatrale su zgodnog Roberta Lobita, koji je jahao poput predivnog princa. Plava kosa padala mu je na prelepo lice svaki put kad bi sagnuo glavu da bi udario loptu. Ali Sofija i Marija držale su se na udaljenosti kako im pažnju ne bi odvlačili rođaci i rođake. Odabrale su da

sednu na ogradu do Čikite i malog Pančita, koji su se igrali oko bočnih linija malom palicom i loptom.

– Ne mogu da izgube – Sofija se strastveno pobunila posmatrajući Santija kako galopira prema голу i dodaje loptu Agustinu, koji ne uspeva da pogodi. – *Choto*¹³ Agustin! – besno je povikala, a Marija je zabrinuto zagrizla usnu.

– Sofija, nemoj da koristiš tu reč, sramotno je – opomenula ju je Čikita meko, ne skidajući pogled sa svog sina.

– Ne mogu da gledam tog kretena od brata! Sramotan je!

– *Chopo chopo* – nasmejao se Pančito i loptom nenadano pogodio psa.

– Ne, Pančito – prekorila ga je Čikita i odmah odjurila u pomoć. – To nije lepa reč, pa čak i ako je ne izgovoriš kako treba!

– Ne brini, Sofija, u vazduhu se osećaju promene – rekla je Marija presrevši joj pogled.

– Nadam se da si u pravu. Ako Agustin nastavi tako da igra, sigurno ćemo izgubiti – odvratila je i namignula joj.

Četvrta *čaka* se završila, i premda su Santi i Fernando ostvarili po jedan pogodak, Santa Katalina je još uvek bila dva gola u zaostatku. Tim La Paza bio je uveren da će pobediti, i samozadovoljno se šepurio. Iznenada je odnekud izronio Agustin, domogao se lopte i pojurio prema голу a da ga niko nije primetio. S bočnih linija odmah je usledila srčana podrška i odlučno je zamahnuo.

– O, moj bože – uzviknula je Sofija razvedrivši se. – Pogodio je! – Navijači Santa Kataline bučno su se oglasili i gotovo popadali s džipova od olakšanja. Njegov konj je pobedonosno nastavio da galopira, a onda se iznenada zaustavio i zbacio sa sebe oduševljenog Agustina, koji je sleteo na tlo uz jauk, i ostao nepokretno da leži na travi. Migel i Pako odmah su dojurili i opkolili ga. Proteklo je nekoliko sekundi čistog užasa, koji su se izbezumljenoj Ani učinili kao čitava večnost, kad je Pako objavio da Agustina boli glava i da pati od teškog mamurluka. I tada je na opšte zgražanje pozvao Sofiju.

– Ti si na redu!

Zapanjeno ga je pogledala. Ana se spremala da se usprotivi, ali Agustin joj je privukao pažnju svojim zavijanjem.

– Cómo?

– Ti si na redu! Hajde! Kreni! I bolje ti je da osiguraš pobjedu – dodao je ozbiljnim tonom.

– Marija, Marija – povikala je Sofija u čudu. – Uspelo je! – Marija je s nevericom odmahнула glavom. Bila je zapanjena. Stablo zaista ima magične moći!

Sofija nije mogla da poveruje! Navukla je ružičastu košulju i popela se na konja. Primetila je da se momci iz tima La Paza smeju. Očigledno nisu mogli da poveruju da će se ona uključiti u igru. Roberto Lobito je nešto doviknuo bratu Fransisku, i obojica su se prezrivo nasmejali. Ali, pokazaće im! Svima će im pokazati šta je kadra da učini! Nije imala vremena da porazgovara sa Santijem i drugima iz tima. Nije se ni snašla a igra je već počela. Za nekoliko sekundi lopta joj je bila dodata i krenula je mimo Marka, koji je nasrnuo svojim konjem na njenog i odgurnuo je sa zacrtanog pravca. Bespomoćno je gledala kako joj lopta izmiče. Pobesnula je i bacila se na Marka i Fransiska pokušavajući da im uzvрати istom merom, a onda je odgalopirala. Shvatila je da Rafael i Fernando oklevaju da joj dodaju loptu. Jedino bi Santi to činio kad bi dobio priliku, ali njega je brižno čuvao Roberto Lobito, koji joj se podrugljivo cerio. Zapravo, činilo se da Roberto i Santi igraju neku vrstu privatne bitke kao da su sami na terenu. Udarali su jedan o drugoga, kačili se palicama i razmenjivali prostote.

– Ferčo, s leve strane! – doviknula je Fernandu kad im se ukazala prilika. Bacio je pogled prema njoj, i potom dodao loptu Rafaelu, a njega su Marko i Daviko odmah stisnuli u sendvič. – Drugi put je dodaj meni, Ferčo! Imala sam čist prolaz do gola – besno mu je doviknula i ošinula ga pogledom.

– Naravno da si imala – zlobno je odvratio i odjahao. Primetila je da Roberto Lobito krši prećutno pravilo i saosećajno odmahuje glavom gledajući u Fernanda.

Sabrina i Martina bile su užasnute što je Sofiji bilo dopušteno da se uključi u igru.

– Pokvariće im je – ljutito je prokomentarisala Sabrina.

– Samo joj je petnaest, zaboga – dodala je prezrivo Martina. – Zaista ne bi trebalo da joj dopuste da igra s odraslima.

– To je Santijeva greška. On je podstiće – zlobno se ubacila Pija.

– Slab je na nju! Sam bog zna zašto. Razmažena je do srži. Gle kako se mota! Nikome nije od koristi! Bolje joj je da se makne – prokomentarisala je Sabrina posmatrajući Sofiju kako se kopreca nasred terena.

Na kraju *pete čake* Santa Katalina je još uvek gubila s pogotkom razlike.

– Upotrebi Sofiju, za boga! Igramo kao tim, i možemo da pobedimo samo timskim radom – eksplodirao je Santi silazeći s konja.

– Ako je upotrebimo, izgubićemo – odgovorio je Fernando skidajući šešir i odmahujući znojnom, crnom kosom.

– Hajde, Ferčo, nemoj biti detinjast – odvratio je Rafael. – Sad igra s nama i ne možeš to da promeniš. Ne očekuju da je upotrebimo, i bolje je da to iskoristimo!

– Nećemo pobediti kao tročlana ekipa – povikao je Santi iz očaja – i zato je, do đavola, uključite!

Fernando je ošinio brata pogledom punim mržnje.

– Pokazaću vam, šovinisti, kako mogu da igram bolje nego taj idiot Agustin! Samo progutajte svoj ponos i igrajte *sa* mnom, a ne *protiv* mene! La Paz su nam neprijatelji, sećate se? – rekla im je i samouvereno odjahala nazad. Fernando je nastavio tiho da kipti, a Rafael je podigao pogled i ugledao Santija kako se smeši s divljenjem.

Napetost se osećala u vazduhu kad su ujahali na teren kako bi odigrali poslednju *čaku*. Kad je igra počela, među posmatračima je zavládala sablasna tišina. Poslednja šestina bila je agresivno nadigravanje kome su obe strane pristupile s jednakim žarom. Santija, najboljeg igrača u timu Santa Kataline, pratili su u stopu, ali Sofija, za koju su svi nagađali da će ostati neiskorišćena, gotovo uopšte nije bila pokrivena. Više im nije preostalo mnogo vremena. Uprkos prethodnoj svađi gotovo joj uopšte nisu dodavali loptu, i većinu vremena provodila je besno pokrivajući druge igrače. Naposletku je Santi uspeo da izjednači rezultat.

Posmatrači su skočili na noge ne mogavši više da sede jer se borba u poslednjih nekoliko minuta igre zahuktala. Ako je ne završe na vreme, znali su da će se nastaviti sve dok jedna strana ne dâ gol. Igralište je odjekivalo besnim povicima i nestrpljivim zapovedima. Roberto je pokušavao da

nadzire svoj tim, a Santi da uveri brata da se osloni na Sofiju. Marija je poskakivala od uzbuđenja silno želeći da Sofija postigne pogodak. Migel i Pako nestrpljivo su se šetkali uz bočne linije ne mičući pogled s utakmice. Pako je pogledao na sat. Još jedan minut. Zamislio se. Je li pogrešio dopustivši joj da igra?

Iznenada se Rafael domogao lopte i dodao je Fernandu, koji mu ju je vratio. Santi se prokrao kraj Roberta i Marka, i oni su odmah pojurili za njim. Usledila je eksplozija uspaljenih povika, kad je Rafael iznenada dodao loptu Santiju, koji je nepokriven pojurio niz igralište. Samo su Sofija i njen protivnik Fransisko stajali između njega i gola. Imao je izbor. Mogao je da projaše kraj Fransiska i pokuša sâm da pogodi gol, ili da reskira dodajući loptu Sofiji. Uveren da to neće učiniti, Fransisko ju je ostavio samu i krenuo prema lopti. Santi ju je pogledao i Sofiji je bilo jasno šta namerava da učini. Zauzela je položaj. Tik pre nego što se Fransisko zaletio u njega, udario je loptu i dodao je Sofiji. – Idi na gol, Čofi – doviknuo je.

Ne nameravajući da propusti takvu priliku, zakaskala je za loptom i odlučno stisnula zube. Udarila ju je jednom, dvaput, a onda je uvežbanom rukom zamahnula svojim *takom* i kad ju je zabila između stubova setila se i Hozea, i oca, i Santija. Dve sekunde nakon toga začula se zviždaljka. Pobjeda!

– Ne mogu da verujem – zapanjeno je uskliknula Sabrina.

– Moj bože... Uspelo joj je! Sofija je pogodila – vrisnula je Martina skačući i plješćući rukama. – Bravo, Sofija! – doviknula je. – *Idola!*

– I to u poslednji trenutak – dodao je Migel blistajući od sreće i plješćući Paka po leđima. – Imao si sreće! U protivnom bismo te izroštiljali zajedno s kareom!

– Dobro je igrala... iako ju je tim izneverio. Ali, bez sumnje je sposobna – odvratio je Pako s ponosom.

Rafael je dojahao do Sofije i potapšao je po leđima. – *Bien hecho, gorda!*¹⁴ – rekao je nasmejavši se. – Sad si zvezda! – Fernando je klimnuo glavom i pogledao je bez osmeha. Bilo mu je drago što su pobedili, ali nije mogao da se prisili i čestita joj. Santi ju je gotovo oborio s konja uhvativši je za vrat i privukavši je k sebi kako bi mogao da je poljubi u prašnjav

obraz.

– Znao sam da ćeš to učiniti, Čofi! Nisi me izneverila – nasmejao se, skinuo šešir i počeo se po vlažnoj kosi.

Roberto Lobito joj je prišao kad je sjahala. – Dobro igraš za žensko – rekao je smešeći se.

– I ti za muško – odbrusila je.

Nasmejao se. – I... hoću li te onda češće viđati na terenu? – Njegove smeđe oči odmerile su je s interesovanjem.

– Možda.

– Baš se radujem – dodao je i namignuo joj. Sofija se namrštila i nasmejala promuklim glasom, a onda je odjurila i pridružila se svom timu.

Uveče, kad su se prve zvezde raspršile sumrakom poput srebra, Santi i Sofija sedeli su ispod žilavih grana ombu stabla i gledali prema horizontu.

– Dobro si igrala danas, Čofi.

– Zahvaljujući tebi, Santi. Verovao si u mene. Ja sam se poslednja nasmejala, zar ne? – zakikotala se prisativši se kako je Agustin pao s konja.

– Ta moja braća...

– Ne obraćaj pažnju na njih. Nemoj da nasedaš na njihova podbadanja, i neće te razbesneti.

– Ne mogu da se suzdržim. Toliko su razmaženi! Posebno Agustin!

– Majke to čine sinovima. Videćeš i sama.

– Nadam se ne tako skoro.

– A možda ipak hoćeš. Život nije odraz naših očekivanja.

– Ali moj će biti, videćeš. U svakom slučaju, hvala ti što si danas imao poverenja u mene i što si me podržao. Zaista sam im pokazala, zar ne?

Pogledao je njeno ozbiljno lice i nežno je uhvatio za obraz.

– Znao sam da možeš to. Niko nije odlučan poput tebe. Niko. – I potom je ućutao na trenutak, kao da se izgubio u mislima.

– Šta je?

– Nisi poput drugih devojaka, Čofi.

– Ne? – Bilo joj je drago da to čuje.

– Ne, zabavnija si i... kako da to kažem? Ti si *personaje*!

- Pa, ako sam ja 'ličnost', ti si meni, Santi, *ídolo!* Znaš li to?
- Nemoj me stavljati na pijedestal, mogao bih pasti na glavu – odvratio je i prigušeno se nasmejao.
- Zaista sam srećna što si mi prijatelj – stidljivo je odvratila osećajući kako joj srce ponovo ubrzano tuče. – Ti si mi definitivno najdraži rođak!
- Rođak – uzdahnulo je duboko i pomalo tužno. – I ti si meni najdraža rođaka.

4.

– Devojke mogu da budu dobre kao momci – objavila je odsutno listajući stranice Čikitinog časopisa.

– Gluposti – odvratio je Agustin prekidajući raspravu s Fernandom i Rafaelom, i nasedajući na mamac poput gladne pastrmke.

– Ne obraćaj pažnju – rekao mu je Fernando razdraženo.

– *Callate*,¹⁵ Sofija! Zašto ne odeš po Mariju i ostaviš nas na miru? – četiri i po godine je mlađa od njega, a on nema previše strpljenja s decom!

– Dosadno mi je – otpuhnula je poigravajući se potamnelim prstima na nogama. Ležala je na sofi. Napolju je padala kiša i debele letnje kapi udarale su o okna. Neumorna i gusta kiša lila je ceo dan. Santi je otišao u grad sa Sebastijanom, Anhelom i Nikitom, a Marija je bila kod Ane s Čikitom, Pančitom i tetkom Malenom, koja je povela mlađeg sina Orasija. Sofija nije volela da se igra s decom kao Marija, i odlučila je da ostane. Lenjo se protekla. Nije imala šta da radi, niti s kim da se igra. Pogledala je po sobi i uzdahnula. Momci su se zadubili u raspravu.

– Jednako sam dobra u polu kao Agustin, i tata to zna. – Nije nameravala da odustane. Iščekivala je bratovljev odgovor. – Naposletku, dopustio mi je da igram u *Kupu Santa Kataline*.

– Ućuti, Sofija – odbrusio je Fernando.

– Sofija, dosađuješ nam – dodao je Rafael.

– Samo govorim istinu. Raspravljate o sportu kao da se njime može baviti samo vaš pol. I devojke bi bile dobre kao momci kad bi im bila pružena prilika. Ja sam živi dokaz!

– Neću nasesti, Sofija – odvratio je Agustin ustajući. – Zapamti da sam snažniji nego što ćeš ti ikad biti, i nemoj se upoređivati sa mnom.

– Ne govorim o snazi. Govorim o mudrosti i veštini. Naravno da znam da su muškarci jači od žena, ali to uopšte nije suština. Tako tipično za tebe, Agustine, da ne razumeš o čemu pričam. – Prezrivo se nasmejala. Bila je zadovoljna što je uspela da ga isprovocira.

– Sofija, ako ne ućutiš ove sekunde, izbaciću te na kišu i onda ćemo

videti ko će se rasplakati poput devoјčice – zarežao je Fernando ne znajući kako više da je učutka.

U tom trenutku Santi je upao u prostoriju poput pokislog psa, a za njim odmah Sebastijan, Anhel i Nikito. Svi su se gorko žalili na vreme brišući kišu s lica.

– Jedva smo se dovezli nazad – izjavio je Santi. – Put se pretvorio u kaljugu!

– Pravo je čudo da nismo zapeli – dodao je Sebastijan odmahujući glavom i otresajući mokru, smeđu kosu. Kapi vode poprskale su popločan pod.

– Šta ti deda radi napolju po ovakvom vremenu? – upitao je Santi okrenuvši se prema Sofiji.

– Ne znam. Šta radi?

– Šeta se kao da je izašlo sunce.

– Ne čudi me – odvrtila je i prigušeno se nasmejala. – Hej, Santi, jesu li devoјke jednako dobre u sportu kao dečaci?

– Celo jutro nas gnjavi. Učini nam uslugu i odvući je odavde – odvratio je Rafael.

– Čof, ne nameravam da zauzmem ničiju stranu. Odustani.

– Ne govorim o snazi, već o veštini i prepredenosti...

– Prepredenija si od većine muških – odmah se složio i pomerio njenu nogu kako bi se spustio do nje na sofu.

– Samo sam rekla da sam sposobna da igram poput Agustina – pojasnila je, i uočila da Agustin ljutito obara ramena. Nagnuo se prema Fernandu i Rafaelu, i nešto promrmljao.

– Pa, dokaži to – rekao je Santi slegnuvši ramenima. – Mogla bi to da tvrdiš satima. Očigledno im ideš na živce.

– U redu. Agustine, želiš li da te pobedim u trik-traku?

– Igraj sa Santijem, nisam raspoložen – odvratio je namrgođeno.

– Ne želim da igram s njim.

– Zato što znaš da ću te pobediti – odvratio je Santi.

– Nije u tome suština. Ne pretvaram se da sam bolja od Santija, Rafe ili Ferča. Samo pokušavam da kažem da sam bolja od Agustina.

Agustin je skočio na noge i ošinuo je pogledom. – U redu, Sofija, želiš

da te pobedim? Donesi tablu i videćemo ko je bolji!

– Pusti je, Agustine – ubacio se Rafael zasativši se njihovog prepiranja. Fernando je odmahnuo glavom s neodobravanjem. Sofija ume da bude naporna, ali kad joj je dosadno zaista je nemoguća!

– Ne, igraću, ali pod jednim uslovom – odvratio je Agustin.

– A to je? – upitala ga je izvlačeći tablu iz fioke u kojoj je Migel držao igre.

– Ako pobedim, složićeš se da sam bolji od tebe u bilo čemu!

– U redu.

– Složi igru i pozovi me kad budeš spremna. Idem da napravim sebi piće – rekao joj je i napustio prostoriju.

– Jesi li zaista spremna na to? – upitao ju je Santi posmatrajući je kako postavlja tablu s igrom.

– Neću izgubiti.

– Nemoj biti toliko uverena. Sreća tu igra veliku ulogu, i možda ti jednostavno neće poći za rukom da ga pobediš.

– Pobediću, uz sreću ili bez nje – odvratila je samouvereno.

Kad su bacili kockicu i počeli igru, svi su se okupili oko njih poput vrana kako bi pratili. Svi osim Fernanda. On je seo za očev sto za kartanje. Zapalio je cigaretu i počeo da sastavlja napola složenu slagalicu, čiji su delovi bili razbacani po stolu.

– Santi, ne smeš da joj pomažeš. Mora to sama da učini – upozorio ga je Rafael. Santi se nasmešio kad je Sofija dvaput zaredom bacila šesticu.

– Ne mogu da verujem, glupa srećnice – procedio je Agustin posmatrajući kako njegova sestra gradi debeo zid i blokira mu dva igrača. Sofija je bila zagrejana poput njega, ali svojski se trudila da to ne pokaže. Umesto toga, ležerno je bacala kockicu, davala smešne komentare i zadržala podrugljiv osmeh na licu znajući da ga time nervira.

Pobedila je u prvoj rundi, ali to nije bilo dovoljno. Podrazumevalo se da je svaku igru, bio to tenis ili čoveče-ne-ljuti-se, potrebno odigrati triput. Ali čim je pobedila u prvoj rundi, nije mogla da se suzdrži od hvalisanja.

– Vidiš? Siroti Agustin! Kakav je osećaj kad te pobedi devojka? –

zakreštala je. – A još sam i mlađa od tebe!

– Treba da odigramo triput! Još uvek mogu da pobedim – odvratio je pokušavajući da zadrži prisebnost.

Sofija je uhvatila Santijev pogled i namignula mu. Odmahnuo je glavom s negodovanjem. Znao je da sve to likovanje može samo da oteža mogući poraz.

Započeli su novu igru, i ona je prestala s komentarima čim je kocka Agustinu počela da donosi petice i šestice, a njoj male brojeve. Smešak joj je nestao s lica i namrgodila se. Santi ju je zadovoljno pratio. Dvaput je video kako povlači nepovoljan potez i pokušao da joj presretne pogled, ali nije podizala oči s table. Osećala je kako joj igra izmiče. Obrazi su joj se zarumeneli kad joj je Agustin blokirao jednog igrača i ponovo bacio kockicu, s obzirom na to da ona više nije mogla da se pomeri ni na jedno slobodno polje. Osetila je kako joj njegov samozadovoljni osmeh peče kožu, i počela je da se vrpolji od muke.

– Požuri – zapovedila mu je razdraženim glasom. – Usporavaš samo da bi me iznervirao!

– Gle kako je promenila pesmu – odvratio je podbadajući je. – Više se ne cerekaš, je li? Dobro, sad smo jedan-jedan – pobedonosno je objavio. – Jesi li spremna za odlučujuću igru, draga sestrice?

Fernando ih nije slušao. Svojski se trudio da ne obraća pažnju. Slagalice je uspela da mu zadrži interesovanje nekoliko minuta, a i cigareta mu je pružila užitak. Uzeo je paklo i zapalio još jednu. Kad je čuo Sofiju kako zavija na drugoj strani prostorije, pomislio je kako je možda postalo zanimljivije. Bacio je šibicu u kamin i dovukao se do njih kako bi video šta se događa.

– I... Sofiju će pobediti muško? – Nasmejao se bacajući pogled na igru. Ali nije mu odgovorila. Uvukla je glavu. Nadvio se poput ogromnog slepog miša bacajući senku preko table. Sebastijan, Nikito i Anhel su se našalili svaki put kad bi Sofija bacila kocku, a Agustin, koji je vodio, nasmejao bi se od srca. Međutim, Rafael, koji je u početku želeo da njegov brat pobedi, po običaju je promenio stranu, kako bi gubitniku pružio podršku. Uvek bi se smekšao kad bi se Sofija uznemirila. Santi je, naravno, želeo da ona pobedi. Oduvek se odnosio zaštitnički prema njoj. Poput brata. Video je da

je nesrećna. Gubila je, i nagađao je da žali preuranjeni ispad samopouzdanja. Uputila mu je uplašen pogled. Verovatno je samo želela da joj Agustin posveti pažnju. Napolju je padala kiša i nije imala šta da radi, pa je odlučila svima da pokvari raspoloženje. Zna kakva je. Poznaje je bolje od ikoga!

– Pobedio sam – Agustin je objavio s ponosom, posloživši poslednje delove u kožni pregradak uz ivicu table.

– Varao si – odvratila je ljutito.

Santi se nasmejavao i zakolutao očima.

– Zaveži – odbrusio je Agustin. – Pošteno sam pobedio, i imam pet svedoka!

– Svejedno si varao – zlovoljno je ponovila.

– Čofi, moraš dostojanstveno priznati poraz – rekao joj je Santi ozbiljnim tonom i napustio prostoriju.

– Neću! Ne poraz od Agustina! Ne od njega! Nikad! – Povikala je i izjurila za njim.

– Bravo, Agustine – zapljeskao je Fernando i potapšao ga grubo po leđima. – To ju je učutkalo. Sad ćemo provesti poslepodne u miru.

– Tako je – uzdahnio je Rafael. – Ali zato nas iščekuje užasno veče. Duriće se danima!

– Niko se ne duri kao Sofija – složio se Agustin. – Ali isplatilo se. Uživao sam u pobedi. Je li neko drugi za igru?

Sofija je sledila Santija kroz hodnik.

– Kuda ćeš? – upitala ga je vukući ruku po zidu.

– Trebalo bi da gubiš s više dostojanstva.

– Baš me briga!

– Svejedno. Onaj ko se duri kad gubi ne izgleda baš privlačno. – Znao je da će time podstaći reakciju. Bila je izuzetno umišljena.

– Nisam bila baš *tako* nedostojanstvena! Samo s Agustinom. Znaš kako ume da me isprovocira!

– Koliko sam shvatio, sama si ga namamila.

U tom trenutku vrata su se širom otvorila i Čikita, Marija i Pančito upali

su unutra skrivajući se ispod velikog, crnog kišobrana.

– Napolju je užasno – prodahala je Čikita. – Ah, Santjago, budi dobar i pomози Pančitu da se presvuče! Mocar je do kože. Enkarnasion!

– Šta Dermot radi na kiši? – upitala je Marija cedeći kosu rukama.

– Idem da vidim – odvratila je Sofija i izjurila napolje. – Vidimo se!

– Ovakva kiša ne priliči letu. Pada ceo dan – dodala je Čikita odmahujući glavom.

Sofija je projurila među drvećem dozivajući dedu. Nije mogla da zamisli šta ga je spopalo da izađe na pljusak. Osmehnula se ugledavši ga kako udara loptice za kroket prema kolutovima, dok ga dva mokra psa obešenih repova žalosno posmatraju.

– Pobogu, deda, šta radiš?

– Sunce samo što nije izašlo, Sofija Melodi – odgovorio je. – Ah, dobar udarac, Dermote! Rekao sam vam da će mi uspeti – dodao je psima kad je plava lopta lagano uklizala kroz kolutove.

– Ali mocar si do kože.

– I ti.

– Celo poslepodne si napolju, i svi već govore o tome!

– Uskoro ću se osušiti. Sunce samo što nije izašlo. Gotovo mogu da ga osetim na leđima. – Ali ona je samo mogla da oseti kako se cede hladne kapi. Zadrhtala je i bacila pogled prema nebu, očekujući da ugleda tek sivu sumaglicu i ostala iznenađena shvativši da se kroz oblak probija blistav žar. Zaškiljila je kako joj kapi ne bi padale u oči, i na licu oseti toplinu.

– U pravu si, deda! Sunce samo što nije *izašlo*!

– Naravno da sam u pravu, devojko. A sad uzmi palicu i da vidimo možeš li da uguraš žutu kroz onaj tamo kolut!

– Nisam raspoložena za igru. Agustin me upravo pobedio u trik-traku.

– Oh, bože. Kladim se da si teško podnela poraz! – Nasmejao se.

– Pa... nije bilo baš tako.

– Poznajem te, Sofija Melodi, i kladim se da si odjurila poput razmažene princeze!

– Dobro! Nisam baš bila presrećna – iskreno je priznala i obrisala vrh nosa nadlanicom.

– Šarm ti može samo delimično pomoći – odvratio je i krenuo prema

kući.

- Kuda ćeš sad? Sunce samo što nije izašlo!
- Vreme je za piće.
- Ali, deda, tek je četiri sata.
- Tačno – odvratio je, okrenuo se prema njoj i namignuo.
- Nemoj da kažeš majci. Pođi sa mnom!

Dermot odvede svoju unuku za ruku kroz kuhinjska vrata, kako ne bi slučajno naleteo na Anu. Krišom su odšljapkali niz popločan hodnik ostavljajući za sobom svetlucav, kišni trag. Osvrnuvši se oko sebe, oprezno je otvorio orman za rublje.

– Znači tu je skrivaš, deda – prošištalala je kad mu se ruka izgubila između peškira i potom izvukla bocu viskija. – Ne brineš li da bi Soledad mogla da je pronađe?

– Soledad je moj partner u zločinu. Časna žena kad je čuvanje tajni u pitanju – odvratio je oblizujući usne. – Dođi sa mnom ako i ti želiš da mi budeš partner u zločinu. – Sledila ga je nazad niz hodnik, pa kroz kuhinjska vrata, i naposletku preko dvorišta prema stablima.

- Kuda idemo?
- Na moje skrovito mesto.
- *Tvoje* skrovito mesto? – ponovila je. Volela je intrige.

– I ja ga imam. – Ali nije je slušao. Grčevito je držao bocu na grudima kako majke znaju da drže novorođenčad. – To je ombu.

– Baš sam to i mislio – promrmljao je hodajući ispred nje i gotovo kaskajući od nestrpljenja. Naposletku su se zaustavili ispred male, drvene kolibe. Sigurno ju je mimoišla već nekoliko stotina puta, i nijednom je nije primetila.

Otvorio je vrata i uveo je unutra. Unutrašnjost je bila mračna i plesniva. Prozorsko okno, koje je zadržavalo kišu, bilo je malo i prekriveno mahovinom, jedva dopuštajući svetlu da se probije unutra. Krov je bio poput divovskog cedila i propuštao je teške kapi koje su se obrušavale na pod i nameštaj. Ali ono nije zahtevalo održavanje. Sto je već bio istrulio, a police se urušile i ostale opasno da vise sa zida.

– Nekad je ovo bila Antonijeva koliba – pojasnio joj je spuštajući se na klupicu. – Nema potrebe za formalnostima, Sofija Melodi. Smesti se negde.

– Sela je i zadrhtala. – Doktor Dermot vam ovo preporučuje za prehladu – rekao je i pružio joj bocu nakon što je i sâm ispio dug gutljaj. – Ah, zaista ume da pogodi pravo mesto – dodao je i srećno zagrgljao. Primakla je bocu nosu i pomirisala.

– Nemoj to da mirišeš, devojko! Pij!

– Jako je, deda – odvratila je pre nego što je okrenula bocu i povukla gutljaj. Kad joj se vatrena lopta probila niz grlo, telo joj se zgrčilo, a usta širom rastvorila poput zmajevih, ispuštajući dug i bolan hriptaj.

– Tako treba! – Zadovoljno je klimnuo glavom i potapšao je po leđima. Na sekund je ostala bez daha, a onda joj je vatra šiknula venama i pojurila telom pretvarajući bol u neopisiv užitak. Duboko je udahnula i okrenula se prema dedi rumenih obraza. Ponovo je uzela bocu.

– Nije ti loša ta tajna, deda! Zaista nije loša! – Nacerila se i prislonila je na usne. Nakon nekoliko gutljaja više se nije osećala mokrom, niti se ljutila na Agustina. Zapravo, pomislila je u sebi, volim i njega, i Rafu, i mamu. Sve ih volim! Vrtelo joj se u glavi i obuzela ju je sreća, mahnita sreća, kao da ništa drugo na svetu nije važno i kao da je sve neverovatno smešno. Smejala se bez ikakvog povoda. Sve joj se jednostavno činilo urnebesnim. Dermot je počeo da joj priča nepovezane priče o „svojim irskim danima“, i ona ih je napola slušala dok joj je na veselom licu titrao osmeh. A onda je odlučio da je nauči nekoliko irskih pesama.

– *I met her in the garden where the praties grow...* – započeo je. U svojoj pripitosti, Sofiji se činilo da još nikad nije čula tako prijatan glas.

– Imaš anđeoski glas, deda! *An-đe-os-ki* – rekla mu je nesigurnim glasom, i primetila da joj se magli pred očima.

Nisu znali niti marili koliko su dugo u kolibi, ali čim je Dermot popio poslednju kap iz boce, odlučili su da se vrate.

– Šššš – prosiktala je pokušavajući da prisloni prst na usta. Ali promašila ih je i prislonila ga na nos. – Uh – zapanjeno je odvratila i odmakla ga drhteći.

– Nemoj praviti buku – glasno ju je opomenuo. – Tišina. – I prasnuo u smeh. – Dragi bože, popila si nekoliko gutljaja, a pogledaj se!

– Šššš – ponovo je prosiktala oslanjajući se na njega kako se ne bi srušila. – Ti si popio celu bocu. Celu bocu! Ne mogu da verujem da još

uvek stojiš – uzviknula je dok su se nesigurno probijali kroz sumrak.

– *I met her in the garden where the praties grow...* – Ponovo je zapevušio i pridružila mu se monotonim glasom kasneći jednu reč.

Kad su počeli da petljaju oko kvake pokušavajući da uđu, vrata su se iznenada sama otvorila.

– Sezame, otvori se – promrmljao je Dermot bacajući ruke u vazduh.

– *Por Dios*, senjor O'Dvajer – odvratila je Soledad. – Senjorita Sofija! – Zgrozila se ugledavši njen glupav osmeh na crvenom licu. Ugurala ih je unutra i brzo odvela Sofiju niz hodnik prema svojoj sobi. Dermot se oteturio u suprotnom pravcu. Kad je ušetao u dnevnu sobu, senjora Ana se oglasila užasnutim povicima.

– Isuse dragi! Tata! – zakreštala je. Potom je usledio lom, i Soledad je zaključila da se sigurno prazna boca razbila na popločanom podu. Nije odslušala nastavak razgovora. Tiho je zatvorila vrata za sobom.

– Dete, šta si učinila? – žalosno je uzviknula čim su se našle na sigurnom u njenoj sobi. Sofija joj se besmisleno nasmešila.

– *I met her in the garden where the praties grow...* – izgovorila je monotonim glasom.

Soledad joj je pomogla da skine odeću i napravila joj toplu kupku. Potom ju je prisilila da popije čašu vode pomešanu s povećom dozom soli. Sofija je odmah potom zabacila glavu nad toaletnu šolju i počela da bljuje vatru. Isprva nije ništa osećala, ali ubrzo se blažen osećaj pretvorio u mučninu i samosažaljenje. Nakon tople kupke i šolje vrućeg mleka Soledad ju je stavila u krevet.

– Šta ti je došlo? – upitala ju je, namrgodivši svoje debeljuškasto smeđe lice.

– Ne znam. Jednostavno se dogodilo – prostenjala je Sofija.

– Budi srećna što si se napila nakon nekoliko gutljaja! Jadnom senjoru O'Dvajeru biće potrebna cela noć da dođe k sebi – saosećajno je rekla. – Reći ću senjori Ani da se ne osećaš najbolje, može?

– Misliš da će poverovati?

– Zašto ne? Više ne smrdiš na alkohol. Izvući ćeš se. Možeš li zamisliti u kakvoj bi nevolji bila da si naletela na nju?

– Hvala ti, Soledad – tiho joj je rekla kad se uputila prema vratima.

– Navikla sam da štitim tvog dedu, i nikad nisam pomislila da ću to morati da činim i za tebe – zakikotala se, i njene velike grudi zatresle su se pod uniformom.

Sofija je gotovo utonula u san kad su se vrata iznenada otvorila.

– Sofija – majka ju je tiho pozvala. – Šta se dogodilo? – Potom je prišla krevetu i opipala joj čelo. – Hmmm... imaš malu temperaturu. Jadno moje malo!

– Biće mi bolje ujutru – promrmljala je gledajući je s krivicom i skrivajući se ispod čaršava.

– Za razliku od dede, koji će sutra biti bolestan kao pas.

– Zar je i on bolestan?

– Bolestan? Kladim se da mu je krivo što nije. Ne, nije bolestan. – Spustila je ruke na bokove i umorno uzdahnula. – Ponovo je pio.

– Ah.

– Nije mi jasno gde krije sve te boce! Čim jednu pronađem, drugu je već nekuda sakrio. Taj alkohol će ga ubiti jednoga dana!

– Gde je?

– Skljokao se u stolicu i hrče kao svinja.

– Mama! – Pobunila se požalivši što Soledad nije i njega otreznila.

– Pa, sam je kriv! Nisam li mu to rekla već bezbroj puta? Ne želi da me sluša, i više nemam nameru da mu propovedam!

– Zar ćeš samo tako da ga ostaviš?

– Da, samo ću ga tako ostaviti – odlučno je ponovila. – Zašto? Šta bi ti da učinim?

– Ne znam. A da ga smestiš u krevet i daš mu šolju vrućeg mleka? – odgovorila je s tračkom nade, ali Ana se na to nasmejala.

– Biće srećan ako išta dobije. – Potom je promenila ton i dodala: – Načula sam nešto danas. – Sofija se odmah uvukla ispod čaršava. – Agustin mi je rekao da nisi bila pristojna.

– Pristojna? Igrali smo trik-trak i pobedio je! Trebalo bi da je srećan!

– Znaš i sama da nije to u pitanju. Nema veće sramote od gubitnika koji ne želi da prizna poraz, Sofija. Rekao mi je da si pokvarila atmosferu i izmarširala iz prostorije. Nemoj da se to ponovi! Jasno?

– Preteruje. Šta je Rafa rekao?

– Bez rasprave, Sofija. Samo se pobrini da se to više ne ponovi. Ne želim da ljudi misle da te nisam vaspitala kako treba. Jasno?

– Da – ljutito je odgovorila. Agustin je podlac i varalica! Ali, bila je preumorna za svađu. Kad je njena majka konačno napustila prostoriju, uzdahnula je s olakšanjem. Uspela je da se izvuče! Potom se setila dede, kako moker i pijan spava u neudobnoj stolici i poželeva da ga stavi u krevet. Međutim, bilo joj je toliko muka da nije mogla da se uspravi. Kad se Soledad posle krišom došunjala kako bi proverila kako joj je, Sofija je već bila daleko, jahala na oblacima sa Santijem.

5.

London, 1947.

Iako je jutro bilo hladno i oblačno, London je potpuno opčinio mladu Anu Melodi O'Dvajer. Otvorila je staklena vrata hotelske sobe u Južnom Kensingtonu i izašla na balkončić. Zagrnula se kućnom haljinom i zamislila da je princeza i da živi u palati. Bacila je pogled prema maglovitoj ulici i golim stablima koja su se nizala uz put, iskrivljena i osakaćena na hladnoći, i požalila što ne može Glengerif da zameni romantičnim Londonom. Asfalt je svetlucao pod uličnim svjetilkama, a nekoliko automobila projurilo je nestajući u smogu poput sivih duhova. Bilo je rano, ali bila je toliko uzbuđena da nije mogla da spava. Uvukla se u sobu i tiho zatvorila prozore kako ne bi probudila majku i debelu tetku Doroti, koja se trzala poput nasukanog morža u susednoj prostoriji.

Prišla je mermernom stolu i uzela jabuku iz posude s voćem. Iako je često sanjarila o takvoj raskoši, nikad je još nije videla uživo. Ovo je bio hotel u kakvom inače žive holivudske zvezde! Majka je zatražila apartman, i dobili su jednu dnevnu, jednu spavaću sobu i jedno kupatilo. Spavaća soba bila je zapravo za dvoje, ali nakon što su recepcioneru objasnili da nameravaju da provedu jedan poseban vikend u Londonu, naložio je da postave dodatni ležaj kako bi sve tri mogle da spavaju zajedno. Majka se spremala da doda kako ne mogu sebi da priušte veći apartman, i da je cela porodica skupila novac kako bi njenoj kćeri priuštili veličanstven vikend, ali Ana ju je zaustavila. Biće to jedini vikend u životu kad će moći da živi poput princeze, i nije želela da joj ga pokvari arogantan recepcioner i koji bi je gledao s visoka.

Ana Melodi O'Dvajer trebalo je da se uda. Znala je Šona O'Maru čitav život, i to je izgledalo sasvim prirodno. Roditeljima je bilo drago što će se venčati. Ali, nije ga volela. Ne onako kako je verovala da treba voleti svog verenika. Ni u čemu nije nalikovao gospodinu Darsiju, niti bi joj srce ustreptalo kad bi ga ugledala. Nije čeznula za prvom bračnom noći.

Štaviše, nagađala je da će biti mlaka, i svaki put kad bi pomislila na nju želudac bi joj se stisnuo od muke. Vukla ga je za nos što je duže mogla, ali njeni su silno želeli da se venčaju i, premda joj se cela zamisao pomalo gadila, odlučila je da ispoštuje njihovu želju. Kako u Glengerifu nije mogla da se uda ni za koga drugoga, Šon O'Mara je bio jedino rešenje. Uostalom, bili su predviđeni jedno za drugo već na rođenju, i činilo joj se da ne može umaći ni tome, ni Glengerifu. Bilo je odlučeno da će živeti s njenim roditeljima i tetkom Doroti sve dok Šon ne zaradi dovoljno novca da im kupi kuću. Iskreno se ponadala da će to potrajati. Majka joj je stvorila topao porodični dom i nije joj se preterano žurilo da ga napusti, a suze bi joj navrle na oči kad bi se setila da će svake večeri biti prisiljena da kuva za svog muža. Sigurno u životu ima zanimljivijih stvari!

Ali sad se nalazi u hotelu *De Vere* i okružena je predivnim i otmenim stvarima! Kakav bi joj bio život da se udala za grofa ili princa? Napunila je kadu i izlila pola bočice besplatne hotelske kupke *Floris*. Kad se prostorija ispunila bogatim mirisom ruža, uvukla se u toplu vodu. Ostala je da leži u kupki sve dok se ogledalo nije zamaglilo poput smoga koji se video kroz prozor i dok para nije počela da je guši. Utonula je u svoje omiljene maštarije, okružena mermerom i pozlatom, velikim staklenim bocama ispunjenim kupeljnim solima i parfemima. Kad je naposletku izašla iz kade, utrljala je u telo losion koji je išao uz kupku i raščešljala dugu, crvenkastokestenjastu kosu. Potom ju je skupila u pundu pri vrhu svog dugog, belog vrata. Osećala se lepo i prefinjeno. Nikad u životu nije bila toliko zadovoljna svojim izgledom, i srce joj je doslovno plesalo u grudima. Kad su se majka i tetka probudile, već je bila odenula svečanu odeću i premazala nokte crvenim lakom.

Emer nije volela šminku, ni na licu ni na noktima. Kad je ugledala kći nalickanu poput filmske zvezde, poželeva je da joj kaže da očisti lice, ali setila se da joj taj vikend zaista mnogo znači. Ne želeći da joj ga pokvari zadržala je jezik za zubima. Posle, dok joj je kći bila u garderobi velike robne kuće *Maršal i Snelgruov* na slavnom Oksford stritu, tiho je uverila sestru da će ponovo postati normalna kad se vrati u Glengerif. S obzirom na to da se sledećeg vikenda udaje, može da radi šta god poželi. – Znaš i sama, Doroti, da će joj život biti dovoljno težak kad se uda i rodi decu.

Najmanje što možemo da učinimo jeste da joj ugađamo dok je to još moguće.

– *Ugađati joj*, Emer Melodi? – zapanjeno je prošaputala tetka Doroti. – Ti i Dermot ste toj reči dali potpuno novo značenje!

Emer i tetka Doroti ponele su na put najlepšu odeću. Obe su se šetale mokrim londonskim ulicama u cipelama na punu petu, debelim kompletima i *glasé* rukavicama. Tetka Doroti je dodatno ukrasila haljinu pomalo olinjalim lisičjim krznom, koje je kupila u radnji polovne robe u Dublinu. Prekrila je njime svoja široka ramena, a lijina njuška odmarala joj se na izbočenim grudima koje su, začudo, uspeli da zauzdaju napeti dugmići sakoa. Obe su na glavi imale male šešire s velikim brojem pribadača, a oči su im bile zaklonjene tilom. – Ne možemo da je izneverimo – rekla je Emer kad su se odenule tog jutra. Tetka Doroti je nanela krvavocrveni ruž i zapitala se koliko je već puta čula te reči. Ali, nije se usprotivila. Naposletku, taj vikend je zaista trebalo da bude poseban za Anu. Možda sad i nije pogodan trenutak da iznese svoje mišljenje, ali jednog dana svakako će to učiniti. Tako mu svega, jednog dana reći će šta misli o svemu!

Ana je bila izmorena kupovinom, ali još uvek uzbuđena. Bila joj je to prva poseta Londonu. Sela je u predvorje hotela *Brauns* čekajući da joj se majka i tetka vrate iz ženskog toaleta, kuda su otišle „da napuderišu nos“. Nameravale su da svrate na čaj u famozan hotelski salon. I upravo je tada, dok ih je tako čekala okružena kesicama, prvi put ugledala Paka Solanasa. Ušao je i odmah privukao tuđe poglede. Kosa mu je bila boje peska i kratko ošišana, a oči izrazito plave, i Ana je pomislila kako će se utopiti u njima ako je pogledaju. Što se, naravno, i dogodilo.

Nakon što je pogledom preleteo celo predvorje, zaustavio se na predivnoj mladoj ženi koja je sedela u uglu i čitala časopis. Pažljivo ju je proučio. Ana je bila svesna njegovog pogleda i osetila je kako rumeni. Crvene mrlje prekrile su joj lice i vrat uprkos pažljivo nanesevoj šminki. Ipak, Paka je bila neodoljivo privlačna. Izgledala je poput devojke koja pokušava da glumi ženu. Ni šminka ni haljina nisu joj pristajale, ali sedela je prefinjeno poput engleske aristokratkinje.

Došetao se do mesta gde je ona sedela i spustio se u kožnu fotelju do

njene. Čim ga je osetila do sebe ruke su joj zadrhtale. Njegovo prisustvo tako je snažno uticalo na nju da je od mirisa njegove kolonjske vode osetila kako joj se vrti u glavi. Primetio je da joj časopis podrhtava u rukama, i shvatio da će se zaljubiti u tu bledoputu i nepoznatu devojkicu. Rekao je nešto na stranom jeziku, a glas mu je bio dubok i odlučan. Zadržala je dah i spustila časopis. Zar se to *njoj* obraća? Podigla je pogled. U njenim plavosivim očima ugledao je nešto divlje, i osetio iznenadni poriv da se bori s njom, i pripitomi je kao jednog od svojih konja na Santa Katalini. Uplašeno je zatreptala.

– Zašto tako predivna devojkica sedi sasvim sama? – rekao joj je na engleskom s osetnim stranim naglaskom. – Treba da se nađem s nekim ovde, ali mi je drago da osoba kasni. Štaviše, nadam se da se uopšte neće pojaviti. Čekaš li i ti nekoga? – Pogledao ju je s nadom i primetila je koliko mu je laknulo kad je objasnila da iščekuje majku i tetku kako bi otišle na čaj.

– Znači, ne čekaš supruga? – Oči su mu nestašno zaiskrile. Potom je spustio pogled na njenu levu ruku i dodao: – Ne, nisi udata. Ah, baš sam srećan!

Nasmejala se i oborila oči. Znala je da ne bi trebalo da razgovara sa strancem, ali njegovo lice činilo joj se iskrenim. Uostalom, nije li u Londonu, gradu romanse? Kad bi bar mama i tetka ostale u toaletu još neko vreme! Kad bi bar dobila još nekoliko minuta! Nikad još nije videla tako zgodnog muškarca.

– Živiš ovde?

– Ne. Došla sam samo za vikend. Kako bih obavila kupovinu i... – Zapitala se šta bi bogate devojkice još mogle da rade u Londonu. – ... kako bih razgledala muzeje i crkve. – Ostao je zadivljen.

– Odakle si?

– Iz Irske. Dolazim iz Irske.

– Ni ja nisam odavde.

– A odakle si ti?

Lice mu se ozarilo.

– Iz Božje zemlje. Iz Argentine, gde je sunce poput džinovske narandže, a nebo odraz rajskog prostranstva. – Nasmešila se na poetičnost opisa i

primetila da joj se zagledao u oči. Osetila se nemoćnom da odvrati pogled. I tada je uhvatila panika da bi mogao da ode i da ga više nikada neće videti.

– Šta onda radiš ovde? – Osećala je kako joj se grlo steže od uzbuđenja. „Molim te, bože, nemoj mu dopustiti da ode“, pomolila se u sebi. „Daj nam još vremena!“

– Studiram. Došao sam pre dve godine, i od tada nisam bio u domovini. *Imagináte!* Ali volim London – neodlučno je zastao i ponovo joj se zagledao u oči. – Želim da posetiš moju zemlju. – Ana se nervozno nasmejala i okrenula glavu, ali kad ga je ponovo pogledala, shvatila je da je još uvek posmatra.

Majka i tetka pojavile su se u tom trenutku u predvorju i gledale oko sebe pokušavajući da je pronađu. Tetka Doroti ju je ugledala kako sedi u uglu i razgovara s nepoznatim mladićem.

– Isuse bože! Emer, šta sada smišlja? Šta bi jadni Šon O’Mara rekao kad bi je video kako razgovara sa strancem? Pogledaj samo kako ga posmatra! Nismo smele da je ostavimo nasamo!

– Isuse bože, Doroti! – uskliknula je Emer. – Idi po nju pre nego što se kompromituje!

Ana je ugledala tetku kako joj se približava poput tenka i očajnički se okrenula prema novostečenom prijatelju. On ju je uhvatio za ruku i rekao uzbuđenim glasom:

– Nađimo se ovde u ponoć! – Želudac joj se stisnuo i klimnula je glavom. Nakon toga je ustao, naklonio se tetki Doroti i odmah izgubio.

– Zaboga! Ana Melodi O’Dvajer, šta te je spopalo? Kako možeš da razgovaraš sa strancem, ma koliko bio predivan? – upitala je zaprepašćenim tonom posmatrajući mladića kako izlazi na klizna vrata. Anu je zapahnula vrućina. Osetila je malaksalost i uzbuđenje.

– Ne brini, ovo je London. Ovde ne postoji zakon koji bi branio muškarcima da se pridruže usamljenoj devojci – odgovorila je samouverenim tonom, iako joj se svaki živac u telu usplahirio.

Čim su sele na čaj prepustila se sanjarenju. Odsutno je po šoljici strugala srebrnom kašičicom dok je tetka Doroti puterom premazivala treću pogačicu. – Fini kolači, zaista fini kolači! Ana Melodi moraš li to činiti? Probijaš mi bubnjiće!

Ana je uzdahnula i opustila se u naslonu stolice.

– Šta ti je? Iscrpila te kupovina?

– Umorna sam – odgovorila je i bacila pogled kroz prozor nadajući se da će ga možda ugledati kako prolazi. Možda. Prizvala je njegovo lice i pokušala da ga zadrži pred sobom, bojeći se da će ga zauvek izgubiti, ako mu dopusti da ponovo utone u sećanje.

– Hajde, hajde! Vratićemo se u hotel odmah nakon čaja. Zašto ne probaš ove tople čajne kolačiće? Zaista su predivni – oprezno joj je predložila majka.

– Ne želim večeras da idem u pozorište – odbrusila je razdraženim glasom i zagledala se u šolju. – Preumorna sam.

– Ne želiš da gledaš *Oklahomu*? Dragi bože! Ana, većina devojaka tvojih godina nikad ne dobije priliku da poseti London, kamoli da ode u pozorište – odmah ju je napala tetka Doroti nameštajući krzno koje joj je skliznulo niz grudi. – Ulaznice su koštale čitavo bogatstvo!

– Ne mora da ide u pozorište ako to ne želi. Ovo je njen vikend, zar ne? – podsetila ju je Emer i uhvatila kći za nadlakticu. Tekta Doroti je napućila usne i besno frknula.

– Bah! Pretpostavljam da ćeš ostati s njom – ljutito se obrecnula.

– Ne mogu je ostaviti sasvim samu u nepoznatom gradu. Ne bi bilo u redu.

– Ne bi bilo u redu? Emer! Utrošile smo mnogo novca na te ulaznice! Već se godinama radujem što ću gledati *Oklahomu*!

– Vratimo se u hotel i odmorimo noge. Možda ćeš se nakon toga osećati malo bolje – odvratila je Emer klimnuvši glavom prema kćeri.

– Žao mi je, Emer, mogu da pređem preko mnogo toga, ali kad je u pitanju novac neću dopustiti da propadne ni peni samo zato što je gospođica loše raspoložena! Kakve li divne hirovitosti! Ti i Dermot joj dopuštate da se tako ponaša ceo život, i to će ostaviti posledice! Zapamti šta sam ti rekla!

Ali Anu nije dirnula tetkina zlovolja. Prekrstila je ruke i ponovo bacila pogled kroz prozor. Nije mogla da dočeka ponoć. Nije želela da ide ni u pozorište, niti ikuda drugde. Želela je da sedne u predvorje i čeka ga.

Međutim, ipak je otišla. Morala je to da učini, jer je tetka Doroti zapretila da će je u protivnom odmah otposlati u Glengerif. Naposletku, upravo je ona priložila polovinu celokupnog iznosa. Ana je tako odgledala mjuzikl ne obraćajući pažnju na melodije, koje će njih dve veselo pevušiti iduća dva dana hodajući ulicama. Sve vreme je smišljala kako će se usred noći, bez i jednog jedinog novčića, odvući iz Južnog Kensingtona do hotela *Brauns*, gde je sigurno pomislio da odseda. Ali ne preostaje joj ništa drugo. Mora da se pojavi.

Ubrzo nakon što su se vratile u hotel, majka i tetka su zaspale snom pravednika. Tetka Doroti se izvalila na leđa i prepustila glasnom hrkanju, koje ju je dvaput gotovo probudilo. Ostala je nakratko se dvoumeći između jave i sna, a onda je ponovo zahrkala. Emer je bila delikatnija od nje i po građi i po zvuku koji je ispuštala. Spavala je tiho, sklupčana poput loptice.

Ana je oprezno navukla odeću i ugurala jastuke ispod pokrivača, kako bi ostavila utisak da spava, za slučaj da se neka od njih probudi. Potom je prekopala torbicu tetke Doroti u potrazi za novcem. Recepcioner je bio izuzetno uslužan. Nije podigao obrve, niti se začudio što izlazi tako kasno. Udovoljio joj je i pozvao taksi. Zahvalila mu se na trudu i sela na zadnje sedište poput begunca. Bacila je pogled kroz prozor i zagledala se u jarka gradska svetla.

Bilo je petnaest do dvanaest kad je ponovo sela u fotelju u uglu predvorja. Ispod kaputa je nosila novu haljinu koju joj je majka kupila u robnoj kući *Harods*, a kosa joj je bila još uvek skupljena u punđu. Iako je bilo kasno, u hotelu je još bilo živo. Grupa pomodno odevenih mladih ljudi ušla je grohotom se smejući, i sa zavišću je zaključila kako su se sigurno zabavljali u gradu. Nisu je приметili. Spustila je ruku na jastuk susedne fotelje i prstima prešla preko kože zamišljajući kako oseća toplinu. Tako je prefinjen! Poput pravog gospodina! Miriše na skupocenu kolonjsku vodu, a dolazi iz daleke, egzotične zemlje. Kultivisan je, obrazovan, zgodan i očigledno bogat. Nije li poput princa na belom konju? I nije li bila u pravu tvrdeći kako život nudi daleko više od Šona O'Mare i Glengerifa?

Sedela je i nervozno posmatrala vrata. Treba li da deluje nonšalantno ili da pokaže da umire od čežnje? Zaključila je da će izgledati smešno ako bude pokušala da odglumi ležernost. Naposljetku, šta bi mogla da radi u ponoć u predvorju hotela? Tek joj je u tom trenutku sinulo da se možda neće pojaviti. Šta ako se samo našalio? Šta ako uopšte ne namerava da se nađe s njom? Možda se sad negde u društvu prijatelja smeje na njen račun! Kao što će joj se smejeti rođaci u Glengerifu?

Kad je sat otkucao ponoć, Pako Solanas je ušao kroz masivna hotelska vrata. Čim ju je ugledao lice mu se razvuklo u osmeh. Bio je odeven u mornarskoplavi kaput od kašmira. Prišao joj je i uhvatio je za ruku.

– Drago mi je što si došla!

Oči su mu iskrile skrivajući se pod obodom šešira.

– I meni – odgovorila je i osetila kako joj ruka podrhtava.

– Pođi sa mnom – rekao je i zastao. – *Por Dios!* Ne znam ti ni ime!

– Ana Melodi O’Dvajer... Ana – odgovorila je i nasmešila se.

Ostao je opčinjen njenim osmehom i osetio kako se topi.

– *Ana Melodía – qué lindo.* Predivno ime za predivnu devojku!

– Hvala. A kako se ti zoveš?

– Pako Solanas.

– Pako. Drago mi je – stidljivo je odvratila.

Izveo ju je u noć.

Oblaci su se povukli u predvečerje i zateklo ih je vedro, zvezdama posuto nebo. Bilo je izuzetno hladno, i dah im se maglio u dodiru s vazduhom, ali nisu to приметili. Šetali su praznim sporednim ulicama prema četvrti Soho smejući se i razgovarajući poput starih prijatelja, i potom se probili prema Lester skveru svetlucavim trotoarom, još mokrim od kišice.

Nije joj ispuštao ruku, i ubrzo se potpuno opustila. U njegovom društvu osećala se mnogo prijatnije nego u društvu Šona O’Mare. Pričao joj je o Argentini oduševljenim i prirodnim tonom pravog pripovedača. Ona je njemu rekla vrlo malo o Irskoj. Bojala se da će izgubiti interesovanje ako sazna da nije bogata, a to nije mogla da dozvoli, i zato se pretvarala da živi lagodnim životom. Ali Paku se dopala upravo zato što se razlikovala od devojaka koje je upoznao u rodnom kraju i prefinjenih mladih dama koje je sretao po svim gradovima koje je proputovao. Bila je nerafinirana i

bezbrizna. Kad ju je poljubio, učinio je to s namerom da joj s usana ukloni zastrašujući ruž.

Niko je do tada nije tako poljubio. Usne su mu bile tople i vlažne, a lice hladno od noćnog vazduha. Zagrlio ju je i strasno prislonio svoja usta na njena, baš kao na filmu. Kad se naposljetku odmakao, zadovoljno je zaključio da je uspeo da joj ukloni šminku. I takva mu se mnogo više sviđala.

Seli su na ivicu fontane na Trafalgar skveru. Ponovo ju je poljubio. Potom joj je izvukao ukosnice iz kose i dopustio neobuzdanim kovrdžama da joj padnu na ramena i niz leđa.

– Zašto je podižeš? – Ali pre nego što je stigla da mu odgovori, ponovo je osetila kako je zaposeda. Jezikom je nežno i senzualno istražio njena usta i želudac joj se usplahirio. – Izvini što nisam dobar u engleskom – rekao joj je nakon nekog vremena spuštajući joj jednu ruku na obraz, a drugom joj milujući kosu. – Kad bih ti to mogao reći na *castellanu*, zvučalo bi više *poetico*.

– Dobro govoriš engleski, Pako – odgovorila je i zarumenela se shvativši da mu je prvi put izgovorila ime.

– Ne poznajem te, Ana, ali znam da te volim. *Sí, te quiero* – odvratio je dodirujući joj prstima hladan obraz i posmatrajući njeno zapanjeno lice kao da pokušava da otkrije kakve su ga to čini osvojile. – Kad se vraćaš u Irsku? – Ali Ana nije želela da razmišlja o povratku. Odbijala je pomisao da ga više nikada neće videti.

– Prekosutra. U ponedeljak – tužno je odgovorila, gurajući mu lice u ruku i tužno se smešeći.

– Tako brzo – užasnuto je uzviknuo. – Hoću li te ikad više videti?

– Ne znam – odvratila je nadajući se kako će možda nešto smisliti.

– Dolaziš li često u London?

– Ne. – Odmahnula je glavom. Odmakao se i naslonio laktovima na kolena. Zabrinuto je protrljao lice i uplašila se kako će joj reći da njihova romansa nema budućnosti. Ispustio je dubok uzdah i telo mu se pokrenulo ispod kaputa. Pod žutim gradskim svetlom lice mu je delovalo melanholično i snuždeno. Poželela je da ga zagrli, ali bilo ju je strah da će je odbaciti i nije se pomerila. Nije imala hrabrosti.

– Onda se udaj za mene – iznenada je uskliknuo. – Ne mogu podneti pomisao da moram da živim bez tebe!

Ostala je zabezeknuta. Proveli su tek nekoliko sati zajedno!

– Da se udam za tebe? – promucala je.

– Da, udaj se za mene, Ana – ponovio je i uhvatio je za ruku.

– Ali... ne poznaješ me.

– Poželeo sam da se oženim tobom čim sam te ugledao u hotelu! Nikad nisam osetio tako nešto u životu. Upoznao sam stotine devojaka, ali ti si potpuno drugačija od svih! Ni u čemu im nisi slična. Ne mogu to da ti objasnim. Kako da ti predočim šta gajim u srcu? – Oči su mu se zacaklile. – Ne želim da te izgubim!

– Čuješ li? – upitala je ustajući i potiskujući misli o Šonu O'Mari i braku na koji su bili obavezani. Oboje su se odmah prepustili nežnoj muzici, koja je dopirala iz noćnog kluba šireći se trgom.

– *Ti voglio bene* – promrmljao je ponavljajući reči pesme.

– Šta to znači? – upitala je kad ju je privukao k sebi i poveo u ples oko fontane.

– Da te volim. Volim te, *Ana Melodía*, i želim da mi budeš supruga! – Nastavili su da plešu nošeni sanjivom muzikom. Ana je pokušala da sredi misli, ali bezuspešno. Bile su zamršene poput vunenog prediva tetke Meri. Zar ju je zaista zaprosio? – Odvešću te na Santa Katalinu – nežno joj je rekao. – Živećeš u lepoj, beloj kući sa zelenim kapcima i provoditi dan na suncu gledajući *pampu*. I svi će te voleti!

– Ali, Pako, ne poznajem te! Roditelji mi to nikad neće dopustiti – odvratila je zamišljajući reakciju tetke Doroti. Želudac joj se stisnuo.

– Porazgovaraću s njima. Reći ću im šta osećam prema tebi – odvratio je i zagledao se u njene preplašene oči. – Nije li ti stalo do mene? *Ni un poquito?*¹⁶

Oklevala je, ne zato što ga nije volela, štaviše obožavala ga je, probudio je svaki delić njenog tela, ali majka joj je oduvek govorila da je ljubav nešto što se razvija postupno? I da je „ishitrena ljubav“ uslovljena međusobnom privlačnošću nešto sasvim nešto drugo.

– Volim te – odgovorila je i ostala iznenađena podrhtavanjem u svom glasu. Nikad pre nije izgovorila te reči, čak ni Šonu O'Mari. – Imam osećaj

da te oduvek poznajem – dodala je pokušavajući da se uveri kako ipak nije reč o iracionalnoj i „ishitrenoj“ ljubavi, već o nečemu daleko dubljem i iskrenijem.

– U čemu je onda problem? Ako želiš, možeš ostati u Londonu i možemo se bolje upoznati.

– Nije tako jednostavno – prigovorila je, želeći da jeste.

– Stvari su komplikovane samo ako čovek dopusti da to budu. Pisaću roditeljima i izvestiti ih da sam upoznao predivnu i jednostavnu devojkicu s kojom želim da provedem ostatak života.

– I shvatiće? – zabrinuto je upitala.

– Hoće kad te upoznaju – odvratio je samouverenim tonom i ponovo je poljubio. – Mislim da ne razumeš, *Ana Melodía*. Volim te! Volim osmeh na tvom licu, volim kako se nervozno poigravaš kosom, volim kako me uplašeno gledaš kad ti kažem šta osećam prema tebi, volim odvažnost i samouverenost s kojima si me dočekala večeras u hotelu! Nikad još nisam sreo nekoga poput tebe. Istina je da te ne poznajem. Ne znam koja ti je hrana najdraža, ni koje knjige najradije čitaš. Ne znam koja ti je omiljena boja, ni kakva si bila kao dete. Nemam pojma koliko braće i sestara imaš. Ali nije mi ni važno! Samo znam da ovde – spustio je ruku na grudi – moje srce kuca i svaki otkucaj govori mi šta osećam prema tebi! Osećaš li to i ti? – Nasmejala se i pokušala da oseti njegove otkucaje pod kaputom, ali mogla je da oseti tek ubrzan puls u sopstvenom palcu. – Oženiću te, *Ana Melodía*. Oženiću te jer ako te pustim, nikad to neću prežaliti!

Kad ju je poljubio, iz dna duše je pozelela da zauvek žive srećno upravo kako je znala da vidi na filmovima u bioskopu. Zagrlio ju je i privukao k sebi, i pomislila je da zaista može da je zaštiti od svih zala ovog sveta. Ako se uda za njega, zauvek će napustiti Glengerif. Biće s voljenim čovekom. Biće supruga Paka Solanasa i imati decu koja će naslediti njegovu lepotu. Biće najsrećniji par na svetu! Kad ju je ponovo poljubio, prisetila se mlitavog poljupca Šona O'Mare, sopstvenog straha od prve bračne noći i neizvesne budućnosti, koja je očekuje poput monotonog, sivog puta vodeći je u život ispunjen teškoćama i mrtvilom. Budućnost ispunjenu neiskrenom ljubavlju. Ali, s Pakom je drugačije. Njemu je želela da pripada. Želela je da mu se preda i dopusti mu da prisvoji njeno telo kako bi je celu mogao

voleti.

– Da, Pako, udaću se za tebe – prošaputala je prepustivši se osećanjima. Privio ju je k sebi i snažno zagrio. Kad mu se nasmejala u vrat, oboje su prasnuli u smeh od olakšanja.

– Tako sam srećan da bih mogao da zapevam – uzviknuo je podižući je u vazduh.

– Pako, spusti me – zakikotala se. Nastavili su da plešu oko fontane.

– Tako ću te usrećiti, *Ana Melodía*! Nikad nećeš požaliti što si se udala za mene – rekao je spuštajući je na mokar trotoar. – Želim sutra da upoznam tvoje roditelje i zatražim od tvog oca dopuštenje!

– Nažalost, to se neće dogoditi – odvratila je smrknuvši se.

– Samo ti to meni prepusti, *mi amor* – rekao je milujući joj zabrinuto lice. – Nađimo se u čajdžinici *Ginter*.

– Čajdžinici *Ginter*? – Upitno ga je pogledala.

– Čajdžinici *Ginter* na Park lejnu, u pet sati – pojasnio je i ponovo je poljubio.

Ana je ostala s Pakom sve dok se zora nije nebo obojila zlaćanom bojom. Razgovarali su o zajedničkoj budućnosti, kovali planove i udruživali snove krojeći sudbinu. Jedini problem bio je kako će sve to da objasni majci i tetki Doroti.

– Isuse Hriste! Ana Melodi, zar si poludela? – Zapanjila se tetka Doroti kad joj je saopštila vest. Emer je duboko uzdahnula i srknula gutljaj čaja iz drhtave ruke.

– Pričaj nam o njemu, Ana Melodi – tiho je prošaputala. I Ana im je ispričala kako su proveli noć lutajući ulicama Londona. Izostavila je, doduše, poljubac smatrajući da bi bilo nepošteno spomenuti ga, s obzirom na to da se tetka Doroti nikad nije udala.

– Celu noć si provela sama s njim na ulici? – Zapanjeno je ponovila tetka Doroti. – Dragi bože! Devojko, šta će ljudi reći? Jadan Šon O'Mara! Iskrala si se iz sobe usred noći poput drolje! Oh, Ana! – čipkanom maramicom potapkala je znoj sa čela. – Poznaješ ga tek nekoliko sati! Ne znaš ništa o njemu! Kako možeš da mu veruješ?

– Tetka Doroti je u pravu. Ne poznaješ ga. Hvala dragom bogu da te nije povredio – dodala je Emer suznih očiju.

Tetka Doroti je zaklimala s odobravanjem. Konačno joj sestra pametno zbori!

– Molim? – Ana je uzviknula očajnim glasom. – Naravno da me nije povredio! Plesali smo oko fontane i držali se za ruke! Rekao mi je da sam predivna! Rekao mi je da me voli otkad me ugledao u predvorju hotela! Kako bi mogao da me povredi? Osvojio je moje srce i ni za šta drugo nije kriv!

Melodramatično je uzdahnula.

– Šta će ti otac reći? – odvratila je majka odmahujući glavom. – Nemoj očekivati da će ti mirne duše dopustiti da odeš u stranu zemlju. Želimo da te zadržimo u blizini. Želimo da ostaneš u Irskoj. Jedinica si nam, Ana Melodi, i volimo te!

– Zašto ga bar ne upoznaš, mama?

– Da ga upoznam? Kada?

– Danas u čajdžinici *Ginter* u Park lejnu.

– Ah, moj bože, sve si već isplanirala, zar ne, mlada damo? – ubacila se tetka Doroti i nasula još kafe. – Samo se pitam šta će njegovi roditelji reći!

– Rekao je da će im biti drago.

– Nisam ni sumnjala – odvratila je, zabivši podbradak u vrat i klimajući glavom kao da proriče. – Uverena sam da će biti oduševljeni što im se sin zaljubio u nepoznatu Irkinju koja ne poseduje ni novčića! I to devojkicu koju je samo jednom video!

– Dvaput – prekinula ju je Ana ljutitim glasom.

– Da, dvaput, ako se računa kratak susret u hotelu. Sram ga bilo! Zašto ne juri za pripadnicama svoje klase i kulture?

– Možda bismo ga ipak mogle upoznati, Doroti – predložila je Emer nežno se smešeći kćeri, koja je stisla usne i besno gledala tetku.

– Dakle, to je samo tebi slično, Emer! Dovoljno je da šmrčne i daćeš joj šta god poželi, kao i uvek do sada – odvratila je. – Pretpostavljam da veruješ kako će te oberučke prihvatiti u svoju porodicu, je li? Kladim se da misliš to. Ali život nije tako jednostavan! Njegovi roditelji se verovatno nadaju kako će oženiti prefinjenu Argentinku dobrog porekla. Biće

nepoverljivi jer te ne poznaju. Kažeš kako te rođaci nazivaju zastrašujućim imenima, je li? E pa kako ti onda zvuči nadimak 'kopačica zlata'? Ha? Možeš reći da sam okrutna i nepravedna, ali samo želim da te upozorim na stvari kojima će te život podučiti! Dobro razmisli o svemu, Ana Melodi, i ne zaboravi da se svakome čini da je drugome uvek bolje u životu!

Ana je prekrstila ruke i molećivo se zagledala u majku. Tetka Doroti je nastavila ukočeno da srče kafu, ali s manje užitka nego obično. Emer se zagledala u čaj pitajući se šta joj je činiti.

– A kad bi ostala u Londonu i... možda pronašla posao? Sigurno postoji način da ga bolje upozna. Možda može da dođe u Irsku i upozna Dermota? – predložila joj je pokušavajući da pronađe kompromisno rešenje.

– Ne – pobunila se Ana. – Ne može da dođe u Glengerif! Ne može! Neka tata dođe u London kako bi ga upoznao!

– Bojiš se da više neće hteti da te oženi kad vidi odakle potičeš? – presekla ju je tetka Doroti. – Ako te zaista voli, neće mu to biti važno!

– Ah, ne znam, Ana Melodi. Ne znam šta da učinim – tužno je uzdahnula Emer.

– Molim te, upoznaj ga! Kad ga vidiš, shvatićeš zašto ga toliko volim – rekla joj je Ana namerno se ne osvrćući na tetkine reči.

Emer je znala da je ni ona, ni bilo ko drugi ne može prisiliti da promeni mišljenje ako je već donela odluku. Od oca je nasledila tu tvrdoglavu crtu.

– U redu – popustila je umornim glasom. – Naći ćemo se s njim.

Emer i tetka Doroti ukočeno su sedele za stolom u uglu čajdžinice. Tetka Doroti je smatrala da bi trebalo da budu diskretne i sednu što dalje od ostalih gostiju. – Nikad ne znaš ko prisluškuje – pojasnila je. Ana je bila nervozna. Igrala se priborom za ručavanje i dvaput u deset minuta otišla u toalet. Kad se drugi put vratila, izvestila ih je da će ga pričekati napolje. – Nećeš to učiniti – prosiktala je tetka Doroti. Ali Emer joj je dopustila da ode. – Kako god ti je prijatnije, dušo.

Ana je stajala na hladnoći i zabrinuto gledala niz ulicu kako bi ga uočila među nepoznatim licima koja su joj išla u susret. Kad ga je naposletku ugledala, tog visokog i zgodnog muškarca lica skrivenog ispod oštrog

oboda šešira, pomislila je: „Za njega ću se udati!“ I ponosno se nasmešila. Hodao je samouvereno gledajući ljude oko sebe gotovo kao da su tamo kako bi mu život učinili prijatnijim. Imao je ležernost i lakoću samouverenog španskog kraljevog namesnika, koji veruje da je njegova premoć neupitna. Novcem je pokorio ceo svet. Život ga je velikodušno nagradio. Nije manje ni očekivao.

Nasmešio joj se, uzeo je za ruku i poljubio u obraz. Prekorio ju je da nije trebalo da ga čeka na hladnoći u tako tankoj haljini, i potom su ušli u toplu čajdžinicu. Na brzinu mu je objasnila da joj otac nije došao i da mora da obavi neke poslove u Irskoj. Pako je bio razočaran. Nadao se kako će mu odmah zatražiti njenu ruku. Bilo je očigledno da je ne samo vatren već i nestrpljiv.

Emer i tetka Doroti posmatrale su ih kako se približavaju probijajući se kroz gomilu okruglih stočića, zbijenih poput lokvanja na bari. Bili su prekriveni srebrnim čajnicima i porcelanskim šoljicama, piramidama čajnih kolačića i vafla, a oko njih su tiho čavrljali elegantni i otmeni ljudi. Emer je odmah primetila superiornost s kojom se Pako kretao i uzvišenost u njegovom pogledu. Zračio je luksuznom ležernošću i iskrenim šarmom, obeležjima tog začaranog sveta iz kojeg potiče, i čim je to uočila, uplašila se da joj se kći otisnula u preduboke vode. Neminovno će naići na jake podvodne struje i morati sama da se bori protiv njih. Tetka Doroti zaključila kako nije videla zgodnijeg muškarca, i oseti gorku zavist što je njenoj nećaki, uprkos hirovitosti, uspelo da osvoji srce takvog džentlmena. Nju je sudbina lišila te mogućnosti.

Nakon što su razmenili nekoliko uvodnih reči o turom vremenu i predstavi koje su pogledale prethodno veče, Pako je odlučio da im predstavi svoju porodicu. – Razumem da vam se ovo čini donekle prenapravljenom odlukom, ali uveravam vas da nisam tek zalučeni kauboj. Dolazim iz časne porodice i moje su namere jednako časne. – Izvestio ih je da je odrastao u Argentini, da su mu oba roditelja španskog porekla, mada mu je baka s majčine strane bila Austrijanka, što objašnjava svetlu kosu i plave oči.

– Otac mi je tamnopus, i nikad ne biste pomislili da smo u rodu – dodao je pokušavajući da odagna napetost. Emer se nasmešila pružajući mu

podršku, a tetka Doroti je nastavila da stiska usne ne nameravajući da popusti. Ana je upijala svaku njegovu reč sa strahopoštovanjem, koje inače nije bila voljna da ukaže ni papi. Njegov samouveren stav i očigledno samopouzdanje uverili su je da će se dobro pobrinuti za nju u braku. Krasila ga je tipično muška pribranost, kojoj se divila, kao na primer Kerija Granta.

Rekao im je da se obrazovao u engleskom internatu *Sent Džordž* u Argentini. Dobar je u engleskom i francuskom, a tečno govori italijanski, upravo kao i svoj maternji jezik – španski. Porodica mu je jedna od najbogatijih i najcenjenijih u Argentini. Otac mu poseduje mali avion, a osim porodične *estancije* Santa Kataline, vlasnici su i većeg dela stambene zgrade usred Buenos Ajresa. Kad se venčaju, pripašće im stan u toj zgradi, a vikende će provoditi u kući njegovih roditelja na Santa Katalini.

– Uveravam vas, *senjora*, dobro ću se pobrinuti za vašu kćer i bićemo izuzetno srećni! Volim Anu Melodiju. Ne mogu vam ni opisati koliko, jer sam i sâm iznenađen. Ali zaista je volim, i verujem da i ona mene voli. Neki imaju sreće da ih pogodi Amorova strela. Nekima je potrebno više vremena da pronađu ljubav, i ne umeju da prepoznaju Amorovu strelu. Ja sam bio jedan od njih, ali sad mi je jasno o čemu to pesnici često pišu. I meni se to konačno desilo, i najsrećniji sam čovek na svetu! – Emer je mogla tačno da shvati kako on voli Anu. Oči su mu bile ispunjene istim žarom kao i Dermotove na dan njihovog venčanja. Čim se toga prisetila, požalila je što joj suprug nije u Londonu. Ali znala je da neće dopustiti kćeri da se samo tako uda za stranca, i pribojavala se kako će reagovati kad sazna za Aninu odluku.

– Ni meni ni mom suprugu nije stalo do bogatstva, gospodine Solanas – rekla je nežnim glasom. Sedela je dostojanstveno i ponosno ga gledala u iskrene, plave oči. – Brinemo se samo za sreću i zdravlje naše kćeri. Jedinica je, i zato vam govorim i u suprugovo ime. Izuzetno me boli sama pomisao da će se udati i živeti s druge strane okeana, tako daleko od nas. Ali oduvek smo joj odobravali određenu slobodu i ne možemo je sprečiti ako to zaista želi. Ipak, bili bismo srećniji kad biste pre venčanja neko vreme proveli zajedno kako biste se upoznali. Ni zbog čega drugoga. Osim toga, moraćete se naći s mojim suprugom kako biste mu zatražili

dopuštenje.

– Ali, mam... – pobunila se Ana. Znala je da joj roditelji ne mogu priuštiti boravak u hotelu, i da ne poznaju nikoga kod koga bi mogla da odsedne. Ali Pako je shvatao u kakvoj su nedoumici.

– Mogu li predložiti da odsedne kod mog rođaka Antoana la Rivjere i njegove supruge Dominik? Nedavno su se venčali i trenutno žive u Londonu. Ako nakon šest meseci i dalje budemo želeli da se venčamo, hoćemo li tada dobiti vaš blagoslov?

– Moraću da porazgovaram sa suprugom – oprezno je odvratila Emer. – Ana Melodi mora sutra da se vrati u Irsku. – Ana ju je pogledala s užasom. – Dušo, nemojmo žuriti. Otac će ionako hteti da porazgovara s tobom – dodala je tapšući je po ruci i smešeći se saosećajno Paku.

– Možemo li onda bar provesti večer zajedno – upitala ju je – ako sutra moram da se vratim u Irsku? Želiš da se upoznamo, zar ne?

Pako ju je uhvatio za ruku i poljubio je šapućući joj da njemu prepusti raspravu.

– Bio bih počašćen kad biste mi dopustili da vas izvedem na večeru – galantno im je ponudio. Ana je bila užasnuta. Emer je ignorisala sestru koja ju je šutirala ispod stola.

– Lepo od vas, gospodine Solanas – odvratila je uvukavši stopala pod stolicu. – Ali mislim da će biti bolje da izvedete samo Anu. Naposletku, morate se upoznati ako želite da se venčate. Možete doći po nju u sedam i trideset.

– I morate je vratiti pre ponoći – odmah se ubacila tetka Doroti.

Kad se čajanka završila, Ana i Pako su se oprostili na izlazu dok su mama i tetka čekale kapute.

– Dragi bože! Emer, misliš li da smo dobro postupile?

– Doroti, Ana Melodi zna šta želi. Uverena sam da će imati mnogo bolji život s tim mladićem nego sa Šonom O'Marom, iako me plaši pomisao da će živeti na drugom kraju sveta. Ali, kako to mogu da joj zabranim? Tako mi boga, bolje da je tamo čeka mnogo više od života nego u Glengerifu!

– Nadam se da Pako Solanas shvata kako je proračunata i komplikovana žena Ana Melodi. Ako je promućurna kao što mislim da jeste, igraće tu igru sve dok se ne domogne venčanog prstena – hladno je

odvrtila tetka Doroti.

– Doroti, ponekad si tako zlobna!

– Nisam zlobna, Emer, već iskrena. Čini mi se da samo ja vidim kako stoje stvari – odvrtila je smrknutog izraza lica i izašla na ulicu.

6.

Poslednja noć u Londonu nije protekla u miru. Emer i tetka Doroti odlučile su da presede u spavaćicama sve dok im se Ana ne vrati u ponoć živa i zdrava. A ona je, zarobljena u laži gde odseda, bila prisiljena još jednom da se odveze taksijem u hotel *Brauns* kako bi se tamo našla s Pakom. Izveo ju je na večeru u mali restoran koji je gledao na Temzu, uz koju su posle šetali i razgovarali obasjani drhtavom svetlošću zvezda.

Bio je nesrećan što Ana mora da se vrati u Irsku. Nije mogao da shvati zašto to mora da učini. Nadao se da će možda ostati u Londonu i bojao se da će je u protivnom izgubiti u keltskoj magli i nikad je više neće videti. Brižljivo je zapisao njenu adresu i telefonski broj, i obećao da će zvati svaki dan sve dok mu se ne vrati. Želeo je da je otprati do hotela, ali insistirala je da joj pozove taksi kako bi izbegla neromantičan rastanak u predvorju.

– Želim da me poljubiš na kišici. Ispod ulične svetiljke. Ne želim da te se sećam kako stojiš u predvorju hotela. – Poverovao joj je. Poljubac je bio dug i osećajan. Kad se vratila u hotel u Jjužnom Kensingtonu srce joj je još uvek tuklo, a usta drhtala na mestu gde ih je poljubio. Bila je previše uzbuđena i nije mogla da zaspi. Ležala je zureći u tamu i neprestano premotavala poljupce, sve dok joj se misli nisu pretvorile u senzualne snove, kojima se prepustila bez ikakvog suzdržavanja.

Ana je bila poput navijene lutke, vrtela po apartmanu u mahnitom uzbuđenju. Nije se činilo da previše mari šta će se dogoditi Šonu O'Mari; sve njene misli bile su upravljene ka zgodnom Paku Solanasu, i koliko god se tetka Doroti trudila da joj utuvi u glavu težinu nastale situacije, odbijala je to da pojmi.

– Sedi nakratko, Ana Melodi! Vrti mi se u glavi od tebe – rekla joj je prebledevši u licu.

– Ali toliko sam srećna da bih plesala – odvratila je i bacila se na valcer. – Toliko je romantičan! Poput holivudske zvezde – uzdahnula je skakućući po tepihu.

– Razmisli dobro o svemu! Brak se ne zasniva samo na strasti – oprezno ju je upozorila majka. – Pako živi u dalekoj zemlji, i ako se udaš za njega, možda nikad više nećeš videti Irsku.

– Nije mi stalo do Glengerifa! Svet mi se otvara, mama! A šta mi Glengerif nudi? – Emer je prebledela i ugušila jecaj. Znala je da ne može dozvoliti da njena osećanja utiču na odluku njene ćerke, iako bi joj se najradije bacila pred noge preklinjući je da ostane. Kako će preživeti bez nje?

– Porodicu, eto šta – ubacila se tetka Doroti ljutitim glasom. – Porodicu koja voli svaku koščicu u tvom telu! Nemoj to omalovažavati, devojko! U životu ima većih vrednosti od bogatstva i jednog dana ćeš to shvatiti na okrutan način!

– Smiri se, tetka Doroti! Volim ga i ne zanima me koliko je bogat. Volela bih ga i da je siromah – odbrusila je Ana.

– Ljubav se postupno razvija, dušo. Nemoj donositi odluke naprečac – oprezno joj je ukazala majka. – Nije u pitanju London ili Pariz. Reč je o zemlji na drugom kraju sveta. Tamo govore drugi jezik. Kultura je drugačija. Nedostajaće ti dom. – Ostala je bez glasa i zastala kako bi se pribrala.

– Naučiću španski! Gle, već znam da kažem *te amo*! Volim te – odvratila je Ana i zakikotala se. – *Te amo! Te amo!*

– Kako želiš, dušo. Ali, ipak ćeš još morati da uveriš i oca – tužno je popustila.

– Hvala ti, mama! Tetka Doroti je samo dobar stari cinik!

– Je li? A jesi li se setila Šona? Pretpostavljam da očekuješ kako ćeš moći da nastaviš s njim ako se sve izjalovi?

– Naravno da ne – zapanjeno je odvratila Ana. – Osim toga, neće se izjaloviti – dodala je samouvereno.

– Predobar je za tebe!

– Doroti, dosta – prekorila ju je Emer nervoznim tonom. – Ana zna šta želi i zna šta je najbolje za nju.

– Ne znam, Emer. Nisi nijednom pomislila šta će sad biti s tim jadnim mladićem, koji je oduvek bio tako dobar prema njoj. Zar ti nije nimalo stalo, Ana Melodi? Šon se raduje životu s tobom, a ti si spremna

bezobzirno da mu uništiš svaku nadu? Ponavljam ti, Emer, ti i Dermot ste razmazili to dete, i sad ono razmišlja samo o sebi! Niste je naučili da misli i na druge!

– Molim te, Doroti. Ipak je ovo srećan trenutak za Anu.

– I tužan za Šona O'Maru – frknula je tetka Doroti i buntovno prekrstila ruke.

– Nisam kriva što sam se zaljubila u Paka! Šta želiš da učinim? Da zanemarim osećanja i vratim se čoveku kog ne volim? – pobunila se Ana teatralnim tonom i spustila na stolicu.

– Nemoj tako, Ana Melodi. U redu je. Tetka i ja ti želimo najbolje. Ali, ipak je to veliki šok za nas. Bolje je da prekineš sa Šonom nego da to posle zažališ. Kad se jednom udaš, više nema povratka – odvrtila je Emer nežno milujući kćerkinu dugu, crvenu kosu.

Tetka Doroti je duboko uzdahnula. Više ništa ne može da bude učinjeno. Koliko je takvih scena već videla? Nema im broja! Nije imalo smisla pokušavati srediti stvari. Sudbina će to učiniti umesto nje.

– Samo sam realna – priznala je naposljetku nežnijim tonom. – Starija sam i imam više iskustva, Ana. Tvoj otac zna da kaže: 'Znanje se može naučiti, ali mudrost dolazi s iskustvom.' I u pravu je. Mogla bih te mnogo čemu podučiti.

– Volimo te, Ana Melodi, i ne želimo da napraviš grešku. Oh, da ti je bar otac došao na čajanku! Šta li će samo reći? – zabrinuto se pitala Emer.

Obrazi Dermota O'Dvajera sve su se više i više rumeneli, i odjednom se učinilo da će njegove krupne sive oči ispasti iz duplji. Uzbudeno je koraćao prostorijom ne znajući šta da kaže. Nije nameravao da joj dopusti da ode u nepoznatu zemlju na drugom kraju sveta i uda se za čoveka kog poznaje tek dvadeset četiri sata.

– Isuse Hriste! Šta te je spopalo, mala? London je kriv za sve, zar ne? Udaćeš se za Šona makar te morao odvući do oltara – besno je odvratio.

– Neću se udati za Šona ni ako mi zapretiš pištoljem, tata – prkosno je uzviknula Ana, a niz ružičasto lice potekle su joj suze.

Emer se ubacila kako bi ih primirila:

– Pristojan je mladić, Dermote! Vrlo zgodan i zreo. Zadio bi te!

– Ma može biti i đavolji kralj Buenos Ajresa! Neću dopustiti da mi se kći uda za stranca! Odrasla si u Irskoj, i tu ćeš i ostati – zaurao je sipajući sebi viski i ispio ga u jednom gutljaju. Emer je primetila da mu se ruke tresu, i srce ju je zbolelo. Rikao je poput ranjene životinje.

– Otići ću u Argentinu pa makar morala da otplivam do tamo! Znam da je Pako pravi čovek za mene, tata. Ne volim Šona! Nikad ga nisam volela. Pristala sam da se udam za njega zato što sam želela da vam udovoljim, i zato što sam verovala da nemam izbora. Ali ipak sam upoznala nekoga! Zar ne vidiš da je Bog želeo da se sretnemo? Suđeno nam je – odvratila je preklinjući ga pogledom da je shvati.

– Čija je uopšte bila zamisao da odeš u London? – upitao je i optužujuće pogledao suprugu. Tetka Doroti je izašla napolje. – Rekla sam svoje – odvratila je zatvarajući vrata za sobom. Emer se bespomoćno osvrnula i odmahнула glavom.

– Nismo mogle da znamo da će se to dogoditi. Moglo se to dogoditi i u Dublinu – odvratila je i usne su joj zadrhtale, jer je poznavala svog muža i znala da će je na kraju pustiti da ode. Uvek bi naposljetku popustio Ani Melodi.

– Dublin je nešto sasvim drugo! Neću ti dopustiti da odjuriš u Argentinu s nekim koga ne poznaješ ni pet minuta – rekao je primičući bocu ustima i nagnjući je. – Da se to dogodilo u Dublinu, bar bismo mogli da se brinemo o tebi!

– Zašto ne mogu da odem u London i pronađem tamo posao? Rođak Piter je to učinio – odvratila je Ana.

– A kod koga bi boravila? Reci mi! Ne poznajem nikoga u Londonu, a ne možemo priuštiti sebi da ti plaćamo hotel!

– Pako ima rođaka koji živi u Londonu sa suprugom. Rekao je da mogu odsesti kod njih. Mogla bih da nađem posao. Zar ne možeš da mi daš šest meseci? Molim te, daj mi šansu da ga upoznam, i ako ga budem volela nakon šest meseci, dopusti mu da ti se obrati kako bi me zaprosio! – Dermot je potonuo u stolicu. Izgledao je poraženo. Ana je kleknula na pod i naslonila mu orošen obraz na ruku. – Molim te, tata! Dopusti mi da saznam je li pravi čovek za mene. Ako to ne učinim, žaliću ceo život. Molim te,

nemoj me prisiliti da se udam za nekoga koga ne volim i čiji mi se dodir gadi. Molim te, nemoj me prisiljavati na *to*. – Naglasila je poslednju reč znajući da će pomisao da nevoljen muškarac seksualno zadovoljava njegovu kći konačno slomiti njegov otpor.

– Izadi i potraži rođake, Ana Melodi. Želim da porazgovaram s tvojom majkom – tiho joj je rekao izvlačeći ruku.

– Ljubavi, ni ja ne želim da ode. Ali taj mladić je bogat, kultivisan, inteligentan, i zaista zgodan. Pružiće joj bolji život nego Šon – rekla je Emer čim je Ana napustila prostoriju. Nije pokušavala da zadrži suze.

– Sećaš se kako smo molili za dete? – odvratio je i usta su mu se opustila kao da više nemaju snage ni volje da mu se drže na licu. Emer je zauzela kćerkino mesto na podu i poljubila mu ruku koja je beživotno ležala na naslonu.

– Toliko nas je usrećila – zajecala je. – Ali jednog dana nas neće biti, i moraće da nastavi život bez nas. Ne možemo je zadržati ovde iz sebičnih razloga.

– Biće drugačije u kući bez nje – promućao je.

Viski mu je razvezao jezik i oslobodio osećanja.

– Da, biće drugačije. Ali razmisli o njenoj budućnosti. Uostalom, možda će nakon šest meseci odlučiti da ipak nije za nju. Možda će nam se ipak vratiti.

– Možda.

Iako nije verovao u to.

– Doroti kaže da smo mi krivi što je tako svojeglava. Ako je to istina, napravili smo grešku. Mi smo krivi što ima velika očekivanja i što veruje da Glengerif nije dovoljno dobar za nju.

– Možda – odvratio je klonulog duha. – Ne znam. – Pomisao da će biti prisiljeni da žive u kući koja neće biti ispunjena veseljem, ciklom i unučićima uvukla im se u misli i srce tišteći ih. – Daću joj šest meseci, i tek ću se onda sresti s njim – konačno je popustio. – Ako se uda za njega, onda je gotovo. Zbogom. Nema šanse da odem da je poseti u Argentinu – dodao je i oči su mu se ispunile suzama. – Nema šanse.

Ana je hodala uz brdo dok ju je sumaglica obavijala poput razređenog dima koji se spušta iz nebeskih dimnjaka. Nije želela da se nađe s rođacima. Nije ih podnosila. Uvek se osećala nepoželjno u njihovom društvu. Uostalom, sad će ih konačno napustiti! A možda čak nikad više neće ni vratiti. Kad bi samo mogla da im vidi lice kad saznaju kakva je blistava budućnost iščekuje! Telo joj je zadrhtalo od uzbuđenja. Zagrnula se kaputom i nasmešila se. Pako će odjahati s njom u suton. – Ana Solanas – rekla je naglas. – Ana Solanas – nastavila je da ponavlja svoje novo ime dok ga naposljetku nije uzvikivala punim plućima. Novo ime koje najavljuje novi život! Znala je da će joj nedostajati roditelji, toplina njihovog doma i nežan majčin dodir, ali Pako će poljupcima odagnati nostalgiju.

Kad se vratila kući, majka je već zatvorila vrata očeve radne sobe i ostavila ga nasamo s patnjom. Želela je da je poštedi prizora, i izvestila je da je pristao. Pustiće je u London, ali mora im se javiti čim stigne i uveriti ih da se smestila kod La Rivjerovih.

Ana ju je zagrlila. – Hvala ti, mama! Znala sam da ćeš uspeti da ga uveriš! Pouzdala sam se u tebe – rekla je oduševljeno joj ljubeći nežnu kožu, koja je mirisala na sapun i puder.

– Kad Pako nazove, možeš mu reći da je otac pristao da provedeš šest meseci u Londonu. A ako nakon toga još uvek budete želeli da se venčate, doći će u London i naći se s njim. Je li to u redu, dušo? – odvratila je Emer i bledom rukom joj pomilovala crvenu kosu. – Mnogo nam značiš, Ana Melodi, i nismo oduševljeni što nas napuštaš. Ali bog će te pratiti, a on zna šta je dobro za tebe – dodala je i glas joj je ponovo zadrhtao. – Izvini što sam uzbuđena, ali ti si naše najveće blago...

Ana ju je ponovo zagrlila i osetila kako se i sama guši od siline osećanja, ali ne zato što ih napušta, već zato što će njena sreća njima doneti nesreću.

Dermot je s ogorčenjem dočekao zalazak sunca. Posmatrao je senke kako se uvlače kroz prozore zaposedajući pod i proždirući poslednje zrake svetla. U jednom trenutku ugledao je kćerkicu kako pleše u predivnoj haljinici, ali njena radost se iznenada pretvorila u suze, i mala se plačući srušila. Nesigurno je ustao kako bi joj priskočio upomoć, ali prazna boca viskija pala je i razbila se, preplašivši je i odagnavši. Kad se Emer pojavila

kako bi ga otpremila u krevet, zatekla ga je kako glasno hrče u stolici. Tužan i slomljenog srca.

Ani je preostala još jedna dužnost pre odlaska. Trebalo je da izvesti Šona O'Maru da ne može da se uda za njega. Kad se pojavila na njegovom pragu, njegova majka, vesela žena pljosnatog lica nalik đavolikoj žabi krastači, odjurila je u hodnik i doviknula sinu da se njegova verenica volšebno pojavila odlučivši da ih iznenadi.

– Kako ti je prošlo putovanje, dušo? Kladim se da si se fantastično provela – odvrtila je i zakikotala se brišući ruke o kecelju.

– Bilo je veoma prijatno, Mojra – odgovorila je Ana nasmešivši se s nelagodom. Čula je kako Šon juri niza stepenice, i bacila pogled preko njenog ramena.

– Da znaš koliko mi je drago što si se vratila – odvrtila je žena i ponovo se zakikotala. – Šon nam se durio ceo vikend. Lepo je ponovo videti osmeh na njegovom licu, zar ne? – Potom se povukla u kuću dodajući veselim tonom: – Ostaviću vas nasamo, golupčići!

Šon ju je nespretno poljubio u obraz i, uhvativši je za ruku, poveo niz ulicu.

– I, kako je bilo u Londonu?

– Dobro – odgovorila je pozdravljajući Pediju Najhana, koji ih je mimoišao na biciklu. Bila je prisiljena da se smeška i klimajući glavom pozdravi još nekoliko sugrađana, a onda je zaključila da više ne može da trpi mučnu atmosferu.

– Šone, moramo da razgovaramo! Hajdemo nekuda gde možemo biti nasamo – rekla mu je namrštivši se.

– Zašto si zabrinuta, Ana? Nije valjda tako ozbiljno – odvratio je i nasmejao se kad su se uputili sporednim uličicama prema brdima. Peli su se bez reči. Pokušao je da zapodene razgovor raspitujući se o Londonu, ali mu je ona odgovarala kratkim i odsečnim rečenicama i ubrzo je odustao. Kad su se naposletku našli daleko od radoznalih očiju i ušiju, seli su na vlažnu klupicu s koje se pružao pogled na dolinu.

– O čemu je reč?

Zagledala se u njegovo bledo, četvrtasto lice i naivne zelene oči, i uplašila da neće imati hrabrosti da mu kaže istinu. Znala je da će ga povrediti.

– Ne mogu da se udam za tebe, Šone – naposletku je priznala.

Smrznuo se.

– Ne možeš da se udaš za mene? – ponovio je s nevericom. – Kako to misliš ne možeš da se udaš za mene?

– Jednostavno ne mogu – odvratila je i odvratila pogled.

Zarumeneo se i oči su mu se ispunile suzama.

– Ne razumem. Otkud sad to? – promućao je. – Verovatno si samo nervozna kao i ja, ali ne moraš zato da otkažeš venčanje. Sve će biti u redu kad se venčamo, videćeš – pokušao je da je razuveri.

– Ne mogu da se udam za tebe jer sam zaljubljena u nekog drugog – odvratila je i zajecala.

Ustao je, spustio ruke na bokove i frknuo s prezirom.

– O kome je reč? Ubiću ga – ljutito je prosiktao. – Hajde! Reci mi ko je!
– Pogledala ga je i, prepoznavši bol u njegovom besnom ispadu, još jače zaridala.

– Žao mi je, Šone, nisam želela da te povredim – rekla je kroz suze.

– Ko je u pitanju, Ana? Imam pravo da znam – povikao je i spustio se na klupicu okrećući je prema sebi.

– Zove se Pako Solanas – odgovorila je izvlačeći se iz njegovog stiska.

– Kakvo je to ime? – Nasmejao se s prezirom.

– Špansko. Iz Argentine je. Upoznala sam ga u Londonu.

– U Londonu? Isuse! Ana, poznaješ ga samo dva dana! Reci mi da se šališ!

– Ne šalim se. Ovog vikenda odlazim u London – odvratila je brišući lice rukavom kaputa.

– Veza vam neće potrajati!

– Oh, Šone, žao mi je, ali jednostavno nam nije bilo suđeno – rekla je nežnim glasom i uhvatila ga za ruku.

– Mislio sam da me voliš!

Stisnuo je njenu ruku i zagledao joj se u oči kao da u njima pokušava da pronađe svoju dragu.

- Volim te, ali... kao brata.
- Kao brata?
- Da, ne volim te kao muža – oprezno je dodala.
- Znači, to je to? Gotovo je? Ovo je rastanak?

Klimnula je glavom.

– Spreмна si da pobegneš s čovekom koga poznaješ tek dva dana i ne uđaš se za mene iako me poznaješ čitav život? Ne razumem te, Ana.

– Žao mi je.

– Prestani to da mi govoriš! Da ti je žao, ne bi me tako lako odbacila!

Skočio je na noge. Primetila je da mu jedan obraz igra i zaključila kako se sigurno suzdržava da ne brizne u plač. Pokušavao je da zadrži prisebnost. – Znači, gotovo je. Zbogom! Nadam se da ćeš imati srećan život, jer si moj upravo uništila! – Pogledao je u njene vlažne plave oči koje su ponovo počele da se pune suzama.

– Nemoj samo tako da odeš – odvratila je i krenula za njim.

Ali nije se zaustavio. Nastavio je da se spušta kroz polje, i ubrzo se izgubio u selu.

Vratila se na klupicu i gorko zaplakala. Bilo joj je žao što ga je povredila, ali znala je da mu nije mogla reći istinu na bezbolan način. Nije mogla poricati da voli Paka. Ipak, tešila ju je pomisao da će Šon pronaći nekoga. Slomljeno srce naposljetku uvek zaceli. Preboleće je.

Idućih nekoliko dana provela je u kući. Razgovarala je telefonom s Pakom, a rođake i seljane izbegavala jer su saznali šta se dogodilo i počeli da je krive što je uništila budućnost Šonu O'Mari. Nije se usuđivala da izađe. Kad je naposljetku napustila Glengerif, nije se ni osvrnula. Da jeste, ugledala bi užutelo lice Šona O'Mare kako je tužno posmatra s prozora svoje spavaće sobe.

Ostala je šest meseci u Londonu. Živela je s Antoanom i Dominik la Rivjer u njihovom prostranom stanu u četvrti Kensington. Dominik je bila nova književna nada, a Antoan je bio prilično uspešan poslovni čovek. Pako je ostao zapanjen idejom da mu verenica radi za vreme boravka u Londonu, i insistirao je da umesto toga pohađa tečajeve, od kojih je jedan bio tečaj

španskog. Ali Ana to iz srama nije mogla da prizna roditeljima, bojeći se da će im time povrediti ponos. Zato je slagala da radi u biblioteci.

Pako je porodici napisao pismo i izvestio ih o svojim planovima. Otac mu je odgovorio netipično dugim pismom izrazivši zabrinutost. Rekao mu je da može dovesti devojk u kući ako ne promeni mišljenje po završetku studija, i tada će se uveriti uklapa li se u njegovu porodicu ili ne. Napisao je: *Vrlo ćeš brzo uvideti hoće li veza uspeti*. Njegova majka, Marija Elena, izjavila je da se pouzdaje u njegovu procenu i uopšte ne sumnja da će se Ana uklopiti na Santa Katalini i da će je svi zavoleti, upravo kako vole njega.

Nakon šest meseci Ana je izvestila oca da se još uvek vole i da su odlučili da se venčaju. Kad je predložio Paku da mu dođe u posetu, pobunila se insistirajući da on dođe u London. Dermot je tako shvatio da se kći zapravo stidi njihove kuće i zabrinuo se šta će budućnost doneti tom mladom bračnom paru čija se veza već na početku zasniva na neiskrenosti. Ali, pristao je da dođe.

Ostavio je suprugu i kćer u šetnji Hajd parkom i otišao da se nađe s Pakom Solanasom u hotelu *Dorčester*. Emer je primetila koliko joj je kći sazrela za šest meseci. Samostalan život očigledno joj je činio dobro, jer je zračila srećom. Gledajući ih kako se drže za ruke i smeše jedno drugom, zaključila je da su zaista srećni.

Nakon što mu je postavio uobičajena pitanja, Dermot je rekao mladiću da ga smatra poštenim čovekom, na šta je Pako odvratio obećanjem da će se dobro brinuti za njegovu kći.

– Nadam se da znaš u šta se upuštaš, mladiću – upozorio ga je ozbiljnim tonom. – Svoje glava je i razmažena. Roditelji ponekad umeju previše da vole svoje dete, i mi smo tu pogrešili. Ana nije jednostavna, ali nikad ti neće biti dosadno s njom. Znam da ćeš joj omogućiti prijatniji život od onog koji ju je iščekivao u Irskoj, ali neće joj biti lako kako se nada. Molim te, pripazi na nju, jer nam je dragocena.

Pako je primetio da se starčeve oči pune suzama, i stisnuo mu je ruku izražavajući nadu da će se sâm uveriti koliko je srećna na dan njihovog venčanja na Santa Katalini.

– Nećemo doći – odmah je odvratio Dermot.

Pako je ostao preneražen.

– Nećete doći na kćerkino venčanje?

– Opisao ćeš nam u pismu kako je bilo.

Nije mogao da objasniti tako prefinjenom čoveku da se boji da se otisne na tako dalek put i sretne se u stranoj zemlji s nepoznatim ljudima i nepoznatim jezikom. Ponos ga je sprečavao da mu prizna istinu.

Ana ih je čvrsto zagrlila. Učinilo joj se da se majka smanjila i smršala otkad ju je poslednji put videla šest meseci ranije. Emer joj se nasmešila potiskujući tugu koja joj je razjedala srce. Promuklim glasom rekla joj je koliko je voli. Reči su joj zastale u grlu, a suze skliznule niz napuderisane obraze kapajući joj s vrha nosa i brade. Odlučila je da bude hrabra ali, grleći je, zapitala se čini li to možda poslednji put i osećanja su je jednostavno slomila. Potapkala je vruće lice čipkanom maramicom, koja joj je zadrhtala u šaci poput bele golubice.

Dermot ju je sa zavišću posmatrao. Poslednjom snagom odupirao se agoniji. Suzdržao je suze i potisnuo bol. Malo je preenergično potapšao Paka po leđima i malo mu prečvrsto stisnuo ruku. A kad je privukao kćer u zagrljaj, ona je vrisnula od bola i bio je prisiljen prerano da je ispusti.

A Ana je plakala. Znala je da su joj roditelji nesrećni, i želela je da se razreže na pola, kako bi jednu polovinu zauvek njima ostavila. Izgledali su tako krhki i ranjivi stojeći do visokog i impozantnog Paca. Ali, iako je bila tužna što joj neće doći na venčanje, ujedno joj je bilo i drago što ih njena nova porodica neće upoznati. Nije želela da znaju odakle potiče. Nije želela da pomisle kako ih nije vredna. Osetila je grižu savesti što joj se tako sebična pomisao uvukla u srce na rastanku, i znala je da bi to povredilo njene roditelje da znaju.

Poslednji put im je mahnula i konačno se oprostila s prošlošću. Okrenula se raširenih ruku prema budućnosti iščekujući je sa samopouzdanjem primerenijim stranicama neke bajke.

7.

Kada je ugledala Santa Katalinu, odmah je zamislila svoj budući život u kolonijalnoj kući koja se smestila među visokim zelenim stablima nasred ogromne nizije. I znala je da će biti srećna. Bila je nekoliko svetlosnih godina daleko od Glengerifa i toliko uzbuđena da se nije setila ni roditelja, ni Šona O'Mare.

Napustila je London praćena zlaćanim bojama jeseni i stigla u Buenos Ajres u trenutku kad je procvetao, jer se godišnja doba u Argentini smenjuju suprotno evropskim. Aerodrom je bio ispunjen vlagom, znojem i mirisom đurđica, koje je jedna od putnica donela sa sobom iz ženskog toaleta.

Kad su sleteli, dočekaio ih je zdepast muškarac tamnosmeđeg lica sitnih, sjajnih očiju i blagog osmeha. Preuzeo im je prtljag i proveo ih kroz sporedan izlaz na toplo sunce. Bio je novembar.

Pako ju je posesivno držao za ruku ne ispuštajući je ni na trenutak, dok su čekali da se auto dovuče s parkirališta.

– Estebane, ovo je moja verenica, senjorita O'Dvajer – rekao je niskom tamnoputom muškarcu koji je ubacivao kofere u prtljažnik.

Ana je u Londonu naučila nešto španskog i shvatila je šta mu je rekao. Nasmešila mu se i stidljivo pružila ruku. Njegova ruka bila je topla i lepljiva, a njegove sitne oči poput groždica pažljivo su proučile njeno lice. Kad je upitala zašto ju je tako radoznalo osmotrio i zašto uostalom baš svi pilje u nju, Pako joj je objasnio da je to zbog kose. Retko ko u Argentini ima crvenu kosu i tako bledu put. Kad su ušli u Buenos Ajres, naslonila je glavu do prozora kako bi joj hladan povetarac podigao kosu i rashladio vruće lice.

Za Anu, Buenos Ajres je posedovao šarm staromodnog grada. Na prvi pogled nalikovao je evropskim gradovima koje je imala prilike da vidi u knjigama. Bogato ukrašene kamene zgrade poput njegovih mogle su se videti u Parizu ili Madridu. Trgovi su bili okruženi visokim stablima platana i palmi, a parkovi ispunjeni cvećem i grmljem. Prizor ju je toliko

oduševio da joj se učinilo da čak i trotoari cvetaju hiljadama ljubičastih cvetova, koji su popadali s prepunih stabala. U vazduhu se osećala senzualnost. Mali kafići prelivali su se preko prašnjavih trotoara, a u njima su stanovnici Buenos Ajresa ispijali čaj ili se kartali na zagušujućem, vlažnom vazduhu. Pako joj je rekao da su se njihovi preci doselili iz Evrope krajem devetnaestog veka, i zadržali u arhitekturi i običajima podsetnike na nekadašnju domovinu, kako bi se lakše borili protiv neizlečive nostalgije. Zato je *Teatar Kolon* neodoljivo podsećao na milansku *Skalu*, stanica *Retiro* na *Vaterlo*, a aleje platana na jug Francuske. – Nepopravljivo smo nostalgičan narod – rekao je. – Ali i nepopravljivo romantičan! – Ana se nasmejala na to, sagla i poljubila ga. Potom je udahnula opojan miris eukaliptusa i jasmína, koji se širio iz prolisnih šetališta. Posmatrala je burnu svakodnevicu na poluraspadnutom trotoaru diveći se elegantnim ženama baršunastih, tamnih lica i dugih, sjajnih kosa, koje su besramno odmeravali tamnooki i crnomanjasti muškarci lenjog hoda. Gledala je parove kako se drže za ruke sedeći u kafićima ili na klupama u parku i ljube se na suncu. Nikad pre nije videla ljude u gradu da se toliko ljube. Svi su se ljubili.

Auto se spustio u podzemnu garažu na Aveniji Libertador, čije su obe strane bile ukrašene stablima. Dočekala ih je nasmešena sobarica kože poput mlečne čokolade i živahnih smeđih očiju, te im pomogla oko prtljaga. Kad je ugledala Paka, njene velike oči ispunile su se suzama i nežno ga je zagrlila iako mu je stasom dopirala tek do grudi. Nasmejao se i sklopio ruke oko njenog krupnog tela.

– Senjor Pako, tako dobro izgledate – prodahala je u čudu i odmerila ga od glave do pete. – Ta Evropa je učinila čuda! Ma, pogledajte se! Ah – uskliknula je i potom pogledala Anu. – Ovo napolju je sigurno verenica! Svi su tako uzbuđeni i silno joj se raduju! – Ispružila je svoju debeljuškastu ruku i Ana ju je zbunjeno stisnula. Govorila je takvom brzinom da je uopšte nije razumela.

– *Mi amor*, ovo je naša draga sluškinja Esmeralda. Nije li predivna? – Pako joj je namignuo i Ana se nasmešila. Potom je krenula za njim u lift. – Bile su mi dvadeset četiri kad sam otišao. Nije me videla dve godine, pa zato i nije čudno što je toliko uzbuđena.

– Tvoji nisu ovde? – uplašeno je odvratila.

– Naravno da nisu. Subota je. Nikad ne provodimo vikend u gradu – odgovorio je kao da je u pitanju opšte poznata činjenica. – Uzećemo šta nam je potrebno za selo, a ostalo ćemo prepustiti Esmeraldi.

Stan je bio veliki i svetao. Bleštavi prozori gledali su na park prepun zelenih stabala. Ispod njih su sedeli i sanjivo se posmatrali ljubavnici, smejući se i ljubakajući na povetarcu. Žamor ptica i dečjih glasova odzvanjao je senovitim ulicama, a negde izbliza dopirao je neumoran lavež. Pako ju je odveo u malu, svetloplavu prostoriju uređenu u engleskom stilu. Uočila je da su zavese, pokrivač za krevet i jastučić na stolici do toaletnog stočića istog, cvetnog uzorka. Bacila je pogled kroz prozor i iza krovova grada ugledala smeđu reku kako se presijava u daljini.

– To je Rio de la Plata – rekao joj je obgrlivši je rukama i bacajući pogled preko njenog ramena. – Najšira reka na svetu. S druge strane se nalazi Urugvaj. A tamo – dodao je pokazujući prema zgradama – nalazi se La Boka, područje stare luke koje su naselili Italijani. Odvešću te tamo jer imaju fantastične restorane. Dopašće ti se njihove kuće. Obojene su u jarke i vesele boje. Odvešću te i u San Telmo, stari deo grada, gde su ulice još uvek od popločanog kamena, a kuće u romantičnom, poluurušenom stanju. Tamo ćemo plesati tango.

Ana se nasmešila gledajući oduševljeno grad koji će joj biti novi dom. Osetila je kako joj uzbuđenje struji telom. – Šetaćemo uz obalu Kostanere i držati se za ruke, ljubiti i onda...

– I onda? – odvratila je i koketno se nasmejala.

– I onda ću te odvesti kući i voditi ljubav s tobom na bračnom krevetu. Polako i senzualno.

Grleno se nasmejala prisativši se dugih noći ispunjenih poljupcima, kad je morala da se odupire sopstvenoj žudnji čim bi na koži osetila njegove usne i dopustila njegovim rukama da joj se uvuku ispod bluze i dodirnu nabujale grudi. Svaki put bi se povukla zajapurena od požude i srama. Majka ju je upozorila da treba da se sačuva za prvu bračnu noć. Časna devojka neće dopustiti muškarcu da joj ugrozi reputaciju.

Pako je bio staromodan, viteški tip. Iako ga je mučio bol u slabinama kad bi zbog časti morao da uzdrži nagon, odlučio je da ispoштуje njenu

odluku da zadrži devičanstvo do prve bračne noći. I tako bi svaki put potiskivao sopstvenu žudnju žustrim šetnjama i energičnim tuširanjem. – Imaćemo dovoljno vremena da upoznamo jedno drugo kad se venčamo – tvrdio je.

Ana je izvukla letnju odeću iz kofera ostavivši ostatak Esmeraldi upravo kako joj je rekao. Istuširala se u mermernom kupatilu i navukla dugu haljinu cvetnog dezena. Pako je bio zaposlen u svojoj sobi i odlučila je da se prošetata stanom, koji je zauzimao dva sprata. Proučila je crno-bele porodične fotografije u sjajnim, srebrnim ramovima i naišla na jednu koja je prikazivala njegove roditelje, Ektora i Mariju Elenu. Ektor je bio visok i tamnokos sa zamišljenim, crnim očima i orlovskim crtama lica, koje su mu davale prefinjen, plemićki karakter. Marija Elena je bila sitna i svetlokosa, melanholičnih, plavih očiju i toplih, izdašnih ustiju. Delovali su elegantno i ponosno. Ponadala se da će im se dopasti, i odmah se prisetila upozorenja tetke Doroti. Verovatno žele da im sin oženi pripadnicu „njihove klase i kulture“. U Londonu je bila puna samopouzdanja, ali sad ju je plašila pomisao da će uskoro ući u glamurozan novi svet. Tetka Doroti je bila u pravu. Koliko god se pretvarala, i nadalje je samo Irkinja iz provincije s detinjastim snovima o raskošnom životu!

Čula ga je kako na stepeništu razgovara s Esmeraldom. Sišao je noseći kofer u ruci. – To je sve što nosiš sa sobom? – upitao je kad ju je ugledao kako grčevito drži smeđi koferčić. Zaklimala je glavom. Nije posedovala mnogo letnjih haljina. – U redu, hajdemo – rekao je i slegnuo ramenima. Ana se nasmešila kad joj je Esmeralda pružila korpu s hranom koju će odneti na farmu i uspela da promrmlja *Adios*, kako je naučila na tečaju u Londonu. Pako se okrenuo i podigao obrvu. – Izgovorila si to kao da ti je maternji – našalio se i odložio im kofere u lift. – Bravo!

Vozio je bleštav, bledoplav kabriolet mercedes uvezen iz Nemačke. Auto je zarežao kad je okrenuo ključ motora, i zvuk se odbio o zidove garaže.

Buenos Ajres joj je projurio pred očima. Imala je osećaj da se nalazi u gliseru i probija kroz okean. Setila se odvratnih rođaka i požalila što ne mogu da je vide. Bila je uverena da bi poludeli od ljubomore. A koliko bi joj roditelji tek bili ponosni! Prvi put otkako ih je napustila njihova suzna

lica su izronila na površinu njenog sećanja poput mehurića. Srce joj je na trenutak poskočilo osetivši nostalgiju za rodnim domom, ali čim su izleteli na otvoren put, čim je osetila vetar u kosi i sunce na licu, mehurići sećanja jednostavno su se rasprsi.

Pako joj je već rekao da ima trojicu braće. On je bio treći po redu. Najstariji, Migel, fizički nalikuje ocu. Tamnokos je, ima tamnosmeđu put i smeđe oči, a oženjen je Čikitom, koja će joj se dopasti. Potom je tu Niko, koji je takođe tamnokos na oca, ali ima plave oči na majku. On je pak oženjen Valerijom, koja nije blaga i dobroćudna poput Čikite, ali čim se bolje upoznaju uveren je da će postati prijateljice. Najmlađi brat Alehandro još se nije oženio, ali ozbiljno se udvara jednoj od najlepših devojaka u Buenos Ajresu. – Ne brini – rekao joj je s ljubavlju. – Budi kakva jesi i svi će te zavoleti poput mene!

Ostala je zapanjena promenom okoline i posmatrala je ćutke i u čudu. Potpuna suprotnost mokrim i zelenim irskim brdima! Svuda samo isušena, ravna zemlja *pampi*. Cela prerija bila je prošarana razasutim stadima krava, ponekad i konja, i prostirala se u beskraj, poput žutosmeđeg mora pod svetloplavim nebom koje ju je bojom podsećalo na razlićak. Santa Katalina se ukazala na kraju dugog i prašnjavog puta poput olistale oaze zelenih stabala i svetlucave zelene trave. Prepoznavši zvuk auta, Pakova majka se izvukla iz hladne senke kako bi mu poževela dobrodošlicu. Nosila je bele, plisirane pantalone koje su se kopčale oko gležnjeva i Ana je ubrzo saznala da predstavljaju kopiju tradicionalnih pantalona koje nose *gaučosi*, zvanih *bombačas*. Imala je belu košulju okruglog izreza i savijenih rukava. Oko pojasa je nosila debeo kožni remen ukrašen srebrnim novčićima, koji su bleštali na suncu. Kosa joj je bila skupljena u punđicu ističući joj nežne crte lica i bledoplave oči.

Toplo je zagrlila sina. Uхватила mu je lice dugim, elegantnim prstima i zagledala mu se u oči uskliknuvši nešto na španskom, što Ana nije razumela. Ali znala je da je u pitanju izraz radosti. Potom se okrenula prema njoj i uzdržano joj prišla. Otisnula joj je poljubac na bled obraz i rekla na lošem engleskom da joj je drago što su se upoznale. Ana ih je sledila u kuću, gde ih je dočekaao ostatak porodice. Svi su se pozdravili s Pakom i upoznali njegovu verenicu.

Kad je ugledala rashlađenu dnevnu sobu ispunjenu nepoznatim ljudima, Anu je spopao užas. Osetila je kako je pažljivo proučavaju pokušavajući da utvrde je li dovoljno dobra. Čim joj je Pako ispustio ruku, ljudi su navalili i opkolili ga. Iako je tek nakratko bila prepuštena sebi, imala je osećaj da se minuti razvlače u večnost. Osetila se usamljeno poput čamčića prepuštenog talasima. Bepomoćno je gledala oko sebe suznih očiju i ukopana u mestu, osećajući se neprijatno i kao da je svima trn u oku. Upravo kad je pomislila kako to više ne može da podnese, Migel joj je prišao i odlučio da je upozna s ostalim članovima porodice. Bio je dobroćudan i saosećajno joj se nasmešio.

– Ovo će ti biti prava noćna mora. Samo duboko udahni i preživećeš – rekao joj je govoreći engleski sa šarmantnim, španskim naglaskom poput Paka. Grubom rukom uhvatio ju je za nadlakticu pokušavajući da je uveri kako će sve biti u redu. Niko i Alehandro su joj se pristojno nasmešili, ali kad je okrenula leđa mogla je da oseti njihove poglede i čuje ih kako raspravljaju o njoj na španskom, mada nije uspevala da razume njihove reči uprkos silnim časovima koje je odslušala. Govorili su prebrzo. Kad je ugledala Valeriju, ustuknula je pred njenom nadmoćnom lepotom. Ona ju je pak poljubila hladnog izraza lica i uputila joj nepokolebljiv i samouveren pogled. Ali kad ju je Čikita zagrlila i poželeva joj dobrodošlicu u porodicu, donekle joj je laknulo.

– Pako je mnogo pisao o tebi, i srećna sam što si došla – rekla joj je na engleskom zamuckujući i rumeneći se. Ana joj je bila toliko zahvalna da se morala suzdržati da ne zaplače.

Kad je Ana ugledala Ektorovu neprijateljsku figuru kako joj se približava, znoj je počeo da joj se sliva niz zadnji deo butina, a želudac joj se stisnuo. Bio je visok i impozantan, i ona ustuknu pred gušećom težinom njegove harizme. Kad se sagnuo kako bi je poljubio, zapahnuo ju je miris kolonjske vode i zadržao joj se neko vreme na koži. Pako je veoma nalikovao ocu. Imao je iste orlovske crte lica i kukasti nos, ali je nežan izraz i boju kose nasledio od majke.

– Dobrodošla u Argentinu i dobrodošla na Santa Katalinu. Pretpostavljam da si ovde prvi put? – upitao ju je na savršenom engleskom. Zadržala je dah i gotovo neprimetno klimnula glavom. – Želeo

bih nasamo da porazgovaram sa sinom. Hoće li ti smetati ako te ostavim u društvu svoje supruge? – Odmahnula je glavom i odgovorila promuklim glasom: – Naravno da ne. – I u tom trenutku poželela je da je Pako odvede nazad u Buenos Ajres gde bi mogli da budu sami. Ali Pako je s radošću prihvatio očev poziv i kad su se povukli, shvatila je da očekuje da se sama snađe.

– Hajdemo da sednemo napolje – rekla joj je ljubazno Marija Elena posmatrajući supruga i sina kako odlaze niz hodnik. Njene svetle oči potamnele su od zabrinutosti. Ana nije imala drugog izbora, i dopustila je njoj i njenoj porodici da je izvedu na sunce, i tamo još bolje prouče.

– *Por Dios*, Pako – započeo je Ektor dubokim, ravnomernim tonom i odmahujući glavom. – Predivna je, u to nema sumnje, ali pogledaj je! Izgleda poput preplašenog zeca! Je li bilo pošteno dovesti je ovamo? – Pakovo lice poprimilo je grimiznu boju, a njegove plave oči odjednom su postale ljubičaste. Očekivao je da će mu se usprotiviti i izraziti neodobravanje.

– Zar te iznenađuje što je preplašena? Ne govori španski, a vi je pažljivo proučavate kako biste se uverili je li dovoljno dobra. E pa ja znam šta je dovoljno dobro za mene, i neću nikome dopustiti da me uverava u suprotno! – Prkosno je pogledao u oca.

– Sine, znam da si zaljubljen i nema u tome ništa loše, ali brak ne mora automatski podrazumevati ljubav.

– Ne govori tako o mojoj majci – odbrusio je i tiho, ali odlučno dodao: – Oženiću se Anom!

– Ali, Pako, devojka dolazi iz provincije. Nikad nije bila izvan Irske. Je li pošteno uvesti je u naš svet? Šta misliš kako će se snaći?

– Snaći će se jer ćemo joj i ti i ja pomoći da se snađe – besno je presekao. – Jer ćeš reći ostatku porodice da se potruži kako bi se osećala kao kod kuće.

– To nije dovoljno. Krećemo se u krutom društvu – svi će je prosuđivati. Ovde u Argentini ima tako mnogo lepih žena! Zašto nisi mogao izabrati jednu od njih? – Ektor je očajnički podigao ruke. – Tvoja braća su

uspela da pronad̃u životne saputnice. Zašto to nisi i ti mogao da učiniš?

– Volim Anu, jer se razlikuje od njih. Nije profinjena iz provincije je, i ne pripada našoj klasi. Pa šta? I ti ćeš je zavoleti kad je upoznaš. Dopusti joj da se opusti. Čim zaboravi na strah, shvatićeš zašto je volim!

Gledao je oca u oči, a u trenutku kad je opisivao Anu one su se ispunile nežnošću. Ektor je stisnuo zube i prkosno izbacio bradu. Potom je polako odmahnuo glavom i duboko udahnuo.

– U redu – odlučio je. – Ne mogu te sprečiti da se oženiš njom. Ali nadam se da znaš šta činiš, jer meni, do đavola, uopšte nije jasno!

– Daj joj malo vremena, tata – odvratio je Pako. Bio mu je zahvalan što je popustio, pogotovo zato što to nikad do tada nije učinio.

– Muškarac si i dovoljno si star da donosiš odluke – odvratio je Ektor oštrim tonom. – U pitanju je tvoj život. Samo se nadam da se neće ispostaviti da sam ja bio u pravu.

– Neće. Znam šta želim.

Ektor je klimnuo glavom i čvrsto ga zagrlio i poljubio u obraz, što je bilo u skladu s argentinskim običajima kad bi se svađa izgladila.

– Hajde da im se pridružimo – rekao je i uputili su se prema vratima.

Čikita i Migel odmah su se dopali Ani. Prihvatili su je u porodicu i bezuslovno zavoleli.

– Ne brini se zbog Valerije – rekla joj je Čikita odvođeci je u obilazak *estancije*. – Dopašćeš joj se kad te upozna. Svi su se nadali da će Pako oženiti Argentinku, i ostali smo u šoku kad je iznenada objavio da namerava da se oženi, a niko nije znao za koga. Bićeš srećna ovde čim se skrasiš.

Pokazala joj je *rančose*, tesno stisnute bele kućice u kojima su živeli *gaučosi*. Potom ju je odvela do terena za polo, koji bi oživeo u letnjim mesecima, kad su mladići ili neprestano igrali polo, ili raspravljali o njemu. Odvela ju je i do igrališta za tenis, koje se smestilo usred debelih i vlažnih platana i eukaliptusa, te naposljetku i do bistrog bazena na veštačkom brežuljku, s kojeg se širio pogled na veliko, zeleno polje prepuno svetlosmeđih krava.

Ana je ubrzo progovorila španski sa Čikitom. Ona joj je pojasnila gramatičke razlike između evropskog španskog, koji je naučila u Londonu, i argentinskog španskog, i strpljivo je pratila dok se nervozno probijala iz rečenice u rečenicu.

Preko nedelje je živela s Pakom i njegovima u Buenos Ajresu. Iako je u početku za stolom vladala napeta atmosfera, kako je njen španski napredovao poboljšavao se i pomalo nategnut odnos s Ektorom i Marijom Elenom. Ana je vrlo retko izražavala svoje strahove Paku tokom tih meseci njihove veridbe, jer je znala koliko on želi da se sama snađe i uklopi. On se u međuvremenu uključio u posao s ocem, i često je ostavljao samu. Tako je Ana počela da ispunjava dan tečajevima španskog i istorije umetnosti. Međutim, ono čega se najviše užasavala bio je vikend, kad bi se cela porodica okupila na farmi, a užasavala ga se prvenstveno zbog Valerije.

U njenom društvu uvek se osećala bezvredno. Gledala ju je kako se šeta u besprekornim, letnjim haljinama, duge, tamne kose i aristokratskih crta lica, i duboko u želucu uvek bi joj se javio isti osećaj. Nije joj tamo mesto! Valerija je umela da sedi s prijateljima na bazenu i krišom razgovara o njoj. Pušili bi cigarete i posmatrali je poput čopora predivnih, sjajnih pantera koji lenjo prate uplašenu srnu, željno iščekujući prvi njen pogrešan korak. S gorčinom se prisetila rođaka u Irskoj, i zapitala se ko je gori. U Glengerifu je bar mogla da pobegne u brda, a ovde nema gde da se sakrije! Paku nije mogla da se poveri jer je htela da poveruje kako se uklopila, a Čikitu nije htela da opterećuje, iako joj je ona postala prijateljica i saveznik. Uostalom, oduvek je skrivala osećanja, a otac joj je jednom rekao da skriva i svoje slabosti pred ljudima koji bi mogli da ih iskoriste. U ovom slučaju bila je sigurna da je bio u pravu, i Ana odluči da im ne pruži priliku da likuju ako posrne.

– Nije ništa bolja od Eve Peron – ljutito je uskliknula Valerija, kad ju je Niko napao što se postavlja neprijateljski. – Još jedna skorojevička koja pokušava da se uspne na društvenoj lestvici, i to tako što će se udati u našoj porodici! Kako to ne vidiš?

– Vidim da voli Paka – odbrusio je odlučivši da brani bratovljevu odluku.

– Muškarci su toliko glupi kad su žene u pitanju! Ali, bar Ektor i Marija

Elena nisu slepi!

Nije nameravala da popusti.

U to doba Peron je bio na vrhuncu moći. Potpuno je podjarmio stanovništvo. Imao je podršku vojske i nadzirao štampu, radio i univerzitet. Niko se nije usuđivao da odstupi od partijske linije. Iako je bio toliko popularan da je mogao da uvede demokratiju, odlučio je da vlada s vojnom pedantnošću i opredelio se za diktaturu. Nije, doduše, otvorio koncentracione logore za one koji nisu delili njegove stavove i dopuštao je stranim novinarima slobodan ulazak u zemlju, ali skrivene struje straha kuvale su se ispod poklopca njegovog režima. Eva, odnosno Evita kako su je zvali milioni obožavatelja, koristila je svoj položaj i moć pokušavajući da izigrava savremenog Robina Huda. Čekaonica njene kancelarije doslovno je vibrirala od ljudi koji su potraživali usluge – novu kuću, penziju, posao – a ona bi na njihove zahteve odgovarala poput vile sa čarobnim štapićem. Smatrala je svojom misijom da olakša patnje siromašnima, jer ih je osetila i na sopstvenoj koži, te je s velikim užitkom oduzimala bogatima i poklanjala *deskamisadosima*. Bilo je to ime koje je skovao sam Peron, a doslovno je značilo „ljudi bez košulja“. Mnogi bogataši su se zabrinuli da će ih Peronova diktatura odvesti u komunizam, te su napustili zemlju dok je bio na vlasti.

– Da – zlobno je dodala Valerija. – Ana je upravo poput Eve Peron. Želi da se probije u društvo, a ti i tvoja porodica dopustićete da joj to pođe za rukom! – Niko se počeošao po glavi i zaključio da joj je argument toliko besmislen da ne želi da ga udostoji rasprave.

– Daj malo šansu – odvratio je. – Pokušaj da se zamisliš u njenoj koži, i verujem da ćeš biti ljubaznija!

Valerija se ugrizla za usnu i zapitala zašto su muškarci nesposobni da se zagledaju ispode ženske lepote. Baš kao Huan Peron.

Presudna stvar dogodila se jednog poslepodneva kad se cela porodica izvalila oko bazena kupajući se na blistavom suncu i ispijajući obilne količine voćnih sokova, koje su im iz Ektorove kuće donosile sluškinje u svetloplavim uniformama. Ana je sedela u senci s Čikitom i Marijom

Elenom, kad je Dijego Braun, jedan od Migelovih prijatelja, opčinjen keltskom lepotom Pakove verenice, odlučio da se više ne suzdržava i počeo otvoreno da joj se udvara.

– *Anna, por qué no te bañas?* – dobacio joj je iz vode nadajući se da će mu se pridružiti. Ani je bilo savršeno jasno šta je pita. „Ana, zašto se ne kupáš?“ Ali bila je nervozna, i osećala je kako svi iščekuju njenu reakciju, pa je ne razmišljajući o gramatici jednostavno prevela odgovor s engleskog na španski.

– *Porque estoy caliente.* – Nameravala je da kaže kako ne želi da plivati u hladnoj vodi kad joj je napolju prijatno toplo. Na njeno iznenađenje, svi su prasnuli u smeh. Bepomoćno je bacila pogled prema Čikiti koja joj je između naleta smeha saopštila šta je zapravo rekla:

– Mislim da je tačan prevod: 'Jer sam uspaljena'. – I ponovo je prasnula u smeh zajedno s ostalim članovima porodice i prijateljima.

Ana se isprva snuždila, ali Čikitin smeh ju je zagolicao te im se naposljetku pridružila. Smejući se zajedno s njima, prvi put se osetila kao članica klana. Ustala je i rekla s osetnim irskim naglaskom, ne mareći govori li ispravno ili ne, da bi možda bilo bolje da malo otpliva kako bi se rashladila.

Naučila je da se smeje sebi, i shvatila da je smisao za humor jedino čime može pridobiti njihovu naklonost. Muškarci su prestali da joj se dive s udaljenosti i počeli da je zadirkuju zbog lošeg španskog, a devojke su odlučile da joj pomognu ne samo u pogledu jezika, već i muškaraca. Podučile su je da latino muškarce krase izuzetno samopouzdanje i besramnost u odnosu sa ženama, i da mora uvek da bude na oprezu jer neće biti bezbedna od toga čak ni nakon udaje. S obzirom na to da je Evropljanka i izuzetno lepa, moraće još više da se pazi. Naime, Evropljanke ih neodoljivo privlače, pogotovo zato što slove da su „lake“. Ali njoj nikad nije bio problem da kaže „ne“, i kako je sticala samopouzdanje, njen snažan karakter i dobro poznata hirovitost počeli su polako da izranjaju na površinu.

Kako je njena ličnost počela da se pomalja iz magle straha i nametnutih jezičkih barijera, Valerija je shvatila da Ana nije slaba i beznadežna kako je mislila. Zapravo su je krasili čelična volja i otrovan jezik, pa čak i kad se

izražavala na krnjem španskom. Umela je da odbrusi ljudima. Za vreme jednog ručka pred celom porodicom je otvoreno pokazala neslaganje s Ektorom, i Pako je bio ponosan kad je pobedila u raspravi. Nije znala jesu li je svi članovi porodice zavoleli do venčanja, ali znala je da je zadobila njihovo poštovanje.

Ceremonija je održana ispod neba boje okeana u letnjim vrtovima Santa Kataline. Okruživalo ju je tri stotine ljudi koje nije poznavala, i bleštala je ispod magličastog vela posutog cvećem i šljokicama. Dok je silazila prema oltaru držeći pod ruku otmenog Ektora Solanasa, imala je osećaj da je zaista zakoračila na stranice bajki koje je pohlepno gutala u detinjstvu. A zaradila je to odlučnošću i snagom volje. Svi su je posmatrali i klimali glavom pokazujući jedni drugima koliko je predivna. Osećala je da joj se dive i obožavaju je. Odbacila je ljusku uplašene devojke, koja je došla u Argentinu tri meseca ranije, i izronila poput leptira, čemu se i nadala. Kad se zavetovala svom princu, poverovala je da njena bajka zaista ima srećan završetak. Sigurno će zajedno odjahati u zalazak sunca i doveka živeti srećno.

Tog jutra je primila telegram od svojih roditelja u kojem je pisalo: NAJDRAŽOJ ANI MELODI STOP SVIM SRCEM TI ŽELIMO SREĆU U BUDUĆEM ŽIVOTU STOP S LJUBAVLJU TVOJI RODITELJI I TETKA DROTI STOP SVIMA NAM NEDOSTAJEŠ STOP. Čitala ga je dok joj je Enkarnasion umetala cvetove jasmína u kosu, i potom ga presavila i odložila, kako je već učinila i s drugim delovima prošlog života.

Svadbena noć bila je nežna i uzbudljiva, upravo kako je i očekivala. Naposletku su se našli nasamo u tami, i u potpunosti se prepustila svom mužu. Drhtala je dok joj je skidao odeću i ljubio telo kako mu se ukazivalo, uživajući u njenoj svetloj i netaknutoj koži. Prelivala se u duginim bojama, osvetljena mesečinom koja se u treperavom snopu probijala kroz zavese. Uživao je u radoznalosti i uzbuđenju s kojim mu je dopustila da istraži sva ranije zabranjena mesta. Prepustila se njegovim dodirima verujući kako im se duše sjedinjuju na duhovnom nivou i kako su osećanja koja gaji prema njemu deo nekog drugog, nestvarnog sveta. Bog ju

je blagoslovio.

U početku joj ni porodica ni domovina nisu nedostajali. Uzbudjenja su joj nenadano ispunila život. Postala je supruga Paka Solanasa, i mogla je da dobije šta god poželi, a poštovanje je dolazilo samo po sebi. Njen novi status daleko je nadmašivao tragove njene skromne prošlosti. Uživala je glumeći hostesu u novom stanu u Buenos Ajresu i klizeći velikim, predivno uređenim prostorijama, uvek u centru pažnje. Svakog je šarmirala svojim neposrednim nastupom i lošim španskim. Ako su je prihvatili u porodici Solanas, onda će je prihvatiti i *porteñosi*, stanovnici Buenos Ajresa. Kao strankinja, bila je kuriozitet i gotovo sve joj je polazilo za rukom. A Pako je bio istinski ponosan na svoju suprugu. Isticala se posebnošću u gradu koji je počivao na krutim društvenim pravilima.

Ali, još uvek je pravila greške. Nije bila naviknuta na poslugu, i umela je bahato da se ophodi prema njima, verujući kako je to način na koji se viša klasa odnosi prema nižoj. Želela je da ljudi pomisle kako je odrasla sa sluškinjama, i tu je pogrešila. Svojim stavom je vređala novostečenu porodicu. Pako se prvih nekoliko meseci pretvarao da ništa ne primećuje nadajući se kako će naučiti sama posmatrajući kako joj to čine njene šurnjaje. Međutim, naposljetku je morao da je upozori i oprezno zamoli da se ophodi s više poštovanja. Nije mogao da joj kaže da se Anhelina, njihova kuvarica, pojavila na pragu njegove sobe lomeći ruke od jada i tvrdeći kako joj se niko iz porodice Solanas nikad nije obratio rečima koje je upotrebila senjora Ana. Ana je bila užasnuta i nekoliko dana se durila, a Pako je pokušavao da je oraspoloži. Iznenaadne promene raspoloženja nisu bile u skladu s Anom Melodijom u koju se zaljubio u Londonu.

Osim toga, shvatila je da je bogatija od Grofa Montekrista. Želeći da dokaže kako nije tek irska provincijalka, ali nameravajući isto tako sebi da ugoditi, jednog dana je krenula u šetnju niz Aveniju Florida u potrazi za posebnom haljinom koju bi odenula za Ektorovu rođendansku večeru. Pronašla je glamuroznu toaletu u malom dućanu na uglu s Avenijom Santa Fe. Prodavačice su bile izuzetno ljubazne, i čak su joj poklonile bočicu mirisa. Ana se oduševila i ponovo osetila poletnost kao onog dana kad je prvi put došla u Buenos Ajres.

Ali kad se pojavila u stanu Ektora i Marije Elene te večeri i ugledala šta

su druge žene odenule, shvatila je posramljeno da je pogrešila. Sve oči su se okrenule prema njoj, a osmesi su skrivali neodobravanje koje niko iz pristojnosti nije želeo otvoreno da pokaže. Odabrala je haljinu s predubokim izrezom, i suviše pomodnu za tako tihi i elegantnu priliku. A onda je ugledala Ektora kako joj prilazi i smrzla se. Uterivao joj je strah u kosti svojom visokom građom i crnom kosom, koja mu je samo delimično posedela na slepoočnicama. Ustremio se nad njom i ponudio joj maramu. – Da ti ne bude hladno – rekao joj je ljubaznim glasom. – Marija Elena ne voli da greje kuću jer joj suv vazduh izaziva glavobolju. – Zahvalila mu se prigušivši jecaj i progutala gutljaj vina onoliko brzo koliko joj je dostojanstvo dopuštalo. Pako joj je kasnije rekao da je, iako neprimereno odevena, bila najlepša devojka u sobi.

Kad se rodio Rafael Fransisko Solanas (zvan Rafa) u zimu 1951. godine, pomislila je da je uspela da se uklopi. Čikita, koja joj je sada bila šurnjaja, odvodila ju je u kupovinu i Ana je počela da nosi najelegantnije pariske toalete. Osim toga, svi su joj se divili jer je rodila sina. Bio je svetlokos i tako bled da je podsećao na debelog albino majmunčića. Ali njoj je bio najdragocenije stvorenje na svetu.

Pako je seo do njenog bolničkog kreveta i ponavljao joj koliko je presrećan. Držao ju je za ruku i nežno je ljubio, a onda joj na prst stavio prsten s dijamantom i rubinima.

– Rodila si mi sina, *Ana Melodía*. Toliko sam ponosan na tebe – dodao je nadajući se kako će joj dete pomoći da se uklopi i ispuniti joj dan drugim aktivnostima osim kupovinom.

Marija Elena joj je poklonila zlatan medaljon sa smaragdima, koji je nekada pripadao njenoj majci, a Ektor je bacio samo jedan pogled na dete i rekao da fizički nalikuje njoj, ali da zato plače moćno poput pravog Solanasa.

Kad je Ana je nazvala majku, Emer je plakala najveći deo razgovora. Više od svega želela je da bude sa svojom ćerkom u tom trenutku, a pomisao da možda nikad neće videti unuka slomila joj je srce. Tetka Doroti preuzela je slušalicu i pojasnila Ani ono što je majka pokušala da joj kaže, i potom ponovila Anin odgovor prisutnima u maloj dnevnoj sobi.

Dermot je želeo da zna je li srećna i brinu li se o njoj. Nakratko je

porazgovarao s Pakom, koji mu je rekao da cela njegova porodica izuzetno voli Anu, i kad je spustio slušalicu bio je više nego zadovoljan. Ali tetka Doroti nije bila uverena. – Što se mene tiče, nije zvučala kao Ana Melodi kakvu je pamtim – rekla je i odložila pletivo.

– Šta želiš da kažeš? – upitala je Emer suznih očiju.

– Meni je zvučala srećno – odbrusio je Dermot.

– Da, zvučala je srećno, ali nekako uzvišeno – odvrtila je zamislivši se.

– Tako je. Uzvišeno. Očigledno joj ta Argentina dobro čini.

Ana je imala sve što je mogla poželeti, osim jedne stvari koja joj je neprestano nagrizala ponos. Koliko god se trudila da posmatra i oponaša ljude oko sebe, nikad nije uspela da se reši osećanja kako se socijalno ne uklapa. Krajem septembra, kad je proleće prekrilo *pampu* dugom, gustom travom i divljim cvećem, shvatila je da postoji još jedna prepreka između nje i osećanja pripadništva za kojim je žudela. Konji.

Nije uspela da ih zavoli. Štaviše, postala je alergična na njih i zavolela sasvim druge životinje: vragolaste *vizcachas*, velike glodare nalik zečevima koji vole da raskopavaju preriju, potom *gato montés* ili divlju mačku, koju je često viđala kako se gipko provlači kroz grmlje, ili pak pasanca, koji ju je opčinjavao svojim neobičnim oblikom. To što Ektor drži oklop jednog pasanca kao *ukras* na stolu u radnoj sobi veoma je uznemiravalo. Ali ubrzo je shvatila da se život na Santa Katalini vrti oko pola. Svi su obožavali da jašu, i bila je prava retkost videti automobil na mestu gde su se drumovi, spajajući jednu *estanciju* s drugom, pretvarali u prašnjave puteve ili puteljke probijajući se kroz visoku travu.

Osim toga, svi su na Santa Katalini bili vrlo druželjubivi. Neprestano se ispijao čaj ili se na nečijem ranču priređivao roštilj, takozvani *asados*. Ana bi morala da se odveze kamionom, dužim putem, dok bi svi drugi jednostavno uzjahali konje i odgalopirali tamo u tili čas. Polo je gotovo uvek bio glavna tema razgovora. Raspravljalo se o utakmicama na drugim *estancijama*, o pretrpljenim povredama, konjima i opremi. Muškarci su uveče uglavnom igrali utakmice, što se doživljavalo kao vrhunska zabava, a žene su sedele na travi s decom i posmatrale supruge i sinove kako jašu niz

teren. A s kojim ciljem? Da bi pogodili loptom između dva štapa? Ana je ogorčeno zaključila da to i nema previše smisla, a svaki put kad bi ugledala sasvim malu dečicu kako se na bočnim linijama igraju minipalicom, u očajanju bi zakolutala očima. Nije bilo šanse uteći polu!

Agustin Pako Solanas rodio se u jesen 1954. Za razliku od starijeg brata, bio je tamnocos i maljav. Pako je rekao da je pljunuta slika njegovog dede, i poklonio joj je prsten s dijamantom i safirom. Ali u to vreme već su bili u zahladnelim odnosima.

Ana bi jutro provodila brinući se za maloletne sinove. Iako je za to zapravo bila zadužena Enkarnasionina mlađa rođaka Soledad, Ana je volela sama da se brine o njima. Znala je da im je potrebna i da ne mogu bez nje. Bila im je sve na svetu, i pružali su joj bezuslovnu ljubav, a ona je odgovarala slepom odanošću. Što je više bila opsednuta njima i što je više vremena provodila u dečjoj sobi, Pako se sve više otuđivao, sve dok naposljetku nije postao tek senka u pozadini. Sve češće je bivao sâm. Osim toga, gotovo svake večeri vraćao se s posla kasno, a ustajao bi pre nje. Kad bi vikend provodili na Santa Katalini, razgovarali bi hladno i uljudno, i Ana se zapitala kuda su nestali radost i smeh. Šta se dogodilo s njihovim igrama? Činilo joj se da još jedino mogu da razgovaraju o deci.

Pako se nije usuđivao da prizna da je možda pogrešio. Je li možda previše tražio od nje da se prilagodi? Posmatrao je kako polako nestaje *Ana Melodía* u koju se zaljubio, i kako izranja hladna i ugladena žena koja se trudi da bude nešto što nije. Bespomoćno je posmatrao kako se njena neobuzdana priroda i prkosna nezavisnost pretvaraju u mrzovolju i razdražljivost. Usvojila je odbramben stav. Borila se pokušavajući da pronađe svoje mesto, sve dok naposljetku nije počela da oponaša ljude oko sebe. Žrtvovala je jedinstvena obeležja koja su mu bila tako draga u zamenu za prefinjenost, koja joj je pristajala poput loše skrojene haljine. Znao je da je sposobna strasno da voli, ali koliko god se trudio poljupcima da ukloni njenu suzdržanost, njihovi noćni susreti postali su tek susreti. Želeo je da porazgovara s majkom o tome, ali bio je i suviše ponosan i nije mogao sebi da priznati kako je možda trebalo da ostavi Anu Melodi O'Dvajer na smogom prekrivenim ulicama Londona i oboje ih spasi ove nesrećnosti.

Kad je Sofija Emer Solanas vriskom došla na svet 1956, mraz je zamenio jesenju svežinu. Pako i Ana gotovo uopšte nisu razgovarali. Marija Elena se zapitala nije li to možda prouzrokovala Anina razdvojenost od porodice, i predložila je Paku da je iznenadi i dovede joj roditelje na Santa Katalinu. U početku se Pako opirao toj zamisli ne znajući hoće li se Ani dopasti da joj spletkari iza leđa. Ali Marija Elena bila je uporna i odlučna. Oštro mu je rekla: „Ako želiš da spaseš brak, trebalo bi manje da razmišljaš, a više da delaš.“ Pako je popustio i nazvao Dermota kako bi ga izvestio o tom planu. Oprezno je birao reči kako ne bi povredio starčev ponos, i Dermot i Emer zahvalno su prihvatili njegovu velikodušnost. Tetka Doroti je bila smrtno uvređena što nije pozvana. – Nemoj zaboraviti nijednu sitnicu, Emer Melodi, ili nikad više neću razgovarati s tobom – zapretila joj je šaljivim tonom prikrivajući razočaranje.

Dermot nikad nije bio dalje od Brajtona, a Emer je s nervozom iščekivala putovanje, iako su je ubedili kako je *Sviser* izuzetno pouzdana i ugledna avio-kompanija. Ipak, pomisao da će ponovo videti ljubljenu Anu Melodi i prvi put ugledati unučice pomogla joj je da se oslobodi straha. Karte su stigle, kao što je Pako obećao, i počelo je mukotrpno četrdesetosatno putovanje od Londona do Buenos Ajresa, s pauzama u Ženevi, Dakaru, Recifeu, Riju i Montevideu. Uspeli su da prežive put, iako su se izgubili na ženevskom aerodromu i gotovo propustili let.

Kad se Ana vratila na Santa Katalinu s dve nedelje starom Sofijom, čvrsto zamotanom u čipkanu maramu boje slonovače, ugledala je roditelje kako je čekaju na terasi iscrpljenih i suznih očiju. Prepustila je dete uzbuđenoj Soledad i zagrlila ih. Doneli su poklone za šestogodišnjeg Rafaela i malog Agustina, a njoj Emerin album sa starim fotografijama. Pako i njegova porodica odlučili su da ih ostave nasamo nekoliko sati, koje su njih troje proveli razgovarajući bez prestanka, plačući bez stida i smejući se iskreno, kako samo Irci umeju.

Dermot je prokomentarisao „fini život“ koji je Ana obezbedila, a Emer je s iskrenim divljenjem prekopala ormane i pregledala prostorije njenog novog doma. – Kad bi tetka Doroti mogla da te vidi, dušo, bila bi tako ponosna na tebe! Zaista ti je uspelo!

Ostala je dirnuta kad joj se kći brižno raspitala za Šona O'Maru. Sad će

moći da izvesti tetku Doroti da nije ni sebična ni bezosećajna, kao što je ona tvrdila! Rekla joj je da se oženio i preselio u Dublin. Prema onome što su uspjeli da saznaju od njegovih roditelja, navodno mu je dobro u braku. Od nekoga je naćula da mu se rodila kći. Moćda ćak i sin. U svakom slučaju dobio je dete. Ana se setno nasmešila i izjavila da joj je drago zbog toga.

I Emer i Dermot obasuli su decu ljubavlju, i ona su ih odmah prihvatila. Ali ćim je Anu napustilo poćetno uzbućenje, zaćalila je što su toliko provincijalni. Oboje su obukli najbolju odeću, stidljiv i prestrašen par u stranom okrućenju. Majku je odvela do Marije Elene, i zajedno su popile ćaj ispred razigrane vatre. Ektor je Dermota odveo u obilazak farme. Vozili su se kolima u koja je upregnuo dva predivna konja. Cela porodica im se pridružila za večerom i Dermot je, ćim je strusio nekoliko ćašica irskog viskija, poćeo da preprićava neverovatne priće o ćivotu u Irskoj i Aninom detinjstvu, kojih se ona, naravno, stidela. Kosa uredno poćešćljana prilikom dolaska poćela je da mu se mota u sive kovrdće, a obrazi su mu se zaćarili od veselja. Kad je nakon večere zapevao „Danny Boy“ s Marijom Elenom za klavirom, Ana je zaćalila što su uopšte došli.

Ćetiri nedelje nakon toga zagrlila je majku ne znajući da više nikad neće videti njeno nećno lice. Ali Emer je to znala. Neki ljudi mogu da predosete šta će se dogoditi, a ona je nasledila oštru intuiciju od bake. I ispostavilo se da je bila u pravu. Umrła je dve godine kasnije.

Ana je bila tućna na rastanku, ali nije joj bilo ćao što odlaze. Godine razdvojenosti oslabile su njihovu vezu. Osim toga, imala je osećaj da je ona u mećuvremenu napravila korak napred u svet, a da se oni nisi pomerili ni milimetar. Iako je bila oduševćljena kad ih je ugledala, u neku ruku se osećala da su je izneverili. Solanosima se predstavila kao dama, i sad je bila uverena da će porodica njenog muća videti odakle je zapravo potekla. Mećutim, Pako i njegovi roditelji strašno su zavoleli Emer, njenu nećnu irsku narav i oćaravajuć osmeh, i zaljubili se u njenog ekscentrićnog oca. Ana je bila jedina koja je nastavila da gaji pogrešno uverenje, koje je raslo sve dok naposletku nije zapretilo da uništi ono što je najviše volela.

Dve godine kasnije, kad pronade hotelski račun u džepu Pakovog sakoa, Ana će shvatiti kuda je odnosio svoju ljubav, i okrivice njegovu neveru za sopstveni osećaj isključenosti i neprilagođenosti. Nijednog trenutka neće se zapitati ko ga je oterao u tuđe naručje.

8.

Santa Katalina, februar 1972.

– Marija, zar ne mrziš kad ti drugi kažu kako neko mora da ti se dopada? – požalila se Sofija odbacujući patike i spuštajući se na travu do rođake.

– Kako to misliš?

– Pa, ta neka Eva. Mama kaže da ću morati da se brinem za nju i da budem dobra. Mrzim takvu odgovornost!

– Ali odsešće samo deset dana.

– I to je previše!

– Čula sam da je veoma slatka.

– Ma... – odvrtila je Sofija peneći se na pomisao da će imati konkurenciju. U poslednjih nekoliko meseci neprestano je slušala kako je Eva lepa, i nadala se da njeni roditelji iz ljubaznosti preteruju s tim opisom.

– Ma zašto je mama uopšte morala da ode i pita je da ostane!

– Da, kako to?

– Kći je njihovih prijatelja iz Čilea.

– Dolaze li i oni?

– Ne. Utoliko gore, jer to znači još više odgovornosti!

– Pomoći ću ti. Uostalom, možda je devojka dobra! Možda ćemo se sprijateljiti! Nemoj biti tako pesimistična – nasmejala se Marija pitajući se u čemu je zapravo problem. – Koliko joj je godina?

– Naših je godina. Petnaest joj je ili šesnaest. Ne sećam se tačno.

– Kad dolazi?

– Sutra.

– Možemo zajedno da je dočekamo. Samo da nije dosadna!

Sofija se nadala da će Eva biti upravo takva: dosadna i prosečna. Možda bi mogla da je ostavi s Marijom pa će se njih dve sprijateljiti? Marija je susretljiva, i nema razloga što je ne bi oslobodila dužnosti i zabavila Evu. Nije li Marija upravo takva, pomisli Sofija srećno. Čim je to zaključila, dolazeća nedelja iznenada joj se više nije činila tako napornom. Moći će da

provodi vreme sa Santijem, ostavljajući Evu i Mariju da se zabavljaju!

Idućeg jutra, dok je s bratom i rođacima ležala i čavrljala u senci visokog platana osluškujući glas Nila Dajamonda kako se dovlači kroz otvorene prozore salona, iznenada se ukazao bleštav auto. Razgovor je utihnuo i okrenuli su glave. Vozač Hasinto je izašao iz auta, zaobišao ga i otvorio zadnja vrata. Lice mu je bilo crveno i nasmevano. Kad je izronila predivna Eva, postalo im je savršeno jasno zašto su se njegovi debeli obrazi razvukli u osmeh. Sofijin želudac zadrhtao je od zavisti. Bacila je pogled prema momcima, koji su se iznenada uspravili poput čopora prerijskih pasa.

– *Putá mudre!* – uzviknuo je Agustin.

– *Dios*, pogledaj tu kosu! – procedio je Fernando.

– Nisam video ždrebicu s boljim nogama – promrmljao je Santi polutiho.

– Oh, zaboga, uvucite jezike! Nije jedina plavuša na svetu – obrecnula se Sofija razdraženo i ustala. – Obriši usta, Agustine, curi ti pljuvačka – dodala je i krenula prema autu.

Ana, koja je sedela na terasi sa Čikitom i Valerijom, već se uputila prema pridošlici, koja je stidljivo stajala iza hipnotisanog Hasinta.

– Eva – rekla je prilazeći joj. – Kako si?

Eva je odmah dolepršala do nje. Nije koračala, ni hodala. Lepršala je. Duga plava kosa slobodno joj je padala oko četvrtastog lica, uokvirujući njene krupne modroplave oči, koje su nervozno treptale ispod tamnih trepavica.

Sofija je očajnički pokušala da pronađe manu stvorenju koje se pojavilo pred njom poput prerusenog demona, spremajući se da joj ukrade Santija. Ali Eva je bila savršena. Nikad pre nije videla takvu lepotu. Majka ju je nežno zagrlila, pitala je za roditelje i potom naložila Hasintu da joj odnese kofere u sobu za goste.

– Eva, ovo je Sofija – rekla je gurnuvši kćer pred sebe.

Sofija ju je poljubila i zapahnuo ju je miris limuna.

Eva je bila viša od nje i vrlo vitka. Bilo joj je petnaest, ali izgledala je mnogo starije. Stidljivo joj se nasmešila, a obrazi su joj se zarumeneli pre nego što joj se boja povukla šireći se ostatkom lica. Ali, izgledala je još lepše kad bi bila crvena u licu, jer su joj tada plave oči još više došle do

izražaja.

Sofija je promrmljala *hola* i dopustila majci da odvede gošću na terasu. Dok ih je pokunjeno sledila, bacila je pogled prema momcima koji su još uvek vrebali sa svojih položaja. Ali znala je da ne vrebaju nju, već Evu. Sigurno zamišljaju kako bi bilo biti s njom!

I Eva je primetila da joj se tiho dive. Osetila je da je slede pogledom dok je prelazila terasu, i nije se usudila da okrene glavu. Sela je i prekrstila noge, osećajući kako joj se znoj skuplja sa zadnje strane kolena i butina.

Sofija se nemo spustila do majke, Čikite i Valerije, koje su se borile za Evinu pažnju poput grupe učenica. Zapitala se hoće li primetiti ako pokuša da se iskrade. Nisu marile ima li šta da kaže ili ne, štaviše uopšte nisu obraćale pažnju na nju. Gotovo kao da je senka.

Soledad se pojavila noseći poslužavnik rashlađenog limunovog soka i počela da deli čaše. Kad je stigla do Sofije, upitno se namrštila. Sofija je izvukla slabašan osmeh, i Soledad je odmah shvatila o čemu je reč. Nasmejala joj se pokušavajući da kaže: „Nije dobro za zdravlje biti toliko razmažen, senjorita Sofija.“ Sofija je ispila sok i zadržala kockicu leda u ustima, te nastavila njome razdraženo da se poigrava. Evine oči presrele su njen pogled i učinilo joj se da joj se smeši. Sofija joj je uzvratila stidljiv osmeh, ali nije nameravala da popusti. Odlučila je da joj se neće dopasti. Bacila je pogled prema momcima, koji su se nemirno vrpeljili ispod stabla kako bi mogli što bolje da je vide, a onda je Santi iznenada ustao pokazujući rukom ostalima prema terasi gde su sedele.

Čikita ih je pozvala da im se pridruže. – Eva, ovo je moj sin Santjago – ponosno je rekla posmatrajući svog zgodnog sina kako se saginje i ljubi njihovu predivnu gošću. Nasmejala se primetivši blesak dopadanja koji je Evine plave oči nagnao da zaiskre i potom stidljivo pogledaju u stranu.

– Iz Čilea si? – upitao ju je i oduševljeno se nasmešio pokazujući svoje pune usne i krupne, bele zube. Sofija je zakolotala očima i razdraženo zaključila da je i on, budala, opčinjen.

– Da, iz Čilea – odgovorila je svilenkastim čileanskim izgovorom. – Santjago?

– Da. Dobrodošla na Santa Katalinu! Voliš li da jašeš?

– Da, volim. Volim konje – veselo mu je odvratila.

– Onda možemo da obidemo farmu ako želiš!

Sofija se gotovo utopila u jadu. Santi je u tom trenutku posegnuo za njenom čašom limunade. Primakao ju je ustima i popio gutljaj, a činjenica da tako slobodno deli piće s njom sigurno će Evi pokazati čije je on vlasništvo. Ponadala se da je to uočila.

Santi se potom naslonio i prekrstio noge. Odložio je čašu na butinu i počeo nemarno da se poigrava njom. Nastavili su da razgovaraju o konjima, o kućici na plaži koju njeni poseduju u Kačagui i dugim letnjim sumaglicama koje se ponekad povlače obalom sve do podneva. Dok su razgovarali, Sofija se nagla prema njemu kako bi uzela svoju čašu. Dodirnula mu je ruku i iskapila ono što je ostalo od limuna. Ali Santi je to jedva primetio. Nije skidao pogled s opčinjavajuće Eve, koja mu se umiljato smeškala.

Čim su momci videli kako se bez ikakvog napora priključio grupi, okupili su se i dovukli. Eva je ugledala grupu potamnelih i gladnih predatora kako izranjaju na sunce, i blede usne su joj zadrhtale. Ali kad su se približili terasi kako bi se dočepali kolača, Santi joj se saosećajno nasmešio, i ona mu zahvalno uzvratila osmeh.

Marija je izronila između stabala s Pančitom i malim Orasijom, Pako se pojavio iza ugla s Migelom, Nikom i Alehandrom, a nakon njih odmah je došla Malena sa svoje dve kćeri, Martinom i Vanesom. Eva se tako upoznala sa svima koji su živeli na *estanciji*, a svojom aurom uspela je da privuče i pse, koji su je ponizno okružili. Momci su želeli da spavaju s njom, devojke su želele da budu poput nje, i odjednom se našla na udaru silnih pitanja. Svi su se trudili da pridobiju njenu naklonost. Sofija je krišom zevnula i odlučila da se iskrade, kad se deda O'Dvajer teturajući dovukao iz salona.

– Ko nam je ova lepa dama? – upitao je ugledavši slatku Evu.

– Eva Alarkon, tata. Došla nam je na nedelju dana iz Čilea – odgovorila mu je Ana na engleskom i na brzinu ga odmerila kako bi se uverila je li pio.

– Pa, Eva, govoriš li engleski? – upitao ju je mrzovoljnim tonom lebdeći nad njom poput velikog moljca, kojeg je privukao predivan cvet.

– Malo – odgovorila mu je s osetnim naglaskom.

– Nemoj se iznenaditi – rekla joj je Ana na španskom – živi ovde već trinaest godina...

– I ne razume ni reč španskog – ubacio se Agustin žudeći za Evinom pažnjom. – Ignoriši ga kao što mi to činimo. – Nasmejao se i ostao oduševljen kad se i ona nasmejala na njegov bedan pokušaj duhovitosti.

– Vi možda da – odvratila je Sofija mrzovoljno – ali ja ga nikad ne ignorišem. – Santi ju je ošinio pogledom i namrštio se, kao da se čudi zašto uopšte sedi s njima ako je loše raspoložena. Ali ona je okrenula glavu i nasmešila se dedi.

– Iz Čilea, ha? – nastavio je Dermot preuzimajući stolicu od Soledad, koja je odmah pretpostavila šta namerava da učini. Odlučio je da sedne odmah do Eve i prisilio je druge da se pomere. Usledilo je škripanje stolica i povlačenje, sve dok konačno nije uspeo da se uvuče u skučen prostor koji su bili voljni da mu ustupe. Ana je umorno odmahнула glavom, a Sofija se zadovoljno nasmešila. Da vidimo kako će izaći na kraj s dedom!

– Čime se bavite u Čileu? – upitao je. – Baš ti hvala – promrmľjao je kad se Soledad pojavila s čašom rashlađene limunade.

– Pretpostavljam da mi nisi priredila iznenađenje – dodao je i pomirisao. Ali Soledad nije shvatila o čemu priča i povukla se u kuću.

– Pa, jašemo konje po plaži – odgovorila je Eva ozbiljnim tonom.

– Konje, ha? – odvratio je i klimnuo glavom odobravajuće. – I mi u Irskoj jašemo konje. Šta vi u Čileu radite a da mi u Irskoj ne možemo?

– Bacamo se na *rapids*¹⁷ – odvratila je i pristojno se nasmešila.

– Bacate se na *rabbits*!¹⁸

– Da, imamo najbrži *rapid* na svetu – dodala je s ponosom.

– Dragi bože, mora da je zaista brz ako je najbrži na svetu – odvratio je i zakikotao se.

– Nije samo brz nego i opasan!

– I opasan! Grize li?

– Oprostite? – odvratila je i bespomoćno pogledala prema Sofiji, koja je odlučila da joj ne priskoči u pomoć kao ostali članove njene ulizičke porodice. Slegnula je ramenima.

– Je li neko već uspeo to da sredi?

– Oh, da, mnogi!

– Onda u Čileu ili nema dobrih strelaca, ili je taj zec brz poput munje – odvratio je i grohotom se nasmejavao. – Tako mi svega!

– Molim?

– U Irskoj su zečevi debeli i spori. Jedu previše šargarepe i lake su mete. Hteo bih da se okušam i ubijem tog vašeg zeca!

Sofija više nije mogla da se suzdrži i prasnula je u smeh. Tek kad su joj se suze pomolile na trepavicama, odvrtila je:

– Deda, ona ti govori o *rapids*! Brzim rekama niz koje se ljudi spuštaju u gumenim čamcima! Ne govori o zečevima!

I drugi su tada shvatili u čemu je stvar i prasnuli u smeh. Eva se zakikotala i zarumenela. Stidljivo je pogledala u Santija i uhvatila ga kako je posmatra.

Nakon ručka Ana je predložila Sofiji i Mariji da je odvedu do bazena. Ali, prvo su je otpratile u sobu kako bi se raspakovala. Soba joj se dopala. Bila je velika i osvetljena, a imala je dva visoka, otvorena prozora s kojih se pružao pogled na voćnjak prepun jabuka i šljiva. Težak miris jasmina i gardenije doplovio je vrućim vazduhom i ispunio prostoriju. Kreveti na sprat bili su prekriveni belo-plavim cvetnim prekrivačem s mirisom lavande, a na lepo izrađenom drvenom toaletnom stočiću mogla je da odloži četke i toaletnu vodu. Imala je i kupatilo s dubokom emajliranom kadom i hromiranim ukrasima, kupljenu u Parizu.

– Ova soba je tako lepa – uzdahnula je i otvorila kofer.

– Dopada mi se tvoj izgovor – odvrtila je Marija oduševljeno. – Obožavam čileanski španski! Tako je prefinjen, zar ne, Sofija?

Sofija je ravnodušno klimnula glavom.

– Hvala, Marija – odgovorila je Eva. – Znaš, ovo je prvi put da sam u *pampi*. Već sam mnogo puta bila u Buenos Ajresu, ali nikad na *estanciji*. Zaista je predivno ovde!

– Šta kažeš za rođake? – upitala je Sofija spuštajući se na krevet i prebacujući jednu preplanulu nogu preko druge.

– Dragi su – nedužno je odgovorila.

– Ne, hoću reći, kako ti se *dopadaju*? Budući da se ti njima dopadaš i da možeš da biraš.

– Hvala ti na komplimentu, ali ne verujem da je baš tako.

Zainteresovani su jer sam nova. Da ti pravo kažem, nisam ni stigla dobro da ih pogledam.

– Ali oni tebe jesu – odvratila je Sofija ne odmičući pogled.

– Daj pusti je na miru! Jadna devojka je tek stigla – ubacila se Marija. – Požuri i obuci kupaći! Umirem od vrućine!

Momci su se izvukli na sunce i plegali oko bazena poput lavljeg čopora, iščekujući Evu u kupaćem kostimu. Škiljili su u sunce, pržili se i sporo dišući gledali prema stablima. I nije trebalo dugo da čekaju. Čim su se devojke pojavile, tiho su razmenili nekoliko lascivnih opaski i odlučili da glume nezainteresovanost započevši razgovor o polu. Eva je samouvereno skinula kratke pantalonice i izvukla se iz majice kratkih rukava, otkrivajući telo žene s velikim, oblim grudima, ravnim stomakom, širokim bokovima i glatkom, tamnom kožom. Osetila je kako joj njihovi pogledi oduzimaju čednost i opipala kostim drhtavim prstima kako bi se uverila da je još tu. Sofija je zbacila odeću na zemlju i odgegala se do ležaljke svojim pačjim hodom, istrčene zadnjice, uvučenog stomaka i izbacujući stopala. Santi se spustio na ležaljku do nje posmatrajući Evu strpljivo i arogantno poput muškarca koji zna da će se naposljetku domoći svog plena. Sofija je to primetila i uvređeno izbacila donju usnu.

– Želiš li da ti namažem leđa? – doviknuo joj je Agustin iz vode.

– Ne dogod su ti ruke hladne i mokre – odvratila je Eva i nasmejala se, osećajući veće samopouzdanje otkako se sprijateljila s devojkama.

– Ne veruj Agustinu – dobacio je Fernando. – Ako treba da ti se namažu leđa, *ja sam* najpouzdaniji!

Svi su se nasmejali.

– Ne treba, hvala!

– Evo, uzmi moju ležaljku, Eva – rekao joj je Santi i ustao.

Sofija je primetila da se Marija izvalila na trećoj.

– Ne, zaista...

– Ionako mi je prevruće – dodao je. – A samo su ih tri. Doneću kasnije još nekoliko iz spremišta.

– Pa, ako ti zaista ne treba – odvratila je prostirući peškir preko ležaljke. Seo je na pod do nje i počeo da čavrlja kao da se poznaju godinama. Oduvek je umeo da se ophodi sa ženama i pridobije njihovo

poverenje, što ostalima nije polazilo za rukom. Sofija je osetila ljubomoru kako joj se podiže u želucu poput žuči. Sakrila se iza sunčanih naočara i prepustila suncu pokušavajući da ne obraća pažnju.

Fernando je posmatrao brata kako razgovara s plavokosom gošćom pokušavajući da se uveri da joj se neće dopasti. Ma zašto se sve devojke uvek pale na Santija? Ali neka! Izgubiće interes kad primeti da šepa! Da je on žensko, njemu bi to bilo strahovito odbojno. Pričekaće. Uskoro će joj postati vruće i odlučiće da se rashladi, a onda je njegova!

Rafael je izgubio interesovanje i zaspao u senci prekrivši preplanulo lice časopisom, a Agustin je odlučio da pokaže svoje ronilačko umeće. Zaronio je nekoliko puta i izveo nekoliko neobičnih skokova. Eva mu se nasmešila, i zaključio je kako ju je sigurno zadivio. Ipak, trenutno joj je najviše privlačio pažnju Santi, nameran da je se dočepa, pa Agustin reče sebi kako prosto mora da pričeka svoj trenutak, kako Fernando, i da pliva okolo kao ajkula dok ona ne odluči da se umoči u vodu. Anhel, Nikito i Sebastijan odmerili su konkurenciju i shvatili da nema smisla da ulaze u arenu. Nisu imali šanse. Ustali su i odvukli se do uzavrelog terena za tenis, koji je podrhtavao poput žeravice iza rešetke kamina.

Kad joj je vrućina postala nesnosna, Eva je nagovorila Sofiju i Mariju da joj se pridruže u bazenu. Morski psi delovali su preopasno, i nije se usudila sama da uđe. Ustala je i učini joj se da je hladan vetar iznenada zaduvao prenuvši ih sve iz dremeža. Agustin se ponovo bacio na ronjenje, a Fernando na besomučan kraul. Sebastijan. Nikito i Anhel dovukli su se s terena za tenis kako bi se rashladili, a Santi se spustio na ivicu bazena i umočio noge. Samo je Rafael nastavio da hrče u senci podižući disanjem stranice časopisa. Sofija se zadržala u uglu bazena dureći se, dok su Marija i Eva nekoliko puta pokušale da ga preplivaju probijajući se kroz nemirnu, talasastu vodu. Santi se uvukao u vodu i doplivao do nje.

– Šta ti je?

– Ništa.

– Znam te, Sofija. – Nasmešio se.

– Ne, ne znaš me.

– Oh, i te kako te znam! Ljubomorna si jer više nisi u centru pažnje. – Zelene oči zlobno su mu se zaiskrile. – Ceo dan te posmatram.

– Ne pričaj gluposti! Nije mi dobro!
– Čofi, razmažena si i lažljiva, ali uvek ćeš mi biti omiljena rođaka!
– Hvala – odvrtila je, iako su je njegove reči delimično razvedrile.
– Ne možeš baš uvek da budeš u centru pažnje. Daj i drugima šansu!
– Čuj, uopšte nije o tome reč. Zaista se ne osećam dobro. Sigurno je u pitanju vrućina, i mislim da ću da prilegnem u hladovinu. – Nadala se da će je slediti.

– Samo izvoli – odvratio je i okrenuo se kako bi mogao da posmatra Evu, koja je plivala graciozno poput labuda usred uskomešanih i zaigranih patki.

Devojke su odlučile da zajedno prespavaju noć. Soledad je u Evinu sobu dovukla poljski krevet i rekla Sofiji da ona spava na njemu pošto je domaćica. Sofija se, naravno, uvredila. Ali dok su čavrljale pod bledoplavom mesečinom koja se uvlačila kroz velike, otvorene prozore u pratnji slatkih, zemljanih mirisa vlažne pampe, raspoloženje joj se popravilo i, uprkos sebi, Eva je počela da joj se dopada.

– Dok sam se vraćala u kuću Agustin je iskočio iza stabla i prikleštio me – priznala im je Eva i zakikotala se. – Bilo mi je *tako* neprijatno!

– Ne verujem – uzviknula je Sofija zapanjena bratovljevim besramnim potezom. – Šta je uradio?

– Gurnuo me uz stablo i rekao da je zaljubljen u mene.

– Ma svi su zaljubljeni u tebe – odvrtila je Marija nasmejavši se. – Bolje pripazi! Uskoro nijedno stablo na Santa Katalini više neće biti sigurno!

– Je li te poljubio? – nadovezala se Sofija s nadom, iako je znala da joj se Agustin nikad ne bi dopao.

– Pokušao je.

– Oh, bože, koji užas!

– A onda, dok smo igrali tenis, dodao mi je loptu tek nakon što ju je poljubio.

– Oh, bože...

– Sofija, izvini, nije trebalo to da ti kažem. Zaboravila sam da ti je brat!

- Nažalost. Marijina braća daleko su bolja od moje!
- Da, Santi je privlačan – složila se Eva osećajući kako joj telom prolazi prijatno strujanje.
- Santi? – Sofijino srce je zastalo.
- Da.
- Onaj koji šepa? Visok? Svetlokos?
- Da, onaj koji šepa – ponovila je Eva. – Zgodan je i simpatičan, a zbog šepanja još mi je draži.

Sofija se umalo naglas prodrala: *Ne dam ti ga! Santi je moj!* Ali umesto toga se pribrala i donela odluku. Mora smisliti plan. Mora naći način da uguši romansu pre nego što se rasplamsa. Mora sprečiti tu predivnu zavodnicu da zabode svoje duge, ružičaste nokte u njenog Santija! Nije li to šteta? Baš je počela da joj se dopada!

9.

Sledeća tri dana Sofija se svojski trudila da postane Evina najbolja prijateljica i pouzdanica. Majka ju je nahvalila što je tako dobra domaćica i što se silno trudi kako bi im se gošća osećala kao kod kuće. Svuda su odlazile zajedno, i više nije trebalo da je špijunira dok bi bila sa Santijem jer joj je Eva verovala i svojevoljno je izveštavala.

Momci su shvatili da bi im mogla pomoći da se zbliže s Evom. Počeli su da se motaju oko nje, i Sofija je uživala u njihovoj pažnji. Više nije bila u senci i razmetala se u novoj ulozi. Ali Eva nije bila zainteresovana za Agustina, Fernanda ili bilo koga drugog. Santi ju je privlačio, i prepričavala bi joj svaki njegov potez. Jednom ju je pozvao na jahanje i Sofija je odbila da im se pridruži, izmislivši bedan izgovor kako mora da pomogne dedi da preuredi sobu. Potom joj je ponudio da igraju tenis. Eva je priznala da oseti slabost u nogama svaki put kad ga vidi, ali on joj još ničim nije nagovestio da oseća nešto više od prijateljstva.

– Ne brini – rekla joj je Sofija – Santi mi je rođak. Sa mnom je prisniji nego s bilo kim drugim. Poverava mi stvari koje čak ni Marija ne zna. Oprezno ću se raspitati i izvestiti te. Ali, ako želiš da to učinim, nemoj Mariji ništa reći, jer ona ne ume da čuva tajnu!

Što je, naravno, bila laž.

– U redu, ali budi oprezna. Ne želim da ispadnem glupa.

– Nećeš – odvratila je Sofija veselim tonom.

Uspela je da ga uhvati nasamo dok je pred kućom vežbao golf. Ostavila je Mariju i Evu na terasi s tetkama i majkom, i odlučno mu prišla.

– Dobar zamah – rekla je kad je udario lopticu visoko u vazduh.

– Hvala, Čofi.

– Veoma si dobar prema Evi. Vodiš je na jahanje i u obilazak ranča.

– Draga je – odgovorio je spuštajući novu lopticu na travu.

– Nije samo draga. Predivna je. Zapravo, mislim da nisam videla lepšu devojkicu. Nikad do sada.

– Da, zaista je lepa – složio se koncentrišući se više na zamah nego na

razgovor.

– Znaš ko joj se zapravo dopada? – tiho je dodala lukavo birajući reči, poput zmije koja se podmuklo probija kroz travu proganjajući plen.

– Ko? – odvratio je spuštajući palicu.

– Agustin.

– Agustin? – ponovio je s ironijom u glasu.

– Da.

– Šališ se!

– Zašto ne? Privlačan je. Nije li poput vranca?

– Sofija, ne verujem ti – odvratio je i nasmejao se odmahujući glavom.

– Pa, jedne noći ju je poljubio. Samo što ne želi da to iko zna.

– Poljubio ju je? Kako da ne!

– Obećaj mi da joj to nećeš spomenuti, jer će me ubiti! Osim toga, ne bih htela da ugrozim naše prijateljstvo, jer smo postale zaista dobre. Ali znaš da od tebe ne mogu ništa da krijem.

– Hvala ti što si to podelila sa mnom – sarkastično je odvratio, besno zamahnuo palicom i promašio lopticu. – *Mierda!*

– Santi, zar si uspeo da promašiš? To baš ne liči na tebe. Šta nije u redu? Nije valjda da ti se dopada? – odvratila je i pokušala da prikrije osmeh poigravajući se pramenom kose.

– Naravno da ne. Hajde, gubi se! Ometaš me!

– U redu. Vidimo se.

Napustila ga je arogantnim pačjim gegom dok joj je osmeh titrao na usnama.

Je li moguće da se Agustin dopada predivnoj Evi? Bio je zbunjen i besan. Agustin? Nemoguće! Zaškiljio je i bacio pogled prema terasi. Sofija je sedela na travi zajedno s Marijom i Evom. Skupile su glave poput veštica koje nešto spremaju. Šta li samo smišlja? Znao je da ne sme da joj veruje.

– Nažalost, nije mi se poverio. Ne želi ništa da mi kaže. – Sofija je slagala Evu kad su otišle do švedskog stola po hranu. – Da sam na tvom mestu, jednostavno bih pričekala da povuče prvi potez. Ne mogu ništa drugo da ti savetujem. Znam da nikad ne bi odobrio da žensko prvo krene. Znaš, uostalom, kakvi su muškarci.

– Pa, bar nije rekao da mu se ne dopadam – odvratila je Eva s nadom u glasu.

– Ne, nije rekao da mu se ne dopadaš – složila se Sofija.

– Hvala ti, Sofija, prava si prijateljica. – Poljubila ju je u obraz, i Sofija na trenutak oseti grižu savesti, a onda pohlepno zagriže sočni kare.

Sledećih nekoliko dana posmatrala je Evu kako lebdi posedom poput Snežane za kojom plaču patuljci Fernando, Agustin, Sebastijan, Nikito i Anhel. Laknulo joj je kad je primetila da je Santi izgubio interesovanje. Gotovo uopšte više nije obraćao pažnju, a ona je čak prestala i da priča o njemu, kao da je znala da je bitka izgubljena. Sofija je likovala.

Kako su se Evini praznici bližili kraju, sve ju je manje i manje viđala, jer je umela da se izgubi na nekoliko sati. Otišla bi na jahanje ili pak s Čikitom u grad. S obzirom na to da se već prilično dobro snalazila na posedu, postalo joj je zabavno. Sofija je oduševljeno zaključila kako joj je plan uspeo. Ne samo da je uspela da je odgovori od toga da pokuša nešto sa Santijem, već je nekako uspela i da se oslobodi obaveze da je zabavlja. Ali, bilo bi joj još draže da Santi istovremeno nije nju izbegavao. Iako joj je rekao da na susednoj *estanciji* vežba polo, nagađala je da se ljuti što mu je saopštila neprijatnu vest o Evinoj tajnoj romansi s Agustinom. Međutim, hladnokrvno je zaključila kako će je ubrzo preboleti.

Eva je poslednji dan provela uz bazen i na igralištu za tenis. Oprostila se s rođacima i ušla u kuću kako bi se presvukla i spakovala. Čim je nestala, Santi je seo do Sofije i predao joj belu kovertu.

– Čofi, možeš li to da predaš Evi pre nego što ode?

– Šta je to? – upitala je radoznalo je okrećući u rukama.

– Moja poslednja šansa. I pobrini se da to Agustin ne vidi, molim te! Ubiće me ako sazna!

Slegnula je ramenima.

– U redu, ako baš želiš. Ali neće ti to biti ni od kakve koristi. – Saosećajno mu se nasmešila.

– Možda hoće – odgovorio je s nadom u glasu.

Uletela je u kuću. Ima dovoljno vremena da otvori pismo pre nego što

Eva krene na aerodrom! Odjurila je u kuhinju kako bi ugrijala vodu u čajniku. Jadan Santi nema pojma! Ma kako bi Agustin ikome mogao da se dopadne? Bilo je to sasvim nezamislivo, ali uspela je da ga uveri. Nasmejala se gledajući kako se para nakuplja i odiže pečat. Naslonila se na pult i otvorila uredno presavijen papir, te pročitala kratku, rukom ispisanu poruku:

Drugi put gledaj svoja posla, Čofi.

Bila je zapanjena. Krv joj je pojurila u obraze i osetila je kako lice počinje da joj pulsira od srama. Iščitala je poruku još nekoliko puta ne verujući svojim očima, a onda ju je pocepala i bacila u kantu za đubre. Stala je panično da šeta kuhinjom ne znajući šta joj je činiti. Ne može da se suoči ni s njim, ni s njom!

Ali naposletku je shvatila da nema izbora. Mora izaći uzdignute glave i pretvarati se kao da se ništa nije dogodilo. Eva se opraštala s Marijom. Marija je suznih očiju zagrlila novostečenu prijateljicu, i potom su razmenile brojeve telefona i adrese. Sofija se osvrnula tražeći pogledom Santija, i osetila olakšanje shvativši da ga nema u blizini. S lažnim osmehom vrhunske glumice zagrlila je Evu i još jednom udahнула svež miris limuna. Obećala joj je da će sledeće letnje praznike provesti u Kačagui i da će joj se često javljati.

Santi je iznenada izronio iz drveća i odlučnim korakom je zaobišao. Privukao je nežnu Evu k sebi i utisnuo joj tako strastven poljubac na lepe, ružičaste usne da su obe devojke morale da odvrte pogled u neprilici. Strasno su se zagrlili, poput ljubavnika koji ne žele da se rastanu. Ljubili su se s intimnošću ljudi koji poznaju tela jedno drugoga. Sofija oseti kako joj sva krv silazi u noge, i ceo svet joj se zavrteo pred očima. Kad su se naposletku razdvojili, Eva se uvukla u auto i izgubila u dugoj aleji. Santi joj je mahao sve dok od nje na kraju nije ostao tek blesak na horizontu. A onda je prišao Sofiji.

– Da me nikada više nisi slagala – rekao joj je hladnim tonom. – Razumeš me? – Sofija je otvorila usta kako bi mu odgovorila, ali iz grla joj se oteo tek uzdah. Istegla je vrat pokušavajući da suzdrži suze. Nije se usudila da zatrepće bojeći se da će joj se jedna probiti na površinu i razotkriti sramotu. Ali Santi joj se nasmešio i odmahnuo glavom. – Veoma

si zlobna, Čofi. – Uzdahnuo je i uhvatio je rukom za vrat sa simpatijom. –
Šta ću s tobom?

10.

Kad je Santi krajem leta saopštio novost da će otići na studije u Ameriku i da ga neće biti gotovo dve godine, Sofija je izjurila iz sobe u suzama. Pohitao je odmah za njom, ali doviknula mu je da je ostavi na miru. Na sreću, znao je da to ne sme da učini i izašao je na terasu.

– Ideš za mesec dana? Zašto mi nisi ranije rekao? – ljutito ga je napala.

– Jer je najpre trebalo da odem u septembru, kad mi počinju predavanja, ali sam na kraju odlučio da putujem svetom šest meseci pre studija i onda još nekoliko meseci kad završim. Osim toga, znao sam da će te to uznemiriti!

– Ali ja sam poslednja saznala, zar ne? – zajecala je.

– Da, jesi. Mislim da si poslednja saznala. Uostalom, ne znam. Nikog drugog to previše ne zanima – odvratio je i slegnuo ramenima.

– Dve godine?

Obrisala je suze, koje su ostavile sjajne tragove na njenim prašnjavim obrazima.

– Pa... gotovo dve godine.

– Koliko tačno meseci?

– Ne znam.

– Kad ćeš se vratiti?

– U leto kad se završe studije. U oktobru ili novembru. Nisam još siguran.

– Zašto ne možeš ovde da studiraš kao svi drugi?

– Jer tata kaže da je od presudne važnosti da živim neko vreme van zemlje. Poboljšaću engleski i dobro se obrazovati.

– Ja ti mogu pomoći oko engleskog – odvrtila je pokunjeno, tužno mu se smešeći kroz suze koje su maglile njegovo lice.

Santi se nasmejao. – To bi bilo zanimljivo – rekao je zamišljeno.

– Hoćeš li dolaziti za praznike?

– Ne znam. – Ponovo je slegnuo ramenima. – Želim da putujem i vidim svet. Verovatno ću praznike provesti na putu.

– Nećeš doći čak ni za Božić? – zaprepašćeno je odvratila i iznenada osetila prazninu. Dve godine će biti razdvojeni!

– Ne znam. Verovatno ne. Mama i tata će doći da me posete u Ameriku. – Video je kako je njegova rođaka klonula na pod gotovo plačući. – Čofi, vratiću se! Dve godine će brzo proći – nežno joj je rekao, iznenađen njenom burnom reakcijom.

– Neće! To je čitava večnost – promucala je. – Šta ako se zaljubiš u Amerikanku i oženiš se? Možda te nikad više neću videti!

Nasmejao se i privukao je u zagrljaj. Zatvorila je oči i poželela da oseća prema njoj ono što ona oseća prema njemu. Da je voli koliko ona voli njega, nikad je ne bi napustio!

– Teško da ću se u osamnaestoj oženiti, zar ne? Ne bi li to bilo glupo? Uostalom, nameravam da se oženim Argentinkom. Nije moguće da misliš kako bih mogao zauvek da napustim Argentinu?

Odmahnula je glavom. – Ne znam. Ne želim da te izgubim! Zaglaviću ovde s Agustinom i Ferčom, i neće biti nikog da me brani! Verovatno mi više neće dati da igram polo! – Zaplakala je i nagurala mu lice u vrat. Prepoznala je miris konja i muškog tela, i poželela jezikom da mu dodirne kožu.

– Pisaću ti!

– Obećavaš?

– Obećavam! Pisaću ti duga, duga pisma. O svemu. Ali i ti meni moraš da pišeš!

– Pisaću ti svake nedelje – odlučno je odgovorila.

I sedeći tako u njegovom zagrljaju iznenada je shvatila da su njena osećanja prema njemu otišla dalje od onoga što bi mogla da oseća prema bratu, čak i prema najdražem bratu, da je skliznula u nešto daleko dublje i nedopušteno. Ljubav. Nikad pre nije razmišljala o svojim osećajima, ali miris njegovog tela zalepio joj se za nozdrve, njegova koža prianjala je uz njenu, a njegov dah joj je dirao čelo. I odjednom je shvatila zašto je toliko posesivna. Zato što ga voli. Nije joj samo drag – već ga zaista voli. Srcem i dušom. Sada je to konačno shvatila.

Na trenutak je gotovo posustala i priznala mu. Ali znala je koliko bi time pogrešila. Voli je poput sestre, i bilo bi besmisleno razotkriti mu da žudi za

njim. To bi ga začudilo ili, u najgorem slučaju, nagnalo da se povuče. Zato je ostala da sedi stisnuvši se uz njega i krijući da joj srce mahnito tuče među rebrima poput poludele ptice koja se baca na kavez u svojoj nepodnošljivoj žudnji da izleti i zapeva.

Santi se vratio kući bled i zbunjen. Ispričao je Mariji koliko je njegov odlazak uznemirio Sofiju. – Bila je sva u suzama. Nisam mogao da verujem koliko ju je to pogodilo – rekao joj je u čudu. – Znao sam da će se uznemiriti, ali nisam naslućivao da će biti *toliko* uznemirena. Kad sam je napustio, jednostavno je odjurila.

Marija je odmah otrčala da je pronade, i pri tom naletela na Dermota koji je igrao kroket s Antonijom, Soledadinim suprugom, koji je održavao imanje. Kad mu je ispričala kako je i zašto njegova unuka odjurila, odložio je palicu i zapalio lulu. Voleo ju je kao što je nekad voleo Anu. Bila mu je sve na svetu. Kad je stigao u Argentinu nakon Emerine smrti, mala Sofija ga je sprečila da joj se ne pridruži na drugom svetu. – Ona je prikriveni anđeo – znao je da kaže. – Božji anđelčić!

Antonio ga je kolima dovezao do ombua. Dermot se osećao prijatnije u njegovom i Hozeovom društvu, nego u društvu Anine novostečene porodice, iako je s njima dvojicom mogao da komunicira samo mlatarajući rukama. Sofija je sedela na vrhu stabla. Kad ga je ugledala kako nesigurno izlazi iz kola, zabila je glavu u ruke i briznula u gorak plač. Dermot se zaustavio u podnožju stabla i pozvao je da siđe.

– Plakanje ti nije ni od kakve koristi, Sofija Melodi – rekao joj je pušeći lulu. Nakratko se dvoumila, a potom se oprezno spustila. Kad je dosegla podnožje, oboje su seli na travu obasjanu nežnim jutarnjim suncem. – Znači, Santjago odlazi u Ameriku.

– Napušta me – zastenjala je. – I još sam bila poslednja koja je to saznala!

– Vратиће се – odgovorio je nežno.

– Ali odlazi na dve godine. Dve godine! Kako ću preživeti bez njega?

– Preživeti ćeš – odgovorio je, i sa setom se prisetio svoje ljubljene žene.

– Preživeti ćeš jer ne postoji drugo rešenje.

– Oh, deda, umreću bez Santija!

Povukao je dug dim i pogledao kako se uzdiže i rastapa u vazduhu. –

Nadam se da tvoja majka ne zna za to – odvratio je ozbiljnim tonom.

– Naravno da ne zna.

– Mislim da joj se to ne bi dopalo. Imala bi mnogo problema kad bi ona otkrila šta osećaš.

– Šta je loše u tome da voliš nekoga? – prkosno se pobunila.

Ugao usana mu je zaigrao. – Santjago nije neko, Sofija Melodi. On ti je brat iz prvog kolena.

– Pa šta?

– Pa svašta.

– Ali biće to naša tajna, zar ne?

– Da, kao moje piće – odgovorio je i zakikotao se ližući blede usne.

– Upravo tako – složila se Sofija. – Oh, deda, najradije bih umrla!

– Kad sam bio tvojih godina voleo sam jednu predivnu devojku, upravo kako ti voliš Santjaga. Bila mi je sve na svetu, ali je u jednom trenutku morala da ode u London na tri godine. Međutim, znao sam da će mi se vratiti jednog dana ako budem čekao. Jer... znaš šta, Sofija Melodi?

– Šta?

– Ko čeka, taj dočeka.

– Nije istina!

– Jesi li ikad pokušala?

– Dosad još nisam morala.

– Ali ja jesam. I znaš li šta se dogodilo?

– Vratila se, zaljubila se u tebe i udala. Je li tako?

– Pogrešno!

Radoznalo je podigla glavu.

– Vratila se i shvatila da je više ne želim.

– Dedo! – Nasmejala se. – A šta si ono rekao da dolazi onome ko čeka...?

– Mudrost. Vreme ti omogućava da objektivno sagledaš stvari. Mudrost ne ispunjava uvek očekivanja, jer inače ne bi imalo smisla čekati nešto ako znaš šta će se dogoditi. Tri godine sam čekao skupljajući mudrost i, kad se vratila, odlučio sam da ne ostanem s njom. Shvatio sam da ipak nije za mene. I budi srećna što se nisam oženio njom, jer se u tom slučaju nikad ne bih oženio tvojom bakom!

– Da sam je bar poznavala – odvratila je Sofija čežnjivo.

Duboko je uzdahnuo. Ne bi prošao dan a da ga cvet ili ptičji cvrkut ne podseti na Emer Melodi. Kud god bi pogledao ugledao bi njeno velikodušno i dobronamerno lice, i ono bi mu pomoglo da preživi taj dan.

– I meni bi bilo drago da si je poznavala. – Grlo mu se steglo, a oči zamaglile od suza. – Dopala bi joj se, Sofija Melodi.

– Jesam li poput nje?

– Pa, ne nalikuješ joj koliko tvoja mati. Ali zato imaš njenu harizmu i šarm.

– Nedostaje ti, zar ne, deda?

– Da, nedostaje mi. Neprekidno mislim na nju. Bila mi je sve na svetu.

– I Santi je meni sve na svetu – odgovorila je Sofija. – Shvatila sam da ga volim, deda.

– Možda ti se čini da je zaista tako, ali nemoj zaboraviti da si još mlada.

– Ali, deda, ne želim nikog drugog! Nikad neću poželeti nikoga drugog!

– Zasitićeš ga se, Sofija, videćeš. Jednog dana pojaviće se neki zgodni Argentinac i oboriti te s nogu upravo kako je tvoj otac oborio mladu Anu Melodi.

– Ne, to se neće dogoditi, jer ga volim!

Dermot se zakikota pušeći lulu. Potom ju je pogledao i zaklimao glavom.

– Neka ti bude, Sofija. Čekaj ga. Vратиće se, zar ne? Ne odlazi zauvek, zar ne? – Kao i obično, deda O'Dvajer odlučio je da joj popusti. Ničega na svetu ne bi mogao da je liši. Čak ni Santjaga Solanasa.

– Ne.

– Onda imaj strpljenja. Samo strpljiva mačka može uloviti miša.

– Nije istina. Samo brza mačka može uloviti miša – obrecnula se, i lice joj se razvuklo u osmeh.

– Ako ti tako kažeš, dušo.

Početak marta, kad je lišće počelo da se suši na rubovima i kad su dugi, letnji praznici gotovo iscureli poput peska u peščanom satu, Sofija se zatekla na ulazu Čikitine i Migelove kuće pokušavajući da se oprost od

Santija. Stajala je u produženim senkama te vlažne, letnje večeri i setila se šta joj je deda rekao. Čekaće ga poput strpljive mačke. Neće tražiti nikog drugog. Ostaće mu zauvek verna.

Poslednje nedelje bile su joj teške. Morala je da se pretvara i bori se protiv impulsa da se zarumeni u licu svaki put kad bi bila u njegovom društvu. Ruke bi joj se znojile i bila je prisiljena da se ugrize za jezik kad bi osetila kako se reči *volim te* spremaju da joj izlete u trenucima nepromišljenosti. Morala je da prikriva osećanja pred ostalim članovima porodice kad god bi poželeva otvoreno da brizne u plač, znajući da će joj nakon njegovog odlaska preostati samoća.

Santi se pobrinuo da ne spominje svoju avanturu kad je s njom; nije želeo ponovo da je rasplače. Njen nesuzdržan emocionalni ispad ga je dirnuo. Ispunio ga je ponosom, poput ratnog heroja koji odlazi u novu bitku ostavljajući suprugu da rida i čupa kosu. Znao je da mu neće nedostajati. Naravno, pisaće joj kako je obećao, ona je obožavana mlađa sestra, ali pisaće isto tako i majci i Mariji. Iščekuje ga Amerika, zemlja avantura i dugonogih, lakih žena, i jedva čeka da je istraži! Osim toga, Sofija će biti tu kad se vrati.

Izašao je iz kuće za Antonijom, koji mu je nosio torbe. Zagrlio je uplakanu Mariju i rukovao se s Fernandom, koji se potajno radovao njegovom odlasku uživajući u tom prizoru rastanka. Santija su svi voleli. Odlikovao se u svemu i svakoga je uspevao da šarmira i nasmeje. Plovio je kroz život s lakoćom i graciošnošću krstarice, dok se on sve vreme osećao poput tegljača. Morao je krvavo da radi i, uprkos uložnim naporima, retko je postizao uspeh. I zato se sve manje i manje trudio. Ne, nije mu bilo žao što Santi odlazi. Štaviše, iskreno se tome radovao. Znao je da će konačno izaći iz njegove senke i za promenu osetiti sunce na licu. Pančito se nalazio u rukama stare Enkarnasion i bio je premlad da razume šta se događa. Santi je zagrlio Sofiju i ponovo joj obećao da će joj pisati.

– Ne ljutiš se valjda još uvek? – upitao je smešeći se.

– Da, ali oprostiću ti kad se vratiš – odgovorila je zadržavajući suze.

Nije imao pojma koliko ju je dirnuo. Nije znao da joj se želudac grči na njegov dodir, da joj srce zaigra kad joj se nasmeši, i da joj krv pojuri u obraze kad je poljubi. Iako ju je doživljavao kao mlađu sestru, bio joj je

sve na svetu. Nakon njegovog odlaska život će joj postati besmislen, i nastaviće da živi samo zato što nema drugog izlaza. Kao što je deda O'Dvajer rekao, živeće samo zato što mora.

Migel i Čikita uvukli su se u auto i doviknuli mu da požuri jer ionako već kasne. Ušao je i još jednom mahnuo svima sa zadnjeg sedišta. Fernando se povukao u kuću, a Marija i Sofija ostale su da stoje i posmatraju auto sve dok nije nestao s vidika.

Idućih nekoliko dana prolazilo je neverovatno sporo. Sofija se mrzovoljno vucarala i čak ni deda O'Dvajer nije uspevao da je razvedri svojim humorom. Marija ju je sledila poput presrećnog štenca pokušavajući da je oraspoloži ali uspevajući smehom i veselim šalama samo da nervira usamljeno srce svoje prijateljice koja je želela da bude ostavljen na miru da tuguje. Praznici su se bližili kraju, a s njima i dugi, letnji dani, i Marija je naposljetku zaključila da joj je dosta Sofijine mrzovolje.

– Pobogu, Sofija, prestani – rekla joj je kad je odbila da igra tenis.

– Šta to, Marija?

– Prestani s tom mrzovoljom! Niko ti nije umro!

– Samo sam tužna, ništa drugo. Zar mi nije dopušteno da budem tužna? – sarkastično je odgovorila.

– Santi ti je samo rođak! Ponašaj se kao da si zaljubljena u njega!

– I jesam – odvratila je bez mrvice srama. – I baš me briga ko to zna!

Marija je ostala u šoku.

– Ali... Santi ti je brat iz prvog kolena, Sofija. Ne smeš da ga voliš!

– Volim ga! Je l' ti to možda smeta?

Marija je na trenutak ućutala. Preplavljena ljubomorom koju nije prepoznavala, skočila je na noge i izdrala se na Sofiju: – Daj odrasti! Prestara si da se zaljubljuješ poput deteta! Osim toga, Santi nije zaljubljen u tebe! Da jeste, ne bi mu se dopala Eva, zar ne? Zar ne vidiš da praviš budalu od sebe? Skandalozno je biti zaljubljen u člana svoje sopstvene porodice. Incest! Tako to i nazivaju – incestom! – rekla je ljutito.

– Incest uključuje rođenog brata i sestru, a Santi mi je rođak – ljutito se obrecnula. – Očigledno više ne želiš da mi budeš prijateljica!

Marija je bespomoćno stajala i gledala za njom kad je izjurila iz

prostorije. Tako je snažno zalupila vratima da je slika desno od njih pala na pod i staklo se razbilo u komadiće.

Marija je briznula u plač. Kako je moguće da je zaljubljena u Santija? On joj je *brat*! To jednostavno nije u redu! Sedela je razbijajući glavu i preokretala to u mislima pokušavajući da protumači sopstveni osećaj ljubomore i izopštenosti. Oduvek su bili trojstvo, a sad su se odjednom pretvorili u par, i više nije bilo mesta za nju.

Kad su se vratile u Buenos Ajres jer je počela nova školska godina, Sofija je još uvek odbijala da razgovara s njom. Sedele su u autu i ćutale dok ih je Hasinto vozio u školu. Sofija se čak potrudila da je ne gleda za vreme nastave. Marija je i ranije umela da se posvađa s njom, i svaki put bi izgubila. Ispostavilo se, naime, da Sofija zahladnele odnose može da trpi duže nego što je normalno moguće kad su u pitanju tako bliski prijatelji. Mogla je bez ikakvog problema da isključi osećanja kad bi joj to odgovaralo, i gotovo bi uživala u drami. Namerno ju je izbegavala za vreme odmora, glasno se smejala s prijateljima i dobacivala joj zlobne poglede.

Marija je bila odlučna da ne popusti. Uostalom, nije ona započela svađu! Sofija ju je isprovocirala, i neće joj dopustiti da se izvuče. Prvih nekoliko dana silno se trudila kako bi je ignorisala, a noću bi tiho plakala sve dok se ne bi prepustila snu, ne mogavši da shvati zašto oseća toliki bol. Danju bi se držala po strani, dok je Sofija uspela da pridobije sve devojke iz razreda da je i one izbegavaju. Bila je harizmatična i imala jak uticaj na ljude. Čim su saznale za svađu, okupile su se na Sofijinoj strani poput preplašenih zečeva.

Nakon nedelju dana Marija više nije mogla da podnese zahladnele odnose. Osećala se jadno i usamljeno. Progutala je ponos i napisala joj pisamce: *Sofija, molim te, budimo ponovo prijateljice*. Međutim, Sofija je uživala da je muči. Kako nije dobila odgovor, napisala joj je novo pisamce: *Sofija, žao mi je. Nije trebalo da ti kažem ono što sam rekla. Nisam bila u pravu i izvinjavam ti se. Molim te, budimo prijateljice!*

Sofija je uživala u pažnji koju joj posvećuje. Vrtela je pisamce smišljajući šta da učini. Ali kad je Marija naposletku briznula u plač usred

časa istorije, shvatila je da je preterala. Za vreme odmora zatekla ju je na stepeništu. Sela je do nje i rekla joj: – Ne volim ga više. – Nije želela da Marija izbrblja tajnu. Ali Marijino uplakano lice razvuklo se u zahvalan osmeh, i odgovorila joj je da nije važno čak i da ga voli.

11.

Buenos Ajres, 1958.

Soledad je čula Sofiju kako plače i odmah odjurila u sobicu. Podigla je dvogodišnje dete u naručje, privila njeno telo uz grudi i pokušala da je umiri. – Ružno si sanjala, slatko moje. – Sofija se uhvatila za nju toplim ručicama i nožicama, i Soledad je brižno osmotrila detetovo bucmasto, maslinasto lice i oči boje lešnika, čije su guste i tamne trepavice bile orošene sjajnim suzama. – Prava si lepotica, znaš li to? Čak i kad plačeš – rekla joj je i poljubila njen vlažan obraz.

Činilo se da je Ana zainteresovana za svoju kćer samo dok mala spava. Još dok je bila beba nije mogla da podnese njen tugaljiv plač i prepuštala bi je Soledad čim bi zacvilela. Ali Pako, koji se nikad nije previše zanimao za sinove u tom dobu, nije mogao da skine oči s male. Pojurio bi uza stepenice čim bi se vratio s posla kako bi joj pozeleo laku noć ili pročitao priču pre spavanja. Sofija bi mu sela na koleno i uvukla se u krilo, naslanjajući glavu na njegove grudi i cuclajući prst u ustima. Soledad je bila zapanjena. Senior Pako nije izgledao kao muškarac koji bi mogao da ima prisne odnose s malom decom. Ali Sofija nije bila „nečije“ dete. Bila je njegova devojčica, i već u drugoj godini uspela je da ga namami u svoju začaranu mrežu.

Soledad je uživala u nedeljama koje je provela u Buenos Ajresu. S obzirom na to da je odrasla na selu, grad joj je bio potpuno novo i uzbudljivo iskustvo. Ali nije često izlazila. Bila je prezaposlena neprestanom brigom za Sofiju, i samo bi ponekad otišla u kupovinu prepuštajući je na čuvanje Loreti, sluškinji koja je živela u stanu. Pako ju je zamolio da provede neko vreme u gradu s malom, jer je Sofija umela da se rasplače usred noći i da je zove. – Potrebna si joj, Soledad – rekao joj je. – I nama takođe. Ne volimo da je vidimo nesrećnu. – Naravno da je odmah prihvatila poziv, iako je pri tom morala da ostaviti Antonija ponekad i na nedelju dana. Ipak, uvek bi se preko vikenda vratila s porodicom na Santa

Katalinu i nastavila uobičajen posao. – Želiš li da spavaš u mom krevetu? – Znala bi je da upita kad bi joj se prispavalo. Sofija bi klimnula i naslonila glavu na njene velike grudi.

Jedne večeri silazila je oprezno niza stepenice noseći je u naručju. Mala je već bila zaspala. Kad je u predvorju uočila aktovku i kaput od kašmira prebačen preko naslona stolice, znala je da se senjor Pako vratio kasno. Sigurno je propustio da joj poželi laku noć. Stigla je u hodnik i začula glasove iza zatvorenih vrata salona. Uprkos instinktu koji ju je upozoravao da ne prisluškuje, zastala je kako bi oslušnula. Razgovor se odvijao na španskom.

– ... Pa, otkud ti onda? – oglasila se Ana ljutito.

– U pitanju je posao. Nije ono što misliš – odgovorio joj je ravnodušnim tonom.

– Posao? Zašto ti je, pobogu, bio potreban hotel u gradu kad imaš savršeno dobar stan? Pobogu, Pako, nisam glupa!

Nakon toga usledila je neprijatna tišina. Soledad se nije pomerala. Ostala je da stoji u mestu kao da je komad nameštaja, i suzdržavala se od disanja dok joj je srce ludački tuklo. Znala je da prisluškuje. Znala je da treba da se okrene i ode, odnese Sofiju u sobu i pretvara se da nije ništa čula. Ali jednostavno nije mogla da se prisili na to. Bila je i suviše radoznala i žudela je da sazna o čemu je reč. A onda su iznenada usledili koraci. Prepoznala je hod. Senjor Pako. Cipele su mu oštro odjekivale daščanim podom i gušile se čim bi zakoračile na tepih. Šetao se prostorijom. Senjora Ana bi svako malo zaplakala. Naposljetku joj se obratio tužnim glasom:

– U redu. U pravu si.

– Kako se zove? – zajecala je Ana.

– Ne poznaješ je.

– Zašto, Pako? Zašto?

Začuo se oštar zvuk visokih potpetica. Soledad je pretpostavila da je prišla prozoru. Potom je ponovo usledila napeta tišina.

– Muškarca je potrebno voleti, Ana – rekao je i umorno uzdahnuo.

– Ali voleli smo se, zar ne? U početku?

– Jesmo. Ne znam šta se dogodilo. Promenila si se.

– *Ja* sam se promenila? *Ja*? Pretpostavljam da je sve to moja greška? *Ja* sam te ugurala u njeno naručje, je li?

– Nisam to rekao.

– Šta onda pokušavaš da mi kažeš? I ti si se promenio, znaš!

– Ana, ne kažem da je to tvoja greška. Oboje smo krivi. Ne pokušavam da se opravdam. Želela si da znaš razlog.

– Želim da znam zašto!

– Ali ne znam zašto! Zaljubio sam se u nju! Voli me! Ti mi već godinama ne uzvraćaš ljubav, i šta onda očekuješ?

– Pretpostavljam da ćeš mi sad reći kako je to neki nastrani argentinski običaj! Da je sasvim u redu da suprug pronade ljubavnicu kad mu supruga dosadi!

– Ana...

– Šta? Zar to onda važi samo za tvoju porodicu? Nemoj mi reći da vam je to u krvi – odvratila je s prezirom.

– O čemu pričaš?

Soledad je primetila da mu se boja glasa promenila.

– O tvom ocu i njegovoj... ljubavnici!

Nameravala je da kaže „kurvi“, ali instinkt ju je upozorio da ne ide predaleko.

– Ne spominji ga! Ovo se tiče nas dvoje i nema nikakve veze s njim!

Ostao je zapanjen i zapitao se šta tačno zna.

– Samo se nadam da nećeš podučiti Rafaela i Agustina da čine isto. Ne želim da i oni lome tuđa srca!

– Neću da razgovaram s tobom ako nameravaš da budeš ovakva!

Nije znao šta više da kaže. Soledad je čula kako kreće prema vratima i odmah se okrenula i pohitala niz hodnik. Međutim, izašao je i zalupio vratima pre nego što je uspela da pobegne.

– Soledad – obratio joj se oštrim tonom.

Zarumenela se pognuvši glavu i okrenula kako bi se suočila s njim. Gotovo je! Ma zašto sam bila tako glupa? Sad će morati da spakuje stvari i da ode! Bolno je uzdahnula. – Daj mi Sofiju – zapovedio joj je. Dovukla se do njega ne mogavši da ga pogleda u oči.

– Draga moja Sofija – prošaputao je nežnim, medenim glasom otisnuvši

detetu poljubac na toplo čelo. Iako je spavala, mala se odmah promeškollila. – Voliš me, zar ne? I ja tebe volim. I ne znaš koliko!

Soledad je primetila da se raznežio. Oči su mu se ispunile toplotom, i bilo joj je neprijatno da ga gleda kako miluje kćerkino lice. Iščekivala je da je prekori, ali nije to učinio. A onda je iznenada zgrabio kaput i krenuo prema vratima.

– Izlazite? – uhvatila se kako ga pita, i odmah to zažalila. Uopšte je se ne tiče!

Okrenuo se i smrknuo klimnuo glavom. – Neću se vratiti na večeru. Soledad?

– *Sí*, senjor Pako?

– Ne smeš nikome spomenuti šta si večeras čula. Razumeš?

– *Sí*, senjor Pako – pokorno je obećala i zarumenela se od srama.

– Dobro – odvratio je i tiho zatvorio vrata za sobom. Bacila je pogled prema salonu, a onda se kroz kuhinju uputila prema svojoj sobi. Znala je da nije trebalo da prisluškuje, ali čim se oporavila od šoka počela je da povezuje iskidane delove razgovora. Senjor Pako ima ljubavnicu! Ali zapravo nije bila iznenađena. Gotovo svaki muškarac pre ili kasnije uđe u vanbračnu aferu. Uostalom, zašto ne? Doduše, u njegovom slučaju nije bila reč o odsustvu seksualnog užitka, već ljubavi. Ako je senjor Pako prestao da voli senjoru Anu, onda je u pitanju nešto zaista *ozbiljno*! Strahovito se sažalila, nad svojom gospodaricom. Bilo joj je žao oboje.

Ana je ostala u salonu. Uvukla se i sklupčala u fotelji, osećala se suviše umorno, suviše jadno i nesposobno. Nije znala šta joj je činiti. Pako je priznao da ima ljubavnicu, ali nije rekao da namerava da prestane da viđe tu drugu ženu. Osim toga, čula ga je kako izlazi napolje. Verovatno se vraća k *njoj*, ko god bila! Nije želela da zna. Nije verovala sebi. Znala je da bi iz očaja i besa bila sposobna da odjuri i izbode je nožem. I tada se setila tetke Doroti. Nije li je možda stigla kazna za Šona O'Maru? Možda je tetka ipak bila u pravu. Možda bi bila srećnija da se udala za njega i da nikad nije napustila Glengerif?

Nedelje koje su usledile bile su mračne i nesrećne. Pako i Ana nisu više

načinjali raspravu. Spolja se činilo kao da se ništa nije dogodilo, ali odnosi su im se zahladili a komunikacija potpuno zamrla. Ana je s gorčinom posmatrala Pakov odnos sa Sofijom. Svaka nežnost ju je ranjavala; gotovo kao da je njena kći ta druga žena u njegovom životu. Gledala ga je kako joj posvećuje vreme i kako je obasipa ljubavlju koja je nekada samo njoj pripadala. Isključio ju je iz svog života, i bila je prisiljena da provodi vreme sa sinovima upijajući njihovu ljubav poput pustinjske biljke. Bilo joj je teško da voli Sofiju, koja je nekako bila povezana s Pakom i s njenom patnjom. Osim toga, kad god bi joj se našla u naručju, Sofija bi briznula u plač kao da je naslućivala to bolesno osećanje, dok je na očev zagrljaj navikla i besramno se smešila kao da pokušava da kaže: „Njega volim, a tebe ne.“ Ana je jedva mogla da ih gleda zajedno a da je to ne razdire.

Nikad u životu nije bila tako nesrećna. Ranije te godine otac joj je javio telegramom da joj je majka umrla. Kad se pojavio na pragu, pokušala je da pronađe majčinu ljubav u njegovom zagrljaju, ali i njega je ta mala čarobnica uspela da začara. Postali su stranci, a bliskost koje je nekada bilo u njihovoj ljubavi izgubila se u godinama razdvojenosti.

Posmatrala ga je kako luta farmom poput izgubljenog psa, i zaključila da joj je zapravo majka nedostajala. Sećala se Emerinog veselog smeha i živahnih, dobrih očiju. Prisetila se mirisa sapuna i lavande koji su je obavijali poput vanzemaljskog oblaka i uzvisila je na pijedestal kojem nije uspela ni da se približi u stvarnom životu. Nije se sećala žene čije se tužno, staro lice rastopilo u reci suza jedne jesenje večeri kad su se poslednji put zagrlile. Majka koja joj je odjednom bila potrebna bila je žena koja joj je brisala suze kad bi je rođaci u Glengerifu zadirkivali, žena koja je bila spremna sve da učini da joj izmami osmeh na lice. Nedostajala joj je njena bezuslovna ljubav, jer se ispostavilo da joj je kao odrasloj bilo teško da stekne ljubav i zadrži je.

Dopustila je Soledad da se pobrine za odgajanje male Sofije. Dečacima je bilo pet i sedam godina, i krenuli su u školu, i odjednom je imala više slobodnog vremena, koje je želela da utroši na sebe. Kako je Sofija bila savršeno srećna sa Soledad, Ana se bacila na slikanje, i jednu sobu za goste u Buenos Ajresu pretvorila je u mali atelje. I sama je uviđala da nije previše talentovana, ali slikanje joj je pomagalo da ne razmišlja o onome

što je muči. Kad god poželi mogla je bez objašnjenja da se zatvori u atelje znajući da Pako nikad neće ući. Bilo je to samo njeno svetišće, mesto samo za nju, gde je mogla da se sakrije.

Pako je ostao duboko pogođen kad mu je nabila na nos očevu aferu s Klarom Mendosa. Nije bio toliko iznenađen što zna, jer je to mnogima već bilo poznato. Ostao je šokiran što je odlučila toliko nisko da se spusti i iskoristi to kako bi ga povredila. Iscrpljeno ju je posmatrao pitajući se je li se uopšte išta dogodilo među njima u Londonu. Imao je osećaj da se zaljubio u dragu, mladu devojkicu, a sa sobom greškom dovukao ogorčenu ženu. Prisetio se Ane Melodije kako sedi izgubljeno kraj fontane na Trafalgar skveru, i zapitao se je li još uvek tamo. Srce mu je bolno žudelo za njom. Još uvek ju je voleo.

Jednog dana usred proleća izašla je u šetnju s Agustinom. Bilo je izuzetno toplo i divlji cvetovi počeli su da rastvaraju svoje latice šaroliko bojeći *pampu*. Uočili su dva mlada *vizcachasa* kako se njuškaju, a njihova krznata, smeđa leđa blistala su na suncu. Ana je sela u visoku travu i privukla petogodišnjeg sina na koleno.

– Gle, dušo – rekla mu je na engleskom. – Možeš li da vidiš zečeve?

– Ljube se – odgovorio je.

– Moramo biti tihi, kako ih ne bismo uplašili.

Sedeli su i posmatrali stvorenja kako veselo skakuću, svako malo se osvrćući oko sebe kao da osećaju da ih neko posmatra.

– Više se ne ljubiš s tatom – iznenada joj je rekao Agustin. – Više ti nije drag?

Ana je ostala zapanjena prepoznavši zabrinutost u njegovom glasu.

– Naravno da mi je drag – pokušala je da ga razuveri.

– Uvek se svađate i vičete jedno na drugo. Ne volim to – zajecao je.

– Gle, preplašio si zečeve! – Pokušala je da mu odvuče pažnju.

– Pa šta onda! Ne želim više da ih gledam!

Čvrsto ga je zagrlila pokušavajući da ga uteši.

– Tata i ja se ponekad svađamo kao što se ti svađaš s Rafaelom ili Sebastijanom. Sećaš li se kako si se posvađao sa Sebastijanom?

Mali je klimnuo glavom.

– E pa u pitanju su samo male, nebitne svađice.

– Ali Sebastijan i ja smo opet prijatelji, a ti i tata se još uvek svađate!

– Pomirićemo se, videćeš. Obećavam ti. Pomirićemo se. A sad obriši suze i da vidimo možemo li pronaći negde pasanca i ispričati dedi – odvratila je nežno mu brišući lice rukavom.

I kad su krenuli kući shvatila je kako mora da promeni svoj život. Postao je nepodnošljiv ne samo njoj već i njenoj porodici. Nije pošteno da deca pate zato što je ona nesrećna. Agustinovo lice ponovo je bilo nasmešeno, i znala je da ne sme ponovo da ga razočara.

Kad su bili nadomak kuće, Soledad je izjurila u suzama. Anu je odmah uhvatila panika i čvrsto je stisnula Agustinovu ručicu. Oh, bože, ne Rafael, samo ne Rafael!

– Šta se dogodilo? – upitala ju je promuklim glasom.

Soledad ju je pogledala bledog lica.

– Senjora Marija Elena – prošaputala je.

I Ana je s olakšanjem zajecala.

– Šta se dogodilo?

– Umrla je. Senjora Marija Elena je umrla!

– Umrla? Dragi bože! Gde mi je muž? Gde je Pako?

– U kući senjora Migela.

Predala joj je Agustina i pojurila kroz drveće prema Migelovoj i Čikitinoj kući. Zatekla je celu porodicu u salonu. Pogledom je pretražila gomilu, ali nigde nije ugledala Paka. Potom ju je Čikita primetila i prišla joj lica otečenog od suza.

– Gde je Pako? – upitala ju je hrapavim glasom.

– Na terasi s Migelom – odgovorila je pokazujući prema staklenim vratima koja su vodila na terasu. Ana se progurala kroz rođake, čija su nesrećna lica konačno počela da joj se ukazuju kroz suze, i zastala kod vrata. Ugledala je Paca kako razgovara s Migelom. Bio joj je okrenut leđima i nije je uočio. Migel ju je tužno pogledao i taktički se povukao unutra. Kad se Pako okrenuo, dočekalo ga je njeno blede i tužno lice.

– Oh, Pako, tako mi je žao – rekla mu je i osetila kako joj suze klize niz lice.

Njegove oči su je hladno posmatrale.

– Kako je umrla?

– Automobilska nesreća. Vraćala se kući kad ju je udario kamion – objasnio je ravnodušnim tonom.

– Strašno! Jadan Ektor! Gde je?

– U bolnici.

– Sigurno je slomljen!

– Jeste. Svi smo slomljeni – odgovorio je i pogledao u stranu.

– Pako, molim te!

– Šta? Šta želiš da učinim?

Prigušila je jecaj. – Pusti me k sebi...

– Zašto?

– Želim da te utešim!

– Želiš da me utešiš – ponovio je s nevericom.

– Da. Znam kako ti je!

– Nemaš pojma kako mi je – odbrusio je s prezirom.

– Ali ti si taj ko je bio neveran, ali spremna sam da pređem preko toga.

Zaboravi to. Krenimo ispočetka.

Pogledao ju je i namrštio se. – Samo zato što je majka umrla?

– Ne, već zato što mi je još uvek stalo do tebe – odgovorila je i zabrinuto zatreptala.

– E pa ja nisam spreman da zaboravim ono što si rekla za mog oca – ljutito je odbrusio.

Razrogačila je oči.

– Za oca? Ali šta sam rekla o Ektoru? Volim ga!

– Kako si mogla tako nisko da se spustiš i prebaciš mi njegovu aferu kao da je u pitanju porodična tradicija? – upitao je s gorčinom.

– Oh, Pako, rekla sam to samo kako bih te povredila!

– E pa uspela si! Jesi li sad srećna?

– Agustin me upitao zašto mi više nisi drag – odmah je dodala. – Njegovo malo lice je prebledelo od straha i nisam znala šta da odgovorim. A onda sam razmislila o tome. *Jesi* mi drag. Jednostavno sam zaboravila kako da te volim.

Zagledao se u njene svetloplave oči i, kad je prepoznao u njima samosažaljenje, srce mu se smekšalo. – I ja sam zaboravio kako tebe da volim – odgovorio je. – Ne ponosim se time.

– Možemo li pokušati da ispravimo grešku? Nismo još sve izgubili, zar ne? Možemo li ponovo da prošetamo ulicama Londona i uhvatimo magiju? Možemo li da je se prisetimo?

Njene blede usne su zadrhtale.

– Izvini, Ana – odmahnuo je glavom. – Žao mi je što sam te povredio.

– I meni je žao – odvratila je i slabašan osmeh zaigrao joj je na usnama. Njene oči su ga molećivo posmatrale.

– Dođi k meni, *Ana Melodía*. U pravu si, potrebna mi je tvoja uteha! – Polako ju je uvukao u zagrljaj.

– Jesi li okončao aferu? – upitala ga je nakon nekog vremena. – Možemo li ponovo da pokušamo?

– Mrtva je – odgovorio je i utisnuo joj nežan poljubac na čelo. Ostala je iznenađena shvativši da je zaboravila kakav je to osećaj. – Nisam prestao da te volim, *Ana Melodía*. Jednostavno sam te izgubio.

Marija Elena je sahranjena u porodičnoj grobnici u gradu nakon tužnog i dirljivog obreda u crkvi Naše gospe od Uspeća. Budući da su je voleli za života, u crkvi nije bilo dovoljno mesta za sve koji su poželeli da joj odaju počast, te ih se zato mnogo zadržalo i na trgu pred crkvom. Bilo je toplo i sunce je besramno sijalo kao da ga niko nije izvestio o njenoj smrti.

Ana je posmatrala Pakove ruke, koje su drhtale dok je čitao odlomak iz Biblije, i ponovo osetila kako joj suze klize niz obraze. Zahvalila je Bogu što im je pružio još jednu priliku. Pogledom je preletela ikone do oltara i u njima pronašla utehu. Kad bude duboko nesrećna, ta crkva i dragi Gospod pružiće joj utehu! Kad je došao red na Migela, Čikita je klonula poput cveta. Bilo je očigledno da su svi strahovito potreseni, ali niko nije bio pogođen koliko Ektor. U nekoliko sati je ostario i doslovno počeo da se rastapa pred njihovim očima. Nikad više nije uspeo da pronađe utehu. Izgubio je volju za životom, a bol je nastavila da ga nagrizava poput vodopada, drobeći mu živce i urušavajući kanjon u koji mu se pretvorilo slomljeno srce. Umro je godinu dana nakon svoje supruge.

Tokom narednih godina život Ane i Paka vratio se u normalu. Posmatrali su

decu kako odrastaju, i uživali u njima kao i svi drugi roditelji. Ponovo su razgovarali, ali u životu koji su zajedno izgradili u Argentini nikad više nisu pronašli romansu iz Londona. Pako je napustio ljubavnicu, a Ana se potrudila da bude dobra supruga, no koreni njihovih problema ostali su iako se stablo njihove ljubavi činilo jačim.

12.

Santa Katalina, 1973.

Bilo je kasno kad se Sofija uvukla u dedinu sobu i tamu prošaranu bledoplavom svetlošću zimske mesečine. Zaustavila se u dnu njegovog kreveta i bacila pogled. Hrkao je punim plućima. Ali ona je oduvek u tom zvuku pronalazila utehu. Vraćao ju je u detinjstvo i budio osećaj sigurnosti. Stajala je i osluškivala ga znajući da se nalazi na mestu ispunjenom ljubavlju. Osetila je miris duvana koji se širio iz zavesa i ormana. Prozor je bio otvoren, a vetar je hućao praćen ritmom njegovog disanja.

Nije želela da ga budi, mada je želela je da se probudi. Znala je da ne bi trebalo da bude u njegovoj sobi usred noći; znala je da se majci to ne bi dopalo. Ana je bila užasna prema njoj toga dana. Nije volela kad joj njen otac povlađuje. Optužila je Dermota da ju je razmazio i dala sve od sebe da opovrgne njegovu odluku. Ali deda O'Dvajer je obećao Sofiji kožni remen sa srebrnom kopčom i njenim inicijalima. Ana je rekla da rasipa novac jer Sofija to ionako neće umeti da ceni. Rekla je kako Sofija nimalo ne brine o svojim stvarima. Samo ih baca po podu, a Soledad onda mora da ih kupi i sprema.

Ako već *mora* nešto da joj kupi, zašto ne nešto pametno poput knjige ili nota? Pako je nasledio majčin klavir, a Sofija ga gotovo uopšte nije koristila. Nije li vreme da se odluči za nešto? Osim toga, mora da poradi na koncentraciji jer prebrzo gubi interesovanje kad se opredeli za nešto. Da, biće bolje da uči da svira klavir nego što provodi vreme na tom smešnom stablu! Sve mlade dame iz njenog društvenog sloja trebalo bi da slikaju ili sviraju, čitaju dobru englesku književnost i umeju da vode domaćinstvo. Ne bi trebalo da provodi dane u sedlu i verući se po drveću!

– Podstakni je da radi nešto pametno, tata – predložila mu je Ana.

Ali Dermot je želeo da joj kupi remen, upravo kako je i obećao.

I zato je odlučila da ga poseti. Htela je da mu kaže da će joj se dopasti, i

obećati mu da ga neće izgubiti. Zauvek će je podsećati na njega. Njena majka nikad nije razumela njenu privrženost dedi, ali Sofiju i Dermota vezivala je velika uzajamna ljubav koja ih je spajala neizrecivim sponama.

Promeškoljila se. Pa nakašljala. I onda opet promeškoljila. Dermot se naposljetku okrenuo na leđa, otvorio oči i zamenivši je za vilenjaka ili demona, u panici podigao ruku.

– Ja sam, deda... Sofija – prošaputala je.

– Isuse, Marijo i Josife, devojko. Šta radiš ovde? Glumiš mi anđela čuvara?

– Mislim da si ga preplašio hrkanjem – odvratila je i tiho se nasmejala.

– Šta radiš ovde, Sofija Melodi?

– Želim da porazgovaram s tobom.

– Pa, nemoj onda stajati tamo! Znaš da pod vrvi krokodilima, koji samo što te ne šćepaju za stopala! Ulazi u krevet!

I tako mu se Sofija pridružila učinivši još nešto protiv čega bi se njena majka i te kako pobunila. Zar bi se u sedamnaestoj smela da se uvlači u krevet jednog starca? Ležali su jedno do drugoga poput statua na groblju. Osetila je njegovo telo do svog i pomislila da će joj srce prsnuti od ljubavi.

– O čemu želiš da razgovaraš, Sofija Melodi?

– Zašto me uvek tako zoveš?

– Tvoja baka se zvala Emer Melodi. Kad ti se rodila majka, želeo sam da je nazovem Melodi, ali Emer je rekla da nema šanse. Umela je da bude tvrdoglava. Zato smo je nazvali Ana Melodi O'Dvajer. Melodi je neka vrsta srednjeg imena.

– Kao Marija Elena Solanas.

– Upravo tako. Bog da joj dušu prosti!

– Ali moje srednje ime je Emer, ne Melodi.

– Za mene ćeš zauvek biti Sofija Melodi.

– Dopada mi se.

– I mora, budući da ti je to ime!

– Deda?

– Molim?

– Sećaš se remena?

- Da.
- Mama je rekla da neću paziti na njega, ali hoću. Obećavam ti.
- Tvoja majka nije uvek u pravu. Znam da ćeš paziti na njega.
- Hoću li ga onda dobiti?

Uhvatio ju je za ruku i hripavo se nasmejao. – Dobićeš ga, Sofija Melodi.

Ostali su da leže i gledaju u senke koje su plesale po tavanici dok je hladan, zimski vetar duvao kroz zavese i ledenim stopalima gazio njihova zagrejana lica.

- Deda?
- Šta je sad?
- Želim ga iz sentimentalnih razloga – tiho je priznala.
- Iz sentimentalnih razloga?
- Jer te volim, deda.

Nikada ranije to nikome nije rekla. Dermot nije znao šta da kaže. Bio je dirnut. Sofija je nastavila da pilji u tamu iščekujući odgovor.

– I ja tebe volim, Sofija Melodi. Volim te kao nikoga na svetu. A sad se bolje vrati u krevet – tiho joj je rekao, i glas mu je zadrhtao na pola rečenice. Samo je ona uspevala da dirne njegovo staro, sentimentalno srce.

- Mogu li da ostanem?
- Bolje ti je da te majka ne pronađe.
- Oh, ne brini, ionako ustajem mnogo pre nje.

Probudila ju je hladnoća. Zadrhtala je od glave do pete i približila se dedi kako bi se ugrejala. Tek je tada shvatila da joj je od njega hladno. Bio je ukočen poput mrtve ribe. Uspravila se i zagledala u njegovo čekinjasto lice. Delovalo je veselo i gotovo je pomislila da se sprema da prasne u hriptavi cerek. Ali bilo je nepomično poput maske. Oči su mu bile otvorene i piljile ni u šta.

Prislonila je svoje vruće lice na njegovo i privukla ga k sebi. Velike suze kliznule su joj niz obraze i kapnule na njegov nos. A onda joj se celo telo prepustilo tuzi i jecajima. Nema ga više! Kuda je otišao? U nebo? Je li konačno s bakom na nekom predivnom mestu? I zašto? Zašto je umro? Nije

li pucao od zdravlja? Nije li bio najživahnija osoba na svetu? Ljuljala se držeći njegovo veliko telo u zagrljaju, sve dok vilica nije počela da je boli od jecanja. Panično je pokušala da se priseti njegovih poslednjih reči. Remen! Razgovarali su o remenu! Zastenjala je prisativši se nežnog trenutka kad mu je priznala da ga voli, i čim joj se vrisak probio iz grla, više nije mogla da se zaustavi. I ubrzo je probudila sve ukućane. Isprva je Pako pomislio da prerijski pas ubija životinju ispod njegovog prozora, a onda je prepoznao kćerkin glas kad je progutala dah pre nego što ispustila još jedan glasan krik.

Kad su dojurili u sobu, setila se dedinih poslednjih reči: „Samo pazi da te majka ne pronađe.“ Oduvek je bio njen saučesnik.

Morali su na silu da je odvoje od Dermotovog tela, i čim su to učinili prilepila se za oca. Shvativši da je svog dedu zatekla u krevetu mrtvog, počela je nekontrolisano da se trese. Ana dopusti suzama da poteku niz obraze. Sela je na ivicu kreveta i prešla rukom preko očevog čela. Skinula je zlatan krst koji joj je visio oko vrata i prislonila ga njegovim usnama.

– Neka te bog čuva, oče, i dopusti ti ulazak u nebesko kraljevstvo. – Potom ih je pogledala i zamolila da ih neko vreme ostave nasamo. Rafael i Agustin odmah su izašli napolje, a Pako je poljubio kćerkino čelo i polako je izveo.

Ana Melodi O'Dvajer privukla je očevu beživotnu ruku i tužno je poljubila. Zaplakala je prislonivši usne na njegov tvrd dlan. Ali nije plakala za mrtvim telom koje je nepomično ležalo pred njom, već za ocem kojeg je poznavala odrastajući u Glengerifu. Nekada davno delila je njegovo srce s majkom, sve dok se Sofija nije podlo uvukla u njega i izgurala je napolje. Verovatno joj nikad nije oprostio što je napustila Irsku i udala se za Paka, i što se nije vratila ni jedan jedini put.

Izgubio ju je i u srcu zamenio unukom. Voleo je u Sofiji sve ono što ju je činilo jedinstvenim ljudskim bićem, ali i osobine kojima ga je podsećala na sopstvenu kći. Međutim, nije li to već proživela s Pakom? Obojicu je uspela da joj preotme. Ali Ana je odbila da se zapita zašto, bojeći se odgovora. Nije sebi mogla da prizna da je Pako u pravu. Možda se *zaista* promenila. Kako inače protumačiti činjenicu da je uspela da otuđi dvojicu muškaraca koje je volela najviše na svetu?

Međutim, umesto da razmišlja o sebi, zagledala se u mrtvo telo svadljivog starca i osmotrila mu lice u potrazi za ocem kojeg je davno izgubila. No bilo je prekasno da ga povрати. Prekasno. Setila se kako joj je majka jednom rekla da je „prekasno“ najtužnija reč u rečniku. I sada je konačno shvatila zašto. Kad bi samo ponovo prodisao, pokazala bi mu koliko ga voli! Uprkos godinama koje su nagrizle njihovu bliskost, uprkos životu koji je nekako izgradio branu među njima, volela ga je celim srcem, a nikad mu to nije rekla. Smetalo joj je što se vucara okolo poput neukrotivog, šugavog psa zbog koga se neprestano izvinjavala. A znala je da mu je teško. Znala je da pati. Odabrao je da se prepusti ludilu radije nego da se suoči sa životom bez topline ljubavi svoje žene. Namerno je otupljivao čula kako bi se rešio očaja. Da se bar potrudila da ga razume. Da se bar potrudila da shvati njegovu patnju. – Oh, bože – rekla je sklopivši oči i ispustivši svetlucavu suzu koja joj se uhvatila za duge, svetle trepavice – samo mi dopusti da mu kažem koliko ga volim!

Kako bi pokazala svoju ljubav, sahranila ga je u niziji, između konja i ptica, u visokoj i divljoj travi ispod iskrivljenog eukaliptusa. Antonio i štalski momci iskopali su jamu, a otac Hulio je zamuckujući izgovorio nekoliko molitvi i održao bolan govor pod tmurnim, zimskim nebom. Međutim, njegovo mucanje je oduvek zabavljalo dedu O'Dvajera, i zato je u neku ruku to bilo prikladno.

Cela porodica je došla da oda počast. Oborenih glava promrmljali su molitve i posmatrali sanduk kako se nesigurno spušta u zemlju. Kad je i poslednja grudva zemlje utabana, oblaci su se iznenada raspršili i veseo zrak ranozimskog sunca probio se preplavljujući niziju čudnovatom toplinom. Svi su u čudu i s oduševljenjem podigli pogled. Ana se prekrstila i zahvalila bogu što je preneo oca u raj. Sofija je posmatrala svetlost teškog srca i pomislila kako se svet iznenada smrknuo. Otkako ga nema, čak je i sunce poprimilo zagasit sjaj.

13.

Univerzitet Braun, 1973.

Santi je uvukao ruku ispod Džordžijine haljine. Nosila je čarape s halterima. Prstima je napipao grubu čipku i glatku, svilenu kožu butine, i srce mu je uzbuđeno zalupalo. Prislonio je usta na njena i osetio sladak, pepermint ukus žvakaćih guma koje su podelili nakon što su se pokupili s plesa. Zadivila ga je njena direktnost. Nije bila inhibirana poput dobro vaspitanih Argentinki. Bila je sirova, i to ga je privlačilo.

Strastveno ga je poljubila. Uživala je u njegovom snažnom, mladom telu, grebala mu kožu dugim, crvenim noktima i lizala znoj koji se izmešao s mirisom njenog skupog parfema. Nastavio je jezikom da joj se spušta napuderisanim telom. Kad je došao do oblog i mekog stomaka, bacio se na pojas haltera, ali ga je odmah hladnokrvno odgurnula i upozorila dubokim, maznim glasom da više voli da ljubav vodi u čarapama. Potom je svukla crne gaćice i pomogla mu da joj rastvori noge.

Kleknuo je među njih klizeći joj rukama preko bokova i butina. Bila je plavuša. Štaviše, sudeći po urednom trouglu stidnih dlaka koji mu je razotkrio svoje čari, bila je prirodna plavuša. Prkosno ga je odmerila. Bilo je očigledno da uživa u njegovom zadivljenom pogledu. Dva sata su vodili ljubav. Pokazala mu je kako da miluje ženu, polako i senzualno, i pružila mu više užitka nego što je smatrao mogućim. Do dva ujutru svršio je toliko puta da se uverio kako je ona pravi dar u krevetu, a ona je svršavala s lakoćom žene koja zbilja uživa u svom telu.

– Džordžija – rekao joj je – ne mogu da poverujem da si stvarna! Neću te ispustiti iz zagrljaja, jer želim ujutro da se uverim si još tu! – Nasmejala se, zapalila cigaretu i obećala mu da će voditi ljubav ceo vikend. – Dugo, polako i strastveno, upravo ovde u Houp stritu. – Dodala je da obožava njegov izgovor i nagovorila ga da joj govori na španskom. – Reci mi da me želiš, da me voliš... Pretvarajmo se – kazala je. Zato joj je rekao: – *Te quiero, te necesito, te adoro.*

Kad su se naposljetku izmorili od silnog užitka, utonuli su u san. S vremena na vreme bi ih automobilska svjetla okupala zlatnim sjajem izvlačeći na videlo njihove gole isprepletene udove. Santi je usnuo da se nalazi na predavanju iz drevne istorije profesora Švarcbaha. U jednom trenutku ugledao je Sofiju. Njena duga, tamna kosa bila je, kao obično, skupljena u pletenicu i zavezana svilenom, crvenom trakom. Nosila je farmerke i ljubičastu košulju, koja joj je isticala ten. Koža joj je bila predivno tamna, sjajna i baršunasta. Okrenula se i vragolasto mu namignula veselim, crvenkastosmeđim očima. A onda se sasvim iznenada pretvorila u Džordžiju, koja je sedela gola smešila mu se. Njemu je bilo neprijatno što ona sedi gola pred celim amfiteatrom, ali njoj je bilo svejedno i nastavila je čežljivo da ga posmatra. Odmah je pozeleo da se ponovo pretvori u Sofiju, ali to se nije ostvarilo. A onda se odjednom probudio i ugledao žensko telo među nogama. Podigao je glavu kako bi se uverio da slučajno nije Sofija u pitanju. Kad je presreo pogled požudnih, plavih očiju, s olakšanjem se opustio.

– Dušo, izgledaš kao da si ugledao duha – rekla mu je Džordžija i nasmejala se.

– Bogami jesam – odgovorio je i prepustio se senzualnom putovanju na koje ga je povelala svojim magičnim jezikom.

Santi je prvih šest meseci proveo intenzivno putujući po svetu u društvu prijatelja Žoakina Barnabe. Otisnuli su se na Tajland i krstarili crvenom četvrti u potrazi za zabavom i kurvama. Zgrozilo ga je, ali i fasciniralo, šta sve žene mogu da izvedu svojim telima. Nije to, naime, nagađao ni u najluđim snovima. Na malezijskim visoravnima pušili su marihuanu i posmatrali kako zalazak sunca boji brda zlatom. Otputovali su u Kinu, videli Kineski zid, divili se Dvorani potpune harmonije u Zabranjenom gradu, i s gađenjem shvatili da Kinezi zaista jedu pse. Potom su proputovali Indiju. Žoakin je povraćao pred Tadž Mahalom i bio prisiljen da odleži tri dana zbog dehidracije i proliva, i nakon toga su nastavili put na slonovima. U Africi su ih zamenili kamilama, a u Španiji predivnim, belim konjima.

Santi je svojima slao razglednicu iz svake zemlje koju bi posetio. Čikita je očajavala što ne može da stupi u dodir s njim. Šest meseci bio je nedostupan i selio se svakih nekoliko dana ne znajući gde će završiti. Svima je laknulo kad su krajem zime čuli da je konačno stigao na Roud Ajlend, te da pokušava da pronađe stan i da se prijavljuje za predmete na ekonomiji i drevnoj istoriji.

Prvih nekoliko dana boravio je u hotelu. Ali kad je otišao na prvo predavanje, koje je držao stari profesor sitnih usta uvučenih u gustu belu bradu i još sitnijeg glasa, kojim je gutao poslednje slogove reči, upoznao je dvojicu simpatičnih Amerikanaca iz Bostona koji su tražili cimera za kuću u Bouen stritu. Do kraja predavanja njih trojica su se upoznali i postali nerazdvojni prijatelji.

Frenk Stenford je bio nizak, ali snažan, širokih ramena i lepo oblikovanih mišića poput mladića koji nedostatak visine nadoknađuju beskrajnim vežbanjem u teretani, igranjem tenisa, golfa i pola, da bi se devojke, gledajući njihovu figuru, divile tom postignuću. Santi ga je zadivio. Ne samo zato što je Argentinac, što je samo po sebi glamurno, već zato što igra polo, a opšte je poznato da su Argentinanci najbolji polo-igrači.

Frenk i njegov prijatelj Stenli Norman, koji je više voleo da puši travu i prebira po gitari nego da udara teniskim reketom ili polo-palicom, pozvali su Santija da svrati kako bi mu pokazali kuću u kojoj žive. Santi je bio iznenađen. Bila je tipična za arhitekturu Istočne obale. Imala je visoke, pokretne prozore i veličanstven trem, a smestila se u ulici prepunoj zelenih stabala i elegantnih automobila. Iznutra je bila besprekorno ukrašena sveže obojenim zidovima, nameštajem od borovine i presvlakama u mornarskoplavo i beloj boji, s dezenom na kvadratiće i pruge.

– Mama je insistirala da mi je uredi – rekao mu je Frenk ležernim tonom.
– Zapravo se postavlja poprilično pokroviteljski, ali me to uopšte ne dira. Hoću reći, pogledaj samo... Trebalo bi je staviti u časopis. Kladim se da nema grandioznijeg zdanja u celoj ulici.

– Nemamo kućnih pravila, zar ne, Frenk? – dodao je Stenli razvučenim, bostonskim naglaskom. – I nemamo ništa protiv komada.

– Ne, nećemo se pobuniti ako budeš dovlačio komade, samo zahtevamo

da im dovučeš i sestre ako su slatke. Shvataš? – odvratio je Frenk namignuvši Stanliju i potom se nasmejao.

– Pretpostavljam da su sve devojke ovde slatke.

– S tim naglaskom, prijatelju, nećeš imati nikakvih problema. Obožavaće te – razuverio ga je Stenli.

I bio je u pravu. Na Santija su se bacile najzgodnije devojke na univerzitetu, i ubrzo je shvatio da ga progone samo radi seksa. U Argentini je bilo nezamislivo i nemoguće samo tako spavati sa ženama. Argentine zahtevaju više poštovanja, žele da im se muškarci udvaraju i, naravno, žude za brakom. Ali, na univerzitetu Braun, Santi se probijao od jedne do druge poput berača jagoda. Neke je zadržao u korpi za kasnije, a druge odmah progutao. U septembru i oktobru vikende je provodio s Frenkom i njegovom porodicom u Njuportu, gde su igrali tenis i polo. Frenkova mlađa braća smatrala su ga herojem, jer nikad pre nisu upoznali argentinskog polo-igrača, a njegova majka, Džozefina Stenford, jednostavno ga je obožavala. Iako je već imala prilike da upozna mnoge argentinske polo-igrače, nijedan nije bio tako zgodan.

– Znači, Santi... to je skraćeno od Santjago, zar ne? – upitala ga je pružajući mu čašu koka-kole i brišući lice belim peškirom. Upravo su završili treći set protiv Frenka i njegove mlađe sestre Medi. Santi je klimnuo glavom. – Frenk mi je rekao da ćeš studirati samo godinu dana, je li tako?

– Tako je. Završavam u maju – odgovorio je i seo na vrtnu stolicu izbacujući duge, tamne noge. Nosio je beli šorts koji je isticao njegovu preplanulu put, i Džozefina je morala da se prisili da skloni pogled.

– Nakon toga se vraćaš u Argentinu? – nastavila je pokušavajući da zvuči poput majke. Sela mu je nasuprot i elegantnim prstima povukla kratku, belu suknjicu preko butina.

– Ne, nakon toga ću još malo putovati, i onda se krajem godine vratiti kući.

– Oh, baš lepo. I onda ćeš krenuti iz početka u Buenos Ajresu – uzdahnula je. – A zašto ne završiš studije ovde?

– Ne želim predugo da budem van Argentine – iskreno joj je priznao. – Previše mi nedostaje.

– To je lepo – odvratila je s osmehom. – Imaš li kod kuće devojkicu? Kladim se da imaš! – Nasmejala se i koketno mu namignula.

– Ne, nemam – odgovorio je i naiskap popio piće.

– Pa, zaista ti se čudim! Tako zgodan mladić, a sasvim sâm? Ipak, tim bolje za Amerikanke!

– Na univerzitetu ga gotovo smatraju herojem, mama! Ne znam šta poseduju ti latino muškarci, ali devojke su jednostavno lude za njim – dodao je Frenk u šali. – Meni, na primer, ide samo drugorazredna roba. Mrvice s bogataševog stola!

– Gluposti, Frenk! Ne verujte mu, gospođo Stenford. – Bilo mu je neprijatno.

– Molim te, zovi me Džozefina. Kad kažeš 'gospođa Stenford', osećam se poput učiteljice, a to nikako ne želim da budem. Dragi bože, nikako! – Ponovo je peškirom potapkala crveno lice. – Gde je Medi? Medi!

– Ovde sam, mama, sipam piće. Želiš li i ti nešto, Santi?

– Dobro bi mi došla još jedna čaša koka-kole.

Medi je bila tamnokosa i izuzetno neprivlačna. Umesto da nasledi majčinu gustu i crvenkasto-kestenjastu kosu, zlaćanu put i očaravajuće lisičje lice, od oca je nasledila poprilično neuglednu spoljašnjost. Imala je veliki nos, male otečene oči, i uvek je delovala kao da se tek probudila. Njena bleožuta koža bila je posuta aknama. Izgledala je poput tinejdžera koji živi na nezdravoj hrani i gaziranim pićima. Džozefina bi pokušala da nagovori Santiju da je izvede, ali bila je dovoljno promućurna i shvatila je da joj kći nije ni dovoljno zgodna, ni zanimljiva. Osim toga, žalila je što sama nije dve godine mlađa, jer bi ga inače odvela u sobu i lišila suvišne energije. Santi je škiljio i odmerio je žaleći što je majka njegovog najboljeg prijatelja. Nije mario za razliku u godinama. Bio je uveren da bi bila fantastična u krevetu.

– Onda, Santi... šta kažeš da mog Frenka upoznaš s nekom Argentinkom? Imaš li sestara? – upitala ga je prekrstivši duge, bele noge.

– Imam jednu, ali ne bi bila Frenkov tip. Nije dovoljno pametna za njega.

– Onda možda neka rođaka? Odlučila sam da nam se porodice spoje, Santi – odgovorila je i zakikotala se.

– Imam rođaku Sofiju. Ona bi bila mnogo bolje rešenje!

– Kakva je?

– Živahna, teška i razmažena, ali izuzetno lepa. I bolje igra polo!

– E takvu žensku bih hteo da upoznam – odvratio je Frenk. – Koliko je visoka?

– Oh, tvoje je visine. Nije previsoka, ali ima harizmu i šarm, i uvek dobije što poželi. Mogu ti samo reći da bi s njom imao i te kako mnogo posla – ponosno je dodao prisativši se s nežnošću Sofijinog prkosnog lica.

– Kakva devojka! Kad mogu da je upoznam?

– Moraš da dođeš u Argentinu. Još uvek ide u školu.

– Imaš li njenu sliku?

– Da.

– Pa, mislim da se isplati otputovati i videti je. Dopada mi se kako joj zvuči ime... Kako si rekao da se zove?

– Sofija.

– Sofija. Baš lepo. – Zamislio se. – Je li laka?

– Laka?

– Da li bi spavala sa mnom?

– Frenk, dušo, ne pred majkom – prekorila ga je Džozefina mašući rukom kao da pokušava da očisti vazduh od njegovih prljavih reči.

– Pa, bi li? – Nastavio je ne obraćajući pažnju. Znao je da glumata.

– Ne, ne bi – odgovorio je Santi, i odjednom mu je bilo neprijatno. Nije želeo tako da razgovara o Sofiji.

– Verujem da bi pristala, kad bih je nagovorio. Možda vi latino muškarci imate šarma, ali nas krase upornost – zakikotao se Frenk. Santiju se nije dopao takmičarski žar koji mu je prepoznao u očima, i zažalio je što ju je uopšte spomenuo.

– Zapravo, znam jednu drugu koja bi bila još bolja – odvratio je pokušavajući da ispravi učinjenu grešku.

– A, ne, hvala! Sofijino ime me i te kako privlači!

Medi se vratila s novom koka-kolom i Santi je počeo turobno da je srče. Otkud taj pokroviteljski stav prema Sofiji? I kako će ga sad sprečiti da otputuje u Argentinu i upozna se s njom? Znao je da je Frenk sposoban da učini tako nešto. Bio je dovoljno bogat da sebi priušti odlazak kud god poželi, i ujedno dovoljno hrabar da pokuša bilo šta.

Kad su se vratili na univerzitet, u poštanskom sandučetu ga je dočekalo novo Sofijino pismo. Pisala mu je svake nedelje, upravo kako je obećala.

– Od koga je? – upitao je Stenli. – Dobijaš više pisama od poštanske kancelarije. – Drndao je Dilanovu pesmu na gitari.

– Od rođake.

– Da nije možda od Sofije? – ubacio se Frenk izlazeći iz kuhinje s dva peciva i dimljenim lososom.

– Nisam znao da si se vratio – odvratio je Santi.

– Jesam. Želiš malo? Nije loše – rekao je žvaćući pecivo.

– Ne, hvala. Idem gore da ga pročitam. Mama piše kilometarska pisma.

– Nisi li rekao da je od rođake? – odvratio je Frenk.

– Jesam li? Pogrešno! Od mame je.

Zašto li ga samo laže o tako nebitnoj stvari? Ionako će uskoro zaboraviti na Sofiju i okrenuti se devojkama s univerziteta!

– Hej, Džonatan Sakvil večeras organizuje zabavu. Hoćete li ići? – odvratio je Frenk.

– Naravno – odgovorio je Stenli.

– Svakako – dodao je Santi i uputio se prema sobi.

Čim se našao na sigurnom, pročitao je Sofijino pismo.

Najdraži i omiljeni rođake,

Hvala ti na poslednjem pismu, iako sam primetila da postaju sve kraća i kraća. Mislim da to nije u redu jer zaslužujem više. Naposletku, moja pisma su duga, a imam više posla od tebe. Seti se, nemaš moju majku i niko te ne prisiljava da neprestano učiš. Ali, dobro mi je. Valjda. Juče je tati bio rođendan, pa smo svi večerali kod Migela. Ovde je nerosno vruće. Osim toga, znaš da me Agustin udario prošle nedelje? Ozbiljno! Posvađali smo se. Naravno, on je započeo svađu, ali pogodi ko je na kraju snosio krivicu? Za kaznu sam mu pobacala svu odeću u bazen, pa čak i dragocene kožne čizme i palice. Da si mu samo video lice! Marija i ja smo morale da se sakrijemo jer sam mislila da će me ubiti. Nedostajem li ti, Santi? Opa, moram da idem, mama se penje i čini mi se da je besna. Šta misliš da sam sad učinila? Ostaviću te da

pogađaš i reći ti u sledećem pismu. Ako mi se uskoro ne javiš, neću ti otkriti, a znam da umireš od radoznalosti!

Veliki poljubac,

Sofija.

Nasmejavao se, presavio pismo i stavio ga u fioku, gde je čuvao Marijina i pisma roditelja. Srce ga je na trenutak zbolelo, ali kad se setio zabave koju organizuje Džonatan Sakvil, osećaj nostalgije je ispario.

Džonatan Sakvil je živeo nekoliko blokova dalje od Bouen strita u Houp stritu, a univerzitetom su kružile glasine da organizuje najbolje zabave s najlepšim devojkama. Santiju se zapravo nije išlo. Bio je neuobičajeno loše raspoložen, ali znao je da je bolje da ne sedi kod kuće i ne slini nad pismima. Zato se istuširao i odenuo.

Džonatan Sakvil ih je dočekaao na pragu grleći dve zanosne ridokose devojke i ispijajući votku iz boce.

– Dobrodošli, prijatelji! Zabava je tek započela – rekao im je petljajući jezikom. – Slobodno uđite!

Kuća je bila ogromna i doslovno je pulsirala od glasne muzike i stotinu pedesetak gostiju. Morali su da prođu hodnikom kako bi došli do pića i probiju se kroz gomilu ljudi koji su se zbili poput pčela međusobno se gurajući i dovikujući kako bi nadglasali muziku.

– Hej, Džoi! – uzviknuo je Frenk. – Santi, poznaješ Džoiija?

– Zdravo, Džoi – odvratio je Santi ravnodušnim tonom.

– Hej, šta ima? Gde ti je predivna Kerolin? – upitao je Frenk bacajući pogled preko Džoijevog ramena u potrazi za njegovom sestrom.

– Uroni u gomilu ako se usuđuješ! Tamo je negde!

– Uranjam, momci. Vidimo se!

Santi ga je gledao kako nestaje u pokretnoj masi znojavih tela.

– Boli me glava od ovoga! Mislim da ću se vratiti kući Dilanu i Bouviju – odvratio je Stenli lenjim glasom. Uvek je zvučao naduvano. – Život ne bi trebalo da bude vrteška. Ne mogu da podnesem ovoliku buku. Ideš sa mnom? Da se malo opustimo.

– Da, hajdemo!

Santi je zažalio što je uopšte došao. Kakav gubitak vremena!

Bio je oktobar, i čim su izašli na hladan vazduh udahnuo ga je punim plućima. Noćno nebo bilo je vedro i posuto zvezdama. Prisetio se sparnih letnjih noći kad ga je gledao sedeći pod ombu stablom. Nije mu nedostajala kuća, i zašto je sad odjednom osetio nostalgiju?

– I vi odlazite? – obratio im se promukli glas.

Okrenuli su se.

– Da. Hoćeš da nam se pridružiš? – odvratio je Stenli odmeravajući devojku. Nije bila loša.

– Ne – odgovorila je i osmehnula se Santiju.

– Poznajemo se? – odvratio je Santi proučavajući njeno blede lice obasjano uličnom rasvetom.

– Ne, ali već sam te videla. Nov si.

– Da, jesam – odgovorio je i zapitao se šta želi. Nosila je kratak, crveni kaputić ispod kojeg su se ukazivale mršave noge u sjajnim kožnim čizmama. Zadrhtala je i zacupkala.

– Prebučno mi je na zabavi. Ide mi se nekud gde je toplo i tiho.

– Kuda želiš da ideš?

– Pa, mislila sam da odem kući, ali ne želim da budem sama. Želiš li sa mnom da mi praviš društvo? – Uputila mu je neodoljiv smešak.

– Pretpostavljam da mene ne pozivaš – ubacio se Stenli rezigniranim tonom. – Vidimo se kad se vratiš, Santi – dodao je i nastavio niz ulicu.

– Kako se zoveš?

– Džordžija Miler. Na drugoj sam godini. Viđala sam te na faksu. Iz Argentine si, zar ne?

– Tako je.

– I... nedostaje li ti?

– Malo.

– To sam i mislila. Izgledao si mi nekako izgubljeno tamo. – Uhvatila ga je ispod ruke. – Hoćeš da svратиш kod mene? Pomoći ću ti da zaboraviš.

– Hvala na pozivu.

– Nemoj mi se zahvaljivati, Santi. I ti meni činiš uslugu. Želim da spavam s tobom otkako sam te ugledala.

Čim su ušli u njenu lepo osvetljenu kuću bolje ju je proučio. Nije bila lepa. Lice joj je bilo izduženo, a bistre oči previše razmaknute. Ipak, bila je

seksi. Usne su joj bile asimetrične i senzualne, i samo se delimično razvlačile u osmeh. Bog joj je dao gustu, plavu kovrdžavu kosu koja joj je veselo poskakivala pri hodu. Skinula je kaput, i čim je ugledao njene bujne grudi, tanak struk i duge, lepo oblikovane noge, osetio je kako mu se polni organ budi. Imala je telo porno-zvezde, i bila je toga svesna.

– Telo me neprestano dovodi u neprilike – uzdahnula je osetivši kako je posmatra. – Šta želiš da popiješ?

– Viski.

– Tako ti je teško?

– Šta to?

– Nostalgija.

– Ah, ne. Zapravo ne. Dobro sam.

– Ali ume da te pogodi kad najmanje očekuješ, zar ne?

– Da.

– Može je pobuditi pismo, miris ili muzika – dodala je setnim tonom.

– Kako znaš?

– Jer sam ja s juga, Santi. Zar ne prepoznaješ naglasak?

– S juga?

– Iz Džordžije.

– Je li? Nažalost, meni svi vi Amerikanci zvučite isto.

– Nema veze, lepotane. Zato ti zvučiš potpuno drugačije. U životu nisam čula lepši izgovor. Pričaj koliko god dugo želiš, a ja ću te slušati i gubiti svest. – Oglasila se grlenim smehom. – Samo želim da znaš da te razumem. Znam kakav je to osećaj i ne moraš da se pretvaraš. Evo ti viski! Zapalimo vatru, stavimo neku ploču i oboje ćemo zaboraviti na nostalgiju za kućom. Može?

– Može – odvratio je posmatrajući je kako se saginje da ubaci drva za potpalu.

– Zaboravi na ognjište, Džordžija iz Džordžije, idemo gore u sobu – rekao je kad su joj se ispod mini suknje ukazale svilene čarape s halterima i crne gaćice. – Samo se na jedan način može zaboraviti kuća: ako se prepustimo jedno drugom – dodao je promuklim glasom i ispio viski.

– Pa, hajdemo onda. Žudim da ti se prepustim – odgovorila je i povelala ga uza stepenice prema spavaćoj sobi.

14.

Santa Katalina, decembar 1973.

Čikita gotovo uopšte nije spavala. Noć je bila sparna i nemirno se vrpaljila u krevetu osluškujući ujednačeno hrkanje svog muža, Migela, koji je, krupan i dlakav, ležao do nje. Ipak, sparina nije bila jedini razlog što nije sebi uspela da priušti san, niti je to bila noćna mora koja je probudila malog Pančita i naterala ga da joj se plaćući uvuče u krevet. Nije mogla da spava, jer je sin trebalo da joj se vrati sledećeg dana, nakon dve godine provedene na studijama u Americi.

Pisao joj je svake nedelje, i iščekivala je njegova pisma s uzbuđenjem, a čitala ih s radošću i tugom. Strahovito joj je nedostajao. Svega jednom je dobila priliku da ga vidi, i to za vreme prolećnih praznika u martu. Ponosno im je pokazao univerzitet i kuću u Bouen stritu, u kojoj je živeo s dvojicom prijatelja. Potom su se odvezli u Njuport, i tamo nekoliko dana odseli kod njegovog prijatelja Frenka Stenforda i njegove simpatične porodice. Migel je bio oduševljen što mu uspeva da igra polo gotovo svakog vikenda. Bilo mu je devetnaest, gotovo dvadeset godina, i činilo joj se da više nalikuje muškarcu a manje mladiću koji joj je mahao na rastanku jedne sparne martovske večeri.

Čikita i Ana provodile su duge večeri sedeći na terasi. Gledale bi u daljinu i raspravljale o deci. Ana je bila prisiljena da trpi kćerkino besramno ponašanje nadajući se da će se s vremenom primiriti, iako joj se zapravo činilo da postaje sve gora i gora. Sofija je bila bezobrazna i buntovna, i drsko joj odgovarala, a kad bi je ponekad spopao bes umela je čak da joj se obraća pogrdnim imenima.

Imala je sedamnaest godina i bila je samostalnija i bezobzirnija nego ikad. Nije učila, bila je najgora u razredu i dobijala jedinice iz svega osim iz pisanih sastava. Oni su joj otvarali vrata nestvarnog sveta i redovno donosili odličnu ocenu. Učitelji su se žalili da nije koncentrisana, da namerno ometa nastavu i nisu znali šta da rade. A kad bi se vikendom

vratili na Santa Katalinu, jednostavno bi se pokupila i odjahala nekud, ne vraćajući se satima. Ne bi joj rekla kuda odlazi, i često bi se vratila kad bi se spustio mrak namerno propuštajući večeru.

Vrhunac je bio kad je Ana otkrila da je podmitila vozača kako bi je odvezao u San Telmo, stari deo Buenos Ajresa, umesto u školu. Tamo je provela gotovo celu nedelju vežbajući tango sa starim španskim mornarom zvanim Hesus. Ana to ne bi ni saznala da njena razredna nije nazvala kako bi Sofiji poželela brz oporavak od mononukleoze.

Kad ju je upitala o čemu je reč, Sofija je izjavila da se zasitila škole i da želi da bude plesačica. Pako se nasmejao i pohvalio odluku, ali Ana je pobesnela. Međutim, kako je Sofija već navikla na njene ispade, uopšte se nije obazirala. Ana je znala da će morati da smisli drugi način da je nadzire. Sofija je bila lepa i šarmanтна, i upravo zahvaljujući tome uspevala je svaki put da se izvuče. Čikita je nekoliko puta pokušala nežno da objasni svojoj jetrvi kako zapravo veoma nalikuje svojoj majci. Ali Ana bi svaki put zavrtila svojom crvenokosom glavom u očajanju, i ne bi htela to da sluša.

– Nije dobro što je toliko šarmanтна. Svakog može da obmota oko prsta, a posebno svog oca. On me uopšte ne podržava. Osećam se poput čudovišta jer ispada da je samo ja grdim. Na kraju će me još zamrzeti – rekla je i duboko uzdahnula.

– Možda bi trebalo malo da popustiš uzde i daš joj više slobode. Možda se onda ne bi toliko bunila – predložila je Čikita.

– Oh, Čikita, zvučiš poput mog oca – odvratila je i zapitala se zašto ta porodica uvek i sve mora da dovodi u vezu s konjima.

– On je bio vrlo mudar.

– Ponekad. Većinu vremena bio je samo iritantan.

– Ali ti nedostaje, zar ne?

Nikad nisu razgovarale o njenim roditeljima, iako je Čikita to želela. Ali, Ani je bilo neprijatno da priča o Irskoj.

– Na neki način da. Ne nedostaje mi otac koji je došao u Argentinu, već otac s kojim sam odrasla u Glengerifu. Odnos nam se u međuvremenu izmenio. A možda sam se i ja promenila. Ne znam. – Oborila je pogled. Čikita joj se zagledala u lice obasjano toplim večernjim svetlom, i

pomislila kako je neverovatno lepa, a kako je ogorčena postala.

– I meni nedostaje – priznala je.

– Ali, znaš, i on je delimično kriv što je Sofija razmažena. Ja sam oduvek bila stroga, ali ni Pako ni on nisu mogli da odole njenom šarmu!

– Šarm Solanasovih!

– Da, prokleti šarm Solanasovih – ponovila je Ana nasmejavši se. – I moja majka je bila šarmantna. Svi su je voleli. Sirota tetka Doroti bila je debela i ružna – moja majka je pokupila svu lepotu i tetka Doroti se nikada nije udala.

– Šta se dogodilo s njom?

– Nemam pojma. Stid me je da kažem da više nismo u kontaktu.

– Ah...

– Znam da to nije u redu s moje strane, ali bila je tako daleko... – Nije dovršila rečenicu. Mučila ju je griža savesti. Nije znala je li joj tetka još uvek živa. Trebalo je da je potraži kad joj je otac umro, ali tada nije imala hrabrosti da se suoči s njom, a sad je bilo bolje da ne zna. Ono što ne znaš ne može da te povredi, pomisli i odagna to iz svojih misli.

Čikita je želela da je pita o drugim tetkama i ujacima, jer je od dede O'Dvajera saznala da Ana potiče iz velike porodice. Ali nije se usuđivala da joj postavi to pitanje, te se vratila na temu Sofije.

– Uverena sam da će Sofija prerasti to pubertetsko ponašanje.

– Nisam tako sigurna – odvrtila je ne želeći ni sebi ni njoj da prizna kako u sopstvenoj kćeri prepoznaje svoje crte.

– Znaš, Čikita, ono što me najviše zabrinjava kod Sofije jeste to da bi, ukoliko joj popustim uzde kao što predlažeš, mogla potpuno da podivlja. Ne želim da ostatak porodice kaže da sam odgajila divljakušu.

Čikita se saosećajno nasmešila. Nije mogla se zamisli sebe kako gaji loše mišljenje o bilo kome.

– Ali, Ana, nju svi vole i sve joj uvek praštaju! Jednostavno je neobuzdanog duha! Santi i Marija je obožavaju, zar ne? Samo je u tvojim očima ona loša; svi drugi misle da ona ne može da pogreši. Uostalom, šta te briga šta drugi misle?

– Užasno mi je stalo. Znaš kakvi su ljudi. Najviše od svega vole da ogovaraju!

– Neki, ali takvi se ne računaju – odvratila je i zagledala se u svoju jetrvu. Nakon toliko mnogo godina još uvek veruje da se ne uklapa i da je inferiorna, i zato joj je toliko važno šta drugi misle o njenoj deci. Očajnički želi da bude ponosna na njih. Ona odslikavaju njen uspeh, jednako kao i njene poraze. Oseća se obaveznom da neprestano dokazuje sopstvenu vrednost. I jednostavno ne može da se opusti.

Poželega je da joj kaže kako ništa od toga nije važno. Klasna pripadnost ne igra nikakvu ulogu. Deo je porodice i ljudi je vole takvu kakva jeste, a njena nesigurnost je sastavni deo njene ličnosti. Kad je stigla na Santa Katalinu, isprva su je smatrali kopačicom zlata koja želi da se uda za Paka kako bi se domogla njegovog bogatstva i društvenog statusa. I nije se uklopila. Ali čim je stekla njihovo poverenje, stidljiva srna pretvorila se u ponosnog tigra i zaradila poštovanje.

Čikita je čeznula da joj objasni kako je upravo ona kriva što se Sofija postavlja buntovno. Očigledno je da živi samo za Rafaela i Agustina, i da njih obasipa ljubavlju. Da se ijedan od njih dvojice ponaša besramno poput Sofije, ponosila bi se njihovim neobuzdanim temperamentom i ne bi pokušala da ih dovede u red ili podjarmi. Bila bi oduševljena što su nasledili njenu prkosnu narav i podsticala bi ih s ljubavlju. Ali, u pitanju je njena kći, na koju je ljubomorna. Zavidila joj na položaju koji ima u porodici. Zavidila joj što privlači pažnju i nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Ljudi je ili obožavaju, ili mrze. Međutim, Čikita je to već nebrojeno puta pokušala da joj objasni, i svaki put je u njoj probudila osećaj da nije dovoljno dobra. Zato je znala da je najbolje ne uplitati se.

– Ma, dosta o Sofiji – zaključila je Ana s uzdahom i Čikiti je odmah laknulo. – Verovatno se već guši od štucanja, a to mi nikako nije bila namera! Rafael i Agustin su potpuno drugačiji. Znaš, verujem da se Rafael potajno viđa s Jasminom Penjom, kćerkom Ignasija Penje. Ne bi li njih dvoje bili fantastičan par? – odvratila je i samozadovoljno uzdahnula. – Često ih čujem kako razgovaraju telefonom. Naravno, pretvaram se da ništa ne znam. Reći će mi kad bude spreman. Rafa mi ništa ne krije. Za razliku od sestre koja se ponaša kao kradljivica... – Shvativši da se ponovo vratila na kći, odlučila je da ne nastavlja žalopojku, i odmah dodala: – Sigurno si uzbuđena što se Santjago vraća kući! Zaista ne znam kako si uspela da

preživiš Božić!

Čikita je setno odmahнула glavom.

– Bilo je užasno. Naravno, potrudila sam se da ne pokažem osećanja pred drugima, ali ti si to verovatno primetila. Jednostavno nije bilo isto, jer volim kad smo svi zajedno. Ali, želeo je da ode na Tajland i proputuje svet, i zaista je svugde bio! Mislim da je u prošlih godinu i po posetio sve kontinente i fantastično se proveo. I sama ćeš primetiti koliko se izmenio. Sad je pravi muškarac – rekla je s ponosom i prisetila se prolećnih praznika, tokom kojih je uočila koliko joj je sin sazeo. Izrasla mu je brada, glas mu je mutirao, a pogled mu postao lucidniji zahvaljujući proživljenom iskustvu. Imao je snažno i moćno telo poput oca. Osim toga, primetila je da se više gotovo i ne primećuje da šepa. – Ne mogu da verujem da se vraća kući – srećno je uzdahnula.

Santi je trebalo da se vrati sredinom decembra, tačno pred početak dugih, letnjih praznika. Nakon njih trebalo je da započne petogodišnje studije na univerzitetu u Buenos Ajresu. Propustio je jedan Božić, i Čikita je odlučila da mu neće dopustiti da propusti još jedan. Tiho je brojala dane ne nameravajući da propušta život u međuvremenu, ali znala je da zapravo živi za dan njegovog povratka.

U subotu 12. decembra, nakon što je provela besanu noć, ustala je veselog srca i razvukla zavese. Učinilo joj se da sunce blista drugačijim sjajem i da je cveće delikatnije u svojoj lepoti. Spremila mu je sobu i stavila vazu sveže nabranih ruža na stočić do kreveta. U kući je vladalo uzbuđenje. Panćito je ludački jurio po ranču zajedno s rođacima i decom *gaučosa* i sluškinja. Fernando je odjahao nekuda, osetivši kako ga ponovo hvata dobro poznati osećaj ljubomore i kivnosti, a Migel se rano uputio džipom na aerodrom i ostavio ženu da ludi od nestrpljenja organizujući ručak. Marija nije želela da joj se ispreči na putu, te je nakon doručka odjurila do Sofije.

Zatekla ju je kako sedi na terasi s porodicom. Okruživale su ih šolje čaja, kroasani i uštipci.

– *Hola, Maria, qué hacés?*¹⁹ – doviknula joj je kad ju je ugledala kako se približava.

– *Buen día, Ana, Pako...* – odvratila je Marija veselo saginjući i ljubeći

ih u obraz.

– Majka ti je verovatno uzbuđena – odvratila je Ana znajući kako bi se osećala da su u pitanju Rafael ili Agustin.

– Oh, ne možete ni zamisliti koliko! Oka nije sklopila i već je desetak puta otišla u njegovu sobu kako bi proverila da li je sve spremno!

– Santi to neće ni primetiti – odvratio je Agustin mažući kroasan puterom i umačući je u čaj.

– Naravno da hoće! Sve će primetiti – odvratila je Ana.

Marija je privukla stolicu kad je Soledad izronila iz kuhinje noseći još jednu šolju i tanjirić.

– A Migel? – upitao je Pako ne dižući pogled s novina.

– Rano je otišao kako bi pokupio Santija na aerodromu.

– *Bueno* – odgovorio je i ustao promrmljavši da odlazi kod Alehandra i Malene na koktel.

– Nije li malo prerano za piće, tata?

– Kod njih se ceo dan pije, Sofija.

Gledala ga je kako se udaljava, a seda kosa zablesnula mu je na suncu.

– Onda, Sofija, kladim se da jedva čekaš da vidiš Santija – rekla je Marija sipajući čaj u šolju. – Pitam se kako izgleda. Misliš da se izmenio?

– Ako je pustio bradu ili učinio nešto slično, ubiću ga – veselo joj je odgovorila i oči su joj uzbuđeno zaiskrile.

– Neće prepoznati Pančita. Toliko je narastao da će uskoro moći da zaigra polo s momcima!

– I devojkama – dodala je Sofija i bacila krišom pogled prema majci. S užitkom ju je mučila znajući koliko mrzi da je gleda kako igra polo. Ana nije mogla da shvati zašto Sofija voli da se ponaša kao muško. Zašto ne može da bude dostojanstvena i ženstvena poput Marije? – Hej, Rafa, Santi će sigurno odmah poželeti da odigra utakmicu – rekla mu je podbadajući ga. – Hoćemo li mu je prirediti?

– Nerviraš mamu, Sofija, pusti je na miru – odgovorio joj je usredsredivši se na novine i ne osvrćući se na žensko blebetanje. Na Sofijino zadovoljstvo, Ana je ispuстила dug uzdah i odmahнула glavom.

– Sofija, pričekaj pa ćeš videti kako će se situacija razvijati. Imaće toliko toga da nam ispriča – predložila je ukočenim tonom. Potom se

prisetila Čikitinog saveta i odlučila da pokuša. Nevoljno je dodala: – Ma zapravo zašto ne? Verovatno neće biti raspoložen da sedi i razgovara celo poslepodne.

– Ozbiljno? – Sofija je ostala začuđena.

Ana joj se nasmešila i nastavila da jede. Nakon nekog vremena devojke su ustale i odjurile u kuću ostavljajući predobru Soledad da počisti za njima. Čim su uletele u Sofijinu ružičastu sobu, bacile su se na krevet gužvujući tek ispeglan prekrivač i odbacujući *alpargatas* na pod.

– Možeš li da poveruješ? – uskliknula je Sofija.

– Šta?

– Da je mama rekla da joj ne smeta ako igram polo!

– Ta joj je dobra!

– Slažem se. Otkud ta iznenadna promena?

– Nije važno, Sofija, samo uživaj!

– I hoću! Naravno, uskoro će promeniti mišljenje – dodala je i uzdahnula. – Jedva čekam da kažem Santiju!

– Koliko još vremena imamo? Sate i sate! – progundala je Marija bacivši pogled na sat.

– Toliko sam uzbuđena da jedva mogu da se suzdržim – oduševljeno je odvratila Sofija i njeno lepo oblikovano lice se zarumenelo. – Šta ću da obučem?

– Pa, šta imaš?

– Oh, ništa posebno. Sva lepa odeća mi je u Buenos Ajresu. Uvek nosim farmerke i *bombačas del kampo*. – Otvorila je orman. – Vidiš! – Bio je gotovo do vrha ispunjen uredno složenim majicama kratkih rukava, džemperima i nizom okačenih farmerki.

– Dobro. Prekopajmo ga – odvratila je Marija želeći da joj pomogne. – Šta onda tražimo? Koji je izgled dana?

– Nešto kao ti – odgovorila je razmislivši.

Marija je nosila haljinu koja joj je dosezala do gležnjeva. Bila je ukrašena čipkom i trakama, koje su se podudarale s trakom u njenoj dugoj, tamnoj kosi.

– Poput *mene*? – Začudila se i namrštila. – Ali... nikad te nisam videla u ovakvoj haljini.

– Pa, uvek postoji prvi put. Santi se vraća nakon dve godine, i želim da ga zapanjim!

– Sačuvaj to za Roberta – odvrtila je Marija s osmehom.

Roberto Lobito bio je visok i preplanuo plavušan koji je svojim šarmom mogao da pridobije bilo koju devojkicu. Bio je blizak Fernandov prijatelj i pripadao klanu Lobito sa susedne estancije La Paz. Ne samo da je dobro igrao polo već je umeo i da namami publiku. Kad god bi igrao, sve devojke s farme, a najverovatnije i sa susednih farmi, zaboravile bi na ljubavne romane i došle da ga gledaju.

Ali, Sofiju nije zanimao. Čak ni kad joj se obratio prvi put nakon *Kupa Santa Kataline*, ni drugi put kad je dojahao i potapšao je palicom po zadnjici. Nije bila zainteresovana za njega, i upravo ga je zbog toga privlačila. Za razliku od nje, druge devojke bi se obično zarumenele u njegovom društvu i počele da zamuckuju. One mu nisu predstavljale izazov. Ali Sofija je razgovarala s njim, šalila se s njim i, mada je znao da je ne zanima, lov na nju bio je zbog toga još uzbudljiviji.

Nakon svađe s Marijom pomislila je kako bi bilo dobro da izađe s nekim kako bi joj zavarala trag. Niko drugi nije mogao da nasluti kakva osećanja gaji prema Santiju, i jedini način na koji je mogla da je uveri kako je prerasla detinjastu zatreskanost bilo je da ostavi utisak kako je strastveno zaljubljena u nekog drugog. S obzirom na to da joj se niko drugi nije dopadao, nije bilo važno koga će odabrati. Međutim, ponos joj je nalagao da ipak odabere najzgodnijeg mladića, i ispostavilo se da je to Roberto Lobito.

Izvela je to bez ikakvog problema. Umesto da mu kaže „ne“ i s osmehom odbije njegovo udvaranje, dopustila mu je da je poljubi. I ostala je, naravno, strahovito razočarana. Nije baš očekivala da će osetiti kako se cela *pampa* trese, ali zar ni drhtaj? Čim su se njegove vlažne usne zalepile za nju, a njegov jezik pokušao da se poigra s njenim, manje oduševljenim jezikom, odmakla se s gađenjem. Znala je da to neće moći dugo da toleriše ako se brzo nečega ne doseti. Zatvorila je oči i ponovo mu dopustila da je poljubi, ali ovoga puta je zamislila Santijeve usne na svojim, Santijeve ruke oko svog struka i Santijevu grubu bradu na svom licu. I pogodak! Rad srca iznenada joj se ubrzao, lice zarumenelo, a *pampa* konačno zadrhtala,

gotovo da jeste. Ali, u svakom slučaju, bilo je to bolje nego piljiti u uzbuđeno lice Roberta Lobita.

Ni minut nije prošao u tih dvadeset meseci da se nije setila Santija. Čeznula je za danom njegovog povratka. Kad je otišao, ceo svet joj se urušio, a Santa Katalina jednostavno više nije bila ista. Onog trenutka kad je za druge postala devojka Roberta Lobita, u srcu je postala Santijeva tajna ljubavnica – uz jednu veliku razliku: nikada nije spavala s Robertom Lobitom. Odrastajući iz devojčice u ženu, shvatila je da se njena osećanja pretvaraju u nešto daleko opasnije. Provodila je noći prevrćući se u krevetu i rumeneći na senzualne misli koje su joj se motale glavom. Često bi se budila rano ujutru i udovi bi je boleli od žudnje za Santijem. Ležala bi frustrirano ne znajući kako da se reši mučne uspaljenosti. Znala je da gaji grešne misli, ali ubrzo se toliko navikla na njih da su prestale da je plaše i postale su joj uteha. I odlučila je da im se prepusti.

U početku je osećala grižu savesti i bilo joj je teško da iz misli odagna nežno, ali prekorno, lice oca Hulija. Ali nakon nekog vremena, prestao je da nadgleda njene noćne avanture i odlučio da se pozabavi pametnijim stvarima. Sofija je nastavila brižno da krije svoju požudu, što ju je zabavljalo ispunjavajući joj vreme. Iako je Santi zapravo bio hiljadama kilometara daleko, uspela je da ga zadrži uz sebe, u srcu, a njegova pisma, ispunjena sećanjima na dom i detaljnim opisima novog sveta, danima su je održavala u životu.

Izvukla je belu letnju haljinu.

– Šta kažeš na ovu? Mama mi ju je kupila kako bi me odvukla s poloterena i izvukla iz farmerki. Nikad je nisam nosila.

– Pa, obuci je i videćemo. Čudno. Ne mogu da te zamislim u haljini – ponovila je Marija mršteći se.

Sofija je provukla glavu kroz otvor pokušavajući da haljinu navuče preko grudi i zadnjice. Držale su je dve tanke naramenice, a zaustavila joj se na bokovima padajući gotovo do tla. Iako joj je bila preuska u kukovima, provokativno je isticala njen tanak struk i široka, atletska ramena. Njene nabujale grudi bez straha su prkosile gornjem delu haljine i ostavljale utisak da će najmanjim pokretom probiti materijal i izbiti na površinu. Izvukla je dugu, sjajnu pletenicu i radoznalo stala pred ogledalo.

– Oh, Sofija, izgledaš predivno – uzdahnula je Marija diveći joj se.

– Misliš? – stidljivo je odvratila i okrenula se kako bi proverila kako izgleda pozadi. Bilo joj je neudobno, ali morala je priznati da zaista izgleda predivno. Nije bila naviknuta da nosi haljinu, i osećala se nekako ranjivo i neobično čedno. Nije li ironično da promena izgleda može usloviti i promenu ličnosti? Ipak, bila je zadovoljna.

– Ne želim da ostavim kosu u pletenici. Uvek je tako nosim. Možeš li da mi je podigneš? – upitala je Mariju odlučivši da promenu učini potpunom. Još uvek zapanjena preobražajem, Marija ju je posela za toaletni stočić. Odlučila je da joj ukosnicama podigne kosu na teme.

– Santi te neće prepoznati – nasmejala se držeći ih među zubima.

– Niti iko drugi – odvratila je Sofija pokušavajući da uspostavi normalno disanje. Osećala je pritisak oko grudnog koša i nestrpljivo se poigravala kutijom ukosnica i traki. Potom su pokušale da zamisle kako će svi reagovati kad je ugledaju i nasmejale se.

Ali, zapravo ju je zanimala samo jedna reakcija. Santijeva.

Nakon dve duge i bolne godine konačno je došao dan njegovog povratka! Imala je osećaj da su i čekanje i čežnja prošli u sekundi. Čim joj je Marija podigla kosu, bacila je poslednji pogled u ogledalo i uputila se prema Čikitinoj kući, kako bi tamo dočekala povratak mladog heroja.

– Šta ćemo raditi do podneva? – upitala ju je Marija dok su prolazile kroz stabla.

– Sam bog zna – odvratila je i slegnula ramenima. – Možda bismo mogle da pomognemo tvojoj majci.

– Mami? Ne verujem da je još išta ostalo da se uradi!

Čikita je šetala oko gredica zalivajući cveće. Bila je veoma nestrpljiva i morala je nečim da se zabavi kako bi odagnala misli. Rosa, Enkarnasion i Soledad postavile su stolove za ručak, a piće se hladilo u vedrima s ledom odloženim u hladu. Kad su dve devojke prišle, Čikita je podigla glavu i lice joj se razvuklo u osmeh. Ona je bila vitka i elegantna žena, njen stil i dobar ukus odražavali su se u svemu. Čim je prepoznala Sofiju novom izdanju, odložila je kanticu i veselo joj prišla.

– Sofija, *mi amor*, ne mogu da verujem! Izgledaš fantastično! Tako ti lepo stoji kad podigneš kosu! Pretpostavljam da je Ana oduševljena što

nosiš haljinu koju ti je kupila. Znaš li da smo je zajedno odabrale u Parizu?

– Ozbiljno? Biće da je zato tako lepa – odvratila je Sofija. Strinin kompliment ispunio ju je samopouzdanjem.

Potom su sve tri sele na terasu sakrivši se ispod dva suncobrana i nastavile da čavrljaju ni o čemu posebnom, povremeno bacajući pogled na sat kako bi proverile koliko će još morati da čekaju. Nakon nekog vremena pojavila se Ana. U bledoplavoj haljini i šeširu izgledala je sablasno ali predivno, kao da je sišla s preraphaelitskih slika. Pako je stigao s Malenom i Alehandrom i njihovom decom, a za njim odmah Fernando, Rafael i Agustin. Čim su je braća ugledala, stala su nemilosrdno da je zadirkuju.

– Gle, Sofija je žensko – dobacio je Agustin odmeravajući je s podsmehom.

– Nije moguće! Po čemu si to zaključio, *boludo* – odbrusila mu je. Ana je bila oduševljena što joj se kći konačno upristojila, te ih je oštro ućutkala. Ostatak porodice nastavio je da pristiže u malim grupama, sve dok se nisu svi okupili u iščekivanju Santijevo dolaska, ispijajući vino okruženi dimom *asada*.

Kao i obično, grupe mršavih pasa pohlepno su njuškale tlo oko roštilja. Pančito i njegovi mali rođaci jurili su za njima i cvileli svaki put kad bi uspeali da ih povuku za rep ili potapšu po glavi, pazeći pri tom da ih majke ne primete i ne pošalju da peru ruke.

Naposletku je Sofija uočila oblačić prašine u drhtavoj daljini.

– Hej, eno ih! Dolaze – uskliknula je. – Dolaze!

Svi su okrenuli glave i usledila je pauza.

Čikita je zadržala disanje ne želeći da izaziva đavola unapred se veseleći. Ne bi mogla da podnese da se auto okrene i nestane u suprotnom pravcu. Svi su se toliko usredsredili na oblačić prašine da niko nije primetio kad je jedan od pasa ukrao kobasicu s roštilja. Pančito, kojem je sada bilo šest godina, odmah je pojurio za psom. Bratovljev povratak nije za njega bio ni od kakvog značaja. Jedva ga se sećao. Ali zato je Sofija osetila kako joj srce tuče. Činilo joj se da pokušava da se oslobodi i izbije kroz haljinu zajedno s grudima. Osećala je kako joj se dlanovi znoje od uzbuđenja i požalila je što ne nosi farmerke i majicu kao onog dana kad su se rastali.

Oblačić je postajao sve veći i veći sve dok na kraju nisu prepoznali bleštavi čelični oklop džipa. Vozilo je skrenulo i bučno nastavilo kroz drvored. Kad se konačno zaustavilo u senci eukaliptusa, iz njega je iskočio visok, plećat i zgodan muškarac. Nosio je vojničke pantalone boje slonovače, nebeskoplavu majicu i smeđe mokasine. Vratio se mladi Amerikanac.

15.

Nikad pre Santi nije doživeo takvu dobrodošlicu. Rođaci braća, tetke i stričevi iznenada su ga opkolili želeći da ga izljube, izgrle i ispituju o proživljenim avanturama. Majka mu se s olakšanjem nasmešila kroz suze. Sin joj se konačno vratio!

Sofija ga je posmatrala kako izlazi iz džipa i prilazi tipičnim samouverenim, iskrivljenim hodom, što i nije bilo čudno s obzirom na to da je čitav život proveo u jahanju. Uočila je da još uvek šepa, iako gotovo neprimetno. Zagrlio je majku, i ona se jednostavno izgubila u njegovom naručju. Bio je plećatiji i puniji nego što je bio onog leta pre nego što je otišao u Ameriku. Dete koje je otišlo dve godine ranije vratilo se kao muškarac, mozgala je Sofija nervozno grizući donju usnu. Nikad pre nije osetila nervozu u njegovom prisustvu, a sad ju je iznenada spopao potpuno nov osećaj. Stidljivost. U snovima je gajila senzualan i intiman odnos s njim, odnos koji joj je zamenio stvarnost, i to sada više nije mogla da promeni. Naravno, Santi nije znao za to i, kad ju je ugledao, zagrlio ju je onako kako ju je oduvek grlio. Poput brata.

– Ćofi! Kako mi je nedostajala moja omiljena rođaka – prošaputao joj je u nežno namirisan vrat. – Izgledaš tako drugačije! Umalo te nisam prepoznao! – Bojažljivo je oborila pogled. Primetivši da joj je neprijatno, zbunjeno se namrštio i dodao: – Mislim da se moja Ćofi pretvorila u ženu dok me nije bilo. – I uštipnuo ju je iz šale. Ali nije stigla da mu odgovori jer su je Rafael i Agustin odgurnuli u stranu i bacili se na njega tapšući ga grubo po leđima.

– *Che*, baš je dobro da si se vratio! – uzviknuli su veselo.

– Mogu vam reći da je fantastično opet biti kod kuće – odgovorio je, a njegove velike zelene oči pretražile su gomilu u potrazi za Pančitom. Čikita je to primetila, i na brzinu bacila pogled prema terasi i poljima. Želela je da sve bude savršeno! Naposletku je Migel izronio iza ugla noseći dečaćića preko ramena. Mali je cvileo i koprcao se.

– Ah, tu si, nevaljalče – veselo je uskliknula. – Dođi da se pozdraviš s

bratom!

Pančito je ućutao i ugurao debeljuškasti prst u usta, te dopustio majci da ga odvede do Santija.

– Pančito – Santi se sagnuo i snažnim rukama podigao stidljivo dete. – Jesam li ti nedostajao? – Protrljao mu je kosicu boje peska. Pančito, koji je zapanjujuće nalikovao starijem bratu, širom je otvorio zelene oči i opčinjeno mu se zagledao u lice.

– Šta je, Pančito? – Nežno mu je poljubio preplanulo lice. Dečaćić se zakikotao i, nakon nagovaranja, zario glavu u Santijev vrat te mu nešto prošaputao. – Ah – nasmejao se Santi – dlakav sam poput tate, je li? – I mali mu je rukom prešao preko oštre brade.

– Hej, Pančito, hoćeš li mi dopustiti da zagrlim brata? – upitala je Marija i bacila ruke oko Santijevog vrata. Fernandu je trebalo više vremena. Kad mu je konačno prišao, osetio je kako mu netrpeljivost steže grudi, ali se potrudio da to prikrije. Pratio je bratov herojski povratak kući i s mržnjom proklinjao svaki sekund. Pa šta ako je studirao u stranoj zemlji? Odmakao je ugalj-crnu kosu s očiju, uputio mu namrgođen pogled i uspeo da se prisili na slabašan smešak. Santi ga je privukao k sebi i zagrlio, potapšavši ga po leđima kao da mu je stari prijatelj. Stari prijatelj? Nikad nisu bili prijatelji!

– Kako mi je nedostajao argentinski *asado* – uzdahnuo je Santi i bacio se na porciju karea i krvavica. – Niko ne priprema meso poput Argentinaca! – Čikita je procvetala od ponosa. Uložila je silan napor kako bi mu priredila sve što voli.

– Pokaži svima kako govoriš engleski poput Amerikanca – ponosno se ubacio Migel. Ostao je zadivljen kad ga je u proleće čuo kako razgovara sa Stenfordovima. Koliko je on mogao da primeti, nije govorio nimalo drugačije od njih.

– Neprestano sam govorio engleski. Sva predavanja su mi bila na engleskom – odgovorio je Santi.

– Pa, hoćeš li nam onda pokazati ili ne? – odvratio je otac točeći vino iz kristalnog vrča.

– Šta želite da vam kažem? *I'm glad to be home with my folks and I missed you all*²⁰ – rekao je na savršenom engleskom.

– Oh, *por Dios*, govori kao pravi Amerikanac – uskliknula je njegova majka i zapljeskala ponosno svojim malim šakama. Fernando se gotovo zagrcnuo začinjenom svinjskom kobasicom s lukom.

– Ana, mora da ti je sad laknulo kad imaš nekoga s kim možeš da razgovaraš na svom jeziku – rekao je Pako podižući čašu i nazdravljajući rođaku.

– Ako to nazivaš mojim jezikom – odvratila je ironično.

– Mama govori irski, a to baš i nije pravi engleski – obrecnula se Sofija ne mogavši da se suzdrži.

– Sofija, ako ne znaš šta da kažeš, bolje ti je da ćutiš – odvratila joj je Ana hladnokrvno se hladeći lepezom.

– Šta ti je još nedostajalo dok si bio u Americi? – upitala je Marija.

Santi se zamislio na trenutak pre nego što joj je odgovorio. Zagledao se u daljinu i prisetio se dugih noći koje je proveo sanjajući argentinsku *pampu*, miris eukaliptusa i nepregledan, plavi horizont, koji ne ukazuje gde se zemlja završava a nebo počinje.

– Reći ću ti šta mi je tačno nedostajalo. Nedostajala mi je Santa Katalina.

Čikistine oči su se zacaklile. Nasmejala se Migelu i on ju je nežno pogledao.

– Bravo, Santi – rekao mu je dirnuto. – Nazdravimo tome!

I svi su podigli čaše kako bi nazdravili Santa Katalini, osim Fernanda koji je nastavio da kipti.

– Da nam se nikad, baš nikad ne promeni – poželeo je Santi setno, i na trenutak bacio pogled prema nepoznatoj, ali lepoj mladoj ženi u belo haljini koja ga je gledala bistrim, smeđim očima. Zašto mu je tako neprijatno u njenom prisustvu?

U stilu latino sentimentalnosti, ručak je bio praćen emocionalnim govorima, a podsticao ih je nepresušan izvor vina, koji je svima oslobodio čula. Ali momcima su takvi izrazi porodične nežnosti postali preterani i morali su svojski da se potrude da ne prasnu u smeh. Hteli su da znaju kakve su devojke u Americi i s koliko ih je Santi spavao, ali su pitanja

taktički sačuvali za kasnije, kad budu nasamo s njim na terenu za polo.

Sofija se iz očaja pokupila u sobu. Zalupila je vratima i gotovo strgnula haljinu sa sebe. Nije mu se dopala! Uopšte nije obratio pažnju na nju. Ma, šta li ju je samo spopalo? Osećala se osramoćeno. Ispala je glupača pred svima.

Smotavši haljinu u lopticu, ugurala ju je u zadnji deo ormana iza džempera zaklinjući se kako je više nikad neće obući. Na brzinu je navukla farmerke i polo majicu, izvukla ukosnice i pobacala ih na pod kao da su one krive za njegovu ravnodušnost. Sela je pred ogledalo u kupatilu i iščešljala kosu naglim, bolnim trzajima. Potom ju je isplela i zavezala crvenom trakom. Sad se konačno oseća poput Sofije! Nadlanicama je obrisala suzno lice i odlučnim korakom izašla na sunce te odmah odjurila prema konjima. Nikad više neće pokušati da bude ono što nije.

Kad ju je ugledao kako prilazi, Santiju je laknulo kad je video da je to opet ona stara, detinjasta Sofija, koja mu se približavala svojim jedinstvenim patkastim hodom. Nostalgija mu je prodrmala želudac izmamivši mu osmeh na usne. Zašto mu je bilo neprijatno kad ju je ugledao u belo haljini i s frizurom odrasle žene? Nalikovala je zreloj breskvi koja puca od senzualnosti, ali ipak je bilo nečeg što ju stavljalo izvan njegovog domašaja. Ne, više nije bila dobra, stara prijateljica iz detinjstva. Bila mu je potpuno nepoznata. Primetio je njenu novu, zaobljenu figuru pod gotovo prozirnom haljinom, a preplanule grudi još su mu više ukazale koliko je sazrela i koliko se izmenila. Uopšte više nije nalikovala Sofiji koje se sećao.

Doskakutala je do njega i prekinula ga usred razmišljanja. Nije mogao da se pomiri s činjenicom da je procvetala u ženu, i čeznuo je za detetom koje je ostavio za sobom. Međutim, čim su počeli da čavrljaju, poznata zlobna iskra pojavila joj se u očima i s olakšanjem je shvatio da se u tom pohotnom telu ipak krije njegova voljena rođaka.

– Tata mi dopušta da igram sve vreme – veselo je izjavila kad su prišli konjima.

– A *Tia* Ana? Kako si nju privolela?

– Nećeš verovati, ali jutros mi je čak predložila da te odvedem na teren.

– Šta joj bi?

- Sigurno nije u potpunosti *kompos mentis* – odvratila je i nasmejala se.
- Uživao sam u tvojim pismima. – Nasmešio se prisećajući se stotina dugih pisama, nažvrljanih njenim neurednim i nemarnim rukopisom na bledoplavom papiru.
- I ja u tvojima. Zvučala su kao da se zaista fantastično provodiš. Zapravo sam ti poprilično zavidela. I ja bih želela da otputujem.
- Otputovaćeš jednog dana.
- Jesi li imao mnogo devojaka u Americi? – Odlučila je da ga pita iako je znala da će time sebi naneti bol.
- Gomilu – odvratio je ležernim tonom, zgrabio je odmah za potiljak i stisnuo ga s previše oduševljenja. – Znaš, Čofi, mnogo mi je drago što sam se vratio. Ne mogu to da ti opišem. Da mi neko sad kaže da nikad više neću napustiti Santa Katalinu, bio bih najsrećniji čovek na svetu.
- Zar ti se nije dopalo u Americi? – upitala ga je prisećajući se oduševljenog tona njegovih pisama, koji je ukazivao da se gotovo zaljubio u nju.
- Naravno da jeste. Odlično sam se proveo, ali čovek shvati koliko nešto voli tek kad je lišen toga neko vreme. Sad kad sam se vratio, sve doživljavam potpuno drugačije. Mogu da se odmaknem i objektivno sagledam stvarnost. Sve ono što sam nekada uzimao zdravo za gotovo sad volim celim srcem, jer znam šta znači živeti bez toga. Razumeš li šta želim da ti kažem?
- Klimnula je glavom i odgovorila: – Mislim da znam – mada je bilo očigledno da ne zna, budući da nikad nije napustila Santa Katalinu.
- Uzimaš je zdravo za gotovo, zar ne, Čofi? Zastaneš li ikad i sagledaš li je u čitavoj njenoj lepoti?
- Da – odgovorila je, iako nije bila sigurna. Pogledao ju je i kiselo se nasmešio, a sitne bore ukazale su mu se oko očiju.
- Naučio sam nešto vredno dok me nije bilo. Prijatelj Stenli Norman me tome podučio.
- Stenli Norman?
- *Si*. Moram to da ti ispričam na engleskom. Ne pali na španskom.
- U redu.
- U pitanju je kratka priča o 'dragocenom daru'.

– Dragocenom daru?

– Istinita priča o malom dečaku koji je živeo s dedom i bakom. Deda mu je bio vedar i duhovan čovek, i pričao mu predivne priče. Jednog dana ispričao mu je priču o 'dragocenom daru'. – Sofija se s tugom prisetila dede O'Dvajera. – Priča je toliko uzбудila dečaka da je neprestano propitkiwao dedu o kakvom se daru radi. Starac mu je odgovarao kako će uskoro saznati, i da je u pitanju nešto što će ga zauvek usrećiti. Takvu sreću navodno još nije iskusio. Tako je dečaćić budno pazio, i kad je za rođendan dobio bicikl, što ga je zaista usrećilo, pomislio je da je sigurno to 'dragoceni dar' koji mu je deda opisao. Ali bicikl mu je postupno dosadio i zaključio je da nije bio u pravu. Nije li mu deda obećao da će ga dar zauvek usrećiti?

– Dečaćić je izrastao u mladića. Jednog dana upoznao je ljupku devojkę, i kad se zaljubio pomislio je kako je sigurno ona 'dragoceni dar' koji će mu doneti večnu sreću. Ali ubrzo su počeli da se prepiru, i naposljetku su morali da se rastanu. Svako je otišao svojim putem, a on se otisnuo na putovanje kako bi upoznao svet. Posetio je mnoga mesta i na svakom od njih pomislio da je konačno pronašao pravu sreću. Ali svako od njih ubrzo bi napustio nastavljajući potragu. Otišao bi u drugu zemlju, na drugo predivno mesto, te je naposljetku shvatio da je sreća prolazna. Mućio ga je osećaj da je u potrazi za nećim nedodirljivim, i to ga je rastužilo. Međutim, nije nameravao da odustane. A kad se oženio i kad su mu se rodila deca, shvatio je da *još uvek* nije pronašao 'dragoceni dar' o kojem mu je pričao deda. I prestao je da veruje.

– Ali, kad je jednog dana njegov deda umro, odnevši sa sobom tajnu 'dragocenog dara', mladić se s tugom prisetio srećnih trenutaka koje je proživio s njim, i odjednom mu je sinulo šta je starac pokušavao da mu kaže. Šta je dedu činilo tako zadovoljnim, srećnim i bezbrižnim? Zašto je čovek u razgovoru s njim dobijao na važnosti? Kako je starac oko sebe širio prijatnu atmosferu prenoseći spokoj na svakoga koga bi upoznao? Taj 'dragoceni dar' o kojem mu je govorio uopšte nije bio dar u materijalnom smislu reći. Bila je reć o trenutku, o tu i sada. *El momento – ahora*. Deda je uživao u tom trenutku. Nije živeo za sutra smatrajući besmislenim trošenje energije na nešto što se možda neće ostvariti, niti je živeo u

prošlosti, koja je nestala i više je nema. Mladić je zaključio da je zaista moguće postići večnu sreću. Samo treba naučiti kako živeti u sadašnjosti i ne brinuti se niti traćiti vreme na nešto drugo.

– Hej, *vamos chicos!* – doviknuo je Agustin kaskajući po terenu i udarajući loptu.

– Prelepa priča – odvratila je Sofija. Znala je da bi se dopala i dedi O'Dvajeru, jer je odražavala njegov pogled na život.

– Hajde, Čofi, ponovo ćemo igrati zajedno. U tome smo dobri, zar ne? – Popeo se u sedlo i odjahao prema terenu. Bilo je očigledno da je priča ostavila utisak na njega.

Bio je oduševljen što ponovo ima priliku da igra s bratom i rođacima na farmi koju voli svim srcem! Kipteo je od energije i *joie de vivre*.²¹ Imao je osećaj da mu je ceo svet na raspolaganju. Kaskao je oko terena svestan mirisa, boja, i baš svega što je Santa Katalinu činilo jedinstvenom. Upijao je atmosferu dubokim i dugim udisajima. Voleo je taj ranč kao da je živo biće, a kad je utakmica počela, čvrsto se ukorenio u trenutku ne želeći da požuruje dolazak novog dana, niti da razmišlja o prethodnom.

Sofija je igrala sa Santijem, Agustinom i Sebastijanom, a protivnički tim činili su Fernando, Rafael, Nikito i Anhel. Iako je u pitanju bila prijateljska utakmica, bila je propraćena uobičajenom borbenošću kao i svaka utakmica u kojoj bi porodice igrale u timovima. Njihovi poklici su odjekivali terenom dok su jurili znojeći se od napora na teškom, sparnom vazduhu.

Pako je uživao da gleda svoju kćer kako igra; prepoznavao je u njoj svoju sopstvenu agresivnu ljubav prema polu, i bio je ponosan na to. Bila je jedina devojka koja tako dobro igra. Osim toga, Sofija je utelovljavala sve one osobine koje je zavoleo u Ani prilikom njihovog prvog susreta, iako je znao da se ona ne bi u potpunosti složila s njim. Tvrdila je da ona nikad nije bila tako odvažna niti besramna, i da je Sofija te odlike mogla da nasledi samo od njega.

Rodaci su se navikli na njeno prisustvo na terenu, i niko više nije prigovarao. Jednom su joj odobrili da učestvuje u utakmici protiv La Paza, kad im je i pomogla da izbore pobedu, ali nisu joj dopuštali da ponovo zaigra. Znali su da mogu prema njoj da se odnose kao prema muškom

igraču, ali drugi nisu bili naviknuti da igraju s devojkom i nisu mogli prirodno da se ponašaju kad bi bila na terenu. Pako se složio da nije u redu zbog nje menjati ton utakmice, i dopuštao joj je da igra samo s rođacima. Ali njoj to nije smetalo, dogod je mogla da igra. Polo je za nju bio mnogo više. Na terenu bi konačno bila van majčinog nadzora. Svi su je smatrali ravnopravnim igračem i mogla je da čini šta hoće. Mogla je da više, dere se, izbací bes, a otac bi joj pri tom još i pljeskao.

Kasno poslepodnevno sunce bacalo je duge, monstruoze senke koje su se međusobno borile poput srednjovekovnih konjanika. Fernando je dvaput gotovo zbacio Santija s konja, ali Santi mu je odvratio smeškom i odgalopirao, što je ovoga još više iznerviralo. Zar nije shvatio da njegova agresija nema veze s igrom? Idući put još će ga jače gurnuti. Na kraju utakmice predali su konje konjušarima koji su šetkali oko štala u svojim beretkama. Konji su se sjajili od znoja i ržući izbacivali penu.

– Idem na bazen – najavila je Sofija brišući mokro čelo koje ju je svrbelo na mestu gde ga je prekrivao šešir.

– Dobar plan, pridružiću ti se – odvratio je Santi i dotrčao do nje. – Poboljšala si se u igri otkad smo poslednji put igrali! Nije ni čudo što se Pako ne buni!

– Dopušta mi da igram samo s porodicom.

– I u pravu je!

Rafael i Agustin su im se pridružili. Potapšali su Santija po leđima i okružili ga kao nekada. Potpuno su zaboravili da ga nije bilo i život je nastavio tamo gde je stao dve godine ranije.

– Vidimo se na bazenu – doviknuo je Fernando kupeći svoje *takose* i ubacujući ih u zadnji deo džipa. Gledao je brata kako odlazi s rođacima i poželeo da se opet pokupi u Ameriku. Bilo je tako dobro dok ga nije bilo, a sad će ga opet svi obožavati i postavljati ga na prokleti pijedestal! Seo je za volan s grčem u želucu. Opet je niko i ništa!

Sebastijan, Nikito i Anhel krenuli su u suprotnom pravcu, prema kućama koje su se smestile na drugoj strani parka dajući na znanje kako će i oni doći na bazen. Sofija se skinula u hladnoj tami svoje sobe, umotala se peškirom i potom probila kroz stabla do bazena. Bio je uvučen u brdašcu okruženom visokim platanima i jablanima. Voda je zavodljivo bleskala na

nežnom večernjem svetlu, a miris eukaliptusa i pokošene trave zadržao se u vlažnom i mrtvom vazduhu. Setivši se Santijevih reči, osmotrila je lepotu oko sebe i potpuno joj se prepustila. Zbacila je peškir i gola uronila kroz staklenu površinu, koja se pružala pred njom presijavajući se poput klizališta za muve i komarce. Ali ubrzo je prepoznala duboke i grube glasove rođaka i braće, a potom i glasan zvuk Sebastijanovog mopeda, i mir u kojem je uživala jednostavno se rasplinuo.

– Hej, Sofija je gola – objavio je Fernando primetivši njeno telo ispod vode.

Rafael ju je odmerio s neodobravanjem. – Sofija, zar nisi prestara? – Zbacio je peškir.

– Oh, nemoj mi kvariti veselje – doviknula mu je. – Baš je prijatno! Znam da i ti to želiš da učiniš – odvratila je i zlobno se nasmejala.

– Rodaci smo, opusti se – odvratio je Agustin skidajući pantalonice. – Ionako nema šta da pokaže! – Go se bacio u vodu i izronio prskajući na sve strane.

– Samo mislim na sestrinu čast – zabrinuto je odvratio Rafael.

– Davno ju je izgubila. S Robertom Lobitom! Ha! – Fernando se nasmejao i zaplesao oko ivice bazena. Bela zadnjica bila mu je u kontrastu s tamnim nogama i leđima. A onda se i on bacio u vodu.

– Neka ti bude. Samo nemoj mene da kriviš ako te mama izmlati.

– Ko će joj reći? – odvratila je nasmejavši se, i nastavila da se praćaka. Santi je skinuo pantalonice i ostao da stoji nag uz ivicu bazena spustivši ruke na bokove. Sofija nije mogla da se suzdrži, i pažljivo ga je proučila. Ne mogavši da odvrati pogled, u čudu se zaustavila na delu koji joj se nikad nije tako otvoreno ukazao, i na trenutak je ostala zapanjena. Već je imala priliku da vidi i svog oca, i braću, i rođake, ali Santijev goli ud podstakao ju je na divljenje. Visio je, ponosan i veličanstven, i nekako veći nego što je očekivala. A onda ju je nešto podstaklo da ga pogleda u lice i, kad je to učinila, shvatila je da je posmatra. Učinilo joj se da je namrgođen. Namrštila se i pokušala da shvati iznenadnu promenu raspoloženja. Santi je u međuvremenu skočio u vodu. Probio je površinu bučnim pljuskom i pokušao iz glave da izbaci sliku Sofije kako se gola valja s Robertom Lobitom.

Bila je svesna njegove blizine. Zaplivala je pretvarajući se da ga ne primećuje i mlitavo mlatarajući rukama. Zašto se ljuti? Šta je učinila? Njeno oduševljenje je splasnulo i prepustila se tuzi.

Rafael ih je iznenada upozorio da se Ana približava. Hodala je odlučnim korakom i namrgođenog lica.

– Bolje se sakrij, Sofija – panično je prošaputao. – Rešiću je se!

– Ne mogu da verujem – uzdahnula je Sofija. – Ta žena je nesnosna! – Naslonila se uza zid bazena i brat joj je gurnuo glavu pod vodu.

– *Hola*, momci! Jeste li videli Sofiju? – Ana ih je preletela očima.

– Pa, videli smo je poslednji put kad je igrala s nama. Nakon toga je otišla kući – odgovorio je Agustin ozbiljnim tonom.

– Nije ovde – dodao je Sebastijan.

Primetila je da su goli i crvenilo joj se probilo u blede obraze.

– I bolje da nije – odbrusila je, iako je zapravo uopšte ne bi iznenadilo da jeste. Potom im se nasmešila i zamolila ih da joj kažu da dođe kući. Čim je nestala, Sofija je izronila na površinu. Kašljala je pokušavajući da dođe do vazduha, a onda prasnula u smeh.

– Ovo je bilo blizu, *boluda* – prekorio ju je Rafael ljutito. – Jednostavno ne znaš kad je dosta!

Santi ju je posmatrao s drugog kraja bazena i osetio kako ga izjeda neobjašnjiva ljubomora. Zašto pliva gola s njima? I kako je mogla da spava s Robertom Lobitom? Od svih muškaraca koje je mogla odabrati, zašto baš on? Poželeo je da je ošamari.

16.

Kad se probudio sledećeg dana, osećao se glupo. Znao je da je izgubio nadzor nad osećanjima. Šta se njega tiče s kim se Sofija viđa? Pokušao je da opravda bes uveravajući se da se postavlja zaštitnički prema njoj. Čini ono što bi učinio svaki brat. A onda ju je opet zamislio kako se gola privija uz Roberta Lobita, i spopala ga je takva mučnina da je bio prisiljen da sedne. Do đavola! Može da se nalazi s bilo kim, samo ne s Robertom Lobitom!

Roberto je bio koju godinu stariji od njega i smatrao je sebe najboljom prilikom posle Reta Batlera. Šepurio se farmom kao da je poseduje, i uz to je vozio blistav auto uvezen iz Nemačke. Carina na uvoz bila je tako velika da bi svakom drugom bilo nemoguće da ga dopremi u Argentinu, ali Robertovom ocu to je pošlo za rukom. Santi ga je mrzeo. Zašto se okomio baš na Sofiju?

Bilo je vruće i sparno kad se izvukao iz kreveta. Uzbudjenje koje je osetio vrativši se na Santa Katalinu napustilo ga je čim je saznao za njihovu vezu. Od tog trenutka osećao je samo ogorčenje. Odvukao se na terasu i zatekao Mariju kako doručkuje na suncu. Ležerno ju je upitao koliko se već dugo Sofija viđa s Robertom, pretvarajući se kako su njih dvoje savršeni jedno za drugo.

– Vrlo su zgodan par... I još igraju polo. Ne verujem da se mnogo muškaraca može time pohvaliti – dodao je dok mu se grlo stezalo od besa.

Marija nije mogla da nasluti kakva osećanja zapravo gaji, te ga je izvestila kako su Roberto i Sofija u strasnoj i zaista posebnoj vezi. Gotovo su svaki vikend u poslednjih osam meseci proveli zajedno na Santa Katalini. Čuvši to, Santi je odlučio da promeni temu razgovora. Spopala ga je mučnina, a njene reči su mu ogadile doručak.

Odlučio je da porazgovara s Hozeom i sazna kako je s konjima. Možda će jednog izvesti na vežbu. Učiniće bilo šta samo da ne naleti dok su njih dvoje zajedno. Zamislio ih je kako se smeju i odmah se zapitao: „Šta, pobogu, ako se budu ljubili preda mnom?“ Nikad u životu nije osećao

takav jad. Da bar može da se vrati u Ameriku i pobjegne od te neobjašnjive ljubomore!

Čavrljanje s Hozeom na trenutak mu je odvrátilo misli, ali čim je uzjahao konja i krenuo da juri terenom za belom loptom, u mislima se ponovo vratio na Sofiju. Snažno je udarao loptu zamišljajući da je to Robertova glava, ali koliko god se trudio, nije uspeo da je razbije.

Nakon nekog vremena primetio je da ga neko posmatra. Sofija. Sedela je na ogradi i pratila ga pogledom. Pokušao je da je ignoriše, i neko vreme to mu je čak polazilo za rukom. Ali, naposljetku se ipak okrenuo i dojahao do nje. Srce mu je žestoko tuklo od adrenalina. Sad će joj reći šta misli o Robertu Lobitu!

Nervozno se nasmešila ugledavši ga kako se približava. Znala je da je ljut i provela je celu noć pokušavajući da shvati šta bi moglo biti razlog za to. Zabrinuto je progutala pljuvačku i pokušala da odagna mučan osećaj koji joj je grčio želudac.

– *Hola* – rekla je i pričekala da progovori.

– Šta radiš? – Obratio joj se bezosećajnim glasom ne silazeći s konja, koji je frktao i odmahivao glavom.

– Posmatram te.

– Zašto?

Uzdahnula je i lice joj se iskrivilo u bolnu grimasu.

– Šta se dogodilo? – Odлучila je da više ne skriva jad.

– Ništa. Zašto? Zar je nešto trebalo da se dogodi?

Konj mu se uznemirio i zafrktao s nestrpljenjem. Dobacio joj je ohol pogled.

– Nemoj da se poigravaš sa mnom, Santi. Predobro se poznajemo.

– Ko se poigrava? Ja samo pizdim. Ništa drugo.

– Šta sam uradila?

Pucnuo je jezikom kao da pokušava da kaže: „Hajde! Ko se sada poigrava?“

– Uznemiren si jer se viđam s Robertom Lobitom?

– Ma kakve veze sa mnom ima to s kim se ti viđaš?

Ali lice mu se ukočilo na spomen Robertovog imena.

– Pa izgleda da ima mnogo toga s tobom.

– Kako to misliš?

– Pa, ima... – odgovorila je i ne znajući više šta da uradi skočila s ograde. – U pravu si. Nema to nikakve veze s tobom – dodala je i slegnula ramenima kao da više ne mari.

Skočio je sa sedla i zgrabio je za ruku. Otpustio je uzde, gurnuo je uz stablo i, zgrabivši joj vrat jednom rukom, pritisnuo svoje vruće usne na njene. Ali već sledeće sekunde se odmakao i promrmljao izvinjenje. Sve se dogodilo takvom brzinom da se zapitala da li je uopšte poljubio, i poželeva je odmah da ga uveri kako je sve u redu, ali najviše od svega htela je da je opet poljubi.

Vratio se u sedlo i uhvatila je uzde kako bi ga sprečila da odjaše. Rekla mu je drhtavim glasom: – Svaki put kad me Roberto poljubi, zamišljam da si to ti. – Pogledao ju je i primetila je da više nije ljut. Izgledao je zabrinuto. Odmahnuo je glavom pokušavajući da odagna njene reči.

– *Dios*, ne znam šta me spopalo – odvratio je i odjurio. Ostala je zapanjeno da stoji kraj ograde, ne mogavši da se pomeri ni milimetar. Zar ju je zaista poljubio? Drhtavim prstima je opipala usne. Još uvek su bile vlažne i treperave. Želudac joj se stisnuo, a noge zadrhtale. Poželeva je da pojuri za njim, ali nije se usuđivala. Poljubio ju je! Nebrojeno puta je sanjala taj trenutak, iako je u snovima trajao mnogo duže. Ali i to je bilo nešto. Za početak. Kad je naposletku uspela da se pokrene, nesigurnim korakom je nastavila kroz stabla. Srce joj je bilo ispunjeno nadom. Ljubomorani na Roberta Lobita! Nasmejala se s nevericom. Sanja li? Zar je moguće da je voli? Iako nije bila sasvim uverena u to, odlučila je da što pre mora da prekine s Robertom.

Kad ga je nazvala i izvestila ga da više ne može da mu bude devojka, usledila je neprijatna pauza. Nije mogao da shvati šta pokušava da mu kaže, jer ga nikad pre, ali baš *nikad*, nijedna devojka nije ostavila. Je li sve u redu? Sigurno joj nije dobro kad govori takve stvari. Hladnokrvno mu je saopštila da se oseća fantastično i ponovila da je njihova veza gotova.

– Napravila si strašnu grešku – odvratio je. – Zapamti šta sam ti rekao. Kad se osvestiš i poželiš me nazad, neću pristati. Razumeš li? Neću te primiti nazad!

– U redu – odgovorila je i spustila slušalicu.

Pomislila je da će time usrećiti Santija, ali on je i dalje bio nesrećan. Nastavio je da je ignoriše i činilo se da je njihovo prijateljstvo zauvek izgubljeno. A poljubac? Zar je zaboravio da ju je poljubio? Ona nije. Svaki put kad bi zatvorila oči, osetila bi njegove usne. Mariji nije mogla da se poveri. Nije mogla da joj kaže kako se oseća. Zato se požalila Soledad. Soledad ju je uvek slušala. Doduše, njeni saveti joj nikad nisu bili od pomoći, ali bila je saosećajna i veoma ju je volela. Zato joj je priznala da je Santi ignoriše i da se ne druži s njom kao nekada. Bacila se na njene meke grudi i zajecala da je izgubila najboljeg prijatelja na svetu. Soledad ju je zagrlila i nastavila da je ljuljuška govoreći joj da momci njegovih godina žele da se druže s drugim momcima ili pak devojkama u koje su zaljubljeni. S obzirom na to da Sofija ne ulazi ni u jednu kategoriju, mora biti strpljiva. – Vратиće ti se kad malo odraste – obećala joj je. – Ne brini, *gorda*, naći ćeš drugog dečka i onda ti više neće biti stalo do senjor Santjaga.

Fernando je pobesneo na razvoj događaja. Kako je Sofija mogla da raskine s Robertom Lobitom, njegovim najbliskijim prijateljem? A ako je pri tom uništila i njihovo prijateljstvo, nikad joj to neće oprostiti! Zar ne shvata da nema žene koja ga ne želi za sebe? Shvata li uopšte koga odbacuje? Sebična drolja! Kao i obično, mislila je samo na sebe!

Zato se Fernando potrudio da poziva Roberta Lobita na Santa Katalinu kad god bi mu se ukazala prilika, a odlučio je da to radi iz dva razloga. Prvo, jer se bojao da će zbog Sofije prestati da dolazi i da će prekinuti njihovo prijateljstvo. Drugo, jer mu je bilo drago da je posmatra kako se s nelagodom meškolji. Odlučio je da se osveti u Robertovo ime, i zlonamerno ga vodio po *kampu* nameravajući da pokaže Sofiji šta propušta. Ponižavajući njegovog prijatelja indirektno je ponizila i njega. Roberto je pristao i iskoristio Fernandovu odanost kako bi besramno flertovao pred njom kao da želi da joj pokaže kako mu više nije stalo do nje, iako to nije bilo istina.

Sofiji su te njegove igrice bile zamorne, i svaki put kad bi se on pojavio jednostavno bi se pokupila. Otišla bi na jahanje, ili bi se otisnula u duge, usamljeničke šetnje kroz *pampu*. Marija ju je sledila kad joj je to dopuštala osećajući kako ponovo nešto krije od nje, i to ju je rastužilo.

Očajnički joj se dodvoravala i veselo smešila dok se iznutra osećala bedno i isključeno. Sofija je i ranije umela da se duri, ali to nikad nije potrajalo. Marija joj je oduvek bila saveznik, njen saučesnik kad je protiv svih drugih. Ali sad se činilo da Sofija zaista želi da bude sama.

U početku je Santiju bilo lakše da ne bude u njenom društvu. Bilo mu je neprijatno što se prepustio nagonu i odlučio je da je bolje ne viđati je dok se ne uveri je li bolestan, odnosno šta mu se tačno događa. Nije nameravao da prizna sebi da se zaljubio. Ne može da bude zaljubljen u Sofiju! Bilo bi to kao da je zaljubljen u Mariju! Incestuozno i pogrešno! Znao je to, i kad god bi se prisetio poljupca želudac bi mu se stisnuo u čvor. – Jesam li je zaista poljubio? – Pitao se tokom mučnih noći koje su usledile. – Bože, šta me je spopalo? Šta li samo misli o meni?

Stenjao je i nadao se da će se učinjeno izbrisati ako je bude ignorisao. Uverio se da je premlada kako bi znala šta želi, a on će morati odgovornije da se ponaša. Naposletku, ona ga obožava, i divi mu se. Stariji je od nje, i dobro zna kakve bi posledice imala njihova veza. I iz tog razloga nastavio je da ponavlja sebi kako mora da odraste i preboli je.

Motao se s momcima, koji su lunjali farmom poput čopora pasa, u potrazi za rasonodom. Ipak, neprestano je iščekivao da sretne Sofiju na bazenu ili terenu za tenis, i svaki put kad se to ne dogodi ostao bi razočaran. Bilo mu je lakše kad zna gde se nalazi. Znao je da ne mogu biti ljubavnici jer im roditelji to nikad ne bi dopustili. Mogao je već da čuje lekciju koju bi mu održao otac, a koja bi počela predavanjem o svetloj budućnosti koju propušta. I mogao je u glavi da vidi zgrožen izraz lica svoje majke. Ali, koliko god razbijao glavu, telo mu je žudelo za Sofijom postupno ga iscrpljujući, malo-pomalo. Na kraju nije više mogao da se bori. Mora da porazgovara s njom. Mora da joj objasni. Mora da joj kaže da ju je poljubio u trenutku ludila. Reći će joj da je pri tom mislio na neku drugu – reći će joj sve samo ne istinu da ga izjeda ljubav i da više ne zna kako da je potisne.

Marija se na terasi igrala s Pančitom i jednim od njegovih malih prijatelja kad ju je Santi upitao je li videla Sofiju. Rekla mu je da nema pojma gde se nalazi i progundala da se otuđila od nje u poslednjih nekoliko dana. Čikita je izronila iz kuće noseći korpu prepunu igračaka i zapovedila

mu da se konačno pomiri s njom. – Ali nismo se posvađali – pobunio se Santi. Pogledala ga je kao da mu kaže: „Nemoj me smatrati budalom.“

– Ignorišeš je otkako si se vratio, a toliko se radovala tvom povratku. Možda se uznemirila zbog Roberta Lobita. Sredi to s njom, Santi!

Marija je preuzela korpu i istresla je na podne pločice, a Pančito je zaskvičao s oduševljenjem.

Santi je pronašao Sofiju pod ombu stablom. Bila je zadubljena u knjigu, a njen konj je dremuckao u senci. Bilo je neverovatno sparno. Santi je podigao pogled prema nebu i ugledao kako se crni oblaci skupljaju na horizontu. Kad ga je čula kako se približava, odložila je knjigu i podigla pogled.

– Znao sam da ću te tu pronaći.

– Šta želiš? – odvratila je i odmah požalila agresivan ton.

– Došao sam da porazgovaramo.

– O čemu?

– Pa, ne možemo ovako da nastavimo, zar ne? – Spustio se do nje.

– Mislim da ne.

Neko vreme su sedeli u tišini. Setila se njegovog poljupca i poželela da je ponovo poljubi.

– Onog dana...

– Znam – prekinuo ju je pokušavajući da započne uvežbani govor, ali reči nisu htele da mu se odlepe s usana.

– Želela sam da me poljubiš.

– Već si mi to rekla. – Osetio je kako mu se znoj grozničavo skuplja na čelu.

– Zašto si onda odjahao?

– Jer među nama ne može biti ničega, Sofija. Rođaci smo. Prvo koleno. U prebliskom smo srodstvu. Šta bi roditelji rekli?

Zario je glavu u ruke. Prezirao je sopstvenu slabost. Zašto jednostavno ne može da joj kaže da ne oseća prema njoj ništa više od bratske ljubavi, i da su njegovi postupci bili strahovita greška?

– Koga briga šta bi rekli? Mene nije. Ko bi im, uostalom, rekao? – odvratila je veselim tonom. I nemoguće se u tom trenutku činilo i te kako mogućim. Nije joj rekao da je ne želi, zar ne? Rekao je da ne bi trebalo da

započnu vezu! Zagrlila ga je i naslonila glavu na njegovo rame. – Santi, toliko dugo te volim – srećno je uzdahnula konačno izgovorivši reči koje je već nebrojeno puta ponovila u mislima.

Podigao je glavu i zagrlio je. Sedeli su neko vreme stisnuti jedno uz drugo, osluškujući disanje i pitajući se kako da nastave.

– Pokušao sam da uverim sebe kako mi nije stalo do tebe – naposletku je izjavio, osećajući kako mu je lakše otkako je rasteretio savest.

– Ali stalo ti je – veselo je odvratila.

– Nažalost, da, stalo mi je, Čofi – složio se i nastavio da se poigrava njenom pletenicom. – Tako sam mnogo razmišljao o tebi dok me nije bilo!

– Jesi li? – Prošaputala je i osetila kako je bole grudi od silne sreće.

– Da. Nisam očekivao da ćeš mi nedostajati, ali sam se iznenadio. Čak mi je već tada bilo stalo do tebe, ali nisam mogao sebi da protumačim osećanja.

– Kad si shvatio da me voliš? – stidljivo je upitala.

– Tek kad sam te poljubio. Nisam mogao da shvatim zašto mi toliko smeta što se viđaš s Robertom Lobitom. Pretpostavljam da nisam previše želeo da razmišljam o tome, jer sam se bojao odgovora.

– Iznenadila sam se kad si me poljubio – odvratila je i nasmejala se.

– Ali ne koliko ja, veruj mi!

– Je li te bilo stid?

– Užasno!

– Kad bi me ponovo poljubio, bi li te opet bio stid? – Uputila mu je provokativan osmeh.

– Ne znam, Čofi. Pa... komplikovano je.

– Mrzim kad se sve odvija bez problema!

– Znam. Ali mislim da ne shvataš šta bi to moglo da znači.

– Shvatam.

– Ti si kći mog strica – tužno joj je objasnio.

– Pa šta onda? – odvratila je bezbrižnim glasom. – Koga briga? Jedino što je važno jeste da se volimo, činimo jedno drugo srećnim i učimo kako da živimo u sadašnjosti. Šta može biti bolje od toga?

– U pravu si, Čofi – popustio je i lice mu se odjednom ponovo uozbiljilo. Izvukla mu se iz zagrljaja i pogledala ga pokušavajući da shvati

o čemu razmišlja. Grubom rukom oprezno je dodirnuo njen obraz prelazeći joj palcem preko drhtavih usana. Dugo je gledao njene smeđe oči, kao da poslednji put pokušava da se odupre nagonu. Potom se prepustio žudnji koja je nadjačala razum. S iznenađujućom snagom privukao ju je k sebi i prisvojio mekim i mokrim usnama. Zadržala je dah kao da zaranja. Zamišljala je tu scenu bezbroj puta, i nijednom nije predvidela lagano penast osećaj u želucu i žmarce u udovima. To definitivno nije bio izveštačen poljubac Roberta Lobita! Borila se kako bi došla do vazduha i odmakla se zbunjena iznenadnim uzbuđenjem. Potom mu je u očima i otkucajima srca prepoznala čežnju i ponovo mu se prepustila. I tada je konačno shvatila šta je pokušavao da joj kaže. Zaista je svim čulima uživala u tom trenutku. Želudac joj je zadrhtao kad joj je nežno poljubio slepoočnice, oči i čelo. Rukama joj je podigao lice i s ljubavlju ga pomilovao. Imala je osećaj da tone, da se gubi u njegovom naručju i opijajućem mirisu njegovog tela. Zaokupljeni jedno drugim, nisu primetili da im se nad glavom skupljaju kobni, tamni oblaci, niti osetili prve kapi kiše, koja se uskoro pretvorila u pravi potop prisiljavajući ih da čuče uz stablo u potrazi za zaklonom.

Narednih nekoliko dana proteklo je u blaženoj izmaglici zabranjenih i ukradenih trenutaka. Život na farmi odvijao se uobičajenim tokom, ali za njih dvoje svaki minut bio je svet. Svaki trenutak koji su mogli da provedu nasamo bio je posvećen užurbanim poljupcima – iza zatvorenih vrata, stabala ili grmlja, te na bazenu kad su bili uvereni kako ih niko neće videti. Činilo im se da Santa Katalina blešti lepotom i sjajem više nego ikad pre.

Znali bi da osedlaju konje i otisnu se prašnjavim putevima do ombu stabla. Legli bi u njegovu senku i nežnim poljupcima i dodirima proslavili rođenje svoje ljubavi. Potom bi Santi izvukao nožić i zabavljali bi se satima urezujući imena i tajne kodirane poruke u nežne, zelene grane. Popeli bi se što više mogu i izgubili se u začaranom kraljevstvu najstarijeg stabla u Argentini. Posmatrali bi kaleidoskop konja kako frkće i mirno preživa u suvim poljima. Uživali bi u beskrajnom pogledu i *gaučosima* koji su lenjo jahali u daljini odeveni u tradicionalne *bombačas*, kožne čizme i remenje sa srebrnim novčićima. Uveče, u omiljeno doba dana, sedeli bi na mirisnoj travi i gledali prema horizontu prepuštajući se melanholičnom zalasku sunca.

Sofiju je sve ispunjavalo radošću. Najmanji i najnevažniji zadaci, poput prosipanja Soledadinih mrvica u travu za ptice, pružali su joj užitek i počela je da blista. Znala je da je Santi voli i bojala se da će joj srce eksplodirati od opijajuće i neodoljive ljubavi koju je osećala prema njemu. Bila je zabrinuta da će i drugi to приметiti jer se promenila. Više nije hodala, već skakutala. Više nije govorila, već pevušila. Više nije jurila, već plesala. Celo telo joj je vibriralo, i konačno joj je postalo jasno zašto su ljudi spremni sve da učine za ljubav, čak i da ubiju.

Ali, najviše od svega, poboljšao se njen odnos s majkom. Sasvim iznenada pretvorila se u potpuno drugu osobu. Postala je uslužna, poslušna i nesebična.

– Da je ne poznajem, rekla bih da se zaljubila – rekla je Ana jednog jutra za doručkom, nakon što je Sofija bila neuobičajeno ljubazna i predložila da

drži Pančitu dodatne časove iz engleskog.

– Ali jeste *zaljubljena*, mama – odgovorio je Agustin mešajući kafu.

– Je li? – odvrtila je Ana oduševljeno. – Ali u koga, pobogu?

– U sebe – ubacio se odmah Rafael.

– Nemoj biti takav, Rafaele! Sad je izuzetno dobra. Nemoj to da pokvariš i podstakneš je opet na neprijateljstvo!

Međutim, Anu je više od vlastite kćeri zanimala predivna Jasmina, Rafaelova devojka, čiji je otac, slavni Ignasio Penja, bio najuspešniji avokat u Buenos Ajresu. Jasmina je poticala iz čuvene porodice, i Ana je znala da će Rafaelu biti dobra supruga. Postaće deo porodice i ponosiće se njome. Neko vreme se čak družila i s devojčinom majkom. Senjora Penja bila je pobožna katolikinja i znale su povremeno da se nađu na misi kad bi provodile vikend u gradu. Prisetivši se toga, podseti se da će morati češće da odlazi na misu. Ako joj postane prijateljica, senjora Penja bi mogla uticati na budućnost njenog sina.

– Pobogu, Agustine! Šta te je spopalo? Kako si mogao da joj kažeš da je zaljubljena? Zar nemaš nimalo pameti? – Rafael je uskliknuo kad je majka nestala.

– Smiri se, Rafa. Govorio sam istinu.

– Ponekad je bolje lagati!

– Ma daj, u pitanju je samo zaljubljenost.

– Ali znaš kakva je! Sećaš se kako je reagovala kad je Žoako Santa Kruz oženio rođaku iz prvog kolena?

– Ne verujem da će se Sofija udati za Santija. Jadna mala! Udovoljava joj kao da je štene!

– Nema veze! Idući put pripazi šta govoriš!

Ljubavnu vezu između Santija i Sofije većina ljudi na farmi nije primetila, a oni koji su posumnjali da se nešto događa, poput Rafaela i Agustina, pripisali su to pubertetskoj zaljubljenosti, koju smatrali simpatičnom. Niko nije smatrao neobičnim to što provode toliko vremena zajedno. Ali, uobičajeni pokreti i pogledi kojima su se služili za njih su imali skriveno značenje i oni su, za razliku od drugih, živeli u zamišljenom svetu na

idiličnoj ravnici gde ih ništa nije moglo dotaći, niti pokvariti njihovu ljubav. Uživali su u „dragocenom daru“ i ništa drugo nije im bilo važno.

Polo utakmice su se nastavile, ali Sofiji više nije bilo toliko važno igrati. Sve se ređe nalazila ujutro s Hozeom, a sve više je sa Soledad pripremala kolače, koje bi ponosno odnosila u Čikitinu kuću za užinu. Prestala je da se svađa s majkom, i dvaput je čak zamolila za savet u vezi sa šminkom i odevanjem. To je Anu razveselilo. Kći joj naposljetku odrasta! Više se nije kupala gola niti je besramno pokazivala svoju mušičavost, a čak je i Pako, kojem to nikad nije smetalo, morao priznati da mu se kći menja nabolje.

– Sofija – pozvala ju je majka iz spavaće sobe. Napolju je neumorno pljuštalo. Zatvorila je prozore s grimasom i ljutito uzdahnula kad je primetila veliku lokvu na tepihu. – Soledad – odmah je povikala. I Sofija i Soledad istovremeno su ušle u prostoriju.

– Soledad, molim te, obriši ovu strašnu lokvu! Moraš da zatvoriš sve prozore u kući kad ovako pada kiša. Dragi bože, kao da je smak sveta!

Soledad se polako uputila prema kuhinji kako bi donela vedro i sunder, a Sofija se spustila na mamin krevet s bočicom ružičastog laka za nokte.

– Dopada li ti se – upitala ju je na engleskom. Ana je sela do nje i zagledala se u bočicu.

– Moja mati je mrzela kad sam lakirala nokte. Mislila je da izgledam jeftino. – Setno se nasmešila.

– Pa istina je, ali zato izgleda i seksi – nasmejala se Sofija otvarajući bočicu i nanoseći lak.

– Bože sačuvaj! Izgledaće neuredno ako ga naneseš u žurbi! Daj ga meni! Najbolja je tuđa, smirena ruka. – Sofija ju je posmatrala kako joj hvata ruku i oprezno nanosi lak za nokte. Nije mogla da se seti kad joj je poslednji put posvetila toliko pažnje. – Moram nešto da te zamolim.

– Šta? – Odvratila je Sofija nevoljno, nadajući se da u pitanju neće biti nešto što će je odvojiti od Santija.

– Pa, Antonio se vraća autobusom iz Buenos Ajresa u četiri sata. Pitala sam se bi li mogla da zamoliš Santija da ode po njega kamionom. Ne bih ga

gnjavila da Rafa i Agustin mogu da odu.

– U redu. Neće imati ništa protiv. Možemo otići zajedno. A šta je Antonio uopšte radio u Buenos Ajresu? – Odvratila je ležernim tonom pokušavajući da prikrije uzbuđenje. Celo poslepodne će provesti uz jezero, samo njih dvoje. A onda se setila Marije, i ponadala se da im se neće pridružiti.

– Jadni starac! Morao je da ode u bolnicu. Opet problemi s kukom.

– Ah, da – odsutno je odvratila zamišljajući se na jezeru sa Santijem.

– Hvala ti, baš si ljubazna. Ne bih mogla da podnesem da izađem na ovu kišurinu.

– A ja baš volim kišu – odvratila je i nasmejala se.

– Samo zato što nisi odrasla uz nju, kao ja.

– Nedostaje li ti Irska?

– Ne. Bila sam oduševljena kad sam odlazila, i to me oduševljenje još uvek drži. Zapravo, toliko dugo već ovde živim da mi tamo više i nije mesto. Da se vratim, vratila bih se kući a osećala bih se kao da sam u stranoj zemlji.

– Meni bi Argentina nedostajala – odvratila je Sofija podižući ruku i diveći se svojim noktima.

– Naravno da bi ti nedostajala. Santa Katalina je zaista posebno mesto, i ti tu pripadaš. Ovo ti je dom – odgovorila je Ana i iznenadila se sopstvenim rečima. Oduvek joj je zamerala što se uklapa jer se sama nije osećala kao kod kuće u zemlji koju je prisvojila. Pogledala je kćerkino blistavo lice, i nov osećaj joj je ispunio srce. Ponos.

– Znam. Volim je. Kad bar ne bih morala da se vratim u Buenos Ajres – odvratila je Sofija s uzdahom.

– Ljudi ponekad moraju da čine stvari koje im se ne dopadaju, ali u tome najčešće nema ničeg lošeg. Uverićeš se i sama. – Ana joj se nežno nasmešila i zatvorila čep na bočici. – Eto! Sad izgledaš kao prvoklasna droljica – našalila se.

– Hvala, mama – uskliknula je Sofija s oduševljenjem.

– Nemoj ih razmazati!

– Idem da Santija izvestim o posliću koji mora da obavi – obznanila je, skočila s kreveta i izletela u hodnik mimoilazeći Soledad, koja se pela

stepenicama dahćući i noseći teška vedra i četke na svom putu da se uhvati u koštac s lokvom.

Santi je bio oduševljen što će dobiti priliku da zajedno provedu poslepodne. Odlučili su da ne izveste o tome Mariju, koja se u dnevnoj sobi igrala s Pančitom, majkom i njenom prijateljicom Lijom. Projurili su kroz kišu i stigli do kamiona zadihani od uzbuđenja i mokri do kože. Napustili su farmu u jedan i trideset, kako bi mogli neko vreme da provedu zajedno pre nego što se u četiri sata između njih nađe Antonijevo veliko telo. Sedeli su jedno do drugoga i tandrkajući kamionom i bacajući blato na sve strane napustili ranč. Santi je upalio radio i oboje su zapevušili uz pesmu Džona Denvera. Sofija je spustila ruku na njegovo mokro koleno. Nisu razgovarali. Uživali su u tišini i jedno u drugom.

Pueblo je bio napušten. Rđavi auto vukao se oko trga poput puža. Nekoliko radnjica, poput gvoždare i prodavnice s hranom, bilo je zatvoreno zbog poslepodnevne sijeste. Ugledali su starca kako sedi na klupi nasred trga, sakrivši se ispod uništenog smeđeg šešira kao da ne primećuje da pada kiša. Čak su se i psi nekuda sklonili. Kad su prošli crkvu Naša gospa od Uspeća, potražili su uobičajenu grupu baba tračara odevenih u crno, to jest „vrana“, kako ih je deda O'Dvajer nazivao, ali čak su se i one sakrile.

Polako su se provezli kroz selo. Ulicu oko trga asfaltirali su nekoliko godina ranije, ali svi su drugi putevi još uvek bili zemljani. Prošli su trg i ubrzo završili na otvorenom putu, koji je prolazio uz jezero. Kad su pronašli usamljeno mesto ispod stabala, Santi je zaustavio kamion.

– Hajde da šetamo po kiši – predložila je Sofija silazeći iz kamiona. Uхватili su se za ruke i smejući se izranjali ispod stabala u kišu, i potom ponovo uranjali u zaklon ne mogavši da izdrže na pljusk. Proverili su jesu li sami, jer je bilo nemoguće proći neprimećen u tako malom selu, posebno Solanasima, koji su većini seljana bili dobro poznati. Santi ju je naslonio na stablo i poljubio joj vrat. Potom se odmakao i pogledao je. Kiša joj se cedila s kose. Obrisao joj je lice razotrivajući joj blistave ružičaste obraze i vedar osmeh. Imala je velika, bogata usta. Voleo ih je. Voleo je kako bi se jedan tren durila i odmah potom podrugljivo nasmešila, a kad drhti od besa bila je neverovatno privlačna. Velike, teške kapi kapale su kroz lišće, ali kako je vazduh bio zasićen vlagom, zapravo su uživali u njima. Uhvatio ju

je rukama oko pasa i privukao k sebi. Osetila je da se uzбудio.

– Želim da vodim ljubav s tobom, Čofi – rekao je gledajući je u oči.

– Ne možemo – odvratila je i grleno se nasmejala. – Ne ovde. Ne sada.

– Ponovo se nasmejala pokušavajući da prikrije strah. Usne su joj prebledele i počele da podrhtavaju. Od trenutka kad je shvatila da ga voli žudela je da vodi ljubav s njim, ali sad kad je to konačno trebalo da se ostvari spopao ju je strah.

– Ne, ne ovde, ali znam gde. – Poveo ju je za ruku ljubeći joj mokrim usnama dlan i gledajući je netremice u uplašene oči. Pokušavao joj je da joj ulije poverenje. – Biću nežan, Čofi. Volim te. – Nasmešio se.

– U redu – prošaputala je nervozno obarajući pogled. Odveo ju je do plesnivog skloništa. Bila je to stara zdepastu kućica za čamce. Smestila se na rubu lagune, između dugačke trave i rogoza, gde su se gnezdile čaplje. Čim su ušli unutra i sakrili se od kiše, legli su na gomilu praznih džakova od natrule jute i nasmejali se sopstvenoj odvažnosti. Svetlo se probijalo kroz pukotine i nepravilne otvore u daskama padajući u vidu drhtavih snopova na prašnjavu barku. Zaboravljeno je ležala prevrnutu na stranu poput nasukanog kita kojeg je neko izvukao iz vode. Osluškivali su kako kapi bubnjaju o limeni krov i udisali zagušljiv vazduh ispunjen mirisom ulja trule trave. Sofija mu se uvukla u naručje drhteći, ali nije joj bilo hladno. Bila je nervozna.

– Polako ću voditi ljubav s tobom – rekao joj je i poljubio je u slepoočnicu.

– Ne znam šta treba da radim – tiho mu je priznala i ostao je dirnut. Takva mu je bila najdraža. Kad nije ni razdražljiva, ni arogantna, već slatka do srži. To je Sofija koju niko osim njega ne poznaje

– Ne moraš ništa da znaš, ljubavi. Voleću te, ništa drugo – odgovorio je uverljivim glasom i nasmešio joj se s ljubavlju. Naslonio se potom na lakat i rukom joj prešao preko lica dodirujući joj vrhom prsta drhtave usne. Nervozno mu se nasmešila. Bilo joj je neprijatno od intimnosti njegovih pokreta i pogleda. Čutala je ne znajući šta da kaže. Odlučila je da poštuje tišinu obuzeta veličanstvenošću trenutka.

Nežno joj je poljubio oči, nos, slepoočnice i naposljetku usta. Vlažnim jezikom joj se uvukao u unutrašnjost i istražio joj zube i desni, sve dok mu

se usne nisu u potpunosti prilepile za njene i progutale ih. Nesigurno je udahnula kad mu se ruka uvukla ispod njene mokre majice. Osetila je kako joj stomak lagano podrhtava, a grudi se nežno podižu. Svukao joj je majicu preko glave i njen nag i bled torzo zadrhtao je na maglovitom svetlu, koje se probijalo kroz trule grede. Poljubio joj je vrat i ramena prelazeći istovremeno prstima preko nežnih dlačica njenog stomaka i stvrdnutih bradavica, sve do krsta koja su se podizala u vazduh pod njegovim dodirom. Jezikom joj je dražio dojku sve dok se užitak nije pretvorio u bol, koji ju je zahvatio na drugom mestu, daleko od njenih usta, među nogama. Ali nije želela da se zaustavi. Iako bolno neprijatan, taj osećaj joj je istovremeno pružao neverovatan užitak.

Pronašao je dugmad na njenim farmerkama i raskopčao ih jedno po jedno. Izmigoljila se iz pantalona, skidajući s njima i bele gaćice, sve dok mu se naposljetku nije ukazala sasvim naga i drhteći. Posmatrao joj je lice i nežno je milovao. Obrazi su joj bili rumeni i sjajni, a kapci se spuštali pod težinom razbuđenih čula. Lebdela je nesigurno na ivici ženstvenosti. Balansirajući tako na krhkoj granici između deteta i žene, delovala je neverovatno lepo. Bleštala je poput zlaćanog jesenjeg sunca. A onda se njegova ruka spustila na skrovito mesto. Samo je ona prodirala u njega za sparnih noći, kad joj žudnja za njim nije ostavljala izbora i prisiljavala je da sama u tami istraži svoju seksualnost. Tada je zamišljala da su njeni prsti njegovi. Ali bili su samo bedna zamena, u pokušajima da utaži frustraciju svih onih meseci čekanja. Kad su je njegovi prsti konačno pronašli, ispustila je dubok uzdah.

Neko vreme se u potpunosti prepustila užitku. Santi je posmatrao kako joj se perlice znoja skupljaju između grudi i na vrhu ponosnog nosića. Zatvorila je oči i, ne znajući šta radi, dopustila nogama da se rastvore. Više nije mogao da izdrži sopstvenu žudnju. Ispravio se, svukao majicu preko glave i skinuo farmerke. Sofija je došla k sebi i otvorila oči. Kad je ugledala njegovu muškost, uočila je koliko je drugačije nego kad ju je poslednji put ugledala na bazenu. Razbudila se i s nestrpljenjem je iščekivala. Santi joj je uzeo ruku i spustio je na svoj penis. Nije mu se oduprla i proučila ga je radoznalo poput naučnika, šetajući rukom gore-dole, okrećući ga i diveći se njegovoj težini.

– Znači, to pokreće vas muškarce, je li? – upitala je i neoprezno mu ispustila penis na stomak. Zakikotao se, odmahnuo glavom i ponovo joj uzeo ruku te joj pokazao kako pravilno da ga miluje. Potom je prekopao džep odbačenih farmerki i izvukao iz njega četvrtasti paketić. Rekao joj je kako je važno preduzeti mere predostrožnosti. Ne želi da zatrudni. Nasmejala se i odlučila da mu pomogne da ih zaštiti, ali njeno neiskustvo samo je otežalo celu operaciju.

– Jadnik! Šta ako se boji mraka?

– Izgubljen si slučaj – prekorio ju je i nasmejao se. Potom je odmakao njene ruke i sam navukao kondom.

Zatvorila je oči iščekujući da joj telo preseče oštar bol, ali umesto toga osetila je kako joj se udovima širi toplina oslobađajući je ostataka straha. Uхватила se za njega i oduševljeno odbacila nevinost. Iako je već nebrojeno puta spavao sa ženama u Americi, sa Sofijom je prvi put vodio ljubav.

Kad su izašli na svetlo, kiša je bila stala i sunce je počelo da se probija kroz oblake. Jezero je svetlucalo poput ispoliranog srebra.

– Antonio – uskliknula je prisativši se razloga zbog kojeg su se uopšte otisnuli na put. – Ne smemo zaboraviti na njega!

Santi je pogledao na sat. Još su imali četvrt sata. – Želim da provedem svaku preostalu minutu ljubeći te – rekao joj je i privukao je u naručje.

Čim je okusila zabranjeno voće, Sofija je poželela još. Nije bilo lako pronaći usamljeno mesto na farmi, daleko od gaučosa, rođaka i prijatelja, ali deda O'Dvajer uvek joj je govorio: „Ko hoće, taj može.“ Njihova neobuzdana želja mogla je izvući vodu iz pustinje.

Pošto su još uvek trajali dugi letnji praznici, nisu se micali s farme. Shvatili su da im je danju gotovo nemoguće da vode ljubav a da se pri tom ne boje kako će biti razotkriveni, što ih je lišavalo užitka. Kad se odrasli odvuku u rashlađene sobe za vreme sijeste, kako bi se odmorili od obilne hrane i vina za ručak, njih dvoje bi se ponekad iskrali u sobu za goste u potkrovlju Sofijine kuće. Bila je udaljena od spavaće sobe njenih roditelja i retko u upotrebi, i tamo bi se voleli na lenjoj, poslepodnevnoj sparini, okruženi mirisom jasmína, pokošene trave i cvrkutu različitih ptičjih vrsta,

koje su se skupljale u stablima nadajući se Soledadinim mrvicama. Ili bi se pak izvukli noću iz kuće, kad bi svi na farmi spavali snom pravednika, i vodili ljubav pod zvezdanim nebom i Mesecom koji je nadgledao svet.

Razgovarali bi o budućnosti. Njihovoj budućnosti. Budućnosti koju je bilo nemoguće doseći kao i oblake na nebu. Ali, nisu marili što su im snovi tek fatamorgane skovane u ružičastom optimizmu ljubavi, ni što njihov bračni život na Santa Katalini predstavlja tek neostvarljivu želju. Odлучili su da plutaju na oblacima znajući da je jedno sigurno: zauvek će se voleti.

18.

Krajem februara Sofija se probudila s mučninom i odmah pomislila da je prethodne večeri nečim pokvarila želudac. Kako joj je poslepodne bilo bolje, zaboravila je na mučninu sve do sledećeg jutra.

– Ne znam šta mi je, Marija – požalila joj se mešajući puter i brašno, i pripremajući Pančitu rođendansku tortu. – Sad mi je dobro, ali ujutro sam mislila da ću umreti!

– Meni to zvuči kao jutarnja mučnina – našalila se Marija i namignula joj.

Sofija je prebledela.

– Još jedno bezgrešno začće – odgovorila je nesigurno se nasmešivši. – Ne verujem da zaslužujem tu čast.

– Pa, šta si onda jela sinoć?

– I preksinoć – dodala je pokušavajući da se nasmeje, iako joj se grlo stezalo od suza. Vodili su ljubav tek šest i po nedelja, i Santi se uvek potrudio da se zaštite, a znala je to jer se poprilično izveštala u stavljanju kondoma. Zato je odlučno odbila pomisao da je trudna uveravajući se kako sigurno paniči bez ikakvog razloga. – Verovatno je u pitanju puding od pirinča koji je Soledad pravila – odvratila je sabravši se.

– Pravi ti puding od pirinča? – Marija je sa zavišću uskliknula masteći kalup za kolač. – Enkarnasion! – Stara sluškinja se uvukla u kuhinju noseći korpu prepunu odeće.

– *Si*, senjorita Marija?

– Koliko dugo to moramo da ostavimo u rerni?

– Mislila sam da je senjorita Sofija već postala profesionalni poslastičar! Pecite to dvadesetak minuta i onda proverite. Ako nije gotovo, pecite još deset. Ne, ne, Pančito – uzviknula je kad je dečaćić ujurio u kuhinju. – Dođi sa mnom. Daj mi ruku. Tako. Hajde da vidimo ima li zmajeva na terasi.

Izvela ga je na sunce.

– Kakvi zmajevi? – upitala je Sofija.

- Gušteri. Pančito misli da su zmajevi.
- Pa i jesu na neki način, zar ne? Mali zmajevi.

Marija je podigla pogled i uhvatila je kako liže činiju. Blistala je. Kosa joj je bila skupljena navrh glave, a pramenovi su se oslobodili i spustili niz lice i vrat lepeći joj se za kožu. Čak je i u prljavoj kecelji izgledala predivno.

- Šta gledaš, *gorda*? – odvratila je nasmešivši joj se.

Marija je uzvratila osmeh. – Srećna si sada, zar ne?

- Da. Srećna sam što kuvam s tobom u tvojoj kuhinji.

- Ali i mnogo se bolje slažeš s Anom.

- Pa nije baš toliko loš taj stari insekt!

- Sofija! Ona je prelepa!

- Premršava je – suvo je odvratila predajući joj činiju.

– Kad bih bar ja bila premršava – požalila se Marija i odlučila da ipak ne poliže ostatke testa. Sofija je odložila činiju u sudoperu.

– Marija, savršena si! Uopšte ne treba da budeš mršava. Ženstvena si, zdrava, lepo oblikovana i predivna. Prava si žena, devojko. – Obe su prasnule u smeh.

- Pričaš gluposti, Sofija!

– Ne, ozbiljno to mislim! Uvek ću ti govoriti istinu. Divna si upravo takva kakva si!

Marija joj se zahvalno nasmešila. – Mnogo mi značiš, Sofija – iskreno je dodala.

- Ti si mi najbolja prijateljica, Marija, i ti meni mnogo značiš!

Potom su se zagrlile, obe srećne i dirnute iznenadnim izlivom nežnosti.

– Hoćemo li onda da ubacimo kolač? – naposletku je upitala Sofija ispuštajući je iz zagrljaja. Podigla je kalup koji je do ivice bio ispunjen gustom, smeđom smesom i pomirisala je. – Mmm, božanstveno!

- *Dios!* Ubaci ga unutra ili neće biti gotov na vreme!

Čikita je pozvala sve Pančitove male prijatelje sa susednih farmi na rođendansku „užinu iznenađenja“. Poslepodnevno sunce obasjalo je terasu toplom, ružičastom nijansom, a deca su jurcala lica zamrljanih čokoladom i lepljivih ruku. Psi su se vukli za njima ližući im komadiće kolača s prstiju čim bi dobili priliku.

Fernando, Rafael, Agustin, Sebastijan, Anhel i Nikito svratili su na trenutak kako bi zgrabili nešto kolača i keksa, i potom se vratili na teren kako bi nastavili igru. Santi se duže zadržao. Gledao je Sofiju kako čavrlja s majkom i tetkama u senci akacije. Voleo je kako neprestano dramatično maše rukama dok priča, kako gleda očima skrivenim iza gustih, smeđih trepavica kao da se sprema da razotkrije nešto neverovatno, ali iščekujući pravi trenutak kako bi izazvala najbolju reakciju. Znala je da je posmatra, jer su joj se uglovi usana razvlačili u samouveren osmeh. Naposljetku mu je dobacila pogled. Dvaput je zatreptao ne menjajući izraz lica. Odgovorila mu je na isti način i nasmešila se od uva do uva. Ukazao joj je da mora da bude oprezna, ali nastavila je da ga posmatra, nežnim pogledom milujući mu usne i lice. Okrenuo je glavu bojeći se da će to neko primetiti i nadajući se da će i ona učiniti isto, ali kad ju je ponovo pogledao, uhvatio ju je kako ga još uvek posmatra nagnuvši glavu na jednu stranu i setno se smešeći. Marija je pomagala deci oko sendviča i slatkiša, sekla kolač, kupila prolivene čaše narandžinog soka i jurila za psima kad bi se previše približili nanjušivši hranu. Bila je prezaposlena i nije primetila kako razmenjuju nežne poglede.

Kasno uveče seli su na klupicu pred njegovom kućom i potajno se uhvatili za ruke. Kad bi joj dvaput stisnuo ruku, poslao bi istu poruku kao i kad bi dvaput zatreptao. Drugim rečima, poručio bi joj da je voli. Ona bi potom njemu odgovorila stiskom, sve dok ne bi započeli igru ko će koga nadjačati. Svi njegovi su otišli na spavanje i u kući je bilo tiho, a napolju je zahladnelo. Približavala se jesen i smenjivala sparne noći svežim, ali ujedno i melanholičnim vetrom.

- Mogu da namirišem promenu – rekla je i privila se uz njega.
- Mrzim kraj leta.
- Oh, meni ne smeta. Volim mračne večeri pred kaminom – odvratila je i zadrhtala.

Privukao ju je k sebi i nežno joj poljubio čelo. – Zamisli kakve bismo nepodopštine mogli da radimo pred maminim kaminom – promrmljao je.

- Da. Vidiš da zima nije tako loša.
- S tobom nije. Ništa nije loše s tobom, Čofi.
- Jedva čekam da zajedno provedemo i zimu, i proleće, i leto! Želim da

ostarim s tobom – rekla je čežnjivim glasom.

– I ja s tobom!

– Čak i ako postanem *loca* poput dede?

– Pa... – zastao je oklevajući i odmahnuo glavom.

– Imam mnogo irske krvi – upozorila ga je.

– Znam, i to me zabrinjava!

– Ali rekao si da me voliš baš zato što sam drugačija!

Nasmejala se i uvukla mu nos pod bradu. Nežno joj je podigao lice i prstima pomilovao obraz.

– Ma ko te ne bi voleo? – Odvratio je s uzdahom i spustio se na njene usne. Zatvorila je oči i prepustila se poznatom opojnom mirisu.

– Hajdemo do ombua – predložila je i lukavo se nasmešila.

– A do pre dva meseca bila si tek nedužno dete – odgovorio je poljubivši joj vrh nosa.

– A ti si bio iskvareni zavodnik.

– Ma zašto je sve uvek moja greška, Čofi?

– Jer si muškarac i viteški je preuzeti krivicu za moje greške! Moraš da štitiš moju čast!

– Kakvu čast? Misliš ono što je od nje ostalo? – Zakikotao se.

– Dovoljno mi je još časti preostalo – pobunila se i nasmešila od uva do uva.

– Kako sam mogao da budem tako neoprezan? Hajdemo odmah do stabla kako bih dovršio posao! – Uhvatio ju je za ruku i izgubili su se u tami.

Sledećeg jutra probudila se s istom mučninom kao i prethodna dva jutra. Odjurila je u kupatilo, zabacila glavu u klozetsku šolju i isprovraćala sve što joj je Enkarnasion pripremila za večeru. Nakon što je oprala zube, odjurila je u maminu sobu. – Loše mi je, mama! Bolesna sam – izvestila ju je dramatičnim tonom bacajući se na veliki, beli krevet.

Ana je položila ruku na kćerkino čelo i odmahнула glavom. – Mislim da nemaš temperaturu, ali ipak ću pozvati doktora Higinosa. Verovatno je u pitanju samo virus. – Odjurila je do telefona.

Sofija je ležala na krevetu i iznenada joj se srce steglo od straha. Šta ako je zaista trudna? Ali nemoguće! Ponovo je to odlučno odbacila. Nisu li svaki put upotreбили kondom? Osim toga, naučno je dokazano da su kondomi devedeset devet posto sigurno sredstvo zaštite. Ne, nije moguće da je trudna! Ali strah se nadvio nad nju, i koliko god se trudila da odagna tu pomisao zadrhtala je od pomisli da je možda ipak ušla u preostalih jedan posto.

Doktor Ignasio Higin bio je godinama porodični lekar Solanasovih i brinuo se za sve, od Rafaelove upale slepog creva do Pančitovih ovčijih boginja. Nasmehio se Sofiji pokušavajući da je umiri i, nakon što su proćavrljali o praznicima, započeo je pregled. Postavljao joj je pitanja i svaki odgovor propratio klimajući glavom. Kad mu se staro i naborano lice namrštilo s ozbiljnošću i kad je smešak smenila zabrinutost, osetila je kako joj se srce ubrzava i poželeva da zaplače.

– Oh, doktore Higin, samo mi nemojte reći da je nešto ozbiljno u pitanju – rekla mu je molećivim glasom, a njene velike, bademaste oči ispunile su se suzama. Znala je šta će joj reći. Zašto bi se inače raspitivao za njenu menstruaciju?

Uhvatio ju je za ruku i nežno je pomilovao. Potom je odmahnuo glavom i rekao: – Sofija, nažalost, mislim da si trudna. – Znao je da nije udata. S obzirom na to da je već dugo porodični lekar, znao je i kako će porodica reagovati na vanbračnu trudnoću, posebno kad je u pitanju devojka njenih godina, a bilo joj je tek sedamnaest.

Njegove reči ostavile su je bez daha. Osetila je kako joj želudac naglo propada kao kad bi ponekad autom prešli preko velike izbočine na putu i kad bi joj otac rekao da je izgubila želudac. Ah, da ga je bar zaista *izgubila*! Naslonila se na jastuk i prepustila se jadu. Taj prokleti jedan posto! I duga poslepodneva ljubavnog vrtloga nestala su u sekundi.

– Trudna! O, *dios*, jeste li sigurni? Šta ću da radim? – Prigušeno je uskliknula i zagrizla nokat. – Šta da radim?

Pokušao je da je uteši, ali bezuspešno. Budućnost joj se rastapala pred očima, i ništa nije mogla učiniti kako bi je povratila.

– Moraš reći majci – rekao joj je kad se primirila.

– Mami? Šalite se! – Prebledela je. – Pa... znate kakva je.

Saosećajno je klimnuo glavom. Nebrojeno puta bio je u ovoj situaciji; mladim devojkama život je uništen jer je u njihovom telu narastao novi život, to čudo stvaranja koje bi zapravo trebalo slaviti. Njegove sive oči zamaglile su se poput irske zore njegovih predaka, i zažalio je što ne može pilulom da opozove Sofijino stanje.

– Ne možeš to sama da izguraš, Sofija. Moraš se osloniti na podršku roditelja.

– Pobesneće! Nikad mi neće oprostiti! Mama će me ubiti! Ne, ne mogu da joj kažem! – Spopala ju je histerija, a usta su joj se stisnula od jada i nastavila neutešno da drhte.

– Pa, šta ćeš onda da radiš? Saznaće. Ne možeš skrivati dete koje raste u tebi.

Instinktivno je položila ruku na stomak i sklopila oči. Nosi Santijevo dete! Nosi deo njega! Iako je proživljavala najgori trenutak u životu, ipak je osetila neku toplinu iznutra. I ponovo ju je spopao strah. Šta će joj roditelji učiniti? Ali, nije imala izbora. Znala je da im mora reći istinu.

– Možete li joj vi reći? – plašljivo je upitala.

Klimnuo je glavom. Već se navikao na to. Nije li jedna od najtužnijih lekarskih dužnosti saopštiti loše vesti? Ipak, ponadao se da Ana neće okriviti glasnika, što mnogi izbezumljeni roditelji čine.

– Ne brini, Sofija, biće sve u redu – nežno joj je rekao i ustao. Potom se još jednom okrenuo i dodao: – Zar ne možeš da se udaš za njega, dušo? – Ali čim je to izgovorio, shvatio je koliko je bio netaktičan. Da to može da učini, zar bi bila toliko nesrećna?

Nesrećno je odmahнула glavom. Nije bila u stanju da mu odgovori i zajecala je. Užasavala se majčine reakcije. Zašto nije imala sreće? Učinili su sve kako bi se pobrinuli da se to ne dogodi. Ostala je da čeka, užasnuta. Toliko je često dražila majku i iz zabave izostajući iz škole ili krišom odlazeći u noćne klubove s mladićima, ali sve je to bilo nebitno i smešno u poređenju s ovim. Ovoga puta majčin gnev biće i te kako opravdan. Ako sazna za Santija, ubiće ih oboje!

Vrata su se otvorila i Ana je ušla odlučnim korakom. Lice joj je bilo bledo poput Hristovog na jezivim El Grekovim slikama, usne su joj podrhtavale od besa, i Sofija joj je u očima prepoznala razočaranje.

– Kako si *mogla to* da mi uradiš? – uzviknula je piskavim irskim izgovorom, a lice joj je poprimilo purpurnu boju. – Zašto? Nakon svega što smo učinili za tebe! Šta će drugi reći? Kakva sramota! Ma šta te je samo spopalo? Kako si mogla da dopustiš da se to dogodi? Već je dovoljno što si to radila... što si to radila... van braka – promucala je – ali da pri tom još i zatrudniš! Toliko si me razočarala, Sofija!

Srušila se u stolicu i oborila oči kao da joj se gadi da gleda u obeščašćenu kćer. – Odgajila sam te u kući gde se poštuju božji zakoni, i možda on može da ti oprosti!

Sofija nije ništa odgovorila i nastavile su da sede u tišini. Anini obrazi su prebledeli, a tamnim očima zagledala se kroz prozor kao da u suvim ravnicama i vlažnom nebu traži božji znak. Očajnički je odmahнула glavom.

– Gde smo pogrešili? – Lomila je ruke. – Jesmo li te previše razmazili? Znam da su se tata i Pako prema tebi odnosili kao da si princeza, ali ja nisam. – Sofija je netremice gledala u dezen na prekrivaču pokušavajući da ga upamti. Situacija u kojoj se našla bila je potpuno nestvarna. Zar joj se zaista to događa? – Bila sam prestroga. U tome je stvar, zar ne? – nastavila je Ana potresenim tonom. – Da, bila sam prestroga. Osećala si se zarobljenom i zato si morala da prekršiš svako pravilo. Pogrešila sam. Tvoj otac mi je oduvek govorio da budem popustljivija, ali jednostavno nisam mogla. Nisam želela da me uz sve još optuže da sam loša majka...

Sofija ju je s gađenjem slušala kako trabunja. Da se to dogodilo Mariji, Čikita bi bila topla i prepuna razumevanja. Želela bi da joj pomogne i pobrinula bi se za nju. Ali njena majka je krivila sebe. Tipična katolikinja. Još će navući pokajničku kostret i posuti se pepelom. Poželela je da joj kaže da se skine s krsta, ali znala je da nije najpogodniji trenutak da iznosi svoje mišljenje.

– I, ko je otac? Ko? *Dios*, ko bi to mogao biti? Viđala si samo članove porodice!

Sofija ju je pogledala i s užasom je pustila da odgonetne istinu. Anin izraz lica postupno se promenio iz samosažaljenja u gađenje, a potom se ukočio.

– Oh, moj bože! Santi, zar ne? – odvratila je zgranuto, a njen odlučan irski naglasak udario je u tu reč s gađenjem. – U pravu sam, zar ne? Moj

bože, trebalo je da znam da će se to dogoditi! Kako mi je samo promaklo? Ogavni ste! Oboje! Kako je mogao da bude tako neodgovoran? Odrastao je! Kako je mogao samo tako da te zavede? Sedamnaestogodišnje dete? – I briznula je u plač. Sofija ju je pogledala. Tako je ružna kad plače!

– Ma kako mi je to promaklo? Kako nisam primetila da se šunjate poput lopova skrivajući svoje prljave tajne? Šta ćemo sada da radimo? Dete će verovatno biti mentalno zaostalo jer ste u bliskom srodstvu. Kako si mogla da budeš tako nastrana? Moram da obavestim Paka! Da se nisi makla dok se ne vratim!

I napustila je prostoriju zalupivši za sobom vrata. Sofija je očajnički poželeva da otrči Santiju i sve mu prizna, ali prvi put nije imala snage da se odupre majci. Ležala je nepokretno iščekujući oca.

S obzirom na to da je bila sredina nedelje, Ana je morala da prička da se Pako doveze iz Buenos Ajresa. Nije mogla telefonom da mu kaže o kakvom je problemu reč, i bio je prisiljen da iščekuje u napetosti i umire od brige sve dok nije stigao na Santa Katalinu. Kad ga je konačno obavestila, seli su i dva sata raspravljali o novonastaloj situaciji. Nakon zamorne bitke Pako je odlučio da popusti. Ana ga je uverila da će dete biti mentalno zaostalo, i odlučila je da Sofija mora da pobaci. Kad je naposletku ušao u kćerkinu sobu, ugledao ju je kako spava sklupčana na krevetu. Prišao joj je i osetio kako mu se srce slama. Još uvek je njegova princeza. Seo je na ivicu kreveta i nežno joj prošao rukom kroz kosu.

– Sofija – prošaputao je. Otvorila je oči i ugledala ga kako je posmatra s ljubavlju. Bacila mu se u naručje i zaplakala poput deteta.

– Žao mi je, tata, tako mi je žao – zajecala je drhteći od sramote i straha. Privukao ju je k sebi i počeo da se ljulja s njom u naručju pokušavajući i sebi i njoj da olakša patnju.

– U redu je, Sofija. Ne ljutim se. Ne ljutim se. U redu je. Sve će biti u redu.

Pronašla je zaštitu i utehu u njegovom naručju i s velikim olakšanjem na njega prebacila odgovornost.

– Volim ga, tata!

– Znam, Sofija, ali brat ti je.

– Ali ne postoji zakon koji bi mi branio da se udam za brata iz prvog

kolena!

– Nema to nikakve veze. Živimo u uskogrudom svetu, i kod nas se takva udaja smatra jednako teškom povredom kao udaja za brata. Bilo bi sramno udati se za Santija. Osim toga, premlada si i u pitanju je tek mladalački hir.

– Nije, tata. Zaista ga volim!

– Sofija – ponovio je ozbiljnim tonom i odmahujući glavom. – Ne možeš se udati za njega.

– Mama me prezire – odvratila je i briznula u plač. – Oduvek me prezirala!

– Ne prezire te, samo je razočarana. I ja sam razočaran. Ali razgovarali smo i učinimo ono što je najbolje za tebe, veruj mi.

– Tako mi je žao, tata – ponovila je suznih očiju.

Plašljivo je utapkala u dnevnu sobu, gde su je čekali kako bi joj saopštili odluku. Sela je u fotelju presvučenu jarkom, satenskom tkaninom i oborila pogled. Ana je ukočeno sedela na prozoru prekrstivši noge. Bila je bleđa i izgledala uvelo. Pakovo lice bilo je izmučeno od brige. Nervozno je koraćao prostorijom. Učinilo joj se da je u tih nekoliko sati ostario i posedeo. Vrata koja su vodila u hodnik i trpezariju bila su zatvorena, a Rafaelu i Agustinu, koji su umirali od radoznalosti kako bi saznali zašto je odjednom atmosfera u kući zahladnela, naredili su da se izgube. Zato su se nerado odvukli do Čikitine kuće kako bi s Fernandom i Santijem gledali televiziju.

– Odlučili smo da ne možeš zadržati dete – započeo je Pako ozbiljnim tonom, i Sofija je osetila kako joj se grlo steže. Pokušala je da se pobuni, ali ju je ućutkao pokretom ruke. – Otići ćeš na nekoliko dana u Evropu. Čim se... – Zastao je boreći se s idejom pobačaja koja će mu teško opteretiti savest. Naime, protivila se njegovoj veri i principima. – Čim ti opet bude dobro, tamo ćeš ujedno završiti studije. Nećeš se vratiti na univerzitet u Buenos Ajresu, kako smo planirali. Tako ćete i ti i Santi dobiti dovoljno vremena kako biste prerasli pubertetsku zaljubljenost. A nakon toga možeš da se vratiš kući. Niko neće saznati šta se dogodilo, razumeš? To će ostati tajna. – Namerno je prećutao da će odsesti kod njegovog

rođaka Antoana i njegove supruge Dominik u Ženevi, te studirati u Lozani, kako Santi to ne bi slučajno saznao i pošao za njom.

– Nećeš osramotiti porodicu – dodala je majka oštrim tonom, shvativši kako bi skandal mogao da naštetiti budućnosti njenih sinova i s gorčinom se prisetila nedavnih srećnih trenutaka koje je proživela s kćeri. Toliko se ponosila njom! Upravo zbog toga je razočaranje bilo još veće.

– Želite da pobacim? – ponovila je Sofija polako. Ruku je držala na stomaku i kad je spustila pogled, shvatila je da drhti.

– Tvoja mati... – započeo je Pako.

– Ah, znači ti si u pitanju – prekinula ga je okomivši se na majku. – Znaš li da ćeš zbog toga završiti u paklu? Uzorne li katolikinje! Gde su sad svi tvoji moralni principi? Ne mogu da verujem da si tako dvolična! Sprdaš se sa sopstvenom verom!

– Ne govori tako s majkom – odvratio je Pako tonom kojim se retko služio. Sofija ga je pogledala. I potom se okrenula prema Ani. Ko su ti ljudi? Više nije mogla da ih prepozna. Bili su joj potpuno strani.

– Dete neće biti normalno, Sofija. Nije pošteno doneti ga na svet – Ana joj je odgovorila pokušavajući da zadrži prisebnost. Potom se smekšala i dodala uz slabašan osmeh: – To je za tvoje dobro.

– Neću da pobacim – pobunila se Sofija. – Moje dete će biti normalno. Vi se zapravo samo brinete za porodičnu čast! Nema to nikakve veze sa zdravljem mog deteta. Mislite da niko neće saznati? Mora da se šalite! – Nasmejala se s prezirom.

– Sofija, sad si ljuta, ali s vremenom ćeš shvatiti.

– Nikad vam to neću oprostiti – odvratila je i defanzivno prekrstila ruke.

– Mislimo na tvoje dobro. Ti si nam kći, Sofija, i volimo te. Veruj nam – rekao je Pako.

– Nekad sam verovala da to mogu – odgovorila mu je ravnodušnim tonom.

Na pobačaj odlaze kurve. To je prljavo i opasno. I šta će otac Hulio reći kad sazna? Hoće li biti osuđena na večni pakao? Odjednom je poželela da je slušala njegove propovedi umesto što je sanjara o seksu i Santiju. Nekad je smatrala da je vera namenjena slaboumnim ljudima poput Soledad, kojima je potrebna nit vodilja u životu, ili pak fanaticima poput

njene majke, koja joj pribegava samo kad joj to odgovara. Ali sad se bojala da zaista *ima* boga, i da će je kazniti za sve što je učinila. Dok je tako sanjara o Santiju, vera joj se krišom uvukla u podsvest i naposljetku je izmila na površinu mučeći je u trenutku kad joj je podrška bila najpotrebnija.

– Moram da se oprostim od Santija – rekla je na kraju zagledavši se u pod.

– Ne možemo to da ti dopustimo, Sofija – odvratila je Ana hladnim tonom.

– Ne razumem zašto ne, mama! Ionako sam već trudna!

– Sofija, ne dopuštam ti da tako razgovaraš sa mnom! Ovo nije šala. Stvari su vrlo ozbiljne. Ne, ne možeš da se vidiš ni s kim pre odlaska – odlučno je ponovila popravljajući donji deo haljine.

– Tata, to nije pošteno! Kako može naštetiti ako ga vidim? – odvratila je preklinjući ga i ustajući iz fotelje. Pako se zamislio. Prišao je prozoru i bacio pogled prema *pampi* kao da će mu nepregledni predeo pružiti odgovor. Nije mogao da gleda u kćer jer se osećao krivim. Znao je da je trebalo da se odupre supruzi, ali je isto tako znao da će je zauvek izgubiti ako to učini. Nije li njihov odnos bolji u poslednje vreme? Nije predstavljala toliki problem Sofijina veza koliko njegova afera iz 1956. Znao je da Ana misli kako su oboje izneverili njeno poverenje. Vidi joj u očima koliko je povređena. Ponovo je u pitanju taj njen prokleti osećaj izdvojenosti. Ne, nije imao izbora, morao je da se povinuje.

– Mislim da je tvoja majka u pravu, Sofija – rekao je ne okrećući se. – Sutra ujutru otići ćeš s Hasintom u Buenos Ajres. Idi da se spakuješ. Neće te biti neko vreme...

Ostao je bez glasa, ali nije osetila sažaljenje. – *Neću* otići dok se ne pozdravim sa Santijem – povikala je. Lice joj je bilo crveno od besa. – Uopšte vam nije stalo do mene! Mislite samo na svoju glupu porodičnu reputaciju! Kako to može biti važnije od osećanja vaše rođene ćerke? Mrzim te! Mrzim vas oboje! – Izjurila je iz sobe na terasu i nije s zaustavila sve dok nije stigla do stabala. Naslonila se na koru i zajecala na nepravdu koja vlada u svetu. Bacila je pogled prema ljubljenoj Santa Katalini, i srce joj se ispunilo samo mržnjom.

Kad se vratila u kuhinju, čula je roditelje kako se svađaju u dnevnoj sobi. Majka je glasno jecala i vrištala na njenog oca na engleskom. Nije želela da ih sluša.

– Soledad – prošaputala je.

Sluškinja je podigla glavu s hrane koju je pripremala i ugledala je kako stoji na pragu u suzama. – Šta se dogodilo? Šta se dogodilo? – odvratila je nežno i odmah pohitala. Iako je Sofija bila viša od nje, snažno ju je zagrlila.

– Oh, Soledad! U strašnoj sam nevolji! Hoćeš li mi pomoći? – Oči koje su samo sekundu ranije bile bez sjaja, ponovo su iskrile uzbuđenjem. Skovala je plan, zgrabila olovku i zapisala kratku poruku.

– Oduzmi ovo što pre Santiju! I pazi da niko ne vidi!

Soledad je bila oduševljena što može da bude deo tajnog plana. Namignula joj je i ugurala poruku u džep na prljavoj kecelji.

– Idem odmah, senjorita Sofija! Nemojte brinuti! Senjor Santjago dobiće to pismo za sekund! – I izletela je iz kuhinje.

Kad su Rafael i Agustin stigli u Čikitinu kuću, s velikim uzbuđenjem su obavestili rođake da je Sofija opet nagrabusila.

– Već je nedeljama to čeka – Agustin se zlorado radovao.

– Nije istina – odvratila je Marija. – Tvoja majka je pre nekoliko dana rekla kako se dobro slažu. Nemoj biti takav!

– Šta misliš, koliko će dugo razgovarati? – upitao je Santi zabrinuto.

– Ne predugo. Poznajući Sofiju, verovatno će izleteti sa spakovanim koferima – odvratio je Rafael paleći televizor i spuštajući se na sofu. – Marija, hajde budi dobra i donesi mi piće!

– U redu – uzdahnula je. – Šta želiš?

– Pivo.

– Jedno pivo. Želi li neko drugi nešto?

Santi je stajao odmah do prozora gledajući u sopstveni zabrinuti odraz u prozoru. Svi su seli pred televizor, ali on nije mogao da gleda program. Nakon pola sata čekanje ga je izludelo i izleteo je napolje. Dok je izlazio na

terasu, ugledao je Soledad. Bila je zajapurena i znoj joj se cedio s lica. Odlučno je koračala prema njemu.

– Soledad, kuda ćeš? – upitao ju je. Mučio ga je loš predosećaj.

– *Gracias a Dios, gracias a Dios* – odgovorila je i uzbuđeno se prekrstila. – Senjorita Sofija vam šalje pismo. Rekla mi je da vam ga lično uručim! Sva je u suzama! Evo! – Nervozno je potapkala čelo belom maramicom.

– Šta joj se dogodilo? – upitao je shvatajući konačno da je situacija ozbiljna.

– Ne znam, senjor Santjago. Ništa ne znam. Sve vam piše u pismu. – I pre nego što je uspeo da sroči odgovor, izgubila se poput prikazanja među drvećem.

Izašao je pod svetlo verande i rastvorio poruku, na kojoj je pisalo samo: *Nadimo se pod ombu stablom u ponoć.*

19.

Prestala je da plače. Ležala je na krevetu i strpljivo čekala pomirivši se sa sudbinom. Vreme je sporo proticalo, ali znala je da će ponoć naposljetku doći. Gledala je kako se rastinje njiše na vetru hipnotišući je i otupljujući bol.

Na kraju je ustala, uzela bateriju iz kuhinje i, poput ratnog zarobljenika, iskrala se napolje. Kretala se poput pume probijajući se tihim koracima kroz tamu do ombu stabla. Bolnog srca je pojurila kroz park. Bila je snažna u donošenju odluke, ali slaba kad je bilo potrebno suočiti se s neizbežnom sudbinom. Imala je osećaj da glumi lik u tragičnoj školskoj predstavi, i premda ju je dramatičnost privlačila, nije mogla da se pomiri sa svojom ulogom u njoj u stvarnosti.

Učinilo joj se da joj treba više vremena nego obično da stigne do stabla. Ubrzala je korak. Kad mu se konačno približila, uočila je drhtavo žuto svetlo. Santijeva baterija! Plesala je u vazduhu poput džinovskog crva. Santi se nervozno šetao.

– Santi – izgovorila je bez daha i bacila mu se u naručje. – Znam sve! Saznali su i nameravaju da me pošalju odavde! – Uplašila se da će ih razotkriti i neće stići da mu objasni.

– Šta? Ko je saznao? Kako? – Ostao je zbunjen. Znao je da nešto nije u redu jer je osetio paniku u njenom glasu, ali ipak nije mogao da poveruje da je istina izbila na videlo. – Smiri se! Niko nas neće ovde pronaći! Sve je u redu – pokušao je da zvuči sabrano, ali znao je da je moćna sudbina naposljetku ipak uspela da ih slomi.

– Ne, nije! Šalju me u Švajcarsku – šalju me odavde! *Mrzim ih!*

– Kako su saznali?

Na uobičajeno impulsivan način poželela je da mu kaže da je trudna, ali se zaustavila na vreme. Roditelji su je upozorili da nikome ne kaže. Štaviše, izričito su joj to zabranili. Ako mu prizna, verovatno to neće moći da zadrži za sebe. Odjuriće njenima poput kauboja i zahtevati svoja prava kao otac deteta. A ko zna šta bi oni potom mogli da učine? Još uvek je

zakonski obavezna da ih sluša. Mogli bi da je pošalju nekuda i zabrane joj da se ikada vrati. Dok je u Argentini, prepuštena im je na nemilost. Ne, još ne može da mu kaže! Javiće mu se pismom iz Ženeve, kad budu dovoljno daleko i kad više ne budu mogli da intervenišu. Boreći se protiv čežnje da podeli tugu s njim, pomirila se s tim da mora još neko vreme da krije istinu.

– Saznali su – ponovila je – i besni su. Poslaće me od kuće kako bih te prebolela. – Nesrećno je zajecala i zagledala se u tamu pokušavajući da u njegovim očima pronade potvrdu njegove ljubavi, ali sve što je mogla da vidi bile su dve mračne rupe.

– Ali, Čofi, dopusti mi da porazgovaram s njima. Ne mogu samo tako da te pošalju. Neću stajati sa strane i dopustiti im da to učine – ljutito je prošaputao. Odlučio je da pobedi snage koje su bile spremne da ih razdvoje.

– Oh, kad bi bar mogao! Neće te saslušati, Santi. I na tebe su jednako ljuti kao na mene. Da znaš šta mi je samo majka rekla. Mislim da je oduševljena što će me se naposljetku rešiti.

– Neću im dopustiti da mi te oduzmu! Ne mogu da živim bez tebe, Sofija – jauknuo je, a njegov glas tužno je odjeknuo u mraku.

– Oh, Santi, moraš to da prihvatiš! Oboje moramo.

– Ali... to nema smisla – ljutito je odvratio. – Nemaju dokaza. Otkud su tako uvereni? Ko nas je video?

– Ne znam. Nisu mi rekli – odvratila je stideći se što može da ga laže s takvom lakoćom.

– Poći ću s tobom! Zajedno ćemo se pokupiti i započeti nov život negde daleko! Budimo realni, ionako bismo morali pre ili kasnije da okončamo vezu. Ovde nas ne iščekuje nikakva budućnost!

– Napustio bi Santa Katalinu zbog mene? – Bila je zapanjena njegovom odanošću.

– Da, napustio bih je. Već sam to učinio. Ali ovoga puta neću se vratiti – odgovorio je ozbiljnim tonom.

– Ne možeš to da učiniš – uzdahnula je i odmahnula glavom. – Voliš Argentinu koliko i ja. Ne bi mogao da odeš i nikad se više ne vratiš. Osim toga, smrtno bi povredio roditelje.

– Zajedno smo se uvalili u ovo, Čofi. Neću ti dopustiti da sama

preuzmeš krivicu! Zaboga, potrebno je dvoje ljudi za aferu, i zato dopusti da i ja budem proganjan zajedno s tobom!

– Ali šta će ti roditelji reći? – Znala je da će Čikita umreti od tuge.

– Učiniću ono što želim. Nije mi potrebno dopuštenje roditelja da bih napustio zemlju.

– Ali meni jeste – odvratila je s jadom.

– U redu. Onda pristani na plan, a ja ću doći kasnije i pronaći te – rekao je i ščepao je za nadlaktice. Trgla se od bola.

– Santi... zar bi zaista bio spreman sve da izgubiš zbog mene?

– Sve ću učiniti za tebe, Čofi!

– Ali ovde te iščekuje budućnost. Ako pođeš sa mnom, nećemo moći da se vratimo. Moraš biti spreman da zauvek napustiš svoje!

– Onda ću ih zauvek napustiti. Volim te. Zar ne razumeš da si *ti* moja budućnost? Nisi neka neuhvatljiva fantazija, Čofi. Ti si moj život! – I kad je izgovorio te reči, shvatio je da je ona zaista sila koja ga pokreće. Bilo je potrebno da ih zadesi neko zlo kako bi shvatio koliko je voli i koliko mu je potrebna. Sve što voli na Santa Katalini raspašće se bez nje poput tela lišenog vazduha. Ona je snaga koja sve drži u životu. Bio je uveren u to, i znao da je ne namerava da je izgubi.

– U redu. Ako to zaista misliš, hajde da napravimo plan – rekla je i osetila kako joj se srce ponovo budi. – Čim dođem u Švajcarsku poslaću ti pismo i reći ti gde se nalazim, a onda možeš da dođeš! – Oboje su se nasmešili s olakšanjem jednostavnosti tog plana.

– U redu, ali možda će pokušati da nam presretnu pisma. Moramo biti na sve spremni. Ako se poverim Mariji, mogla bi njoj da pišeš.

– Ne – odmah se pobunila i nežno dodala: – Ne. Ne možemo nikome da verujemo. Samo sebi. Tražiću nekog drugog da napiše adresu. Slaću pisma iz druge države ako bude potrebno. Ne brini. Napisaću ti bezbroj pisama. Ne mogu ih doveka presretati, zar ne?

– Volim te – promrmljao je i, premda nije mogla da mu vidi oči, znala je šta oseća. Poput fosforescentnih vibracija njegova osećanja su isijavala iz svake njegove pore i omotavala se oko nje poput vrućih pipaka privlačeći je k njemu.

– I ja tebe volim — zajecala je i počela da ga ljubi. Držali su se jedno

drugoga bojeći se da će ih sudbina zauvek rastaviti ako se razdvoje, i da se onda više nikad neće pronaći. Dugo su plakali ne govoreći ništa. Sve što se moglo čuti bilo je neprestano cvrčanje cvrčaka koje je ispunjavalo okolnu tišinu.

– Poželimo nešto – rekao je naposljetku odmičući je od sebe.

Ugurao je ruku u džep.

– Šta?

– Da ćemo jednog dana opet stajati ovde, možda mnogo stariji i da ćemo tada nastaviti da živimo zajedno prihvaćeni od drugih.

– Ne veruješ u želje – odvratila je i gorko se nasmejala.

– To nam je poslednja nada, Sofija. Spreman sam da pokušam bilo šta.

– Do kraja života! Urežimo imena – prošaputala je. – S kao Santi i S kao Sofija.

Stajali su grčevito držeći nož. Santijeve veće i grublje ruke prekrivale su njene. Primetila je da drhte. Kad su dovršili urezivanje, usmerili su svetlo baterije na inicijale i tiho poželeli želju.

– Nećeš me zaboraviti? – upitao ju je ostajući bez glasa. Potom je naslonio glavu na njen vrat. Ponovo je osetila njegov miris i zatvorila oči pokušavajući da produži taj dragoceni trenutak.

– Oh, Santi, čekaj me! Neće to dugo potrajati. Molim te, čekaj me. Pisaću ti. Obećavam! Veruj mi – zajecala je naprežući oči u tami kako bi upila svaku pojedinost njegovog lica i mogla da ga se priseća kad bude hiljadama kilometara daleko.

– Čofi, ima toliko mnogo stvari koje želim da ti kažem a koje je već odavno trebalo da ti kažem. Pobegnimo nekud i venčajmo se – rekao je i stidljivo se nasmejao. – Znam da ovo nije baš idealan trenutak, ali ako te ne zaprosim, žaliću to ceo život. Hoćeš li se udati za mene?

Nežno se nasmešila. – Da, udaću se za tebe, Santi – odvratila je i poljubila njegovo uzbuđeno lice pitajući se je li to moguće s obzirom na prepreke koje ih okružuju.

– Nemoj zaboraviti da mi pišeš – podsetio ju je.

– Neću. Obećavam!

– *Bueno*, draga moja, onda zbogom dok se opet ne vidimo, a videćemo se i zato ne budimo tužni.

Poslednji put su se zagrlili i potom u tišini vratili svako svojoj kući, a srca su im kucala u nadi da će na kraju ipak biti zajedno.

20.

Jednog trenutka Sofija je bila tu, drugog više nije. Marija je odjurila do rođaka kad joj je majka saopštila vest i zatražila objašnjenje. Anine oči bile su crvene i delovala je izmučeno. Objasnila joj je da je Sofija otišla u posetu prijateljima u Evropi, gde će ujedno završiti licej. Neko vreme neće je biti. Loše joj je išlo u školi jer joj je Buenos Ajres previše odvlačio pažnju, te su je za kaznu poslali van zemlje. Rekla je da joj je žao što nisu imale vremena da se oprostite, ali odlazak je bio sređen u poslednji trenutak.

Naravno da joj Marija nije poverovala. – Mogu li da joj pišem? – upitala ju je na ivici suza.

– Mislim da ne, Marija. Treba da bude odvojena od svega što joj je ovde odvlačilo pažnju. Žao mi je – odgovorila je Ana prekidajući razgovor i napuštajući prostoriju napućenih bledih usana. Kad je Marija primetila da ona više ne ispija čaj na terasi s njenom majkom, znala je da se nešto dogodilo.

Vikend nakon što je Sofija nestala bez objašnjenja, Pako je otišao na jahanje s bratom Migelom kako bi mu objasnio šta se dogodilo. Bilo je rano jutro, visoka trava je sjajila na bledom svetlu, a poneki *vizcacha* bi sanjivo projurio preko nizije. Pako i Ana su odlučili da ne otkriju da je Sofija trudna. Nisu mogli da rizikuju skandal. Zato je Pako rekao Migelu da su Sofija i Santi bili zaljubljeni i da su započeli seksualnu vezu.

Migel je bio zaprepašćen. Nije mogao da poveruje da je njegov sin odlučio tako nisko da se spusti. Nije ga užasavalo što su se zaljubili jedno u drugo. Znao je da su takve stvari moguće. Ali da imaju seksualne odnose, to je bilo neodgovorno i neoprostivo! Okrivio je sina. – Stariji je i znao je da to ne sme da radi!

Kad su se za nekoliko sati vratili kući, bio je bled od besa. Odlučno je ušao u kuću i odmah se suočio sa Santijem.

– Ovo što nameravam da ti kažem neće se proširiti izvan kuće. Razumeš? – zarežao je stisnuvši šake od besa.

Čikita je briznula u plač kad je čula o čemu je reč. Znala je šta će to

učiniti njihovoj porodici. Njen odnos s Anom postaće zategnut. Osećala se krivom što je njen sin počinio takav prestup. Ali ga i očajnički sažaljevala, mada ni s kim nije podelila ta svoja osećanja.

Migel i Čikita su znali da je Sofija u Ženevi s rođacima, i složili su se s Pakom i Anom da će to kriti kako bi ljubavnici preboleli mladalačku zaludenost. Ne smeju neko vreme da budu u kontaktu, i pobrinuće se da Santi ne piše Sofiji. Iako ih je preklinjao, nisu mu odali gde je odsela.

Ana je bila toliko pogođena da se potpuno povukla u sebe. Predala se obavljanju kućnih i vrtnih poslova, i odbijala je da prima posete. Osećala je stid, i bila zahvalna bogu što je Ektor mrtav i ne može da vidi njeno poniženje. Pako ju je nežno podsećao da život mora da se nastavi dalje, i da ne može zauvek da se skriva. Ali kad god bi to rekao podstakao bi svađu, koja bi se završila tako što bi Ana u suzama napustila prostoriju odbijajući dalji razgovor.

Nakon dve nedelje odlučila je da se javi Sofiji sabranim tonom i pojasni joj zašto su je poslali u Evropu. *Još malo, dušo, i vratićeš se na Santa Katalinu, a cela zbrka biće zaboravljena*, pisala joj je s ljubavlju jer se osećala krivom. Ali, ni nakon trećeg pisma Sofija joj nije odgovorila. Ana to, naravno, nije mogla da shvati. Pako joj se takođe javio i nastavio da piše još dugo nakon što je njegova žena odustala. – Šta mogu ako ne želi da odgovori? Neću uzalud da trošim mastilo. Ionako će uskoro da se vrati! – rekla mu je Ana ljutito. Međutim, prolazili su meseci a od Sofije ni reči; čak ni Paku.

Čikita je pokušala da se vidi s Anom, ali se ona povukla u kuću čim je videla kako dolazi. Nekoliko puta ju je nazvala i svaki put je bila odbijena. Tek kad joj je napisala pismo preklinjući je da porazgovaraju, Ana je popustila i pristala na posetu. U početku je atmosfera bila teška. Sedele su jedna nasuprot drugoj, a tela su im bila ukočena kao da su spremne da se bace jedna na drugu, i razgovarale o svakodnevnim stvarima, poput Pančitove školske uniforme, kao da se ništa nije dogodilo, ali gledale su se umornim i staklastim očima. Nisu dugo mogle da glume. Naposletku se Čikita slomila i briznula u plač. – Oh, Ana, toliko mi je žao! Sve je to moja greška – rekla joj je izbacujući ruke prema njoj i preklinjući je. Ana je obrisala suzu s obraza.

– I meni je žao. Znam da Sofija ume da bude prepredena. Oboje su krivi – odvrtila je. Zapravo je želela da okrivi Santija, ali znala je da i Sofija mora da snosi deo odgovornosti.

– Kako nisam predosetila šta će se dogoditi? Trebalo je da budem obazrivija – nastavila je Čikita žalosnim tonom. – Mislila sam da jednostavno zajedno provode vreme, ništa drugo. Uvek su to radili. Nismo mogli znati da se ponašaju neodgovorno.

– Znam. Važno je da Sofija provede nekoliko godina ne održavajući kontakt ni sa kim. Kad se vrati, ta će ih zaludenost proći.

– Verovatno će misliti kako su se glupavo ponašali – rekla je Čikita s nadom. – Mladi su. To je tek klinačka ljubav!

Ana se ukočila. – Tako se klinci ne ponašaju, Čikita. Telesni čin vođenja ljubavi nema veze s mladalačkom zaludenošću i ne smemo to da zaboravimo – grubo je odvrtila.

– U pravu si. Ne smemo tome umanjivati važnost – pokorno se složila Čikita.

– Santi ima seksualnog iskustva, a Sofija je, uprkos svim njenim gresima, bila nevina i ostala bi to do venčanja. Neka joj bog pomogne – uzdahnula je melodramatično. – Sad će suprug morati da je prihvati kakva jeste. Korišćena roba.

Čikita je poželela da podseti svoju jetrvu da su u pitanju sedamdesete i da se na seks gleda drugačije nego u njeno vreme. Nije li se šezdesetih dogodila najvažnija seksualna revolucija? Ali Ana je smatrala da nije stigla da se proširi iz Evrope u Argentinu. „Evropljanke mogu da se spuste na nivo obične drolje“, jednom se oštro obrecnula. „Ali moja kći će biti dama prve bračne noći!“

– Santi stvarno ima iskustva. Isto tako je muško, i zato u potpunosti preuzimam odgovornost. Ne znam kako da ti se izvinim. Zapravo bi on trebalo da dođe i lično to učini – rekla je Čikita, spremna da učini bilo šta kako bi poppravila loše odnose.

– Ne želim još da ga vidim, Čikita – odbrusila je Ana. – Moraš shvatiti da sam na ivici nerava. Ne mogu još da se suočim sa čovekom koji mi je zaveo kćer.

Čikitina donja usna je zadrhtala, i čvrsto je stisla zube suzdržavajući se

da se ne baci u Santijevu odbranu. Odlučila je da pređe preko njenih reči da bi se pomirile.

– Obe patimo, Ana – diplomatski joj je rekla. – Ne vređajmo se zato optužbama. Šta je učinjeno učinjeno je, i ne možemo povratiti vreme, iako bih dala sve na svetu da to mogu da učinim!

– Da, i ja isto – odgovorila je Ana razmišljajući o protraćenom životu. – Neka mi bog oprost! – dodala je glasom koji joj se oteo duboko iz grla. Čikita se namrštila. Izgovorila je te reči gotovo šapatom. Je li trebalo da ih čuje? Nasmejala joj se i oborila pogled. Iako je razgovor bio mučan, uspele su da ga izdrže i, kad se konačno vratila kući, izmučena Čikita je legla na krevet i zaspala. Ponovo su uspostavile komunikaciju, ali znala je da će biti potrebne godine da se njihov odnos vrati u normalu.

Agustinu i Rafaelu bilo je rečeno da se Sofija zaljubila u Santija i da su je poslali u Evropu kako bi ga prebolela. Otac to nije prikazao kao tragediju, ali nagađali su da je reč o nečemu mnogo ozbiljnijem ako je morala da napusti zemlju. Sigurno je u pitanju bilo više od zaljubljenosti. Rafael se u sestrinu odbranu suočio sa Santijem, i okrivio ga da je bio neodgovoran. Bio je stariji, imao priliku da živi van zemlje i nije trebalo da je podstiče ni na šta. Ona je još dete. Uništio joj je budućnost. – Kad se vrati, ne želim da te vidim u njenoj blizini, razumeš? – Ali Rafael nije znao da Sofija ne namerava da se vrati i da se Santi sprema da odleti k njoj i pridruži joj se čim mu to odobri.

Agustin je uživao u skandalu. Cvetao je zbog intrige i trača. Znao je da leži u travi i analizira situaciju s Anhelom, Sebastijanom i Nikitom. Čak se i potrudio da postane blizak sa Santijem, nadajući se da će mu se poveriti i ispričati sve pojedinosti njihove veze. Je li to bila veza? Jesu li zaista spavali? Šta su njegovi roditelji rekli? Šta će učiniti kad se Sofija vrati? Voli li je? Ali ostao je razočaran jer mu Santi nije ništa otkrio.

Fernando je bio oduševljen što mu je brat u nevolji. Konačno je pao s pijedestala. Više nije zlatni heroj! A Sofija? Ona ga je ionako oduvek nervirala, što se neprestano prenemagala, ubacivala im se u polo utakmice i motala se u Santijevom društvu. Njih dvoje su uvek druge gledali s visine i zaslužili su to. Jednim udarcem ubio je dve muve, i osećao se desetak centimetara višim.

Koliko god se trudio da prikrije jad, na Santijevom licu moglo se pročitati koliko pati. Šepanje mu se pogoršalo, a noći je provodio u suzama. S nestrpljenjem je iščekivao Sofijino pismo, kako bi mogao da joj se pridruži. Želeo je da ga uveri kako ga još uvek želi. Želeo je da joj kaže da je čeka. I da je voli.

Kad je Marija naposljetku saznala da su joj brat i rođaka bili ljubavnici, izdrala se na majku: – Zašto mi nisi rekla, mama! Morala sam to da saznam od Enkarnasion! I to poslednja! Zar nisi imala poverenja u mene?

Bila je besna na strinu i strica i izbegavala ih, a brata je krivila što joj je prijateljicu uvalio u nepriliku. Iščekivala je pismo u kojem će joj se Sofija izviniti što se nisu oprostile i što joj se nije poverila. Bila je zaprepašćena što ništa nije posumnjala, ali kad se zamislila nad proteklim letom, s tugom se prisetila koliko je bila suvišna u njihovom odnosu. Često su je isključivali i ostavljali da se igra s Pančitom. Znali bi sami da odu na jahanje ili tenis. Ali nije se bunila jer se navikla na to tokom godina. Oduvek je bila zahvalna kad bi je uključili u druženje i ponizno bi prihvatila kad bi je odbili. Ne, zapravo nije bila iznenađena što to nije primetila, jer nije bila jedina. Niko drugi nije uočio da se nešto među njima događa.

Sofija je oduvek bila prepredena, ali Marija nije očekivala da će ikad postati žrtva neke od njenih spletki. Setila se svađe nekoliko godina ranije, kad joj je Sofija priznala da je zaljubljena u Santija. Da ju je saslušala i pokušala da razume, bi li joj se onda poverila? Pomirila se s činjenicom da je delimično kriva što je Sofija krila od nje vezu sa Santijem, ali još uvek je bila ljuta i ljubomorna, i to je potrajalo nedeljama. Čekala je da joj se javi pismom.

Mesec dana kasnije, kad je na njihovu adresu u Buenos Ajresu konačno stiglo pismo, nije bilo naslovljeno na nju, već na Santija. A on se šetao svakog jutra, nesrećan poput medveda zarobljenog u kavezu, nadajući se da će ga tanka, plava koverta izvući iz očaja. Migel je uputio Čikitu da pregleda pristiglu poštu i izvadi sva pisma koja bi mogla biti od Sofije pre nego što on uspe da ih pronade. Čikita nije mogla da gleda kako joj sin sve više tone u samoću i tugu, te je počela namerno da ih ostavlja na stolu dovoljno dugo kako bi ih uočio.

Santi je bio zahvalan majci, iako nikad nisu otvoreno razgovarali o tome. Oboje su se pretvarali. Svako jutro bi proverio pisma, uglavnom naslovljena na njegovog oca, i gledao kako njegova nada bleedi sa svakim pismom koje bi preskočio. Ono što Santi i Čikita nisu znali jeste da i Marija svako jutro proverava pristiglu poštu pre odlaska na fakultet, a pre nego što je vratar odnese u njihov stan.

Kad je ugledala pismo, uzela ga je i proučila rukopis. Nije bio Sofijin, a na koverti se nalazila francuska poštanska marka, ali je nagađala da je sigurno od nje. Koga drugog poznaje u Francuskoj? Očigledno je reč o ljubavnom pismu i očigledno je bilo napisano i poslato kako niko ne bi mogao da ga otkrije. Ponovo se osetila isključenom i povređenom. Zapanjujuć bol stegao joj je grlo i oduzeo dah. Toliko je bila besna da nije mogla da zaplače. Ljubomora ju je savladala i progutala u jednom zalogaju, i poželeva je da vikne koliko je nepravedno to što čine. Zar joj nije prijateljica? Kako je mogla tako bešćutno da joj okrene leđa? Nije li joj, naposljetku, bila najbolja prijateljica? Zar se to ne računa?

Uvukla se u spavaću sobu i zaključala vrata. Skinula je cipele i legla na krevet uguravši noge ispod pokrivača. Dugo je proučavala pismo pitajući se šta da učini. Znala je da bi morala da ga preda Santiju, ali bila je toliko besna da nije mogla trezveno da razmišlja. Neće im dopustiti da se izvuku. Neka pate koliko ona pati. Rastrgnula je kovertu i izvukla pismo te odmah prepoznala Sofijin neuredan švrakopis. Pročitala je prvu rečenicu. *Mojoj ljubavi.* Okrenula je list kako bi se uverila da je pismo zaista Sofijino. Da, njen potpis. *Srce mi tuče u iščekivanju tvog skorog dolaska. Da mi nisi obećao doći, mislim da ne bi kucalo.* A nakon toga: *Čofi.*

Tako znači! Santi namerava da joj se pridruži. Ali ne može da ode. Ne može i on da je napusti! Ne oboje! Zar su isplanirali zajedno da pobegnu i nikad se više ne vrate? Šta će mama i tata pomisliti? Umreće od tuge. S gorčinom je zaključila da ne može to da dopusti. Ako ode, Santi nikad više neće moći da se vrati u Argentinu i žaliće svoju odluku dok je živ. Nijedno od njih neće moći da se vrati. Odlučila je da skuje plan, i srce joj se odmah usplahirilo. Ako spali pismo, Sofija će pomisliti kako je promenio mišljenje. Izdržaće tri godine u Evropi, preboleti ga i vratiti se kako je isplanirala. S druge strane, ako Santi sad krene za njom, nijedno se od njih

dvoje nikad više neće vratiti, a ne može da podnese da ih oboje izgubi.

Zapisala je Sofijinu adresu u dnevnik, i to unatraske, za slučaj da Santi odluči da joj prekopa po stvarima. Vratila je potom pismo u koverat. Nije pročitala ostatak. Nije mogla da se prisili da pročita pojedinosti njihove veze, čak ni kako bi zadovoljila znatiželju. Izašla je na balkon s kutijom šibica i zapalila pismo. Potom ga je spustila u saksiju cveća i ostavila da izgori, sve dok na kraju nije preostala samo gomilica paperjastog pepela, koju je ugurala u zemlju. Potom se sklupčala, zabila glavu u ruke i briznula u plač. Znala je nije smela to da učini, ali pokušala je da uveri sebe kako će joj na kraju oboje biti zahvalni. Nije to činila samo radi sebe, već radi njih i svojih roditelja, kojima bi slomilo srce kad bi ih Santi zauvek napustio.

Mrzela je Sofiju, ali je istovremeno čeznula za njom. Nedostajala joj je. Nedostajale su joj njene promene raspoloženja, njena razdražljivost, oštar um i bespoštedan humor. Osećala se povređenom i izneverenom. Zajedno su odrasle i sve su delile. Sofija je oduvek bila sebična, ali nikad je pre nije isključivala. Ne ovako. Zašto joj se ne javlja? Zar joj uopšte nije važna? Zar njen glas nema nikakvu vrednost? Gadila joj se pomisao da je bila tek njeno odano kuće, koje je pratilo u stopu, i čija se vernost ne ceni. E pa, sad je gotovo i sad će patiti onoliko koliko ona pati! Sad će saznati kakav je osećaj odnositi se prema nekome kao da ne vredi ni pišljivog boba. Kad je posle shvatila šta je učinila, spopala ju je užasna griža savesti, i zaklela se sebi da nikome neće priznati. Pogledala je svoj odraz u ogledalu i više nije mogla da se prepozna.

A kad je stiglo novo pismo, nedugo nakon prvog, osetila je kako joj želudac izjeda krivica. Nije očekivala da će se ponovo javiti. Na brzinu ga je sakrila na dnu torbe, i posle osudila na smrt kao i prethodno. Nakon toga vrebala je poštu svako jutro s prepredenošću profesionalnog lopova. Uhvaćena u zamku zbog pređašnjih prevara, jednostavno više nije mogla da se zaustavi.

Vikendi više nisu bili isti otkako je Sofija otišla. Sve što je preostalo nakon njenog odlaska bio je gorak talog i neprijateljstvo dve porodice, koje je pretilo da uništi njihovo brižljivo negovano jedinstvo. Leto se povuklo i nastupila je zima. Vazduh je mirisao na spaljeno lišće i vlažnu zemlju, a atmosfera na farmi bila je melanholična. Obe porodice su se zatvorile svaka

u svoju kuću. Subotnji *asado* isprala je kiša i uskoro je spaljena zemlja, gde su nekad pravili roštilj, postala tek lokva blatnjave vode simbolizujući kraj jednog razdoblja.

Kako su se nedelje pretvarale u mesece, Santi je postajao sve očajniji. Nije mogao da stupi u kontakt sa Sofijom, i zapitao se šta je sprečava da mu se javi. Sigurno je to deo strategije da ga preboli. Njegova majka je bila saosećajna, ali realna. Posavetovala ga je da nastavi svoj život i zaboravi na nju. Ima još mnogo devojaka. Otac mu je rekao da „prestane da se duri“. Uvukao se u nevolju i šta sad? „Svima nam se to događa u određenom razdoblju života. Trik je progurati se i izvući. Zakopaj se u studije, i posle će ti biti drago što si to učinio.“ Bilo je očigledno da su oboje bili duboko razočarani njime, ali bilo je besmisleno prisiljavati ga da još više pati. Znali su da su ga već dovoljno kaznili.

Sofija mu je ispunjavala svaki trenutak, bilo da je spavao i mučno sanjao, ili ljutito jahao nizijom. Provodio je svaki vikend na farmi ponovo prolazeći njihovim stazama i nostalgично prelazeći rukom preko simbola urezanih u koru ombu stabla. Mučio se sećanjima. Sklupčao bi se poput deteta i plakao sve dok više ne bi ostao bez snage.

U julu te godine Huan Domingo Peron, predsednik republike Argentine, umro je nakon svega osam meseci provedenih na vlasti, a nakon što se vratio iz izgnanstva u oktobru prethodne godine. Voljen ili preziran, Peron je bio u žiži javnosti trideset godina. Telo mu nije bilo balsamovano, a sahrana je bila jednostavna i organizovana prema uputstvima koje je ostavio. Njegova druga supruga, Isabel, zauzela je predsednički položaj, nakon čega se zemlja strmoglavila u propast. Bila je intelektualno ograničena i oslanjala se na makijavelističkog savetnika, bivšeg policajca i astrologa, Hozea Lopeza Regu, nazvanog „El Mago“ (čarobnjak), koji je tvrdio kako može da probudi mrtve i razgovara s arhanđelom Gabrijelom. Čak joj je pomagao prilikom držanja govora nemo joj oblikujući reči, koje mu je navodno *izgovarao* Peronov duh. Ali zemlja je krvarila na sve strane. Ni Isabel ni Lopez Rega nisu to mogli da zaustave. Kad su se gerilci pobunili, dočekale su ih El Magove jedinice smrti. Pako je

predviđao da će predsednica vrlo skoro biti svrgnuta.

– Nekada je plesala u noćnom klubu, i nije mi jasno šta radi u politici. Zašto se ne bavi onim u čemu je dobra?

I bio je u pravu. U martu 1976, Isabel je vojnim pučem svrgnuta s vlasti i stavljena u kućni pritvor. Pod zapovedništvom generala Videle, nastavljen je krvav rat protiv svakoga ko bi im se suprotstavio. Vojska je skupljala, mučila i ubijala ljude osumnjičene za subverzivno ponašanje i delovanje protiv vlade. Započelo je razdoblje terora.

21.

Ženeva, 1974.

Sofija je sedela na klupici koja je gledala na duboko i plavo ženevsko jezero. Ali njene zakrvaljene i natečene oči bile su prikovane za daleke planine. Iako je nebo bilo vedro i predivno poput različka, bilo je poprilično hladno. Sedela je u kaputu od ovčje kože i vunenoj kapi i drhtala. Dominik je pokušala da je nagovori da nešto prezalogaji. Šta će Santi reći kad je vidi jadnu i nikakvu? Ali nije joj bilo do hrane. Počeće da jede čim joj stigne njegovo pismo.

U Ženevu je došla početkom marta. Bila je to njena prva poseta Evropi, i odmah su je zapanjile razlike na koje je naišla. Grad je bio preterano uredan, a ulice čiste i ravne. Izlozi radnji bili su obrubljeni bleštavim mesingom, a njihova unutrašnjost luksuzno uređena i namirisana. Svi su vozili moderne automobile, a kuće nisu bile unakažene burnom istorijom poput građevina u Buenos Ajresu. Ali, uprkos urednosti i sjaju, Sofiji je nedostajala luda razigranost njenog rodnog grada. Restorani su se u Ženevi zatvarali u jedanaest, a u Buenos Ajresu su se u to vreme tek budili i nastavljali da žive do sitnih jutarnjih sati. Nedostajali su joj živost, bučni kafići, ulični zabavljači, miris benzina i pečene karamele, lajanje pasa i vriska dece, celokupni ulični ambijent Buenos Ajresa. Ženeva je bila tiha. Pristojna, kosmopolitska i kultivisana, ali tiha.

Iako su joj roditelji već pričali o njima, Sofija je tada prvi put upoznala očevog rođaka Antoana i njegovu suprugu Dominik. Antoan je bio očev brat iz drugog kolena, i već se naslušala o njemu iz priča o „londonskim danima“, kad su otac i on zajedno lutali poput lovačkih pasa. Majka joj je pak rekla da je živela s njima u Kensingtonu tokom perioda veridbe, i Sofija se prisećala da se Dominik nije dopala njenoj majci – smatrala ju je „preteranom“, šta god to značilo. Ali, ni Dominik nije zavolela Anu, zbog njenog oportunističkog karaktera. S druge strane, Sofija joj se dopala čim ju je ugledala. Strahovito ju je podsećala na Paka.

Sofiji je laknulo kad je shvatila koliko su Antoan i Dominik simpatični. Antoan je bio krupan i duhovit, a govorio je engleski s jakim francuskim naglaskom i u početku je mislila kako to namerno radi kako bi je nasmejao. Smeh joj je zaista bio potreban kad je stigla. Naravno, čim je Antoan to shvatio, nastavio je da je uveseljava.

Dominik je bila u četrdesetim. Imala je bujne obline, široko iskreno lice i krupne, plave oči koje bi se širom otvorile kad god bi pokazala interesovanje za nešto. Svoju dugu plavu kosu (za koju je zadovoljno rekla da nije prirodna) uvek je, baš uvek, tačkastim trakama vezivala u rep tvrdeći kako trake imaju sentimentalnu vrednost. Naime, jedne večeri je u pariskoj operi brisala oči rukavom svilene haljine i Antoan, koji je sedeo iza nje, primetio je to i ponudio joj svoju tačkastu maramicu. U sećanje na taj dan odlučila je zauvek da ih nosi.

Bila je glasna i vatrena, ne samo u načinu na koji se smejala, poput velike, egzotične ptice, već i u načinu na koji se oblačila. Uvek je nosila lepršave pantalone živih boja i duge košulje, koje je kupovala u egzotičnoj radnji *Arabeska* u Motkomb stritu u Londonu. Na svakom prstu je imala bleštav prsten. – Mogu poslužiti kao bokser kad je potrebno. – Ispričala joj je kako je jednom prilikom izbila lažne zube nekom prokletom egzibicionisti na stanici podzemne železnice kod Najtsbridža. – Da je bio obdaren, rukovali bismo se – dodala je šaljivim tonom. – London je neverovatno mesto! Jedino sam tamo uspela da naletem na egzibicioniste i doživim pretnje, i svaki put u podzemnoj. – Potom je dodala cinično: – Sećam se jednog prljavog tipa, koji mi je jedva dopirao do pupka. Sećam se kako me pogledao olovnim očima i zapretio: 'Jebaću te'. Odmerila sam ga i odbrusila da ću pobesneti ako saznam da se to dogodilo. Toliko se uplašio da je izjurio na sledećoj stanici poput ošurene mačke. – Dominik je uživala da šokira ljude.

Sofija je bila iznenađena ljubičastim i svetlucavom plavom senkom koju je koristila kako bi naglasila boju očiju. – Zašto bih koristila prirodne boje? Priroda je to mogla sama da učini da je želela – odvratila je i nasmejala se kad ju je upitala zašto bira tako žive boje. Pušila je cigarete na dugu, crnu muštiklu, poput princeze Margaret, i lakirala nokte krvavocrvenim lakom. Bila je puna samopouzdanja, tvrdoglava i drska. Iako se majci upravo zbog

tih vrlina nije dopala, Sofija joj se divila, što i nije bilo iznenađenje. Ona i majka su se retko slagale oko bilo čega.

Antoan i Dominik živeli su u raskoši. Posedovali su veliku, belu kuću na Ke de Kolonji, koja je gledala na jezero. Dok je Antoan provodio duge sate baveći se finansijama, njegova supruga je pisala romane. – Pune seksa i ubistava – odgovorila je s osmehom, kad ju je Sofija priupitala o čemu piše. Poželevši da je razvedri, dala joj je da pročita *Goli osumnjičeni*. Iako Sofija nije bila previše zainteresovana za dobru književnost, odmah je shvatila da je roman zastrašujuće loš. Ipak, njena dela su se dobro prodavala i neprestano je jurila na intervjuje i autorske večeri. Osim toga, imali su dvoje dece u pubertetu: Delfinu i Luja.

Sofija je shvatila da može da joj veruje čim je Dominik iskazala saosećanje prema situaciji u kojoj se nalazi. – Znaš, *chérie*, pre mnogo godina imala sam burnu aferu s jednim Italijanom. Volela sam ga svim srcem, ali roditelji su rekli da nije dovoljno dobar za mene. Imao je malu kožarsku radnju u Firenci. U to vreme sam živela u Parizu, a roditelji su me poslali u Firencu kako bih studirala umetnost, a ne muškarce. Ali, mogu ti reći, *chérie*, da sam o Italiji više naučila od Đovanija nego što bih naučila na fakultetu. – Nasmejala se dubokim, grlenim glasom. – A sad ne mogu da se setim ni kako se preziva! Bilo je to tako davno. Pokušavam da ti kažem, *chérie*, da znam kako se osećaš. Plakala sam mesec dana.

Međutim, Sofija je plakala duže od mesec dana. Dok je tako ležala jednog kišnog poslepodneva na belom prekrivaču od damasta, odlučila je da joj sve ispriča. Od trenutka kad se Santi vratio iz Amerike do trenutka kad su se poslednji put poljubili ispod ombu stabla. Prepustila se sećanjima, a Dominik se naslonila na jastuke, pušeći cigaretu za cigaretom i saosećajno je slušala svaku njenu reč. Nije izostavila nijednu pojedinost i opisala joj je kako su vodili ljubav bez mrvice srama. Pročitala je njene romane, i znala da je ništa ne može šokirati.

I Dominik joj je odmah pružila podršku. Nije mogla da shvati zašto im Ana i Pako nisu dopustili da se venčaju i zadrže dete. Da joj je ona mati, ne bi im se isprečila na putu. Ali, nagađala je da to sigurno nije cela priča i okrivila je Anu. – To uopšte ne nalikuje Paku – rekao je Antoan kad mu je žena prepričala Sofijine reči.

Potom su porazgovarali o bebi. Sofija je odlučila da je zadrži.

– U pismu sam ga izvestila da sam trudna, jer znam da bi želeo da rodim. Biće predivan otac! Doneću bebu sa sobom u Argentinu, i roditelji više neće moći da se upliću. Imaću svoju porodicu, i ovaj užas će se tada okončati!

Dominik ju je podržala u odluci. Naravno da ne bi trebalo da pobaci! Nije li to varvarski čin? Biće ponosna da joj pomogne da iznese trudnoću i čuvaće tajnu sve dok ne bude spremna da kaže svojoj porodici. – Možeš ostati s nama koliko god želiš – rekla joj je. – Voleću te kao svoju kćer.

U početku je bilo uzbudljivo. Sofija se javila Santiju čim je stigla, a Dominik je s oduševljenjem ispisala adresu na koverti. Potom ju je odvela u kupovinu u u Ru de Riv kako bi to proslavile i kupila joj odeću po poslednjoj evropskoj modi. – Nosi to dok još možeš – rekla joj je smejući se.

Otišli su na skijanje u Verbjer i odseli u predivnoj Antoanovoj planinskoj kolibi, iz koje se pružao pogled na dolinu. Luj i Delfina povelili su prijatelje, koji su igrali igre ispred drhtavog plamena velikog kamina i ispunili kolibu smehom. Potom su s velikom pompom poslali pismo s druge strane granice nagađajući da niko neće posumnjati u francusku marku. Zamišljala je Santija kako prima pismo i kako joj odmah odgovara. Izračunali su koliko će mu vremena biti potrebno da joj se javi, i znali kad bi trebalo da stigne njegovo pismo. Isčekivala ga je s uzbuđenjem. Kad su se predviđene dve nedelje pretvorile u mesec dana, a potom u dva meseca, počela je da tone, sve dok naposljetku nije prestala da jede i da spava, i postala umorna i bleđa.

Dominik joj je organizovala tečajeve francuskog, umetnosti, muzike, slikanja, koji bi trebalo da joj ispune dane. – Moramo da te zaposlimo kako se ne bi prepustila nostalgiji i razmišljanju – rekla joj je.

Sofija im je dopustila da se pobrinu za nju crpeći iz njih duhovnu snagu. Muzika koju je odabrala svirati na klaviru koji je pripadao Dominik bila je srceparajuća, teme koje je slikala bile su mračne i melanholične, a nestvarna lepota umetničkih slika italijanske renesanse često je umela da je rasplaču. Dok je iščekivala pismo, pa čak i Santija, verujući kako će se neočekivano pojaviti na njihovom pragu, koristila se umetnošću kako bi

izrazila tugu i očaj. Nastavila je da mu piše, za slučaj da prvo pismo nije dobio, ali od njega ni reči. Ni jedne jedine reči.

Bacila je pogled prema jezeru i zapitala se nije li možda užasnut njenom trudnoćom. Možda ne želi da zna. Možda smatra da je jednostavno bolje ako zaboravi na nju i nastavi da živi. A Marija? Zar ju je i ona zaboravila? Poželela je da joj piše, i dvaput čak započela pismo, ali je na kraju zgužvala papir i bacila ga u vatru. Bilo ju je suviše stid, i nije znala kako bi se opravdala. Gledala je oko sebe i osmotrila sitne, krhke cvetove kako se probijaju kroz sneg. Proleće je već na vratima, a ona nosi dete. Zar ne bi trebalo da bude srećna? Ali, nedostajala joj je Santa Katalina, vrući, letnji dani i sparne sijeste, koje su provodili na tavanu gde niko nije mogao da ih pronađe.

Kad je krenula ka kući, ugledala je Dominik kako joj mahnito maše s balkona držeći u ruci plavu kovertu. Pojurila je ulicom vedrog srca. Svež vazduh iznenada joj je ispunio pluća i zapljusnuo je mirisom proleća. Dominik joj se smešila od uva do uva, a beli zubi bleštali su joj između grimiznih usana.

– Bila sam u takvom iskušenju! Požuri! Reci mi šta kaže – nestrpljivo joj je rekla. Konačno joj se mladić javio! Sad će joj se opet vratiti osmeh na lice.

Sofija je zgrabila pismo i pogledala rukopis na prednjoj strani. – Oh – zastenjala je od razočaranja. – Od Marije je. Možda je pisala u njegovo ime! Verovatno su mu zabranili da mi se javi! – Rastrgnula je koverat i očima preletela rečenice ispisane urednim i kitnjastim rukopisom. – Oh, ne – uskliknula je i briznula u plač.

– Šta je, *chérie*? Šta kaže? – odvratila je Dominik u panici.

Sofija se srušila u fotelju i prepustila joj da pročita pismo.

– Ko je Maksima Margiles? – upitala je ljutitim tonom.

– Ne znam – zajecala je Sofija slomljenog srca. – Marija kaže da se viđa s Maksimom Margiles! Kako može? Tako brzo?

– Veruješ li joj?

– Naravno da joj verujem. Bila mi je najbolja prijateljica!

– Možda izlazi s nekim kako bi pokazao porodici da mu nije stalo do tebe. Šta ako glumi?

Sofija je podigla glavu. – Misliš?

– Pametan je, zar ne?

– Da. Ja sam izlazila s Robertom Lobitom iz istog razloga – odvratila je i odmah se razvedrila.

– Roberto Lobito?

– Potpuno druga priča – odmahнула je rukom.

– Jesi li rekla Mariji za vezu sa Santijem?

Sofija je osetila kako joj se želudac steže. Trebalo je da joj kaže.

– Ne. Krili smo vezu. Nisam nikome rekla. Nisam mogla. Oduvek sam bila iskrena s Marijom, ali... jednostavno nisam mogla da joj kažem.

– Znači, misliš da Marija ne zna – nastavila je Dominik.

– Ne znam – odgovorila je i nervozno zagrizla nokat. – Ne, sigurno ne zna. Da zna, ne bi želela da me povredi i kaže mi za Maksimu. U tom slučaju bi spomenula i našu vezu, jer smo bile najbolje prijateljice. Sigurno ne zna.

– Onda joj se Santi najverovatnije nije poverio, zar ne?

– Tako je.

– U redu. Da sam na tvom mestu, sačekala bih njegovo pismo.

I Sofija je nastavila da čeka. Dani su se razvukli u leto, i sunce je naposljetku rastopilo sneg, a seljaci su pustili krave iz štala da slobodno lutaju među planinskim cvećem i visokom travom. Do maja već je bila u četvrtom mesecu trudnoće. Stomak joj je bio okrugao, a ostatak tela mršav i upao. Dominikin lekar je rekao da će naneti zlo detetu ako se ne bude pravilno hranila. Zato se prisilila da jede zdravo i pije dovoljno sveže vode i voćnih sokova. Dominik je bila zabrinuta i molila se da joj se Santi javi. Ali ništa. Još dugo nakon što je Dominik prestala da se nada Sofija nije odustala. Sedela bi satima na klupi gledajući u jezero i posmatrajući zimu kako prelazi u proleće, potom kako proleće cveta u leto i naposljetku kako leto umire pretvarajući se u jesen. I osetila je kako deo nje umire s njim. Njena nada.

Tek joj je posle, kad je bila sposobna da razmišlja s manje emocija i objektivnije da sagleda stvari, sinulo da Santi sigurno zna njenu adresu, budući da je Marija zna. A to je značilo samo jedno – nije hteo da se javi. Iz njoj nepoznatog razloga odbio je da uspostavi komunikaciju i odlučio je

da je izneveri. Pokušala je da se uteši opravdavajući njegov izdajnički potez svim mogućim razlozima, ali joj nije bilo jasno šta je moglo da ga prisili da zaboravi koliko je zaljubljen u nju.

Drugog oktobra 1974. godine Sofija je rodila zdravog dečaćića. Plakala je držeći ga na grudima i posmatrajući ga kako se hrani. Imao je tamnu kosu poput nje, a oči su mu bile plave. Dominik joj je rekla da se sve bebe rađaju s plavim očima. – Postaće mu zelene poput očevih – odvratila je Sofija. – Ili smeđe poput majčinih – dodala je Dominik.

Porodaj je bio težak. Vrištala je dok joj je bol cepao matericu, i prizivala Santija stišćući Dominik za ruku sve dok joj gotovo nije zaustavila cirkulaciju. U tim napetim trenucima, kad je muku postupno zamenilo olakšanje i naposljetku radost, osetila je kako joj se srce prazni zajedno s utrobom. I klonula je duhom. Izgubila je ne samo ljubavnika već i jedinog pravog prijatelja. I ponovo se prepustila očaju.

Ali čim je uzela dete u naručje, oduševljenje joj je privremeno popunilo prazninu u srcu. Rukom mu je prešla preko mrljama prekrivenog obraza, pomilovala anđeosku kosicu i udahнула njegov topao miris. Dok se hranio, poigravala se njegovom sićušnom ručicom koja se posesivno i grčevito držala njene odbijajući da je pusti čak i kad bi zaspao. Bila mu je potrebna. S užitkom ga je gledala kako puni svoj mali stomačić mlekom, koje će ga održati u životu i pomoći mu da naraste. I dok ga je dojila, oduševio ju je čudan, ali prijatan osećaj u stomaku. Imala je osećaj kao da je nešto vuče iznutra. Osim toga, svaki put kad se spremao da brizne u plač, predosetila bi to u solarnom pleksusu. Odlučila je da ga nazove Santigito. Mali Santjago. I znala je da bi se Santi složio s tim da je uz nju.

Međutim, nakon početne radosti, Sofijina vizija ponovo se smrkla. Učinilo joj se da joj budućnost ne donosi ništa dobro i upala je u krizu samopouzdanja. Prepustila se zastrašujućem osećanju panike. Činilo joj se da joj je neko stisnuo pluća i oduzeo joj moć disanja. Kako će se sama brinuti za bebu? Ne zna šta joj je činiti. Ne bez Santija! Ne bez Soledad! Otvorila je usta nameravajući da zavrišti, ali umesto toga dug i tih jecaj otisnuo joj se s usana. Ostala je sasvim sama, i ne zna kako da se suoči sa

svetom.

Često je mislila na Mariju. Žudela je da podeli svoju nesreću s njom, ali nije znala kako. Osećala se krivom. Ako Marija zna za nju i Santija, što je bilo moguće, sigurno se oseća izneverenom. Postala je uverena u to kad su prestala da joj stižu njena pisma. I tada se prvi put osetila odsečenom od svega poznatog. Koliko god je pokušavala da zavoli Ženevu, poistovećivala ju je samo s patnjom. Kad god bi pogledala kroz bolnički prozor i zagledala se preko drhtavih planina u daljinu, setila bi se šta je izgubila. Izgubila je i Santijevu i Marijinu ljubav. Izgubila je voljeni dom, sve što je nekada poznavala i u čemu se osećala sigurno. Bila je sama i napuštena, i nije znala kuda da ode. Kud god da ode, koliko god daleko, neće moći da pobegne pred sobom i patnjom koju nosi u sebi.

Nakon što je provela nedelju dana u bolnici, Sofija je bebu donela kući na Ke de Kolonji. Imala je dovoljno vremena da razmisli o svemu. Nije joj bilo lako da donese odluku, ali bilo je očigledno da Santi ne želi ni nju ni dete. Dakle, ne može da se vrati kući u Argentinu, ali isto tako ne namerava da ode ni u Lozanu, kao što su roditelji isplanirali. Još u martu su oboje pokušali da stupe u kontakt s njom i opravdaju svoje postupke. Otac joj se javljao češće nego majka, ali kako nijednom nije odgovorila, naposljetku su odustali. Pretpostavljala je kako očekuju da će se sve vratiti u normalu kad se vrati kući, ali bila je odlučna da to ne učini.

Objasnila je Dominik kako ne može da podnese pomisao da će biti u Argentini bez Santija, a Ženeva joj je pretila da u njoj izgradi svoju budućnost. Odlučila je da ode u London.

– Zašto baš London? – odvratila je Dominik. Bila je duboko razočarana što namerava da ih napusti. – Znaš da možeš da odsedneš kod nas. Ne moraš da odlaziš.

– Znam. Ali moram da se maknem od svega što me podseća na Santija. Volim da budem ovde s vama. Ti i Antoan ste mi jedina porodica, ali želim da ponovo započnem život. – Uzdahnula je i oborila pogled. Dominik je bilo jasno da je, postavši majka, odrasla iz deteta u ženu. Ipak, nije bleštala uobičajenim sjajem mladih majki. Štaviše, izgledala je tužno i činilo joj se

da okoliša u vezi s nečim.

– Mama i tata su se upoznali u Londonu – nastavila je – govorim engleski, a zahvaljujući dedi koji potiče iz Severne Irske posedujem britanski pasoš. Osim toga, u Londonu me nikad ne bi potražili, a u Ženevi bi, baš kao i u Parizu, ili Španiji. Ne, odlučila sam. Odlazim u London.

London ju je oduvek opčinjavao. Pohađala je englesku školu *San Andres* u Buenos Ajresu i imala prilike da sluša o engleskim kraljevima i kraljicama, smaknućima, vešanjima i pompi koja ide uz monarhiju. Otac joj je obećao da će je jednog dana odvesti u London, a sad ima priliku da ode sama.

– *Chérie*, šta ćeš raditi u Londonu s bebom? Ne možeš sama da je odgajaš!

– Ne vodim ga sa sobom – odgovorila je zagledavši se u persijski tepih. Dominik je ostala u šoku. Oči su joj gotovo ispale iz duplji, i s užasom joj se zagledala u lice.

– Šta nameravaš da učiniš? Da ga ostaviš kod nas? – ljutito je promucala, pomislivši kako je sigurno u pitanju postporođajna depresija.

– Ne, ne, Dominik – odgovorila joj je umorno. – Želim da ga smestim u dobru i finu porodicu koja će se brinuti o njemu. Možda u porodicu koja već dugo želi da ima dete... Molim te, pronadi mi takvu porodicu, Dominik. – Glas joj je bio molećiv, ali na licu joj se ocrtavala odlučnost.

Više nije imala suza. Više nije imala šta da oplače. Iscrpela se i srce joj je otupelo. Antoan i Dominik su je poseli i pokušali da je uvere u suprotno dok je kiša pljuštala odslikavajući njen unutrašnji jad. Santigito je mirno spavao u svom krevetiću, zamotan u Lujov stari šal. Gledajući u njega objasnila im je da ne može da zadrži dete koje je podseća na Santijevo izdaju. Premlada je i ne zna kako da se nosi s tim, a budućnost joj izgleda poput velike crne rupe koja je nemilice privlači k sebi. Nije želela bebu.

Antoan ju je upozorio da je reč o ljudskom biću za koje je odgovorna. Maleni nije igračka koju može tek tako da pokloni nekome. Dominik je nežno dodala da će zaboraviti na Santija jer će Santigito razviti sopstvenu ličnost i prestaće da je podseća na njega. Ali nije ih slušala. Ako sada ode, manje će je boleti. Tek je beba. Ali ako ostane, nikad neće moći da ga napusti, a *mora* to da učini. Premlada je da se brine o njemu, i ne može da

ga povede sa sobom u novi život koji se sprema da započne. Ne, donela je odluku.

Dominik i Antoan nastavili su da raspravljaju šta da učine kad je Sofija odvela Santigita u šetnju oko jezera. Nisu želeli da daju dete na usvojenje; znali su da će žaliti čitav život što je to učinila. Još je mlada, i nesposobna je da sagleda budućnost. Neiskusna je i ne zna da će ih devet meseci trudnoće i nekoliko nedelja druženja ispunjenog ljubavlju zauvek vezati.

U nadi da će nakon razgovora s lekarom promeniti mišljenje, Dominik i Antoan su joj rekli da poseti psihijatra. Sofija im se povinovala, ali je ponovila kako ne namerava da promeni odluku. Provela je nekoliko sati s doktorom Bodronom, malim čovekom zalizane, srebrnosive kose i grudi nadutih kao u debelog i zadovoljnog goluba, koji ju je prisilio da analizira trenutak po trenutak poslednju godinu svog života. Učinila je to potpuno isključivši osećanja. Duša joj se izdvojila iz tela i uvukla u ugao posmatrajući je kako tuđim glasom i ustima priča šta je sve prethodilo dolasku u njegovu ordinaciju. Nakon beskonačno dugog i sasvim beskorisnog razgovora, dr Bodron je izvestio Dominik da je Sofija ili traumatizirana, ili da ima neverovatnu moć samokontrole. Voleo bi da je imao više vremena s njom, ali pacijentkinja je odbila da ga ponovo vidi. Brod kojim je trebalo da otplovi u nov život strpljivo ju je čekao, ne menjajući destinaciju, spreman da ode za London.

Čim je uspela da ih uveri da ne namerava da promeni mišljenje, trebalo je popuniti papire i upoznati ljude kako bi mogao zakonski da se pokrene proces usvojenja. Dominik je bila slomljena. Pokušala je da joj objasni kako će jednog dana požaliti svoju odluku, ali Sofija je odbila da je sasluša. Dominik je na trenutak čak mogla da shvati kako je Ani bilo s njom. Naime, kad ne bi bilo po njenom, Sofija baš nije bila anđeo, kako joj se isprva učinilo. Bila je nasilnog temperamenta i umela je da se duri, prekrštenih ruku i neumoljivog lica, i nikakvo umiljavanje nije moglo da je pokoleba. Nije bila samo tvrdoglava već i ponosna. Dominik je želela da spakuje torbe i odnese dete u Argentinu. Znala je da će se nakon prvobitnog šoka i skandala oluja smiriti i oboje će ponovo biti prihvaćeni. Ali Sofija nije želela da se vrati. Nikad.

Dok je čekala da se završi proces usvajanja, svakim danom je postajala

sve svesnija da ostavlja sina i uživala je u svakom trenutku koji je provodila s njim. Bivalo joj je sve teže da ga gleda bez suza; znala je da ga nikad neće upoznati kao odraslog muškarca, neće imati udela u njegovom odrastanju ni njegovoj sudbini. Kome će nalikovati kao dete? Držala je njegovo sićušno telo i pričala mu satima, nadajući se da će nekim čudom zapamtiti zvuk njenog glasa ili miris njene kože. Ali, mada je bolelo što ga ostavlja, znala je da postupa ispravno, i prema njemu i prema sebi.

Dominik i Antoan su joj nevoljno dali nešto novca kako bi se snašla u Londonu. Dominik je predložila da nekoliko noći prespava u hotelu pre nego što iznajmi stan. Odveli su je na aerodrom da je isprate.

– Šta da kažem Paku? – upitao ju je Antoan pokušavajući ljutitim tonom da prikrije emocije. Iako se strahovito vezao za nju, zamerao joj je što može da bude tako bezosećajna. Kako može samo tako da se odrekne deteta? Delfina i Luj su najbolje što se njemu dogodilo u životu!

– Ne znam. Reci im da sam odlučila da započnem nov život, ali nemoj mu reći gde.

– Naposletku ćeš se ipak vratiti kući, zar ne, Sofija? – dodala je Dominik tužno odmahujući glavom. Sofija se zagledala u njene duge etno minđuše. Koliko će joj nedostajati. Osetila je kako joj se grlo steže od suza.

– Više ništa nemam u Argentini. Mama i tata su me odbacili kao da im ništa ne značim – odvratila je drhtavim glasom.

– Već smo sve to prošli, Sofija. Moraš im oprostiti, ili će te gorčina izjesti i doneti ti samo nesreću.

– Ne marim.

Dominik je duboko udahнула i zagrlila je. Postala joj je draga poput kćeri, iako je znala da njena kći nikad ne bi bila tako tvrdoglava. – Ako ti bude išta potrebno, bilo šta, uvek možeš da me nazoveš. Ili da se vratiš. Uvek ćemo ti pomoći, *chérie*. Nedostajaćeš nam – čvrsto ju je zagrlila i dopustila da joj se suze izmešaju sa šminkom.

– Hvala ti. Hvala vam oboma – zajecala je Sofija. – Oh, bože, nisam nameravala da plačem. Baš sam prava cmizdravica! Šta je to sa mnom. – Zašmrcala je i obrisala lice nadlanicom. Obećala je da će ostati u kontaktu s njima i da će im se javiti ako joj nešto zatreba.

Poslednji put je podigla sićušnog Santigita. Osetila je njegovu nežnu glavicu na usnama i udahнула njegov topao miris. Bilo je strahovito teško odvojiti se od njega i na trenutak je pomislila da odustane. Ali ponovo se prisetila da je u Ženevi ama baš sve podseća na sopstvenu nesreću. Ne može da ostane. Mora početi ispočetka. Zagledala se u njegovo drago, maleno lice kako bi ga upamtila i zauvek ponela sa sobom. Radoznalo ju je osmotrio sjajnoplavim očima. Znala je da je se neće sećati, da jedva da je jasno i vidi. Nestaće iz njegovog života i neće se ni znati da ju je nekad poznavao. Ispravila se i prisilila se da krene. Potom se okrenula, prstom mu dotakla slepoočnicu i podigla torbu.

Čim je prošla proveru pasoša, progutala je knedlu u grlu, podigla glavu i prestala da plače. Zapoćeće nov život, upravo kako je deda O'Dvajer običavao da joj kaže: „Život je prekratak da bi ga čovek utrošio u žaljenju. Život je onakav kakvim ga učiniš, Sofija Melodi. Onakav je kakvim ga doživiš. Čaša je ili napola puna, ili napola prazna. Sve je to pitanje stava. Pozitivnog stava.“

22.

Santa Katalina, 1976.

Dve godine su prošle a od Sofije ni reči. Pako je razgovarao s Antoanom, koji mu je objasnio da je otišla ne razotkrivši im gde namerava da živi. Nije želela da znaju gde se nalazi, niti u koju zemlju odlazi, ali Antoan je smatrao da je cela stvar prenaduvana. Zato je rekao Paku da mu je rekla kako želi da se skrasi u Londonu.

Anu je slomila činjenica da Sofija nije otišla da studira u Lozanu, kako su isplanirali, i očajnički je želela da stupi u vezu s njom kako bi je namolila da se vrati kući. Bojala se da će odlučiti da više nikad ne dođe. Je li bila previše stroga? Govorila je sebi kako je to dete trebalo dovesti u red – tome i služe roditelji. Šta je, uostalom, očekivala? Da će je samo pljusnuti po ruci i reći: „Nemoj to ponovo da učiniš, dušo“? Ne, zaslužila je da bude kažnjena! Sigurno joj je to jasno. Ipak, nije li to sve sad deo prošlosti? Dominik ju je uverila da se „pobrinula za problem“, što znači da je sve rešeno. Ma kako može tako dugo da se ljuti? Otposlali su je u najboljoj nameri i kad jednog dana to shvati, biće im zahvalna. Ali zašto odbija da komunicira? Ni pismo im nije poslala. Ništa. Nakon svih pisama koja su joj napisali. Ana se osećala kao čudovište, ali je uspela da uveri sebe kako Sofija prolazi kroz „teško“ razdoblje i da će im se naposljetku ipak vratiti. Uostalom, Santa Katalina joj je dom! Požalila se Čikiti tvrdeći kako se inati poput dede. Prava O'Dvajerka! Ali bol u srcu je i dalje mučio. Znala je da je pogrešila, ali nije to želela da prizna ni sebi, ni drugima.

Čikita je posmatrala Santija kako mršavi i bleđi. Šepanje mu se pogoršalo i sve je teže hodao. Ali, odbijao je bilo kakav razgovor. Bio je prisutan telom i odsutan duhom, i Čikita je, poput Ane, počela da se nada kako će joj se dete jednog dana ipak vratiti. Fernando je upisao mašinstvo na univerzitetu u Buenos Ajresu i takođe zaglibio. Ostajao bi napolju nakon što bi započeo policijski čas, a jednom je čak uspeo da izgubi ličnu kartu i

upadne u nevolju s policijom. U to vreme su kružile mračne glasine kako ljude hapse i kako im se gubi svaki trag, i Čikita se bojala da se Fernando udružio s neodgovornim mladim socijalistima, koji su kovali zaveru da svrgnu vlast. – Politika nije igra – otac ga je ljutito upozorio. – Ako se uvališ u neprilike, to bi te moglo koštati života!

Međutim, Fernando je poprilično uživao u pažnji koju su mu posvećivali, jer su naposljetku počeli da ga primećuju. Uživao je u njihovoj zabrinutosti i počeo da im prepričava neverovatne zgode o svojim podvizima. Izgledalo je gotovo kao da želi da ga policija uhvati, kako bi ih prisilio da mu dokažu svoju ljubav ulažući energiju i trud da bi ga izvukli na slobodu. Otac je besneo, a majka plakala s olakšanjem svaki put kad bi se vratio nezleđen. Uživao je da ih emocionalno muči, jer je tako znao da je voljen. Santija je retko viđao jer se kretao kućom poput duha. Bešumno je dolazio i odlazio. A kad se u potpunosti posvetio studijama i pustio bradu, Fernando je zlobno zaključio: „Gle, kako mu se sreća okrenula! A sve zbog Sofije. Tako im i treba!“

Marija se slomila i zajecala kad joj je majka rekla da je Sofija otišla da živi u London ne ostavivši nikome adresu. – Sve je to moja greška – ponavljala je, ali nije želela da objasni zašto. Čikita je pokušala da je uteši uveravajući je da će se Sofija naposljetku ipak vratiti, ali zapravo se osećala bespomoćnom. Sva su joj deca bila nesrećna, i činilo joj se da se samo još Pančito smeši.

U novembru 1976. godine Santiju su bile gotovo dvadeset tri godine, ali izgledao je mnogo starije. Pomirio se s činjenicom da se Sofija neće vratiti, iako mu nije bilo jasno zašto nisu uspjeli da uspostave komunikaciju, iako su je tako brižno isplanirali. Čekao je na njena pisma sve dok mu jednog dana nije sinulo da ih možda otac uzima svakog jutra pre odlaske na posao. Zato je počeo ranije da ustaje kako bi u zoru prerovao poštu, ali čak ni tada nije naišao ni na jedno jedino pismo.

Naposljetku je odlučio da se suoči s Anom. Čikita mu je u početku govorila da je se kloni, jer joj je Ana naglasila da ne želi da ga vidi, i budno je pazio kako slučajno ne bi naleteo na nju. Ali nakon dva meseca bez ijedne jedine reči od Sofije gotovo je izludeo. Zato je otišao u njen stan u Buenos Ajresu i zatražio da zna gde se nalazi.

Ana je sedela i razgovarala s kuvarom o obrocima za dolazeću nedelju kad se Loreto pojavila na vratima dnevne sobe. Bila je zajapurena i drhtavim glasom najavila da je senjor Santjago u predvorju i da traži da je vidi. Ana je odvratila da ga izvesti da je izašla i da će se kasno vratiti. Ali Loreto se vratila izvinjavajući se i izvestila je da senjor Santjago ne namerava da ode dok se ne pojavi, pa čak i ako mora da prenoći pred vratima. Ana je popustila, otposlala kuvara i rekla Loreti da ga uvede.

Kad se pojavio na vratima, izgledao je kao senka od čoveka. Lice mu je bilo ispijeno, a oči sive od besa. Pustio je kosu i bradu. I više nije bio zgodan. Delovao je dekadentno i preteće, i podsetio je na Fernanda, koji joj se oduvek činio zlim, čak i kad je bio dete.

– Sedi – rekla mu je obuzdavajući drhtanje u glasu i skrivajući se iza štita samokontrole.

Odmahnuo je glavom. – Ne želim da sednem jer ne nameravam da se zadržavam. Samo mi dajte Sofijinu adresu i idem – odgovorio je ravnodušnim tonom.

– Slušaj, Santjago – odmah je odvratila. – Kako se usuđuješ da tražiš njenu adresu nakon što si joj oduzeo nevinost?

– Dajte mi je i odlazim – ponovio je ne nameravajući da započne scenu. Znao je kakva je. Mnogo puta nagnala je njegovu majku u suze. – Molim vas – prisilio se da ostane pristojan.

– Neću ti dati njenu adresu, jer ne želim da se vidite niti da stupite u kontakt. Čemu se nadaš, Santjago? – Obratila mu se hladnim tonom zalizujući sjajnu crvenu kosu, koja joj je bila skupljena u punđu. – Ne očekuješ valjda da ćete se venčati, je li? Zar to želiš?

– Samo mi dajte adresu, do đavola! Uopšte vas se ne tiče s kim će ona da se viđa – odbrusio je ne mogavši se više suzdržati.

– Kako se usuđuješ tako da razgovaraš sa mnom? Sofija mi je kći, i bila je tek dete kad si joj oduzeo nevinost. Maloletnica! Šta misliš kako je meni? – besno ga je optužila povisivši glas.

– Ja sam joj ukrao nevinost? Bože, oduvek ste bili tako melodramatični, Ana! Ne želite ni da pomislite da je uživala u tome, je li? – Anino lice se nervozno trglo. – A uživala je. Uživala je u svakom trenutku jer smo se voleli. Vodili smo ljubav, Ana. Ljubav! Nismo se seksali na ružan i prljav

način. Vodili smo ljubav. Ali ne očekujem da vi to shvatite jer ne izgledate sposobni da uživate u ljubavi poput nje. Previše ste se osušili od gorčine i kivnosti. U redu, ne morate da mi date adresu, ali pronaći ću je. Pronaći ću i adresu, i Sofiju, i oženiću se njom u Evropi, i nikad se neću vratiti. A onda ćete zažaliti što ste je oterali!

Nije čekao da mu zapovedi da izađe, već se pokupio zalupivši za sobom vrata. Čikita i Migel izgrdili su ga zbog nepristojnog ponašanja, a Pako mu se obratio, iako smirenije, i objasnio zašto ne može da piše Sofiji. Santi je bio izvan sebe i nije na njegovom licu prepoznao patnju, ni sivilo koje mu nije uništilo samo prirodnu boju kose već i zlatast ten srećnijih dana. Obojica su bili slomljeni. Ali Santi je bio odlučan da ne odustane. Nije li mu Sofija to rekla?

Dve i po godine mučio se vrteći u glavi sve moguće scenarije. Možda je pisala i pismo se izgubilo. Šta ako je iščekivala njegovo pismo? Oh, bože, šta ako mu je *zaista* pisala i očekivala da joj se javi? Toliko se zabrinuo da je počeo da tone u očaj, sve dok Marijina savest više nije popustila pod osećanjem krivice, i naterala je da mu sve prizna.

Bila je mračna i kišovita, zimska noć. Izašao je na balkon i zagledao se u žive ulice grada jedanaest spratova pod sobom. Gledao je kao u snu kako svet živi ne osvrćući se na njegovu patnju. Marija je izašla kako bi mu se pridružila, a blede usne su joj podrhtavale. Znala je da mora da mu kaže istinu. Ako to ne učini, možda će skočiti u smrt, a ona to sebi neće moći da oprost. Stala je do njega i zagledala se u automobile. Osvetljavali su ulicu jarkim svetlima i glasali se trubama ni iz kakvog posebnog razloga, onako kako to Argentinci uvek čine. Okrenula se i osmotrila mu senkom zaklonjen profil. Nije primetio da stoji do njega, niti je naslućivao da namerava da mu razotkrije najmračniju tajnu.

– Santi – obratila mu se. Glas ju je izneverio i reč joj se šapatom iskrala s usana.

– Pusti me na miru, Marija. Želim da budem sâm – odvratio je gledajući u dubinu.

– Moram nešto da ti kažem – odgovorila je odlučnijim tonom.

– Reci – odbrusio je. A nije nameravao da bude grub. Zbog sopstvenog jada postao je bezobziran prema tuđim osećanjima, ne znajući da nije jedino

biće koje pati.

– Moram nešto da ti priznam. Nemoj se ljutiti na mene, dopusti mi da objasnim za... za... zašto sam to učinila – promucala je, a suze su joj skliznule niz obraze. Znala je da će time polučiti reakciju. Polako je okrenuo glavu i pogledao je umornim očima.

– Moraš nešto da mi priznaš?

– Da.

– Šta?

Progutala je knedlu i drhtavom rukom obrisala obraze. – Spalila sam Sofijina pisma tebi.

Čim su njene reči prodrle do njegovog mozga, ljutnja, jad i frustracija isprepleli su se s takvom žestinom da nije mogao da se suzdrži. Podigao je ruke i udario njima o ogradu, a potom zgrabio majčinu saksiju i bacio je. Razbila se o zid, po kome se rasulo blato. Nakon toga se okrenuo i pogledao je s mržnjom. Niz lice su mu klizile suze. – Žao mi je! – Ponavljala je i ponavljala, pokušavajući da ga dodirne. – Kako mogu to da ti nadoknadim?

– Zašto? – izdrao se i odmakao korak unazad. – Zašto si to učinila, Marija? *Ti*, od svih ljudi? Ma, šta te je spopalo?

– Bolelo me je, Santi! Bila je i moja prijateljica! – Očajnički je želela da on shvati. Ali on on je samo stajao i zurio u nju. – Santi, molim te, oprosti mi! Učiniću bilo šta!

– Bože dragi... Marija! Zar ti? Od svih ljudi baš *ti*? Ne mogu da poverujem da si tako osvetoljubiva! – Ostao je bez glasa i zapanjeno odmahnuo glavom. Marija ga je gledala kako drhti od besa. Izgledao je tako staro za tako mladog čoveka! To je bila njena krivica. Nikad to sebi neće oprostiti.

– Pogrešila sam i mrzim sebe zbog toga. Kad bih bar umrla! – zacvilela je. – Žao mi je! Tako mi je žao!

– Kako si ih se domogla?

– Uzimala sam ih pre odlaska na predavanje.

– Bože, Marija, kako si prevejana! Nisam ni znao da možeš da budeš takva!

– Ali nisam! Zaista nisam! Samo nisam mogla da podnesem da me

napustiš! Ne i ti nakon nje. Znala sam da bi mama i tata umrli od tuge, i jednostavno nisam to mogla da ti dopustim!

– Znači pročitala si ih?

– Ne. Pročitala sam samo poslednjih nekoliko rečenica.

– Šta je napisala?

– Kako jedva čeka da dođeš k njoj u Švajcarsku.

– Znači čekala me je. I sigurno je pomislila da sam je izneverio – prošaputao je i grlo mu se steglo.

– Mislila sam da će se vratiti, i da ćete oboje shvatiti kako ste to prerasli. Mislila sam da će sve ponovo biti isto. Nisam očekivala da će zauvek otići. Oh, Santi, nisam mislila da se neće vratiti. Žao mi je što sam to učinila!

– I treba da ti bude žao – odvratio je. Potom se srušio na kolena, zario glavu u ruke i telo mu se prepustilo jecajima. Marija se sagla kako bi ga utešila, ali ju je grubo odgurnuo. Međutim, nije odustala, i nakon nekoliko pokušaja konačno joj je dopustio da ga zagrlji i zajedno su zaplakali.

Bile su mu potrebne dve godine da joj potpuno oprost. Kad se udružio s Fernandom i dvojicom njegovih „gerilskih“ prijatelja kako bi je spasili od zlog Fakunda Hernandeza, iznenada je shvatio da može da vidi dalje od sebe i sopstvenog bola. Probudio se.

Marija se zaljubila u Fakunda Hernandeza u jesen 1978. godine. Upravo je proslavila dvadeset drugi rođendan. Fakundo je bio visok, crnomanjast i španskog porekla. Njegove tamnosmeđe oči krasile su duge, tamne trepavice, koje su mu se savijale poput paukovih nogu. Bio je mlad oficir u vojsci generala Videla, i nosio je s ponosom lepu uniformu. Obožavao je generala poput svakog mladog regruta, i samozadovoljno se šepurio ulicama Buenos Ajresa, kao i svi vojnici u to vreme.

General Videla dočepao se vlasti u martu 1976, s ciljem da okonča haos Peronovog razdoblja i restrukturira argentinsko društvo. Njegova vlada je pokrenula krvav teror hapseći svakoga koga bi osumnjičila za subverzivno delovanje. Znali su da upadaju u kuće usred noći i izvlače iz kreveta ljude, koji bi nakon toga jednostavno propali u zemlju. Bilo je to razdoblje

strahovlade i nagađalo se da se broj „nestalih“ kreće oko 20.000, iako nije postojala papirologija koja bi mogla da posvedoči njihov nestanak. Ljudi bi jednostavno isparili.

Fakundo Hernandez je verovao u demokratiju. Verovao je da vojska polaže temelje za konačnu „demokratiju“ koja bi, prema njihovim rečima, „odgovarala stvarnim potrebama i napretku argentinskog naroda“. Bio je točak u velikoj mašini koja će reformisati zemlju, i uveren kako su mučenja i ubistva neizbežno sredstvo kojim će se postići cilj, a cilj uvek opravdava sredstvo.

Mariju Solanas je prvi put ugledao jednog nedelnog jutra u aprilu kad se u društvu prijateljice šetala parkom u Buenos Ajresu. Dan je bio topao, a vedro nebo bleštalo je nad gradom u punom sjaju. Park je bio prepun zaigrane dece. Sledio ju je dok je sporo išla puteljkom, i s užitkom gledao kako joj gusta kosa sjaji i pada niz leđa. Bila je rasna žena, a takve su mu bile najdraže. Voleo je njihove okrugle zadnjice i butine, i pratio je kako hoda.

Marija i Viktorija sele su za stočić i naručile koka-kolu. Kad im se predstavio i zapitao može li da im se pridruži, sumnjičavo su ga odmerile i nervozno objasnile da čekaju prijatelja. Ali kad je prepoznao Viktoriju i izjavio da je prijatelj njenog rođaka Alehandra Toredona, opustile su se i predstavile. Mariji se odmah dopao. Zasmehavao ju je i osećala se privlačnom u njegovom društvu. Iako se gotovo sve vreme obraćao samo njoj, zanemarujući njenu prijateljicu, odlučila je da ostane na oprezu i odbila je da mu da telefonski broj. Ipak, pristala je da se nađe s njim sledećeg dana na istom mestu u isto vreme.

Šetnje su im se ubrzo pretvorile u ručkove, i naposljetku u večere. Bio je šarmantan, inteligentan i zabavan. Imao je bespoštedan smisao za humor i voleo da ismejava ljude. Umeo je da primeti tuđe mane. Jednom joj je tako ukazao na ženu koja je izašla iz toaleta s haljinom zakačenom za gaćice, pa na starca koji je razgovarao za susednim stolom ne znajući da mu se komadić hrane zalepio za obraz. U svakome je bilo podloge za ismejavanje, a Marija ga je smatrala zgodnim, i smejala se njegovim šalama. Tek je kasnije shvatila koliko su bile okrutne.

Prvi put je poljubio u mračnoj uličici ispred njenog stana. Poljubio ju je

nežno i rekao da je voli. Čim je video kako nestaje u predvorju, zaključio je kako je ona prava. Oženiće se njom! Posle je o tome izvestio Manuelu, svoju stalnu kurvu, uveravajući je da brak, naravno, neće promeniti prirodu njihovog odnosa. – Niko se ne brine za mene kao ti, Manuela – progundao je kad je uzela njegov penis u usta.

Kad ju je prvi put ošamario, pomislila je da je to zaslužila. Sporečkali su se i ruka mu je jednostavno pobegla. Ostala je zapanjena, i odmah mu se izvinila. U pravu je. Pogrešila je. Previše je otvoreno iznela svoje mišljenje. Voli ga, i trebalo bi više da ga poštuje. Voli kako je grli, kako razgovara s njom i kako je ljubi. Osim toga, darežljiv je i kupuje joj odeću. Ali, Fakundo joj je zapravo birao odeću želeći da se odeva na određen način i znao je da se iznervira kad bi, na primer, odlučila da navuče širok džemper. – Imaš predivno telo – umeo je da joj kaže. – Želim da svi vide šta je moje. Želim da umiru od ljubomore! – ponavljao joj je da se ponosi njome, i udario bi je kad ne bi postupila po njegovom nahođenju. Prihvatala je njegove kazne verujući da ih zaslužuje, i čeznula za njegovim odobravanjem. Naravno, čim bi je udario rasplakao bi se i odmah je zagrlio obećavajući da se to više neće ponoviti, jer mu je potrebna i jer ga samo ona može spasiti. Zato je nastavila da se viđa s njim. Volela ga je i želela je da mu pomogne.

Nalazili bi se poslepodne u njegovom stanu u San Telmu. Rekao joj je da ne želi da vodi ljubav s njom jer su oboje dobri katolici, a polno opštenje služi tek produženju vrste. Bila je polaskana time i dirnuta. Tvrdio je kako ne želi da je iskvari. Srećan je što može da je dira i miluje, ali seksualni odnosi moraće da pričekaju do braka. Marija nije izvestila roditelje da je u vezi, niti ih je upoznala. Posle će se prisetiti toga i shvatiti da je negde u podsvesti sigurno znala da im se ne bi dopao.

Čikita je posmatrala kći kako se vraća kući s modricama. Ponekad bi u pitanju bila rasečena usna, a ponekad ljubičasta masnica na obrazu. Marija bi joj rekla da se ništa nije dogodilo. Uvek je ili pala, ili se okliznula niza stepenice na fakultetu. Ali modrice su se pojavljivale sve češće, i Čikita se obratila Migelu. Nešto je trebalo učiniti.

Jedne večeri krajem juna Fernando ju je sledio do Fakundovog stana u otrcanoj i neuglednoj zgradi. Posmatrao ju je kako se penje stepenicama i

ulazi u stan. Zaobišao je zgradu sa zadnje strane, popeo se preko zida i bez ikakvog problema skočio na balkon na prvom spratu. Potom se podigao do idućeg sprata i provirio kroz prozor. Sunce se reflektovalo od stakla otežavajući mu pogled, ali ubrzo su mu se oči prilagodile i uspeo je da vidi šta se događa u prostoriji.

Muškarac je gotovo proždirao Mariju. Nisu vodili ljubav. Okrutno joj je natezao vrat i gnječio grudi kroz usku majicu, a onda ju je iznenada naglo odgurnuo i ošamario vičući: – Nisam li ti rekao da ne nosiš grudnjak! – Marija je briznula u plač i drhteći počela da mu se izvinjava. Tip je potom kleknuo na kolena i počeo da je ljubi i miluje, sve dok se nisu grčevito uhvatili jedno za drugo i počeli da se ljuljaju.

Fernando je ostao zaprepašćen, i osetio je mučninu. Naslonio se na zid i duboko udahnuo nekoliko puta kako bi mogao da nastavi sa zasedom. Najradije bi provalio kroz staklo i zakrenuo mu prokleti vrat. Ali znao je da time ne bi ništa postigao. Zato se suzdržao i nastavio da ih gleda.

A kad su se rastali, sledio je njega do bordela, i tamo saznao kako se zove i čime se bavi. I to mu je bilo dovoljno. Znao je da je neprijatelj. Neprijatelj koji se mora naučiti pameti.

Roditelji su ostali slomljeni kad ih je izvestio. Čikita nije mogla da shvati zašto joj kći nije ništa rekla, niti zašto nije zatražila pomoć. – Uvek mi je sve govorila – rekla je u suzama i odmahujući glavom s nevericom. Migel je pozeleo da ubije tipa, i Fernando je morao da ga zadrži da ne posegne za oružjem.

Fernando se osećao poput heroja. *On* je saznao ko je tip. *On* ga je sledio i uhodio. *On* je držao situaciju pod nadzorom, i roditelji su mu bili zahvalni. Bio im je potreban i pouzdali su se u njega. Uverio ih je da ne brinu, jer će razrešiti stvar. Na njegovo iznenađenje i oduševljenje, složili su se i prvi put im je u očima prepoznao ponos. Zaradio je njihovo poštovanje i osećao se fantastično.

Santi, četiri godine zarobljen u sopstvenom mračnom svetu, naposljetku se oslobodio zatočeništva. Isprva Fernando nije želeo da ga uključi. Bio je to njegov trenutak slave, i želeo je sâm da uživa u njemu, ali je na kraju popustio shvativši koliko mu se brat divi. – Možeš da se pridružiš – rekao mu je ozbiljnim glasom – ali moraš to da učiniš onako kako ja kažem. Bez

pogovora. – Santi se složio. Bio je ponizno zahvalan. Fernando je znao da će biti opasno, ali bio je spreman. Osećao se snažnijim nego ikad.

Tako su njih dvojica sela i porazgovarala o Mariji u tami posutoj zvezdama. Gledali su s balkona na žive ulice Buenos Ajresa i prisećali se detinjstva. Fernando nije ni primetio kako se među njima uspostavlja veza. Nastavio je da razgovara sa Santijem kao sa sasvim ravnopravnim sagovornikom i nekim ko deli njegove poglede.

Pričekali su pogodan trenutak, a onda su se usred noći zajedno s dvojicom Fernandovih prijatelja gerilaca ušunjali u Fakundov stan. Nalazili su se tamo za vreme policijskog časa, i znali da rizikuju život. Prekrili su lica crnim čarapama i izvukli prestravljenog Fakunda iz kreveta. Zavezali su ga za stolicu i pretukli gotovo na smrt. Preklinjao ih je da mu poštede život i Fernando mu je zapretio da će se vratiti i dovršiti posao ako pokuša da se približi, obratiti joj se ili na bilo koji način dođe u dodir s Marijom Solanas. Fakundo je uzdahnio sa strahom pre nego što je izgubio svest.

Čikita je porazgovarala s ćerkom. Nije bilo lako. Odvukla ju je na sigurno u spavaću sobu, i rekla joj sve što zna, a znala je da je Fakundo mlati i da ima kurvu. Marija je pokušala da ga odbrani govoreći kako je pogrešno shvatila. Nikad je nije udario! Nikad! Bila je na ivici nerava i branila se napadajući svakog ko bi pokušao da joj se približi. Optužila ih je da je špijuniraju i da joj se petljaju u život. Može da se viđa s kim god poželi i nemaju pravo to da čine!

Čikiti i Migelu bilo je potrebno mnogo vremena, ali uz Fernandovu i Santijevu pomoć napokon su uspeli da je primire. Marija je naposljetku opustila glavu i počela da odmahuje njome poput deteta. – Volim ga, mama. Ne znam zašto, al' volim ga – zaplakala je. – Njih petoro su nastavili da razgovaraju i i razgovaraju, okupljeni u maloj prostoriji, i kad se osvrnula oko sebe, Marija je u njihovoj vernosti i ljubavi pronašla utehu. Čikita je na kraju ostavila usnulu kćer u njihovom bračnom krevetu i nazvala lekara da dođe da je pogleda. Doktor Higinis nije bio na raspolaganju, te su poslali nekog drugog iz njegove ordinacije, a bio je to nežan mladić po imenu Eduardo Maraldi.

Život na Santa Katalini polako se vratio u normalu. Zimski meseci naposljetku su počeli da se otapaju, dani su bivali sve duži, a cvetovi

propupeli. Plodni miris ispunio je vazduh i ptice su se vratile kako bi najavile dolazak proleća. Stare rane počele su da zaceljuju, a kivnja se raspršila zajedno sa zimskim sumaglicama. Santi je otvorio oči i ugledavši drugačiji svet oko sebe. Zaključio je da je vreme da obrije bradu.

23.

Eduardo Maraldi bio je visok i mršav intelektualni tip, dugog senzibilnog nosa i zelenih, saosećajnih očiju. Da se nisu skrivale iza malih naočara, kakve je nosio Trocki, svakome bi otvoreno pokazale koliko je osećajna duša. Kad je prvi put posetio Mariju, zapanjila ju je toplina njegovog glasa i nežnost s kojom ju je pregledao, a koje su bile u suprotnosti s njegovim visokim stasom.

– Recite mi, gde vas boli? – upitao ju je i uhvatila se kako prikriva bol bojeći se da ga ne povredi. Bila je naviknuta na lekare koji su hladnokrvni i ravnodušni prema pacijentima.

I tako mu je već prilikom njegove sledeće posete ispričala celu priču o Fakundu. Rekla mu je stvari koje nije priznala ni majci. Kako bi znao da je zaskoči kad je bio pijan – kako nije želeo seks sa njom, jer je nameravao da sačuva njenu nevinost za prvu bračnu noć, ali kako joj je zato prepipavao telo. A kad bi se napio, umeo je čak i da je povredi. Prisiljavao ju je da ga dira na način koji je njoj bio grozan. Prisiljavao je da mu radi stvari koje nije želela. Kako ju je plašio i istovremeno tražio njenu ljubav. Podstaknuta Eduardovim stidljivim osmehom i blagim izrazom lica, ispričala je ono što nije nameravala nikome da ispriča. Iznenada, zahvalna na Eduardovom saosećanju, briznula je u plač. On ju je zagrlio i, ne narušivši odnos lekara i pacijenta, dao sve od sebe kako bi je utešio.

– Senjorita Solanas – rekao je nakon što se malo primirila – fizički će vaše rane zaceliti i nestati. Niko nikad neće saznati da vas je povredio, i to nije problem. – Pogledala ga je s nerazumevanjem. – Ono što me brine jesu vaše duševne rane. Možete li da razgovarate s nekim iz kuće?

– Nisam zapravo ni sa kim razgovarala o tome.

– A da porazgovarate s majkom? – ponudio je prisativši se vitke, srdačne žene koju je upoznao prilikom prve posete.

– Oh, s njom razgovaram, ali ne ovako kako razgovaram s vama. – Zarumenela se i oborila pogled.

– Neko treba da pazi na vas. Potrebna vam je ljubav. – Osetila je kako

se još više rumeni, i ponadala se da on to neće primetiti. Ali primetio je, i onda je i njemu postalo neprijatno.

– Oh, moji me i te kako vole, doktore Maraldi!

– Tim duševnim ranama treba mnogo vremena da zarastu. Ali nemojte očekivati čuda. Možda ćete bez očiglednog razloga iznenada pasti u depresiju. Možda će vam biti teško da započnete novu vezu. Budite strpljivi i setite se da ste proživeli iskustvo koje vas je istraumatiziralo možda više nego što se čini.

– Hvala vam, doktore.

– Ako želite da porazgovarate s nekim, uvek možete svratiti kod mene – predložio joj je, nadajući se da će to prihvatiti.

– Hoću. Hvala vam.

Kad je napustila ordinaciju, ispljuskao je lice hladnom vodom. Je li govorio kad nije trebalo? Da li ju je uplašio i oterao? Želeo je, zapravo, da joj kaže kako bi hteo *on* sam da se pobrine za nju, ali to bi značilo da pacijentkinju mora pozvati da izađu, a to je neprofesionalno. Oh, kad bi se bar vratila.

Marija je žalila što ne može iskreno da porazgovara sa Sofijom. Nedostajala joj je, i često je se prisećala pitajući se šta li radi i s kim je. Napisala joj je pismo kako bi opravdala svoj postupak, ali Dominik joj ga je vratila zajedno s porukom da je Sofija otišla da živi u London, i da nema pojma na kojoj je adresi. Ali Marija nije bila naivna. Očigledno joj je rekla da ne želi da njena porodica zna gde se nalazi. Znači, stvarno je odlučila da prekine veze. Teška krivica pritislula je Marijino srce – ona je to skrivila. Želela je da joj se Sofija vrati kako bi mogla da joj se izvini, ali je istovremeno umirala od stida i nadala se da nikad neće morati da se suoči s njom. Međutim, dobro je znala da nikad neće pronaći prijateljicu koja bi mogla da zameni Sofiju.

Tokom iduća dva meseca uhvatila se kako sve češće razmišlja o Eduardu. Fakundova slika polako joj se povukla iz misli, a na njeno mesto uvuklo se Eduardovo duguljasto lice oštih crta. Očekivala je da će joj se javiti, ali nije to učinio. Znala je da može da ga poseti pod izgovorom da želi da razgovara, ali bojala se da će možda prozreti njen trik. Osim toga, sumnjala je da je se seća od poslednje posete.

A onda se dogodilo nešto neverovatno. Bog, odnosno ko god već upravlja ljudskim sudbinama, shvatio je da se ta dva povučena stvorenja nikad neće sresti bez njegove intervencije. Zato je uređio da se Eduardo nađe nasred ulice dok se Marija odsutno šetala noseći gomilu knjiga na povratku s predavanja. Sudarili su se i odmah izvinili jedno drugom, a onda podigli pogled i prepoznali se.

– Senjorita Solanas – uzviknuo je i lice mu se razvuklo u osmeh. Bez ikakvog očiglednog razloga zapao je u depresiju i jedva preživeo poslednja dva meseca.

– Doktore Maraldi – nasmejala se Marija. – Kakva...

– ... slučajnost! Da, nije li?

Nasmejao se i odmahnuo glavom ne verujući koliko ima sreće.

– Molim vas, zovite me Marija – rekla mu je zarumenevši se u licu.

– Ja sam Eduardo. I danas ti nisam lekar!

– Ne, nisi – odvratila je i detinjasto se nasmejala.

– Želiš li da popiješ kafu ili piće? – upitao je i na brzinu dodao: – Verovatno nemaš vremena, zar ne?

– Oh, vrlo rado!

– Odlično – promućao je. – Znam jedan prijatan kafić dve ulice niže. Daj, pomoći ću ti s torbom – rekao je. Dopustila mu je da preuzme torbu, koja je bila poprilično teška jer je u njoj nosila tek kupljenu tvrdo ukoričenu knjigu iz istorije. Polako su se uputili niz ulicu, a on se pobrinuo da hoda sa spoljne strane.

Kafić *Kalabrija* bio je moderno uređen i gotovo prazan. Eduardo je odabrao sto u uglu do prozora i privukao joj stolicu. Kad se konobar pojavio, naručio je kafu i dva kolačića. – Oh, ne mogu to nikako – pobunila se zabrinuvši se za liniju. Pogledao ju je i zaključio kako je predivna. Svojim bujnim telom podsećala ga je na zrelu breskvu. Osetivši njegov pogled, uhvatila se kako govori: – U redu, samo danas.

Kafa im se rastegla do ručka, pa do poslepodneva, i naposljetku su se rastali tek u šest uveče. Ispričala mu je za Sofiju i sve priznala. Shvatio je njene postupke, i mogao da ih opravda. Imala je osećaj da on dobro poznaje ljudsku psihi, pa je zato odlučila da mu ispriča o Sofijinom odnosu sa Santijem, verujući da ume da čuva tajnu.

– Učinila sam nešto zastrašujuće – tužno je dodala. – Spalila sam Sofijina pisma. Žalim što sam to učinila, i nikad sebi neću oprostiti jer sam izgubila najbolju prijateljicu i gotovo ostala bez brata.

Saosećajno ju je pogledao. – Mislila si da ispravno činiš, put u pakao popločan je dobrim namerama – odvratio je i dobroćudno se nasmejao.

– Znam.

– Nisi to smela da učiniš, ali čovek mnogo više nauči na greškama. Svaka tuga nosi nešto pozitivno sa sobom. Možda će ti se Sofija zahvaliti jednog dana kad bude imala petoro dece. Ko zna? Važno je ne mučiti se razmišljajući o tome. Nema smisla plakati nad onim što se dogodilo i što je nemoguće promeniti. Gledaj u budućnost – posavetovao ju je skidajući naočare i čisteći ih maramicom.

– Onda ne misliš da sam zla? – Stidljivo se nasmešila.

– Ne, ne mislim da si zla. Štaviše, mislim da si dobronamerna i da si samo napravila grešku, ali... nije li to u ljudskoj prirodi? – odvratio je razuveravajući je. Zapravo je smatrao da je predivna iznutra i spolja, i želeo je svojom ljubavlju da joj pomogne da izbriše svaki trag krivice ili bola. Znao je da bi mogao da je usreći kad bi mu pružila priliku.

Priznao joj je da se umalo oženio. Kad ga je upitala zašto je promenio mišljenje, odgovorio je da mu je nešto nedostajalo. Nije bilo ni iskre ni povezanosti. – Možda sam samo nepopravljivo romantičan – dodao je – ali znao sam da mogu nekog drugog voleti više nego što sam voleo nju.

Od tog poslepodneva provodili su duge sate u telefonskim razgovorima, a nekoliko puta izašli su u bioskop i na večeru, i tek je tom prilikom pokušao da je poljubi. Znala je da ne žuri, i bila mu je zahvalna, iako je zapravo poželela da je poljubi još prilikom prvog sastanka. Jedne večeri je došao po nju s buketićem poljskog cveća i odvezao je u restoran koji je gledao na reku. Posmatrali su se kroz svetlost sveća i neprekidno razgovarali. Nakon večere predložio joj je kratku šetnju uz obalu reke. Znala je da namerava da je poljubi i uhvatila ju je neopisiva nervoza. Utihnula je. Neko vreme su hodali jedno do drugoga sve dok joj tišina nije postala nepodnošljiva. Naposletku ju je uhvatio za ruke i okrenuo prema sebi.

– Marija...

– Molim?

– Ja... želeo sam da...

Kakva agonija! Ma neka je konačno poljubi i okonča torturu!

– Eduardo, u redu je. *Želim* da me poljubiš – naposljetku je prošaputala i zadržala dah zapanjena sopstvenom odvažnošću. Učinilo joj se da mu je laknulo, i na trenutak se uplašila da će joj biti neprijatno i čudno, ali kad je spustio toplu ruku na njeno lice i dodirnuo je drhtavim usnama, iznenadilo je njegovo samopouzdanje. Posle, kad mu je to priznala, ponosno se nasmešio i izvestio je da mu ona uliva samopouzdanje. U njenom društvu smatra se sposobnim da učini bilo šta.

Čikita i Migel znali su za svaki izlazak s doktorom Maraldijem, i raspravljali su o njihovoj vezi u krevetu. Čikita se molila svake večeri pre nego što bi otišla na spavanje da se Eduardo pobrine za njenu devojčicu i pomogne joj da zaboravi užasnog Fakunda. Toliko se silno molila da je ponekad umela da se probudi s čvrsto stisnutim rukama. Kad su najavili veridbu krajem leta, tiho se zahvalila bogu i suznih očiju zagrlila kćer.

– Mama, ne znam kako sam to zaslužila – rekla joj je kad su ostale nasamo. – Upravo sam nekog takvog želela. Dobar je, duhovit i neobičan. Volim kad mu se ruke tresu dok barata lomljivim stvarima. Volim kako zamuckuje kad je nervozan. Volim ga jer je skroman. Toliko sam srećna. Ne mogu da verujem! Sofija bi bila presrećna da zna. Uverena sam. Ah, tako mi nedostaje, mama.

– Svima nam nedostaje, dušo. Svima nam strahovito nedostaje.

24.

London, 1974.

Sofija je stigla u London klonulog duha sredinom novembra 1974. godine. Bacila je pogled na sivo nebo i kišu, i požalila što nije u domovini. Dominik joj je rezervisala sobu u hotelu *Kleridžis*. – Nalazi se odmah do Bond strita – veselo joj je rekla – najglamuroznije ulice za šoping u Evropi!

Ali, Sofija nije želela da kupuje. Sedela je na krevetu zureći kroz prozor u kišu koja je neumorno lila. Bilo je hladno i vlažno. Nije želela da izađe. Ne znajući šta da učini, nazvala je Dominik kako bi je izvestila da je doputovala. U pozadini je čula plač malog Santigita, i srce ju je zbolelo od čežnje. Prisetila se njegovih savršenih prstića, i kad je odložila slušalicu prekopala je kofer i izvukla komadić belog muslina. Pomirisala ga je. Mirisao je na njega. Sklupčala se na krevetu i rasplakala. I plakala je sve dok se naposljetku iscrpljena nije zaspala.

Hotel je bio veličanstven, s visokim tavanicama i zidovima prekrivenim gipsanim ukrasima, a osoblje šarmantno i udovoljavalo je njenim prohtevima upravo kako joj je Dominik i obećala. – Samo potraži Kloda, i on će se pobrinuti za tebe – posavetovala ju je, i Sofija ju je poslušala. Bio je to nizak debeo čovek sa sjajnom, ćelavom glavom poput ping-pong loptice, a kad mu je spomenula Dominik, zacrveneo se sve do bleštavog temena. Potapkao je čelo belom maramicom i rekao joj da mu se svakako obrati šta god da joj zatreba. Dominik je cenjena gošća hotela, zapravo najdraža gošća koja je ikad odsela, i s velikim će joj zadovoljstvom učiniti svaku uslugu.

Znala je da bi trebalo da potraži stan i posao, ali nije imala volje i uglavnom je odlazila u duge šetnje Hajd parkom i gradom. Da joj nije bilo teško na srcu, uživala bi u slobodi s kojom je istraživala London. Nigde nije bilo ni roditelja, ni telohranitelja da je prate u stopu. Mogla je da odlazi kud god hoće i da razgovara s kim god poželi, a da pri tom ne izazove nikakvu sumnju. Šetala je ulicama i čak posetila nekoliko galerija i izložbi, a u

maloj radnjici na Pikadiliju kupila je kišobran, i ispostavilo se da je to najkorisnija stvar koju je kupila.

London se strahovito razlikovao od Buenos Ajresa. Uopšte nije delovao poput metropole, već poput ovećeg gradića. Kuće su bile niske, a ulice obrubljene drvoredima i savršeno glatkim pločnicima. Vijugale su i skretale tako da nikad nije znala gde će završiti. S druge strane, Buenos Ajres je bio izgrađen na mrežnom sistemu četvrti, i tako nešto bilo je nezamislivo. London joj se, osim toga, činio blistavim poput ispoliranog bisera, a Buenos Ajres je ostavljao utisak prljavog, poluraspadnutog grada. Ipak, bio joj je dom, i čeznula je za njim.

Dva dana po dolasku krenula je da traži stan. Po Klodovom savetu, porazgovarala je s gospođom po imenu Matilda u agenciji za iznajmljivanje stanova u Fulamu. Ona joj je pronašla mali, jednosoban stan u Kvins gejtju. Zadovoljna stanom, Sofija je odmah otišla da kupi stvari koje bi u njega unela. Već je bio potpuno namešten, ali želela je da mu dâ ličnu notu i pretvori ga u svoju malu tvrđavu u toj stranoj zemlji. Zato je kupila prekrivač za krevet, ćilime, porcelan, vaze, knjižice, jastučice i slike.

Osećala se mnogo bolje kad bi odlazila u kupovinu, i činila je to bez obzira na zastrašujuć niz eksplozija koje su u to vreme odjekivale Londonom. Jedna je bomba eksplodirala u robnoj kući *Herods*, a druga ispred robne kuće *Selfridžis*. Ali Sofija nije imala televizor, a novine nije htela da kupuje i sve bi vesti uglavnom čula od vozača taksija, najveselijih ljudi koje je ikada srela. Londonski taksiji bili su bleštavi i prostrani, a autobusi preslatki poput dečjih igračaka.

– Strankinja, je li? – Upitao ju je taksista gotovo neprepoznatljivim izgovorom. – Nije ti baš pametno da sad budeš u Londonu, ljubavi! Zar se kod vas ne slušaju vesti? Čovek bi rekô da ti prokleti sindikati upravljaju zemljom. Problem je u tome što nema pravog vođstva. Država je u slobodnom padu. Rekao sam ženi: 'Ova država ide u propast. Treba nešto pošteno da nas strese!' – Sofija je slepo klimala glavom. Nije imala pojma o čemu govori.

Ali, postupno je zavolela London, zgodne policajce sa smešnim šeširima, čuvare ispred palate *Sent Džejms* koji se nisu micali s mesta, male gradske kuće i bivše konjušnice pregrađene u stanove. Nikad pre to

nije videla, i setila se majčine knjige o Engleskoj sa starim fotografijama. Potom se zapitala zašto ljudi stoje noseva prilepljenih za gvozdenu ogradu Bakingemske palate, a onda je videla smenu straže, koja ju je toliko oduševila da se vratila sledećeg dana. Izgladnela je srce razmišljajući o Santiju, Argentini i malom Santigitu, sve dok naposljetku nije odustala od borbe i otupela. Odlučila je da se više ne muči.

Kako joj se smanjivala zaliha novca, neodlučno je krenula u potragu za poslom. Kako nije imala nikakvog znanja ni iskustva, počela je opsežnu potragu po radnjama. Ali svi su tražili nekoga s iskustvom, i jednostavno bi odmahнули glavom i ispratili je napolje. – Toliko ima nezaposlenosti – odvratili bi s uzdahom – i biće prava sreća ako vas neko zaposli. – Nakon tri duge nedelje bezuspešne potrage, počela je da očajava. Morala je da plati kiriju, a više nije imala gotovo ni novčića. Nije želela da zove Dominik, jer joj je ona već dovoljno pomogla, a nije želela ni da se priseća sina.

Prepustivši se depresiji, jednog dana je ušetala u knjižaru na Fulam roudu. Muškarac s naočarima, dobroćudnog izgleda, skrivao se iza gomile knjiga i pevušio uz radio. Rekla mu je da je u potrazi za poslom. Pretpostavljala je da joj neće biti teško da ga pronađe pošto je predbožićno vreme, ali ispostavilo se da svuda traže samo ljude s radnim iskustvom, a ona ga nema. On je na to odmahnuo glavom i rekao joj da, nažalost, ne traže nove radnike. – Kao što vidite, mi nismo velika radnja – pojasnio je. – Ipak, u komšiluku *Kod Megi* traže ispomoć. Mogli biste tamo da pokušate. Njima radno iskustvo nije važno.

Ponovo je izašla na hladnoću. Počelo je da se smrkava, i bacila je pogled na sat. Još se nije navikla da u Engleskoj tako rano pada mrak. Bilo je tek tri i trideset. Ispostavilo se da je *Kod Megi* frizerski salon, i odmah je odustala. Stvarno nije toliko očajna da se spusti *tako nisko*. Pogledala je kroz zamagljeno staklo i nastavila dalje. U jednom kafiću je kupila vruću čokoladu i sela zagledavši se u šolju. Nakon nekog vremena počela je da proučava ljude koji su je okruživali. Neki su bili u božićnoj kupovini i torbe su im bile prepune bleštavih paketa, ali svi su čavrljali ne obraćajući pažnju na nju. Uхватила je šolju s obe ruke kako bi ih ugrijala, i zgrbila se nad stolom. Bila je usamljena. Nije imala prijatelja.

Santi joj je nedostajao. Ali i Marija, njena najbolja i najdragocenija prijateljica. Čeznula je da porazgovara s njom i prizna joj šta proživljava. I ponovo je požalila što joj se nije javila, ni poverila. Sigurno je i ona tužna i usamljena. A sad je ionako prekasno. Da joj se bar javila godinu dana ranije. Ali ako tada nije znala kako da započne pismo, sigurno to ni sad ne bi bila u stanju. Ne, propustila je pravi trenutak, i izgubila je ne samo ljubavnika već i osobu koja ju je, iako nežnija i stidljivija, uvek razumela i podržavala. Ceo život su provele zajedno, a sad tog prijateljstva više nema. Suza joj je skliznula niz obraz i kapnula u toplu čokoladu.

Ulica je bila prepuna ljudi. Svi su išli nekuda. Pretpostavila je da odlaze na čajanku, na posao, ili u posetu prijateljima i rođacima. A ona nema nikoga. Niko ne mari što je u Londonu. Mogla bi da umre na tom hladnom i nepoznatom trotoaru, i niko to ne bi ni primetio. Koliko bi vremena prošlo pre nego što bi neko otkrio kako se zove i izvestio njenu porodicu? Verovatno nedelje ili meseci. Ako bi se, naravno, uopšte potrudili. Iako je posedovala britanski pasoš, bilo je očigledno da tu ne pripada.

Platila je račun i izašla. Prolazeći niz ulicu ponovo je prošla kraj frizerskog salona *Kod Megi*, i odlučila je da se vrati i baci još jedan pogled. Prislonila je lice na izlog i zagledala se unutra. Visok i štrkljav muškarac šišao je ženu zastajkujući svako malo kako bi joj rukama dočarao o čemu govori, a mlada plavokosa devojka sedela je za stolom i javljala se na telefon. Primetila je da suspreže smeh da bi nešto beležila u knjigu zakazivanja. A onda su se vrata otvorila, i na ulicu se izvukao jak miris šampona za kosu i parfema.

– Mogu li vam pomoći? – upitala ju je crvenokosa žena od pedesetak godina izbacujući glavu kroz vrata. Imala je grimizan ruž poput Dominik, a na kapke je nespretno nanela najodvratniju nijansu limete.

– Čula sam da tražite ispomoć?

– Odlično! Samo uđite Ja sam Megi – odgovorila joj je, i Sofija se uvukla u toplu unutrašnjost frizerskog salona.

– Sofija Solanas.

Muškarac se zaustavio i okrenuo. Njegove zmijolike oči odmerile su je od glave do pete. Potom je klimnuo s odobravanjem i odvratio:

– Lepa si, Sofija. *Vrlo* lepa. Ja sam Anton. Zapravo, Entoni, ali Anton

zvuči egzotičnije, zar ne? – Nasmejao se i ocupkao do ormarića iz kojeg je izvukao veliku činijicu gela.

– Anton je opasan tip. Ali ako se budeš smejala njegovim šalama, neće biti problema! Dejzi to čini, i jednostavno je obožava, zar ne, draga? – Dejzi joj se toplo nasmešila s druge strane stola i pružila ruku. – Radi se od deset do šest, dušice. A to znači da ćeš čistiti, prati kosu i paziti da je salon uredan. Mogu da ti plaćam samo osam funti nedeljno, plus ono što dobiješ od napojnica. Je l' ti to odgovara? Ja mislim da je to dovoljno. Šta kažeš, Antone?

– Izuzetno velikodušno od tebe, Megi – odvratio je s preteranim oduševljenjem puneći dlan nečim što je nalikovalo zelenoj sluzi.

– Ali kirija mi iznosi osam funti nedeljno – pobunila se Sofija.

– Ne mogu da ti platim ni penija više. Odluči pristaješ li – odvratila je Megi prekrstivši ruke preko velikih grudi.

– I ja živim u iznajmljenom stanu. Šta kažeš da ga podelimo, to jest da se udružimo? – predložila joj je Dejzi. Živela je u trošnom stanu u Hamersmitu i trebalo joj je sto godina da ujutru dođe na posao. – Živiš u blizini?

– Kvins gejt.

– E pa onda ni nije čudo što plaćaš visoku kiriju! Odakle si, dušo? – upitala je Megi ne mogavši to da nasluti iz Sofijinog izgovora.

– Iz Argentine – odgovorila je, i grlo joj se steglo. Koliko već dugo nije čula tu reč.

– Predivno – odvratio je Anton iako nije imao pojma gde se Argentina nalazi.

– Pa, ako želiš cimerku, tu sam.

Sofiji se nije dopadala zamisao da deli stan s nekim. Nikad u životu nije morala ništa da deli. Ali bila je očajna, a Dejzi je izgledala bezazleno, pa je pristala.

– Dobro! Prvi zadatak ti je da odeš da kupiš bocu dobrog ali jeftinog vina, Sofija! – nasmejala se Megi otvarajući blagajnu i izvlačeći sitniš. – Ovo je zaista povod za slavlje, nije li, Antone?

– Nego šta, Megi – ponovio je odmahnuvši rukom i pokazujući lepo negovane nokte.

Za dve nedelje je mali frizerski salon postao Sofijin novi dom, a Megi, Anton i Dejzi njena nova porodica. Megi je napustila muža i počela sopstveni posao kako bi mogla da preživi. – Ludica – rekao je Anton kad se izgubila iz prostorije. – Bio je strašno bogat i imao *izuzetno* dobre veze! – Anton je živio s dečkom Marčelom, tamnokosim i zgodnim Italijanom dlakavih grudi, koji bi ponekad svratio u salon, izvalio se na sofu presvučenu imitacijom leopardove kože i slušao Antonove priče. Megi bi tada otvorila bocu vina i pridružila mu se. Ali, koliko god treptala lažnim trepavicama, Marčelo nije primećivao nikog drugog osim Antona. Megi je jednako besramno flertovala i s klijentima, a većina je volela tu pažnju. – Poprskam ih magičnim prahom *a la Megi*, dušo, i onda ih vratim suprugama – znala je da joj kaže. Dejzi i Sofiju bi to samoobmanjivanje zabavljalo na povratku kući, i smejale bi se celim putem.

Dejzi je bila vedra i duhovita, ali najviše od svega topla. Imala je srcoliko lice, gomilu guste plave kose koja je padala u elastičnim, sjajnim kovrdžama i oštru bradu. Bila je živahna. Stan je bio mali, a one su delile i njega i sve što se u njemu nalazilo. Isprva je Sofiji bilo teško da se privikne na to da deli svoj prostor, ali malo-pomalo počela je da se oslanja na novostečenu prijateljicu znajući da joj je potrebna. Oslobađala ju je samoće i popunjavala praznine kao nekad Marija.

Dejzini roditelji živeli su na selu. Rekla joj je da potiče iz Dorseta, i pokazala joj ga na karti. – Zelen kraj, brdovit i vrlo lep rekla je – ali provincijalan. Oduvek su me privlačila jarka svetla grada.

Roditelji su joj bili razvedeni. Otac je bio građevinar i vucarao se severnim delom zemlje u potrazi za poslom, a majka Džin Šrab kozmetičarka, i živela je u Tauntonu s ljubavnikom Bernardom, sasvim slučajno takođe građevinarom.

– Oduvek sam želela da radim ono što je ona radila: da odlazim u kuće ljudima i turpijam im nokte. Ali čim sam stekla kvalifikacije, posrnula sam na prvom poslu i voskom zalila psa gospođe Hamblvel. Užas! Jadničku su morali gotovo da ogule kožu. Zato sam odložila set za manikiranje i došla ovamo. Nemoj da kažeš Megi, ali možda ću ga se opet latiti. Zar ne misliš da bi tu dobro došla kozmetičarka?

Uvek se šalila u vezi sa svojim imenom, Dejzi Šrab,²² predstavljajući se

rečima: „Dejzi kao cvet i Šrab kao grm.“ Tvrдила je kako je dobro što nije baštovan jer je niko ne bi uzimao zaozbiljno. Sama je motala cigarete i pušila ih sedeći na prozoru stana, jer je Sofija mrzela dim. Razgovarale su o životu i snovima, iako je Sofija bila prisiljena da ih izmišlja, jer ni njoj, ni bilo kome drugom, nije mogla da razotkrije istinu o svojoj prošlosti.

U salonu je čistila pod diveći se ponekad šarenilu kose koju bi skupila. Anton je obožavao da farba kosu, i to mu je bio omiljen posao. – Dugine boje, slatkišu, nude toliko mogućnosti! – Imao je klijentkinju po imenu Rozi Mofet, koja je dolazila svake dve nedelje za novu nijansu. – Sve je boje već isprobala, i moraću da krenem ispočetka, ili da joj napravim pramenove. *Straašno se dvoumim.*

Osim toga, bila je zadužena i za pranje kose, a taj deo posla joj se u početku nije dopadao jer joj je uništavao nokte. Ali nakon nekog vremena se navikla, a i muškarci su joj davali izuzetno velike napojnice.

– Ne priča baš o sebi, zar ne, Antone? – upitala ga je Megi ležeći na sofi i stržući svoje pete.

– Ali je zato predivna!

– Slažem se.

– I vrlo je vredna. Samo mi je žao što je tako tužna – odvratio je točeći čašu vina. – Pet i trideset je, drugim rečima vreme za piće.

– Smeje se na tvoje šale, zar ne, dragi?

– Oh, i te kako. Ali ipak nosi tugu u sebi poput uroka. Ah, tužne li i začarane lepotice.

– Dragi, tako se poetski izražavaš. Ne planiraš valjda da me napustiš kako bi se pozabavio poezijom, je li? – Nasmejala se i zapalila cigaretu.

– Ja poeziju uvek nosim sa sobom, slatkišu. Osim toga, ne bih želeo naše dobre pesnike da ostavim bez posla. – Doneo joj je pepeljaru. Povukla je dug dim i ramena su joj se istog trenutka opustila.

– Znaš li zašto je došla u London?

– Nije mi rekla. Zapravo, Megi, ne znamo ama baš ništa o njoj, zar ne?

– A tako sam radoznala, dragi!

– Oooh, i ja, i ja! Ali, dajmo joj vremena. Uveren sam da će nam pre ili kasnije ispričati neku srceparajuću priču.

Kako se Božić sve više približavao, a ulice Londona počele da blešte i

iskre od ukrasa i jela, Sofija se pitala nedostaje li svojim. Zamišljala ih je kako se pripremaju za praznik. Zamišljala je vruće i suve nizije, i lisnata stabla eukaliptusa sve dok gotovo nije mogla da ih namiriše. Seti li je se Santi, ili ju je već potpuno zaboravio? Marija je prestala da joj piše nakon bolnog pisma koje je poslala još u proleće. Nekad su bile prijateljice. Najbolje prijateljice. Zar ju je zaista bilo tako lako zaboraviti? Zar su je svi zaboravili? Kad god bi pomislila na kuću osetila bi kao da joj je neko iščupao utrobu.

Dejzi je za Božić otišla kod majke. Javila joj se kako bi je izvestila da je napadalo toliko snega da ne mogu da izađu iz kuće, tako da im njena majka svima radi manikir i pedikir. – Nadam se da će potrajati nedeljama, jer bi onda Bernard mogao da nam napravi novu kuću! – Sofija ju je s tugom ispratila. Ona nije imala porodicu koju bi mogla da poseti, i znala je da će joj prijateljica strahovito nedostajati.

Na sâm Božić našla se s Antonom i Marčelom u Meginoj bledoružičastoj kući u Fulamu. – Volim ružičastu boju – rekla joj je Megi uzbuđeno je vodeći u razgledanje u kitnjastim, ružičastim papučama.

– Nikad ne bih pogodila – odvrtila je Sofija prisilivši se na smešak. Uočila je da je čak i daska na klozetskoj šolji boje jorgovana. Otvorili su šampanjac, Anton je zaplesao u sobi u pantalonama sa zebrastim dezenom, a oko glave je obmotao „srebro“ za jelku kao da je lovorov venac. Marčelo je ležao na sof i pušio marihuanu. Megi je provela dan kuvajući sa Sofijom, koja nije imala šta drugo da radi nego da se prepusti nostalgiji. Razmenili su sitne poklone. Megi joj je poklonila kutijicu lakova za nokte, koje Sofija nije nameravala da koristi, a od Antona je dobila zeleni neseser s ogledalcem i džepićem za šminku. Zamislila se nad siromaštvom u kojem se nalazi. Nekad je pripadala jednoj od najbogatijih porodica u Argentini, a sada ne poseduje ama baš ništa.

Nakon večere ispili su malo previše vina, seli uz kamin i zagledali se u plamenove, koji su poskakivali po zidovima menjajući se iz ružičaste u narandžastu boju. Sofija je iznenada zarila glavu u ruke i zajecala. Megi je odmerila Antona, i on joj je klimnuo glavom. Kleknula je na pod i zagrlila Sofiju nimirisanom rukom.

– Šta je, dušice? Reci. U društvu si prijatelja.

I tako im je Sofija naposljetku ispričala srceparajuću priču, izostavljajući iz nje deo sa Santigitom. Previše se stidela te tajne da bi je ikome otkrila.

– Muškarac! Naravno da je samo muškarac kadar da učini tako nešto – ljutito je rekao Anton kad je završila priču.

– I ti si muško, dragi.

– Samo napola, slatkišu! – Ispio je vino i ponovo nasuo. Marčelo je spavao na sofi sanjajući o brdima Toskane.

– Bolje ti je bez njega, dušice – rekla joj je Megi nežno. – Ako nije mogao da održi obećanje i piše ti, dobro je da si ga se rešila!

– Ali volim ga do bola, Megi – zajecala je Sofija.

– Prebolećeš ga. Svima nam to uspeva, zar ne, Antone?

– Tako je.

– Upoznaćeš nekog zgodnog Engleza.

– Ili Italijana.

– Da sam na tvom mestu, ne bih se petljala s njima, draga. Bolje pronađi nekog zgodnog Engleza.

Sledećeg dana Sofija se probudila s glavoboljom i očajničkom žudnjom za detetom. Sklupčala se na krevetu i plakala u muslinski prekrivač sve dok nije pomislila kako će joj glava pući poput dinje. Setila se Santigitovog malog lica i jasnih, nedužno plavih očiju koje su je gledale s poverenjem. Izdala ga je! Kako je mogla da bude tako bezosećajna? Šta li ju je samo spopalo? I zašto joj je Dominik dopustila da ga se odrekne? Uхватила se za stomak oplakujući ga i panično se bojeći da ga nikad više neće ugledati. Plakala je sve dok je grlo nije strahovito zbolelo. Naposljetku je dovukla telefon na krevet i nazvala Švajcarsku.

– Qui?

Čim je prepoznala čangrizav glas kućepaziteljke, napustila ju je odvažnost. – Madam, Iber, ovde Sofija Solanas iz Londona. Mogu li da razgovaram s Dominik, molim vas?

– Žao mi je, madmazel. Mesje i madam La Rivjer otišli su na deset dana.

– Deset dana? – iznenađeno je odvrtila. Nisu joj rekli da planiraju da otputuju!

- *Oui*, deset dana.
- Kuda su otišli? – upitala je očajnim glasom.
- Nisu rekli.
- Nisu rekli?
- Ne, madmazel.
- Jesu li ostavili broj na koji ih je moguće dobiti?
- Ne.
- Nisu ostavili broj telefona?

– Madmazel Sofija – odvrátila je žena već vidno srditim tonom – nisu rekli kuda idu, niti su ostavili broj telefona ili adresu na kojoj će odsesti. Rekli su da ih neće biti deset dana, i to je sve. Žao mi je, ali ne mogu vam pomoći. Žao mi je.

– I meni je žao – zajecala je i spustila slušalicu. Prekasno. Bilo je prekasno.

Ponovo se sklopčala i obgrlila rukama. Ugurala je lice u muslin i setila se kad se poslednji put osetila tako nesrećnom. Bilo je to kad je umro deda O'Dvajer. Ni njega ni Santigita nikad više neće videti. I tada joj je konačno postalo jasno da nikad neće sebi moći da oprosti.

25.

Božić joj je protekao u mučnom raspoloženju. Plakala je sve dok nije usnula razmišljajući o Santa Katalini i svojim. Anton i Megi brinuli su se o njoj ostatak praznika, i pazili da ne ostane sama i zapadne u depresiju. Kad su ponovo otvorili salon, laknulo joj je što će se vratiti na posao i ponadala se da će joj 1975. doneti više sreće. Prisilila je sebe da se raduje budućnosti i ne razmišlja o prošlosti. Naposljetku, deda bi je tako posavetovao, zar ne?

Dominik je češće dolazila u London jer je i Antoan češće dolazio poslom. Kad bi se našle, odlazile su u otmene restorane i kupovale u Bond stritu. Sofija bi se tada prisetila svog nekadašnjeg privilegovanog života, i bila joj je zahvalna. Ali čim bi se Dominik vratila u Ženevu, ponovo bi postala obična, zaposlena devojka.

Godina je brzo protekla. Sprijateljila se s Marmadukom Hakli-Smitom, čovekom s naočarima koji je vodio knjižaru. On ju je pak upoznao s prijateljima, a jedan od njih ju je svako malo izvodio. Iako je to bilo lepo od njega, nije je privlačio. Niko je nije privlačio.

U slobodno vreme smucala bi se s Dejzi Kings roudom u potrazi za jeftinom odećom. U modi je bio etno izgled, i uživala je u dugim, lepršavim suknjama iz *Monsuna*. Jednog dana kad mu je bilo dosadno, Anton joj je napravio crvene pramenove, a Dejzi ispegla kosu, učinivši je gotovo neprepoznatljivom, ali i te kako privlačnom. Jedanput mesečno odlazile su u bioskop i pozorište na Vest endu, gde su odgledale *Mišolovku*.

– Znaš da je tip koji je dao da se izgradi ovo pozorište bio zapravo bogati aristokrata koji se zaljubio u glumicu? Sagradio ga je za nju. Nije li to romantično? – prošaputala je Dejzi dok su sedele u pozorištu.

– Možda će tako neki ljubavnik izgraditi Megi novi salon. To bi bilo zaista nešto – zakikotala se Sofija.

Anton ih je odveo na *Rocky Horror Show* i osramotio ih pojavivši se u iznajmljenom ružičastom kadilaku odeven u haltere i čipkasto donje rublje. Marčelo je sitno koračao do njega u odelu tigrastog dezena, i Megi je

užasno uzviknula kako se nada da će se setiti da se presvuku pre posla u ponedjeljak ujutro. Sofija je dobacila Marčelu da mu treba još samo rep, na šta joj je odbrusio kako će joj ga pokazati pa će shvatiti da ga nijedan muškarac ne može nadmašiti.

Dejzi je potom uspjela da nabavi jeftinije karte za koncert Dejvida Bouvija na stadionu Vembli. Ali, osim na Bouvija, Dejzi se palila i na Mika Džegera, i u salonu je vrlo glasno puštala njegove pesme, što je iritalo Megi, kojoj se više dopadala nežna muzika Džoni Mičel.

Crni zimski meseci postupno su se izgubili odnoseći sa sobom Sofijin jad. Kako su ulice počele da se ispunjavaju ružičastim i belim cvetovima, Sofija je ponovo otkrila život. Usvojila je pozitivan stav o kojem joj je govorio deda O'Dvajer.

Predano se bacila na posao, i Megi joj je povisila platu. Uživala je u cimerstvu s Dejzi i mnoge noći su provodile smejući se u *Kafe dez artist*. Dejzi je uvek pila pivo, a Sofija ga je odbijala. Gadilo joj se upravo kao i najveća britanska ljubav – *marmit*.²³ Ali, činilo joj se da je u manjini. Anton je tvrdio kako su svi Britanci navodno odrasli na tom namazu. – Zato smo tako visoki – rekao joj je i nasmešio se od uva do uva. Bio je visok gotovo sto devedeset centimetara.

U avgustu je Megi zatvorila salon na dve nedelje i sve ih pozvala u iznajmljenu kućicu u Devonu, kako bi uživali u moru i plažama. Sofija se lepo provela, mada joj je nedostajalo sunce, a veći deo vremena je padala kiša. Setila se kako joj je majka pričala o brdima Glengerifa i zapitala se nalikuju li brdima Devona. U kupaćim kostimima su odlazili na piknike na vlažnoj plaži i skrivali se pod kišobranima dok im je vetar sendviče punio peskom. Ali smejali su se šalama i Marčelu, koji nije mogao da shvati ludost Engleza drhteći u debelim, baršunastim pantalonama i polo-džemperu. – Hoću nazad u Toskanu – cvileo je – gde mogu da vidim nebo i gde sija sunce!

– Oh, daj učuti, Marčelo, nemoj se ponašati kao Italijan – promrmljala je Megi gutajući komad čokoladne torte.

– Oprezno, slatkišu, upravo ga zato i volim – odvratio je Anton dopuštajući prijatelju da se priljubi uz njegovo telo kako bi se zagrejao.

– Marčelo je u pravu – odvratila je Dejzi. – Pogledaj nas samo: jedini

ljudi na ovoj plaži su Britanci. Nismo li smešni što sedimo na kiši kao da se pržimo negde na jugu Francuske.

– Zato smo i pobedili u ratu, dušice – obrecnula se Megi pokušavajući na vetru da zapali šibicu. – Oh, zaboga, neka mi neko zapali prokletu cigaretu pre nego što izgubim živce!

– Ali ti se nisi borila u ratu, Megi – nasmejao se Anton. – Evo, ne možeš čak ni pljugu da pripališ! – Stavio je cigaretu u usta, okrenuo leđa vetru i zapalio je.

– Neprestano me iznenađuješ, Antone – odbrusila je. – Više si žensko nego muško. Nego, Sofija, nešto si mi utihnula. Maca popapala jezik? – Bacila je pogled prema Sofiji koja se sklupčala na mokrom peškiru i ona joj se nesigurno nasmeši. Bledoplave usne podrhtavale su joj od hladnoće.

– Mislim da sam na Marčelovoj strani. Naviknuta sam na plaže Južne Amerike – odvratila je cvokoćući.

– Ma niste li oboje neverovatni – Megi se podrugljivo nasmešila. – Još će vas dotući to malo dobre, britanske izdržljivosti. Upravo je zato naša vojska najbolja na svetu! U pitanju je izdržljivost, a opšte je poznato koliko su Britanci izdržljivi.

– Pa ti definitivno jesi, Megi – nasmejala se Dejzi. – Sofija, kladim se da nikad nisi zamišljala da ćeš jednog dana završiti ovde dok si ležala na vrućim argentinskim plažama!

– Nisam – priznala joj je. Ali u Devonu bar nije bilo ničega što bi je podsećalo na kuću. Na njegovim hladnim i pustim plažama bila je u sasvim drugačijem svetu.

Božić je 1975. godine prošao u srećnijem raspoloženju. Sofija je provela deset dana s Dominik i Antoanom u njihovoj kolibi u Verbijeru. Delfina i Luj su ponovo pozvali prijatelje i ponovo su usledili veseli povici kad su se otvarali pokloni i igrale igre. Božićna svetalca treperila su na prohladnom vazduhu, a zvončići zveckali niz dolinu. Vreme je zastalo u magičnom limbu i sunce je sijalo svaki dan na nebu boje različka, smrknuvši se tek kad je otputovala nazad u London. A kad se vratila, Nova godina joj je pripremila iznenađenje kakvo nije mogla da predvidi.

Dejzi je predložila da odu u klub u četvrti Soho, „u koji zalaze glumci“. Pošto je volela pozorište, Sofija je to smatrala divnom idejom. Na pijaci Portobelo kupila je staru suknju s pačvork uzorkom i mek, baršunast šešir. Obula je na to smeđe kožne čizme, koje je kupila u Ženevi s Dominik. Nije imala previše novca, jer je bilo gotovo nemoguće uštedeti od tako male plate, ali želela je da se počasti njima kako bi nagovestila početak novog i boljeg razdoblja.

Klub je bio krcat veselim ljudima, koji su neprestano ulazili bežeći pred hladnoćom. Kad se dvoje ljudi iz očaja pokupilo, ne mogavši da privuku pažnju i domognu se pića, oslobodila su im se dva mesta za šankom. Osvrnule su se oko sebe i prepoznale najmanje dva glumca i jednog televizijskog voditelja. S obzirom na to da su bile mlade i lepe, odmah su bile poslužene. Konobar je zalizao dugu crnu kosu koja mu je bila vezana u uredan konjski repić, i pojavio se pred njima razvukavši lice u oduševljen osmeh.

U četvrt do ponoći Dejzi je otvoreno koketirala sa znojnim i očigledno pripitim vajarom. Zaslinio joj je bluzu s dubokim izrezom i potom je odvuкао na drugi kraj prostorije. Sofija joj se nasmešila i odmahнула glavom. Ali Dejzi nije obraćala pažnju na to s kim se ljubi sve dok taj plaća piće i posvećuje joj pažnju. Sofija je nastavila da sedi i posmatra ljude oko sebe. Svi su bili razdragani, ali njoj nije smetalo što je sama. Već se navikla na to.

– Mogu li da vas počastim pićem?

Okrenula se i ugledala lepo građenog muškarca kako se spušta na stolicu do nje. Odmah ga je prepoznala. Setila se da ga je gledala u glavnoj ulozi u *Hamletu* nekoliko nedelja ranije. Lično je smatrala da je previše afektirao, ali nagađala je da joj neće biti zahvalan ako mu to kaže. Klimnula je glavom i rekla da pije džin i tonik. Podigao je ruku i autoritativno pozvao konobara, koji je odmah dojurio.

– Za mladu damu džin i tonik, a za mene viski – rekao je i potom se ponovo okrenuo prema njoj naslanjajući se laktom na šank.

– Moj deda je pio viski.

– Odličan izbor!

– Zapravo, nije mogao da se odvoji od boce – dodala je podražavajući

irski naglasak.

– Zašto?

– Jer se bojao da će mu je vilenjaci ukrasti – odvratila je i oboje su se nasmejali. Pogledao ju je i zaključio da se definitivno razlikuje od svih koje je imao prilike da upozna.

– Iz Irske si?

– Majka mi je Irkinja. Otac mi je Argentinac.

– Argentinac?

– Da, ali španskog porekla.

– Bože – uskliknuo je. – Šta te onda dovuklo ovamo?

– Duga je to priča – odvratila je ne nameravajući da produbljuje temu.

– Želeo bih da je čujem jednog dana.

Nastavili su da sede pokušavajući da razgovaraju uz glasnu muziku. Primakao je stolicu i nagnuo se kako ne bi morali da viču. Rekao joj je predivno čistim engleskim izgovorom da se zove Džejk Felton, a glas mu je bio dubok i impozantan.

– Sofija Solanas – odvratila je.

– Bilo bi fantastično kao pozorišno ime. Sigurno bi bila predivna glumica – rekao je znalačkim tonom i s divljenjem joj se zagledao u lice.

– Gledala sam te u predstavi.

– Jesi? – odvratio je i nasmešio se. – Je l' ti se dopala? Nemoj mi reći da nije!

– Zapravo jeste, ali moraš imati na umu da sam strankinja i da nisam baš sve shvatila.

– Ne brini. Većina Engleza uopšte ne razume Šekspira. Hoćeš li doći ponovo da me gledaš? U februaru nastupam u novoj predstavi u pozorištu *Old Vik*.

– Možda – lukavo je odvratila i ispila piće.

Kad se oglasila ponoć – *pet, četiri, tri, dva, jedan... SREĆNA NOVA GODINA!* – svi su podigli čaše i izljubili partnere. Džejk joj je nežno uhvatio lice i poljubio je. Da nije okrenula glavu i ponudila obraz, poljubio bi joj usne. Upitao ju je može li ponovo da je vidi, i dala mu je telefonski broj.

Izenadila se kad je nazvao već sledeće nedelje. Na prvom izlasku

odveo ju je na večeru u restoran *Kod Dafne* u Aveniji Drejkot. Poznavao je vlasnika, vatrenog Italijana Đordana, i dobili su najbolji sto. U početku joj je bilo neprijatno, jer je imala osećaj kao da vara Santija, ali onda se prisetila da je on nju izneverio i zaključila da mora odrasti i nastaviti sa svojim životom.

Nakon nekoliko meseci počeli su redovno da se viđaju. Megi i Anton su zanemeli od divljenja kad ih je izvestila, i iskreno se obradovali. – Džejk Felton! – Anton je oduševljeno uskliknuo kad se konačno oporavio od šoka. Dejzi ju je upozorila da pripazi jer Felton važi za „ženskaroša“. Saznala je to iz trač rubrika, koje je čitala kad bi telefon mirovao, a to je ponekad umelo da potraje satima. Sofija joj je odgovorila da su svi latino muškarci takvi, i da se već odavno navikla. Ubrzo je počela da se pojavljuje na probama i upoznala Feltonove prijatelje. Njen mali život u Londonu iznenada je procvetao, i počela je da se kreće u zanimljivim, boemskim krugovima.

Vodili su ljubav uz upaljena svetla. Rekla mu je da voli da ga posmatra, i ostao je polaskan. Ono što nije mogla da mu prizna bila je činjenica da joj Santijevo lice izroni pred očima svaki put kad zažmuri. Džejk se u svakom pogledu razlikovao od njega, ali njeno telo je pripadalo Santiju i samo je on imao pravo da ga zaposedne. Koliko god se trudila da ga izbací iz misli, čim bi ga osetila u sebi setila bi se Santija, a potom odmah i deteta koje su začeli. Zato se prisilila da ne zatvara oči kako se to ne bi dogodilo. Džejk je bio nežan i zaista ju je uzbudivao, ali nije ga volela. On joj je pak neprestano izjavljivao ljubav i uveravao je da mu je izmenila život, i da nikad nije bio tako srećan i ispunjen. Ali, nije mogla da mu uzvрати istim žarom. Sve što je mogla da mu kaže bilo je da joj je stalo do njega, da se prijatno oseća u njegovom društvu i da joj ispunjava unutrašnju prazninu.

Sofija bi ga gledala na večernjim probama i potom kritikovala njegov nastup. Čak mu je pomagala da uči tekst kad bi noću bili zajedno u krevetu. Znao bi nenadano da skoči i baci se na monolog, a ponekad bi je čak u restoranu preklinjao da vežba s njim. – Budi Julija... Hajde! – I tako bi se opredelili za uloge izgovarajući tekst po sećanju, sve dok naposljetku ne bi prasnuli u smeh.

– Ali priča li on ikad o *tebi*, slatkišu? – upitao ju je Anton jedne večeri

kad su već mesec dana bili u vezi.

– Naravno. Jednostavno mu je posao sada važniji i na prvom mestu – insistirala je Sofija. Anton je frknuo s neodobravanjem posmatrajući je kako s poda kupi preostale gomilice kose.

– Ne bih želela da ti pokvarim zabavu, dušo, ali kad sam ga upoznala pomislila sam kako je neverovatno arogantan – prokomentarisala je Megi otresajući pepeo na pod. Anton je skupio peškire i bacio ih u visoku, pletenu korpu.

– Deluje arogantno jer je stidljiv – odvratila je u njegovu odbranu.

– Stidljiv? Da je on stidljiv, draga, ne bi se tako bacao po sceni. – Megi se podrugljivo obrecnula. – Antone, budi dobar pa mi naspri još jednu čašu vina. Stara devojka poput mene nema drugog veselja u životu.

– Nemoj biti ucveljena, Megi – prekorio ju je Anton i saosećajno joj se nasmešio. – Uskoro će te proždrati neka predivna muškarčina, zar ne, Sofija?

Sofija je klimnula glavom. – Dejvid Herison, čovek koji je producirao Džekovu predstavu, pozvao nas je da ga posetimo preko vikenda – rekla im je odlažući četku i pridružujući se Megi na sofi.

– A mi znamo ko je Dejvid Herison, zar ne, Megi?

– Da, strahovito je slavan, a pre desetak ili više godina, ne sećam se tačno koliko, pretrpeo je gorak razvod. E, *on* je muškarac za tebe, dušo!

– Nemoj biti smešna, Megi. Srećna sam s Džekom.

– Šteta – odvratio je Anton napućivši usne.

– Pa, kako želiš – rekla je Megi. – Nemoj reći da te nisam upozorila kad tvoj dragi Džek pobegne s glavnom glumicom. Svi glumci su takvi. Bila sam u vezi s nekolicinom, i ne bih to želela ponovo da proživim ni za kakve pare. Doduše, Dejvid Herison bi ti mogao biti otac... Ali, pazi, nema ništa loše u dobrom, bogatom i starijem muškarcu, zar ne, Antone?

– Sve ćeš nam ispričati kad se vratiš, zar ne, slatkišu? – rekao je i namignuo joj.

Džek ju je pokupio mini-kuperom u subotu ujutru i svetlosnom brzinom su se odvezli u Glosteršir. Celim putem joj je pričao o sebi. Navodno je imao

malu prepirku s rediteljem u vezi s nekom scenom. – 'Ja sam glumac', rekao sam mu, 'i kažem vam da moj lik jednostavno ne bi tako reagovao! Poznajem ga!'

Sofija se prisetila razgovora s Megi i Antonom, i potišteno se zagledala u smrznutu prirodu koja ih je mimoilazila strelovitom brzinom. Ali, Džejk nije primetio da je utihnula. Bio je zaokupljen pričom. Kad su konačno stigli odahnula je s olakšanjem. Kuća Dejvida Herisona bila je boje peska i nalazila se na kraju dugog prilaza, odmah na izlazu iz grada Burforda.

Dejvid se pojavio na vratima u pratnji dva labradora boje meda, koji su zamahali debelim repovima čim su ugledali auto. Dejvid je bio prosečne visine i vitak, a glava mu je bila prekrivena gustom, svetlosmeđom kosom, koja mu je počela da sedi na slepoočnicama. Nosio je male okrugle naočare, a širok dobroćudan osmeh obasjavao mu je lice.

– Dobrodošli u Louzli, i ne brinite za stvari – rekao je. – Čeka vas piće.

Sofija je pratila Džejka kamenitim prilazom prema njemu. Dvojica muškaraca su se rukovala, i Dejvid je srdačno potapšao Džejka po leđima.

– Baš mi je drago što te vidim, Lotario!

– Dejvide, ovo je Sofija. Sofija Solanas – odvratio je Džejk i Sofija je pružila ruku.

– Džejk mi je mnogo pričao o tebi – rekao je Dejvid rukujući se. – Baš mi je drago što smo se upoznali. A sad uđite, dosta s formalnostima.

Ušli su za njim u predvorje. Sofija je uočila da su zidovi prekriveni slikama raznih veličina, a nije bilo praznog mesta koje nije bilo zatrpano knjigama. Tamnosmeđi drveni pod delimično se skrivao ispod luksuznih persijskih tepiha i ogromnih biljki u porcelanskim saksijama. Ali kuća joj se dopala. Bila je topla i ispunjena mirisom pasa.

Dejvid ih je uveo u dnevnu sobu, gde su zatekli četvoro nepoznatih ljudi. Sedeli su pušeći i pijući oko rasplamsanog kamina. Iznenada se prisetila Čikitine kuće na Santa Katalini i osetila dobro poznat bol. Upoznali su goste: Dejvidove susede Tonija Midltona i njegovu suprugu Zazu, koja je držala mali butik na Bičam plejsu, te Žilbera d'Oranža, kolumnistu francuskih novina, i njegovu suprugu Mišel. Pridružili su im se i započeli razgovor.

– Čime se bavite? – upitala je Zaza okrećući se prema Sofiji i Sofija je

ustuknula.

– Radim u frizerskom salonu koji se zove *Kod Megi* – odgovorila joj je i zadržala dah iščekujući da joj se Zaza pristojno ali prezirno nasmeši, i okrene glavu na drugu stranu.

Ali na njeno zaprepašćenje, Zazine zelene oči su se razrogačile, i uskliknula je: – Ne mogu da verujem! Toni, dušo! Toni! – Njen suprug je bio prisiljen da se zaustavi u pola rečenice i okrene glavu. Svi su potom zastali kako bi čuli o čemu je reč. – Nećeš verovati! Sofija radi kod Megi!

Toni se kiselo nasmešio. – Nije li svet mali. Megi je bila udata za mog brata iz drugog kolena, Viva. Dragi bože, kako je ona?

Sofija se oduševila i neko vreme su se svi previjali od smeha dok je ona oponašala Megi i Antona. Dejvid ju je posmatrao stojeći uz bar, i zaključio kako u životu nije upoznao ljupkije stvorenje. Iako joj je vedar osmeh krasio lice, primetio je da se nešto tragično krije u njenim krupnim smeđim očima. Nešto zbog čega je želeo da je zagrlji i uteši. Bila je mnogo mlađa od drugih, ali je bez ikakvog uzdržavanja učestvovala u razgovoru. Tek kad ju je oduševljena Zaza nedužno zapitala o domovini, na neko vreme je utihnula.

Nakon ručka u zagušljivoj trpezariji, koji je poslužila bucfasta žena zvana gospođa Berniston, Žilber i Mišel su se povukli u sobu kako bi se odmorili. – Taj čokoladni puding i vino potpuno su me iscrpli – rekao je Žilber uzimajući svoju sićušnu suprugu za ruku i odvođeci je uza stepenice. Džejk je odlučio da ode na trčanje.

– Je li to pametno nakon tako teškog obroka? – upitala ga je.

– Nisam otišao jutros, a hteo bih to da obavim pre mraka – odgovorio je i pojurio stepenicama preskačući po dve odjednom.

– Šta kažete da se mi ostali otisnemo u šetnju? I nama bi dobro došlo malo razgibavanja – predložila je Zaza. – Hoćeš li mi se pridružiti, Dejvide?

Vazduh je bio ledeno hladan, ali sunce je toplo sijalo s jasnog vedrog neba. Iako je vrt izgledao zapušteno, još uvek je sablasno podsećao na minulo razdoblje, kad ga je Dejvidova bivša supruga, fanatičan baštovan, s ljubavlju održavala. Njih četvoro, Toni, Zaza, Sofija i Dejvid, prošli su kroz njega popločanim puteljkom i našli se sa zadnje strane kuće. Smejali su se

ponavljajući kako ih je obilan ručak učinio teškim i letargičnim. Bio je februar i mraz je ogoleo stabla, a nisko mokro rastinje trunulo im je pod nogama.

Sofija je pohlepno udisala seoski vazduh. Već dugo nije bila na tako lepom mestu. Setila se Santa Kataline zimi i pomislila kako će moći da zamisli da je tamo ako zatvori oči i udahne miris vlažne zemlje ispunjene mirisom zimskog lišća.

Dejvid joj se dopao. Imao je tu neodoljivu englesku nonšalantnost i intelektualno je privlačio. Nije bio lep, ali je bio zgodan, snažan, odlučan i harizmatičan. A njegove duboke svetloplave oči ukazivale su da je i on pretrpeo mnogobrojne bitke. Kad su krenuli nizbrdo prema štalama, srce joj je iznenada zaigralo.

– Imam dva konja, ako neko želi da jaše – rekao je ležernim tonom. – Arijela ih je uzgajala. Kad je otišla, zatvorili su farmu i nažalost, morao sam da rasprodam kobile. Odlučio sam da zadržim dva konja sebi za užitak.

Sofija je nastavila ubrzanim hodom, sve dok ih naposljetku nije ostavila za sobom. Osetila je kako joj se srce steže dok je pokušavala da otvori zasun na vratima štale. Prepoznala je šuškanje i duboko udahnula kako bi obuzdala emocije. Miris tople slame nenadano ju je zapahnuo i ispružila je ruku. Tužno se nasmešila kad ju je baršunasta njuška radoznalo dotakla. Prstima je prešla preko belog lica gledajući s ljubavlju u sjajne, mermerne oči. Miris konja uvukao joj se u nozdrve, i tek je tada shvatila koliko su joj nedostajali. Prislonila je glavu životinji uz svoju, osetivši dlaku na licu, kao da njom želi da upije melanholiiju koja ju je natopila.

– Ma ko si ti? – upitala je milujući ga po ušima. – Kako si predivan. Pre-di-van. – Suza joj je skliznula niz obraz. Čula ga je kako frkće, gotovo kao da može da oseti njenu tugu. Zatvorila je oči i zamislila da je opet kod kuće. Naslonila se na novostečenog prijatelja i, milujući njegovu toplu, svilenkastu dlaku, nakratko zamislila da se nalazi usred vlažne *pampe*. Ali, bilo je previše stvarno. Otvorila je oči i trepćući oterala sećanje.

Kad se Dejvid pojavio iza ugla i ugledao je kako grli Safarija, pozeleo je da joj priđe. Ali znao je da želi da bude sama i taktički je odveo Tonija i Zazu s druge strane.

– Je li dobro? – prošaputala je Zaza, kojoj ništa nije moglo da

promakne.

– Ne znam – odgovorio je odmahujući zabrinuto glavom. – Čudna devojka, zar ne?

– Nije želela da razgovara o Argentini kad sam je pitala.

– Možda joj nedostaje – odvratio je Toni saosećajno. – Verovatno oseća nostalgiju.

– Dejvide!

Okrenuli su se i ugledali je kako im uzbuđeno trči u susret. – Morala bih... mislim, *volela* bih da odem na jahanje. Mogu li?

Zaza i Toni su nastavili šetnju ostavljajući Dejvida i Sofiju da osedlaju konje. Obećali su da će se vratiti pre zalaska sunca. Kad su se uputili preko Kotsvouldza, Sofija je pomislila da joj je neko iznenada skinuo teret s leđa. Ponovo je mogla da diše punim plućima, i misli su joj se pročistile. Dok su jahali brdima činilo joj se kao da se vratila kući. Kilometrima daleko širila su se polja i šume lelujući poput uzburkanog mora zelene boje. Ponovo se oduševljeno smešila, ali ovog puta ne samo spolja već i iznutra. Celo telo joj je vibriralo od energije i prvi put otkako je napustila Santa Katalinu osećala se fantastično.

Dejvid je odmah primetio da se izmenila. Poput glumca, odbacila je kostim i razotkrila pravu ličnost. Kad su zatvorili vrata štale i obesili uzde, smejali su se poput starih prijatelja. Iskreno iz dubine duše.

26.

Dok su se vozili nazad Sofija se zamislila nad Dejvidovom ponudom.

– Tako bih rado ponovo pokrenuo uzgoj konja – rekao joj je. – Očigledno umeš s njima. Moja bivša supruga Arijela uzgajala je konje za trke i proizvodila prvoklasne godišnjake. Kad me je ostavila, i tome je došao kraj. Bio sam prisiljen da prodam celu farmu i zadržim samo Safarija i Inku. Plaćao bih te, naravno, i unajmio koga god poželiš. I ne bi morala celu nedelju da provodiš na selu. Štaviše, mogla bi samo da nadgledaš posao. Naime, imanje je mrtvo ako se niko ne brine o njemu. Još malo pa će propasti, a ne mogu podneti pomisao da ću morati da prodam i Safarija i Inku.

Prisetila se flegmatičnog tona kojim joj je izneo ponudu. Zvučalo je kao da ne mari, ali ipak je bilo neke topline u njegovim rečima. Nasmejala se. Bila je to dobra zamisao, ali znala je da Džejk nikad neće pristati. Neće hteti da uvežbava uloge na selu. Previše je posesivan, a ona nema nikog drugog.

Do aprila je već puna dva meseca nastupao u novoj predstavi. Sofija je jednog dana otvorila vrata njegove garderobe i uhvatila ga kako uza zid tuca Mendi Born, glavnu glumicu. U sećanje joj se usekla njegova bela zadnjica kako agresivno udara o rasčupanu i znojavu Mendi, stisnutu uza zid i još uvek odevenu u kostim iz osamnaestog veka. Stajala je gotovo dva minuta pre nego što su je primetili. Mendi je roktala poput svinje i lice joj je bilo iskrivljeno u bolnu grimasu, ali sudeći po mjaukanju koje je ispuštala između roktanja bilo je očigledno da uživa. Džejk je između naleta mrmljao: „Volim te, volim te“, i učinilo joj se da je svršio u *moment critique*, kad je Mendi rastvorila oči i zavrištala ugledavši je na pragu. Džejk joj je zario lice u mlohawe grudi i potom uzviknuo: „Isuse!“ Mendi je izjurila u suzama.

Nisu usledila ni izvinjenja, ni pokajanja. Okrivio je Sofiju tvrdeći da je bio prisiljen da spava s Mendi zato što nije mogao da prodre do nje. – Ne voliš me! – optuživački je povikao.

Sofija je na to hladno odgovorila: – Moram prvo da ti verujem.

Te noći je poslednji put izašla iz pozorišta. Nije želela više nikad da ga vidi. Kad je podigla telefonsku slušalicu, ponadala se da će se Dejvid Herison setiti posla koji joj je ponudio u februaru.

– Napuštaš nas? – povikao je Anton u očaju. – Ne mogu da verujem!

– Pokrenuću uzgoj pastuva na farmi Dejvida Herisona.

– Pokvarenjak jedan – zarežala je Megi povlačeći dim.

– Oh, Megi, bila si u pravu u vezi s Džejkom, ali ovoga puta nije to u pitanju. Ma, kome su potrebni muškarci!

– Oh, pa ti nemaš pojma! Megi ima ljubavnika, zar ne slatkišu? I to klijenta. Izgleda da Megin prah ipak ima nekih moći.

Megi se samozadovoljno nasmešila.

– Bravo, Megi! Oh, bože, toliko mi je žao što vas napuštam. Ali neću baš prestano biti u Louzliju. Ostaćemo u kontaktu.

– I bolje da bude tako! Ali, ne brini, već će nam Dejzi preneti sve tračeve. Samo nemoj zaboraviti da nas pozoveš na svadbu.

– Megi – odvratila je Sofija nasmejavši se. – Prestar je.

– Pazi šta govoriš! I ja sam u četrdesetim – odbrusila je i potom dodala grlenim glasom: – Videćemo.

Dejzi je bila shrvana njenim odlaskom, ne samo zato što će joj nedostajati prijateljica već i zato što će morati da nađe novu cimerku ako Sofiji posao krene. Nije želela da deli stan ni sa kim drugim, jer su se zbližile i gotovo posestrile.

– Onda, ako ti se bude dopalo, jednostavno ćeš se zauvek tamo odseliti? – upitala je užasnuta pomišlju da će zaglaviti na selu, koliko god luksuzno bilo zdanje u kojem će živeti.

– Da, obožavam prirodu i nedostaje mi – odgovorila je Sofija.

Louzli joj je razbudio čula i podsetio je koliko voli prirodu. Miris grada odjednom je počeo da joj se gadi.

– Nedostajaćeš mi. Ko će ti uređivati nokte? – odvratila je Dejzi i dureći se izbacila donju usnu.

– Niko. Moraću ponovo da ih grizem.

– Da se nisi usudila! Taman sam ti ih doterala.

– Koristiću ruke za farmerski posao, i više neće morati da budu lepe – nasmejala se veseleći se konjima, psima i nepreglednim zelenim brdima. Potom su se zagrlile.

– Nemoj zaboraviti da me nazoveš i svратиš u posetu. Želim da ostanemo u kontaktu – rekla je Dejzi preteći joj prstom kako bi prikrila tugu. Sofija je bila naviknuta da napušta mesta, ljude i sklapa nova prijateljstva. Naučila se kako da isključi emocije i izbegne patnju. Obećala joj je da će zvati jedanput nedeljno. Potom se pokupila radujući se poput nomada predstojećoj avanturi, i ne razmišljajući previše o ljudima koje ostavlja za sobom.

Čim se smestila u maloj kući na Louzliju, shvatila je da uopšte neće biti tužna ako se ne vrati u London. Nije ni naslućivala koliko joj je priroda nedostajala, a sad kad ju je ponovo otkrila, nije želela da je napusti. Gotovo svaki dan bi se čula s Dejzi i smejala se najnovijim tračevima iz salona. Ipak, nije mogla previše slobodnog vremena da troši prisećajući se starih prijatelja. Bila je prezaposlena pokretanjem farme. Dejvid joj je rekao da može samo da „nadgleda“ posao, ali uopšte nije nameravala to da čini. Želela je što više direktno da se uključi u vođenje farme, a ono što ne zna bila je odlučna da nauči.

Od gospođe Berniston je saznala da je nakon Arijelinog odlaska farma morala da se zatvori, zbog čega je Fredi Ratrej, poznat kao Rati, ostao bez posla. Rati se brinuo za uzgoj pastuva i nadgledao je ždrebad i, prema rečima gospođe Berniston, bio je fantastičan u tome. – Nećete naći boljeg stručnjaka!

Pomogla joj je da ga pronađe, pošto se nekad redovno dopisivala s njegovom suprugom Beril, i znala je gde živi. Kako mu je supruga nedavno umrla, Fredi je žudeo da se vrati u Glosteršir i nastavi sa starim životom. I tako je Sofija odmah zaposlila i njega i njegovu osamnaestogodišnju kći Džejni.

Kad bi Dejvid došao na farmu preko vikenda, dočekali bi ga Sofijin veseo smeh i zarazan smisao za humor. Nosila je farmerke i majicu kratkih rukava, često u kombinaciji s njegovim starim bež džemperom, koji je pozajmila i uvek ga imala oko pasa. Seoski vazduh promenio joj je ten.

Rumenela se od zdravlja. Raspustila je dugu, sjajnu kosu ne želeći više da je vezuje u rep, i sad joj je padala na ramena. Oči su joj se caklile i zračila je neobuzdanom energijom. Osećao se mlađim u njenom društvu. Radovao se vikendu i osećao sumorno kad bi nedeljom uveče morao da se vrati u London. Bilo mu je drago da uz Ratijevu pomoć ostvaruje napredak. Sofija je obožavala Ratija. – Pravi je Englez. Podseća me na gnoma iz bajki.

– Mislim da mu se baš ne bi dopalo to poređenje – odvratio je Dejvid i nasmejao se.

– Oh, nema ništa protiv! Kad god mu to kažem samo se nasmeši. Mislim da je srećan što se vratio i da mi zato dopušta da ga zovem kako god poželim!

Rati je obožavao i baštovanstvo, i Dejvid je ostao zapanjen shvativši koliko mu se posed izmenio u kratkom vremenu otkako je dospeo u njihove ruke. Sofija je bila neumorna. Rano se budila i pripremala doručak u velikoj kući, jer joj je gospođa Berniston, koja je dolazila triput nedeljno kako bi kuvala i čistila, predložila da se posluži kuhinjom i frižiderom gospodina Herisona, koji je uvek krcat namirnicama. Nakon doručka bi uzjahala jednog od konja i otišla u brda, pre nego što bi počela s radom u štali.

Rati je bio stručnjak za konje i podučio ju je mnogo čemu. Dok je odrastala na Santa Katalini, nije morala ni da osedla konja jer su *gaučosi* bili zaduženi za sve. Rati ju je zadirkivao govoreći kako je razmažena i kako će je on prizemljiti, a ona bi mu odvrćala da bi morao da joj se obraća s više poštovanja, s obzirom na to da mu je pomogla da se ponovo domogne starog posla. Svojim iskrivljenim osmehom i mudrim licem podsećao ju je na Hozea, i zapitala se nedostaje li mu. Je li mu Soledad ispričala šta se dogodilo? I šta li Hoze sad misli o njoj?

Sledeći Ratijeva uputstva, kupila je šest prvoklasnih kobilica i unajmila dva konjušara koji su radili s Džejni. – Biće potrebno neko vreme da farma ponovo proradi – upozorio ju je. – Naime, uzgojni ciklus traje jedanaest meseci – dodao je uzimajući vruću šoljicu kafe grubim, preplanulim rukama. – U jesen treba da potražimo pastuve s dobrim pedigreeom. – Sofija je klimnula glavom. – Ako želiš prvoklasne konje, moraš da nabaviš prvoklasne pastuve. – Ponovo je klimnula. – U avgustu i septembru treba

predati molbu za pastuva, a to se radi preko posrednika za prodaju rasnih konja. On će potom pregovarati s vlasnikom. Već nekoliko godina se ne bavim time, ali nekad mi je to radio Vili Renkin, i mislim da ćemo mu se opet obratiti. – Progutao je gutljaj kafe. – Četrnaestog januara počinje sezona, i tada odvozimo kobile rasplodnom mužjaku kako bi zaždrebile.

– Kad se rađa ždrebac? – Trudila se da postavlja razumna pitanja, iako joj je sve zvučalo složenije nego što je očekivala i bilo joj je drago što Rati zna šta radi.

– Od februara do sredine aprila, a to je magično razdoblje kad čovek ima priliku da vidi kako mu se pred očima rađa život. – Uzdahnuo je. – Deset dana nakon što se ždrebe okoti živo i zdravo, oboje odlaze do pastuva.

– Koliko tamo ostaju?

– Najduže tri meseca. Dovodimo ih kući kad je kobila ponovo oplodena.

– A kad ih prodajemo? – upitala je puneći čajnik vodom i stavljajući ga na peć.

– Treba mnogo toga naučiti, zar ne? – zakikotao se primećujući da počinje da se zamara pojedinostima. – Potpuno drugačije od života u... kako ti to zoveš? *Pampa*?

– Da, potpuno drugačije od života u *pampi*, Rati. U pravu si... nikad se nisam bavila nečim takvim – ponizno je dodala otvarajući teglu s kafom.

– Pa, vidim da voliš konje i brzo ćeš to savladati – dobronamerno ju je utešio. – U julu ima mnogo posla jer treba pripremiti jednogodišnjake za prodaju. Tada ćeš uživati. Svaki dan ćeš ih izvoditi, privikavati na oglav i činiti sve što bude potrebno. Onda će ljudi koji se bave prodajom doći da ih pregledaju, kako bi se uverili da su spremni. Prodaja se odvija u oktobru na Njumarketu. Mislim da će ti to biti zanimljivo. Uživati ćeš – rekao je predajući joj praznu šoljicu kako bi je napunila. – Podučiću te svemu što znam, ali ne možeš da naučiš sedeći za kuhinjskim stolom. Moj otac je umeo da kaže da se svako učenje zasniva na praksi. Neprestano je govorio: 'Manje priče, više rada.' Zato sada prestajemo s pričom i bacamo se na posao. Odgovara li ti to, mlada damo? – upitao je kad mu je vratila šoljicu punu omiljene crne kafe. – Baš ti hvala!

– I te kako, Rati!

Nije previše marila za pojedinosti. Znala je da će se osećati kao kod kuće sve dok bude radila s konjima.

Leto je brzo prošlo, i samo je jednom otišla u London. Megi i Anton su bili besni, i morala je dugo da im se umiljava kako bi prestali da se dure. Ostala je samo sat vremena jer je žudela da se što pre vrati nazad. Bili su zahvalni što ih je posetila, ali osećali su da im izmiče, i to ih je rastuživalo.

U septembru je Dejvid počeo da provodi više vremena na selu. Otvorio je kancelariju u radnoj sobi i unajmio sekretaricu s pola radnog vremena, te je njegov dom ponovo oživeo. Ponovo je bio ispunjen glasovima ljudi i pasa. Ali, odlučivši da bude iskren prema sebi, priznao je da je beznadežno zaljubljen u Sofiju. Nije mogao da podnese da bude bez nje, i nagađao je da ju je verovatno i zaposlio iz istog razloga. Nije mario koliko će je plaćati. Platilo bi joj bilo koji iznos koji bi zatražila. Znao je da je to jedini način na koji može da je viđa bez udvaranja. Bio je realan, i nagađao da će je uplašiti i oterati od sebe ako joj prizna šta oseća. Plaćao ju je dvanaest funti nedeljno i imala je besplatan smeštaj u kućici, ali to nije bilo ništa u odnosu na ono što je zapravo želeo da joj dâ. A želeo je da joj dâ svoje ime i sve što ide uz njega.

Sofija je bila oduševljena što je Dejvid odlučio da provodi više vremena na Louzliju. Sa sobom je poveo pse, Sema i Kvida, koji su je sledili ceo dan, a njihove ljupke klovnovske oči smešile su joj se s ljubavlju. Provodili su duge večeri šetajući se vrtom, razgovarajući i posmatrajući duge, letnje senke kako se skraćuju s nadolaskom jeseni, skraćujući i dane a produžujući noći. Dejvid je primetio da ona nikad ne govori o svom domu, i odlučio je da je ne propitkuje. Nije mogao da se pretvara da ga ne zanima, jer je želeo da sazna sve što se dalo saznati. Želeo je poljupcima da odagna tugu koja joj se krila iza osmeha. Želeo je da je poljubi svaki put kad bi je video, ali nije hteo da je preplaši i otera. Nije želeo da je izgubi. Znao je da već godinama nije osetio takvu sreću, i zato nije ništa pokušavao. A onda, baš kad je Sofija počela uspešno da zaboravlja prošlost, pojavio se neko i podsetio je.

Još od leta nije priredio vikend-zabavu i zapravo je bio presrećan što zajedno provode vreme. Međutim, Zaza mu je natuknula kako bi Sofija možda htela da upozna nekoga svojih godina. – Vrlo je privlačna mlada

žena, i neki muškarac će ti je oteti pre ili kasnije. Ne možeš večno da je skrivaš – rekla mu je ne pomišljajući da bi mogla da ga povredi svojim rečima.

Dejvid je posmatrao Sofiju kako juri imanjem, i pomislio kako deluje srećno. Nije mu se činilo da žudi za društvom mladih ljudi. Štaviše, izgledala je ispunjeno s konjima. Ali Zaza nije odustajala i uvek bi zaključila razgovor rečima: „Samo žena može da shvati ženu.“ Naposljetku, dvadesetak godina stariji od nje teško da je baš prikladno društvo za devojkicu njenih godina.

Kad su ga Zaza i Toni upoznali s Gonzalom Segundom, crnomanjastim i neobično visokim argentinskim polo-igračem, koji je bio prijatelj njihovog sina Edija, Dejvid je shvatio šta smeraju. Pozvao ih je kod sebe za vikend ne znajući kako će Sofija reagovati.

– Sofija Solanas! – uzviknuo je Gonzalo kad su se upoznali. – Jesi li u rodu s Rafom Solanasom? – upitao ju je na španskom. Sofija je ostala zabezeknuta. Već dugo nije prozborila ni reč španskog.

– Brat mi je – odgovorila je promuklim glasom i odmah zakoračila unazad. Zvuk sopstvenog glasa i maternji jezik iznenada su probudili potisnuta sećanja, i ona su joj se obušila na glavu poput padajućeg špila karata. Prebledela je i izjurila iz sobe u suzama.

– Šta sam rekao? — mladić je zbunjeno odvratio.

Ubrzo potom, Dejvid joj je pokucao na vrata.

– Sofija, jesi li dobro? – nežno je upitao i ponovo pokucao. Otvorila mu je i ušao je u sobu u pratnji Sema i Kvida, koji su joj zabrinuto ponjušili članke. Lice joj je bilo vlažno od suza, a oči krvave i pune besa.

– Kako si mogao to da učiniš! – povikala je. – Kako si mogao da ga pozoveš a da me ne pitaš?

– Ne razumem o čemu pričaš, Sofija. Smiri se. – Pokušao je da joj stavi ruku na rame, ali se izmakla.

– Neću da se smirim – ljutito je odbrusila. Zatvorio je vrata ne želeći da Zaza prisluškuje razgovor. – Poznaj meju porodicu! Vratice se i ispričati im za mene – zajecala je.

– Zar je to važno?

– Da, važno je – odbrusila je i prišla krevetu. Oboje su seli. – I te kako

je važno – dodala je tihim glasom pokušavajući da odagna suze.

– Sofija, ne razumem šta pokušavaš da mi kažeš. Kako bih mogao da znam o čemu je reč ako mi ne objasniš? Mislio sam da bi ti se dopalo da upoznaš nekoga iz svoje domovine!

– Oh, Dejvide! – Osetila je kako joj se grlo steže i bacila mu se u naručje. Oprezno ju je zagrlio. Nije se trgla, niti ga odgurnula. – Pre tri godine otišla sam iz Argentine jer sam bila u vezi s nekim koga roditelji nisu odobravali. I od tada se nisam vratila.

– Nisi se vratila? – Nije zapravo znao šta da kaže.

– Posvađali smo se. Mrzim ih i nisam od tada ni sa kim bila u kontaktu!

– Oh, malena – odvratio je i uhvatio sebe kako je miluje po kosi. Previše se bojao da se pomeri kako ne bi razbio taj trenutak.

– Volim ih i prezirem! Nedostaju mi, ali ujedno pokušavam da ih zaboravim. I ne mogu, jednostavno ne mogu. Boravak na Louzliju uveliko mi je pomogao. Toliko sam srećna ovde. A sad čitava ova zbrka!

Ponovo je zaplakala izbacujući tugu iz dubine duše, i Dejvid je ostao smeten. Zagrlio ju je i pokušao da je uteši. Nikad još nije video da neko može biti toliko nesrećan. Toliko je plakala da je primetio da jedva dolazi do vazduha. Uspaničio se jer nije znao šta da radi, i pomislio je kako bi se žena u tome bolje snašla. Ali kad je ustao kako bi otišao po Zazu, povukla ga je za džemper i zamolila da ostane.

– Moram još nešto da ti kažem, Dejvide. Molim te, nemoj otići! Želim da sve znaš – rekla je preklinjući ga. Potom mu je postideno ispričala za Santijevu neveru i malog Santigita, izostavljajući iz priče da je srodstvu sa Santijem. – Dala sam bebu na usvajanje – prošaputala je očajnim glasom i pogledala ga. Zagledao joj se u oči i osetio koliko pati. Poželeo je da joj kaže kako je spreman da joj podari decu i svojom ljubavlju nadoknadi izgubljenu ljubav porodice, ali nije znao kako to da izgovori. Privukao ju je u naručje i ostali su sedeći u tišini. Osetio je u tom trenutku da je voli više nego što je smatrao mogućim. Kad je bio sa Sofijom, shvatio je koliko je bio usamljen. Znao je da bi mogao da je usreći.

A njoj je laknulo, iako mu je priznala samo polovinu tajne. Podigla je glavu i pogledala ga. Nisu se iznenadili kad su im se usne spojile. U tih nekoliko minuta koje su proveli zajedno ulio joj je beskrajno poverenje.

Poput Santija. Imala je osećaj da u njegovom naručju može zaboraviti na ostatak sveta i samo su joj Louzli i utočište koje je u njemu pronašla bili važni.

Kad su se vratili u salon, svi su se pretvarali da se ništa nije dogodilo. Tako tipično za Britance. U njenom kraju svi bi se pretrgli pokušavajući da saznaju šta se dogodilo. Zaza je očigledno rekla Gonzalu i Ediju da je ne propitkuju kako je ne bi još više rastužili, te su se njih dvojica samo smešili i raspitivali o konjima.

Zaza je zapalila cigaretu i zaposela sofu. Škiljila je i sumnjičavo gledala čas njega, čas nju. Primetila je da Dejvid gotovo poskakuje u hodu, silno se trudeći da to obuzda. Ispustila je dim iz ugla usana i osmotrila Sofiju. Trepavice su joj još uvek bile vlažne od suza, ali su joj obrazi goreli od uzbuđenja, koje nije mogla da prikrije. Nešto se sigurno događa među njima...

Gonzalu je Sofija bila neodoljiva iz dva razloga: bila je tragična i predivna. Načuo je nešto o njoj u Argentini. Buenos Ajres je mala sredina, i skandal poput njenog bilo je nemoguće prikriti. Pokušao je da se priseti o čemu je reč. Nije li imala aferu s bratom i potom bila proterana u Evropu? To bi pojasnilo zašto se stidi što ju je prepoznao. Ali posmatrajući njen osmeh i drhtave usne, znao je da bi sve mogao da joj oprost.

– Sofija, hoćeš li da me odvedeš na jahanje? – upitao ju je na španskom. Nesigurno mu se nasmešila i odmah pogledala Dejvida, koji je upitno podigao obrvu. Obznanila mu je svoju ljubav i nije želela da se odvaja od njega ni na minut.

– Gonzalo želi da odem s njim na jahanje – rekla mu je nadajući se da će neko predložiti bolji plan.

– Dobra zamisao – odvratio je Toni žvaćući cigaru. – Edi, zašto im se ne pridružiš?

– Da, dušo, biće ti korisno da izađeš na svež vazduh – rekla je žudeći da ostane nasamo s Dejvidom kako bi mogla da ga ispita. Edi, koji se lenjo izvalio u fotelji uz kamin, uopšte nije imao nameru da izlazi na hladnoću. Napolju je zastrašujuće padala kiša, a osim toga bilo je očigledno da se Sofija dopada Gonzalu, i nije želeo da mu stoji na putu.

– Ne, hvala. Samo vi idite – rekao je i zario prste u kutiju nugata, koja ga je mamila sa stola.

– Dušo, ne možeš celo jutro da budeš u kući. Moraš da razviješ apetit za ručak gospođe Berniston!

– Pa, ti i tata nećete izaći napolje – odvratio je još dublje uvlačeći zadnjicu u fotelju. Zaza je od besa napućila usne. Ništa od inkvizicije.

Dejvid je gledao kako Sofija napušta prostoriju u Gonzalovom društvu, i prigušio nalet ljubomore. Znao je da nevoljno odlazi, ali nije mogao da podnese pomisao da će biti u brdima u društvu svog zemljaka. Bio je mlad i zgodan, govorio španski i shvatao njenu kulturu. Drugim rečima, bio joj je blizak onako kako to njemu nikad neće uspeti. Čim je Sofija nestala u sobi je zavládala hladna atmosfera.

– Kakav si genije, dušo – rekla je Zaza oprezno ga odmeravajući.

– Kako to misliš? – Pokušao je da ubaci humornu notu u svoj ravnodušan ton.

– Pristao si da pozoveš Gonzala.

– Zašto me to čini genijem?

– Jer su predivni zajedno. Gonzalo i Sofija! – Nasmejala se i stisla muštiklu od ebanovine među crvenim usnama. Zagledala mu se u lice, ali ono joj nije ništa odalo.

– Zaza, dušo, ovog vikenda nema mesta za Kupidona. Tip ju je bacio u suze, a teško da bi se to moglo nazvati romantičnim pokušajem da joj osvoji srce – ubacio se Toni.

– Šta se dogodilo? – upitao je Edi oduševljen što je njegov otac konačno naćeo temu. Pogledali su svi u Dejvida. On se naslonio na ogradu kamina i gvozdenom šipkom pomerio cepanice kako se vatra ne bi ugasila.

– Nedostaje joj porodica, to je sve – odgovorio je nevoljno.

– Oh – odvratio je Edi razočarano. Toni je saosećajno klimnuo glavom.

– Samo to? – upitala je Zaza ne nameravajući tek tako da odustane. – A šta si joj to rekao što je uspelo da joj povрати osmeh na lice?

– Oh, nisam to ja učinio. Kad je prebrođila šok, pričala je sa mnom o kući, i jednostavno joj je laknulo – odgovorio je neuverljivim tonom, i lecnuo se. Znao je da će Zaza prozreti njegovu laž.

– Tako znaći... Pa, sad će imati priliku bolje da se upoznaju. Neće biti

pod nadzorom nas staraca. Ah, ti mladi ljudi – uzdahnula je. – Šta bih dala da opet mogu da budem mlada.

Dejvidovo raspoloženje je potonulo. Dvadeset godina je stariji od Sofije. Ma šta ga je samo spopalo? Zaza je potpuno u pravu. Gonzalo je daleko bolji izbor, i šta ako Sofija to shvati u brdima Kotsvouldza? Uostalom, već mesecima nije videla mladića svojih godina. Pričaće o rodnom kraju i shvatiti da joj je mesto u Argentini. Srce ga je zbolelo. Još uvek je mogao da oseti njene usne. Zar ju je iskoristio u trenutku slabosti? Nije smeo da dopusti taj poljubac. Trebalo je da se odupre porivu.

Promenivši temu, i pokušao je da zadrži uobičajen ton, ali grlo ga je stezalo i njegove reči nisu bile poletne kao obično. Zaza je primetila bol u njegovim očima, i shvatila da je preterala. Oduvek ga je volela; iako je bila savršeno srećna s Tonijem, ali jednim delom ostala je vezana za Dejvida. Govorila je poput ljubomorne supruge, i mrzela je sebe zbog toga. Pokušala je da ga razvedri šaljivim pričama, ali njegov smeh zadržavao se samo na licu, ne uspevajući da mu proдре do srca. Pogledala je sat na kaminu i poževela da se Sofija što pre vrati.

Gonzalo je bio vešt u jahanju. Sofija ga je posmatrala kako sedi u sedlu na tipično argentinski način. Zgrbio se zračeci samouverenošću i arogancijom, i srce ju je zbolelo. Razgovarali su na španskom, i nakon nekog vremena uhvatila se kako uzbuđeno brblja i maše rukama u stilu latino govornika. Maska iza koje je bila prisiljena da skriva svoje pravo „ja“ iznenada je spala i ponovo se osećala poput Argentine. Vrtelo joj se u glavi od sopstvenih reči koje su bez prestanka izvirale iz nje.

Gonzalo je bio zabavan. Zasmekavao ju je svojim pričama i budno pazio kako joj ne bi slučajno postavio pitanje u vezi s porodicom, a ona svojevolejno nije nameravala da priča o tome. Bila je srećna što ga sluša. Zapravo, nije mogla da ga se zasiti. Preklinjala ga je da nastavi oduševljeno upijajući svaku reč, kao da je nakon dugog razdoblja gluvoće ponovo povratila sluh.

Prolazili su kroz blato koje se nakupilo ispod stabala u dolini, a kopita konja šljapkala su kako su se probijali prema podnožju brda. Kišica se ubrzo pretvorila u pljusak, cedila im se niz lica i natapala im odeću. Čim su se našli u brdima pojurili su preko vrhova smejući se i uživajući u konjima

i vetru koji im je mrsio kosu. Jahali su kilometrima sve dok se gusta magla nije okupila oko njih, pojavivši se niotkud i ispunivši dolinu.

– Koliko je sati? – upitala ga je osećajući kako joj se želudac stiska od gladi.

– Dvanaest i trideset – odgovorio je. – Hoćeš li moći da pronadeš put u magli?

– Naravno – veselo mu je odgovorila. Ali, zapravo nije bila sigurna. Osvrnula se oko sebe i sve joj je izgledalo isto. – Sledi me – rekla mu je pokušavajući da zvuči samopouzvano. Jahali su jedno do drugoga kroz belinu očiju prikovanih za zelenu stazu koja se izvijala pod njima. Gonzalo se nije činio zabrinutim, kao ni konji koji su zadovoljno frktali, ali Sofiji je postalo hladno i čeznula je za ognjištem na Louzliju. Čeznula je i za Dejvidom.

Izenada su izronili kod sivih ruševina starog dvorca.

– Izgleda li ti ovo poznato? – upitao je. Lice joj je poprimilo zabrinut izraz. Odmahnula je glavom.

– *Dios*, Gonzalo, biću iskrena. Nikad pre nisam bila ovde. Nemam pojma gde smo!

– Znači, izgubili smo se – zaključio je ravnodušnim tonom i nasmešio se. – Zašto ne bismo ostali ovde dok se magla ne povuče? Bar možemo da se sklonimo od kiše. – Pristala je i sjahali su. Sklonili su konje od kiše i vezali ih uzdama za kamen. – Dođi sa mnom. Pronaći ćemo neko skrovište – rekao joj je i uzeo je za ruku odlučno nastavljajući preko ruševina. Hodao je brzo i gotovo je vukao po skliskom kamenju. Bilo joj je teško da ga prati. A onda se odjednom okliznula i pala. Mislila je da je sve u redu dok nije pokušala da ustane. Bol u gležnju presekao ju je kroz nogu i srušila se zastenjavši. Čučnuo je do nje.

– Šta te boli?

– Gležanj! Oh, bože, nisam ga valjda slomila? – Trgla se.

– Više mi nalikuje na uganuće. Možeš li da pomeraš stopalo?

Pokušala je i uspela tek neprimetno da ga pomeri. – Boli me!

– Ali možeš da ga pomeraš. Uhvati se za mene. Preneću te.

– Ako ti po licu budem videla da sam teška, ubiću te – našalila se kad ju je uhvatio rukama i podigao.

– Nećeš, obećavam – odgovorio je i preneo je u mračnu unutrašnjost urušenog tornja. Odložio ju je na mokru travu, skinuo kaput i položio ga na tlo do nje. – Sedi na kaput – rekao je i pomogao joj da se prebaci ne naslanjajući se na povređeno stopalo.

– Kao da već nisam mokra do kože – odvratila je i nasmejala se. – Hvala ti!

– Ako ti skinemo čizmu, nećemo više moći da je vratimo – upozorio ju je.

– Baš me briga. Stopalo me ubija! Molim te, skini je. Ako mi zglob otekne, nikad je nećemo skinuti, a radije ću nastaviti bez čizme nego trpeći bol. – Nežno i polako svukao joj je čizmu dok se ona preznojavala praveći grimase i crveneći se u licu.

– Evo, gotovo je – pobedonosno je izjavio uzimajući njeno stopalo u ruku i privlačeći ga sebi u krilo. Potom joj je oprezno skinuo soknu, ispod koje se ukazala nežna, ružičasta koža. Izgledala je nemoćno i ogoljeno u odnosu na grubo okruženje. Duboko je udahнула i otrla suze rukavom kaputa. – Poprilično je otečen, ali preživećeš – rekao joj je milujući joj golenicu toplom rukom.

– To mi prija – uzdahnula je i naslonila glavu na kamen. Malo niže. Da, tu... ah... – Nastavio je nežno da joj masira svod stopala. – Ništa od ručka gospođe Berniston – tužno je zaključila.

– Nemoj mi reći da je fantastična kuvarica.

– Najbolja na svetu.

– Meni bi sad dobro došao veliki i sočan komad *loma* – odgovorio je.

– I meni. *Con papas fritas* – dodala je nasmešivši se s nostalgijom, i odmah su nastavili da nabrajaju argentinsku hranu koja im je nedostajala.

– *Duke de leche*.

– *Membrillo*.

– *Empanadas*.

– *Zapallo*.

– *Zapallo?* – odvratio je namrštivši se.

– Zašto ne?

– U redu. *Mate*.

– *Alfajores*...

Dejvid je bacio pogled prema magli a potom prema satu na kaminu.

– Zaglibili su negde – rekao je Toni. – Ne brini, u dobrim je rukama. Gonzalo je snažan poput vola.

Ali Dejvid se upravo toga i pribojavao.

– Gladan sam – oglasio se Edi. – Moramo li da ih čekamo?

– Ne moramo – odgovorio mu je.

– Ne smemo dopustiti gospođi Berniston da prekuva ručak – odvratila je Zaza. – Uverena sam da će se uskoro vratiti. Sofija poznaje ta brda prilično dobro – dodala je s nadom.

– Ne baš – uzdahnio je Dejvid. – Ne kad se spusti ovako gusta magla, a čini mi se da se neće tako skoro podići.

– O, ma hoće! Magla se brzo podiže u ovim krajevima – obrecnula se Zaza.

– Draga, šta ti znaš o magli? – odvratio je Toni zadirkujući je.

– Samo pozitivno razmišljam. Dejvid je zabrinut, zar ne vidiš?

– Možda bi trebalo da ih potražim.

– A gde bi, pobogu, započeo? Ne znaš ni kuda su otišli – odvratio je Toni. – Poći ćemo da ih potražimo ako se ne vrate do mraka.

– Ne umeš da jašeš, dragi – upozorila ga je Zaza nervozno paleći novu cigaretu.

– Ići ćemo landroverom.

– I zaglibiti u blatu? – dodao je Edi.

Toni je slegnuo ramenima.

– Ne, Toni je u pravu. Ručajmo. Ako se ne vrate do mraka, ići ćemo zajedno da ih potražimo. – I laknulo mu je čim su utvrdili plan. Pokušao je da ih ne zamišlja kako se grle i pokušavaju da se ugreju. Osećao se mučno i nesrećno. Poznavao je brda bolje od bilo koga, i znao je da će ih pronaći. Nadao se da je sve u redu. Sofija ume da jaše ali čak i dobri jahači mogu da padnu s konja. Osim toga, nikad ne nosi kapu. Ovo nisu đavolje *pampe*; ljudi ovde moraju da ih nose kako ne bi slomili vrat. Ponadao se da je odabrala Safarija. Za njega je znao da je nežan i da je neće zbaciti. I s tim zaključkom je otpratio goste na ručak.

Prizivajući sećanja s Gonzalom i dopuštajući mu da joj masira stopalo, Sofija se u mislima vratila na *pampe*.

– Navući ću ti soknu. Mislim da ne bi trebalo da dopustimo da ti stopalo promrzne – predložio joj je nakon nekog vremena.

– Ali fantastično vam ide, doktore Segundo – odvratila je u šali.

– Doktor Segundo zna šta je najbolje, Sofija.

– Oprezno – upozorila ga je kad je počeo da joj navlači soknu.

– Još uvek te boli?

– Zapravo mi je bolje. – Ostala je iznenađena shvativši da je bol donekle uminuo. – Imaš lekovite ruke!

– Znači, nisam samo lekar već i iscelitelj! Laskaš mi – zakikotao se. – Evo. Sad si kao nova. Treba li da se pobrinem za još kakve boljke, senjorita?

– Ne, hvala vam, doktore.

– A šta je s patnjom koja vam muči srce?

– Molim?

– Da, šta je s patnjom koja vam muči srce – ponovio je ozbiljnim glasom, uhvatio njeno lice rukama i otisnuo joj poljubac na usne. Nije smela da mu dopusti da je poljubi, ali njegov glas, taj nepogrešiv argentinski naglasak, jahaće čizme, miris konja, magla koja ih je obmotala skrivajući ih od ostatka sveta... na trenutak se jednostavno izgubila. Iako je bilo prijatno osetiti poljubac, znala je da nije u redu. Odmakla se i primetila da se magla povlači.

– Gle, razilazi se!

– Rado bih ostao – odvratio je nežnim glasom.

– Mokra sam, hladno mi je i boli me stopalo. Molim te, Gonzalo, vratimo se nazad.

– U redu – uzdahnio je. – Zapravo sam i ja moker i hladno mi je.

Žudela je za Dejvidom i zaključila kako sigurno već umire od brige.

Gonzalo ju je preneo preko ruševina. – Nosiću ti čizmu – rekao je spuštajući je u sedlo. Jahali su dugo i oprezno. Još jednom su se izgubili, ali bila je odlučna da mu ne pokaže da je pogrešila. Naposljetku se prepustila Safariju nadajući se da će umeti da se vrati. Kada ih je srećno

doveo do kuće, zapitala se zašto to odmah nije učinila.

– U redu, idem da ih pronađem – odlučio je Dejvid odmičući se od prozora. Već se gotovo spustio mrak, a par se još nije vratio. – Nešto nije u redu. Potrebna im je pomoć – dodao je razdraženim glasom.

– Slediću te u landroveru – ponudio se Toni. Edi je uhvatio majčin pogled, ali nisu se usudili da prozbore ni reč. Ručak je prošao u neprijatnoj atmosferi. Dejvid je bio neverovatno loše raspoložen i nije mogao da se usredsredi na razgovor. Neprestano je bacao pogled prema prozoru pretražujući maglu i iščekujući da Sofija i Gonzalo izrone kao u filmovima. Ali Toni i Edi nisu ništa primetili. Sasvim normalnim tonom raspravljali su o rezultatima takmičenja u kriketu odigranog na Karibima kao da se ništa nije dogodilo, i Zaza je s besom zaključila kako su muškarci ponekad neverovatno neosetljivi.

Dejvid je projurio kroz hodnik, zgrabio kaput i čizme, i kako je otvorio vrata ugledao je Gonzala kako izranja iz magle sa Sofijom. Drhtala je mokra u njegovom naručju.

– Šta vam se, do đavola, dogodilo? – uskliknuo je ne mogavši da prikrije očaj.

– Duga priča. Posle ćemo vam sve ispričati. Prvo moramo Sofiju da smestimo u krevet – odgovorio je Gonzalo ne osvrćući se kada je Dejvid pokušao da je preuzme.

– Samo sam iščašila zglob – dobacila mu je Sofija.

– Pobogu, šta se dogodilo? – uzviknula je Zaza.

Oboje su izgledali kao da su se valjali u blatu.

– Gde ti je soba? – upitao ju je Gonzalo penjući se stepenicama.

– Samo pravo – odgovorila je i osvrnula se kako bi pogledala u Dejvida. Nije ih sledio. Ušli su u prostoriju i Gonzalo ju je oprezno spustio na krevet.

– Pomoći ću ti da skineš odeću i napraviću ti kupku.

– Ne brini, dobro sam. Mogu i sama.

– Doktor Segundo zna šta je najbolje – odvratio je skidajući joj čizmu.

– Nemoj, molim te. U redu je. Ozbiljno to mislim.

– Hvala ti, Gonzalo – obratio mu se Dejvid odlučnim glasom. – Idi da skineš te mokre stvari sa sebe. Ispao si heroj, ali čak i heroji moraju da predahnu.

– Dejvide – uskliknula je Sofija s olakšanjem. Gonzalo je slegnuo ramenima i nasmešio joj se pokazujući da nevoljno napušta prostoriju.

– Šta si, do đavola, radila? – odvratio je Dejvid ljutitim tonom i odlučno ušao u kupatilo kako bi napunio kadu. Čula je kako voda šiklja iz slavina i prepustila se umoru.

– Izgubili smo se u magli, ali zahvaljujući ruševinama nekog starog dvorca...

– Kako ste, pobogu, tamo završili?

– Dejvide... nisam to namerno učinila.

– A konji? Zar nisi videla kako se spušta magla, ili si bila previše zaokupljena novim prijateljem...

– Nisam ja predložila da odemo na jahanje. Štaviše, uopšte mi se nije išlo. Mogao si da nas zaustaviš.

– Skini tu mokru odeću pre nego što se ozbiljno prehladiš. Napravio sam ti kupku. – Krenuo je prema vratima. Sofija oseti ljubomoru u njegovom tonu i meko se nasmeši.

– Ne mogu sama.

Okrenuo se i pogledao je. Tako je predivan kad se ljuti. Želela je poljupcima da odagna njegov bes.

– Pozvaću Zazu – odvratio je hladnim tonom.

– Ne želim Zazu, ni Gonzala. Želim tebe – polako je izgovorila i zagledala mu se u pokunjene oči.

– Nije te bilo satima, Sofija! Brinuo sam se. Šta sam drugo mogao da pomislim?

– Ne gajiš baš lepo mišljenje o meni ako zamišljaš da skačem s muškarca na muškarca. Zar mi ne veruješ?

– Žao mi je.

– Muči te što je Argentinac, zar ne?

– I što je zgodan i mlad. Dvadeset godina sam stariji od tebe – protestovao je jadro.

– I šta onda?

– Star sam.

– Ali volim te! Volela bih te koliko god bio star. Meni to nije važno – pobunila se pokušavajući da svuče mokru odeću.

– Pomoći ću ti – odvratio je i prišao joj.

Kleknuo je, obuhvatio joj lice rukama i poljubio je. Usta su mu bila nežna i topla. Pokušala je da mu se uvuče u zagrljaj, ali ju je odmakao. – Mokra si kô pas – rekao je i nasmejao se ugledavši vlažnu mrlju na svojoj košulji.

Potom joj je svukao džemper i majicu kratkih rukava. Zadrhtala je. Kosa joj je beživotno pala niz obnažen vrat i ramena poput dugih, mokrih pipaka. Ponovo ju je poljubio pokušavajući da oživi njene poplavele usne, ali one su nastavile da drhte. Raskopčala je blatnjave farmerke i dopustila mu da ih oprezno svuče. Pažljivo joj je povukao nogavicu preko povređenog gležnja. – Draga moja, smrzavaš se! Hajde u kadu – zabrinuto joj je rekao.

– Molim? Zar u donjem rublju? – odvratila je i nasmejala se raskopčavajući grudnjak. Grudi su joj bile iznenađujuće bujne spram vitkog tela, naježene, a krvavo-crvene bradavice prkosno su izbile protestujući zbog hladnoće. Izvukla se iz gaćica i ispružila ruke. Podigao je njeno promrzlo telo i odneo je u kupatilo.

– Predivna si – rekao je i poljubio je u slepoočnicu.

– I promrzla. – Naslonila je lice na njegovu viličnu kost. – Mehurići – uzdahnula je s oduševljenjem kad ju je spustio u penušavu, toplu vodu.

Seo je na stolicu i posmatrao kako joj se boja vraća u usne i obraze. Ramena su joj se opustila i potonula, a natečeni zglobovi počeli da pulsira kako se krv vraćala u njega s obnovljenom energijom. Kad se oporavila, omotao ju je velikim, belim peškirom i spustio na krevet, i krenuo da izađe iz sobe. Ali ona ga je zaustavila.

– Želim da vodiš ljubav sa mnom, Dejvide – rekla je i uhvatila ga za vrat.

– Ali šta ćemo s ostalima – odvratio je i pomilovao joj mokru kosu.

– Oni mogu sami da se brinu o sebi! Ja sam ta kojoj nije dobro, sećaš se!

– Upravo tako. A seks nije dobar za tvoj gležanj.

– Ne vodim ljubav gležnjem... – odvratila je i zakikotala mu se u vrat. Nasmejao se i ponovo je poljubio. Potom su se prepustili jedno drugom.

Uživao je milujući njeno telo, a ona je s oduševljenjem shvatila da kad sklopi oči ne vidi nikog drugog osim Dejvida.

– Znala sam da se nešto događa među vama kad smo bili tamo s Gonzalom – rekla je Zaza mesec dana kasnije. – Videla sam ti to u očima, Dejvide! Užasan si glumac! – Grleno se nasmejala. Nazvao ju je to jutro kako bi je izveo na ručak, pošto zbog posla mora nekoliko dana da provede u Londonu. – Ne mogu da se odvojim od nje – rekao je i priznao joj da su u vezi. – Jadni Gonzalo bio je opčinjen njome – dodala je primičući čašu s vinom grimiznim usnama. Odlučili su da ručaju u restoranu *Ajvi*.

– Mislio sam da će se zaljubiti u njega – stidljivo joj je priznao.

– I ja sam to mislila. Zato sam i predložila da ga pozoveš. Da sam znala šta osećaš prema njoj, nikad se ne bih postavila tako netaktilno. Hoćeš li mi oprostiti?

– Navaljala si, Zaza, ali mi se dopadaš – nasmejao se i otvorio jelovnik.

– I šta ćeš sad učiniti? – odvratila je. – Smeta li ti ako pušim?

– Samo izvoli.

– Dakle?

– Ne znam.

– Naravno, oženićeš je.

Osetila je kako joj se grlo steže.

– Ne znam. Šta ćeš naručiti? – upitao ju je pozivajući konobara.

Ali Zazu nije bilo moguće samo tako odvratiti. Na brzinu je nešto naručila i nastavila da ga ispituje.

– Poželeće da se uda. Sve devojke to žele. Šta je s Arijelom?

– Kako to misliš? Razvedeni smo već sedam godina.

– Jesi li rekao Sofiji za nju? Sigurno će hteti da zna.

– Šta da joj kažem? Bila mi je žena i dobar baštovan.

– I kučka. Neverovatno predivna kučka – odvratila je s užitkom izgovarajući poslednju reč. – Pobesneće kad sazna!

– Neće. Sklonila se u Francusku s ljubavnikom.

Nekad ga je bolelo prisećanje na tog prepredenog Francuza koji mu je preoteo suprugu. Njihova afera ga je gotovo dokrajčila. Ali sad je to bio

deo prošlosti. Sada ima Sofiju i voli je više nego što je ikad voleo Arijelu.

– Kladim se da će se vratiti kako bi izazvala nevolje. Sigurno ćeš joj ponovo postati privlačan, sad kad voliš nekog drugog. Nije li čudna? Uvek želi ono što ne može da ima, i opet ćeš joj postati neodoljiv.

– Uopšte ne razumeš Arijelu.

– Ni ti. Samo žensko može da shvati kako funkcioniše ženska psiha, a ja je poznajem najbolje od svih. Nepredvidiva je, voli izazove, voli da šokira ljude i da čini neočekivane stvari. Voli da uzburkava vodu. – Stisnula je oči. – I to joj je oduvek polazilo za rukom. Naravno, meni to nikad nije mogla da učini. Mene nikad nije uspela da slomi. Ali vratiće se, pazi šta ti kažem!

– Dobro, dosta o Arijeli. Kako je Toni? – odvratio je pomerajući se u stranu kako bi dopustio konobaru da spusti tanjir s vrućom kirnjom.

– A majka? Jesu li se već upoznale? – nastavila je ne obraćajući pažnju na njegovo pitanje. Sagnula se i omirisala supu od povrća.

– Još nije.

– Ali upoznaće je, zar ne?

– Ne postoji apsolutno nikakav razlog da se to dogodi.

– Pa, možda zato što je volela Arijelu, koja je bila dobre pasmine i dobrog porekla? Obrazovana na Oksfordu, vesela i prefinjena? Sigurno joj se neće dopasti što si u vezi s Argentinkom. Neće moći da kaže: 'Kako lepo! Solanasova iz Norfolka!' Potpuno joj je nepoznata i neće uspeti da je smesti ni u jednu kategoriju. Dragi bože, je li Sofija katolikinja?

– Ne znam. Nisam je pitao.

– Ne daj bože da je katolikinja. Onda baš i nema previše šanse, zar ne? Ipak, jedina si joj i trebalo bi da se veseli, zar ne?

– Nisam joj rekao za Sofiju i ne nameravam to da učinim. Ne tiče je se. Ionako bi samo bila neprijatna. Zašto bih joj davao povod?

– Zapanjuje me da je ta veštica Elizabet Herison mogla da rodi predivno stvorenje poput tebe, Dejvide. Zaista! – Zamahnula je kašikom kao da drži cigaretu.

– Dobro, sad kad je isleđivanje završeno, reci mi konačno kako je Toni – ponovio je sa smeškom.

Bio je novembar. Krenuo je nazad u kancelariju probijajući se hladnim londonskim ulicama. Ruke je zabio u džepove i, zgrbljen, borio se protiv vetra. Prisetio se Sofije i nasmešio se. Nije želela da mu se pridruži. Odlučila je da ostane na selu s psima i konjima. U vezi su još od zastrašujuće epizode s Gonzalom i prijatelji ih redovno posećuju, ali zapravo najviše uživaju u trenucima koje provode sami, jašući brdima, šetajući se kroz šumu i vodeći ljubav na sofi pred rasplamsalim ognjištem.

Voleo je kad bi mu se prikrala u kancelariju dok radi i zagrlila ga s leđa prislanjajući svoje nežno lice uz njegovo. Uveče bi se sklupčala ispred televizora. Zasela bi na sofu s oba psa, ispijajući šoljicu tople čokolade i grickajući keks, a on bi čitao u susednoj, zelenoj sobici. Noću bi se pak obmotala oko njega sve dok mu ne bi postalo tako vruće da bi morao nežno da je odvoji od sebe pazeći da je ne probudi. A ako bi je probudio, morao bi da zauzme isti položaj sve dok ne bi ponovo zaspala. Bili su joj potrebni blizina i sigurnost.

Nekoliko meseci nije se javila ni Megi ni Antonu. Dejzi je ostala u kontaktu s njom, i dvaput je čak posetila. Još uvek je radila u salonu i izveštavala je redovno o najnovijim tračevima. Nagovorila ju je da nazove Megi. – Pomisliće da si postala previše otmena i da više ne želiš da se viđaš s nama – rekla joj je. Megi uopšte nije bila iznenađena kad joj je Sofija rekla za Dejvida.

– Nisam li ti rekla da će te zavesti? – odvratila je i duboko udahnula. Uvek je palila cigaretu kad je znala da će telefonski razgovor trajati dovoljno dugo da stigne da je popuši.

– Da, rekla si – nasmejala se Sofija.

– Pokvareni starac.

– Nije starac, Megi, tek su mu četrdeset dve.

– Onda samo pokvaren, dušice – odvratila je i zakikotala se. – Jesi li mu već upoznala bivšu?

– Zloglasnu Arijelu? Ne, nisam.

– Ali hoćeš. Bivše supruge uvek se pojavljuju kako bi pokvarile odnos – rekla je i ponovo uvukla dim.

– Nije mi stalo. Toliko sam srećna, Megi. Mislila sam da nikad neću

ponovo voleti.

– Nije to ništa neobično. Ne znam ko je izmislio mit da za svaku ženu postoji samo jedan muškarac. Ja sam ih nekolicinu volela, dušice, i svi su bili predivni.

– Čak i Viva? – odvratila je prisećajući se Tonijevog brata iz drugog kolena.

– Čak i njega. Bio je veliki muškarac, ako razumeš šta želim da kažem. Uvek je uspevao da me zadovolji, pa čak i kad smo se mrzeli. Nadam se da Dejvid može da zadovolji tebe.

– Oh, Megi!

– Tako si nedužna, dušice. Ali, valjda je to deo tvog šarma i sigurno jedan od razloga zašto te Dejvid toliko voli. Nemoj da izgubiš tu nevinost, jer je danas prava retkost pronaći je – dodala je. – Nego, hoćemo li te videti uskoro? Anton cvili za tobom poput psa.

– Doći ću. Ovde zasad ima dosta posla.

– Bilo bi lepo da se pojaviš pre Božića.

– Potrudiću se.

Zapalila je vatru u kaminu u zelenoj sobici. Kad bi bili sami u kući, tamo je bilo prijatnije nego u većoj sobi za primanje, koja bi zapravo oživela samo kad je ispunjena ljudima. Dejvid ju je dvaput nazvao dok je bila u brdima i odlučila je da mu se javi. Jednom rukom je držala slušalicu drugom hranila pse. Nedostajao joj je. Nije ga bilo samo jednu noć i dan, ali već se navikla na njega i krevet joj se činio velikim i hladnim.

Plamen je počeo veselo da pucketa. Stavila je CD s klasičnom muzikom koja mu je najdraža. Ispuniće tišinu i napraviti utisak da je i on kod kuće. Veče se polako spuštalo, a svetlost polako povlačila pred zimskom izmaglicom. Navukla je teške, zelene zaveses i setila se Arijele. Očigledno je ona uredila kuću, jer je sve odisalo ženskim ukusom. Dejvid nije bio tip muškarca kojeg bi zanimalo unutrašnje uređenje.

Kako li izgleda? Nije joj mnogo pričao o njoj. Rekao joj je da ima čudan ukus, da se razume u umetnost i da voli muziku. Navodno je obrazovana i pametna, a upoznali su se na poslednjoj godini studija na Oksfordu. Nikad

pre toga nije ga proganjala nijedna žena. U svetu u kojem se kretao to je bila dužnost muškaraca. Ali, Arijela nije bila tip žene koja je spremna da sedi i čeka udvarača. Jednostavno bi progonila nekoga dok ga ne bi dobila. U početku nije bio zainteresovan. Bio je zagrejan za jednu drugu devojkicu koju je upoznao na seminaru iz književnosti, ali Arijela je bila uporna, te su naposljetku završili u krevetu. Nije bila devica, i kad je seks bio u pitanju ponašala se više poput muškarca, kako joj je Dejvid objasnio. Venčali su se godinu dana kasnije i razveli nakon sedam godina, a od tada je prošlo deset godina. Nisu imali decu. Arijela nije želela porodicu... To je bilo to.

Sofija se nije dodatno raspitivala, jer je zapravo nije previše zanimalo. Osim toga, nije ni on nju propitkivao o prošlosti. Ali sad, kad je bila sama kod kuće, iznenada je osetila Arijelino prisustvo u presvlakama i tapetima. Nigde nije bilo zajedničkih fotografija, što je bilo i razumljivo s obzirom na to da je razvod bio mučan. Naposljetku, nije on nju napustio, već ona njega.

Uhvatila se odjednom kako otvara fioke i prekopava Dejvidove nagomilane papire i knjige u potrazi za fotografijama koje bi posvedočile o njegovoj prošlosti. Verovala je kako joj ne bi zamerio. Verovatno bi joj ih pokazao da je tu. Ali ona nije želela to da mu tražiti, nije htela da izgleda previše zainteresovano. Nema ničeg goreg od ljubomorne devojkice. Zapravo uopšte nije ljubomorna, već radoznala.

Naposljetku je na dnu ormana u njegovoj radnoj sobi pronašla nešto što je nalikovalo prašnjavom foto-albumu. Izvukla ga je. Bio je težak, uvezan u kožu i izgrizen na jednom vrhu. Sigurno Semovo ili Kvidovo delo. Otvorila ga je kako bi se uverila je li to što traži. Kad je ugledala Dejvida kako se smeši ruke ležerno prebačene preko ramena lepe plavuše, zatvorila je album i ponela ga sa sobom u sobu za primanja. Potom se sklopčala na sofi s tanjirom prepunim keksa i čašom hladnog mleka, i počela da ga prelistava od početka. Sem i Kvid ležali su na podu ispred kamina, srećno mašući debelim repovima i ne skidajući pogled s tanjira.

Prve stranice foto-albuma prikazivale su Dejvida i Arijelu iz oksfordskih dana. Na jednoj su bili na pikniku negde u brdima. Sofija ju je osmotrila i nevoljno zaključila da je lepa. Kosa joj je bila lepršava i gotovo bela, koža bledoružičasta, a lice dugo i četvrtasto. Debeli sloj crne maskare naglašavao je mačkaste zelene oči, a neočekivano tanke usne

imale su prepređen izraz. Da, bila je predivna. Ipak, njene crte lica nisu bile ni po čemu posebne, već su se jednostavno izvrsno uklopile u celinu. Štaviše, isticala se na tim fotografijama samo zahvaljujući beloј kosi. Da, pomislila je

Sofija, lepa je, ali ne i harizmatična.

Listala je stranice smešeći se kad bi naišla na fotografije koje su prikazivale Dejvida u mladim danima. Bio je mršav i zapušten, i tek su ga godine i blagostanje uspeli da zaoble. Kosa mu je posvetlela od sunca i padala na čelo. Na svakoj fotografiji bio je okružen ljudima, uvek se smejao i glumio budalu, dok je Arijela uvek bila dolična i sve tiho posmatrala. Ali činilo se da isijava nečim, i na svakoj fotografiji odmah bi privukla oko posmatrača.

Sofija je potražila druge albume kako bi pogledala slike s venčanja i godine koje su potom usledile, ali ništa. Izgleda da je postojao samo taj foto-album. Bilo joj je drago što je prekriven prašinom i uguran u zadnji deo ormana, koji verovatno nikad nije otvarao.

Kad se Dejvid vratio nakon dva dana, istrčala je u društvu pasa kako bi ga pozdravila. Sem i Kvid su skočili ostavljajući mu blatnjave otiske na pantalonama. Ljubila mu je lice sve dok nije spustio torbu i poneo je uza stepenice.

Ubrzo je Sofija zaboravila na Arijelu i okitila kuću božićnim ukrasima. Dejvid je obično Božić provodio s porodicom, ali je shvatio da nije pošteno upoznavati je s toliko neznanaca i odlučio je da napravi kompromis. – Provešćemo Božić u Parizu – najavio joj je za doručkom. Ostala je zapanjena.

– Otkud sad to? Baš u Parizu? – odvratila je. – Šta te je spopalo?

– Želim da odemo na neko predivno mesto. Znam jedan mali hotel blizu Sene – odvratio je nonšalantno.

– Fantastično! Nikad nisam bila u Parizu.

– Onda ću ti ga pokazati. Odvešću te u kupovinu na Jelisejska polja.

– U kupovinu?

– Pa, ne možeš provesti život u farmerkama i majicama, zar ne? – odvratio je i ispio kafu.

Pariz ju je oduševio. Dejvid je putovao sa stilom. Doleteli su prvom klasom, a na aerodromu ih je dočekaio bleštav crn automobil, i odmah ih odvezaio do njihovog skrovitog hotela uz obalu reke. Jutro je bilo prohladno. Sunce je podrhtavalo na bledom, zimskom nebu, a tanak sloj snega otapao se na trotoarima i stablima. Ulice su bleštale od božićnih ukrasa i svetala, a Sofija je priljubljivala nos uz izloge i uzbuđeno gledala s kamenih mostova, koji su osedlavali ledeno hladnu reku.

Kao što je obećao, odveo ju je u kupovinu. Bio je otmen i zgodan u starom kaputu od kašmira i sa šeširom. Ušao bi odlučno u svaku radnju, seo i komentisao odeću koju bi isprobavala. – Treba ti kaput – rekao bi – ali taj ti je prekratak. – Ili pak: – Treba ti večernja haljina. Ta ti fantastično pristaje. – Čak ju je odveo i u prodavnicu donjeg rublja i insistirao da čipkastim, svilenim rubljem zameni pamučno. – Predivna žena poput tebe trebalo bi da nosi lepe stvari – rekao joj je. Nije joj dopustio da nosi kese, već je organizovao da uveče budu dostavljene u hotel.

– Dejvide, sigurno si potrošio čitavo bogatstvo – rekla mu je dok su ručali. – Zaista to ne zaslužujem!

– Zaslužuješ sve to i još mnogo više, dušo. Tek smo počeli – odgovorio je očigledno uživajući što može da je usreći.

Kad su stigli u hotel, oduševila se ugledavši u dnevnoj sobi, odmah do kupatila, uredno složene pakete u sjajnim kesama. Ostavio ju je da ih raspakuje i spustio se u prizemlje „kako bi razgledao hotel“. Izvukla je sve odevne predmete iz ukrasnog papira i odložila ih na sofe i stolice, sve dok se prostorija nije pretvorila u luksuzan butik. Potom je upalila radio i, slušajući senzualnu francusku muziku, uvukla se u vruću kupku. Kakav božanski osećaj! Bila je presrećna. Mesecima nije razmišljala ni o rodnom domu, ni o Santigitu, niti ih se setila u tom trenutku. Prošlost je prestala da je progoni i dopustila joj da neobuzdano uživa u sadašnjosti.

Kad se Dejvid vratio, nestrpljivo ga je dočekala u novoj, crvenoj haljini s dubokim dekolteom, koji joj je razotkrivao delić čipkastog grudnjaka. Haljina joj se pripijala uz telo gotovo do poda, a kroz raspoređivanje sa strane u hodu bi joj se ukazala noga presvučena čarapama. Obula je visoke potpetice, a kosu oprala i raspustila. Padala joj je u lepim, sjajnim

talasima. Ostao je zadivljen i, primetivši to, osetila je kako joj želudac podrhtava od sreće.

Nakon večere u malom elegantnom restoranu koji se nalazio na predivnom Plas de Vožu, pomogao joj je da odene novi kaput i izveo je za ruku u hladnu noć. Nebo je oživelostotinama zvezda koje su svetlucale izdaleka, a mesec je bio tako krupan i jasan da su oboje ostali iznenađeni kad su ga ugledali.

– Znaš da je Badnje večerere – rekao joj je dok su polako prelazili preko trga.

– Valjda jeste. Nisam baš slavila Božić otkako sam došla u Englesku – odvratila je, iako bez mrvicesamosažaljenja.

– Večeras ćeš ga proslaviti sa mnom. – Stisnuo joj je ruku. – Noć je predivna.

– Neverovatna. Deda Mraz će se bez ikakvih problema snaći na nebu, zar ne? – nasmejala se. Šetali su oko hladne fontane i osmotrili skulpturu koja je prikazivala jato divljih gusaka kako se dižu u noćno nebo. – Izgleda kao da je neko pljesnuo rukama i preplašio ih – uzviknula je s divljenjem. – Mudro, zar ne?

– Sofija – tiho je odvratio.

– Pravo je čudo da se one na vrhu nisu odlomile. Izgledaju tako krhko.

– Sofija? – ponovio je ozbiljnijim tonom.

– Da? – odvratila je ne skidajući pogled sa skulpture.

– Pogledaj me.

Okrenula je glavu.

– Šta je? – upitala je sa strahom, ali njegove oči su je razuverile. Uhvatio ju je za ruke i nežno je pogledao.

– Hoćeš li se udati za mene?

– Udati? – ponovila je u čudu. Na sekundu je ugledala Santijevo izmučeno lice i začula kako njegov glas tiho odjekuje nošen vetrom: „*Pobegnimo i venčajmo se. Hoćeš li se udati za mene?*“ Ali idućeg trenutka utihnuo je. Dejvid je stajao pred njom i zabrinuto je posmatrao. Osetila je kako joj se oči pune suzama, i nije bila sigurna je li srećna ili tužna.

– Da, Dejvide, udaću se za tebe – promucala je. Odahnuo je s

olakšanjem i lice mu se razvuklo u osmeh. Potom je izvukao crnu kutijicu iz džepa i položio je u njene ruke. Oprezno ju je otvorila i ugledala prsten s velikim rubinom. – Crveno mi je omiljena boja – prošaputala je.

– Znam.

– Oh, Dejvide, predivan je! Ne znam šta da kažem!

– Onda ćuti i stavi ga.

Predala mu je prsten kako joj ne bi slučajno ispao na trotoar dok ne skine rukavice. Uhvatio je njenu šaku, i stavio joj ga na prst. Potom je primakao njenu ruku usnama i poljubio. – Učinila si me najsrećnijim čovekom na svetu, Sofija – rekao je i njegove plave oči su zablistale.

– A ti si meni pomogao da zacelim, Dejvide. Nisam očekivala da ću ponovo voleti, ali volim te – odvratila je i bacila mu se oko vrata. – Zaista te volim!

29.

Santa Katalina, 1979.

Početakom 1979. godine Santi je konačno dopustio da ponovo bude voljen, a Fernandu se vratilo milo za drago.

Čikita nikad neće zaboraviti dan kad su stigli na Santa Katalinu i shvatili da im je neko provalio u kuću. Tako nešto do tada je imala prilike da vidi samo u novinama. Tuđe kuće, tuđa nesreća. Uvek je u pitanju bio tuđ problem. Ali sad se osvrnula i osmotrila razbijen nameštaj, slomljeno staklo, pocepane zavese. Neko se čak pomokrio na prekrivaču za krevet. Kuća je smrdela na strance. Smrdela je na pretnju. Enkarnasion, koja je bila prestara da bi mogla da podnese takav šok, u očajanju je kršila ruke. Stajala je na terasi užasnutoг lica i bolno zavijala. – Ne znam kako su ušli! Nisam nikoga videla! Ko je to mogao da učini? – naricala je. Kad su Migel i Čikita čuli da je Fernando uhapšen, shvatili su da imaju posla s daleko moćnijim silama.

Karlos Riberas, Fernandov prijatelj, nazvao ih je s govornice i izvestio da im se sin spetljao s gerilcima, i da su ga uhapsili. Nije znao ništa više od toga. Ni kuda su ga odveli, ni kad nameravaju da ga puste na slobodu. Želeo je da doda „ako ga uopšte puste“, ali se zaustavio. Fernandovi roditelji očigledno nisu imali pojma o njegovim noćnim skitnjama. Rekao im je kako se nada da će biti dovoljno snažan da ne popusti i ne oda prijatelje.

Migel je utonuo u stolicu pretvorivši se u mermernu skulpturu, a Čikita je briznula u plač. Lomila je ruke, šetajući se i jecajući ponavljala kako nije znala da Fernando sarađuje s gerilcima. Pojma nije imala. Bilo je očigledno da je to skrivao od svih. – Ne poznajem sopstvenog sina – uskliknula je tužnim glasom. – Sopstveni sin mi je potpuni stranac!

Otupeli od bespomoćnosti, bacili su se jedno drugom u zagrljaj. Požalili su što mu nisu posvetili više pažnje. Toliko su se brinuli za Santiju da su njega potpuno zapostavili. Da su bili bolji roditelji, možda bi primetili šta

radi i zaustavili ga na vreme. A šta sad?

Migel je zajedno s braćom pokušao da kontaktira svakoga koga je poznavao na vlasti, ali niko nije znao gde se Fernando nalazi. Bilo im je pojašnjeno da su ga verovatno oteli *off-duty* ljudi iz sigurnosti, drugim rečima paravojne snage koje rade za vladu. Sve što su mogli da učine bilo je da čekaju i nastave potragu.

I tako je cela porodica Solanas čekala. Tama se nadvila nad Čikitinu kuću preteći im da se neće povući i osloboditi ih. Ona je sa suzama u očima dovodila kuću u red neprestano uveravajući sebe da je porodica njenog supruga uticajna. Nikad ne bi povredili nekog od Solanasovih! Fernando će im se vratiti, i sve će opet biti u redu. Verovatno je u pitanju samo zastrašujuća greška. Nije moguće da joj se sin spetljao s opozicijom. Nije li poznato koliko je to opasno? Bila je uverena da to ne bi učinio ni sebi, ni svojim. Ne, sigurno je došlo do greške. Potom se urazumila i požalila što ga bar nisu sprečili da se druži s tim divljačkim grupama mladih. Nije li ga Migel upozorio na rizike koje to donosi? Nije li mu to rekao? Zašto nisu bili obazriviji? I ponovo je okrivila sebe.

Fernando je sedeo u zagušljivoj ćeliji. Kroz mali prozor se uvlačilo nešto svetla obasjavajući delimično betonski zid i pod. Nije bilo ni nameštaja, ni ležaja. Isprebijali su ga. Nagađao je da su mu slomili nekoliko rebara, možda prst, bio je previše natečen i nije mogao tačno da odredi u kakvom je stanju. A bol je osećao u svakom delu tela. Lice mu je pulsiralo i premda nije znao kako izgleda, verovao je da je krvavo i prepuno rana. Oteli su ga dok je išao ulicom. Crni auto se zaustavio uz ivicu, vrata su se otvorila i dvojica u odelima su izašla, zgrabila ga i ugurala na zadnje sedište. Sve se dogodilo za manje od dvadeset sekundi, i niko nije ništa ni primetio, ni video.

Prislonili su mu pištolj o grudni koš, vezali mu povez preko očiju i odveli ga u zgradu trideset kilometara izvan grada. Kad tačno? Pre dva ili tri dana? Nije mogao da se seti. Imena. To su želeli da izvuku iz njega. Imena. Rekli su mu da im on sâm nije ni od kakve važnosti. Imaju još gomilu ljudi spremnih da progovore. Poverovao im je kad je čuo kako

zgradom odjekuju ullici. Znao je da ga mogu ubiti. Znao je da niko ne bi ni trepnuo. Tvrdili su da su ga prijatelji izdali, i pitali zašto ih štiti.

Odbio je da priča, i mlatili su ga sve dok nije izgubio svest, a kad se oporavio nije imao pojma koliko je dugo napolju. Bio je izgubljen i toliko preplašen da je mogao da namiriše sopstveni strah u vazduhu. Nedostajala mu je porodica, i žalio je što nije kod kuće na Santa Katalini. Želudac mu se grčio od čežnje. Zašto se udružio s tim glupim ljudima? Nije li se pretvarao da mu je stalo do domovine? Zašto se jednostavno nije držao u pozadini kako mu je otac i savetovao? Bio je toliko samozadovoljan kad se pridružio gerilskom pokretu. Osetio se važnim i moćnim, i njegov život je konačno dobio smisao. Postao je neko, i skrivao to pred bliskim ljudima uživajući u svom tajnom životu. Znao je da čini nešto vredno hvale. Bar je tako verovao. I bio je to uzbudljiv život, gotovo poput igre kauboja i Indijanaca, samo što je ulog bio daleko veći. Dolazio je na tajne sastanke u podrum kuće Karlosa Riberasa, učestvovao u demonstracijama i delio subverzivne i protivvladine letke. Verovao je u demokratiju, ali sad mu je postalo jasno da ništa nije vredno njegovog života.

Zašmrcao je. Najobičnija je kukavica! Čak je uspeo da se pomokri u pantalone! Nikad pre nije se osećao tako jadno. Očaj ga je izjedao i pomislio je da će popucati po šavovima. Ako me ubiju, neka bude brzo i bezbolno. Molim te, bože, neka se to što pre okonča.

Kad su hodnikom odjeknuli oštri i čelični koraci, spopala ga je panika. Poželeo je da zavrišti, ali ništa mu se nije otelo sa sasušenih i lepljivih usana. Vrata su se otvorila i u prostoriju je ušao muškarac. Fernando je zaklonio lice od svetla koje se uvuklo za njim.

– Ustani – zapovedio mu je. Nesigurno se uspravio dok mu je i najmanji pokret nanosio neopisiv bol. Muškarac mu je prišao i predao mu smeđu kovertu. – Ovde imaš pasoš i dovoljno novca kako bi prešao reku i otišao u Urugvaj. Ne želim nikad više da čujem za tebe niti da te vidim. Razumeš? Ako se vratiš, ubićemo te.

Fernando je bio zaprepašćen. – Ko ste? – upitao je zagledavši mu se u lice. – Zašto mi pomažete?

– Nije važno ko sam, i ne činim to za tebe – odbrusio je i ispratio ga napolje.

Tek kad je prešao granicu i bio na sigurnom, setio se iznenada gde ga je već video. Bio je to Fakundo Hernandez.

Kad je Čikita prepoznala sinovljev glas, rasplakala se od olakšanja. Migel je potom preuzeo slušalicu i Fernando mu je ispričao šta se dogodilo. – Ne mogu da se vratim kući, tata, sve dok se ne promeni vlast – saopštio mu je. Migel i Čikita ostali su zabezeknuti. Ipak, znali su da moraju biti zahvalni što je ostao živ. Čikita je poželela da ga vidi. Htela je da se uveri da mu je zaista dobro, i trebalo ju je dugo uveravati pre nego što je naposljetku poverovala da govori istinu. Proći će meseci dok Čikitine noćne more nisu izbledele. Ali Fernanda je iskustvo iz male i zagušljive ćelije progonilo godinama.

Dva meseca nakon što je Fernando bio prisiljen da ode, Santi je upoznao Klaudiju Kalise. Roditelji su ga zamolili da ih zameni na dobrotvornoj večeri u Buenos Ajresu. Čikiti je još uvek bilo teško i nije bila spremna da se suoči sa svetom budući da joj se sin tek nedavno izvukao iz „ralja smrti“. Tako se Santi pojavio sam. Bio je prisiljen da sedi za stolom prigušujući zevanje, da sluša govore i pristojno razgovara s napuderisanom gospođom zdesna. Pogledom je preletao prostoriju upijajući vesela lica draguljima okićenih žena i napola slušajući monoton glas koji mu je dražio živce poput komarca. Svako malo klimnuo bi glavom kako bi ostavio utisak da je prati, sve dok mu se oči odjednom nisu zaustavile na elegantnoj mladoj ženi koja je činila to isto. Sedela je za stolom na drugom kraju prostorije i saosećajno mu se nasmešila. Potom je vratila pogled na muškarca koji je sedeo do nje i klimnula glavom.

Nakon večere Santi je sačekao da muškarac ustane i potom joj je prišao. Poželela mu je dobrodošlicu izvukavši mu stolicu, predstavila se i prošaputala mu na uvo da je primetila kako umire od dosade. – I meni je užasno dosadno – rekla je. – Sleva mi je sedeo industrijalac, i nisam znala o čemu bih razgovarala s njim. A on mene nije pitao nijednu jedinu stvar o meni. – Santi je odmah odvratio da bi joj on vrlo rado dopustio da mu priča.

U nedeljama koje su usledile Soledad je primetila da se on opet smeši.

Bila je posesivna prema njemu i isprva nije prihvatila sofisticiranu i profinjenu Klaudiju Kalise, koja je postala redovan posetilac Santa Kataline. Osim toga, brinula se šta će Sofija reći na njihovu vezu, iako niko nije znao ništa o njoj otkako ih je napustila 1974. godine. Klaudija je bila tamnoputa i sjajna poput mokre foke. Predivno se šminkala, a cipele su joj uvek bile neverovatno čiste. Nikad na njima nije bilo ni ogrebotine. Soledad se pitala kako joj uspeva da uvek bude tako negovana. Čak bi i za vreme pljuska umela da odabere kišobran u skladu s kaišem. Ali nije bilo važno dopada li joj se ili ne. Znala je da njeno mišljenje ne igra nikakvu ulogu. Uostalom, bila joj je u jednu ruku zahvalna što je uspela da usreći Santija, koji je predugo bio nesrećan.

Soledad je u početku tako strahovito patila za Sofijom da je ponekad znala otvoreno da zaplače. Silno se brinula i molila nadajući se da je malena sad srećna. Nadala se ujedno da će joj se javiti pismom, ali Sofija to nije učinila. Nije joj bilo jasno kako je mogla samo tako da prekine komunikaciju. Nije li joj bila poput kćeri? Ako jeste, zašto joj se, dakle, ne javlja? Upitala je senjoru Anu može li da joj napiše pismo i da joj do znanja da je se još uvek seća, i ostala je duboko pogođena kad je gazdarica odbila da joj da adresu. Čak nije želela da joj kaže kad malena planira da se vrati kući. Soledad je bila toliko tužna da je naposljetku svratila do *La Vieja Bruje*, stare seoske veštice, koja joj je dala beli prašak za smirenje. Počela je da ga stavlja u *mate* i pije tripot dnevno, i činilo se da deluje. Noću je konačno mogla da se prepusti snu, a danju je prestala toliko da se brine.

Drugog februara 1983. godine Santi se oženio Klaudijom Kalise u maloj crkvi *Nuestra Senora de la Asunción*. Prijem je napravljen na Santa Katalini. Dok ju je gledao kako prilazi oltaru držeći oca pod ruku, nije mogao da se suzdrži, i zamislio je Sofiju na njenom mestu. Na trenutak mu se želudac uzbudio od čežnje, ali čim je Klaudija stala kraj njega smešeći se i ulivajući mu poverenje, shvatio je da je voli. Nije li mu dokazala da je moguće voleti više od jedne žene u životu.

– Marija, kakva je bila Sofija? – upitala je Klaudija jednog letnjeg jutra. Bila je u braku sa Santijem više od godinu dana, i još uvek se nije usuđivala da ga pita o Sofiji. Osim toga, iz nepoznatog razloga niko na Santa Katalini nije želeo da priča o njoj. Santi joj je priznao da su bili u vezi. Rekao joj je da ju je voleo i da nisu bile u pitanju prljave seksualne igre u grmlju. Nije nameravao da krije išta pred njom, ali kako supruge nikad ne mogu da se zasite priča o bivšim muževljevim ljubavnicama, Klaudija je još uvek žudela za informacijama.

– Kakva *jeste* – ispravila ju je Marija dobronamerno. – Nije umrla. Možda će se vratiti – dodala je s nadom.

– Radoznala sam, znaš kako je to – odvratila je Klaudija aludirajući na zajedničku žensku osobinu.

– Pa, nije baš visoka, ali odaje utisak da jeste – započela je Marija odlažući gomilu fotografija koje su se raspršile oko nje po crvenom, kamenom podu. Bacila je pogled prema nejasnim letnjim ravnama. Klaudiju nije zanimalo kako izgleda. Već je prelistala dovoljno foto-albuma i proučila dovoljno fotografija u srebrnim ramovima kojima je Pakova i Anina kuća bila zatrpana. Znala je tačno kako je izgledala kao beba i kao žena. Bila je ljupka. U to nije bilo sumnje. Ali više ju je zanimala njena ličnost. Čime je osvojila Santijevo srce? I zašto je uprkos silnom trudu Klaudija uverena da ga još uvek poseduje? Pustila je Mariju da priča. Nije želela da propusti tu priliku. Konačno ju je dobila za sebe. Nigde u blizini nije bilo ni Santija, ni rođaka, braće, roditelja, stričeva i tetki. Kad ju je ugledala kako sama sedi na terasi tog subotnjeg jutra i tiho prekopava gomilu starih fotografija, zaskočila ju je nadajući se da se niko neće pojaviti iza ugla.

Ono što nije znala jeste da Marija žudi da s nekim porazgovara o Sofiji, jer joj nedostaje. Iako bi osetila tek tup bol svaki put kad bi je se setila, minule godine nisu uspele da izbrišu njihovu trajnu vezu, iskovanu u detinjstvu i mladosti. Niko nije želeo da razgovara o Sofiji, a ako bi se ipak

odlučili, činili bi to gotovo šapatom, kao da je umrla. Jedina osoba s kojom je mogla da razgovarati o njoj bila je Soledad, a ona bi govorila o njoj glasno i ljutito, iako se zapravo ljutila na njene roditelje verujući da su oni sprečili njen povratak. Međutim, Klaudija je želela da je sasluša, i Marija je zato oduševljeno započela priču.

– Uvek je bila tema razgovora – ponosno je izjavila kao da je u pitanju njena sopstvena kći. – Šta će sad napraviti? Odnosi li se majka nepošteno prema njoj? Ili je Sofija jednostavno teška osoba? Ima li dečka ili nema? Bila je toliko predivna da su svi bili zaljubljeni u nju i uvek je izlazila s najzgodnijim momcima. Roberto Lobito je mogao imati bilo koju devojk, ali nju nikad nije uspeo da ukroti. Iskoristila ga je i odbacila kao polo loptu. Nikad pre ga nijedna devojk nije ostavila, i kladim se da je naučio nešto iz toga. Bio je previše samozadovoljan.

Nasmejala se i nastavila kao da razgovara sama sa sobom: – Ničega se nije bojala, i u tom pogledu bila je gotovo poput dečka. Nije gajila devojačke strahove poput mene. Volela je paukove, insekte, žabe krastače i buba švabe, i igrala polo bolje od nekih rođaka. S Agustinom se, na primer, neprestano svađala zbog toga. Zapravo se prepirala sa svima. Namerno je provocirala, iako nikad iz zlobe, više iz dosade. Želela je da se zabavi i znala je pošteno da nas razbesni. Znala nam je slabe tačke, i uspevala bi svakoga da izbac i iz takta. Ah, bilo je mnogo zabavnije kad je bila tu! Uvek je bilo nevolja, uzbuđenja, smeha, i otkako je otišla sve je nekako mlako. Naravno, na Santa Katalini je lepo i uvek će tako biti, ali nestalo je iskre. Međutim, vratiće se. Vrat iće se kako bi se uverila da je niko nije zaboravio. Takvu Sofiju svi pamtim. Volela je da bude u centru pažnje, i to joj je uvek nekako i polazilo za rukom, bilo da je pri tom izazivala mržnju ili simpatiju. Želela je da bude primećena, i nije joj bilo važno kako će to da ostvari.

– Zaista veruješ da će se vratiti? – upitala je Klaudija odgrizajući zanokticu s dugog, lakiranog nokta.

– Naravno da će se vratiti – odgovorila je Marija. – Znam to.

– Oh – Klaudija je klimnula glavom i prisilila se na slabašan osmeh.

– Previše je volela Santa Katalinu i ne može zauvek da je napusti – dodala je i nastavila da prekopava po fotografijama. Grlo joj se steglo. Ne

može zauvek da ih napusti, zar ne?

– Šta radiš?

– Nisam u poslednje vreme imala vremena da zalepim sve fotografije u albume. Jutros je tiho, pa sam pomislila kako bih mogla da ih razvrstam. – Potom je uočila jednu Sofijinu fotografiju, podigla je i tužno se zagledala u nju. – Tog leta je otišla.

„Tog leta je bila zaljubljena u Santija“, pomislila je Klaudija s gorčinom. Uzela je fotografiju i zagledala se u tamnoputo, obasjano lice koje joj se gotovo pobedonosno smešilo. Prepoznala je notu samozadovoljstva u Sofijinom osmehu. Nosila je uske, bele pantalone i smeđe čizme, i sedela na konju ležerno prebacivši palicu preko ramena. Kosa joj je bila skupljena u rep. Klaudija nije volela ni konje ni prirodu, a kad je saznala da ih je Sofija obožavala još su joj se više ogadili.

Pre nego što su se venčali, potrudila se da odglumi da uživa. Kakvog li gubitka vremena! Shvatila je to jednog poslepodneva kad ju je Santi odveo na jahanje. Ukočila se u sedlu i osećala toliko jadno da je naposletku briznula u ogorčen plač i priznala mu da mrzi konje. – Ne želim nikad više da jašem!

Izenadila se kad je shvatila da je Santi gotovo presrećan zbog te odluke. Odveo ju je kući, zagrlio i rekao da za života više ne mora da se približi nijednom konju. U početku joj je laknulo što više ne mora da se pretvara, ali kasnije je požalila što je to prihvatio s takvim oduševljenjem. Konji, jahanje, priroda – sve je to bio deo Sofijine teritorije, i verovala je da Santi želi da ih sačuva za nju. – Je li Santi oduvek bio posebno vezan za nju? – oprezno je upitala.

Marija ju je panično pogledala. – Ne znam – slagala je. – Trebalo bi njega da pitaš.

– Ne želi da mi priča o njoj. – Klaudija je slegnula ramenima i oborila pogled.

– Je li? Pa... oduvek su bili bliski. Bio joj je poput starijeg brata. Meni je Sofija bila poput sestre.

Čim je to rekla, spopao ju je neprijatan osećaj. Učinilo joj se da razgovor izmiče njenoj kontroli.

– Smeta li ti ako pregledam i druge fotografije? – upitala je Klaudija

taktično promenivši temu. Predosetila je da se previše raspituje, a nije želela da je Marija tuži Santiju.

– Evo, pregledaj ove. Već sam ih sortirala – ponudila joj je s olakšanjem i predala jednu od uredno označenih gomilica. – Nemoj ih pomešati s drugim fotografijama, važi?

Klaudija se naslonila i napunila krilo fotografijama. Marija ju je krišom pogledala. Iako je bila svega koji mesec starija od nje, izgledala je daleko starije. Nije li joj Sofija uvek govorila da se ljudi rađaju s određenom dobi; za sebe je tvrdila da se rodila s osamnaest, a Marija u dvadesetim. Ako je zaista tako, verovatno bi rekla da Klaudija ima četrdeset. Nije to imalo nikakve veze s njenim licem, koje je bilo glatko, tamnoputo i prirodno lepo, već s njenim načinom odevanja ponašanjem. Jednom joj je čak ponudila da je poduči kako da se ispravno našminka. – Šta bih sve mogla da učinim s tvojim licem – nesmotreno joj je rekla. Ali Marija je bila previše dobra da bi se osetila povređenom. Nije htela da se šminka jarkim bojama poput nje, i znala je da se to ne bi dopalo Eduardu. Nastavila je da je posmatra i zapitala se spava li možda sa šminkom, ili je skida pre nego što ode u krevet. I može li Santi u tom slučaju da je prepozna ujutru? Već je odavno to želela da ga pita, ali nikako da skupi hrabrosti. Nekada davno mogla je da ga upita šta god poželi, ali njihov odnos se u međuvremenu izmenio. Gotovo neprimetno, ali se ipak izmenio.

Klaudija se svima dopadala, ali nikome nije bilo jasno zašto se Santi oženio njom. Bila je prijatna, dobroćudna, lepa, ali činilo se da njih dvoje nemaju ništa zajedničko. Bili su različiti poput ulja i vode. Jednostavno nisu išli jedno uz drugo. Čikita ju je odmah prihvatila, ali samo zato što joj je laknulo što je Santi uspeo da se oženi. Bila je presrećna kad je videla da mu se osmeh vraća na lice i da nastavlja da živi. I začudo, jedina osoba s kojom je Klaudija uspela da uspostavi vezu bila je Ana. Obe su bile hladnokrvne i obe su mrzele konje. Zato su provodile mnogo vremena zajedno, i Ana je dala sve od sebe kako bi se Klaudija osećala kao kod kuće.

– Zašto me gledaš? – iznenada je upitala podigavši pogled s fotografija. Marija se uplašila zaključivši kako je verovatno sve vreme svesna njenog pogleda.

– Radoznala sam. Tako se lepo šminkaš – bespomoćno je odvratila.
– Hvala ti. Nisam li ti ponudila pomoć? – upitala ju je s osmehom.
– Znam. Mislim da ću prihvatiti ponudu. – Na usnama joj je zaigrao slabašan osmeh.

– *Dios*, kako to izgledaš? – uzviknuo je Eduardo zgroženo kad se njegova supruga pojavila na večeri našminkana poput prodavačica *revlon* kozmetike.

– Klaudija me je podučavala kako da se šminkam – odgovorila je slabašnim glasom i trepćući dugim, crnim trepavicama.

– Baš sam se pitao zašto ste se zatvorile u sobu – odvratio je skidajući naočare i brišući ih o košulju. Klaudija se u tom trenutku pojavila iza Marije u dugoj, crnoj haljini s tankim, srebrnim bretelama.

– *Mi amor*, izgledaš predivno – odvratio je Santi ustajući kako bi je poljubio. Nije je video gotovo ceo dan.

– Zar nećeš da se presvučeš? – odvratila je. – Smrdiš na konje.

– Mami neće smetati. Ako se već do sada nije privikla, nikad i neće – odgovorio je i ponovo seo. Klaudija se ugurala do njega, iako fotelja nije bila predviđena za dvoje. Pomilovao joj je kosu.

– *Mi amor* – požalila mu se – možeš li oprati ruke ako nameravaš da me diraš? Čista sam!

Nestašno joj se nacerio privukavši je u zagrljaj, i odvratio zadirkujućim tonom: – Zar ti se ne dopada miris prave muškarčine?

– Ne. – Prisilila se na osmeh, ispravila se i izvukla iz njegovog zagrljaja. – Santi, možeš da me diraš, ali molim te čini to čistim rukama. – Nevoljno je ustao i napustio prostoriju. Za pet minuta vratio se sveže obrijan i u sasvim čistoj odeći.

– Bolje? – upitao ju je podigavši obrvu.

– Bolje – odvratila je i pomerila se kako bi seo do nje u fotelju.

Večerali su na terasi pod svetlom četiri velika fenjera. Migel, Eduardo i Santi raspravljali su o politici, dok su Čikita, Marija i Klaudija raspravljale o njima. Čikita je uživala u proširenoj porodici i posmatrala njihova živahna lica pod toplim veštačkim osvetljenjem. Još uvek je tiho tugovala

za Fernandom, koji je živeo kilometrima daleko u Urugvaju. Ipak, često su mu odlazili u posetu.

Bilo je očigledno da ga još uvek mòri proživljeno iskustvo. Pustio je dugu kosu; ali je bar bila čista i sjajila se poput vraninog perja. Čikita se s nostalgijom prisetila dugih, letnjih praznika dok je život bio nevin i kad su se dečje igre završavale s odlaskom u krevet. Ali sad je daleko od kuće i živi na plaži poput psa lutalice. Život na Santa Katalini bio je drugačiji bez njega. Ipak, znala je da mora biti srećna što je živ, i ne opterećivati se sitnicama.

Pančito, sada živahan sedamnaestogodišnjak, provodio je što je više vremena mogao po tuđim kućama u društvu rođaka i prijatelja. Čikita ga je podsticala da poziva prijatelje na Santa Katalinu kako bi mu je učinila privlačnijom. Ali, kad ne bi briljirao na polo terenu, bio bi negde drugde, a mnogo puta čak nije ni znala gde se nalazi niti s kim se druži. Gotovo ga nikad nije viđala.

– Kakav je bio Migel kad si ga upoznala? – upitala ju je Klaudija.

Čikita se nasmejala. – Pa, bio je visok i...

– Dlakav – ubacio se Santi i svi su se nasmejali.

– Da, dlakav, ali ne koliko je danas!

– Je li bio poput vuka, mama? Je li te proganjao i odvlačio u svoje leglo?

– Oh, Santi, ponekad baš pričaš gluposti!

Nasmešila se i oči su joj zablesnule od sreće.

– Pa, jesi li, tata?

– Svi su proganjali tvoju majku. Ja sam samo imao više sreće od drugih – odgovorio je i namignuo joj.

– Oboje ste imali sreće – ubacila se Klaudija diplomatski.

– Nije to bilo pitanje sreće. Morao sam da prinesem žrtvu ombu stablu – odvratio je i nasmejao se.

– Ombu stablu? – ponovila je Klaudija zbunjeno. Marija je bacila pogled prema Santiju, i primetila kako stiska vilicu. Izvukao je kutiju iz džepa i zapalio cigaretu.

– Nemoj mi reći da te Santi još nije odveo do ombua? – začuđeno je upitala Čikita. – Kad je bio dečak, sve vreme je provodio na vrhu tog

drveta!

– Ne, nisi me vodio. Po čemu je ono tako posebno? – odvratila obraćajući se Santiju, ali nije joj odgovorio. Ispustio je dim kroz usta, u tišini.

– Nekad smo urezivali želje u njegovu koru verujući da poseduje magične moći, iako to zapravo nije istina. Reč je o najobičnijem drvetu – odmah se ubacila Marija pokušavajući da temu učini nezanimljivom. Osetila je kako je Eduardo dodiruje nogom izražavajući joj podršku.

– I te kako je posebno – pobunio se Miguel. – Sastavni je deo naše mladosti! Kao deca smo se igrali u njegovoj krošnji, a kao odrasli nalazili u njegovom podnožju sa svojim ljubavima. Ne bih želeo da budem indiskretan, ali priznaću vam da sam kraj njega prvi put poljubio vašu majku.

– Ozbiljno? – odvratila je Marija.

Niko joj to nije rekao.

– Naravno. Zato nam je to stablo zaista posebno.

– Santi, hoćeš li me odvesti tamo? – upitala je Klaudija.

– Odvešću te – promrmljao je promuklim glasom. Lice mu je prebledelo i groteskno se izobličilo pod drhtavom svetlošću sveća.

– *Mi amor*, je li sve u redu? Strahovito si bled – odvratila je zabrinuto.

– Zapravo osećam blagu vrtoglavicu. Mora da je u pitanju vrućina. Ceo dan sam bio na suncu. – Ugasio je cigaretu i ustao od stola. – Ne, samo ti ostani i jedi – rekao joj je. – Biće mi dobro. Malo ću se prošetati.

Klaudija je pokunjeno uvukla stolicu i vratila salvetu u krilo. – Kako god želiš, Santi – odvratila je posmatrajući ga kako nestaje u tami. I ponovo joj se učinilo da može prepoznati Sofijin smeh kako dopire iz crnila koje ih okružuje i ruga joj se.

Santi se uputio kroz *pampu* prema ombu stablu. Jasno, zvezdano nebo osvetljavalo mu je put. Poznavao je teren napamet i nije se spoticao. Čim je stigao do stabla, popeo se u krošnju, spustio na granu i naslonio s uzdahom na debelo stablo. Iako mu je okovratnik bi raskopčan, osetio je kako se guši. Uhvatio ga je i pokušao da se oslobodi. Uzalud. Težak i neprijatan osećaj pritiskao mu je grudi. Pokušao je duboko da udahne, ali uspeo je tek plitko i isprekidano da diše. Želudac mu se grčio od mučnine i osetio je

kako ga hvata glavobolja. Zagledao se u mrak i setio kako je sedeo u krošnji sa Sofijom. Znali su da posmatraju planete i bleštave zvezde iznad njih. Gleda li još uvek nebo? Seti li ga se pri tom?

Zajecao je. Pokušao je da se uzdrži, ali bol ga je protresao iz dubine. Nije plakao godinama. Još otkako ga je napustila. Otkako ga je povredila napustivši ga. Verovao je da mu je uspelo da pronađe sreću s drugom ženom. Smešio se u Klaudijinom društvu, a ponekad bi čak umela i da ga nasmeje. Bila je topla i nežna ljubavnica, dobronamerna i obzirna supruga. Nije bila zahtevna, ni komplikovana. Činila je sve kako bi mu udovoljila i samo bi ponekad znala da prasne. Zapravo je bila hladnokrvna i emotivno suzdržana, ali ne i bezosećajna. Bila je i te kako osetljiva, samo je birala kad će otvoreno reagovati. Bila je tiha i uzvišena. I niko nije mogao poreći njenu lepotu. Držala je do sebe. Ako je sve to istina, zašto onda čezne za Sofijinom haotičnošću, sebičnošću i strašću? Zašto nakon toliko vremena, gotovo deset godina, još uvek ima moć da ga obori na kolena i rasplače poput deteta?

– Do đavola, Čofi – povikao je u sparan noćni vazduh. – Prokleta bila!

Klaudia je htela da začnu porodicu. Žudela je za decom, ali on još nije bio spreman. Kako to učiniti ako se još uvek nada da će se Sofija vratiti? I ako pristane, ne bi li se onda doživotno vezao za nju? Brak je lako opozvati, ali ne i decu. Nadao se da će mu se Sofija vratiti. Još uvek ju je čekao. Svi su verovali da ju je zaboravio, ali kako bi to mogao da učini? Kako bi mogao zaboraviti lice koje mu je izranjalo iz svakog ugla *estancije*? Sećanja na nju upila su se u Santa Katalinu. Nije joj mogao pobeći i da je hteo, a nije hteo. I tako nastavila je da ga muči i istovremeno mu pruža utehu.

Klaudija ga je dočekala kad se vratio kući. Sedela je na krevetu u spavaćici, a lice joj je bilo pokunjeno i ozbiljno. Uklonila je šminku. Bez ruža za usne lice joj je bilo potpuno bezbojno.

– Gde si bio?

– U šetnji.

– Uznemiren si.

– Dobro sam. Trebalo mi je malo vazduha, ništa drugo.

Izvukao je košulju iz pantalona i počeo da je raskopčava. – Otišao si do

ombu stabla, zar ne?

– Otkud ti to? – upitao ju je okrećući joj leđa.

– Običavao si tamo da odlaziš sa Sofijom, zar ne?

– Klaudija... – razdraženo je odvratio.

– Videla sam Marijine fotografije i na mnogima ste zajedno na stablu. Ne optužujem te, *mi amor*, želim da ti pomognem – rekla je i ispružila ruke, ali nastavio je da se svlači odbacujući odeću na pod.

– Ne treba mi pomoć i ne želim da razgovaram o Sofiji – odbrusio je hladnim tonom.

– Zašto ne? Zašto nikad ne razgovaraš o njoj?

Podigao je glavu i pogledao je.

– Bilo bi ti draže da pričam o njoj? 'Sofija ovo, Sofija ono'? To želiš?

– Zar ne vidiš da nas inače prati poput duha? Svaki put kad ti se približim mogu da osetim kako se uvlači između nas – odvratila je drhtavim glasom.

– Ali šta želiš da znaš? Sve sam ti rekao.

– Ne želim da je skrivaš preda mnom!

– Ne skrivam je. Želim da je zaboravim, Klaudija. Želim da izgradim život s tobom!

– Voliš li je još uvek?

– Ma otkud ti to? – odvratio je zbunjeno se spuštajući na krevet do nje.

– Bila sam strpljiva – odgovorila je nesigurno. – Nikad te nisam propitivala. Nisam ti se petljala u taj deo života.

– I zašto se onda sada osećaš ugroženom? – Uhvatio ju je za ruku.

– Mogu svuda da je osetim. Osećam je u tišini kad drugi zastanu kako bi udahnuli. Šta je učinila da svi samo krišom razgovaraju o njoj? Čak i Ana odbija razgovor, gotovo kao da je umrla. Vaša ćutnja je čini još većom pretnjom. Osećam da mi te oduzima, Santi, a ne želim da dopustim da me duh pobedi – rekla je i osetila kako joj se grlo steže. Nije bila naviknuta da razotkriva svoja osećanja.

– Nećeš me izgubiti. Niko me neće preuzeti. Bilo je to davno.

– Ali još uvek je voliš – ponovila je.

– Volim sećanje na nju, Klaudija, ništa više – slagao je. – Da se vrati, bila bi potpuno drugačija osoba. Oboje smo se izmenili.

– Obećavaš?

– Šta treba da učinim kako bih te razuverio? – upitao je uvlačeći je u naručje. Ali znao je šta.

Privukao ju je k sebi i strastveno je poljubio, ugurao joj je jezik u usta i kliznuo njime kroz njihovu unutrašnjost. Ostala je bez daha. Nikad je pre nije tako poljubio. Ne s toliko strasti. Bacio ju je preko kreveta i zadigao joj svilenu spavaćicu do stomaka. Osmotrio je nežne obline njenog stomaka i prešao rukom preko njega gledajući ga u tišini. Otvorila je oči i primetila da mu je lice poprimilo čudan izraz. Pogledao ju je i ugledao kako se mršti. Lice mu se raznežilo i razvuklo u osmeh. Pokušala je da shvati šta mu se mota mislima, kad joj se iznenada zario u vrat ljubeći je i ližući sve dok nije počela da stenje od užitka. Ruke su mu se odlučno kretale njenim butinama i grudima dirajući je samouvereno i energično. Previjala se prepuštajući se dotad nezamislivim senzualnim užicima. Potom je otkopčao pantalone i oslobodio se. Raširio joj je noge i ušao u nju.

– Ali nisi se zaštitio... – odvratila je zajapurenog i pohotnog lica.

– Želim da posadim seme, Klaudija – odgovorio je bez daha i ozbiljno je pogledao. – Želim da izgradim budućnost s tobom.

– Oh, Santi, volim te – presrećno je uzdahnula i obmotala ga rukama i nogama privlačeći ga k sebi poput hobotnice.

„Sad ćeš me pustiti, Čofi! Sada ću uspeti da te zaboravim!“

31.

Engleska, 1982.

– 'Ribi je zurio u čudu. Jesi li ikad videla nešto tako! Znači, ipak je postojao tiganj za ćuftice?... Ali sve moje šerpe su u kuhinjskom ormariću. To mi uopšte nije palo na pamet!... Idući put želim da priredim zabavu. Pozvaću rođaku Tabitu Tvitčit!' – Sofija je nežno zatvorila knjižicu Beatris Poter.

– Opet – sneno je odvratila Džesika ne vadeći palac iz usta.

– Mislim da je jednom dosta, zar ne?

– A *Priča o mačku Tomu*? – predložila je mala uvlačeći joj se u krilo.

– Ne, jedna je dovoljno. A sad me zagrli – odvratila je Sofija uvukavši je u naručje i ljubeći joj glatko, ružičasto lice. Džesika nije nije želela da je ispusti.

– A veštice? – upitala ju je dok joj je Sofija popravljala prekrivač.

– Nema veštica. Bar ne ovde. Gle, ovaj meda ima magične moći – rekla joj je gurajući joj medu u krevet. – Ako se veštica pojavi u blizini, meda će baciti čini i pretvoriti je u dim!

– Pametan meda – odvratila je mala veselim glasom.

– Izuzetno pametan meda – složila se Sofija i potom se sagla kako bi joj utisnula nežan poljubac na čelo. – Laku noć. – Kad se okrenula nameravajući da izađe, ugledala je Dejvida kako se skriva iza odškrinutih vrata i posmatra je. Nasmešio se. – Šta radiš ovde? – prošaputala je iskradajući se iz sobe.

– Posmatram te.

– Je li? – odvratila je i nasmejala se. – A zašto?

Privukao ju je k sebi i poljubio je u čelo. – Prirodno si nadarena za rad sa decom – odgovorio je promuklim glasom.

Znala je šta pokušava da joj kaže. – Znam, ali Dejvide...

– Dušo, biću uz tebe. Nećeš biti sama. – Zagledao se u njene suzne oči.

– Reč je o našem detetu, koje će nositi delić mene i delić tebe. Jedino na

svetu što će biti naše! Mislio sam da to želiš?

Odvela ga je niz hodnik što dalje od prostorije u kojoj je mala spavala. – Volim decu i želela bih da ih imam jednog dana, mnogo dece. Ništa nije romantičnije i lepše od zamisli da stvorimo nešto što će biti deo nas. Ali nisam još spremna. Treba mi vremena, Dejvide!

– Ali ja ga nemam, Sofija. Ne mogu da se pomladim. Želim da uživam u porodici dok ne budem prestar – odvratio je osećajući kako mu se želudac stiska. Već je to nebrojeno puta čuo od Arijele.

– I uskoro će se to dogoditi, dragi, obećavam ti – odvratila je izvlačeći mu se iz zagrljaja. – Dolazim za minut. Reci Kristini da joj je kći u krevetu i može doći da je poljubi!

Ušla je u spavaću sobu i zatvorila vrata za sobom. Na trenutak je ostala nepomično da stoji kako bi se uverila da neće ući za njom. Ni zvuka s druge strane vrata. Sigurno se spustio kako bi preneo poruku. Prišla je krevetu i podigla prekrivač te rukom pretapkala dušek. Potom je izvukla musav komad belog muslina. Od Santigitovog prekrivača. Sela je na pod i prekrstila noge. Primakla je platno nosu i zatvorila oči udišući plesniv miris koji je nekada bio miris njenog sina. S godinama je materijal izgubio boju, a neprestano pipanje uklonilo je prepoznatljiv dezen. Muslin je sad nalikovao najobičnijoj krpi, i da nije znala šta predstavlja već bi ga odavno bacila u đubre. Ali brižno ga je čuvala kao najvrednije blago.

Kad god bi ga prislonila uz lice, pritislula bi dugme na filmskom projektoru, zatvorila oči i ponovo ugledala svoju bebu. Sećala ga se gotovo kao da ga je dan ranije videla. Sećala se njegovih sićušnih stopala, svakog ružičastog nožnog prstića, nežne i paperjaste kosice i glatke, preglatke kože. Sećala se šta je osetila kad ga je dojila i njegovog zacakljenog pogleda dok je punio stomačić. Svega se prisećala. Pobrinala se da ništa ne zaboravi. Obećala je sebi da će premotavati traku kako ne bi zaboravila ni najmanju pojedinost.

Već je četiri godine bila u braku s Dejvidom, i svi su želeli da znaju kad će zasnovati porodicu. To ju je ljutilo. Znala je da ih se ne tiče i da je na Dejvidu i njoj da donesu tu odluku. Zaza je, na primer, iz nekog razloga smatrala da se nalazi u povlašćenom položaju, i Sofija je bila prisiljena dvaput da joj odbrusi. Ali ona je imala debelu kožu i nije shvatila poruku.

Samo su Dejvid, Dominik i Antoan shvatali zašto ona ne želi dete. Dominik i Antoan su doleteli na venčanje, koje je održano kod matičara bez ikakve pompe. Nisu želeli da ga propuste. Još od Ženeve su joj bili bolji roditelji od Paka i Ane. Kad god bi Sofija razmišljala o njima, a trudila se da to ne čini prečesto, uvek bi se prisetila njihovih prebledelih lica, gotovo zelenih u sećanju, kako joj govore da se spakuje jer odlazi. Dominik ju je često pozivala i uvek je bila puna razumevanja i podrške. Setila bi se njenog rođendana, slala joj poklone iz Ženeve i razglednice iz Verbijera, i činilo se da može da predoseti kad nešto nije kako treba, jer bi uvek nazvala u pravo vreme.

– Želim bebu, Dominik, ali se bojim – priznala joj je Sofija prethodnog dana.

– *Chérie*, znam da se bojiš. Dejvid razume tvoje strahove. Ali ne možeš živeti u sećanjima. Santigito nije stvaran. Više ne postoji. Ako budeš razmišljala o njemu, zauvek ćeš osećati samo bol.

– Znam. Neprestano to sebi ponavljam, ali čini mi se da ne mogu da se pomerim s mesta. Čim zamislim veliki i težak stomak, uhvati me panika. Ne mogu da zaboravim koliko me je unesrećio!

– Jedini način na koji to možeš da zaboraviš jeste da izneseš trudnoću uz podršku voljene osobe. Novorođenče će te usrećiti i zaboravićeš na bol koju ti je doneo Santigito. Veruj mi!

– Dejvid je toliko drag. Ne prisiljava me, ali znam da neprestano razmišlja. Vidim mu to u očima kad god me pogleda i osećam krivicu – odvratila je tonući u jastuke.

– Nemoj se osećati krivom. Jednog dana podarićeš mu bebu i imaćete srećnu porodicu. Samo budi strpljiva. Vreme sve leči.

– *Ti* sve lečiš, Dominik. Već se bolje osećam – odvratila je i nasmejala se.

– Kako je Dejvid? – upitala je Dominik. Bilo joj je drago što se Sofija zaljubila i ostavila prošlost za sobom. Bar delimično.

– Kao i uvek. Čini me srećnom. Ne mogu da poverujem da su mi zvezde bile toliko sklone – iskreno je priznala.

– Ne brini, mlada si, ima još vremena za decu – odvratila joj je nežno. Ali, ujedno je shvatala Dejvidov strah i u potpunosti saosećala s njim.

Sofija je uživala u pet godina braka koje je provela s Dejvidom ne uzimajući ih zdravo za gotovo. Ni na trenutak nije zaboravila nesreću koja se nadvila nad njom u prvim godinama izgnanstva, delimično joj zaklanjajući prebolne događaje. Santi ju je podučio kako da živi u sadašnjosti, a Dejvid joj je dokazao da je to zaista ostvarivo. Njena ljubav prema njemu bila je postojana i nepokolebiva. Bio je samouveren, energičan, ali povučen. Ipak, kad je otkrila da time zapravo skriva ranjivu prirodu, još ga je više zavolela. Retko joj je izjavljivao ljubav, jer to nije bio njegov stil, ali znala je šta oseća. Znala je koliko je voli i šta proživljava.

Samo jednom je bila primorana da otrpi torturu sa svekrvom Elizabet Herison. Dejvid ih je upoznao nedelju dana pre venčanja u hotelu *Bazil strit*, gde su se našli na čaju. Rekao joj je da je najbolje naći se na neutralnom terenu, jer tako majka neće moći da je zaplaši ili napravi scenu.

Bio je to kratak i čudan susret. Elizabet Herison bila je namrgođena žena s ukočenom, sivom kosom, tankih ružičastih usana i buljavih, vodenastih očiju, koje su bile mračne poput grobnica. Bila je naviknuta da bude sve po njenom, i da svakog učini nesrećnim kakva je i sama bila. Nikad mu nije oprostila što se razveo od Arijele, koja joj se zapravo dopala više zbog pedigreea nego zbog svoje ličnosti. Niti mu je oprostila što koristi novac kako bi finansirao pozorišne predstave, dok ga je ona podsticala da radi u Ministarstvu spoljnih poslova kao njegov otac. Otrfknula je s neodobravanjem kad je čula Sofiju kako govori sa stranim naglaskom, a kad joj je rekla da je nekada prala kosu u frizerskom salonu *Kod Megi* na Fulam roudu, pokupila se onoliko brzo koliko joj je dopuštao štap kojim se koristila pri hodu. Dejvid je ostao da sedi posmatrajući je kako odlazi. Nije pojurio za njom preklinjući je da se vrati, i to ju je iznerviralo najviše od svega. Zar mu nije potrebna? Zar mu nije stalo do nje? Napućila je svoje ogorčene usne i vratila se u hladan, prazan dvorac u Jorkširu, razočarana susretom. Dejvid je obećao Sofiji da nikad više neće morati da je vidi.

Ali, koliko god se svesno trudila da živi u sadašnjosti, prošlost je Sofiju umela da zaskoči podstaknuta nekom nejasnom asocijacijom, i Argentina bi tada sasvim iznenada izronila na površinu. Ponekad bi u pitanju bila stabla i

njihove letnje senke koje su se razvlačile po travnjaku, ili jarki mesec i orošena trava, koja bi na mesečini bleštala poput lažnih dijamanta. Ponekad bi pak u pitanju bio miris sena za vreme žetve ili jesenji miris spaljenog lišća. Ali ništa je nije toliko podsećalo na rodni kraj koliko miris eukaliptusa. Jedva je izdržala medeni mesec na Mediteranu, što zbog mirisa što zbog silne vlage. Osećala je kako joj se srce steže i kako ga čežnja proždire oduzimajući joj dah. Dejvid bi je zagrlio sve dok je mučan osećaj ne bi prošao. Potom bi razgovarali. Nevoljno bi pristajala na razgovor, ali bio je uporan. Tvrdio je da nije dobro potiskivati osećanja, i nebrojeno puta je prisilio da se priseti događaja.

Neprestano bi se vraćala na dva dana: kad su je roditelji odbacili i kad je zauvek napustila Ženevu ostavljajući malog Santigita. – Sećam se toga kao da se juče dogodilo – govorila bi jecajući. – Sećam se mame i tate u salonu, i teške, neprijatne atmosfere. Bila sam preplašena. Osećala sam se poput zločinca, a njih dvoje odjednom su mi postali potpuni stranci. Oboje. S ocem sam oduvek imala poseban odnos, ali više jednostavno nisam mogla da ga prepoznam. I onda su me odgurnuli. Otposlali. Odbacili. – Nastavila bi da plače sve dok s jecajima ne bi izbacila napetost u grudima i ponovo uspostavila disanje. Ali o patnji koja ju je savladala kad je napustila Santija nije mogla da priča bojeći se da će ga povrediti. Njega je oplakivala tiho i krišom, nehotice dopuštajući tuzi da joj se ukoreni u srcu i nastavi da ga muči.

Nakon venčanja nije mnogo razmišljala o Arijeli. Jedanput ili dvaput je njeno ime iskrslo u razgovoru, na primer kad je odlučila da prekopa tavan u potrazi za određenom svetiljkom, i tamo nabasala na gomilu Arijelinih slika. Bile su naslonjene na zid i prekrivene čaršavom. Ali nije se uzбудila. Dejvid se popeo, pogledao ih i ponovo prekrio. – Bila je poprilično dobra. – To je bilo sve što je rekao i nije se dalje raspitivala. Pronašla je svetiljku, sišla s njom i zatvorila vrata. Nije se ponovo vratila na tavan, ni prisetila Arijele, i iznenadila se kad ju je srela na svečanoj večeri u Londonu.

Nije volela da odlazi na društvene zabave jer su je ispunjavale nervozom. Ni tog dana nije želela da ide s Dejvidom na večeru, ali on je insistirao. Ne može zauvek da se skriva. – Niko ne zna koliko će dugo rat

potrajati, i moraćeš uskoro da se suočiš sa svetom – rekao joj je. Kad je Velika Britanija u aprilu objavila rat Argentini oko Foklandskih ostrva, Sofijino srce se rascepalo. Koliko god pokušavala da zauvek zaključa prošlost, znala je šta je u duši. Argentinka. Svaki novinski naslov bi je zaboleo, a svaka okrutna opaska povredila. Govorili su o *njenom* narodu. Ali, nije bilo ni od kakve koristi braniti ih s druge strane Atlantika. Bilo je tako očigledno da Britanci žele njihove glave na poslužavniku, i Dejvid joj je dobronamerno predložio da ćuti i trpi osim ako ne želi da se to i njoj dogodi. Međutim, bilo joj je teško da ne podstiče sitne čarke jer su ljudi uglavnom bili netaktni. Na službenim večerama sirovi muškarci su udarali šakama po stolu i rugali se Argentincima koristeći se pri tom pogrdnim rečima i nazivajući ih „prokletim Argićima“. Iako pre rata nisu uopšte čuli za Foklandska ostrva, odjednom su svi imali mišljenje i uzimali za pravo da ga iznose.

Sofija je morala da zabada nokte u dlanove kako im ne bi pružila zadovoljstvo da je izbace iz takta. Tek bi se kasnije bacila Dejvidu u naručje i zajecala. Pitala se kako je njenima kod kuće. Želela je da izvesi zastavu na vrh kuće na Louzliju i izdere se na sav glas da je Argentinka i da se ponosi time. Nije se odrekla svojih. Nije ih napustila. Štaviše, bila je jedna od njih.

Ovoga puta u pitanju je bila plesna večera, a organizovali su je Ijan i Alis Lankaster, Dejvidovi stari prijatelji, jedne neobično sparne večeri u maju. Bio je to tip zabave o kojoj se priča mesecima pre i posle. Sofija je potrošila čitavo bogatstvo radnji *Belvil Sasun* na jarkocrvenu haljinu bez bretela, koja je suptilno bleštala spram njenog maslinastog tena. Dejvid je bio dovoljno impresioniran kad ju je ugledao da se uopšte nije osvrnuo na cenu. S ponosom je primetio da je i na druge ostavila isti utisak.

Bilo je uobičajeno da se na takvim društvenim događanjima par razdvoji i da svako ode na svoju stranu ne brinući se kako će se onaj drugi snaći. Međutim, Sofija se bojala da će neko pokušati da je pridobije za razgovor o ratu, te je uhvatila Dejvida pod ruku i zabrinuto ga sledila. Žene su bile okićene teškim dijamantima, ukočenim frizurama, naglašenim jastučićima za ramena i zastrašujućom šminkom. Sofija se osećala laganom i nedovoljno raskošnom, pošto se odlučila za jednostavnu ogrlicu s dragim kamenom

koju joj je Dejvid poklonio za rođendan, a koja joj je blistala na poluobnaženim i tamnopusim grudima.

Dok su se kretali kroz gomilu, primetila je da ljudi šapuću i prekidaju razgovore kad bi im se približili. No niko nije spominjao rat.

Šator s bledoplavim i belim prugama bio je podignut u vrtu sa zadnje strane dvorca u Hampstedu. Ekstravagantni cvetni aranžmani prelivali su se preko stolova poput zelenih fontana, a sam šator bleštao je hiljadama sveća. Kad su svi pristupili večeri Sofija je s olakšanjem shvatila da sedi za Dejvidovim stolom. Stolom domaćina. Spustila se na stolicu i namignula mu pokušavajući da ga uveri da je sve u redu. Primetila je da razgovara s napuderisanom gospođom s leve strane. Sigurno je poznaje. Ali, stolica njemu zdesna bila je prazna.

– Kako je dobro ponovo vas videti – uskliknuo je muškarac njoj sleva. Imao je okruglo, osunčano lice, tanke usne i blede, vodenaste oči. I bio je ćelav. Sofija je bacila pogled na karticu s imenom. *Džim Rajs*. Setila se da ga je već negde upoznala, ali bio je toliko neupadljiv da mu nije zapamtila ime.

– I meni je drago što vas vidim – odvratila je s osmehom pokušavajući da se priseti odakle ga zna. – Gde smo se poslednji put sreli?

– Na Klarisinoj prezentaciji knjige.

– Naravno – odvratila je, pitajući se ko je Klarisa.

– Bože, ko je to? – Bacio je pogled preko prostorije prema visokoj i vitkoj ženi koja se kretala u njihovom pravcu dostojanstveno se probijajući između stolova. Ali Sofija je morala da stisne vilicu kako ne bi zinula od silnog šoka. Prepoznala je predivno stvorenje u jednostavnoj beloj haljini. Arijela! Posmatrala ju je kako se približava stolu i potom shvatila da je stolica s Dejvidove desne strane još uvek prazna. Molim te, bože, ne! Samo ne do Dejvida.

– Nije li to Arijela Herison, Dejvidova bivša? – odvratio je muškarac koji joj je sedeo zdesna. – Kakvo sranje – promrmljao je kad je Arijela pozdravila zapanjenog Dejvida i spustila se na stolicu do njega.

– Džordže – opomenuo ga je Džim pokušavajući da spreči netaktnu grešku.

– Do đavola, kako su zasrali – odvratio je Džordž pakosno likujući.

Potom se okrenuo prema Sofiji i upitao: – Mislite li da su Ijan i Alis učinili to namerno?

– Džordže!

– Dobro je videti te opet, Džime! Kakvo sranje, a? – Ponovio je praveći grimasu i klimajući glavom u pravcu Dejvida i Arijele.

– Džordže, želeo bih da te upoznam sa Sofijom Herison, suprugom Dejvida Herisona. Ovo je Džordž Heviveder.

– Oh... sranje.

– Očekivao sam da ćeš to reći – uzdahnuo je Džim.

– Tako mi je strahovito žao. Zaista. Kakva sam budala!

– Nema veze – odvrtila je Sofija posmatrajući jednim okom njegovo lice koje se crvenelo poput paradajza, a drugim Arijelu.

Izgledala je zapanjujuće pod laskavom svetlošću sveća. Njena bela kosa bila je skupljena u elegantnu punđu naglašavajući joj dug vrat i oštru viličnu kost. Delovala je rezervisano, ali predivno. Dejvid se naslonio kao da želi da poveća razmak, a ona je nastavila da mu se primiče skrušeno nagnuvši glavu na stranu. Klimnuo je glavom prema Sofiji, i Arijela ju je pogledala uputivši joj slabašan osmeh. Sofija se prisilila da uzvрати osmeh, a onda je okrenula glavu kako bi prikrila strah u očima.

– Izvinjavam se u njegovo ime. Netaktična budala. Nikad ne razmišlja pre nego što otvori usta, i čovek se može uvek pouzdati da će reći pogrešnu stvar. Ima proketo dugačak jezik – odvratio je Džim srćući vino.

– Poslednji put je prišao Dagiju Krajtonu i rekao: 'Baš bih rado poševio onu pohotnu plavušu. Kako bi to bio dobar ulov.' Tek je tada shvatio da govori o Dagijevom novom komadu. Osramotio se kao niko. Nesmotrena budala!

Sofija se ljupko nasmejala kad se Džim bacio na novu priču.

Pratila je govor tela između Dejvida i Arijele i kad je uočila kako se opuštaju uspostavljajući prisnost, poželeva je da se Arijela zagrcne lososom ili da prospe vino na svoju savršeno belu haljinu. Zamišljala ju je kako mu govori: – Znači, to je ta mala Argićka! Ma baš je slatka! – I mržnja joj je ispunila srce. Zašto je Dejvid tako dobar prema njoj? Zašto ne ustane i ne odbije da razgovara? Naposletku, nije li ga napustila? Bacila je pogled prema Ijanu Lankasteru, koji se zadubio u razgovor s ružičastom, mršavom

gospođom s desne strane, i zlobno pomislila kako izgleda kao da je visila u nečijoj planinskoj kolibi sušeći se poput *Bundnerfleisch*a. Pristojno se nasmejala na Džimovu priču.

Večera se odvijala poput usporenog filma. Svi su jeli, pili i razgovarali nepotrebno sporim ritmom. Kad je naposljetku poslužena kafa i kad su zapaljene cigarete, očajnički je poželela da ode kući. Ali Ijan Lancaster je baš u tom trenutku odlučio da započne napad na Argentine, i Sofija se ukočila poput preplašene divljači.

– Prokleti Argići – rekao je i povukao dim opuštenim, plikovitim usnama. – Sve same kukavice! Beže pred britanskim mecima.

– Dobro je poznato da budala Galtijeri napada našu teritoriju kako bi svojim odvratio pažnju od beznadežne unutrašnje politike – podrugljivo je dodao Džordž. Džim je zakolutao očima.

– Hajde – ubacio se Dejvid. – Nismo li se malo zasitili priča o ratu? – Bacio je pogled prema Sofiji, koja se sva nakostrešila.

– Oh, da, izvini! Zaboravio sam da si se oženio Argićkom – odvratio je domaćin zlobnim tonom.

– Argentinkom – ispravila ga je Sofija ljutitim tonom. – Argentinci smo, a ne Argići.

– Ma nije važno kako se zovete. Napali ste britansku teritoriju, i morate otrpeti posledice! Ili... pobeći – dodao je i zlurado se nasmejao.

– U pitanju su deca. Petnaestogodišnji regruti. Zar se čudite što su preplašeni? – Pokušala je da bes zadrži pod kontrolom.

– Galtijeri je trebalo da misli o tome pre nego što se uvalio. Jadno i žalosno. Pobićemo ih i pobacati u more!

Sofija je bespomoćno pogledala u Dejvida, koji je podigao obrve i uzdahnuo. Svi su ućutali i s nelagodom se zagledali u tanjire. Ljudi za susednim stolovima, koji su slušali Ijanov napad napeto su iščekivali razvoj situacije. A onda se iznenada začuo sićušan i svilenkast ženski glas.

– Moram pohvaliti tvoju milostivost – izjavila je Arijela.

– Molim? – odvratio je Ijan zbunjeno.

– Moram pohvaliti tvoju milostivost.

– Ne razumem šta hoćeš da kažeš.

– Oh, hajde, Ijane, nemoj biti stidljiv – odvratila je ljupko se

nasmešivši.

– Zaista ne razumem šta govoriš – ponovio je vidno uzbuđen. Arijela se osvrnula kako bi se uverila da je svi pažljivo slušaju. Volela je da imati pažljivu publiku u dramatičnim trenucima.

– Želim da pohvalim tvoj osećaj za diplomatiju. Nalazimo se usred rata protiv Argentine, a ti i Alis ste odlučili da odaberete šator u bojama argentinske zastave. – Podigla je glavu prema debelim, plavo-belim prugama, i svi su se odmah osvrnuli oko sebe. – Mislim da bi trebalo da nazdravimo tom potezu. Žao mi je samo što i mi nismo milostivi poput tebe. Sedimo i ismejavamo Argentinu u Sofijinom prisustvu, a uverena sam da ona voli svoju zemlju onoliko koliko mi volimo Englesku. Nije li tragično da smo toliko neprofinjeni da njene zemljake nazivamo Argićima i kukavicama? Pogotovo zato što ti je gošća, Ijane. Go–šća. Kakva sramota da te je vino lišilo milostivosti koja te vodila prilikom izbora šatora. Ali ipak želim da nazdravim tvom osećaju za diplomatiju, jer važna je namera. Tako se kaže, zar ne, Ijane? Važna je namera.

Podigla je čašu i prinela je bledim usnama. Ijan se zagušio cigarom i krv mu je pojurila u lice prekrivajući ga zastrašujućom purpurnom bojom. Dejvid, kao i ostali gosti za stolom domaćina i obližnjim stolovima, zapanjeno su pogledali u Arijelu. Sofija joj se zahvalno nasmešila progutavši bes s gutljajem vina. – Sofija, želiš li da napuderišeš nos? Mislim da sam se zasitila društva za ovim stolom. – Muškarci su odmah skočili na noge i klimnuli joj razjapljenih usta. Sofija joj je prišla ponosno podigavši glavu. Arijela ju je uhvatila za ruku i provela je između stolova i nemih zvanica. Čim su izašle napolje, prasnula je u smeh.

– Koja pompezna budala – uskliknula je. – Treba mi cigareta, a tebi?

– Ne znam kako da ti zahvalim – odvratila je Sofija još uvek drhteći. Pristojno je odbila cigarete kad joj ih je ponudila.

– Nemoj mi zahvaljivati. Uživala sam svake sekunde! Nikad mi se nije dopadao taj Ijan Lankaster, i nije mi bilo jasno šta Dejvid vidi u njemu. Zamisli šta njegova jadna supruga mora da trpi. Svake noći sve to dahtanje, duvanje i to crveno lice i smrad cigare! Fuj!

Sele su na klupu. Unutrašnjost šatora plamtela je svetlošću sveća. Ponovo je postalo bučno, kao da je neko umiruće komade uglja iznenada

oživeo mehom. Arijela je zapalila cigaretu i prekrstila noge.

– Nemaš pojma koliko mi je bilo naporno da zadržim dostojanstvo. Najradije bih mu prosula vino u facu – rekla joj je držeći cigaretu između dugih prstiju s negovanim, ružičastim noktima.

– Bila si dostojansvena i ostavila ga bez teksta. Pobesneo je!

– Odlično. Kako se samo usuđuje! – Uskliknula je i uvukla dim.

– Nažalost, svi se usuđuju. Zato i nisam htela da dođem – odvratila je Sofija tužnim glasom.

– Mora da ti je sve to mučno. Žao mi je, ali divim ti se što si uopšte odlučila da se pojaviš. Poput gazele u polju lavova.

– Dejvid je želeo da dođem.

– Naravno. Kao što sam rekla, nikad mi nije bilo jasno šta vidi u tom tipu.

– Mislim da je večeras promenio mišljenje – odvratila je Sofija i nasmejala se.

– I te kako! Verovatno više nikad neće progovoriti s njim. – Ispuhnula je dim kroz ugao usana i zagledala joj se u lice. Sofija je primetila da su joj trepavice izrazito naglašene. – Ima sreće što je naleteo na tebe. Promenio se, znaš. Srećan je, ispunjen i izgleda mlađe i zgodnije. Toliko mu dobra činiš da sam gotovo ljubomorna.

– Hvala.

– Znaš, nas dvoje nismo bili jedno za drugo. Nismo se slagali – dodala je otresajući pepeo na travu. – Neprestano je gundao, a ja sam bila zahtevna i razmažena. I nisam se uopšte promenila. Žao mi je što sam ga povredila, ali srećna sam što smo se razišli. Da smo ostali zajedno, uništili bismo jedno drugo. Neke stvari jednostavno ne funkcionišu. Ali ti i Dejvid... Mogu da prepoznam uspešnu vezu. Zacelila si mu srce. Meni to nikad ne bi pošlo za rukom.

– Previše si samokritična – odvratila je pitajući se zašto se uopšte osetila ugroženom.

– Nisam volela njegove prijatelje. Zaza je, na primer, bila tako naporna. Želela ga je samo za sebe. Da sam na tvom mestu, pripazila bih se.

– Oh, Zaza mnogo priča i gura nos gde joj nije mesto, ali nije loša – odvratila je Sofija.

– Mene je mrzela. Eto, sad ti je jasno da ste ti i Dejvid zapravo savršeni jedno za drugo. Doduše, on i ja sad ipak imamo nešto zajedničko. Oboje mrzimo Ijana Lankastera – dodala je i nasmejala se.

– Naravno – uzdahnula je Sofija. – Zar ti ne živiš u Francuskoj?

– Živela sam. S Alanom, preslatkim Alanom – odgovorila je i gorko se nasmejala. – Još jednim koji nije potrajao. Ne znam. – Uzdahnula je. – Mislim da nisam rođena za trajne veze.

– A gde je on sada?

– Još uvek u Provansi, i još uvek pokušava da izgradi karijeru fotografa. Još uvek je nestašan i nedorečen. Strahovito nedorečen. Mislim da nije ni primetio da sam otišla.

– Ne mogu da zamislim da to neko ne bi primetio, Arijela.

– E pa, treba da upoznaš Alana! Ali... ionako mi je bolje bez muškaraca, veza i obaveza. Znaš, u duši sam lualica. Oduvek sam bila takva. Slikam i putujem. To je moj život!

– Videla sam jednu tvoju sliku na tavanu. Fantastična je.

– Hvala na komplimentu. Trebalo bi da je pokupim. Možda bismo mogle da se nađemo na čaju?

– Vrlo rado.

– Odlično! – Nasmešila joj se. – I ja bih to volela. Hoćete li ti i Dejvid imati dece?

– Možda.

– Oh, zašto da ne? Volim decu. Tuđu, naravno. Dejvid je oduvek čeznuo za decom, ali ja nisam htela porodicu i neprestano smo se prepirali. Jadnik, koliko se samo napatio zbog mene. Nemoj predugo da čekaš, Sofija, jer postaje sve stariji, a uverena sam da će biti predivan otac. Silno želi da ima porodicu.

Sofija se zagledala u zvezde. Setila se svih mladića koji su umirali u brdima Las Malvinasa. Svi su oni imali majke, očeve, braću, sestre, deke i bake koji su ih oplakivali. Dok je još bila dete, otac joj je jednom objasnio šta se događa kad neko umre rekavši joj da se duša tad pretvori u zvezdu. I poverovala mu je. Štaviše, još uvek mu veruje. Želi da veruje. Je li moguće da milioni duša blešte u tihoj večnosti? Milioni! Deda O'Dvajer joj je rekao da se život zasniva na očuvanju i produženju vrste, i da ga je potrebno

hraniti ljubavlju jer bez nje ne bi opstao. Znala je da voli Dejvida i, posmatrajući nebo iznad sebe, iznenada je shvatila da je suština ljubavi neprestano voleti sve više i više. I u tom trenutku je shvatila da je spremna. Uostalom, šta ako se Santigito skriva među tim zvezdama? Šta ako ga nikada više neće videti? Prisetila se šta joj je rekla Dominik, i odlučila da je vreme da ga zaboravi.

Najveće zadovoljstvo iz toga što joj se Arijela dopada našla je u Zazinom neraspoloženju spram te činjenice. S užitkom joj je prepričala Arijelin pobedonosni govor posmatrajući je kako se mršti i prkosno podiže nos. Prošlo je mesec dana od zabave, ali Zazina radoznalost bila je nepresušna, i svaki put kad bi se videle nagovarala bi je da joj ponovo ispriča šta se dogodilo.

– Kako može da ti se dopada? Prava je kučka – zapanjeno ju je upitala i greškom pripalila dve cigarete. – Do đavola – uzviknula je i odbacila jednu u prazan kamin. – Ne mogu da verujem da sam to uradila.

– Ali bila je fantastična. Potpuno hladnokrvno je zdrobila Ijana Lankastera. Bila je uzvišena, ali okrutna. Ma, trebalo je da je vidiš! Znaš da mi se nakon toga izvinio? Taj bedni crv! Naravno, bila sam med i mleko. Nisam nameravala da se spustim na njegov nivo. Ali ne želim više nikad da ga vidim!

– I Dejvid se zaista zakleo da se više neće viđati s njim?

– Gotovo je s prijateljstvom – odgovorila je i rukom izgestikulirala dekapitaciju. – Go-to-vo – ponovila je i nasmejala se. – Arijela je svratila prošle nedelje kako bi pokupila slike, i nije ostala samo na čaju već je i prespavala. Razgovarale smo satima, i bilo mi je tako lepo s njom da nisam htela da ode.

Zaza se promisekoljila.

– A Dejvid?

– Sve je zaboravio i oprostio.

– Neverovatno. Neverovatno! – Uzdahnula je i skinula komadić grimiznog laka za nokte. – Oboje ste neverovatni!

– Oh, dragi bože, koliko je sati! Imam dogovor pre nego što se nađem s Dejvidom u četiri – uskliknula je Sofija bacajući pogled na sat. – Moram da krenem.

– O kakvom je dogovoru reč? – upitala je Zaza i odmah se zaustavila. – Hoću reći... dobro si, zar ne?

– Oh, da, dobro sam. Samo rutinska poseta zubaru.

– U redu. Izljubi mi Dejvida – odvrátila je pažljivo je odmeravajući. Rutinska poseta zubaru? Malo sutra! Da nije možda u pitanju poseta ginekologu?

Sofija je stigla u Dejvidovu kancelariju u četiri i trideset. Bila je bleđa u licu i drhtala je, ali na usnama joj je igrao tajanstven osmeh. Sekretarica je odmah spustila slušalicu prekidajući razgovor s dečkom i s oduševljenjem je pozdravila. Sofija nije pričekala kako bi je najavila. Banula mu je u kancelariju i zatekla ga za stolom. Podigao je pogled. Naslonila se na vrata i nasmešila se.

– Oh, bože – izustio je, a lice mu se razvuklo u oduševljen osmeh. – Jesi li? Reci mi, molim te, da jesi! – Skinuo je naočare drhtavom rukom.

– Jesam – odvrátila je i nasmejala se. – Ne znam šta ću sa sobom!

– Oh, ali ja znam! – Skočio je na noge, uhvatio je u naručje i čvrsto privio k sebi. – Nadam se da nosiš devojčicu – prošaputao joj je u vrat. – Sićušnu Sofiju!

– Ne daj bože – zakikotala se.

– Ne mogu da verujem – uzdahnio je, odmakao je od sebe i položio svoju veliku ruku na njen stomak. – Unutra se krije malo ljudsko biće i svaki dan sve više raste.

– Nećemo nikome reći bar dva meseca. Za svaki slučaj – upozorila ga je. Potom se setila Zazinog lica. – Ručala sam danas kod Zaze. Pretvarala sam se da idem u posetu zubaru, ali znaš kakva je. Mislim da sumnja.

– Ne brini. Ja ću te braniti – odvratio je i poljubio joj čelo.

– Ipak, želela bih da kažem Dominik.

– Naravno. Obavesti koga god želiš.

Ovoga puta nije imala jutarnje mučnine. Zapravo je ostala začuđena jer se osećala fantastično. Bila je prepuna energije. Dejvid je lepršao oko nje ne znajući šta mu je činiti, ali želeo je da učestvuje u njenoj trudnoći i da joj pruža podršku. Iako joj je prethodna trudnoća predstavljala mučno iskustvo, ova je bila potpuno drugačija. Bila je presrećna i sećanje na Santigita uplašeno se povuklo u podsvest. Dejvid ju je obasipao pažnjom. Toliko joj je stvari nakupovao da je za nekoliko nedelja morala da mu kaže da prestane jer više nema gde da ih stavi. Svaki dan je razgovarala s

Dominik, koja je obećala da će joj dolaziti u posetu bar jednom mesečno.

Nakon što su oni prekinuli tromesečnu ćutnju, presrećni Dejvidovi prijatelji i rođaci počeli su da šalju kombije prepune cveća i poklona. Pošto nije mogla da jaše, ponovo je počela da svira klavir. Živahni osamdesetogodišnjak koji ju je podsećao na kornjaču davao joj je triput nedeljno časove klavira. Redovno je odlazila kod ginekologa u London i trošila stotine funti na potrepštine za bebu. Bila je uverena da će roditi devojčicu i odabirala je najženstveniju moguću odeću. Zamolila je Arijelu da zidove dečje sobe oslika likovima iz Vini Pua. – Želim da soba bude svetla i vesela – rekla joj je. Arijelino umeće polučilo je takav uspeh da je pokrenula trend, koji se zahvaljujući njenoj četkici i ilustracijama E.H. Šeparda, proširio celim Glosteršiom.

U februaru je brbljiva Zaza došla na čaj s gomilom dečje opreme. Spustila se u sofu do kamina i zapalila cigaretu bleštavim, srebrnim upaljačem, koji joj je Toni poklonio za Božić.

– Draga, tako je hladno ovde. Šta ti se dogodilo s grejanjem? – požalila se drhteći.

– Kuvam se sve vreme. Mislim da su hormoni u pitanju – odvratila je Sofija, kojoj je bilo savršeno prijatno u polo-majici bez rukava.

– Možda i jeste, ali šta je s nama drugima? Zaista me čudi da Dejvid ne može da te sredi.

– Pravi je anđeo. Prošle nedelje me uhvatila neopisiva žudnja za maslinama, i odmah je odjurio po njih.

– Fuj! Ne mogu da podnesem masline. Užas! – odvratila je Zaza praveći grimasu. – Hajde da otvorimo kofer. Videćeš kakvo sam ti blago donela. Ne draga, ne ti. Ti samo sedi i pusti mene da obavim svu gnjavažu – dodala je zapovedničkim tonom kad je Sofija pokušala da joj pomogne da podigne kofer na sto. Zaza je oprezno povukla zatvarač, držeći ga između palca i kažiprsta, kako ne bi slomila nokat.

– Ovo je pripadalo Niku – rekla je izvlačeći par crvenih, baršunastih pantalona. – Predivne su, zar ne?

– Savršene za dvogodišnjeg dečka – nasmejala se Sofija. – Ali ovo će biti devojčica – odvratila je i položila ruku na ispupčen stomak.

– Nikad ne znaš – odvratila je Zaza. – Mene, na primer, ta tvoja loptica

podseća na dečka. I moj stomak je imao takav oblik kad sam nosila Edija. Ah, kako je bio malo i ljupko stvorenje.

– Znam da će biti devojčica. Osećam to.

– Ali zaista nije važno šta će ispasti, sve dok ima deset prstiju na rukama i nogama.

– Meni jeste – odvratila je Sofija, pomolivši se u sebi da ipak rodi devojčicu. – Ovo je slatko – dodala je izvlačeći belu haljinicu. – E *ovo* je za devojčicu!

– To je bilo Anđelino. Preslatko, zar ne? Nažalost, prebrzo to prerastu.

– Hvala ti što mi to pozajmljuješ – odvratila je Sofija vadeći minijaturene plave cipelice.

– Ne *pozajmljujem* ti, već ti poklanjam. Ne treba mi više.

– A Anđela? Možda će poželeti sve ovo jednog dana.

– Anhela? Bože dragi – frknula je. – Trenutno prolazi kroz pubertet. Izjavila je da ne voli muškarce i da je zaljubljena u devojku zvanu Mendi!

– Verovatno to radi samo da bi te naljutila.

– Pa, uspeva joj! Ali ne brinem se zbog Mendi.

– Ne?

– Ne. I meni su znale da se dopadnu žene, ali nisam dirnula nijednu još od škole. Anđela ima promene raspoloženja, bezobrazna je i ne iskazuje poštovanje, troši naš novac i potom traži još, kao da je na rođenju stekla pravo na njega. Kao da joj ga dugujemo. Znaš, radije bih odgajala deset Edija. S obzirom na brzinu kojom se odvija sve u Anđelinom životu, ovo joj definitivno neće biti potrebno – rekla je zabijajući crvene kandže u dve pletene cipelice. – Edi će me učiniti bakom. Doduše, nadam se ne tako skoro. Zaista sam još premlada i previše glamurozna. Nego, jesi li videla Arijelu u poslednje vreme?

– Nisam već dugo. Zauzeta je slikanjem.

– Bebina prostorija je predivna. Zaista je talentovana – rekla je podižući istanjene obrve i zadivljeno klimajući glavom.

– Dolazi poslednje nedelje u martu – izvestila ju je Sofija. – Hoćete li i vi da svratite? Dejvidu bi bilo izuzetno drago. Doći će mi surogat roditelji, Dominik i Antoan. Biće zabavno. Bićeš oduševljena kad upознаš Dominik!

– Oh, ne znam. Arijela i ja se nikad nismo slagale. Nisam je volela –

promrmljala je nećkajući se.

– Ali to je bilo pre mnogo godina. Obe ste se izmenile otada. Ako ja mogu da je volim, onda sigurno možeš i ti. Molim te, dođi. Trudnoća je lepa stvar, ali ne mogu da se vozim i nemam baš šta da radim osim da vežbam lestvice s gospodinom Kornjačom. Treba mi društvo – odvratila je Sofija preklinjući je.

Zaza se zamislila. – Ah, u redu, kad već toliko insistiraš – naposljetku je pristala veselim tonom. – Doći ćemo. Bar ću pobeći od Anđele. Ma ostaviću joj celu đavolju kuću!

– Dogovoreno – složila se Sofija.

Nestrpljivo proleće polako je isteralo mart i ispunilo vrt visibabama i ranim narcisima. Sofijin stomak nastavio je da raste zajedno s blaženim plodom, koji je poskakivao kad god bi ona poželela da uživa u miru. Ponekad je mogla da vidi kako joj se na koži oblikuje kvržica, gde bi dete udarilo ručicom ili nožicom u želji da što pre izađe na svet. Ponekad bi plesalo na nesigurnu muziku s klavira sve dok se gospodin Kornjača, Hari Hamfris, ne bi uplašio i gotovo povukao lice u oklop uvlačeći za sobom i košulju. Dejvid je voleo da prisloni glavu uz njen stomak i da sluša bebu kako se miče u amnionskoj tečnosti. Provodili su sate raspravljajući kako će izgledati i kakva će obeležja naslediti. – Tvoje tamnosmeđe oči – rekao je ljubeći joj kapke.

– Ne, tvoje predivne plave oči – uzvratila je poljupcem.

– Tvoj nos.

– S tim se slažem – nasmejala se i poljubila mu nos.

– Tvoja usta – odvratio je i poljubio joj usne.

– Naravno – složila se – ... ali tvoj mozak.

– Naravno.

– Moje telo.

– I trebalo bi ako je devojčica! I tvoje jahačke sposobnosti. I odvažnost.

– Tvoju blagu narav umesto moje tvrdoglavosti.

– Ali tvoj ponos!

– U redu, nemoj mi to stalno prebacivati!

– Tvoj čudan hod.
– Nije baš tako čudan!
– Jeste. Hodaš poput patke – rekao je i ona se nasmejala.
– Je li? – odvratila je nevino, ali znala je da je u pravu. Znala je isto tako koliko je to čini privlačnom. Santi ju je optuživao da glumi kako bi privukla pažnju, jer zna da deluje samozadovoljno i arogantno. Ali nije glumila. Bio je to jednostavno njen hod.
– Ako bude dečko...
– Neće biti dečko. Znam da je devojčica. Slatka, mala devojčica – prepustila se zanosu.
– Još jedna Sofija. Pomozi nam, bože!
Zabacila mu je ruke oko vrata i poljubila ga nežno ispod uva. Držao ju je u čvrstom zagrljaju nadajući se, za njeno dobro, da će roditi devojčicu i da će biti neodoljiva poput nje.

Arijela je prva stigla i gotovo pobesnula kad joj je Sofija saopštila da i Zaza dolazi. – Pa, otrpeću to sa stilom – popustila je kad joj je Dejvid odneo kofere u sobu. Sofija joj je pomagala da se raspakuje dajući joj uputstva iz kreveta, kad su psi zalajali najavljujući sledeći auto. Bacila je pogled kroz prozor i mahnula Zazi i Toniju.

– Dejvid je dole – rekla je i ponovo se spustila na krevet.
– Neka se snađu – predložila je Arijela. – Uvek mi je čudno da se vratim u kuću sad kad je više ne posedujem. Predivna je! Ne znam šta me je spopalo da odem.
– Pa, drago mi je da si to učinila i nemoj slučajno da promeniš mišljenje!

– Ah, u redu, ako baš tako želiš.
Upravo u tom trenutku psi su uleteli u prostoriju u pratnji Dejvida, Tonija i Zaze.
– Draga Arijela, tako se dugo nismo videle – rekla je Zaza razvlačeći grimizne usne u lažan osmeh.

Arijela joj je uzvratila istom merom. – Prošlo je mnogo godina. Kako si? Koliko vidim, još uvek s Tonijem – obrecnula se posmatrajući Tonija i

Dejvida kako nastavljaju hodnikom.

– Oh, dragi Toni! Šta da ti kažem, umem da uhvatim pravog muškarca – odvrtila je Zaza nervozno se nasmešivši. – Izgledaš fantastično, Arijela – dodala je. Mogla ju je nazvati svakojakim imenima, ali nije joj mogla osporiti čuvenu lepotu.

– Hvala ti. I ti takođe – odvrtila je Arijela prolazeći mršavom, beloputom rukom kroz svoju anđeosku kosu.

– Izvrsna ti je ona zamisao s dečjom sobom. Predivno izgleda.

– Preplavile su me molbe. Ne stižem svima da udovoljim.

– Pa, draga, zaista izvrsna zamisao. Nisam imala pojma da si tako dobra u slikanju.

– Zapravo mi stripovi i nisu *métier*, ali predstavljaju novost, a ja volim novinu.

– Da – složila se Zaza.

Sofija je odvela Zazu u sobu ostavljajući Arijelu da se raspakuje do kraja.

– Draga, nisi mi rekla kako fantastično izgleda – prosiktala je čim su se našle izvan dometa.

– Pa... poznaješ je već godinama.

– Da, ali nekako se prolepšala. Nikad pre nije tako blistala. Ma, zapravo jeste, ali nekako drugačije. Neverovatno! Mnogo je prijatnija nego pre – izverglala je uzbuđenim tonom.

– Baš mi je drago – odvrtila je Sofija gledajući je kako gubi samokontrolu veseleći se poput deteta.

Dominik i Antoan su poslednji stigili. Let im je bio odložen i izašli su iz automobila slomljeni i iscrpljeni, ali ne i neraspoloženi.

– Antoan mi je obećao privatni avion – izvestila ih je Dominik ušavši u predvorje i probijajući se između pasa. – Kaže da nikad više neću morati da putujem ekonomskom klasom. Previše je stresno i uništava mi izgled.

– U pravu je – složio se Antoan. – Ali ako uspem da kupim jedan, zašto odmah ne bih kupio deset, kako bi i svi njeni prijatelji mogli da uživaju?

Sofija se dogejala i zagrlila ih koliko joj je stomak dopuštao. – Za nekoliko nedelja biću sposobna pošteno da vas zagrlim – našali se udišući dobro poznati miris parfema koji je Dominik imala na sebi.

– Kad stiže beba? – upitao je Antoan.

– *Cher* Antoan, rekla sam ti već bezbroj puta: još deset dana. Samo što se nije porodila.

– Nadam se da si spreman da zasučeš rukave. – Zaza je dobacila Dejvidu. – Mogla bi da se porodi svaki čas!

– Ja sam spreman da zasučem svoje – ubacio se veselo Toni. – Već sam porodio dvoje dece, iako sam malo ispao iz forme.

– Nije to jedino što bi trebalo da uvežbaš – obrecnula se Zaza poluglasno.

Arijela se nasmešila i pogledala ga. Nije bila iznenađena. Nalikovao je nekome ko voli da sedi kod kuće u društvu sebi sličnih starih čudaka i puši cigare. Ali pažnju joj je iznenada privukao Kvid, koji joj je ugurao njušku među prepone.

– Zaboga – zastenjala je i pokušala da ga odgurne, na šta je on još više ugurao njušku i ludački stao da maše repom.

– Kvid, dosta! – Zapovedio mu je Dejvid iako ga je prizor nasmejao. – *Kvid!* Žao mi je, Arijela, nije naviknut na fino namirisane žene. Hajde, Kvid, pristojno se ponašaj! Gospoda se tako ne odnose prema damama.

– Zaboga, Dejvide, možeš li naučiti normalno da razgovaraš s psima? – Pobunila se Arijela. – Nisu ljudi. Zaista! – Uzdahnula je i rukama očistila pantalone te se uputila prema salonu.

Izula je cipele i sklopčala se na sofi podižući noge s poda kako bi izbegla psa, koji je nastavio lascivno da je posmatra ležeći Dejvidu uz nogu. Dominik se naslonila na okvir kamina poigravajući se kuglicama koje su joj visile oko vrata poput sjajnih, crvenih insekata. Bila je odevena u široke zelene pantalone i veseo, cvetni džemper na kopčanje, koji joj je sezao do kolena. Zaza je sela na suprotni kraj ograde i zauzela pozu visoko podigavši cigaretu u crnoj muštikli od ebanovine. Kosa joj je bila kratko podšišana i sjajila se, a uske zelene oči gledale su ih s visine. Pažljivo je pratila Arijelu i pazila kako ne bi slučajno spustila štit. Znala je da ima jezik oštar poput britve i da je krvoločna poput morskog psa, drugim rečima da je njena slika i prilika. Dejvid, Antoan i Toni stajali su do prozora i raspravljali o vrtu.

– Šta kažete da odemo u lov na zečeve? – predložio je Dejvid. – Vrt je

prepun tih đavoljih napasti.

– Nemoj biti tako zloban – doviknula je Sofija s kreveta. – Jadna stvorenja.

– Šta misliš pod tim 'jadna stvorenja'? Pojeli su nam sve lukovice – pobunio se Dejvid. – Onda? Šta kažete?

– U redu – složio se Toni.

– *Comme vous voulez*²⁴ – Antoan je slegnuo ramenima.

Idući dan je bio poprilično blag za mesec mart. Sunce je rasteralo zimsku maglu i veselo se ukazalo blešteći u punom sjaju. Arijela i Zaza su se pojavile na doručku elegantno odevene u nežne, prirodne boje. Zazine su zelene pantalone od tvida i jakna bili potpuno novi, ali Arijela je svoju plisiranu suknju nasledila od bake. Omekšala je i izbledela s godinama. Kad ju je Zaza sa zavišću odmerila, Arijela se zadovoljno nasmešila. Znala je kako da izgleda besprekorno u svakoj prilici.

Dejvid je uzeo ključ iz male fioke u predvorju i otvorio vitrinu s oružjem. Odabrao je tri puške, koje su nekad bile vlasništvo njegovog oca, pasioniranog lovca, i nosile elegantno izgravirane inicijale *E.Dž.H.*: odnosno Edvard Džonatan Herison.

Sofija se obmotala Dejvidovim kaputom od ovčje kože i zgrabila dugačak štap iz garderobe kako bi njime držala pse pod kontrolom. Kad su se skupili pred kućom, Dominik se pojavila u jarkocrvenom kaputu, šalu sa žutoplavim prugama i belim patikama.

– Oteraćeš sve životinje – dobacio je Toni užasnuto je odmeravajući.

– Osim bikova – odvratila je Arijela s osmehom. – Izgledaš fantastično.

– *Chérie*, možda bi ipak trebalo da uzmeš Sofijin kaput? – Antoan joj je dobronamerno predložio.

– Možeš ako želiš – rekla je Sofija – ali radije bih da ostaneš u tome kako bi ih upozorila na nadolazeću opasnost.

– Ako me Sofija želi u crvenom, onda ću takva i biti – odlučila je Dominik. – A sad krenimo. Treba mi šetnja nakon onoliko tosta i kajgane. Nisam li oduvek tvrdila da Englezi prave najbolji doručak na svetu!

Krenuli su dolinom prema šumi. Svakih nekoliko minuta muškarci bi ukazali ženama na zeca. Svi bi se potom umirili i pričekali dok neko ne bi opalio. Toni je bio besan jer nije uspevao da pogodi. Okrenuo se prema

ženama i prosiktao: – Kad biste prestale da pričate, možda bih i uspeo!

– Oprosti, dragi – odvratila je Zaza. – Pretvaraj se da nas nema.

– Zaboga, Zaza, mogu da vas čuju u Stratfordu!

Nastavili su dalje poput sporog voza, koji se svako malo zaustavlja. Sofija je držala pse pod kontrolom tapšući ih štapom i govoreći: „Noga!“ A Kvid i Sem su je pokorno slušali. Kad su se svi zečevi razbežali pred pucnjavom ili pak kaputa na Dominik, Dejvid i Antoan su zadenu li puške pod pazuh i izjavili da je gotovo s lovom. Toni, koji nije uspeo da pogodi ama baš nijednog, besno se osvrtao pokušavajući da se ispuca na nečemu. Naposletku je usmerio pušku prema debeljuškastom golubu, povukao obarač i s užitkom ugledao kako se nekoliko peraca raspršilo vazduhom. Ali, ptica je nastavila let.

– Spustiće se – izjavio je pobedonosno.

– Da, hoće – odvratila je Arijela – kad ogladni.

– E sad mi je dosta – ljutito je povikao. – Zaista! Nastavimo dalje kako bismo se razgibali! Mislim da neki od nas treba manje da pričaju, a više da hodaju! – Okrenuo se prema Arijeli koja se grčila od smeha pridržavajući se za Zazu. – Žene – odvratio je i uzdahnuo. – Tako ih je lako zabaviti!

Do nedelje su se Zaza i Arijela sprijateljile. Zaza se, doduše, još uvek držala na oprezu, ali bila je očarana Arijelom. Smejala se na njene duhovite opaske i pažljivo iščekivala njenu reakciju kad god bi joj se obratila. Arijelu je to više zabavljalo nego impresioniralo. Znala je kakvu joj moć pruža lepota, i uživala je u Zazinoj opčinjenosti. A Sofija je pak s užitkom pratila njihovu komunikaciju i oduševila se s kakvom se lakoćom Arijela poigrava sa Zazom.

Kad je uveče prolazila hodnikom, načula je Tonija i Zazu kako se prepiru pakujući kofere. Zastala je ispred vrata i oslušnula.

– Zaboga, nemoj biti patetična! Zašto, pobogu? – Toni joj se obraćao s visine kao da govori s kćerkom.

– Dragi, žao mi je. I ne očekujem da me shvatiš.

– Pa kako bih mogao? Muško sam!

– Nema to nikakve veze s tim što si muško. Dejvid bi me shvatio.

– Prestani da glumiš!

– Nisam želela ovde da raspravljam o tome – odvratila je Zaza polutiho,

očigledno se bojeći da će je neko čuti. Sofija je osetila grižu savesti.

– Pa, zašto si onda uopšte načela temu?

– Nisam mogla da se suzdržim.

– Neverovatno si detinjasta! Nisi ništa bolja od Anđele!

– Nemoj nas stavljati u isti koš – ljutito mu je odbrusila.

– Želiš da pobegneš u Francusku s Arijelom, a Anđela je zaljubljena u devojku zvanu Mendi. Koja je razlika?

– Razlika je u tome što sam ja dovoljno stara da znam šta radim!

– Izdržaćete mesec dana. U redu, pokušaj ako baš želiš, ali odbaciće te čim te se zasiti!

U tom trenutku Sofiju je presekao oštar bol. Naslonila se na zid i zavrištala. Toni i Zaza izleteli su iz sobe kako bi se uverili o čemu je reč, i odmah joj priskočili upomoć.

– Oh, bože, beba – uskliknula je Zaza uzbuđeno.

– Nemoguće – zgranula se Sofija. – Treba da rodim tek za deset dana. Au! – vrisnula je i presavila se.

Toni je pojurio niza stepenice zovući Dejvida, a Dominik i Arijela su izjurile iz salona. Antoan se takođe odmah bacio u potragu za Dejvidom, koji se nalazio u prostoriji s oružjem. Kad je čuo kako ga zovu, izašao je i ugledao uzbuđenu Zazu kako pomaže Sofiji da siđe niza stepenice. Odbacio je krpu i odmah dojurio. Sem i Kvid su uzbuđeno skakutali nadajući se da će biti izvedeni u novu šetnju.

– Dominik, uzmi joj kaput! Gde su mi ključevi? – promucalo je prepipavajući džepove. – Jesi li dobro, draga? – Uzeo ju je pod ruku. Zaklimala je glavom pokušavajući da ga opusti.

– Uzmi moj – rekla je Arijela predajući mu ključeve i posmatrajući oprezno Kvida.

– Hvala ti! Dužan sam ti... – odgovorio je i zgrabio ih.

– Naravno da nisi – odvratila je i ugledala Kvida kako odlučno kreće prema njoj.

Dominik je pomogla Sofiji da navuče kaput. – Idem s tobom – rekla je. – Antoane, sam ćeš se vratiti u Ženevu. Ostajem ovde!

– Ostani koliko god želiš, *chérie* – odgovorio je i slegnuo ramenima.

– Kvid! Ne! Kvid! – Povikala je Arijela osvrćući se u potrazi za

Dejvidom. Ulazna vrata ostala su otvorena i kad se oglasilo škripanje guma na šljunku, postalo joj je jasno da je prepuštena sama sebi. – Sad smo samo nas dvoje – prosiktala je. – A ja nemam milosti!

– Kako neobično – prokomentarisala je Zaza. – Prva beba obično uvek kasni.

Sofija je bila preplašena. Ali, nije se plašila porođaja, niti da joj se dete nalazi u opasnosti. Znala je da je sve u redu. Znala je da je njena beba jednostavno izgubila strpljenje, i nije je krivila. I njoj je već bilo dosta trudnoće. Ali pribojavala se da će možda naposljetku ipak roditi dečaka.

– Gde je Dominik? – zabrinuto je upitala kad su je dovezli u porodilište.

– Čeka dole – odgovorio joj je Dejvid drhtavim glasom.

– Bojim se!

– Draga...

– Ne želim dečaka – priznala mu je i suze su joj navrle na oči. Dejvid joj je stisnuo ruku. – Šta ako će nalikovati Santigitu? Neću to moći da podnesem!

– Sve će biti u redu. Obećavam ti! – Pokušao je da je razuveri želeći da ostavi utisak kako se može pouzdati u njega, ali zapravo još nikad u životu nije bio tako nervozan, i u želucu je neprestano osećao mučninu. Sofija je nesrećna, a on je potpuno nemoćan! Nije znao šta da kaže, i činilo mu se da samo što ne ostane bez svesti. Borio se protiv mučnine pokušavajući da se usredsredi na svoju ženu, ali Sofija je i dalje bila nervozna. Santigitovo malo, okruglo lice ponovo je izronilo iz sećanja i posesivno se zagledalo u nju. Kako može da voli drugo dete? Ma zašto je uopšte zatrudnela?

– Bojim se, Dejvide – ponovila je. Usta su joj bila suva. Da bar može da popije piće!

– Ne brinite, gospođo Herison. Prvorotke su uvek malo preplašene. To je sasvim prirodno – dobroćudno joj je rekla sestra.

„Nisam prvorotka!“, povikala je u sebi. Ali pre nego što je stigla ponovo da pomisli na Santigita već je gurala, vrištala i gnječila Dejvidovu ruku, sve dok nije morao da izvlači njene nokte iz svog dlana. Prvi porođaj bio joj je dug i bolan, ali ovoga puta dete je gotovo odmah iskliznulo pod bolničko svetlo, poput nekoga ko žudi da napusti rodno mesto. Usledio je oštar udarac i potom prodoran vrisak, kad je prvi puta udahnuo vazduh.

– Gospođo Herison, rodili ste predivnu devojčicu – obznanio je lekar predajući bebu sestri.

– Devojčicu? – uskliknula je Sofija. – Devojčicu! Hvala ti, bože!

– To je bilo brzo – odvratio je Dejvid pokušavajući da prikrije emocije koje su mu se zaglavile u grlu poput šećerne vune. – Superbrzo!

Sestra je zamotala bebu u beo, četvrtast komad muslina i položila joj je na dojku. Sofija ju je privila k sebi i zagledala joj se u mrljama prošarano crveno lice. Znajući da je u pitanju poseban trenutak, sestra se okrenula leđima i dopustila ocu da uputi nekoliko ponosnih reči svojoj supruzi.

– Devojčica – prošaputao je vireći preko muslina. – Ista majka!

– Ako ovako izgledam, Dejvide, zaista ne moram više ni da se trudim! – našalila se slabašno.

– Draga, tako si hrabra! Stvorila si čudo – prošaputao joj je, a usne su mu zadrhtale kad je ugledao sićušno ljudsko biće kako se trza u majčinom naručju.

– Čudo – ponovila je i nežno poljubila bebino vlažno čelo. – Pogledaj kako je savršena. Ima sićušan nosić, kao da je bog zaboravio da joj ga dâ, i zalepio ga u poslednjem trenutku.

– Kako ćemo je nazvati? – upitao je.

– Znam kako je *nećemo* nazvati.

– Elizabet? – odvratio je nasmešivši se.

– Kako ti se zvala očeva majka?

– Honor. A tvoja?

– Honor. Dopada mi se. Pravo englesko ime. Honor. Neka bude Honor – rekla je i pogledala bebu zacakljenim očima.

– Honor Herison... I meni se dopada. Ali zato se majci neće dopasti. Mrzela je svekrvu.

– Onda ipak imamo nešto zajedničko.

– Zaista nisam očekivao da ćeš imati išta zajedničko s mojom majkom.

– Honor Herison, bićeš predivna, talentovana, pametna i duhovita. Nasledićeš naše najveće vrline i zauvek ćemo te voleti. – Pogledala ga je i presrećno mu se nasmešila. – Reci Dominik da želim da je vidim. Želim da upozna nekoga!

Odmah nakon Dominik u posetu su joj došli Dejzi, Anton, Marčelo i

Megi. Pojavili su se već sledećeg dana ruku prepunih cveća i poklona. Anton je poneo makaze kako bi joj podrezao kosu, a Megi manikir set kako bi joj nalakirala nokte. Marčelo se bez reči zavalio u stolicu i nastavio da sedeti poput slikarskog modela. Dejzi je sela do nje i s ljubavlju se zagledala u bebin krevetac.

– Mi smo Tri kralja, dušo – rekla joj je Megi. – I donosimo poklone za novog Mesiju. Doduše, čini mi se da baš nismo prvi – dodala je gledajući bukete i poklone koji su prekrivali prostoriju.

– Ima vas četvoro – istakla je Sofija.

– Ne, Marčelo se ne računa. Ionako gotovo nikad nije duhom prisutan.

– Došli smo da ugodimo mamici – izjavio je Anton češljajući joj kosu. – Ne znam kako je roditi dete, slatkišu, ali pogledao sam dokumentarac na televiziji i skoro odapeo.

– Ne znam zašto te to opterećuje, Antone. Nećeš to morati da proživiš – odvrtila je posmatrajući kako joj pramenovi tamne kose padaju poput perja.

– Hvala dragom bogu! Zamisli samo koliko bi vrištali i jaukali – našalila se Megi vadeći purpurni lak za nokte. – Ma kako bismo otpeli njihovo silno prenemaganje i dreku? Pa čak i da polumuškarci poput Antona mogu da rađaju? Nadajmo se samo da im to nauka neće nikad omogućiti. Bar ne dok sam ja živa.

– Ne purpurni, Megi. Šta kažeš na bledoružičast? – odvrtila je Sofija.

– *Prirodni*? – Megi je zapanjeno zacičala.

– Da, molim te. Sad sam majka – ponosno joj je odgovorila.

– Uskoro će te proći. Nakon nekoliko nedelja vrištanja poželećeš da je uguraš nazad u matericu. Govorim ti iz iskustva. Lusijen je mene izluđivao i skoro sam ga poslužila zajedno s nedeljnim pečenjem. Veruj mi, žudećeš za nekadašnjom samostalnošću, draga. Čim opet poželiš da imaš purpurne nokte i zelenu kosu, Anton i ja spremno ćemo te dočekati, zar ne, Antone?

– Naravno, Megi. Ljudi su tako naporni u poslednje vreme. Samo žele da rade pramenove. Zamisli! Otkad je to *uzbudljivo*?

– Nego, kako si mi, draga? Pretpostavljam sva u ranama. Čudim se da uopšte možeš da sediš – prokomentarisala je Megi s grimasom. – Ja se još uvek nisam oporavila, iako je prošlo dvadeset godina otkako sam rodila

Lusijena. Telo ti se nikad ne vrati na staro, dušo. Tužno, ali istinito. Viv je obožavao moje telo sve dok nisam rodila Lusijena. Onda se bacio u potragu za nekom koja je čvršća i elastičnija. Svi govore da je telo poput gume i da se brzo vrati u formu... E pa, meni se to nije dogodilo! Nemam ni centimetra gume u telu. Nekad sam mogla da dodirnem prste na nogama, a sad ih više i ne vidim. Ne znam ni gde su! Za sve je kriv porođaj. Da, Eva je kriva. Da je ona kukavica od Adama pojela jabuku s božjeg stabla, ne bismo danas bile debele i mlohove, zar ne?

– Tvoj problem, Megi. Sofijino telo je u savršenom stanju – odvrtila je Dejzi oduševljeno se smešeći. – Kako se osećaš? Je li zaista tako loše kako kaže?

– Megi uvek preteruje – odgovorila je Sofija s osmehom. – Zapravo je prošlo poprilično lagano. Dejvidova ruka je malo natečena, ali ako se to zanemari, oboje smo srećni i ponosni!

– A gde je dragi Dejvid? – upitao je Anton sladunjavim glasom. – Oduvek mi je bio drag taj tvoj suprug! – Bacio je pogled prema Marčelu, koji se nije pomakao otkako su došli.

– Kasnije će navratiti. Jadnik! Mrtav je umoran!

– Tako je predivna – dodala je Dejzi vireći u krevetac. – Mišić mali!

– Draga, ne možeš je upoređivati s miševima! Majke uvek smatraju da su njihove bebe predivne – prekorila ju je Megi. – I ja sam mislila da je Lusijen predivan sve dok nije odrastao.

– Ako već želiš da je uporediš s nekom životinjom, pokušaj da budeš *malo* kreativnija, slatkišu – odvratio je Anton odmaknuvši se kako bi s divljenjem osmotrio svojih ruku delo.

Vrata su se u tom trenutku otvorila i na pragu se ukazala Elizabet Herison. Njene poluzatvorene oči proučile su nepoznata lica u prostoriji u potrazi za Sofijom, a naboran vrat zadrhtao joj je poput ćurećeg ispod odlučno stisnute brade.

– Je li ovo soba gospođe Herison? – zaštekala je. – Ko ste svi vi?

Sofija je pogledala Megi koja joj je duvala u nokte kako bi osušila lak.

– To je zla veštica sa Severa – rekla joj je poluglasno.

Megi je podigla pogled. – Jesi li sigurna? Meni više nalikuje na Antonove prijatelje kad se preobuku u žene.

– Došla sam da vidim unuče – odvratila je Elizabet Herison ne pogledavši Sofiju, i ljutito se otisnuvši prema bebinom krevetiću. – Ovo je bolnica, a *ne* neki odvratan frizerski salon – dodala je s prezirom.

– Mogla bi da se ošišaš, slatkišu – dobacio je Anton uvlačeći obraze dok ga je mimoilazila. – Znaš, ta frizura ti je odavno izašla iz mode, i samo te čini još starijom.

– Dragi bože, ko si ti? – odvratila je trgnuvši se unazad. – Ma ko ste svi vi?

– Moji prijatelji, Elizabet. Anton, Dejzi, Megi i... pa, ne obraćajte pažnju na Marčela jer on ne želi da mu se ljudi obraćaju već dive – odgovorila je i tiho se zakikotala. – Ovo je moja svekrva Elizabet Herison.

Elizabet se provukla kraj Marčela i zaustavila što je dalje mogla od njegove stolice. Potom se nagla nad krevetac. – Šta si rodila?

– Devojčicu – odgovorila je Sofija zaštitnički primičući krevetac k sebi. Nije želela da mu se svekrva previše približi kako ga ne bi slučajno urekla.

– Ime?

– Honor – odvratila je pobedonosno.

– Honor? – ljutito je ponovila Elizabeth. – Kako strašno ime. Prava Honor²⁵ nema šta!

– Ime je predivno. Odlučili smo da joj ga damo u čast Dejvidovoj baki, vašoj pokojnoj svekrvi. Rekao mi je da ju je veoma voleo.

– Honor je ime za glumicu, ili pevačicu, zar ne, Antone? – oglasila se Megi zlobnim tonom.

– U svakom slučaju umetničko ime – odvratio je.

– Gde je Dejvid?

– Napolju – odgovorila je Sofija. Verovatno je nagađao da ćeš doći, ti užasna, smrdljiva stara pastro!

– Reci mu da sam bila – odbrusila je starica i zagledala se u nju buljavim očima. – Dejvid mi je jedinac – dodala je dubokim glasom hripćući od sluzi koja joj se nakupljala u plućima. – A to mi je jedino unuče. Više bi mi se dopalo da se oženio zemljakinjom i pripadnicom svoje klase. Arijela je bila savršena, samo on to nije mogao da shvati. Prava je budala, baš kao i otac mu! Ali... podarila si mu dete. Doduše, bilo bi bolje da si rodila dečaka, koji bi mogao da nasledi prezime, ali učinićeš to

sledeći put. Ne dopadaš mi se, a tvoji prijatelji još manje. Ali, rodila si kći mom sinu i bar ti to ide u korist. Reci mu da sam bila – ponovila je, i potom polako napustila prostoriju. Baš u trenutku kad su se spremali za zlobne komentare, vrata su se ponovo otvorila i starica se ponovo ukazala.

– Opa, zaboravila je metlu – rekao je Anton.

– Ili možda da baci urok – dodala je Sofija.

– Reci mu da ne nameravam dete da zovem Honor. Moraće da se doseti nečeg drugog.

Potom su se vrata konačno zatvorila.

– Kako prijatna žena – sarkastično se obrecnula Dejzi.

– Mogla bih čuda da joj napravim s kosom – dodao je Anton odmahujući glavom.

– Nema veze, dušo – odvratila je Megi – ionako će uskoro umreti. – A onda se na iznenađenje svih njih, Marčelo pomaknuo:

– *Porca miseria!*²⁶ – rekao je lenjo. – Mrtva je već godinama!

Dejvid je stigao kasno posle podne dok je Sofija dojila. Stao je ispred kreveta i zagledao se u nju. Nasmejala mu se. Nije znao kako da izrazi strahopoštovanje koje je osećao prema čudima prirode, niti je želeo da oskrnavi nebeski prizor rečima. Stajao je razneženog, gotovo melanholičnog lica, i posmatrao kako se uspostavlja tajna veza između majke i deteta. Sofija je pak gledala u bebino lice uživajući u svakom pokretu sićušnog tela i diveći se savršenim crtama kćerkinog lica.

Kad se Honor nasisala, čvrsto ju je obmotala u muslin i nežno položila u krevetac kako bi odspavala. – Teško mi je da se odvojim od nje – promrmljala je prelazeći joj prstom preko baršunaste glavice.

– Imam neočekivane vesti – poljubio ju je i seo na krevet.

– I ja – odgovorila mu je Sofija. – Ali prvo ti!

– Nećeš poverovati. Zaza je napustila Tonija kako bi pobegla u Provansu s Arijelom!

– Ne mogu da verujem – odvratila je Sofija zapanjeno. – Znaš, načula sam ih kako se svađaju prošlog vikenda, ali zapravo nisam shvatila o čemu razgovaraju. Ali sad mi je jasno! Jesi li siguran?

– Toni me upravo nazvao.

– Šta je rekao?

– Da su se pokupile. Tvrdi da će se vratiti za mesec dana, kad je se Arijela zasiti.

– Je li bio ljut?

– Ne. Nije bio toliko ljut koliko ogorčen. Kaže da je Anđela zabezeknuta i besna jer ju je majka preduhitrla. I ispostavilo se da ih je slagala, i da uopšte nije zaljubljena u Mendi. Štaviše, navodno je zaljubljena u tipa zvanog Čarli. Edi je dobro podneo majčinu odluku.

– Što me baš i ne iznenađuje – odvrtila je Sofija.

– Toni kaže da mu ne smeta što je otišla da eksperimentiše. Čekaće je i pomoći joj kad stvari krenu loše, a do toga će neizbežno doći. Arijela se poigrava s njom kao prepredena, bela mačka s debelim, sočnim mišem, i sigurno uživa u tome. Nikad nije previše marila za Zazu.

– Misliš li da će se javiti? – Sofija je umirala od znatiželje.

– Svakako. Javiće se kako bi ti čestitale. A kakvu ti vest imaš za mene?

– uhvatio ju je za ruku i pomilovao.

– Svekrva iz Pakla pojavila se jutros.

– Oh – odvratio je umornim tonom.

– Pogodi ko je bio tu kad je došla – dodala je zlobno se smešeći.

– Ko?

– Anton, Megi, Marčelo i Dejzi.

– Oh, bože – uzdahnio je. – Sigurno je bila užasnuta.

– Da. Poručuje ti da joj se ne dopada bebino ime i da ćeš morati nešto drugo da smisliš, jer ja, naravno, nemam pravo glasa.

– Pa, po njoj i nemaš!

– Mislim da smo je preplašili.

– Ne brini. Rešiću to – odvratio je pomirivši se s činjenicom da će morati da nazove majku i započne još jednu besmisleni bitku. Otkako je izgubila kontrolu nad njim, neprestano su bili u zaraćenim odnosima, koje je održavala njena vlastita ogorčenost, koja joj sve više i više izjeda dušu. Znao je da će se to okončati tek kad umre. Njegov otac verovatno sa strahom iščekuje njen dolazak na nebese.

Telefon je zazvonio.

- Zaza! – Sofija je uzbuđeno uskliknula. Dejvid je podigao obrvu.
- Čestitam ti, dušo! Čula sam da je devojčica. Tako lepo ime. Mora da si presrećna – odvratila je Zaza oduševljenim tonom.
- Jesam. Oboje smo presrećni. Kako si ti? Gde si? – nestrpljivo je upitala. Dosadilo joj je da ponavlja priču o porođaju, a osim toga, umirala je od radoznalosti da čuje šta je s njom.
- U Francuskoj.
- S Arijelom?
- Da. Zar je Toni već sve izbrbljao Dejvidu? Znala sam! Verovatno i u Londonu već svi znaju – odvratila je i melodramatično uzdahnula.
- Ne, mislim da ne. Dejvid je diskretan – obrecnula se Sofija i namignula mu.
- Tako znači – Zaza je ostala razočarana. – Arijela je ovde i želi da porazgovara s tobom. Lepo nam je, znaš. – Potom je na brzinu dodala: – Mislim na tebe i bebu. Izljubi mi Dejvida, jer ne mogu da razgovaram s njim dok je Arijela tu. – Potom je oborila glas. – Razumeš?
- Da, reći ću mu. Daj mi Arijelu!
- Zaza je povikala: – Ari-jelaaaaa!
- Sofija, čestitam ti – obratila joj se Arijela ležernim tonom.
- Šta radiš?
- Ah, odmaram se.
- Kad nameravaš da je vratiš?
- Čim uspem ponovo da pridobijem Alanovu pažnju. Nadam se da će Toni do tada već umirati za njom – pojasnila je i nasmejala se.
- Zlobna si – odvratila je Sofija, iako ju je cela stvar zapravo zabavljala.
- Nisam zlobna. Obema činim uslugu. Zazi je potrebna avantura, a Toniju je potrebna nova Zaza. Ma, i njoj je potrebna nova Zaza, veruj mi!
- Bolje da se pripazim – odgovorila je Sofija nasmejavši se.
- Ne brini, nisi moj tip. Prepametna si. Ne, s tobom uopšte ne bi bilo zabavno!

Te noći je Sofija sanjala da sedi u bolničkom krevetu i razgovara s

Arijelom i Zazom, koje pokušavaju da je uvere da napusti Dejvida i pridruži im se u Provansi. Odmahnula im je glavom, nasmejala se i odvrátila da to neće učiniti, a one su s osmehom nastavile da je uveravaju da bi joj se dopalo. Onda su se sasvim iznenada vrata otvorila, i u prostoriju je ušla žena odevena u crno. Bila je pognuta i zgrbljena i nalikovala vrani, a šepala je kao da vuče stopalo. Sofija je zaključila kako sigurno bazdi, jer je primetila da su se Arijela i Zaza odmakle uhvativši se za nos i potom izgubile. Žena u crnom odjednom se bacila na krevetac i zgrabila dete. Sofija je zavrištala i uhvatila Honor očajnički pokušavajući da je zadrži. I tek je tada primetila koliko je žena ružna i deformisana. Više je nalikovala slepom mišu nego ljudskom biću. Rekla joj je: – Obećala si da ćeš se odreći deteta, i ne možeš sad da promeniš mišljenje. – Potom se pretvorila u Elizabet Herison i zagledala u nju vodenastim, buljavim očima koje su joj plivale u dupljama poput ostriga.

Sestra ju je protresla pokušavajući da je razbudi. Bila je silno uznemirena, oblivena znojem i pozivala upomoć. Kad se probudila zagledala se u nju prestravljenim očima, i tek je nakon nekog vremena shvatila da je budna i da nije zaglavila u noćnoj mori.

– Jeste li dobro, gospođo Herison? Usnuli ste ružan san – rekla joj je saosećajnim tonom.

– Želim da budem s mužem – zajecala je Sofija. – Želim da idem kući!

Sledećeg dana Dejvid je došao po nju. Čim se ponovo našla na sigurnom na Louzliju, zaboravila je na san i čudnovatu vešticu koja je pokušala da joj oduzme dete. Sela je uz kamin veselo čavrljajući s medicinskom sestrom Hejzel, koja je držala Honor nežno je ljuljuškajući. Sem i Kvid su joj ležali do nogu, a Dejvid se povukao u susednu prostoriju, i Sofija je pomislila kako je lepo što se život opet vratio u normalu. Potom se prisetila Zaze i Tonija, i zapitala hoće li i njihov život ostati nepromenjen.

Honor je puzila oko stola u trpezariji u lavljem kostimu koji joj je Sofija kupila u *Hamlizu*. Glasno je rikala na prijateljicu Moli, koja je vrišteći bežala pred njom pretvarajući se da ju je strah. Ostala deca koja su došla na proslavu Honorinog trećeg rođendana bila su u kuhinji sa Sofijom, stidljivo se držeći mamama za noge. Ali Honor se nije ničega bojala. Često je znala da se izgubi na nekoliko sati sve dok je Sofija ne bi pronašla kako, na primer, leži potrbuške na travi i radoznalo proučava gusenicu ili puža sluzavca. Bila je opčinjena svime, posebno prirodom, i uverena da će je majka ili dadilja pronaći kad bude potrebno.

Sofija joj je objasnila da je u pitanju poseban dan. Proslaviće rođendan, a prijatelji će joj otpevati pesmicu *Happy Birthday*, koju je i sama često pevala na njihovim rođendanima. Nakon toga pogasiće svećice, što je takođe umela da uradi na tuđim rođendanima, i što ju je redovno dovodilo u neprijatnu situaciju jer bi slavljenik svaki put briznuo u plač i svi bi se potom rastrčali u potrazi za šibicama kako bi se svećice što pre ponovo upalile. Ali, toga dana uživaće u rođendanskoj proslavi družeći se s prijateljima, a Dejvid i ona proslaviće tri godine radosti koje im je mala podarila.

Sofijino srce je tri godine neprekidno bujalo. Deda O'Dvajer joj je oduvek govorio da je svrha života neprestano stvarati ljubav, Sofija pomisli kako bi se sigurno ponosio njome kako je njeno srce doslovno bujalo ljubavlju. S svakim svitanjem je sve više volela svoju kći, i pratila je s užitkom svaku njenu promenu i gledala je kako se preobražava u svojevoljnu, veoma čvrstu ličnost. Provodila bi sate i sate crtajući s njom, čitajući joj, vodeći je u šetnje preko polja ili bi je posela na ponija Hedžhoga i vodila je šumskim puteljkom. Honor je bila radoznala i neustrašiva. Kuda god išla, ponela bi i svoju prijateljicu Hu, plavu svilenu maramicu koju joj je Dejvid poklonio, a koja joj je ulivala sigurnost. Ako bi se Hu slučajno izgubio, bacile bi se u sistematsko pretraživanje kuće, sve dok maramica ne bi ponovo izronila, obično skrivena iza sofe ili ispod

jastučića, i bila vraćena svojoj zabrinutoj prijateljici, koja ne bi mogla da zaspi bez nje.

– Honor – povikala je Hejzel što je glasnije mogla, a što i nije bilo bogzna kako glasno u njenom uzrastu. Unajmili su je na mesec dana nakon što se Honor rodila, ali su joj ponudili da ostane da radi puno radno vreme. Bila je polaskana ponudom i odlučila je da prihvati jer je u tom kratkom razdoblju zavolela i malu i njih.

A kad je upoznala nestašnog Fredija Ratreja, udovca koji je vodio farmu pastuva s kćerkom Džejni, bila je presrećna što je donela tu odluku. Sofija ga je zvala Rati, kao i mnogi drugi, ali Hejzel nije mogla da se prisili na takvu prisnost. Prozvala ga je Fredi, i to tek nakon što ju je namolio da prestane da mu se obraća s „gospodine Ratrej“. – Zvuči kao da mi je sto godina – rekao joj je. – Fredi mi bar daje pedeset godina manje, a to znači da mi preostaje još pedeset, koje nameravam da proživim dan po dan.

Hejzel se uzdržano nasmejala prelazeći vlažnim dlanom preko sjajne, bele kose uredno skupljene u punđu. Provodila je mnogo vremena s Honor u štali kako bi mogla da vidi konje i često bi išla u pratnji kad bi Fredi malu stavio na Hedžhoga i odveo je u šetnju. Sofija je inače umela da oseti kad se ljudi nežno vežu jedno za drugo, ali bila je prezaposlena gledajući sopstvenu kći i nije primetila njihove nežne poglede, ni prepoznala koketan smeh koji je dopirao iz štale.

– Honor, vreme je za užinu – povikala je Hejzel ulazeći u trpezariju. Devojčice su veselo jurile oko stola, kao na zamišljenom karuselu. Uхватила je malu dok ju je mimoilazila galopom, i pomogla joj da skine lavlji kostim. Naime, Honor joj je zatražila da joj odene „lepu haljinicu“ kad dođe vreme za užinu, a Sofiju je nasmejao preuranjeno razvijen osećaj za dolično odevanje. – Hajde da vidimo šta je mama pripremila za užinu – rekla joj je Hejzel.

– Čokoladni keks – povikala je Honor i veselo razrogačila plave oči.

– Čokoladni keks – ponovila je Moli pojurivši za njom.

Sofija je u kuhinji pomagala drugim majkama da smeste decu. Džoni Longejkr je plakao jer ga je Samjuel Peti udario, a Kvid je već olizao lice Amber Hopkins. Njena majka je to smatrala nehigijenskim, i bacila se u potragu za čistom krpom kako bi što pre obrisala detetovo lice.

– Honor, dušo, dođi da sedneš – rekla joj je Sofija mirnim glasom. – Zar oni sendviči ne izgledaju fantastično? U obliku su leptira!

– Mogu li dobiti čokoladni keks? – upitala je Honor posežući rukom za jednim.

– Ne, prvo moraš da pojedeš sendvič s *marmit* namazom – rekla je Sofija praveći grimasu kad je prepoznala miris na prstima.

– Sofija, možeš li, molim te, da odvučeš tog psa? Pokušava da pojede Amberin sendvič! – vikala je Amberina majka očajnim glasom. Sofija je zamolila Hejzel da odvede Kvida u radnu sobu. – Možeš odmah i mene tamo da zatvoriš – dodala je smejući se. – Mislim da ću se utopiti u ovoj zbrci!

– Sofija, Džoi nije dobio slezov kolačić. Čini se da ih više nema, a njih najviše voli – oglasila se Džoijeva majka. Njeno bezizražajno lice panično se naboralo iz straha da će njen ljubljени sin ostati bez kolačića, i Sofiju je podsetilo na kuvana jaja na kojima Honor za doručkom crta lica.

Kuhinjska vrata odjednom su se otvorila i pojavila se Zaza, odevena u bledosmeđe pantalone od brušene kože i sako od tvida. Stisla je crvene usne ugledavši kuhinju prepunu glasne dece i prezabrinutih majki.

– Dragi bože, šta se ovde dešava? – upitala je užasnutim tonom kad je Sofija uspela da zaobiđe klinca koji se drao i pozdravila je. – Ako su ovo Honorini prijatelji, nadam se da će postupno razviti ukus.

Ispostavilo se da je Zaza izdržala šest nedelja u Provansi, najpre s Arijelom, a onda i s Alanom. – Shvatila sam kad im više nisam bila potrebna – rekla je Dejvidu. – Alan je bio predivan, iako poprilično nedorečen. Gotovo nas uopšte nije primećivao. Ipak, Arijela je opsednuta njime, i nakon što sam odslužila svoje ostavila sam ih i vratila se kući. – Toni je zaključio da mu je mnogo zanimljivija otkako se vratila, šta god to značilo, i odlučio je da je pošalje opet sledeće godine kako bi se ponovo osvežila. Sofiji je bilo drago što se sve ponovo vratilo u kolotečinu, i iznenadila se kad je shvatila koliko joj je Zaza nedostajala.

– Ova zabava se pretvara u noćnu moru – uzdahnula je posmatrajući decu kako se prežderavaju čokoladom. – Kladim se da će se jedno od njih uskoro ispovraćati.

– E neće se približiti mojim pantalonama ili ću mu zavrnuti šiju –

odvratila je Zaza odmičući se.

– Idi da sedneš u salon. Tamo je sigurnije.

– Zapravo sam došla kako bih ti rekla da mi Toni priređuje zabavu za pedeseti rođendan. – Lice joj se razvuklo u osmeh. – Ne znam trebam li to da proslavljam ili da počinim samoubistvo. Ali, organizovaćemo ručak i bilo bi nam drago kad biste oboje došli.

– Naravno da ćemo doći. Ne živite na drugom kraju sveta, zar ne? – odvratila je Sofija nasmejavši se.

– A sad se izvinjavam. Mislim da ću preskočiti ovaj deo zabave. Pronađi me kad se sve završi, ili bar kad se svi umiju i operu ruke.

Honorino lice bilo je zamrljano od čokolade i kolača, a svetlokovrđava kosa prepuna *smartis* bombona. Zasipao ju je zaljubljeni Hugo Berins, koji je sad s uživanjem drugu decu gađao želeom. Sofija je zakolutala očima i naslonila se na bife do Hejzel.

– Misliš li da će Honor ikad izgledati kao nekad? – upitala ju je umornim glasom. Primetila je da se u poslednje vreme oseća umorno.

Hazel se nasmešila i spustila ruke na široke bokove. – Da nije bilo tog malog majmuna – rekla je ukazujući na Huga Berinsa – bila bi čista bi kao da je upravo izašla iz kade. Odvešću je gore čim svi odu i ponovo je oprati.

– Uživa, zar ne?

– Da, uživa da bude u centru pažnje. Niko toliko ne voli da bude obožavan kao Honor.

– Oh, bože, znam od koga je to nasledila – odvratila je Sofija kiselo se nasmešivši.

Naposletku su majke umotale decu u njihove teške kapute i izvele ih na martovski večernji vazduh dovikujući: – Vidimo se u školi u ponedeljak! – Sofija im je odmahнула. Bila je oduševljena što konačno odlaze, i čvrsto je odlučila da organizuje nešto drugo za Honorin četvrti rođendan. – Mislim da sledeće godine ovo neću moći da podnesem – rekla je to i Hejzel. – Možda da organizujemo samo zakusku.

– Oh, ponovo ćete to proći, gospođo Herison! Oduvek me čudilo kako majke mogu da izdrže takav kaos iz godine u godinu, ali klinci ga obožavaju, zar ne? – Hejzel je uzela snenu Honor za ruku i odvela je uza stepenice u kupatilo. Sofija je poljubila u nosić, jedini deo lica koji nije bio

prekriven želeom i čokoladom, i onda krenula u potragu za Zazom.

Zaza je sedela uz kamin slušajući muziku. Pušila je cigaretu i čitala knjigu o argentinskim *estancijama*.

– Šta je to? – upitala je Sofija sedajući do nje.

– Knjiga zvana *Estancias Argentinas*. Mislila sam da će ti se dopasti – rekla joj je Zaza.

– Gde si je nabavila?

– Edi mi je poklonio. Upravo se vratio. Uživao je igrajući polo.

– Je li? – odvratila je Sofija ravnodušnim tonom.

– Kako predivna knjiga. Je li i tvoja kuća bila takva?

– Da, baš takva.

– Znaš, mislim da je Edi igrao s nekim tvojim prijateljem – odvratila je Zaza. – Zapravo znam da jeste, jer je rekao da su razgovarali o tebi. Sad su u Engleskoj. Profesionalni je igrač i rekao mu je da te poznaje.

– Kako se zove? – upitala je iako zapravo nije želela da zna.

– Roberto Lobito – odvratila je Zaza zagledavši se u nju. Edi joj je ispričao da je Sofija navodno imala skandaloznu aferu s nekim koga njeni roditelji nisu odobravali i da je bila prisiljena da ode. Zapitala se ko bi to mogao biti taj čovek. Ali kad je Sofija opustila ramena, precrtala je Roberta Lobita s popisa osumnjičenih.

– Ah, on – odvratila je i zakikotala se. – Oduvek je bio dobar igrač. Čak i tada.

– Oženjen je. Ima prelepu suprugu. Mislim da su ovde do jeseni. Nadam se da ti ne smeta, ali pozvala sam ih na rođendansku proslavu.

– Tako znači.

Zaza je ispustila dim kroz nozdrve i mahnula rukom kako bi ga rasterala znajući da Sofija mrzi cigarete.

– Mislim da je Eva Lobito najlepša žena koju sam ikada videla – uzdahnula je i ponovo povukla dim.

– Eva Lobito? – Sofija se prisetila Eve Alarkon, i zapitala se je li u pitanju ista osoba. Poznavala je samo jednu Evu. – Kako izgleda?

– Ima gotovo anđeoski belu kosu, izduženo lice i maslinast ten. I duge noge. Predivno se smeje, izuzetno je graciozna i govori engleski sa stranim naglaskom. Ma, šarmantno stvorenje! – Ne, nije bilo sumnje. Zaista Eva

Alarkon. Ah! Nakon ko zna koliko godina imaće priliku da ih ponovo vidi. Susret će sigurno probuditi srećna sećanja i izazvati neizbežnu melanholiu, ali Sofija je bila radoznala i radoznalost je brigu potisnula u drugi plan. Čeznula je za rođendanskom zabavom kao što neki čeznu za pićem iako znaju da će nakon njega neminovno uslediti glavobolja i mučnina.

Sofija je podigla Honor u krilo i obgrlila je rukama kako su to redovno činile pre spavanja. Poljubila ju je u bled, savršen obraz.

– Mamice, kad budem velika, biću kao ti!

– Hoćeš li? – odvratila je s osmehom.

– A onda kad budem još veća, biću kao tata!

– Mislim da nećeš.

– Oh, da, hoću – odvratila je s uverenjem. – Biću baš kao tata!

Sofija se tiho nasmejala. Kad se konačno uvukla ispod pokrivača u devet i trideset, Dejvid ju je pomilovao po čelu i poljubio. – U poslednje vreme si umorna.

– Da. Ne znam zašto.

– Da nisi možda opet trudna?

Zatreptala je i pogledala ga s nadom. – To mi uopšte nije palo na pamet! Toliko sam bila zaposlena oko Honor i konja da nisam brojala dane od poslednje menstruacije. Oh, Dejvide, možda si u pravu. Kad bih bar bila trudna!

– I ja bih to želeo – odvratio je i sagnuo se kako bi je ponovo poljubio. – Bilo bi to još jedno čudo!

Sofija je sedela je na panju drveta koje je nekada uzdizalo nad tim brdom. Oborio ga je zlokobni oktobarski vetar prethodne jeseni. Ništa nije nepobedivo. Priroda je snažnija od ljudi. Osvrnula se oko sebe i osmotrila svetlom okupano junsko jutro uživajući u lepoti još jedne prolazne zore. Spustivši ruku na stomak, oseti divljenje spram čuda koje je raslo u njoj, ali i tugu u srcu. Njeni nisu znali ništa o njoj ni o njenom životu koji je izgradila tu. S nervozom se prisetila Roberta Lobita i Eve Alarkon, onakvih kakvih ih se sećala, i pokušala da zamisli koliko su se izmenili otkad ih je poslednji put videla, a prošlo je bezmalo deset godina.

Ali ono što ju je zapravo zabrinjavalo bila je mogućnost da ih *ne vidi*. Znala je da će biti strahovito razočarana ako u poslednjem trenutku odluče da se ne pojave na Zazinoj zabavi. Poslednja tri meseca psihički se pripremala za to poslepodne zapravo se radujući susretu. Već se pomirila s činjenicom da će čuti novosti o porodici i odbijala je i da pomisli da se to neće dogoditi, posebno zato što je očajnički želela da sazna šta je sa Santijem.

Kad se vratila kući preostalo joj je još dovoljno vremena da se okupa i odene. Sat vremena je isprobavala odeću, dok su je Sem i Kvid u čudu posmatrali mašući repovima na svaki odevni predmet koji bi navukla. – Niste ni od kakve pomoći – rekla je i odbacila još jedan komplet. Kad se Dejvid pojavio na pragu, bila mu je okrenuta leđima i besno je pokušavala da svuče haljinu preko kukova. Na trenutak je stajao i posmatrao je, a onda su ga psi odali.

– Debela sam – progundala je i nogom odbacila haljinu.

– Šta? – Prišao je i zagrlio je s leđa.

Zagledali su se u ogledalo.

– Debela sam – ponovila je.

– Nisi debela, draga, već trudna.

– Ne želim da budem debela. Ne mogu ništa da obučem.

– U čemu se osećaš najprijatnije?

– U pidžami – odgovorila je dureći se.

– U redu, obuci onda pidžamu – odgovorio je, poljubio je i uputio se u kupatilo.

– Zapravo, to i nije loša zamisao – veselo se složila i izvukla belu, svilenu pidžamu iz fioke. Kad se vratio u sobu, zatekao ju je u pantalonama s lastišem i u majici kratkih rukava. – Dejvide, ti si genije – rekla mu je ozarenog lica i diveći se sopstvenom odrazu. Klimnuo je glavom i probio se kroz gomilu cipela i haljina kako bi došao do svog ormana. Sem i Kvid su je s odobravanjem onjušili.

Toni je u vrtu podigao veliki beli šator za slučaj da počne kiša, ali budući da je bilo vedro i vruće, gosti su se zadržali na suncu, odeveni u cvetne haljine i odela, sa čašama šampanjca i piva u rukama. Divili du se oronulom dvorcu od cigle boje rđe i cveću kojeg je bilo u izobilju kud god se pogleda. Zaza je dojurila i zagrlila ih, a onda odmah pitala za konobarom, koji se prerano pojavio noseći poslužavnik s dimljenim lososom.

Nije imala svoj razvijen stil, ali bila je dovoljno prepredena i umela je da prepozna dobar ukus. Potrošila je hiljade Tonijevih, s mukom zarađenih funti unajmljujući dekoratere i baštovane koji su njen dom preobrazili u nešto što je vredelo prikazati na stranicama časopisa *Kuće i vrtovi*. Sofija je cenila estetsko savršenstvo njenog dvorca, ali smatrala je da se previše trudi. Ubacila se u gomilu i očima plaho pretražila lica u potrazi za Evom i Robertom.

– Sofija, baš je lepo videti vas ponovo – zabrektao je nepoznat muškarac saginjući se kako bi je poljubio. Iz usta mu se širio neprijatan mirisni *mélange* lososa i šampanjca. Odmaknula se i namršteno ga pogledala. – Džordž Heviveder – pojasnio je razočaranim tonom shvativši da ga se ne seća. – Sigurno se sećate gde smo se upoznali – dodao je gurkajući je laktom.

Sofija je nervozno uzdahnula prisativši se netaktičnog glupana koji je sedeo do nje četiri godine ranije. – Na večeri Ijana Lankastera – odgovorila je ravnodušnim tonom i bacila pogled prema gomili.

– Tako je. Bože, prošlo je tako mnogo vremena. Gde ste se skrivali? Verovatno niste primetili da se rat završio – rekao je i zakikotao se na svoju lošu pošalicu.

– Oprostite – prekinula ga je i neljubaznim tonom dodala: – Upravo sam videla nekoga s kim bih radije porazgovarala.

– Oh, da, svakako – veselo je promucalo – posle ćemo nastaviti. – Ne ako ja to mogu ikako da sprečim, pomislila je Sofija brzo se utapajući u gomilu.

Znala je da su stigli kasno i, nakon što je provela pola sata u bezuspešnoj potrazi, s tugom se pomirila s tim da očigledno nisu došli. Pronašla je klupu u senci kedra daleko od ljudi, i spustila se na nju klonulog duha. Vreme je sporo prolazilo. Želela je da ide kući i zapitala se da li bi iko primetio kad bi se iskrala.

A onda je začula: – Sofija? – Topao promukao glas dopro joj je iza leđa. – Tražila sam te!

– Eva? – prozborila je Sofija skočivši sa klupe i trepćući s nevericom u elegantnu plavušu.

– *Hace años!*²⁷ – Prošaputala je Eva u Sofijin vrat zagrlivši je i poljubivši je uzbuđeno. Sofija se zavrtelo u glavi kad je udahnula njenu kolonjsku vodu, isti miris limuna koji je nosila i pre dvanaest godina. Obe su se spustile na klupicu.

– Mislila sam da nećeš doći – rekla joj je na španskom i čvrsto je uhvatila za ruku bojeći se da će nestati ako je ispusti.

– Zakasnili smo. Roberto se izgubio – objasnila je Eva privlačno se nasmešivši.

– Tako mi je drago što te ponovo vidim. Uopšte se nisi promenila. – S divljenjem je osmotrila njen mladalački izgled.

– Ni ti.

– Kad si se udala za Roberta? I gde je on uostalom?

– Negde u gomili. Venčali smo se pre tri godine. Otišla sam da živim u Buenos Ajres kad sam završila školu, i upoznala ga na zabavi. Imamo bebu koja se takođe zove Roberto. Predivan je. A vidim da si ti trudna! – rekla je i spustila slobodnu ruku na Sofijin jedva primetan stomak.

– Već imam trogodišnju devojčicu – odgovorila joj je i nasmešila se

setivši se Honor.

– *Cómo vulea el tiempo!*²⁸ – uzdahnula je Eva s nostalgijom.

– Zaista leti. Prošlo je dvanaest godina otkako smo se upoznale. Dvanaest godina! A sad kad te gledam čini mi se kao da se to juče dogodilo!

– Sofija, ne mogu da se pretvaram da ne znam zašto si napustila Argentinu i odlučila da se ne vratiš. Želim da budemo prijateljice, a prijateljstvo se zasniva na iskrenosti. – Upitno ju je pogledala svetloplavim očima i stisla joj ruku saosećajno dugim prstima boje meda. – Preklinjem te da se vratiš – nežno je potom dodala.

– Ovde sam srećna, Eva. Udala sam se za predivnog čoveka, imam kći i očekujem još jedno dete. Ne mogu da se vratim. Ovde mi je mesto – odvratila je osećajući kako je hvata panika. Nije očekivala da će Eva tako brzo naćeti temu prošlosti.

– Ali zar ne možeš bar da ih posetiš? Da im daš do znanja da si dobro? Zaboravi na prošlost. Toliko se toga dogodilo u poslednjih deset godina. Ako ostanete razdvojeni, možda će jednog dana biti prekasno. Možda više nikad nećeš stupiti u kontakt s njima. Naposljetku, ipak su ti porodica, zar ne?

– Kako je Marija? – odvratila je Sofija skrećući razgovor.

Znala je da je nikad ne bi shvatila.

Eva je odmah povukla ruke i spustila ih u krilo. – Udala se.

– Za koga?

– Za doktora Eduarda Maraldija. Ne viđam je prećesto, ali poslednji put kad smo se srele imala je dvoje dece, i mislim da je treće bilo na putu. Ne mogu taćno da se setim. Svima se rađaju deca u poslednje vreme, i teško je sve to upamtiti. Znaš li da je Fernando bio prognan u Urugvaj?

– Prognan?

– Uključio se u gerilski rat protiv Videle. Ali sad je sve u redu. Bilo mu je dopušteno da se vrati u Argentinu kad se promenila vlast, ali moram ti reći da ga je to iskustvo strahovito protreslo. Pretrpeo je mućenje, i nakon bekstva je odlučio da živi i radi u Urugvaju.

– Mućili su ga? – odvratila je Sofija užasnuto. Eva joj je potom isprićala ono što je uspela da sazna. Neko je provalio u kuću Migela i

Čikite, a odmah potom su oteli Fernanda, ali je naposljetku nekim čudom uspeo da prebегne u Urugvaj. Sofija ju je skamenjeno slušala žaleći što nije bila tamo kako bi im pružila podršku.

– Bilo je užasno – nastavila je Eva ozbiljnim tonom. – Jednom smo mu otišli u posetu. Ima kuću na plaži u Punt del Este. Potpuno je drugačiji čovek – rekla je zamislivši se nad namrgođenim mladićem koji je odlučio da živi poput hipija i objavljuje članke za urugvajске novine.

– A Santi? Je li on dobro? – Zabrinuto ju je upitala želeći da zna kako je to uticalo na njega.

– Oženio se. Vidala sam ga povremeno u Buenos Ajresu. Još uvek je neverovatno zgodan – odgovorila je osetivši kako joj se rumenilo uvlači u obraze. Prisetila se njegovih poljubaca i odsutno prešla prstom preko usana. – Iz nekog razloga šepanje mu se pogoršalo i ostario je. Ali nekako mu to pristaje, znaš. Još uvek je onaj isti, stari Santi.

– S kim se oženio? – upitala je Sofija pokušavajući da prikrije drhtanje u glasu. Odvratila je pogled i zagledala se u daljinu.

– Klaudijom Kalise – rekla je Eva podižući upitno ton na kraju tog imena.

– Ne, ne poznajem je. Kakva je? – odvratila je boreći se s poznatom prazninom koja je pretila da je ponovo proguta. Pogodila ju je vest da se predao nekom drugom, i ponovo se prisetila rastanka ispod ombu stabla kad ju je preklinjao da pobегnu i venčaju se. Njegove reči su još uvek sablasno odjekivale hodnicima njenog sećanja.

– Vrlo je elegantna i negovana. Ima tamnu, sjajnu kosu. Tipična Argentinka – odgovorila je Eva ne znajući da mu je Sofija još uvek privržena. – Ljupka je. Voli da izlazi, i u Buenos Ajresu se više oseća kod kuće nego na Santa Katalini. Mislim da joj se tamo ne dopada. Jednom mi je priznala da mrzi konje. Rekla je da mora da se pretvara pred Santijem, a opšte je poznato da njemu konji predstavljaju sve u životu. – Potom je dodala nežnijim tonom: – Nisi znala da se oženio?

– Naravno da nisam. Nisam razgovarala s njim... otkako sam otišla – odgovorila je promuklim glasom i oborila pogled.

– Nije moguće da je on razlog što se nisi vratila?

– Ne, ne. Naravno da ne – odmah se pobunila. Doduše, malo prebrzo.

- Zar uopšte niste bili u vezi?
- Ne.
- Ni s roditeljima nisi komunicirala?
- Posebno ne s roditeljima.

Eva se naslonila na klupu i zapanjeno joj se zagledala u lice. – Zar ti ne nedostaje? – upitala ju je. – Zar ti *oni* ne nedostaju?

– U početku su mi nedostajali, ali neverovatno je kako udaljenost čoveku pomaže da zaboravi prošlost – slagala je i dodala: – prisilila sam se da ih zaboravim.

Usledila je pauza. Eva se zapitala šta je moglo da podstakne njeno izgnanstvo, a Sofija se tužno zamislila nad Santijem i njegovim životom s Klaudijom. Pokušala je da ga zamisli onakvim kakvim joj ga je Eva opisala, ali bezuspešno. Zapamtila ga je kakav je bio kad ga je napustila, i znala je da će joj zauvek ostati mlad u sećanju.

– Znaš da Agustin živi u Americi? U Vašingtonu? Oženio se Amerikankom.

– Zaista? A Rafa? – odvratila je pokušavajući da zvuči radoznalo, iako u mislima nije mogla da se razdvoji od Santija. Čeznula je da čuje još više.

– Oženio se Jasminom Penja pre mnogo godina. Zapravo nedugo nakon što si otišla. I presrećni su. Doduše, ne viđam ih često jer su uglavnom na Santa Katalini, budući da Rafa vodi farmu. Znaš, on mi se oduvek dopadao. Bio je nekako bezopasan, dok su svi drugi bili krvoločni. Na njega sam oduvek mogla da se oslonim, za razliku od Agustina – rekla joj je prisativši se Agustinove agresivnosti. Dok je živeo u Buenos Ajresu, pratio ga je glas da voli da izlazi s devojkama, ponekad i s nekoliko istovremeno. Bio je tip mladića na kakve su majke upozoravale svoje kćeri, a kćeri prijateljice, i Evu nije iznenadilo što se oženio Amerikankom. Znala je da je tako došao do sasvim nove gomile žena s kojima je mogao da se poigrava.

– Je li Santi srećan? – upitala je Sofija zagrizavši usnu.

– Da, mislim da jeste. Ali znaš kako je to. Ljudi se požene, rode im se deca, i onda nekako više niste u kontaktu. Viđam ih tu i tamo, ali Roberto i ja često putujemo. Njega polo odvlači na razna mesta u svetu, a ja mu pravim društvo. Retko sam u Buenos Ajresu, a na Santa Katalini nisam bila

otkako je Fernando otišao. Fernando i Roberto su bili izuzetno bliski, ali više nemamo vremena da se vidamo s njim. Santija sam, na primer, poslednji put videla na venčanju u crkvi.

– Hoćeš li da mi ispričaš kako je bilo? – zamolila ju je Sofija rizikujući da razotkrije svoja osećanja prema Santiju. Eva ju je radoznalo pogledala. Znala je da su je prognali kako bi prebolela zaljubljenost u njega, ali nije znala koliko su bila duboka osećanja koja su gajili jedno prema drugom. Nije mogla znati da ga Sofija još uvek tiho oplakuje i da ga je pustila poput balona, da bi onda shvatila da će večno lebdeti među oblacima njenog sećanja.

– *Bueno*. U pitanju je bilo venčanje Robertovog rođaka. Imaju lepu *estanciju* nedaleko od Santa Kataline, oko dva sata vožnje od Buenos Ajresa. Nikad pre nisam upoznala Klaudiju, ali ona i Santi su tada bili u braku nešto više od dve godine, jer su se venčali 1983, to jest prethodnog leta. Santi mi je delovao napeto. Mogla se osetiti *mala honda*²⁹ među njima. Očigledno su se posvađali, jer gotovo uopšte nisu prozborili. Klaudija se sve vreme zabavljala s decom. Znaš, fantastična je u tome i primetila sam da su je sledili kao da je Frulaš iz Hamelina. I ja ih volim. U to vreme smo Roberto i ja pokušavali da začnemo dete, i nagađam da su to i oni pokušavali, jer su bili u braku već dve godine, a bilo je očigledno da ona želi porodicu.

– Kako god, porazgovarala sam sa Santijem – nastavila je. – Još uvek igra polo, iako ne profesionalno poput Roberta. Zapravo, mislim da mu se Roberto baš i ne dopada. – Nasmejala se pitajući se nije li to zato što ju je želeo za sebe. Ponovo se prisetila njegovog poljupca, i porumenila. – Mislim da sam ti navela pogrešan primer, jer sam uverena da je srećan. Da, presrećan je u braku s Klaudijom. Najverovatnije sam ih uhvatila u jednom od lošijih dana. Delovao je rastreseno, ali bio je neodoljiv kao i obično. Oboje su bili neodoljivi. I tvoji roditelji su bili tamo. Znaš, oni su mi se oduvek dopadali, posebno tvoja majka. Topla je i draga.

Da je čula njene reči, Sofija bi se namrštila na takav opis svoje majke, ali bila je u oblacima i razmišljala o Santiju.

– Jednostavno ne razumem zašto ne možeš da se vratiš – ponovila je Eva. – Najteži deo bio bi ponovni susret sa svima, ali nakon uvodnih

pozdrava sigurno bi se sve opet vratilo u normalu. Znam da bi bili presrećni da te opet vide.

– Ah, evo Roberta – odvratila je Sofija ugledavši Roberta kako im se približava. Primetila je da je ostario, i izražena vilica malo mu je kvarila izgled povlačeći mu usta nadole. Ali morala je priznati da je još uvek zgodan.

– Vidim da si upoznala moju ženu – rekao je prelazeći rukom preko Evine duge, bele kose.

– Već sam je znala, odranije.

– Nikad ni u koga nisam bio zaljubljen koliko u nju – odmah je dodao. – Uz nju se osećam kao muškarac.

Sofija se nasmešila. Oduvek je bio tako proziran. Zar indirektno pokušava da joj kaže da mu njihova veza nije ništa značila? Zašto se uopšte potrudio da joj to stavi do znanja? Ni njoj nije bila važna. I nakon što su razmenili još nekoliko reči, više nije imala šta da mu kaže.

Eva i Roberto su je posmatrali kako se vraća prema šatoru sa švedskim stolom.

– Još uvek je predivna – rekla je Eva. – Čudna je ona devojka. Zamisli da tako napustiš svoju kuću, bez i jedne jedine reči! Kakva osoba može da učini nešto tako?

– Oduvek je bila prokleta tvrdoglava – odvratio je Roberto i slegnuo ramenima. – Bila je razmažena i samostalna. Ferčo nije mogao da je podnese.

– Ali je bila dobra prema meni. Zaista se potrudila onaj put kad sam bila kod nje na Santa Katalini. Nikad to neću zaboraviti. I stalo mi je do nje. Do cele njene porodice.

– Hoćeš li im reći da si je videla?

– Naravno. Reći ću Ani. Ne želim da ih uznemirim, jer mi se čini da još uvek pate. – Potom je zamišljeno dodala: – Možda nisam u pravu, ali imam osećaj da joj je još uvek stalo do Santija. Mnogo se raspitivala o njemu.

– Nakon toliko godina? Ne verujem da je to moguće.

– Oh, i te kako je moguće. Zar ti nije palo na pamet da možda odbija da se vrati zbog njega?

– Ne. Ferko je rekao da se posvađala s Anom i Pakom, i da ih je krivila

što je prisiljavaju da ide u Ženevu. Rekao je da se samo tvrdoglavi, i da će se naposljetku vratiti. Kad joj dosadi ovde, vratiće se na Santa Katalinu kako bi ponovo uzburkala atmosferu. Veruj mi, poznajem je. Nije sposobna da vodi miran život. Oduvek je izazivala nevolje, i neće se promeniti koliko god predivan bio njen muž.

– Roberto, to nije lepo od tebe – rekla je Eva odmahujući glavom. – Reći ću Ani da je dobro i da je srećna. Mislim da bih mogla da saznam njenu adresu preko Zaze, i onda će Ana moći da joj se javi ako poželi. Sve je ovo potpuno nepotrebno – uzdahnula je i ustala. – Ja tebe ne bih napustila ni za šta na svetu – dodala je i zagrlila ga.

– *Amorcita*, ne bi me napustila zato što te ne bih pustio – nasmejao se i poljubio je. Bacila je pogled preko njegovog ramena i ugledala Sofiju kako izlazi iz šatora s muškarcem. Pretpostavila je da joj je to suprug. Oboje su nosili tanjire s piletinom i salatam. Evino spokojno lice zabrinuto se namrštilo kad je pomislila koliko je morala propatiti u izgnanstvu, i odlučila je da to okonča.

Eva je bila zaista dobronamerna, ali je, nažalost, potcenila Anu. Kad je primila njeno pismo, u kojem joj je prepričala razgovor sa Sofijom i dočarala njen život u Engleskoj, Ana je uzela papirić s adresom i stala da ga okreće svojim dugim, belim prstima. Eva zaista nije očekivala da bi majka mogla biti tvrdoglava poput kćeri.

Anu je duboko pogodilo kad ih se Sofija odrekla. Zašto bi, pobogu, ona trebalo prva da istakne belu zastavu? Nije nazvala čak ni za vreme Foklandskog rata, niti kako bi ih izvestila da imaju unučiće. *Nijednom* se nije javila. Znala je gde se nalaze, brojevi im se nisu promenili, i sad očekuje da oni njoj pruže maslinovu grančicu! E pa, život nije tako jednostavan.

Zar je mislila da nemaju srca? Zar je mislila da im nije stalo? Oduvek je bila teška i tvrdoglava, ali bilo je zaista okrutno otići na drugi kraj sveta i ne objasniti im svoju odluku ni jednim jedinim pismom. Pako nije uspeo da se oporavi. Ostario je i povukao se u sebe. Lakše bi im bilo da prihvate činjenicu da je umrla, i njena smrt bi ih daleko manje bolela. Mogli bi

opravdano da je oplakuju i ne bi bili izloženi večnoj nedoumici. Odlučivši da nestane, otvoreno im je pokazala da ih se odriče. Povredila je čitavu porodicu i protresla je do korena, a iverje njihovog nekad dragocenog jedinstva u nepovrat se raspršilo, da se više nikad ne povrati. Ne, nije na njoj da uspostavi mir, već na Sofiji. Zato je Ana presavila pismo i stavila ga u fioku u kojoj je čuvala lične stvari. Odlučila je da ništa ne kaže Paku. Znala je da bi je nagovarao da je kontaktira, a poslednje što je želela bilo je da potpali novu svađu o kćeri.

Novembar, 1997.

Nije li čudno da neki mogu da vole ceo život? Bez obzira na razdvojenost, neki mogu u srcu večno da gaje sećanje na voljenu osobu. Poput Sofije. Nikad nije prestala da voli ni Santija ni Santigita. Znala je da to nije pametan izbor, i već je mnogo puta pokušala da zatvori tu knjigu, da stavi tačku na „i“ i otpiše ih. Odlučila je da ih zaboravi i, poput škrinje s blagom, bacila ih je na dno okeana zajedno s drugim tajnama. Ali neke stvari jednostavno ne mogu umreti, nego se samo primire i utihnu na neko vreme.

Obeščašćena je napustila Argentinu u jesen 1974. godine, i nijednog trenutka nije pomislila da će proći dvadeset četiri godine pre nego što se ponovo vrati. Nije to planirala. Ali, godine su se pretvorile u decenije, i jednog dana prošlost ju je pozvala kući.

Buenos Ajres, 14. oktobra 1997.

Najdraža Sofija,

Koliko sam shvatila, ti i Marija ste prestale da komunicirate pre mnogo godina. Upravo ti se zato i javljam. Nije mi lako ovo da ti kažem, ali Marija umire od raka. Izgubiću je. I ne znaš koliko je teško posmatrati kako ti voljena osoba malo-pomalo nestaje pred očima, a ne postoji način na koji bi mogao da joj pomogneš. Osećam se potpuno beskorisno.

Znam da su vaši životi krenuli različitim putevima, ali ona te strahovito voli. Tvoje prisustvo ovde bilo bi lekovito. Kad si nas napustila ostavila si zastrašujuću prazninu i tugu. Nismo očekivali da ćeš nas zauvek isključiti iz svog života, i žalim što se niko od nas nije više potrudio kako bi te uverio da se vratiš. Ne znam zašto to nismo učinili. Ali prvenstveno krivim sebe. Poznajem te, Sofija, i znam da si sigurno propatila u izgnanstvu.

Zato te molim, draga Sofija, vrati se kući. Potrebna si Mariji.. Uz

nju sam naučila koliko je život dragocen i želim što ti se nisam ranije javila.

*S iskrenom ljubavlju,
Čikita*

Čikitino pismo razbilo je opnu koja joj je zadržavala potisnuta sećanja i ona su ponovo navrla poput uzburkane bujice budeći gorčinu i žaljenje iz dugotrajnog sna. Marija umire. Marija umire. Preokretala je te reči u glavi sve dok nisu potpuno izgubile smisao i pretvorile se u slogove. Ali i dalje su to bili slogovi smrti. Smrt. Deda O'Dvajer oduvek je govorio da je život prekratak, i da čovek ne sme da ga utroši u mržnji i žaljenju. „Što je bilo bilo je, a šta se dogodilo u prošlosti treba tamo i da ostane.“ Nedostajao joj je, i u ovako teškim trenucima očajnički joj je bio potreban. Ali nije bila sposobna da se pridržava njegovog saveta, i njena prošlost je preuzela kontrolu nad sadašnjošću prisvojivši ponovo sva njena čula. Požalila je što nije bila dovoljno hrabra da se vrati. Eva je bila u pravu. Predugo je čekala, i sad joj je četrdeset. Četrdeset jedna. Kuda su nestale sve te godine? Marija joj se činila poput stranca.

Ponovo je sa strepnjom pročitala pismo i zapitala se kako je Čikita uspela da je pronađe. Pogledala je koverat i primetila da je adresa potpuno tačna. Zamislila se preokrećući pismo drhtavim rukama, i onda dosetila. Sigurno ju je Eva dobila od Zaze. Želudac joj se stisnuo. Nakon toliko vremena Argentina je naposljetku uspela da je pronađe. Više nije morala da se skriva, i u neku ruku je bila zahvalna za to.

Jedanaest godina je prošlo otkad je poslednji put sedela ispod kedra s Evom. Jedanaest godina! Kako bi sve bilo drugačije da ju je poslušala i vratila se kući kao što joj je predložila. Nije li joj rekla da oprost i zaboravi? Novih jedanaest godina otuđenosti nanizalo se na prethodnih dvanaest. Sveukupno dvadeset tri godine. Čitav život! Nije li prekasno? Hoće li je se uopšte sećati?

Jahala je ledeno hladnim brdima. Kad se sunce uzdiglo iznad šume kako bi rastopilo mraz, priroda joj se ukazala zasipana bledoplavim šljokicama. Nebo je podrhtavalo obojeno morskoplavom bojom, i nije bilo ni oblaka da naruše njegovo savršenstvo. Zamislila se nad poslednjih deset godina

svog života. Indija se rodila u zimu 1986, i Honor je tako dobila mlađu sestru s kojom je mogla da se igra, iako u početku nije bila previše zainteresovana za bebu. Ali uspele su da uspostave čvrsto prijateljstvo i, uprkos razlici od tri i po godine, sve su radile zajedno. Honor je bila samostalna i otvorena, a Indija povučena i više kućna buba.

Godine su proletele ispunjene srećom, vedre i osunčane godine, ali negde u senci nastavilo je da je prati sećanje na Santija. Gotovo nijedan dan nije prošao a da je nešto ne podseti na njega, i koliko god prolazno bilo to sećanje, još uvek ga je pamtila. Osim toga, još uvek je ispod dušeka čuvala Santigitovu muslinsku krpicu, iako već više iz navike nego iz privrženosti. Dve kćeri su sad živele u njenom srcu, a Santigito se izgubio negde u svetu i znala je da ga nikad više neće pronaći. Ali, nije mogla da ga zaboraviti. Muslin je bio jedino što joj je ostalo od njega, i na neki čudan način bilo je to sve što joj je preostalo od Santija. Nastavio je da se skriva između kreveta i dušeka, iako mu nije često posvećivala pažnju.

Jahala je brdima svesna svakog proživljenog trenutka. Razmišljala je o životu. Životu ispunjenom energijom, emocijama i avanturama. Marija će sve to napustiti. Shvativši da više ne postoji budućnost koju bi mogle da podele, prošlost je iznenada za nju dobila nepovratnu važnost. Poželela je da je uhvati, ali ona joj je poput peska kliznula kroz prste ostavljajući tek mogućnost da nastavi u budućnost. I tada je shvatila da mora da je poseti.

– Žao mi je što ti je rođaka bolesna, ali mi je drago da se konačno dogodilo nešto što te je prisililo da se urazumiš. – Bila je to Dejvidova reakcija na vest. Nije želela da napusti decu, ali je uspeo da je uveri kako će moći da se pobrine za njih. Njeno putovanje je previše važno. Želela je da ode, ali se istovremeno i brinula šta će tamo zateći. Uostalom, Dejvid je znao samo polovinu priče. Nije imao pojma da muškarac kojeg je volela i izgubila još uvek živi na Santa Katalini. Da je to znao, ne bi bio tako presrećan što je šalje nazad. Zar je podlegla podsvesnoj želji i ostavila otvorena vrata? Zar mu zato nije rekla za Santija? I upravo iz tog razloga odlučila je da ne izvesti Dominik da odlazi kući.

Dejvid je insistirao da se što pre spakuje. Ne sme da traći vreme razmišljajući kako će biti kad se nađe tamo. Mora biti praktična. Vraća se kako bi videla Mariju, i ne bi trebalo da razmišlja ni o čemu drugom.

Otpratio je na aerodrom zajedno s Honor i Indijom, koje je to mesto oduvek podsećalo na praznike i tople krajeve. Kupio joj je gomilu časopisa kako bi ispunila vreme tokom dugog leta, i Sofija je shvatila koliko mu je teško. Kad god bi bio zabrinut, pričao bi tim živahnim tonom, prebrzo i opterećivao se nepotrebnim detaljima.

– Draga, želiš li i roman? – upitao ju je podižući roman Džili Kuper i okrećući ga kako bi pročitao kratak sadržaj na zadnjoj stranici.

– Ne. Imam dovoljno časopisa – odgovorila je i zahvalila Indiji koja je doskakutala s nekoliko čokoladica. – Dušo, ne mogu sve to da pojedem, ali ako tatu lepo zamoliš, sigurno će ti dopustiti da uzmeš jednu – dodala je posmatrajući Honor kako otvara kesicu čokoladnih groždica koju još nije platila.

Bilo joj je teško da ih napusti. Rastanak se razvukao, i Indija je naposljetku briznula u plač. Iako je napunila gotovo jedanaest godina, još uvek je zavisila od majke i nikad nisu bile razdvojene duže od dva dana. Honor, koja je bila neverovatno samostalna i samouverena, zagrlila je sestru i obećala da će je razvedriti na putu kući.

– Brzo ću se vratiti, dušo. Tako brzo da neću ni stići da ti nedostajem – rekla je Sofija privlačeći je k sebi. – Oh, tako te volim – prošaputala je i poljubila je u vlažan obraz.

– I ja tebe volim, mama – zajecala je Indija držeći joj se za vrat poput koale. – Ne želim da odeš!

– Tata će pripaziti na vas, a uskoro ionako počinju praznici pa ćeš raditi šta god poželiš – odgovorila je i obrisala joj lice. Indija je zaklimala glavom i pokušala da ostane hrabra.

Honor ju je s osmehom poljubila i poželela joj prijatan let postavljajući se poput odrasle osobe i hvatajući Indiju za drhtava ramena. Dejvid je zagrlio suprugu i poželeo joj sreću.

– Javi se kad stigneš – rekao je i utisnuo joj dug poljubac na usne moleći se u sebi da mu se vrati živa i zdrava. Sofija im je potom mahnula i prošla kroz pasošku kontrolu. Indija se prisilila na osmeh, ali čim joj je majka nestala ponovo je briznula u suze. Dejvid ju je uzeo za ruku i grupa za ispraćaj napustila je aerodrom i krenula kući.

Tek kad se avion spremao da sleti u Buenos Ajres, Sofija je osetila kako je stvarnost prizemljuje. Prošle su dvadeset tri godine otkako je poslednji put osetila argentinsko tlo pod nogama. Prošle su dvadeset tri godine otkako je videla svoje, iako ju je Dominik izvestila da su roditelji očajnički pokušavali da je pronađu. Ali Sofija je odlučila da prekine sve veze. Nije mogla da prihvati činjenicu da su je samo tako izgnali, i gotovo je uživala kažnjavajući ih. A Dominik ju je štitila. Međutim, kako je vreme prolazilo, shvatala je da joj domovina sve više nedostaje, i naposljetku je morala sebi da prizna da je vlastiti ponos jedino što je deli od povratka kući.

Dejvid je bezbroj puta pokušao da je nagovori. – Ići ću s tobom. Biću uz tebe. Evo, zajedno ćemo otići. Moraš okončati tu gorčinu, Sofija – govorio joj je. Ali nije mogla da se prisili na to. Nije mogla da pogazi sopstveni ponos. Kako će reagovati kad je ugledaju?

U mislima se još uvek prisećala Argentine koju je napustila dvadeset tri godine ranije, i nije bila spremna na promenu. Ali kad se avion spustio na aerodrom *Eseisa*, uočila je da je silueta grada, okupana flamingoružičastom jutarnjom svetlošću, još uvek gotovo ista. I preplavila su je osećanja. Vraća se kući.

Niko je nije dočekaao na aerodromu, što i nije bilo iznenađenje jer nije ni rekla da dolazi. Znala je da bi trebalo da se najavi, ali kome? Odlučila je sve da ih odbaci, i nije nikome mogla da se obrati. Da je sve bilo po starom, sigurno bi prvo kontaktirala Santija. Ali ti dani su odavno prošli.

Onog trenutka kad je izašla s aerodroma u nozdrve joj se uvukao opojni, dobro poznati miris karameliziranog i sparnog vazduha. Koža joj se odmah orosila, a čula se prepustila nemirnom moru sećanja. Gledala je oko sebe i osmotrila tamnopute policajce koji su pompezno špartali oko aerodroma, puni sebe, vrcajući autoritetom ispod uštirkanih uniformi. Dok je čekala prtljag, bacila je pogled prema drugim putnicima, oslušnula razgovore na španskom s mehuričastim argentinskim naglaskom, i osetila da je zaista kod kuće. Skinula je svoju englesku kožu poput zmije i prošla kroz carinu poput *Porteñe* kakva je nekad bila.

S druge strane sve je bilo živo. Zapljusnulo ju je more smeđih lica, od kojih su neka držala table s ispisanim imenima, a druga stajala u društvu

dece. Čak su se i psi oglašavali budno iščekujući povratak rođaka i prijatelja iz dalekih krajeva. Njihove tamne oči posmatrale su je kako gura kolica i gomila se razmicala poput Crvenog mora propuštajući je.

– *Taxi, Senora?* – upitao ju je crnokosi *mestizo* lenjo izvlačeći brkove.

Klimnula je i rekla:

– *Al Hospital Alemán* – odgovorila je.

– *De dónde es usted?*³⁰ – odvratio je gurajući kolica na zaslepljujuće svetlo. Na trenutak je ustuknula ne znajući je li to zbog intenziteta sunca, ili pitanja.

– *Londres* – odgovorila je nećkajući se. Sigurno govori španski sa stranim naglaskom.

Uvukla se na zadnje sedište crno-žutog taksija, i sela odmah do prozora. Otvorila ga je što je više mogla. Vozač je zapalio cigaretu i uključio radio. Njegove svetlosmeđe ruke grubo su dodirnule hladnu figuricu Madone koja je visila s retrovizora, a onda su krenuli.

– Pratite li fudbal? – doviknuo joj je. – Argentina je pobedila Englesku na Svetskom kupu 1986. godine. Sigurno ste čuli za Dijega Maradonu?

– Slušajte, Argentinka sam, ali sam poslednje dvadeset tri godine živela u Engleskoj – odgovorila je poluočajnim glasom.

– Nije moguće – zapanjeno je odvratio.

– Jeste.

– Neee – ponovio je ne verujući da bi iko mogao poželeti da napusti Argentinu. – Kako ste se osećali za vreme rata? – odmah je dodao i osmotrio njeno lice u retrovizoru. Poželela je da ga upozori da gleda ispred sebe, ali dugogodišnji život u Engleskoj naučio ju je pristojnosti. Da je prava Argentinka, već bi se izdrala. Kad se auto pred njima naglo zaustavio, zatrubio je i pretekao ga prelazeći na suprotnu stranu ulice. Izbacio je šaku kroz prozor i besno njome zamahnuo preteći vozaču.

– *Boludo!* – S uzdahom je odmahnuo glavom i uvukao dim cigarete koja mu je beživotno visila u uglu usana. – I kako ste se osećali?

– Bilo je izuzetno teško. Moj suprug je Englez. Obama nam je bilo teško. Ni on ni ja nismo želeli taj rat.

– Znam, bio je to rat između vlada, i nije imao nikakve veze s onim što obični ljudi žele. Taj seronja Galtijeri... Bio sam na Plaza de Majo 1982.

godine s hiljadama drugih kako bih mu pljeskao što je napao Ostrva, a za nekoliko meseci došao sam da tražim njegovu glavu. Nepotrebnog li rata. Sve to krvoproliće, a za šta? Za rasonodu! Eto šta je to bilo, tek rasonoda.

Dok su se nesigurno probijali autoputem, koji ih je vodio u sam centar Buenos Ajresa, Sofija je gledala svet koji joj je izgledao poput poznatog prijatelja s novim licem. Kao da joj je neko ponovo izgradio sećanja i uklonio rđu koja se na njima nakupila, a koju je tako silno volela. Primetila je da su parkovi divno čisti i puni uredno održavanih gredica cveća, a izlozi uokvireni sjajnim metalom i puni najnovijih evropskih proizvoda. Buenos Ajres je više nalikovao Parizu nego južnoameričkom gradu.

– Grad izgleda zaista zapanjujuće – rekla je. – Izgleda tako... pa, mislim da ga reč 'imućno' najbolje opisuje.

– Niste bili ovde dvadeset tri godine? *Qué barbaridad!*³¹ Propustili ste Alfonsinovu vladavinu, kad je inflacija otišla u nebeske visine. Morao sam svaki dan da stavljam novu cenu, a ponekad sam to činio i dvaput dnevno! Toliko je narasla da sam počeo da tražim da mi plaćaju u dolarima kako ne bih izgubio. Znao, ljudi su znali preko noći da ostanu bez životne uštede. Užas! Ali sad su se stvari poboljšale. Menem je stvarno dobar predsednik – rekao je klimajući glavom s odobravanjem. – *Peso* je zamenio *austral*. Jedan *peso*, jedan dolar. I sve je sad drugačije. Sad opet možemo da se pouzdamo u domaću valutu i ponosimo se njom. Jedan *peso*, jedan dolar – zamislite!

– Ulice izgledaju fantastično. Pogledajte samo te radnje!

– Morali biste da odete u velike trgovačke centre. *Patio Bulrič* i onaj pomodni *Paeso Alkorta*. Učiniće vam se kao da ste u Njujoku. Fontane, kafići, prodavnice! Čovek ne može da poveruje da ima toliko stranog kapitala! – Sofija je bacila pogled kroz prozor dok su prolazili kraj predivno uređenog parka. – Kompanije se brinu za parkove. To je dobra reklama za njih, a deca se konačno mogu igrati jer su dovoljno čisti – ponosno joj je objasnio.

Zavrtelo joj se u glavi kad je udahнула miris dizela, koji se izmešao s mirisom zelenila i cveća iz parkova, te slatkim mirisom čokolade i *čurosa* iz kioska. Uočila je tamnoputog dečaka kako prelazi ulicu na putu prema parku vukući za sobom dvadesetak čistokrvnih pasa. Kad je vozač

pronašao prenos utakmice između *Boke*, kluba čiji je bio vatreni navijač, i *River Plata*, shvatila je da ga je izgubila. A kad je *Boka* ostvarila pogodak, tako je naglo zaokrenuo volan da bi sigurno izazvao sudar da i drugi automobili nisu učinili isto. Ponovo je izbacio šaku kroz prozor i zatrubio, ali ovoga puta kako bi pokazao oduševljenje. Sofija je primetila kako se mala porcelanska Madona ljulja na retrovizoru, i nakon nekog vremena osetila kako je uspavljuje svojim hipnotičkim ritmom.

Naposletku su se zaustavili ispred bolnice i platila mu je nepoznatim joj *pesosima*. Nekada davno ne bi se usudila da napusti taksi sve dok i vozač ne bi izašao, iz straha da se ne odveze s prtljagom, ali sad je želela što pre da izađe jer joj je pozlilo od vožnje. Spustio joj je torbe na trotoar i potom se vratio radiju nastavljajući niz ulicu i gubeći se u mnoštvu vozila.

Iscrpljena trinaestosatnim letom, ali ujedno i silno uzbuđena, ušla je sa stvarima i zapitala gde leži Marija Solanas. Čim je spomenula njeno ime, sestra se namrštila, a onda je klimnula glavom shvativši na kraju o kome govori.

– Ah, da – odgovorila je. Nije bila naviknuta da čuje Marijino devojačko prezime. – Vi ste joj sigurno rođaka. Mnogo mi je pričala o vama. – Sofija je osetila kako rumeni u licu. Šta joj je samo rekla? – Imate sreće. Danas poslepodne odlazi kući. Skoro ste je mimoišli.

– Ah.

– Došli ste prerano. Obično ne dopuštamo posete sve do 9 ujutru.

– Doputovala sam iz Londona – umorno joj je objasnila. – Marija me ne iščekuje, ali bih želela da provedem malo vremena s njom pre nego što joj dođe porodica. Razumete?

– Naravno. – Sestra je saosećajno klimnula glavom. – Videla sam vas na fotografijama. Marija voli da nam ih pokazuje. Izgledate... – Na trenutak je zastala kao da je iznenada postala svesna da će počinuti *faux pas*.

– Starije? – predložila je Sofija.

– Možda – promrmljala je i zarumenela se. – Biće presrećna kad vas ugleda. Samo izvolite. Na drugom je spratu, u sobi 207.

– Kako joj je? – upitala je Sofija skupljajući snagu za susret.

– Senjora Maraldi je izuzetno hrabra i izuzetno popularna. Svi su je zavoleli.

Sofija se probila do lifta. Senjora Maraldi? Ime joj je zvučalo nepoznato, i Marija joj se na trenutak učinila nedokučivom, poput brodića koji se gubi u maglici. U Engleskoj je pokušavala da prihvati vest o njenoj bolesti, ali nije mogla da se osvesti. Međutim, čim ju je zaskočio miris sredstava za čišćenje i zvuk cipela po sjajnom, plastičnom podu koji je prekrivao duge bolničke hodnike, shvatila je kakva joj opasnost preti. Ugledala je sestre kako se odlučno šetaju noseći poslužavnike s lekovima, i prepoznala potištenost tako tipičnu za bolnice. Sve to ju je iznenada osvestilo i spopao je strah. Bojala se da je vidi nakon toliko vremena. Bojala se da je neće prepoznati. I bojala se da joj neće biti drago što je vidi.

Zastala je pred vratima ne znajući šta će je dočekati kad uđe. Skupila je hrabrost i otvorila ih. Kroz nejasno ranojutarnje svetlo ugledala je nepoznatu osobu kako leži pod pokrivačem, i odmah pomislila da je nabasala na nekog drugog pacijenta koji mirno dremucka u polumraku. Bilo joj je neprijatno, i promrmljala je izvinjenje. Ali kad se okrenula kako bi izašla, sitan glasić joj se obratio:

– Sofija? – Okrenula se i ponovo pogledala. Na krevetu je zaista ležala njena anđeoska prijateljica, upalog lica i sivog tena, ali s osmeh koji joj je zaigrao na usnama. Osećajući kako je steže u grlu, Sofija je prišla, kleknula na pod i spustila glavu na ispruženu ruku. Marija je bila suviše potresena da bi mogla išta više da prozbori, a Sofija toliko dirnuta da se nije usudila da podigne pogled. Ostala je neko vreme u tom položaju potpuno slomljena prizorom. Bolest je Mariju strahovito izmenila, i izgledala je toliko drugačije da Sofija gotovo nije mogla da je prepozna.

Bilo joj je potrebno vremena kako bi se primirila. Gotovo svaki put kad bi pokušala da digne pogled osetila bi kako joj se srce slama. Ali Marija je bila smirena i sabrana. Kad je naposletku uspela da je pogleda i ne brizne u plač, shvatila je da joj je prijateljica bleđa i iscrpljena, ali da se smeši uprkos zloj kobi koja je lišava života.

– Toliko sam se nadala da ćeš doći! Nedostajala si mi, Sofija – prošaputala je ne želeći da naruši dragocen, zajednički trenutak.

– Oh, Marija, i ti si meni nedostajala. I ne znaš koliko.

– Kako čudno da govoriš španski sa stranim naglaskom.

– Ozbiljno?

To ju je rastužilo. Zar je izgubila još jedan deo svoje prošlosti?

– Ko ti je rekao? – Marija se zagledala u njene mračne oči.

– Tvoja majka. Pisala mi je.

– Majka? Nisam ni znala da ima adresu. Sigurno je to planirala kao iznenađenje za slučaj da se ne pojaviš. *Qué divina!*³² – odvratila je i zahvalno se nasmešila ceneći Čikitin dobronameran gest. Kad je čovek suočen sa smrću, ljubav mu postaje jedino utočište.

– Izgledaš fantastično. – Prešla je prstima niz Sofijin obraz i obrisala joj suze. – Nemoj biti tužna. Snažnija sam nego što izgledam. Samo sam izgubila kosu. – Vedro joj se nasmešila. – Sad bar više ne moram da se zamara pranjem. Kakvo olakšanje.

– Ozdravićeš – odvratila je Sofija samouverenim tonom.

Marija je tužno odmahнула glavom. – Neću ozdraviti. Zapravo, za mene više nema nade, zato me i šalju na Santa Katalinu.

– Ali sigurno mogu nešto da učine! Ne mogu samo tako da odustanu. Moraš da živiš!

– Znam. Kao prvo, zbog dece. Neprestano se pitam šta će biti s njima, ali uverena sam da će odrasti okruženi ljubavlju. Eduardo je dobar čovek. Hajde da prestanemo s negativnim mislima, ionako nemamo nikakve koristi od njih. Vratila si se kući, i to je jedino važno. Tako sam srećna sada! – Velike oči zablesnule su joj suzama.

– Pričaj mi o svom mužu. Imam osećaj da sam te izgubila. Reci mi kakav je.

– Pa, lekar je, visok, nespretan i dobroćudan. Ne bih nikog drugog mogla da volim više nego što volim njega. Čini me srećnom, i pruža mi neverovatnu podršku otkako je sve ovo započelo.

– A deca?

– Imamo četvoro dece.

– Četvoro! – uskliknula je Sofija zadivljeno.

– To i nije baš tako čudno u ovoj zemlji, seti se!

– Jednostavno ne mogu da poverujem da je to malo telo uspelo da izrodi toliku decu!

– Uveravam te da onda nije bilo tako malo. Ma zapravo nikad nisam ni bila mala – odvratila je Marija i nasmejala se.

– Želim sve da ih upoznam. Pa i oni su moji rođaci, zar ne?

– I hoćeš. Upoznaćeš ih na Santa Katalini. Posećuju me svaki dan. Eduardo samo što nije došao. Dolazi ujutru, nakon ručka i ostaje veći deo večeri. Uvek moram da ga nagovaram da se vrati kući ili na posao. Strahovito je umoran, i zabrinuta sam. Brinem se kako će se snaći kad me ne bude. U početku mi je bio oslonac, ali sad imam osećaj da je obrnuto. Plaši me pomisao da moram da ga napustim.

– Ne mogu da verujem da tako sabrano pričaš o smrti – prošaputala je Sofija, i srce ju je zbolelo od ljubavi i tuge. Osetila je poniznost pred Marijinom hrabrošću i zamislila se nad sopstvenim sebičnim ponosom, koji joj se sad činio potpuno neopravdanim i neprimerenim. Oh, kako pogled u prošlost može da frustrira čoveka i ukaže mu na greške koje se više ne mogu ispraviti. Nijedna nije imala hrabrosti da načne temu o Santiju.

– A šta se dogodilo sa Sofijom s kojom sam odrasla? Ko je tebi slomio duh?

– Marija, ti nikad nisi bila ovako snažna. *Por Dios*, ja sam uvek bila jaka!

– Ne, samo si se pretvarala, Sofija. Bila si nevaljala i buntovna jer si žudela za majčinom pažnjom, a ona ju je nemilice poklanjala Rafi i Agustinu.

– Možda.

– I ja sam na trenutke očajavala i strahovala, veruj mi. Znala sam da se zapitam: 'Zašto ja? Čime sam zaslužila tako bedan kraj?' Ali naposljetku sam morala da se pomirim i učinim poslednje dane što srećnijim. Pouzdam se u boga i verujem da smrt predstavlja odlazak u novi život. Ne oproštaj, već kratak rastanak. Verujem u to – izjavila je uzvišenim tonom, i Sofiji se učinilo da je zaista pronašla unutrašnji mir.

– Znači, udala si se za pozorišnog producenta? – odvratila je Marija veselim tonom.

– Kako znaš? – začudila se Sofija.

– Jer je u nekim novinama izašao prilog o tebi za vreme rata.

– Ozbiljno?

– Da, spomenuli su te kao Argentinku koja živi u Engleskoj. Čak je izašla i fotografija. Svi smo je videli!

– Neverovatno! Mnogo sam tada razmišljala o vama. Mučio me osećaj da sam izneverila domovinu – priznala joj je prisativši se tog teškog razdoblja, kad je bila podeljena između prave i prisvojene domovine.

– Deluješ tako engleski. Ko bi rekao. Kakav ti je muž?

– Oh, mnogo je stariji od mene. Dobar je, izuzetno pametan i predivan otac. Odnosi se prema meni kao da sam princeza – s ponosom ju je izvestila prisativši se Dejvidovog inteligentnog lica.

– Baš mi je drago. Koliko dece imate?

– Imamo dve devojčice. Honor i Indiju.

– Kakva divna imena! Honor i Indija – ponovila je. – Prave Engleskinje.

– Da, jesu – odgovorila je Sofija i prisatila se Indijinog suznog lica na aerodromu. Na trenutak je zadrhtala od brige, ali Marijin glas ju je vratio u stvarnost.

– Oduvek sam znala da ćeš biti povezana s pozorištem. Od rođenja si se ponašala kao primadona. Sećaš li se predstava koje smo izvodili kao deca?

– Uvek sam glumila muško – odvratila je i nasmejala se.

– Pa kad momci nikada nisu želeli da se uključe. Kakva sramota. – Uzdahnula je. – Sećaš li se kako smo sve odrasle prisiljavale da plate ako žele da nas gledaju u predstavi?

– Da, sećam se. Šta smo radile s novcem?

– Trebalo je da ga poklonimo u dobrotvorne svrhe, ali mislim da smo većinu potrošile na kiosku.

– Sećaš li se kad je Ferko potkupio Agustina da se zaleti go dok smo izvodile završni ples?

– Da, sećam se. Dragi Ferko. Znaš da je u Urugvaju? – odvratila je Marija tužno uzdahnuvši.

– Znam. Srela sam Evu Alarkon. Sećaš se Eve, zar ne?

– Naravno. Udala se za tvog Roberta.

– Nije bio *moj* Roberto – pobunila se Sofija. – Našli su se u Engleskoj, i obavestili me o svemu.

– Agustin je još uvek u Vašingtonu i posećuje nas jedanput godišnje, iako to baš ne odgovara njegovoj supruzi. Jadnik uvek dolazi sâm i samo uz njeno dopuštenje. Mislim da zaslužuje bolju suprugu. Ali zato se Rafa oženio Jasminom i ima predivnu decu. Ona će ti se dopasti.

Potom joj je ispričala šta se sve dogodilo otkako se nisu videle, želeći da joj pomogne da ponovo stekne osećaj pripadnosti. Silne godine razdvojenosti izbrisale se i neće joj se činiti da je prošlo tako mnogo vremena. Sofija je ostala dirnuta slušajući je kako prepričava šta se sve dogodilo u njenom životu i životu njene porodice od trenutka kad je bila prisiljena da ih napustiti.

Kad je završila, Sofija je još uvek klečala kraj njenog kreveta grčevito joj držeći koščatu ruku. Marija je nekada bila prepuna oblina, „ženstvena“, kako je Pako jednom rekao, a sad više nije imala kosu i bila je ispijena u licu. Ipak, u njenom osmehu prepoznala je nedužne trenutke detinjstva koje su proživele na Santa Katalini. Kad bi bar mogla da vrati vreme i ponovo ih proživi!

– Sofija, sve te godine... – uzdahnula je Marija s tugom.

– Oh, Marija, ne znam šta da ti kažem. – Sofija je odmahнула glavom.

– Tako mi je žao!

– I meni. Trebalo je ranije da se vratim. Trebalo je...

– Dopusti mi da ti objasnim. Ne znaš celu istinu. – Prekinula ju je i lice joj se izmenilo.

– Kako to misliš, Marija? Kakvu istinu?

Njene bademaste oči, velike poput klikera, zaiskrile su žaljenjem. Osetila je kako joj se grlo steže i pokušala je da zadrži emocije koje su izbijale na površinu povlačeći za sobom osećaj krivice koji joj je godinama trovao savest.

– Nisam bila iskrena, Sofija. Slagala sam i tebe i Santija. – Okrenula je lice u stranu ne mogavši da je gleda od srama.

– Molim? Šta pokušavaš da mi kažeš? – Sofija je osetila kao da se hladan vazduh uvukao kroz odškrinuta vrata. Zadrhtala je i pomislila: *Molim te! Ne ti, Marija, ne ti!*

– Pobesnula sam kad sam saznala da ste ti i moj brat bili ljubavnici. Nekad si sve delila sa mnom, i nisam mogla da shvatim zašto si odlučila da me isključiš iz vašeg odnosa. Verovala sam da sam ti najbolja prijateljica, a gotovo poslednja sam saznala šta se dogodilo. – Krupne suze skliznule su joj niz obraze i kapnule na jastuk.

– Marija, nisam mogla da ti kažem. Nisam mogla nikome da kažem.

Pogledaj šta smo doživeli. Niko mi ne bi dopustio da se udam za brata. To je bilo nečasno!

– Znam, ali osećala sam se isključenom, a onda si još i nestala. Nijednom mi se nisi javila. Pisala si samo Santiju. Čak se nisi udostojila ni da me nazoveš. Kao da ti nikad nisam ništa značila, ama baš ništa!

I Sofija je u tom trenutku shvatila šta pokušava da joj kaže. – Pobrinula si se da ne dobije moja pisma, zar ne? – polako je odvratila dok su joj misli jurile ludačkom brzinom. Nikad joj ne bi palo na pamet da Marija može biti osvetoljubiva. Osetila je kako joj se srce puni mržnjom, i pokušala je da se obuzda. Ne, nije u redu mrzeti je sad kad umire!

– Mama je bila pogođena i neutešna. Svi smo se osećali iznevereno. Prepustili smo se tuzi, a naše porodice su se razdvojile. Mama i Ana gotovo nisu prozborile ni reč godinu dana, a bile su doslovno potrebne godine kako bi nam se život ponovo vratio u kolotečinu. Santija je iščekivala lepa budućnost, i tata je bio očajan što namerava da je odbaci zbog tebe. Zato sam ti napisala pismo i...

– Slagala da se zaljubio u Maksimu Margiles. – To joj je pismo razbilo snove, i nadolazeća godina u Londonu bila joj je najteža u životu. Ali sad joj je bilo jasno zašto se Santi nije javio. Iščekivao je pismo u kojem će mu dostaviti adresu. Čekao ju je upravo kako je i obećao. *I nikad nije prestao da je voli!*

Težina tog otkrića ju je slomila, i ona je skliznula na pod, nema od jada i neverice, utnuvši u trenutku. Odrekla se Santigita jer je verovala da ih ne želi. I pogrešila je. Protekle dvadeset tri godine proživela je kao odgovor na nesporazum, kao odgovor na laži. Marija nikad neće saznati šta je skrivila.

– Molim te, Sofija, oprosti mi i pokušaj da shvatiš zašto sam te slagala. Santi uopšte nije poznavao Maksimu Margiles, i bio je strahovito nesrećan bez tebe. – Duboko je udahнула i zatvorila oči. Beživotan i nezdrav ten davao joj je ranjiv i iscrpljen izgled. Da joj se grudni koš nije lagano podizao, čovek bi pomislio da je mrtva.

Sofija se zgrbila na hladnom, linoleumskom podu i prisetila se bezbrojnih sati koje je provela žudeći da Santi dođe po nju. A sad joj je bilo jasno zašto se to nije dogodilo.

– Ali mogla si da se vratiš, Sofija. Nisi morala zauvek da pobjeješ.

– Marija, nisam pobjegla. Bila sam odbačena.
– Ali zašto se nisi vratila? Reci mi da to nije moja krivica. – Otvorila je oči i uputila joj molećiv pogled. – Reci da nije moje pismo krivo za to!
– Nisam se vratila jer...
– Svi smo te čekali. Zašto si nas odbacila?
– Jer... – osećala je kako se guši od emocija.
– Zašto se nisi vratila kad je vreme otupelo vašu ljubav? Sve vreme sam osećala grižu savesti. Reci mi da to nisi učinila jer me prezireš! Zašto, Sofija, *zašto*?
– Ako nisam mogla da imam Santija, nisam želela ni Argentinu, ni Santa Katalinu. Nije imalo smisla živeti ovde bez njega.
Izraz Marijinog lica promenio se iz samosažaljivog u iznenađen.
– Toliko si volela mog brata? – iznenađeno je odvratila. – Žao mi je.
Ali Sofija nije ništa odgovorila na to osećajući kako joj se grlo steže i kako sva trne od neopisivog bola.
– Znači, ipak je to moja krivica – Marija je tužno dodala. – Pogrešila sam. Nisam imala pravo da vam se petljam u život. Nisam imala pravo da vam oduzmem ljubav.
Sofija je odmahнула glavom i gorko se nasmešila. – Niko je nije oduzeo, Marija. Voleću Santija do smrti.

Tek što je to izgovorila, vrata su se otvorila i Santi se ukazao na pragu. Jarka svetlost naglo se ulila u prostoriju i, još uvek klečeći na podu, Sofija se trgla. Nije je odmah prepoznao. Ljubazno joj se nasmešio i pogledao je tužnim, zelenim očima. Primetila je da su mu bore zamenile mladost dajući njegovom licu zreo, mudar i šarmantan izgled. Bilo je krupniji nego nekada, ali još uvek je bio onaj isti Santi, nezamenljivi Santi.

A onda ju je prepoznao, i obrazi su mu postali grimizno crveni pre nego što je boja iz njih potpuno nestala.

– Sofija?

– Santi? – Poželela je da mu se baci u zagrljaj i uguši u poznatom mirisu, ali odjednom je ugledala kako iza njega izranja sićušna tamnokosa žena u društvu visokog, mršavog muškarca.

– Sofija, ovo su Santijeva supruga Klaudija i moj Eduardo. – Marija joj je objasnila predosetivši da ne zna šta da učini. Nije bila spremna. Već odavno zna da se oženio, ali je podsvesno nastavila da se nada kako je još uvek čeka. Potonula u razočaranje, podigla se s poda. Pružila je ruku, namerno izbegavajući argentinski običaj ljubljenja. Kako bi mogla da poljubi ženu koja je zauzela njeno mesto u Santijevom srcu?

– Moram da idem, Marija – odmah je dodala poželevši što pre da napusti prostoriju. Mora da izađe! Mora da budem sama kako bi razmislila o svemu.

– Gde odsedaš? – upitala ju je Marija zabrinuto.

– U hotelu *Alvear Palace*.

– Možda bi Santi mogao da te odveze na Santa Katalinu. Šta kažeš, Santi?

Santi je klimnuo, i nastavio zabezeknuto da je posmatra. – Naravno.

Mimoišla ga je i pogledi su im se sreli. Po ko zna koji put je u njegovim očima prepoznala osobu s kojom je odrasla i koju je volela. I u tom trenutku je shvatila da će joj povratak naneti više bola nego odlazak dvadeset tri godine ranije.

Četvrtak, 6. novembar 1997.

Stigla je u hotel *Alvear palas* emotivno izmoždjena. Čim je ušla u sobu svukla je zgužvanu i znojavu odeću i bacila se pod tuš. Pustila je vodu da joj se sliva niz kožu zarobljavajući je maglicom. Kad bi bar mogla da nestane. Kad bi se bar Santijevo lice izgubilo u pari. Ali, suze su joj neumoljivo potekle niz obraze, a Santijevo lice prikovalo joj se za misli. Znala je da bi trebalo da prestane s tim, ali nije mogla da se suzdrži i glasno je zaplakala. Kad je naposletku izašla ispod tuša, koža joj je bila naborana a oči natečene od suza.

Nije očekivala da će se pojaviti dok je bila u poseti. Znala je da će ga sresti pre ili kasnije, ali nije očekivala da će se to dogoditi u prvih sat vremena njenog boravka u domovini. Živci joj nisu bili spremni za dvostruki šok. Već to što je videla Marijino umiruće telo bilo je dovoljno i bez susreta s čovekom koga nikad nije prestala da voli. Nadala se da će ga videti kasnije, da će imati vremena da se pripremi za taj susret. Sigurno je izgledala užasno. Postidela se odjednom. Oduvek je bila tašta, i premda su krenuli različitim životnim putevima, još uvek je želela da je želi.

Ako je istina što joj je Marija rekla, oboje su poverovali da su iznevereni. Ali šta misli sad, kad zna istinu? Šta ako ju je čekao sve dok nije zaključio kako ga je zaboravila? Šta ako je iščekivao njen povratak svih tih godina bez i jedne jedine razmenjene reči? Nije mogla da misli o tome a da ne oseća kako joj je prosto zlo od očajničke čežnje da ga zagrl i kaže mu kako je mesecima iščekivala njegovo pismo, da na kraju ne bi ništa dobila i da bi potpuno digla ruke. Koliko protraćenih godina. I šta sad?

Posegnula je za telefonom. Želela je da razgovara s Dejvidom. Da mu čuje glas. Predosećala je da joj preči opasnost ako se ponovo vidi sa Santijem, a nije verovala sebi. Baš se spremala da otkuca broj kad je telefon iznenada zazvonio. Uzdahnula je i podigla slušalicu.

– Senjor Rafael Solanas čeka vas u predvorju – rekao je recepcioner.

– U predvorju? – Vesti se zaista brzo šire. Brat je uspeo da je pronađe. – Recite mu da dođe gore!

Zagnula se belim hotelskim bademantilom, očešljala mokru kosu i osmotrila otečene oči u ogledalu. Kako će je prepoznati kad ni sama sebe ne može da prepozna? I šta će joj reći? Nije ga ni videla ni čula čitavu večnost.

Pokucao je, ona je čekala. Stajala je na trenutak gledajući u vrata kao da očekuje da se sama otvore. Kad je pokucao ponovo, ovog puta nestrpljivo, nije imala izbora nego da ih je otvori. Rafa je ušao i zastao. Primetila je da se uopšte nije izmenio. Štaviše, učinilo joj se da se čak prolepšao. Bilo je očigledno da zrači srećom, i gotovo je mogla to da oseti na sopstvenoj koži. Nasmehio joj se i podigao je. Našla se u vazduhu ne znajući kako da odgovori na iznenadni izliv nežnosti, a onda ga je zagrlila. I u tom trenutku se razdor davno nastao među njima jednostavno izgubio.

Nasmejali su se kao deca.

– Tako mi je drago što te vidim – promucali su u isti čas i ponovo se nasmejali. Potom ju je uzeo za ruku i odveo do kreveta. Seli su i proveli sate razgovarajući, o starim vremenima, o sadašnjosti i izgubljenim godinama. Rafael je bio veoma srećan i zadovoljan čovek. Pričao joj je o Jasmini, i kako se zaljubio u nju još sedamdesetih godina, dok je Sofija još živela na Santa Katalini. Podsetio ju je da je ona kći eminentnog advokata Ignasija Penje. – Mama je bila van sebe od oduševljenja, jer se oduvek divila Alisiji Penja. – Sofija se s gađenjem prisetila majčinog snobizma, ali bilo je očigledno da on tome nije pridavao nikakvu važnost. Bio je iznad tih trivijalnosti, kao što može samo onaj ko je istinski srećan. Imao je petoro dece – najstarije je imalo četrnaest godina, najmlađe svega nekoliko meseci. Sofija pomisli kako ne izgleda dovoljno star da ima ćerku tih godina.

– Znaš da Mariju večeras voze na Santa Katalinu? – naposletku ju je upitao. Pominjanje teme koju su izbegavali grubo ih je vratila u stvarnost.

– Znam – odgovorila je i čim se prisetila jutarnje posete, a sreća koju je osetila kad ga je ponovo ugledala jednostavno je isparila.

– Mislim da će umreti, Sofija. Ali će njoj laknuti. Tako je strašno

bolesna. Toliko pati.

– Osećam se krivom, Rafa. Da sam znala da će tako kratko poživeti, nikad se ne bih postavila tako sebično. Žalim što se nisam ranije vratila.

– Imala si svoje razloge što to nisi učinila – odvratio je bez trunke gorčine u glasu.

– Da smo bar ostale najbolje prijateljice kao nekad. Osećam zastrašujuću prazninu.

– Deda je obično govorio da je život prekratak da bismo neprestano žalili za prošlošću, sećaš se? – Klimnula je glavom. – A sad si ovde, zar ne? – Nežno ju je pogledao i nasmešio se. – Ne moraš da se vratiš u Englesku. Sad si kod kuće.

– Oh, moraću da se vrati, jer će inače devojke zakucati Dejvida za zid!

– One su moje sestričine, deo moje porodice. I one treba da dođu kući, Sofija. Svima vam je mesto na Santa Katalini. Trebalo bi svi da dođete da živite ovde! – Zvučao je kao njihov otac, pomislila je.

– Rafa, znaš da je to nemoguće. Moj život je sad u Engleskoj.

– Ali ne mora biti tako. Jesi li već videla Santiju?

Osetila je kako se rumeni i pokušala da zvuči sabrano: – Da, sreli smo se nakratko u bolnici – odgovorila je ležernim tonom.

– A Klaudiju?

– Njegovu ženu? Da. Bila je... vrlo ljubazna.

Rafael nije primetio koliko joj je teško da govori o Santiju, a kamoli tek o njegovoj supruzi. Za Rafaela, njena veza sa Santijem bila je deo prošlosti, toliko daleke da se više i ne računa. Nije posumnjao, ni na trenutak, na ljubav koja je gorela u svakoj njenoj misli o Santiju i sad, i mislio je da je kao i sve te godine, i ona ostala u dalekoj prošlosti.

– Poslepodne idem na Santa Katalinu. Hoćeš li da mi se pridružiš? – upitao ju je ležernim tonom, i odmah joj je laknulo. Nije još bila spremna da se suoči sa Santijem.

– Ne znam. Nisam godinama videla tatu i mamu. I ne znaju da sam tu.

– Onda ćeš ih iznenaditi – odvratio je ozarenog lica.

– Misliš, neprijatno iznenaditi? Da, pridružiću ti se. Poći ću zbog Marije.

– Odlično! Moći ćemo zajedno da ručamo. Jasmina i deca su već na farmi. Pošto je četvrtak, morali smo da ih izvučemo iz škole kako bi mogli

da je dočekaju.

– Tako se radujem što ću ih upoznati – odvratila je trudeći se da deluje oduševljeno.

– Dopašćeš im se, već su čuli sve o tebi!

Sofija se zapitala šta li su tačno čuli o njoj. Pre nego što su krenuli na selo, nazvala je Dejvida i rekla mu da joj nedostaje, što je bila istina, nedostajao joj je, i odjednom je poželela da je i on pošao s njom.

– Draga, bolje ti je ovako. Treba da provedeš neko vreme sa svojimima. – Bio je dirnut činjenicom da joj je potreban, iako zapravo nije naslućivao u kolikoj meri.

– Nisam sigurna da to želim – odvratila je i nervozno zagrizla nokat.

– Naravno da želiš, samo si uplašena.

– Tako si... daleko.

– E sad si stvarno smešna.

– Da si bar ovde. Ne želim to sama da proživljavam.

– Sve će biti u redu. Uostalom, ako zaista bude toliko loše, jednostavno uhvati sledeći let i vrati se kući.

– U pravu si. To uvek mogu da učinim, zar ne? – odvratila je s olakšanjem. Ako se situacija zakomplikuje, jednostavno će se pokupiti. Naposletku, nije li to već jednom učinila? Kad su joj kćeri preuzele slušalicu, upustile su se u dug i veseo razgovor ne brinući se koliko će je poziv koštati. Izvestile su je da je Dugal, novo štene koker španijela, već pojelo većinu Dejvidovih čarapa i čak uspelo da nagrize telefonsku žicu. – Pravo je čudo da si uopšte uspela da nas dobiješ – pričala je Honor kikoćući se.

Kad je na kraju odložila slušalicu, Sofija osećala se mnogo snažnijom.

Buenos Ajres joj je bio stran. Iako je bio njen rodni grad, sad se u njemu osećala poput turista. Poznavala je svaku ulicu i posmatrala senke prošlosti kako je slede trotoarima i trgovima prizivajući davne prizore, i zabrinuto se zapitala hoće li tako biti i na Santa Katalini. Ponovo je poželela da nije ni došla

Ali čim su se otisnuli prema selu, s oduševljenjem se prepustila dobro

poznatom osećanju. Napustili su zloćudnu gradsku tvorevinu koja se širila na sve strane i, mimoilazeći sve ređe i ređe kuće, naposljetku su izbili na duge i prave puteve, koji su presecali ravnice poput starih ožiljaka. Ponovo je udahnula poznat miris trave i prašine prepoznajući u njemu nepogrešiv trag eukaliptusa.

Kad su stigli do kapije, učinilo joj se da su minule dvadeset tri godine bile tek san. Ništa se nije izmenilo. Isto sunce se probijalo u sjajnim zracima kroz aveniju javorovih stabala na prašnjav prilaz. Isti miris se širio na sve strane. Isti mršavi psi vukli su se naokolo i isti konji prekrivali niziju. A kad je ugledala kuću, shvatila je da se ni ona nije izmenila.

Sve je ostalo isto.

Zaustavili su se u senci visokog eukaliptusa i uočila je grupu dečurlije kako se igra na ljuljaškama u parku. Čim su prepoznali auto, pojurili su im u susret i gotovo oborili Rafaela oduševljeno ga zagrlivši. Odmah je prepoznala dvoje njegovih klinaca, plavokosu devojčicu nestašnog izraza lica i njenog mlađeg brata crvenkasto-kestenjaste kose poput Anine.

– Klara i Felikse, pozdravite *Tiu* Sofiju!

Dečaćić se promeškoltio i sakrio iza očevih nogu. Bilo mu je neprijatno, i Sofija se nasmešila. Ali devojčica joj je hrabro prišla i poljubila je. – Ako si mi tetka, kako to da te već nisam videla? – upitala ju je gledajući je u oči.

– Jer živim u Engleskoj.

– Baka je živela u Irskoj. Poznaješ li baku?

– Da, poznajem je. Ona je moja majka. Znaš, tvoj tata i ja smo kao ti i Feliks. Brat i sestra.

Devojčica je zaškiljila i odmerila je. – Kako to da mi niko nije rekao za tebe?

Sofija je pogledala Rafaela, i po izrazu njegovog lica shvatila da mala predstavlja pretnju.

– Ne znam, Klara, ali sada će sigurno pričati o meni.

Devojčica je razrogačila oči. Predosećajući nadolazeći skandal, odmah ju je oduševljeno zgrabila za ruku i izvestila da njeni deda i baka piju čaj na terasi.

I na neobjašnjiv način, to desetogodišnje dete joj je odjednom ulilo

samopouzdanje. Nije li i ona bila razmažena i nepredvidljiva u tim godinama? Bacila je pogled prema deci i shvatila da njihovi životi odražavaju njeno detinjstvo. Prisetila se kako su se i oni nekad igrali na ljuljaškama i jurcali u grupama. Bilo je očigledno da se Santa Katalina nije izmenila. Promenili su se ljudi. Gotovo kao da je reč o predstavi, pozadina je ostala ista, ali pojavili su se novi likovi i sad je na ranču stasala potpuno nova generacija.

Dopustila je Klari da je odvede na terasu. Posle će se s osmehom prisećati njihovih izraza lica kad su je ugledali. Sedeli su uživajući u poslepodnevnoj tišini i senkama, i posmatrali udaljene nizije. Bili su uvereni da ih ništa neće iznenaditi. Bio je to još jedan običan dan. Ali nju su odmah zapljusnula sećanja, i prišla im je odlučnim korakom.

Ana ju je ugledala i ispustila šoljicu. Njeni dugi, beli prsti odmah su posegnuli za ogrlicom i počeli uzbuđeno da je okreću. Bacila je očajan pogled prema Paku, koji se zarumeneo u licu i nesigurno uspravio na noge. Kad je Sofija prepoznala tugu i grižu savesti u njegovim očima, hladno srce joj je zatreperilo.

– Sofija, ne mogu da verujem... Jesi li to zaista ti? – upitao ju je promuklim glasom i polako joj prišao. Kad ju je privukao u zagrljaj, uhvatila se kako mu se prepušta kao i Rafaelu. – I ne znaš koliko smo dugo čekali ovaj trenutak. I ne znaš koliko si nam silno nedostajala! Presrećan sam što si se vratila – dodao je iskreno se radujući. Primetila je da je strahovito ostario otkako ga je poslednji put videla, i osetila kako je gorčina napušta.

Ana je ostala da sedi. Želela je da zagrli svoje dete, zamišljala je kako će to da uradi, ali sada, gledajući je kako suzdržano stoji pred njom, nije znala šta da učini.

– Zdravo, mama – obratila joj se Sofija na engleskom. Pošto Ana nije ustala kako bi pozdravila svoju ćerku, ni ona nije prišla njoj.

– Sofija, kakvo iznenađenje. Zašto nam nisi javila da dolaziš? – zbunjeno je odvratila i požalivši odmah svoje reči. Nije želela da to tako zvuči. Nervozno je zagladila svoju kosu boje rđe, uredno skupljenu u tešku punđu. Sofija joj se zagledala u plave oči. Zaboravila je koliko su hladne. Uprkos svim godinama koje su prošle i koje bi trebalo da su ublažile

njihove razlike, nije ništa osećala prema Ani. Gledala ju je, i nije je mogla da je prepozna. Ana je bila stranac koji je podseća na nekoga ko je nekad davno bio njena majka.

– Znam. Prosto nije bilo vremena – odgovorila je hladnim tonom ne znajući kako da protumači tu njenu ravnodušnost. – Došla sam zbog Marije – dodala je.

– Naravno – odvratila je Ana sabravši se. Sofiji se na trenutak učinilo da je ugledala kako joj crvenilo razočaranja pali obraze i vrat, a potom se brzo širi prozirnom kožom njenog vrata.

– Jesi li je već videla? Strahovito se izmenila – tužno je dodala bacajući pogled prema niziji, gotovo kao da čezne da bude među visokom travom i beštijama *pampe* daleko od beskonačne ljudske patnje.

– Da, posetila sam je – odgovorila je Sofija s krivicom. Oborila pogled i osetila je kako je preplavljuje osećaj gubitka koji joj je oduzeo dah. Marija joj je ukazala koliko je ljudski život krhak i nesiguran. Ponovo je pogledala u majku, ali ovoga puta s manje neprijateljstva.

Međutim, u tom trenutku je izletela Soledad kako bi pokupila komadiće porcelanske šoljice koju je Ana ispustila, a sledila ju je uzbuđena Klara.

– Trebalo je da vidiš *Abuelitino*³³ lice! Potpuno je prebledela, a onda je ispustila šoljicu – *imagináte...*

Sofija je uočila da Soledad gotovo uopšte nije ostarila, ali se zato udebljala poput trofejne krave muzare. Kad je ugledala Sofiju, njene vlažne smeđe oči ispunile su se rekom suza koje su joj odmah potekle niz obraze. Usta su joj se razvukla u iznenađen osmeh. Privukla je Sofiju u zagrljaj i zaplakala bez zadržke. – Ne mogu da verujem. Hvala ti, bože! Hvala ti što si mi je vratio!

Klara je uzbuđeno skakutala dok su druga deca, koja su se igrala s njom na ljuljaški, zapanjeno stajala posmatrajući scenu.

– Klara, idi reći svima da se Sofija vratila – zapovedio joj je Rafael. Mala je odmah odjurila do rođaka i njima predala zadatak, a oni su se nevoljno odvukli s nekoliko koščatih pasa za petama.

– *Tía* Sofija, svima je drago da te vide – nasmešila se dok je Soledad nesigurnim rukama kupila krhotine. Sofija je sela za stočić, za kojim je sedela bezbroj puta, i podigla malenu u krilo. Ana je nastavila oprezno da

je proučava, a Pako ju je tiho uhvatio za ruku i suze koje su mu potekle niz lice rekle su joj više od reči. Rafael se poslužio kolačićem.

– Zašto *Abuelito*³⁴ plače? – prošaputala je Klara.

– To su suze radosnice, Klara. *Tía* Sofija dugo nije bila na Santa Katalini.

– Zašto?

Sofija je primetila da je malena njoj uputila to pitanje.

– Duga je to priča, *gorda*. Možda ću ti je ispričati jednog dana – odgovorila je i presrela majčin pogled.

– Ne bi li to bilo nedolično? – odvrtila je Ana na engleskom i bez prekora u glasu. Izgovorila je to gotovo šaljivim tonom.

– To sam i mislila – nasmejala se Klara uživajući u prizoru. Što je više vuklo na intrigu, to joj se nova tetka sve više dopadala.

Ali nisu uspele da nastave razgovor jer su ljudi počeli da se pomaljaju iz svakog dela farme. Grupe radoznale dece, Sofijini rođaci i rođake, Čikita, Migel, vrlo visoki Pančito i, na njen užas, predivna i ozarena Klaudija. Sofija je ostala dirnuta dobrodošlicom i toplinom. Nije očekivala, ni naslućivala, da će se tako nešto dogoditi. Tetka Čikita ju je dugo držala u zagrljaju, i Sofija je u njenim očima prepoznala zahvalnost. Bilo joj je drago što se vratila kući kako bi tešila Mariju u njenim poslednjim danima. Izgledala je umorno i napeto, a njeno lice, koje su nekad krasile nežnost i lepota, sad je bilo ispijeno. Nekad je bila vedra i okrutni svet nije uspevao da naruši njen život, ali Marijina bolest naposljetku ju je dotukla.

Sofija je odmah uočila da je Klaudija graciozna i ženstvena. Bila je njena čista suprotnost. Haljina koju je odenula neodoljivo ju je podsetila na haljinu koju je jednom davno odabrala za Santijev povratak iz Amerike, a koja mu se uopšte nije dopala. Njena duga, tamna kosa bila je raspuštena i lepršava, a lice savršeno, ali donekle prenašminkano. Ako je Santi želeo da pronade ženu koja joj ni u čemu ne nalikuje, nije to mogao bolje da uradi. Sofija požali što se nije više potrudila da povрати svoj izgled nakon Indijinog rođenja.

Iako se Klaudija držala na odstojanju, Sofija je mogla da oseti svaki njen pokret. Nije znala je li joj Santi ispričao celu priču, i ljubomorno je poželeva to da sazna. Želela je da joj pokaže da je oduvek bio njen, i da je

ona tek drugi izbor, njena zamena. Nije mogla da podnese da razgovara s njom, pa se zaokupila decom, ali Klaudija je, poput životinje koja obeležava svoju teritoriju, nastavila da je prati nasmejanim, ali hladnim i nepoverljivim očima.

Sofija je prepoznala jednog od Santijevih sinova po sporom, opuštenom i samouverenom hodu, koji je nasledio od oca. Zaključila je da mu je desetak godina. Šapnula je nešto Klari na uvo, i ona ga je odmah zapovednički pozvala.

– Ti si sigurno Santijev sin – obratila mu se osećajući kako je probada bol u grudima. Nije li to dete moglo biti njeno?

– Da, a ko si ti? – arogantno je odgovorio sklanjajući plavu kosu s očiju.

– Ja sam ti rođaka Sofija.

– Kakva rođaka?

– Tetka. *Tía* Sofija – ubacila se Klara i uhvatila je za ruku.

Dečak ju je odmerio s nepoverenjem i sumnjičavo zaškiljio zelenim očima. – Aha, ti si ona što živi u Engleskoj!

– Tako je – odgovorila je. – Kako se zoveš?

– Santjago.

Sofija je prebledela. – Ne zbunjuje li to druge?

– Malo.

– Pa, kako te onda zovu?

– Santigito.

Grlo joj se iznenada steglo od siline osećanja. – Santigito? – tiho je ponovila. – Jesi li... dobar u polu poput oca? – dodala je promuklim glasom posmatrajući ga kako se nervozno prebacuje s noge na nogu.

– Da, igram s tatom sutra poslepodne. Možeš da me gledaš ako želiš.

– Vrlo rado – odgovorila je i stidljivo joj se nasmešio oborivši pogled. – Čime se još bavite? Znaš, kad sam bila mala, obično smo odlazili do ombu stabla i urezivali želje. Radite li i vi to?

– Oh, ne, tata nam je to zabranio.

– Zabranio? Zašto?

– *Ja* sam bila kod stabla – ponosno se ubacila Klara. – Tata kaže da je *Tío* Santi ljut na stablo zato što je jednom pozeleo nešto što se nije ostvarilo. Sigurno je to bila neka važna želja ako je tako ljut.

Sofiju je iznenada spopala mučnina, i nije imala vazduha. Nežno je spustila Klaru sa svog krila i žustro se uputila u pravcu kuhinje, kad je sasvim neočekivano naletela na Santija.

– Santi – uskliknula je trepćući očima kako bi odagnala suze.

– Sofija, je li sve u redu? – Uhvatio ju je za nadlaktice i zagledao joj se u lice, gotovo kao da pokušava da joj se probije kroz misli.

– Ah, sve je u redu – promucala je odupirući se impulsu da mu se baci u naručje. Učinilo joj se da su dvadeset tri godine proletele u sekundi.

– Pretpostavljam da si došla s Rafom. Nazvao sam te u hotel, ali više te nije bilo. – Zvučao je razočarano.

– Da. Žao mi je. Nisam...

– U redu je. Ne brini. – Usledila je neprijatna tišina u kojoj nijedno od njih nije znalo šta bi reklo. Posmatrala ga je bespomoćno trepćući, a on joj se nasmešio nelagodnom. – Kuda si tako pojurila? – naposljetku je upitao.

– Želela sam da vidim Soledad. Nismo još stigle da porazgovaramo, a sećaš se koliko smo bile bliske.

– Da. – Njegove morskozelene oči zagledale su se u nju pozivajući je k sebi poput svetionika.

Bilo je to prvo pominjanje prošlosti. Osetila je kako joj se grlo suši i prisetila se s tugom da mu je upravo Soledad dostavila njenu očajničku poruku te noći kad su se poslednji put videli. Nastavila je da ga gleda, i učinilo joj se da će se utopiti u njegovim očima. Pokušava li nešto da joj kaže? Želela je da razgovaraju o prošlosti, toliko toga je želela da mu kaže, ali znala je da još uvek nije pogodan trenutak. Znala je da ih posmatra četrdesetak očiju, i suzdržavala se kako se ne bi odala. Primetila je da su mu godine usamljenosti i patnje urezale u bore na njegovom čelu, i poželela je da prođe svojim prstima po njima i izbriše ih. Želela je da mu kaže da je i ona propatila.

– Upoznala sam ti sina. Santigita. Tako ti nalikuje – na kraju je prozborila, poželevši da je rekla nešto bolje. Ramena su mu se opustila u razočaranju što se njihov razgovor sveo na svakodnevne beznačajne stvari. Iznenada se povukao u ravnodušnost. U trenutku se među njima stvorio zid, i Sofija nije znala zašto se to dogodilo.

- Da. Dobro igra polo.
- Rekao mi je da ćete igrati sutra poslepodne.
- U zavisnosti od toga kako se Marija bude osećala.

I Sofija se tek tada setila Marije. Bila je toliko zaokupljena sopstvenim problemima da je u potpunosti zaboravila na nju. A ona je bila razlog što se vratila kući.

- Kad će je dovesti?
- Večeras. Svratićeš, zar ne? Znam da će želeti da te vidi.
- Naravno.

Nervozno se uzvrpoljio i oborio pogled na kameni pod. – Koliko dugo ostaješ? – naposletku je upitao.

– Ne znam. Došla sam da vidim Mariju pre nego... kako bih provela neko vreme s njom. Nisam razmišljala ni o čemu drugom. Tako mi je žao – dodala je i instinktivno mu dotakla ruku. – Sigurno vam je svima strašno.

Trgnuo se i zagledao u nju hladnim očima, očima koje su nekad bile prepune osećanja. – *Bueno*, Sofija, vidimo se kasnije – odvratio je i otišao.

Primetila je da hramlje više nego pre. Posmatrala ga je nekoliko sekundi kako se udaljava. Odjednom se osetila strahovito usamljeno. Odlučila je da ne ode odmah u kuhinju kako je planirala, već se uputila prema spavaćoj sobi. Ostala je ista. Ništa se u njoj nije promenilo, i srce joj se odmah usplahirilo. Imala je osećaj da je zakoračila u prošlost. Šetala je po sobi podižući stvari i otvarajući ormarije i fioke. Čak su se i losioni i mirisi koje je koristila još uvek nalazili na toaletnom stočiću. Ali ono od čega se gotovo zagrnula bila korpa s crvenim trakama koje je uvek nosila u kosi. Sela je pred ogledalo i uzela jednu. Potom je polako raspustila kosu sve dok joj nije prekrila ramena. Nije bila duga kao nekad, ali uspela je da je uplete i zaveže trakom. Zagledala se u svoj odraz.

Prstima je prešla preko lica koje je nekad bleštalo mladošću. Površina mu je sada bila tanja i suvlja, a bore oko očiju otkrivale su godine tuge i радости. Svaka proživljena emocija urezala se u njene crte, i njeno lice je poput pasoša svedočilo o svim mestima koje je posetila za života. Mestima patnje i užitka. Nosila je tragove smeha, suza, gorčine i poniznog pomirenja, koje je usledilo kad je shvatila koliko je beskorisno i samouništavajuće opirati se životu. Još uvek je bila zgodna, znala je to. Ali

mladost je nešto što čovek uzima zdravo za gotovo, i obično je ceni tek kad ostari. Nekad je bila mlada, mlada i hrabra i tvrdoglava. Gledajući svoj odraz, poželeva da može da uskoči u ogledalo, vrati se u prošlost i ponovo sve proživi.

Svaki predmet u prostoriji prizivao je sećanja na proživljene dane na Santa Katalini. Prepustila se setnom užitku. Svaki odevni predmet iz ormana pričao je priču svedočeći, poput muzejskog eksponata, o njenom prošlom životu. Nasmejala se ugledavši gomilu farmerki koje je nosila svaki dan i belu haljinu koju je odenula za Santijev povratak, a koja je još uvek bila smotana u loptu skrivajući se na dnu police. Bilo je to neverovatno. Naravno da više nije mogla da odene većinu stvari koje je poželeva da navuče, jer je prerasla trideset osmicu, ali možda bi ipak još mogla da navuče majice i džempere. Poželeva da se odene kao nekad i takva se pojavi na terasi.

– Kad smo te poslali tamo, uvek sam se nadala da ćeš se vratiti. – Sofija se okrenula i videla svoju majku kako neodlučno stoji na pragu. – Zato nisam ništa dirala. – Govorila je na engleskom, gotovo s olakšanjem što konačno može da priča na maternjem jeziku. Prišla je prozoru i dodirnula zavesu. – Jednostavno nisam mogla da se prisilim da uklonim te stvari. Uvek je postojala mogućnost da odlučiš da se vratiš, i nisam znala šta da učinim. Nisam želela ništa da bacim za slučaj da... – Ostala je bez glasa.

– Da, sve je upravo onako kako sam ostavila – odgovorila joj je Sofija, i spustila se na krevet.

– Prosto se tako desilo. Nisam morala da te iselim. Rafael je izgradio kuću. Agustin se odselio u Ameriku, Pako i ja smo ostali sami. Možeš biti ovde koliko god želiš. Osim ako radije ne bi spavala negde drugde?

– Ne, nisam uopšte razmišljala o tome, ali bilo bi to veoma lepo. Hvala ti. – A onda nije mogla da se suzdrži, te je dodala: – Kao u dobra, stara vremena! – Okrenula se i, na svoje iznenađenje, ugledala kako se majčino lice smekšava i razvlači u osmeh.

– Nadajmo se da ne.

Kad je zatvorila vrata svoje sobe kasno uveče i krenula prema Čikitinoj

kući, prisetila se idiličnih dana kad još niko nije znao za njenu vezu sa Santijem i kad su majka i ona bile prijateljice. To leto bilo joj je najsrećnije u životu, i potajno se ponadala da će ga nekako možda ponovo proživeti.

Marija je sedela u krevetu u bledoplavoj spavaćici poput nebeskog stvorenja. Iako je izgubila kosu, iako joj je koža bila napola prozirna poput gaze, oči boje šerija sijale su joj od sreće.

– Tako je magično biti opet kod kuće – oduševljeno je izjavila privlačeći decu k sebi i oduševljeno ljubeći njihova preplanula lica. – Eduardo, donesi Sofiji foto-album. Želim da joj pokažem šta je sve propustila.

Za razliku od bolnice, atmosfera u Čikitinoj kući bila je vesela i ispunjena topline, muzikom i smehom, a zagušljivi noćni vazduh kupao se u mirisu vlažne trave i jasmína. Santi i Klaudija nisu imali svoju kuću, te su preko vikenda i za vreme školskih praznika odsedali kod njegovih roditelja. Sofiji je bilo jasno zašto Santi nije želeo da se preseli. Ta kuća je bila njegov dom, a sećanja na magično detinjstvo još uvek su odjekivala njenim prostorijama.

Iako nisu razmenili nijednu reč, bili su svesni jedno drugoga. Sofija je sedela razgovarajući s njegovom sestrom i majkom. Sve tri su se smejale prepričavajući avanture. Jedna priča podstakla bi drugu, i godine razdvojenosti polako su se rastopile. Kad su konačno napustili usnulu Mariju u jarko obojenoj sobi prepunoj cveća, Sofija je imala osećaj da se nikad nisu rastale.

– Znaš, Čikita, tako mi je drago što sam došla – rekla je kad su ušli u dnevnu sobu. – Drago mi je da sam je ponovo videla.

– Tvoj povratak joj je mnogo pomogao. Strahovito si joj nedostajala, i sad je povratila volju da još malo proživi. – Sofija ju je zagrlila. Strah i neizvesnost koje je Čikita proživljavala prethodnih nekoliko meseci izjeli su joj duh i emotivno je iscrpeli. Bila je krhka poput grančice.

– Stalo joj je do tebe, Čikita, i do porodice. *Ti* joj daješ volju za životom. Vidi koliko je srećna što je ponovo kod kuće. Poslednji dani biće joj ispunjeni mirom i radošću.

– U pravu si, draga Sofija – odvrtila joj je suznih očiju i prošaputala: –

A šta ćeš ti da radiš?

– Kako to misliš? Vратиću se mužu i deci, naravno.

Čikita je klimnula glavom s razumevanjem. – Naravno – odgovorila je nežno i s osmehom, ali je pažljivo osmotrila njeno lice kao da traži osećanja koja se trudila da prikrije.

Santi i Klaudija su u tišini listali časopise. Pančito, sad kršan tridesetogodišnjak, ležao je na sofi i gledao televiziju. Duge mršave noge klatile su mu se preko naslona, i pomislila je koliko je podseća na Santiju u mlađem uzrastu. Posedovao je harizmu koja je zainteresovala Sofiju. Poput slike Dorijana Greja, Pančito je bio mlađa, savršena i bezgrešna verzija svoga brata. Oči su mu bile morsko-zelene boje kao Santijeve, ali im je nedostajala dubina bratovih. Njegovo lice bilo je bez bora i glatko, ali nedostajalo mu je karaktera Santijevog, na kome se videlo da je pretrpeo patnju, i preživeo.

Sofija je bacila pogled prema Santiju i osetila kako ga još više voli zbog njegovih bora i melanholičnih očiju. Nekad je zračio samopouzdanjem i ostavljao utisak da može da zauzda život i primora ga na pokornost. Ali sudbina ga je podučila da čovek ipak ne može da potčini sebi ono što je nemoguće kontrolisati. Može samo da nauči kako da živi u skladu s tim. Santi se morao odreći svoje arogancije na težak način.

– Santi, donesi Sofiji čašu vina. Belo ili crveno? – upitala je Čikita.

– Crveno – odgovorio je Santi automatski umesto nje. Crveno je oduvek bilo Sofijina omiljena boja.

– Da. Hvala ti – odgovorila je iznenađeno. Klaudija je podigla glavu i posmatrala svog muža dok je sipao vino. Sofija je očekivala da će videti zabrinut pogled na njenom licu, ali to se nije dogodilo. Ako je Klaudija nešto i primetila, odlučila je da to ne pokaže.

– I, Sofija, koliko ćeš dugo ostati? – upitala ju je, a njene apatične plave oči nasmešile, malo prejako, u pokušaju da prikriju strah koji je u njima titrao.

– Ne znam. Nemam planova. – Uzvratila je jednako iskrenim osmehom.

– Zar nemaš supruga i decu?

– Da, imam. Dejvid je trenutno zauzet predstavom, i nije mogao da dođe. Uostalom, bilo bi mu teško jer ne poznaje nikoga od vas i ne govori

španski. Srećan je zbog mene, i mogu ostati koliko god želim.

– Čitali smo o tebi u novinama – oduševljeno se ubacila Čikita. – Izgledala si predivno na fotografiji. Još uvek je negde imam. Moram da je pronađem i pokažem ti je. Da, još uvek je negde čuvam. – Kad joj je Santi pružio čašu, presrela mu je pogled, ali ništa nije pročitala u njemu. – Trebalo je da budeš glumica. Čak si i kao dete bila primadona – prisetila se Čikita. – Oduvek si privlačila pažnju i čudim se da te suprug nije ubacio u predstavu. Znaš, Klaudija, Sofija je bila pravi egzibicionista. Sećam se predstave koju su prikazivali u *San Andresu*, a u kojoj si odbila da glumiš jer ti nisu dali glavnu ulogu. Sećaš li se, Santi? Plakala je cele nedelje i tvrdila kako je bolja od svih.

– Da, sećam se.

– Uvek je bilo po njenom, a jadni Pako nikad nije umeo da joj kaže 'ne'!

– Ni deda – dodala je Sofija plaho i nasmejala se. – Znali smo da se urotimo protiv majke, i to bi je izluđivalo.

– A tvoj deda, kako je tek *on* bio neobičan čovek!

– Znaš, još uvek mi nedostaje. Nedostaje mi njegova duhovitost – odvratila je Sofija setno. – Nikad neću zaboraviti kad su ga zadržali na intenzivnoj u Buenos Ajresu jer je kupio neku zaraznu bolest. Sam bog zna šta je bilo u pitanju. Čak su i lekari bili u nedoumici. Mislim da je u pitanju bila neka vrsta amebe. Sećaš li se, Čikita?

Čikita se namrštila i odmahнула glavom. – Ne baš.

– Bilo mu je rečeno da ne sme da napušta prostoriju. Ali u jednom trenutku pozeleo je da ode u kupatilo. Dvaput je pozvonio, ali kako mu niko nije odgovorio, napustio je sobu i prošetao se celim spratom sve dok nije pronašao *baños*. Na povratku je primetio upozorenje na vratima. Niko, ni pod kojim uslovima, nije smeo da uđe bez nadzora u prostoriju jer se unutra nalazi *pacijent s veoma zaraznom bolešću*. Zato je zaključio da ni njemu nije dopušteno da uđe, jer bi time prekršio pravila. Znate li šta je učinio? Nastavio je da lunja odeljenjima i uspeo da zarazi svakoga s kim je došao u dodir, sve dok naposljetku nije naišao na sestru koja ga je otpratila nazad u sobu. Navodno je prouzrokovao blagu paniku. Poznajući dedu O'Dvajera nekako nagađam da je to učinio namerno. Nakon toga su mu odgovorili svaki put kad bi pozvonio.

– Sigurno su proslavili njegov odlazak – odvratio je Santi odmahujući glavom. – Sećam se kad si se jednom posvađala s Anom, spakovala torbe i došla do nas izjavljujući da želiš da te mama usvoji. Sećaš se? – Nasmejao se. Vino mu je otupelo čula i opustilo mišiće, koji su mu se ukočili od silne napetosti.

– Ne želim da se prisećam toga. Ah, kakve li sramote!

– Nije uopšte bilo sramotno. Santi i Marija bili su oduševljeni, i vatreno se zalagali za tu ideju – odvratila je Čikita.

– A šta su moji roditelji rekli na to? – Nikad to nije uspela da sazna.

– Pa... samo da se prisetim... – Čikita je uzdahnula. – Tvoj otac... da... Pako je svratio kako bi te pokupio. Sećam se da ti je rekao kako postoje lepa sirotišta u koja možeš da odeš ako više ne želiš da živiš kod kuće. Objasnio ti je da si previše problematična i da ne namerava da te proda ikome u porodici.

– Zaista? – zakikotala se Sofija.

– Oduvek si bila teška, i zaista mi je drago što si se konačno skrasila – odvratila je Čikita nežnim glasom.

Klaudija je ćutala i slušala ih.

– Igrala je polo s dečacima – dodala je Čikita i zaklimala glavom.

– *Dios*, koliko je vremena prošlo od tada. Ne znam da li bih sada uopšte umela da igram!

– Jesi li igrala dobro poput njih? – upitala je Klaudija pokušavajući da se uključi u razgovor.

– Ne tako dobro kao Santi, ali definitivno jednako dobro kao Agustin – rekla je Čikita iskreno.

– Želela sam da radim sve što rade dečaci jer mi se oduvek činilo da se bolje zabavljaju od nas devojaka – prisećala se Sofija.

– Moglo bi se reći da si u neku ruku bila 'počasni dečko', zar ne, Čofi? – odvratio je Santi s osmehom. Na trenutak je oklevala. Bilo je to prvi put da joj se obratio nadimkom. Čikita se pretvarala da nije ništa primetila, ali Sofija je znala da ih je zabrinuto pogledala. Naravno, Klaudija je ostala pribrana i nastavila da pijucka vino kao da se ništa nije dogodilo.

– Sofija je bila prava opasnica. Tako sam srećna što si se skrasila i pronašla dobrog supruga! Znala sam da hoćeš. – Čikita se nervozno ubacila

pokušavajući da odagna neprijatnu tišinu.

Klaudija je bacila pogled na sat. – Santi, trebalo bi deci da poželimo laku noć.

– Sad?

– Da. Biće razočarani ako se ne pojaviš.

– Vreme je i da se ja vratim kući. Umorna sam. Sutra ćemo se videti – reče Sofija ustajući.

Santi je nije poljubio na odlasku. Uputio joj je čudan pogled i napustio prostoriju, prateći svoju ženu. Čikita je nežno poljubila u obraz i rekla:

– Razgovaraj s Anom, Sofija.

– Kako to misliš?

– Samo porazgovarajte. Nije joj bilo lako. Nikome od tvojih nije bilo lako.

39.

Vraćajući se kući zapitala se koliko je puta prošla tim putem. Nekad je to bio njen dom. Miris eukaliptusa osećao se u vlažnom vazduhu i čula je konje kako frkću u poljima. Odasvud je dopirala ritmična pesma zrikavaca – dogod bude Argentine biće i pesme zrikavaca. Ona je bila njeno tipično obeležje, baš kao i ombu, i sastavni deo *kampa*. Udisala je mirise *pampe* lebdeći na sećanjima i gorko-slatkim odjecima detinjstva.

Kad je stigla kući nostalgija je počela da je guši. Želela je neko vreme da bude sama i da razmisli o svemu. Očekivala je da se Santa Katalina promenila, i šokiralo je kad je shvatila da je ostala ista. Nije se vratila kao dete, već kao zrela žena i donoseći sa sobom iskustva iz druge zemlje i drugog života. Osvrnula se oko sebe. Santa Katalina je ostala zarobljena u vremenu i spoljni svet nije uspeo da je izmeni. Odšetala se do bazena i obišla ga, a sećanja su neumorno izvirala. Sve što bi ugledala odvuklo bi je u prošlost. Teniski teren na kome su ona i Santi tako često igrali naziralo se kroz tamu i učinilo joj se da u povetarcu može da nasluti njihove sablasne glasove i smeh.

Spustila se do vode i setila se Dejvida, njegovog voljenog lica, svetloplavih očiju i ravnog aristokratskog nosa, koje je tako često ljubila. Da, voli ga, ali ne na isti način kao Santija. Znala je da njena osećanja nisu ispravna. Znala je da ne bi trebalo da čezne za zagrljajem, usnama i dodirima drugog muškarca, ali šta joj je činiti? Nije prestala da ga voli. Imala je osećaj da joj se zalepio za dušu, i počela je da se guši od siline čežnje. Prošle su dvadeset tri godine, a rana još nije zacelila.

Bilo je mračno kad je došla do kuće. Primirila se i prošetala duboko dišući. Nije li se držala svih mudrosti kojima ju je podučio deda O'Dvajer kad god bi je braća zadirkivala i naljutila? Ušla je u kuhinju, gde ju je Soledad dočekala s penom *dulce de leche*.³⁵ Sela je na uobičajeno mesto za kuhinjski sto, a Soledad je nastavila da kuva, i razgovarale su poput prijateljica. Sofija je odlučila nečim da zaokupi misli, a Soledad je bila savršena za to.

– Senjorita Sofija, kako ste mogli toliko dugo da se ne vratite? Čak mi niste ni pisali. Šta li ste mislili? Da mi nećete nedostajati? Zar ste mislili da neću mariti? Naravno da sam marila. Osećala sam se odbačeno. Mislila sam da vam više nije stalo do mene, a toliko sam toga učinila za vas. Trebalo je da budem besna. Trebalo bi da sam i sad besna. Ali kako bih mogla? Presrećna sam što vas opet vidim ovde! – rekla joj je skrivajući lice u pari koja se izdizala iz kotla sa *zapallo* supom. Sofiji je bilo žao. Znala je da je Soledad voli poput svog deteta, a jedva da je ikad i pomislila na nju.

– Oh, Soledad, nisam te zaboravila. Jednostavno mi je bilo nemoguće da se vratim, i započela sam nov život u Engleskoj.

– Senjor Pako i senjora Ana nikad više nisu bili isti nakon što ste otišli. Nemojte me pitati šta se dogodilo. Ne želim da zabadam nos u tuđe stvari, ali njihov odnos više nije bio isti. Otišli ste i njihova veza je pukla. Sve se promenilo. Zavladala je mučna atmosfera. Čeznula sam za vašim povratkom, a nijednom mi niste pisali. Ni reč. *Nada!*

– Žao mi je. Znam da je to bilo bezobzirno, Soledad, ali biću iskrena, kao što sam uvek s tobom bila iskrena, previše me je bolelo da se prisećam Santa Kataline. Svi ste mi strahovito nedostajali, ali nisam mogla da vam se javim. Znam da je trebalo to da učinim, ali tada mi se činilo lakšim da zaboravim.

– Kako ste mogli da zaboravite na svoje korene? Kako? – odvratila je starica odmahujući sedokosom glavom.

– Veruj mi, kad se nalaziš na drugoj strani sveta Argentina se čini veoma dalekom. Jednostavno sam nastavila da živim kako sam najbolje znala i umela. Nažalost, prekasno sam otišla.

– Tvrdoglavi ste poput dede!

– Ali sad sam ovde – odvratila je pokušavajući da je uteši.

– Da, ali nećete ostati. Ovde vas više ništa ne čeka. Senjor Santjago je oženjen. Poznajem vas, i znam da nećete ostati.

– I ja sam udata, Soledad. Imam muža i porodicu. Moram da im se vratim.

– Ali vaše srce je ovde s nama – upozorila ju je Soledad. – Znam vas, senjorita. Nemojte zaboraviti da sam vas ja odgajila.

– Kakva je Klaudija?

– Ne volim loše da govorim o ljudima, a ponajmanje o vašoj porodici. Vaš sam najveći obožavalac, i da vam nisam verna već bih vas odavno napustila. Ali s obzirom da ste vi u pitanju, reći ću vam šta mislim. Senjora Klaudija nije deo porodice, i mislim da je Santi ne voli. Mislim da je voleo samo jednu osobu. Ne želim da znam pojedinosti. Nije moje da zabadam nos gde mi nije mesto. Ali nakon vašeg odlaska vukao se Santa Katalinom poput duha. *La Vieja Bruja* rekla je da mu je aura mutna i poželeva da ga vidi kako bi mu pomogla da se sredi, ali nikad nije pokazao zanimanje za njen tajanstveni svet. Nakon zastrašujuće afere sa senjorom Fernandom, počeo je vikendom da dovodi senjoru Klaudiju, i osmeh mu se vratio na lice. Mislila sam da se više nikad neće smeјati. A onda se jednog dana oženio njom. Da se nije pojavila, sigurno bi odustao i digao ruke od života. Ipak... ne verujem da je voli. Posmatram stvari, i primećujem stvari. Naravno, njihov odnos me se uopšte ne tiče. Poštuje je, ona je majka njegove dece. Ali nije njegova srodna duša. *La Vieja Bruja* kaže da čovek ima samo jednu srodnu dušu.

Sofija ju je slušala kako brblja. Što je više slušala, to je više žudela da ga oslobodi te strašne tuge. Zabavljalo ju je što Soledad tako mnogo zna. Verovatno je slušala ogovaranje drugih služavki i *gaučosa*. Ali ona je znala da njihovi tračevi samo nagađaju istinu.

Rafael i njegova žena Jasmina pridružili su se Sofiji i njenim roditeljima za večerom. Sofiji je bilo dobrodošlo njihovo društvo. Jasmina je bila topla i senzualna, a njeno bujno telo zračilo je plodnošću koja je nedostajala hladnoj Klaudiji, i Sofija je bila zahvalna na njenoj prizemnoj, zdravoj duhovitosti. Ponela je sa sobom dvomesečnu kći zamotavši je u šal, i dojila je diskretno za stolom. Bilo je očigledno da Ana to ne odobrava, ali se svojski trudila da prikrije nezadovoljstvo. Jasmina je dobro poznavala svoju svekrvu i razumela je njene signale, ali je ujedno bila dovoljno inteligentna da ne obraća pažnju na njih.

– Rafa kaže da je petoro dosta, ali ja dolazim iz trinaestoročlane porodice. *Imaginate!* – Pogledala ga je i uputila mu osmeh, a njene

svetlozelene oči nestašno su zaiskrile pod svetlom sveća.

– Zaista, *mi amor*, jednostavno je nepraktično imati trinaestoro dece. Treba to sve iškolovati – odvratio je Rafael uzvraćajući joj topao osmeh.

– Videćemo. Ne vidim razloga da sad stanem – nasmejala se i na trenutak rastvorila košulju kako bi proverila je li se dete nahranilo. – Kad su ovako maleni, jednostavno ih obožavam. Ali, čim mrvicu odrastu, jednostavno vas odbace.

– Ne slažem se – odvratio je Pako spuštajući svoju veliku grubu ruku na Sofijinu. – Verujem da se deca uvek vraćaju u okrilje porodičnog doma.

– I ti imaš decu, zar ne, Sofija?

– Da, imam dve kćeri – odgovorila je ne pokušavajući da se oslobodi očeve ruke. Prvi put u životu svesno se prepustila njegovom dodiru.

– *Qué pena*³⁶ što ih nisi dovela sa sobom. Klari i Eleni bilo bi izuzetno drago da ih upozna. Gotovo su vršnjakinje, zar ne, *mi amor*? A ja bih bila oduševljena jer bi mogle da vežbaju engleski.

– Trebalo bi više da vežbaju sa mnom, Jasmina – ubacila se Ana.

– Da, ali znaš kakva su deca, ne možeš ih prisiliti da rade nešto što ne žele.

– Možda bi trebalo da budeš malo stroža – odvratila je Ana. – Deca ne znaju šta je najbolje za njih.

– Oh, ne, ne bih želela da ih rasrdim. Nakon škole dolaze kući, a kod kuće se vreme provodi u igri.

Sofija je shvatila da majka ovoga puta neće pobediti, i divila se Jasmini kako joj se suprotstavlja. Iza maske ljubaznosti skrivala se nepopustljivost.

Soledad bi svako malo izašla na terasu kako bi poslužila hranu, odnela tanjire, donela senf, napunila bokal s vodom, a dvaput je čak provirila pod izgovorom da je čula senjoru Anu kako je poziva zvoncem. Svaki put kad bi se pojavila nasmešila bi se od uva do uva, i Sofija ubrzo više nije mogla da suzdrži smeh pa je morala da ga prikriva ubrusom. Očigledno je bila radoznala i želela da se uveri kako se slaže s roditeljima, da bi posle mogla o tome da raspravlja s drugim služavkama.

U jedanaest sati Jasmina se odšetala kući s kćerkom izgubivši se u parku poput anđela. Pako i Rafael su ostali da sede i čavrljaju okruženi movama i noćnim leptirima koji su se skupljali oko fenjera. Ana je

odlučila da ode na spavanje, rekavši da je već stara kad je Pako pokušao da je nagovori da ostane. Sofija je zapravo bila srećna što je otišla, jer više nije znala o čemu bi s njom razgovarala. Previše joj je zamerala ono što je učinila, i razgovor o prošlosti nije dolazio u obzir, a odbijala je da je uputi u svoj sadašnji život jer je bila povređena. I čim je ona nestala, osetila je strahovito olakšanje i uhvatila se kako započinje razgovor s bratom i ocem kao u dobra, stara vremena. U njihovom društvu je sa zadovoljstvom izvlačila sećanja na površinu, i u jedanaest i trideset konačno se odvukla do svoje sobe.

Zbog vremenske razlike idućeg dana se rano probudila. Prespavala je noć ne usnuvši ništa, čak ni Santija. Bila je zahvalna na tome, jer su je i put i emocije silno iscrpli. Ipak, čim se probudila spopao ju je nemir. Uvukla se u kuhinju, gde je bela svetlost zore osvetljavala sto i popločan pod. Podsetilo ju je to na dane kad je umela da zgrabi nešto iz dobro opskrbljenog frižidera i odjuri kako bi vežbala polo s Hozeom. Rafael joj je rekao da je Hoze umro deset godina ranije. On je otišao a da se nije oprostila s njim. Bez njega je Santa Katalina bila poput osmeha koji otkriva prednji zub koji nedostaje.

Uzela je jabuku i utisnula prst u *dulce de leche*. Ništa nije imalo tako dobar ukus kao Soledadino *dulce de leche*. Spremala ga je od mleka i šećera koje bi prokuvala na peći, i koliko god se Sofija trudila da ga u Engleskoj pripremi svojim kćerima, nikad ne bi imao isti ukus. Stavila je jednu kašičicu na jabuku i izvukla se kroz dnevnu sobu na terasu, tihi i sablasnu, koja se skrivala u senci visokih stabala iščekujući da sunce izroni kako bi je razotkrilo. Zagrizla je jabuku i prepoznala sladak ukus karamela. Bacila je pogled prema ranojutarnjoj sumaglici, koja se zadržala iznad udaljenih ravnica, i iznenada osetila strahovit poriv da odjaše prema njoj. Krenula je kroz park prema *puestu*, gomili štala u kojima se Hoze nekada brinuo za konje.

Pablo ju je pozdravio ugledavši je kako mu prilazi. Obrisao je ruke prljavom krpom i nasmešio joj se pokazujući iskrivljene, crne zube. Stisnula mu je ruku i izrazila saučešće. Tužno je klimnuo glavom i stidljivo

se zahvalio. – Otac vas je voleo, senjora Sofija – odgovorio je s osmehom. Primetila je da joj se obraća kao „senjori“, ne više kao „senjoriti“. Taj naziv postavio je među njih distancu koje nije bilo nekad, u doba dok su zajedno vežbali polo.

– Strahovito sam ga volela, i drugačije je sad kad ga nema – priznala je osvrćući se i primećujući nepoznata, tamnoputa lica kako je gledaju kroz prozore.

– Želite li da vam osedlam konja, senjora Sofija?

– Ne želim da igram polo, samo bih malo jahala. Da osetim vetar u kosi. Toliko je vremena prošlo.

– Havijer! – Mlađi muškarac odmah je izjurio iz kuće u *bombačas*, a novčići na remenu zablesnuli su mu na bleđoj svetlosti. – *Una yegua para Señora Sofia, ya.* – Kad se Havijer uputio prema tamnoj kobili, Pablo mu je doviknuo: – Ne Akteka, Havijer. Pura! Najbolje za senjoru Sofiju. La Pura *jeste* najbolja – rekao je i ponovo se nasmešio.

Havijer je doveo svetlog riđana i Sofija mu je pomazila baršunastu njušku dok ga je osedlavao. Čim se popela, zahvalila mu se i odgalopirala u polje. Neverovatnog li osećaja! Pluća su joj se punila vazduhom oslobađajući joj grudi i grlo nakupljenog pritiska. Osećala je kako joj se telo opušta. Bacila je pogled prema Čikitinoj kući i pomislila kako Santi spava sa suprugom. Tek joj je kasnije rekao da je u tom trenutku stajao uz prozor i posmatrao je kako jaše preko ravnice pitajući se kako će prebroditi dan. Sve se izmenilo s njenim dolaskom.

Sofija nije videla Santija ceo dan. Kad je stigla u kuću kako bi posetila Mariju, bio je otišao s decom u grad i vratio se tek nakon što se pokupila. Svaki put kad bi čula auto kako prolazi prašnjavim putem pomislila bi da je to on. Pokušala je da ne obraća pažnju, ali bojala se da će vreme proleteti i da će uskoro morati da se vrati u Englesku, a očajnički je želela da ga vidi nasamo. Želela je da porazgovaraju o prošlosti – njihovoj prošlosti. Želela je zauvek da sahrani duhove.

Čikita ju je zamolila da ostane na večeri. Iako nije bila u stanju da im se pridruži za stolom, Marija je želela da joj Sofija bude blizu. – Ne želim da propustim ni sekundu. Uskoro ćeš otići, i ko zna kad ću te opet videti – rekla joj je. S obzirom na to da je prethodnog dana večerala sa svojimima, znala je da joj neće to zameriti.

Večerali su napolju, okruženi zrikavcima i psima lutalicama. Eduardovo lice bilo je bledo pod sablasnom svetlošću sveća. Gotovo uopšte nije prozborio. Skrivao se iza finih, okruglih čaša, a tuga mu se urezala u bore oko očiju, koju čak ni naočare više nisu mogle da zamaskiraju. Santi i Sofija su se prisećali prošlih vremena s Čikitom i Migelom, a Klaudija ih je pratila s nesigurnim osmehom, koji nije pristajao njenom dostojanstvenom izrazu. Očigledno nije želela da deluje ni suviše radoznalo, ni nepristojno. Suzdržano je sedela nabadajući viljuškom testeninu i povremeno tapkajući belom salvetom uglove usana.

Sofija se retko koristila salvetom. Ana je uvek pokušavala da je podstakne da se „ponaša kao dama“, ali deda O’Dvajer ju je branio govoreći: „Zašto je tako važno koristiti se salvetom, Ana Melodi? Ja lično nalazim da je rukav mnogo pouzdaniji – bar uvek znam gde ću ga pronaći.“ Prisetila se kako se žalio da salvete većinu života provode padajući ljudima s kolena. Bacila je pogled sebi u krilo – deda O’Dvajer je još jednom bio u pravu. Pala joj je pod sto, i kad se sagla kako bi ga podigla, Pančito, koji joj je sedeo zdesna, nacerio se i podigao ga stopalom.

Čikita i Migel bili su izuzetno ponosni na njega. Bio je visok i zgodan, i imao je Santijev šarm. Kad bi se smešio, bore bi mu se ukazale oko usana i strahovito bi nalikovao starijem bratu. Bilo je lako videti kako su burni životi njegove braće uticali na njegov lični. Odrastao je kao savršeno dete da bi nadoknadio za njih. Posmatrajući majku kako se doslovce suši nakon Santijeve skandalozne afere i Fernandovog iznenadnog odlaska u Urugvaj, učinio je sve što je bilo u njegovoj moći kako bi je usrećio. Bio je izuzetno blizak s Čikitom. Zapravo su sva trojica bili bliski s njom. Znali su da su

joj važniji od bilo čega drugog. Bila je luda za njima, i dopustila je da njihovi životi doslovce oblikuju njen. Drugim rečima, *živela* je samo za njih.

Pančito je fantastično igrao polo i premda nisu smatrali da bi trebalo profesionalno njime da se baviti, dopustili su mu da to učini. Nisu mogli da osujete njegovu karijeru kad je imao dar koji je prosto vapijao za tim da igra. Čikita je bila previše uključena u njegov život. Iz njihovog razgovora bilo je jasno da ona ne želi da njen „Pančito“ odraste. Većina rodbine zvala ga je sad Pančo, umesto Pančito („maleni Pančo“). Ali za svoju majku on će uvek ostati Pančito. Još uvek je bio beba i ona se grčevito držala sećanja na detinjstvo; da je popustila stisak, uočila bi da se panično držala tek vazduha. Njen Pančito je već odavno izleteo iz gnezda.

Sofija je saznala od Soledad da Pančito krišom održava vezu s Marijom, Enkarnasioninom kćerkom (nazvanoj po Mariji Solanas), koja ne samo da je udata već ima i kćer, čiji bi otac mogao biti gotovo bilo ko u *pueblu*. – Tako fin mladić ne želi da ode u bordel, a ovako ima priliku da uživa u ženama – rekla je u njegovu odbranu. Sofija je pogledala „finog mladića Panča“ i zaključila kako sigurno „uživa u ženama“ još otkad je otkrio čemu služi penis.

Razgovor sa Santijem bio je ispunjen neprijatnom tenzijom. Niko nije mogao da pogodi šta ih muči u grudima i koliko im je teško da glume da gaje samo topla osećanja proizašla iz dugog prijateljstva. Smejali su se iako bi oboje najradije zaplakali. Govorili su mirnim tonom iako bi najradije povikali: „Kako se osećaš?“

Naposletku je Sofija odlučila da se vrati kući i izljubila se s rođacima. Klaudija je ostala ukočeno da stoji ispred velikih vrata koja su vodila na terasu žudeći da se povuče u kuću sa svojim mužem. – Vidimo se sutra, Sofija – rekla joj je s osmehom na licu, ali oči su joj još ostale hladne.

Kad je trebalo da se oprostí od Santija, Sofija oseti kako joj gura papirić u ruku. Čeznjivo ju je pogledao i poljubio u obraz, ali Klaudija to nije primetila jer joj je bio okrenut leđima. Stajala je i čekala.

Sofija je izašla u noć naslonivši ruku na grudi i grčevito stiskajući papirić. Žudela je da ga što pre pročita, ali kad je uočila koliko je zgužvan, prepoznala je poruku koju mu je po Soledad poslala dvadeset tri godine

ranije. Borila se s osećanjima rastvarajući je i ponovo iščitavajući svoje reči: *Nadimo se pod ombu stablom u ponoć*. Prepustivši se još jednom tako poznatom osećanju žaljenja, stegla je poruku na grudima i nastavila da hoda. Nije mogla da sedne kao što bi normalno uradila kako bi došla k sebi – bila je previše uzbuđena. Hodala je dalje.

Santijeva osećanja nisu se izmenila. Sačuvao je njenu poruku i dostavio je jednako žurno i tajno kao što je ona to učinila one zastrašujuće noći. Još uvek je želi. Ona nikad nije prestala da želi njega. Znala je da je to bilo pogrešno, ali nije mogla sebi da pomogne i da se suzdržava. I srce ju je zbolelo od pomisli šta se moglo dogoditi, a nije.

Ponovo se osećala poput deteta. Ponovo je imala osećaj da krši pravila. Dok je češljala i plela kosu sedeći za starim toaletnim stočićem, učinilo joj se da joj je ponovo osamnaest. Hiljadama kilometara je daleko i ponovo proživljava život toliko udaljen od onog koji je delila sa svojim mužem i devojkama da joj se učinilo kao da živi u fantaziji u kojoj za njenu porodicu nema mesta. Nije marila ni za koga do za Santija, i nije osećala krivicu. Deo je nje, i pripada joj. Čekala ga je dvadeset tri godine.

Baš kad se spremala da napusti prostoriju, iznenada se začulo nesigurno kucanje na vratima. Pogledala je na sat. Četvrt do ponoći.

– Da – rekla je nervozno i vrata su se polako otvorila. – Tata?

Pako je neodlučno zastao na pragu. Nije želela da ga pozove unutra jer je znala da treba što pre da krene. Čitavu večnost je iščekivala sastanak sa Santijem, i nije mogla podneti pomisao da će zakasniti.

– Hteo sam samo da proverim jesi li dobro – rekao je i očima preleteo po sobi. Primetila je da je nervozan i da izbegava da je pogleda.

– Dobro sam, tata.

– Znaš, mama i ja smo presrećni što si kod kuće. Ovde ti je mesto – nastavio je nesigurnim tonom. Bilo je očigledno da okleva. Delovao je neverovatno krhko.

– Deo mene zauvek je ostao ovde – odgovorila je i odmah požalila prazninu koja je vladala među njima. Život može tako lako da izmeni ljude. Prišla mu je i zagrlila ga bacajući pogled na sat. Nekada davno ništa je ne

bi moglo odvući od njegove ljubavi.

– Idi u krevet i naspavaj se. Imamo više nego dovoljno vremena za razgovor. Umorna sam. Naporan dan. Sutra ćemo porazgovarati – nežno mu je rekla i ispratila ga.

– *Bueno*, Sofija, laku noć – prošaputao je s osetnim razočaranjem. Došao je da joj prizna nešto što mu već odavno muči savest, ali još će morati da pričeka. Nevoljno je napustio prostoriju i ona, gledajući ga kako nestaje niz hodnik, na obrazu iznenada oseti suzu. Suzu koja mu je skliznula s obraza kad ju je poljubio.

Nije joj bila potrebna baterija. Mesec je bio fosforescentan i bacao srebrne senke preko trave i polja. Jurila je još uvek ne verujući šta se događa. Setila se potom mračne i zlosrećne noći kad je istim putem trčala na njihov poslednji sastanak. Iz daljine je dopro lavež pasa i plač deteta, i tek kad je ugledala siluetu stabla kako se izdiže u bleštavo modro nebo, osetila je kako je hvata strah.

Kako se sve više približavala, trk joj se usporio u ubrzan hod. Ali još nije mogla da ga vidi. Očekivala je da ugleda blesak baterije kako poskakuje, kao poslednji put. To joj se zauvek urezalo u sećanje. Ali ovoga puta nije mu bila potrebna baterija. Bilo je toliko svetlo da je bez ikakvog problema mogla da vidi kazaljke na svom satu. Kasnila je. Zar je odlučio da je ne sačeka? Zadrhtala je i osetila kako joj se grlo steže od nestrpljenja. Iznenada je iza drveta izronila crna senka. Zastala je i zagledali su se jedno u drugo. Pokušala je da razazna njegov izraz lica, ali nije uspela jasno da ga vidi uprkos mesečini. Mora da je i on činio isto. A onda su se prepustili instinktu, koji ih je oslobodio svake razumne i racionalne misli. I bacili se jedno na drugo, dodirujući se, mirišući se, udišući se, jecajući. I to je govorilo ono što reči nikad ne bi mogle istinski da učine za sve minule godine čežnje i žaljenja. U tom trenutku je osetila da se zaista vratila kući.

Nije znala koliko je sati kad su naposljetku ispunjeni, kao u bunilu legli na travu, i nije marila. Bili su srećni i uzbuđeni. Njegova ruka se poigravala

pramenovima kose koji su joj se izvukli iz pletenice, a ona je zarila lice u njegove grudi i udisala njegov miris. Njegov topao dah i oštra brada dirali su joj čelo, i uživala je svim čulima. Ništa drugo nije joj bilo važno u tom trenutku. Ništa drugo nije postojalo osim njega.

– Reci mi, Čofi, šta se dogodilo kad si otišla?

– *Dios...* ne znam odakle da krenem!

– Toliko sam se puta zapitao šta sam mogao da učinim.

– Nemoj, Santi, nemoj se mučiti. Ja sam poludela pitajući se to, i još uvek ne znam odgovor – odgovorila je uspravljajući se na laktove i spuštajući mu prst na usne. Uhvatio joj je ruku i poljubio je.

– Zašto su morali da te prognaju? Mogli su da te pošalju u internat, bilo šta drugo, ali da te pošalju u Švajcarsku bio je zaista drastičan korak. Nisam znao gde da te nađem...

Zagledala mu se u teskobno lice i izmučene zelene oči koje su je posmatrale u potrazi za odgovorom. Delovao je ranjivo poput deteta i celim je srcem saosećala s njim.

– Poslali su me tamo, Santi, jer sam čekala tvoje dete – odgovorila je tihim, drhtavim glasom. Pogledao ju je s nevericom. – Sećaš se kad sam bila bolesna? Pozvali su doktora Higinsa. Mama je poludela. Tata je reagovao tolerantnije, ali je ipak bio besan. Odlučili su da ne smem da zadržim dete smatrajući našu vezu nepriličnom. Nisu nameravali da je odobre. Naravno, mama se brinula da ću osramotiti porodicu, a to je bilo važnije od bilo čega drugog. Verovatno je pomislila kako se sam đavo uvukao u mene. Neću to zaboraviti dok sam živa.

– Uspori, Čofi... ne razumem. Šta si rekla?

– Dragi Santi, bila sam trudna.

– Sa mnom...? – promucio je pokušavajući da shvati njene reči. Potom se uspravio i dlanom protrljao čelo.

– Da – tužno mu je odgovorila i uvukla mu se u zagrljaj.

– Oh, Čofi, zašto mi nisi rekla?

– Prisilili su me da obećam kako neću nikome reći. Poslali su me u Ženevu na pobačaj, jer nisu želeli da iko sazna. Bojala sam se da ti priznam istinu kako ne bi insistirao da pođeš sa mnom, tražio svoja prava kao otac deteta. Nisam želela da se suočiš s njima. Ne znam... Bojala sam

se. Bojala sam se da im se suprotstavim. Da si ih samo video. Bili su potpuno drugi ljudi te noći. Odlučila sam da ti sve priznati u pismu čim stignem u Švajcarsku, jer sam znala da onda više ništa neće moći da učine.

Ali nije mogla da mu prizna da je rodila dete i dala ga na usvojenje. Toga se previše stidela. Kako bi mogla da mu objasni da je požalila što ga se odrekla čim se osvestila onog tmurnog, zimskog jutra u Londonu? Bi li joj poverovao kad bi mu rekla da ga se svakog dana seti i zapita gde se nalazi i šta radi? Kako to može da mu kaže a da pri tom ne ispadne bezosećajna ili neozbiljna? Znala je da je ne pamti takvu. Zato ga je ostavila u uverenju da je pobacila, i potisnuvši bol, zatajila istinu.

– Marija...

– Bilo je to tako davno – tiho se ubacila osećajući da je pogrešno kritikovati je sad kad je na samrti. Zagrlio ju je. Činjenica da je nosila njegovo dete nepovratno ih je zbližila. Znala je da razmišlja šta se sve moglo dogoditi da su ostali u kontaktu. I znala je koliko mu je žao.

– Jesi li se zato odlučila da se ne vratiš? Zato što si izgubila dete?

– Ne. Nisam se vratila jer sam verovala da me ne želiš. Pomislila sam da si nastavio da živiš i da si pronašao neku drugu. Nisam želela da živim u Argentini bez tebe. Ponos me je sprečio da se vratim. A možda sam jednostavno predugo čekala.

– Zar mi nisi verovala?

– Želela sam da ti verujem, ali nakon nekog vremena izgubila sam nadu. Bio si tako daleko i nisam znala šta misliš. Čekala sam te godinama.

– Oh, Čofi, trebalo je da se vratiš. Da si se vratila, uverila bi se da sam umirao bez tebe. Bio sam izgubljen bez tebe. Ništa više nije bilo isto. Osećao sam se beskorisno i nisam znao gde da te tražim. Da sam znao gde si, pisao bih ti.

– Sada to znam. Nisam pomislila ni na trenutak da bi Marija mogla da uništi moja pisma.

– Znam. Nisam ih primio, i nisam mogao da ti se javim. Nisam znao gde se nalaziš. A kad mi je priznala šta je učinila, bilo je prekasno. Znam da je verovala kako postupa ispravno. Godinama je već izjeda griža savesti, i zato je i prestala da ti se javlja. Nije mogla da se prisili i prizna ti istinu, niti da se suoči s tobom. – Nasmešio se s gorčinom. – Ne mogu da

verujem da su nas tako lako dotukli – dodao je promuklim glasom i odmahujući glavom. – Naposljetku sam digao ruke. Morao sam to da učinim, ili bih poludeo. Pomislio sam da si pronašla nekog drugog. Zašto se inače ne bi vratila kući? A onda se pojavila Klaudija, i bio sam prisiljen da se odlučim hoću li da proživim život s njom ili iščekujući tebe. Odlučio sam se za nju.

– Jesi li... srećan?

– Sreća je relativan pojam. Mislio sam da sam srećan sve do juče, kad si se pojavila u bolnici.

– Santi, tako mi je žao.

– Ali sad sam srećan, Sofija.

– Jesi li siguran?

– I te kako! – Uhvatio joj je lice i poljubio čelo. – Strahovito me boli kad se setim koliko si propatila. Ispričaj mi šta se dogodilo. Moramo nadoknaditi izgubljene godine. Želim da podelim svaki minut s tobom i sve da saznam, kako bih imao osećaj da se nikad nismo rastali!

– Ispričaću ti. Sve ću ti ispričati.

– Želiš li na spavanje?

– Kad bismo bar mogli da provedemo celu noć zajedno.

– Znam, ali sad si tu. Bezbrojne noći sam sanjao o tvom povratku.

– Jesi li sanjao da će biti ovako?

– Ne, zamišljao sam da ću biti besan. Ali kad sam te ugledao, učinilo mi se da smo se juče rastali. Uopšte se nisi izmenila. Ni mrvicu. – Nežno ju je pogledao i osetila je kako joj se oči pune suzama.

– Volim ovo staro stablo – rekla je okrećući lice kako bi prikrila osećanja. – Gledalo nas je kako odrastamo. Svedok je našeg bola, ljubavi i strasti. Niko nas ne poznaje bolje od njega.

Duboko je uzdahnio i zagrlio je. – Ne dopuštam deci da dođu ovamo.

– Znam. Santigito mi je rekao.

– Mučio me glup osećaj da me je izneverilo, i nisam želeo da mi i deca žive u svetu fantazija, magije i želja poput nas.

Čvrsto ga je zagrlila. – Znam, ali meni je ono oduvek značilo mnogo više od toga. Bilo je to naše skrovito mesto, naše malo kraljevstvo. I za mene će ombu zauvek simbolizovati idilično detinjstvo. U srži je svih mojih

sećanja. Osim toga, nije li nam ponovo poslužilo?

Oboje su se nasmejali. – Glupo sam se poneo, zar ne?

– Nisi, ali ne verujem da će se nešto dogoditi ako im dopustiš da dođu.

Sećaš se kako smo voleli da se penjemo?

– Da. Tada si još bila poprilično spretna.

– Tada? I danas bih mogla da se popnem za nekoliko pesosa!

I odmah su skočili na noge i počeli da se penju, a kad su dosegli vrh ugledali su zoru kako se pomalja na horizontu. Krvavocrveni zraci probijali su mrak rastapajući ga u zlato.

Subota, 8. novembar 1997.

Sofiju je oko podneva probudio hor vrabaca i na trenutak joj se učinilo da su minule dvadeset tri godine bile tek dug san. Miris *pampe* i eukaliptusa zalepio joj se za nozdrve i uvukao zajedno sa sparnim vazduhom. Prepustila mu se s uživanjem i ostala da leži. Odlučila je da se vrati u detinjstvo i povinuje čarima prisećanja. Bojala se suočavanja s prošlošću verujući da će je žudnja progutati ako se prepusti nostalgiji, ali sad joj se taj strah činio besmislenim. Ležala je gotovo kao u transu i dopustila da je zapljusnu neuhvatljive slike prvih poglavlja njenog života. Stranice su se prelistavale brzo jedna za drugom onemogućavajući joj da ih detaljnije prouči. Predugo ih je zadržavala, i sad su je jednostavno zasipale. Odlučila je da ih oživi kako bi sebi ugodila. Nije želela da ustane. Srce joj je žudelo za prošlošću i poželeva je da je Hoze čeka u konjušnici s kobilom i *takom*.

Kad je otvorila oči, prvo što je ugledala bio je kofer. A onda je osetila Santijev miris na koži, usnama i rukama. Ponovo je legla i prekrila njima lice, polako ga udisala i uživala u svakoj sekundi. Vratila se, i još je uvek voli! Ali, Marija je umirala i ona se naglo povratila u stvarnost.

Doručak je već odavno prošao, i nije joj sinulo da joj otac možda sedi na terasi i iščekuje je. Soledad joj je to tek kasnije rekla. Bilo joj je žao što ju je čekao, ali griža savesti napustila ju je za nekoliko sekundi. Nije mogla da razmišlja ni o kome drugom nego o Santiju, i odlučno se uputila prema Čikitinoj kući. Mimoišla je Anu, koja je čitala na suncu skrivajući se ispod velikog šešira. Kako se neprimetno menjaju ljudske navike. Podigla je pogled i nasmešila joj se. Sofija je pokušala da joj uzvрати osmeh i mahnula je. Nije trebalo da joj objašnjava kuda ide. Sve se ponovo vratilo u kolotečinu.

Štrausova kompozicija doprla je do nje pre nego što je stigla do Čikitine kuće. Muzika ju je ispunila radošću, i gotovo je poskakivala na bleštavom suncu. Marija je sedela na terasi pod prekrivačem, a glava joj je bila

diskretno zaklonjena malim, cvetnim šeširićem. Sofija je primetila da joj se u obraze konačno povratilo nešto rumenila i da joj oči sjaje od sreće. Ispružila je ruku kad ju je ugledala.

– Sofija – rekla je i nežno joj se nasmešila.

– Izgledaš mnogo bolje – oduševljeno je odgovorila i sagla se kako bi je poljubila.

– Osećam se bolje!

Pogledala je njeno mršavo ali ozareno lice, i zaključila kako će verovatno poživeti, ne mogavši da poveruje da neko tako dobar može jednostavno da nestane. Pogotovo sad kad su ponovo zajedno.

Čikita se šetala po kući zalivajući saksije, dok su se Marijina mlađa deca igrala na ljuljaškama s rođacima.

– Drugi su na igralištu za tenis i na bazenu – rekla je Marija. – Možeš im se pridružiti ako želiš.

– Zamaraju li te svi oni što se muvaju oko tebe? – pitala je Sofija. Nije želela da opterećuje Mariju.

– Malo. Ne želim da mi svi bdiju nad glavom čekajući da umrem. – Tužno se nasmešila i oborila pogled.

– Znaš da su čuda moguća. Izgledaš mnogo bolje.

– Rado bih da se dogodi čudo. Bilo bi to prijatno iznenađenje – uzdahnula je Marija. – Zaista se bolje osećam. U bolnici sam imala osećaj da sam već mrtva.

– Hajde da ne pričamo o tome, Marija. Razgovarajmo o prošlosti.

– Ne. Želim da mi priznaš čime si se bavila poslednje dvadeset tri godine. Zatvoriću oči i možeš mi ispričati predivnu priču. – I tako se Sofija spustila u stolicu i dopustila Mariji da zadrema, dok joj je prepričavala život koji nisu provele zajedno.

S obzirom na to da je bila subota, pripremao se *asado*. Poznati mirisi prženih komada karea i začinjene svinjske kobasice s lukom dolebdeli su do nje na povetarcu, i posmatrala je kako se porodica okuplja ispod velikog zelenog eukaliptusa. Marija se povukla u kuću s medicinskom sestrom. Nije mogla da jede, a nije mogla ni da podnese graju. Sofija je zaboravila koliko *asada* znaju da budu bučna.

Ništa se nije promenilo, samo su poznata lica delovala starije, a nova

lica nepoznato. Klara je zahtevala da sedi do nove tetke. Uzela ju je za ruku i odvela do stolova prekrivenih hranom. S uživanjem joj je objasnila šta treba da čini. Prvo treba da odabere komad mesa s roštilja, i velikodušno joj je ponudila da uzme šta god poželi. Nakon toga može se poslužiti salatam i krompirima. Sofija je pogledala to prerano sazrelo stvorenje, i na trenutak osetila strahovitu čežnju za sopstvenim kćerima. Klara je primetila da se raznežila i upitno joj se nasmešila, a onda je odskakutala kako bi se i sama poslužila hranom.

Da se Sofija zamislila nad porodicom koju je ostavila za sobom, verovatno bi poslušala glasić savesti koji joj se neprestano obraćao, ali kako je znala da nema vremena, nije se obazirala. Santi se pojavio s Pančitom i, dok je razgovarala s njima, pažljivo je pratila svaki njegov pokret, gotovo nesvesna reči koje je izgovarala.

Ponovo su očima odašiljali znakove komunicirajući na tajanstven i drugima nepoznat način. Pokreti koji su za sve druge bili uobičajeni za njih su imali posebno značenje. Uхватила je sebe u stanju neprestanog *deja vu*a. Sofija i Santi ponovo su živeli prošlost, dok su se svi ljudi oko njih izmenili i nastavili dalje. Sofija se ona osećala isto, Santa Katalina je izgledala isto, mirisi su bili isti, a ipak *nije* bilo isto. Ali, ona još nije bila spremna da se suoči s tim. Sve dok je u Santijevoj blizini imala je privid da je ta situacija normalna.

Klara je bila opčinjena njom, ali kao i svako drugo dete želela je samo da priča o sebi. Brbljala je o svemu, a u jednom trenutku, očajnički pokušavajući da je zadivi, čak je skočila na sto i prešla ga celom dužinom hodajući na rukama. Njena majka se na to nasmejala i rekla joj da lakrdije izvodi nakon ručka, kad postoji manja mogućnost da naleti na hranu. Sofija se divila staloženosti s kojom se Jasmina odnosila prema deci. Klara se nasmejala i doskakutala nazad na mesto. Naravno, nije mogla da se suzdrži, pa joj je prepričala nekoliko epizoda iz detinjstva. I ispostavilo se da nije mogla dobiti zahvalniju publiku. Klara ju je pratila razrogačenim očima i oduševljeno uzdisala ne verujući da je Sofija, sada odrasla, mogla nekada da bude tako nevaljala. Ali samo je nakratko uspela da je zainteresuje, jer je mala ubrzo ponovo odlučila da bude u centru pažnje, i počela je da sipa reči takvom brzinom da je Sofija jedva mogla da je prati.

Međutim, njena pažnja nije bila usmerena samo na Klaru. S vremena na vreme pustila bi je da čavrlja ispuštajući odgovarajuće zvukove u odgovarajućem trenutku, i istovremeno posmatrala i osluškivala druge razgovore za stolom. Bila je veoma svesna Klaudije, odevene u uštirkanu i bleštavu ledenoplavu košulju i farmerke. Znala je da je posmatra, i uhvatila je nekoliko puta kako zuri u nju, ali Klaudija je odvratila pogled, kao da joj je neprijatno što ju je uhvatila na delu.

Svi su razgovarali o Mariji. Čikita je govorila kako mnogo bolje izgleda i kako joj je povratak u porodicu povratio životnu snagu. Njeno maleno lice bilo je ispunjeno nadom, ali Sofija je primetila da su joj oči još uvek beznadežne. A onda su svi počeli da se prisećaju. Sofiji je bilo neprijatno da sedi i sluša razgovore o stvarima koje joj ništa ne znače. Naravno, kad bi nešto privuklo Klarinu pažnju, mogla je da se uključi u razgovor i nasmeje se. Ali nisu delili istu prošlost, i počela je da se oseća poput uljeza. S jedne strane joj se činilo da se vratila na staro mesto, ali s druge je toliko toga propustila da zapravo nije mogla da uspostavi vezu ni sa kim drugim osim sa Santijem. Svi su želeli da znaju kako je provela prethodne dve decenije, ali njen život bio je nespojiv s njihovim. Zadovoljila im je radoznalost u nekoliko reči, i nakon toga nisu imali gotovo više ništa da kažu. Ne, samo se njih dvoje nisu izmenili. Njihov način razgovora bio je tačno onakav kakav je bio dvadeset tri godine ranije, i s olakšanjem je pristala da se okuša u polu nakon što odigraju utakmicu. Klaudija ih je bespomoćno posmatrala. Santi ju je potom izvestio da neće otići na misu, jer želi da ostane sa sestrom. Sofija je znala koji je pravi razlog i, primetivši da se Čikitino blede lice blago namrgodilo, pretpostavila je da i ona zna ili nagađa šta bi moglo biti u pitanju. Za razliku od Rafaela, Čikita nije zaboravila prošlost i poznavala je svog sina bolje od bilo koga drugog.

Sofija se nije obazirala na sumnjičave poglede i povukla se u hladovinu svoje sobe kako bi se odmorila. Sa svog prozora je mogla da vidi decu kako idu prema bazenu u kupaćim kostimima. Ali bilo joj je prevruće i bila je previše pospana od vina i vlage da bi im se pridružila. Odjednom se osetila starom. Po prvi put je bila odrasla osoba na Santa Katalini.

– Santigito dobro igra, zar ne? – Santi je odvratio s ponosom gledajući sina kako galopira terenom.

– Nasledio je to od oca.

– Sećaš se, zar ne?

– I te kako – odvratila je i posmatrala ga kako se udaljava. Njegova gola i preplanula leđa napinjala su se dok je podizao *tako*. Čeznula je da je opet devojka i da se nalazi u sedlu, ali bila je mnogo starija sad. Seća li se uopšte kako se igra polo?

Sedela je na travi s Čikitom i iznenadila se ugledavši Anu kako im prilazi. U početku je atmosfera bila napeta, ali čim ih je Klara pronašla, pažnju im je privuklo njena gimnastika. Smejale su se gledajući devojčicu kako skakuće oko njih poput majmunčića.

– Znaš, Sofija, ti si bila takva – rekla joj je Čikita kad je malena projurila kraj njih.

– Da, baš takva – složila se Ana. – Volela si da se razmećeš i nisam znala šta da radim s tobom.

– Jesam li bila užasna? – Bilo joj je drago što se majka uključila u razgovor. Ana je kruto klimnula glavom, ali Sofija je primetila da ulaže strahovit napor da bude prihvaćena.

– Bila si teška – naposletku je priznala.

Nije joj bilo lako da razgovara s njom. Morale su da izbegavaju mnoge teme poput klizača koji se boje da će propasti kroz led i u vodi se suočiti s demonima. Sofija ju je zapamtila kao osobu odgovornu za njeno progonstvo. Lišila ju je života koji je okruživao. Života koji je mogla da proživi. I nikad joj to neće oprostiti. Nastavile su pristojno da čavrljaju uz posredovanje Čikite, koja se postavljala poput fudbalskog sudije, menjajući temu svaki put kad bi osetila da su doklizale na tanak led.

– Kakva su ti deca, Sofija? – upitala je Čikita.

– Oh, predivna! Prave male Engleskinje. Dejvid je fantastičan otac, i užasno ih je razmazio. One su njegove male princeze i veruje kako jednostavno ne mogu ni u čemu da pogreše.

– A šta ti misliš? – upitala ju je majka.

– Pa, umeju da budu i šarmantne i nevaljale – odvratila je prisećajući se njihovih lica. – Honor je divlja poput mene. Zapravo ju je gotovo

nemoguće kontrolisati. A Indija jednostavno voli da bude kod kuće s konjima.

– Onda sad znaš šta sam ja morala da trpim – odvratila je Ana s osmehom.

– Da. Znam. Ne postoji magična formula za odnos s decom, zar ne? Imaju sopstvenu ličnost koju je nemoguće nadzirati.

– I te kako – zaklimala je Ana i iznenada su obe shvatile da, naposljetku, ipak imaju nešto zajedničko. Obe su majke.

– Ne gledaš, *Abuelita* – požalila se Klara, i potom ponovo napravila zvezdu. Ponovo su skrenule s teme i Sofiji je bilo drago što ne mora da priča o sebi. Nije želela da razglaba o Engleskoj jer je osećala grižu savesti kad god bi razmišljala o Dejvidu i devojčicama.

Nakon nekog vremena njena majka se pokupila i Klara joj se naslonila na grudi i zadremala na suncu. Sofija je nastavila da razgovara s Čikitom o Mariji. Kad god je Čikita pokušala da se raspita o njenom životu Sofija bi vratila razgovor na Mariju. Nije želela da se priseća šta je čeka u Engleskoj, i bila je presrećna kad su počele da se prisećaju prošlih dana, jer su to konačno bili dani koje je i ona proživela.

Čim se igra završila, neumorni Santi je dokaskao do njih.

– Mama, budi dobra i pozajmi mi je nakratko. – Pogledao ju je i nasmešio joj se od uva do uva. – Hajdemo da ti uzmemo konja!

– *Bueno*, Santi – odgovorila je Čikita ustajući. Potom je otvorila usta nameravajući nešto da im kaže, ali se zaustavila i uzdahnula. – Ne, ništa – promrmljala je kad ju je Sofija upitno pogledala. – Idem da proverim kako je Mariji. Videćemo se kasnije. – Povala je usnulu Klaru sa sobom i nestala među stablima.

Santi je otpratio Sofiju do Havijera, koji ju je već čekao s Purom. Sofija se spretno podigla u sedlo i Havijer joj je dodao *tako*. Santi ju je oduševljeno pogledao i odmah odjahao palicom udarajući loptu. Bilo je fantastično ponovo biti u sedlu i osetiti vetar u kosi, ponovo proživeti davno zaboravljen osećaj i juriti terenom. Smejali su se kao u dobra, stara vremena podižući palice i nateravajući se.

– Ista stvar kao s biciklom – povikala je uzbuđeno, shvativši da ipak nije zaboravila da igra polo.

– Malo si zardala, *gorda* – odvratio je zadirkujući je i projurio kraj nje.

– Pokazaću ti... *viejo*!

– *Viejo*? Ja starac? Platićeš, Čofi! – Okrenuo se i pojurio prema njoj. Ali ona je okrenula konja i uputila se izvan terena. Znao je kuda ga vodi i prihvatio je igru. Galopirala je preko dugih, večernjih senki i rosom prekrivene trave, dok su polja jurila kraj nje strelovitom brzinom. Nepregledno nebo plamtelo je magličasto narandžastom bojom, a sunce se spustilo nisko poput velike, blistave breskve. Dostigao ju je, i nastavili su da jašu jedno uz drugo smešeći se i tiho uživajući u sreći.

Usporili su lagano kaskajući prema poznatim granama. Konji su drhtali od uzbuđenja i zarzali kad su oni konačno sjahali. Zrikavci su se javljali iz svojih tajnih skrovišta, i Sofija je udahnula jedinstvene i voljene argentinske mirise.

– Sećaš li se priče koju si mi ispričao o dragocenom daru? – upitala ga je i zadovoljno se rastegnula.

– Naravno.

– Zaista uživam u sadašnjosti, Santi!

– I ja takođe – nežno je odvratio i prišao joj s leđa zagrlivši je. Stajali su i posmatrali horizont kako postupno menja boju.

– Svega sam svesna. Zrikavaca, beskrajnog neba, nizije, mirisa. I shvatam koliko mi je sve to nedostajalo!

Poljubio joj je vrat i prislonio lice uz obraz. – Sećam se kad sam se vratio iz Amerike – nadovezao se. – Argentina mi se činila drugačijom. Ali možda je ostala ista, samo ja nisam ništa primećivao do tog trenutka. Ili sam to jednostavno počeo da doživljavam na drugačiji način.

– Sad mi je jasno šta si pokušavao da kažeš.

– Pa, drago mi je da sam te bar nečemu podučio – odvratio je u šali, ali nisu se nasmejali. Nastavili su da stoje. Iako je u srcu znala da će morati u jednom trenutku sve to ponovo da napusti, nije to želela da prizna.

Naposletku ju je okrenuo prema sebi i zagledala se u njegove nežne, zelene oči. Prodrli su jedno drugom u dušu. Znala je šta mu se mota glavom, i znala je koliko je voli. Ali ljubav ponekad ume da rastuži čoveka,

i primetila je da je tužan. Oboje su se potom prepustili melanholiji. Poljubio ju je isisavajući joj snagu, i znala je da bi je noge izneverile da se nisu naslonili na stablo. Mirisao je na znoj i umor, a pošto nisu mogli da mu skinu čizme nastavili su tako da vode ljubav. Ovako to rade ljubavnici. Ili možda preljubnici, pomislila je Sofija. Bilo je nečeg sirovog u načinu na koji su se voleli. Je li zato što su znali da ovoga puta mogu mnogo više da izgube? Ili zato što su znali da će morati da se nalaze krišom i na brzinu? Mladalačku nevinost zamenila je opterećenost zemaljskim stvarima, a Sofiji se to činilo neverovatno uzbudljivim i tragičnim.

– *Dios*, zaista bi mi dobro došlo plivanje – rekao je zakopčavajući pantalone.

– Odlična zamisao. Misliš li da ima nekoga na bazenu?

– Nadam se da ne. – Prislonio je dlan na njen vlažni obraz i poljubio je.

– Ponovo se osećam ispunjenim, Čofi – dodao je s osmehom.

Kad su vratili konje i krenuli krišom prema bazenu, sunce je već zašlo. Vazduh je bio zasićen vlagom i pronosio miris eukaliptusa i jasmína. Laknulo im je kad su se uverili da nema nikoga u blizini. Bilo je tiho i mirno. Prigušujući smeh pažljivo su svukli odeću i ponovo pokušali da mu skinu čizme. Potom su se oprezno uvukli u vodu i spojili u tami, ispod površine.

– Šta ćeš reći gde si bio? – upitala ga je nakon nekog vremena. Nisu imali pojma koliko je sati.

– Mama će znati gde sam bio. Reći ću istinu, ali ću izostaviti zakonom zabranjene delove – odvratio je s ironijom.

– Šta će Klaudija reći? – zlorado se nasmešila. Ali on je zabrinuto odmahnuo glavom.

– Znaš, mrzim što je izneveravam ovako. Bila je uvek dobra prema meni.

Sofija je poželeva da je nije pomenula. – Znam. Ni meni se ne dopada što izneveravam Dejvida. Ne razmišljajmo o tome. Seti se 'dragocenog dara' – odvrtila je vedro, ali trenutak je bio narušen. Neko vreme su plivali u tišini boreći se sa savešću i potom seli na kamen kako bi se osušili.

– Muči te savest, zar ne? – saosećajno je prošaputala.

– Tako je – odgovorio je, zagrlio je i rukom privukao k sebi. – Ali ne žalim ni sekunde.

- Ne?
- Ne. Dođi rano ujutru, može?
- Naravno, ali htela bih da provedem što više vremena s Marijom. Izgleda mnogo bolje nego u bolnici.
- Da, ali Čofi...
- Šta?
- Umreće. – Glas mu je zadrhtao.
- Čuda...
- ... događaju se, da – nadovezao se ostavši bez glasa. Privukla ga je k sebi. Zajecao je. Nije znala šta da mu kaže, a ono što je želeo da čuje nije mogla da izgovori. Držala ga je na grudima i dopustila mu da izbací bol.
- Samo se isplači, Santi. Biće ti bolje kad se isplačeš. – Čim je to izgovorila, shvatila je da i njoj suze teku niz obraze, ali toliko se stegla da se suzdrži da je osetil bol u grlu. Znala je da, ako popusti, neće moći da se zaustavi – a onda više neće plakati samo zbog Marije.

42.

Bilo je kasno kad se vratila kući. Roditelji su je čekali na terasi u društvu Rafaela i Jasmine. Izvestila ih je da će se okupati i presvući, i upitala da li bi mogla da se javi kući. Nije to zapravo želela da učini, ali znala je da će Dejvid biti zabrinut.

– Kako ti je rođaka?

– Neće se izvući – tužno je odvratila – ali bar možemo da provedemo neko vreme zajedno.

– Draga, možeš ostati koliko god želiš. Honor i Indija su dobro i sve je u redu.

– A konji?

– Ništa novo. Nedostaješ devojicama, i to je to.

– I one meni nedostaju – odgovorila je stideći se što je nered u njenom srcu potpuno prekrrio čežnju za njima.

– Honor je dobila glavnu ulogu u ovogodišnjoj školskoj predstavi. Oduševljena je zato što postavu čine sedamnaestogodišnjakinje, a njoj je tek četrnaest. Mislim da se malo previše busa u grudi.

– Ne čudi me.

– Daću ti je. Želi da porazgovara s tobom. – Kad je Honor zacvrkutala u telefonsku slušalicu, Sofija je osetila kako joj se grlo steže od osećaja krivice i nostalgije.

– Zdravo, mama. Imam glavnu ulogu u *Beloj veštici* – veselo je uskliknula.

– Znam. Tata mi je rekao. Bravo!

– Imam gomilu teksta da naučim jer sam dobila najzahtevniju ulogu, a gospođica Hindlip će mi napraviti poseban kostim. Čak ću ići i na govorne vežbe!

– Znači, imaćeš mnogo posla, zar ne?

– I te kako! I neću imati vremena za učenje.

– To mi i nije neka novost. – Sofija se nasmejala. – Kako je Indija?

– Tata kaže da je bolje da ne razgovara s tobom jer će opet biti tužna –

odgovorila joj je poput starije i mudrije sestre.

– Tako znači. Hoćeš li je poljubiti u moje ime? Strahovito mi nedostajete.

– Uskoro se vraćaš kući, zar ne?

– Naravno, dušo. Još malo se strpi – odgovorila joj je pokušavajući da zadrži osećanja pod kontrolom. – Hajde mi ponovo daj tatu. Evo jedan veliki poljubac za tebe i za Indiju! – Honor joj je poslala poljubac i predala slušalicu ocu.

– Kako je Indiji? – Sofija ga je zabrinuto upitala.

– Dobro je. Nedostaješ joj, ali ne brini, sve je u redu. Zvučiš potišteno, draga. Zaista mi je žao što nisam tamo da ti pružim podršku. – Zvučao je saosećajno, ali osetila je kako je to iritira. Unervozila se i odvratila:

– Moram da prekinem. Poziv je skup. Izljubi devojke u moje ime.

– Naravno, a ti se čuvaj, draga.

Na trenutak ju je bilo sram. Osetila je gorčinu u grlu i zgadila se sama sebi što igra dvoličnu igru i pribegava lažima. Nevina i naivna lica njenih kćeri izronila su joj u mislima, i još je više zamrzela sebe. Nije li Dejvid oduvek bio dobar prema njoj? Prisetila se njegovog nežnog glasa i toplih reči, i osetila se bednije nego ikad u životu. Ali kad se za nekoliko minuta pojavila na terasi, presvukavši se i odenuvši za večeru, život u Engleskoj ponovo se povukao u pozadinu, i s uživanjem se prepustila dragocenom daru tople i vlažne noći udišući isti vazduh sa Santijem.

Večera je protekla u izuzetno prijatnoj atmosferi. Dve sveće osvetljavale su sto, a Mocartov *Rekvijem* dopirao je kroz otvorene prozore salona. Jasmina joj se izuzetno dopadala, i toplo su razgovarale poput starih prijateljica.

– Živimo u zastrašujućem limbu – rekla je Jasmina. – Za decu se život nastavlja, jer se u ponedeljak vraćaju u školu. Mislim da i ne naslućuju šta se događa. Ali nama je ovo čekanje da nas Marija napusti odložilo sopstvene živote. I niko od nas ne zna koliko to čekanje može da traje.

– Šta ćete učiniti? – upitala je Sofija. – Hoćete li se vratiti u Buenos Ajres?

– Ne. Deca će se sutra uveče vratiti s vozačem, Huanom Pablom, a mi ćemo ostati – i čekati pretpostavljam.

- Biću tužna kad Klara ode. Zbližile smo se.
- I ona će biti tužna. Znaš, mislim da je malo opsednuta tobom – odvratila je Jasmina i nasmejala se na šarmantan, ženstven način. – Ali vratiće se sledećeg vikenda, i možda ćeš je se onda zasititi!
- Mislim da neću. Predivna je.
- Rafa kaže da si ti bila takva u njenim godinama.
- Nadam se da neće završiti poput mene – tužno se našalila Sofija.
- Biću ponosna ako joj se to dogodi – odmah je odvratila Jasmina. – Znaš, Marija je presrećna što si došla. Nedostajala si joj i često je govorila o tebi.
- Bile smo vrlo bliske. Tužno je kada nas život izneveri – setno je odvratila.
- Ali je zato prepun iznenađenja, i to je ono što ga čini uzbudljivim. Nemoj razmišljati o onome što si propustila, Sofija, već o onome u čemu sad možeš da uživaš.
- U tom trenutku Soledad ušla je noseći Sofijin omiljen desert – bananu i palačinke od *dulce de leche*.
- Za vas, senjorita Sofija – rekla joj je ozarenog lica i spustila desert na sto.
- Božanstvena si, Soledad! Ne znam kako sam preživela bez tebe poslednje dvadeset tri godine – odgovorila je razveselivši se.
- Više nećete morati, senjorita Sofija.
- Koliko dugo planiraš da ostaneš? – upitao je Rafael odmah se posluživši velikom porcijom palačinki.
- Ne znam.
- Tek je došla, *mi amor*. Nemoj je odmah pitati kad se vraća – prekorila ga je Jasmina.
- Ostani koliko god želiš – ubacio se Pako. – Ovo ti je dom, Sofija. Ovde ti je mesto.
- Slažem se, *papa*. Rekao sam joj da dovede supruga i kćeri.
- Rafa, znaš da je to nemoguće. Šta bi Dejvid radio ovde? – odvratila je i nasmejala se.
- Nema to nikakve veze. Ne možeš da se ne javljaš godinama, vratiš se i onda nas ponovo napustiš.

Sofija je bacila pogled prema majci, i Ana je baš u tom trenutku podigla glavu. Iako je pokušala da odgonetne njene misli, njeno lice joj, za razliku od očevog, nije ništa govorilo.

– Polaskana sam. Zaista – odgovorila je i poslužila se desertom.

– Agustin nas je napustio zbog Amerike. Ne znam šta je današnjim mladim ljudima – odvratio je Pako odmahujući glavom. – U moje vreme porodica se držala na okupu.

– U tvoje vreme je stanje u državi bilo takvo da ste *morali* da se držite zajedno jer niste znali kad će vam ugrabiti nekoga pred nosom – odvratio je Rafael namrgodivši se i prisativši se šta se dogodilo Fernandu.

– Bila su to teška vremena.

– Sećam se da si se uvek panično brinuo gde smo.

– Otmice su tada bile omiljena razonoda, i brinuli smo se – dodala je Ana. – Posebno za Sofiju, koja je neprestano odlazila nekuda sa Santijem i Marijom.

– Pa ima li još nešto novo? – ubacio je Rafael, i Sofija nije znala insinuira li na sadašnjost ili na njeno nestajanje od pre mnogo godina.

– Nikad mi nije bilo jasno zašto se tako brineš, mama. Mislila sam da si jednostavno paranoična.

– Ne, nije istina. Mislila si da želim da ti pokvarim zabavu. Strašno si me mučila, Sofija – odvratila je Ana ozbiljnim tonom, iako nije nameravala da zvuči ogorčeno.

– Žao mi je – odvratila je Sofija iznenadivši se sopstvenim rečima. Ali zaista je to i mislila. Nikad pre nije se videla majčinim očima, ali otkako je i sama postala majka, uhvatila se kako neprestano brine za kćeri. I sasvim iznenada je među njima blesnula iskra razumevanja. Bacila je pogled prema Ani i osetila tugu.

Otišla je rano da spava te noći. Ostavila ih je da razgovaraju na terasi. Lica im je osvetljavala drhtava svetlost sveća, a glasovi su im se pridružili nežnoj pesmi zrikavaca koja se širila *pampom*. Prošla je kroz mesečinom osvetljeno dvorište s visećim saksijama geranija i otišla u sobu. Pokušala je da zaspi čim je legla, ali uzalud. Žudela je za Santijem i pitala se koliko im je još vremena preostalo. Znala je da se približava trenutak kada će morati da ga napusti. Ili možda ipak postoji mogućnost da zajedno nastave život?

Verovatno nakon toliko vremena zaslužuju šansu? Nastavila je da preokreće misli pokušavajući da pronađe neki odgovor.

Naposletku je očajnički zbacila čaršave. Mora da vidi Santija. Mora da zna da se neće sve okončati sad kad su se ponovo našli. Navukla je kućni ogrtač i iskrala se u noć. Pun mesec fosforescentne boje gledao ju je s neba. Skakutala je iz senke u senku poput žabe, a bose noge pokvasile su joj se od rose. Nije znala kako će ga pronaći, ili probuditi a da pri tom ne probudi i njegovu ženu.

Čim je stigla do kuće, zaobišla ju je držeći se zida. Zavirila je kroz prozor i pokušala da nasluti gde im se nalazi spavaća soba. Za razliku od njene kuće, Čikitina je bila prizemna i nije morala da se bori s merdevinama ili puzavicama. Primetila je da je većina prostorija zamračena kopcima – zaboravila je koliko su omiljeni u Argentini. Naravno, kako nije mogla da vidi kroz njih, nije znala šta ili ko se nalazi s druge strane. Probila se do terase i zaustavila se na glatkim pločama ne znajući šta da učini. Upravo kad se spremala da odustane od svega, sitno crveno svetlo privuklo joj je pažnju. Zagledala se i shvatila da je u pitanju žar cigarete.

– Prestao sam da pušim pre mnogo godina – obratio joj se glas.

– Santi! Šta radiš ovde? – uskliknula je s olakšanjem.

– Ovo je moja kuća – šta *ti* radiš ovde?

– Došla sam da te vidim – odgovorila je polušapatom i prikrala mu se.

– Luda si – nasmejao se. – Ali zato te i volim!

– Nisam mogla da zaspim.

– Ni ja.

– Šta ćemo da radimo?

– Ne znam. – Uzdahnuo je i ugasio cigaretu. Privukao ju je potom k sebi i prislonio svoje neobrijano lice uz njeno. Osetila je kako je bocka.

– Ne mogu da podnesem pomisao da će se sve okončati sad kad smo se konačno pronašli – promrmljala je.

– Znam. I ja sam to pomislio – rekao joj je. – Da smo bar pobjegli one godine!

– Da, da smo bar...

– Možda smo dobili priliku, i propustili smo da je iskoristimo?

- Nemoj tako da govoriš, Santi. Čovek sâm stvara prilike!
- Zaista nestašno od tebe što si došla ovamo – protrljao joj je kosu s ljubavlju. – Samo se nadam da niko drugi nema problema sa spavanjem.
- Ti i ja smo oduvek bili dobro usklađeni.
- U tome i jeste problem. I uvek će biti tako, gde god se u svetu nalazili.
- Koliko nam još vremena preostaje? – Prisiljavala se da zadrži prisebnost i ne pokaže koliko je očajna.
- Klaudija sutra uveče odvodi decu u Buenos Ajres – odgovorio je, i nije znala je li namerno krivo protumačio njeno pitanje.
- Znači, moći ćemo da provedemo neko vreme zajedno?
- Znaš... teško je to podnela.
- Šta to?
- Tvoje iznenadno pojavljivanje.
- Zna li za nas? – odvratila je radoznalo, osetivši potajno zadovoljstvo što je tako.
- Zna da smo nekad bili ljubavnici. Priznao sam joj to pošto su svi već znali. Bilo je nemoguće prikriti takav skandal, i nisam želeo da krijem pred njom nešto što je drugima opšte poznato. Želeo sam da budem iskren. Zasluži da zna. Želeo sam da shvati kako u pitanju nije bilo nešto prljavo. Hteo sam da zna da smo se voleli. Ispunila mi je prazninu u životu, Čofi. Učinila me je srećnim kad sam verovao da je to nemoguće.
- Šta pokušavaš da mi kažeš? – polako je pitala, iako je zapravo znala odgovor. Poljubio ju je u slepoočnicu i osetila je kako mu se grudni koš podiže s dubokim uzdahom.
- Ne znam, Čofi. Ne želim da je povredim.
- Pa, ne razmišljajmo sad o tome – pokušala je da ga ohrabri. Možda će imati šanse, ako se ne budu suočavali sa situacijom! – Ne moramo da donosimo nikakve odluke. Uživajmo jednostavno jedno u drugom, i u Marijinom društvu.
- *Claro*. Ne moramo donositi odluke. – Ponovio je. Sofija se nadala da neodlučnost izjeda njega koliko izjeda i nju.

Kad se ušunjala nazad u svoju sobu zora je već počela da preobražava nebo u spektar nijansi plave i ružičaste. Odvratila je misli od budućnosti

bojeći se suočavanja s neizbežnim.

Naravno, probudila se kasno, ali ovoga puta je tačno znala gde se nalazi. Navukla je kratku letnju haljinu i odlučno izašla na obasjano jutro. Bilo je strahovito vruće pod nemilosrdnim argentinskim suncem. Setila se kako je najveći deo leta provodila na ležaljki uz bazena „pržeći se“. U Engleskoj joj je nedostajala vrućina. Zaboravila je koliko je predivno nebo boje različka, koje je bleštalo nad njom.

Kad se pojavila na terasi, zatekla je Jasminu i Rafaela u društvu Ane i Paka. Čitali su zaklonjeni ispod suncobrana, a deca su ležala potrbuške i crtala zajedno s rođacima. Spokojan prizor na trenutak je u njoj probudio zavist. Bi li tako bilo da se vratila? Bi li ona i Santi ipak uspeli da izgrade život s malenim Santigitom? Čežnja za sinom i kćerkicama bolno joj se proširila telom. Pitala se gde se njen sin sada nalazi. Trebalo bi da su mu dvadeset tri godine, da je već mlad čovek. A nikad je ne bi prepoznao i kad bi je video. Bili bi stranci jedno drugom.

Prigušujući bol, pozdravila je porodicu i sela za sto. Ubrzo se pojavila Soledad s čajem, tostom, *membrillom* i sirom. Uočila je da Jasmini beba spava na dojci, delimično prekrivena lepom, belom maramom. Jedna joj je ruka počivala na detetovoj glavici, a drugom je držala knjigu. Da ume da slika, naslikala bi je kako sedi, spokojna i predivna poput Soroline *Majke i deteta*.

Nastavila je da sedi za stolom i uhvatila se kako žudi za Santijem. Žudela je za tom večeri kad će Klaudija otići u grad i ostaviti ih nasamo. Niko nije govorio. Svako je bio izgubljen u sopstvenom svetu. Setila se nedužnih dana mladosti kad je bila deo njihovog života. Pogledala je majku, koja je čitala sklonivši se iza svog omiljenog obeležja – šešira. Šta li nosi zimi? Ali nije mogla da se seti. Samo su joj se leta urezala u sećanje. Pako je čitao nedeljne novine kroz male, okrugle naočare koje su mu se smestile na koren velikog, kukastog nosa. Osetivši da ga proučava, podigao je pogled i nasmešio se. Oči su mu zatreperile s ljubavlju. Ali Sofija se nije uklapala u sliku. Svako od njih imao je svoje mesto pod suncem. Delili su prisnost kojoj reči nisu bile potrebne. Pripadali su jedni drugima. Nekad je i ona pripadala tu, ali sada je sećanje na tu pripadnost bilo izbledelo, i ona više nije mogla da se seti kakav je to osećaj.

Nastavila je da pijucka čaj u tišini. Nakon nekog vremena Klara je doskakutala kako bi joj pokazala šta je nacrtala. Slika je bila izuzetno dobra za dete njenih godina, prepuna veselih boja i srećnih lica. Potezi su joj bili hrabri i puni samopouzdanja, i Sofija ju je osmotrila s divljenjem.

– Prava si umetnica – oduševljeno je uskliknula, i malena se ozarila ponosom. – Ko te je učio crtanju?

– Niko. Jednostavno volim da crtam. I najbolja sam u svojoj generaciji.

Sofija joj se nasmešila. – Hoćeš li biti umetnica kad odrasteš?

– Ne – odlučno je odgovorila i dodala s osmehom: – Biću glumica.

– Bićeš izvrsna glumica.

– Stvarno? – kliknula je, poskakujući s noge na nogu.

– Koji ti je omiljen film?

– Meri Popins.

– A koga bi želela da glumiš? Devojčicu?

– Ne, Meri Popins. Znam sve što govori. – Zapevušila je. – *A spoonful of sugar...*

– Zaista znaš – nasmejala se Sofija.

– Mama kaže da je to dobar način da se nauči engleski.

– U pravu je.

– Večeras se vraćam u Buenos Ajres – zastenjala je odjednom i napravila grimasu.

– Ali voliš školu, i vratićeš se idući vikend, zar ne?

– Bićeš ovde?

– Naravno – odgovorila je ne želeći da je razočara. Zapravo nije znala kad odlazi. Nije želela da razmišlja o odlasku.

– Hoćeš li ostati? Tata kaže da hoćeš!

Sofija je pogledala Rafaela, koji je podigao oči s novina i s krivicom se nasmešio. – Mislim da neću – priznala je. – Ne zauvek. Ali moraš doći da me posetiš u Englesku. Dopašće ti se. Tamo se nalaze najbolja pozorišta.

– Oh, znam ja sve o Engleskoj. Meri Popins je živela u Londonu – rekla joj je ozbiljnim tonom.

– Tako je.

– Gle, *carro!*

Odjednom su iz stabala izronila kola s Pablom za uzdama. Sofija se

odmah prisetila kako ju je baka jednom davno odvela u razgledanje farme. *Abuelita* Solanas je oduvek govorila kako je jedan od najvećih užitaka u njenom životu da vozi *pampom* na izlizanom kožnom sedištu kočije i da posmatra prirodu oko sebe. Svaki put kad bi se približili rupi, upozorila bi Hozea sitnim ali odlučnim glasom da bude oprezan, a ponekad bi čak znali i da se zaustave kad bi uočila neku zanimljivu pticu ili životinju. Kad joj je rekla da su u njeno vreme kolima odlazili u grad. Kad je Sofija primetila da su sigurno satima putovali, baka joj je objasnila da se tada živelo daleko sporijim ritmom, i s neodobravanjem je dodala: „Uopšte nije bilo današnje jurnjave. Ostarićeš pre nego što stigneš da uživaš u mladosti, Sofija.“ Ipak, romantična vožnja ubrzo joj je dosadila, i poželeva je da Hoze potera konje. Međutim, baka to nije dopustila. Nastavila je da uživa u razgledanju okoline, pozdravljajući *gaučose* koji su prolazili laganim kasom.

Pako se došetao do predivnih, elegantnih konja. Potapšao ih je čvrstom rukom i porazgovarao s Pablom.

– Sofija, želiš li da mi se pridružiš? – upitao ju je.

– I ja, i ja! – Klara je zacičala, odbacila podložak za crtanje i pojurila prema dedi.

– Vrlo rado – pristala je Sofija.

Pablo je sišao i Pako je podigao Klaru kao da je štene. Kad su se obe smestile, svaka s jedne strane, predao je uzde Klari strpljivo joj objašnjavajući kako će ih voziti. Sofija je posmatrala Pabla kako se vraća nazad kroz stabla. Mahnuli su Rafaelu, Jasmini i Ani, koja je odložila knjigu i nasmešila im se ispod šešira.

– Gledaju li? Gledaju li? – zacičala je Klara kad je okrenula konje pažljivo gledajući ispred sebe.

– Nikog drugog do tebe – odvratio je Pako, i Sofija se prisetila kako je to nekad njoj govorio.

Odvezli su se u park. Sofija je sa žaljenjem primetila da su krenuli u pravcu suprotnom od Čikitine kuće. Očajnički je želela da vidi Santiju, i bilo joj je teško da razmišlja o bilo čemu drugom. Kao i kad se vozila s bakom mnogo godina ranije, vožnja joj je ubrzo dosadila. Njen otac je strpljivo slušao unuku koja je bez prekida čavrljala. Naposletku, kad je u njihovom razgovoru nastupila tišina, okrenuo se prema Sofiji.

- Nekad si volela da se voziš kolima.
- Sećam se dobro, tata.
- I bolje si igrala polo.
- I radije sam igrala polo – odvratila je i nasmejala se.
- Sećaš se *Kupa Santa Katalina*? – Lice mu se razvuklo u osmeh.
- Kako bih mogla da zaboravim? Hvala bogu da je Agustin pao, jer mi inače ne bi dopustio da igram!
- Znaš da sam otpočetka želeo da ti dopustim.
- Ozbiljno?
- Ali sam isto tako znao da tvoja majka mrzi da igraš polo. Nije mogla podneti što si se ti uklopila, Sofija. Ona nikad nije. – Okrenuo je glavu, i u očima mu je prepoznala žaljenje.
- Sama je odabrala da živi ovde – promrmljala je i okrenula glavu.
- Klara, gle, druga deca su na ljuljaškama – rekao je Pako, osećajući da je dete izgubilo interes za vožnju otkako joj ne posvećuju pažnju. – Zašto im se ne pridružiš?
- Mogu li? – Čim je zaustavio konje, skočila je s kola i radosno odskakutala kroz park kako bi se pridružila rođacima.
- Sofija je osetila da želi da porazgovara nasamo s njom, i strpljivo je pričekala da nastavi. Konji su ponovo krenuli i zveckanje uzdi nakratko je ispunilo tišinu.
- Nije bilo lako, znaš – rekao je nakon nekog vremena gledajući put pred sobom.
- Šta nije bilo lako? – zbunjeno je odvratila.
- Seo je zamislivši se na trenutak i ljuljajući se u ritmu s kolima. – Volim tvoju majku. Imali smo loše periode. Otkako si otišla, povukla se u sebe i odlučila da se više ne vrati. Znam da deluje hladno. Nikad joj nije bilo prijatno u sopstvenoj koži, a ti si samo još više podstakla taj njen osećaj nesigurnosti.
- Kako to misliš?
- Nije joj uspelo da se uklopi, a tebi jeste. Svi su te voleli. Bilo joj je teško da to podnese.
- Ali volela me je, zar ne? – odvratila je i ostala začuđena sopstvenim rečima. Je li to zaista izgovorila?

– Još uvek te voli, ali...

– Da? – Zagledala se u njegov profil, i u njemu videla izraz lica čoveka koji se sprema da razotkrije neku užasnu tajnu.

– Bojim se da sam donekle kriv za... buran odnos koji si imala s majkom – odgovorio je dubokim glasom. – I već dugo to želim da ti kažem.

– Kako bi ti mogao da budeš kriv? Uvek si me shvatao i pružao mi podršku. Štaviše, razmazio si me.

– Kad te je nosila, nismo bili u najboljim odnosima. – Borio se pokušavajući da pronađe prave reči, i predosetila je šta sledi. – A ja nisam mogao da se nosim s tim. Oboje smo bili veoma nesrećni.

– Imao si ljubavnicu? – prekinula ga je Sofija. Ramen su mu se opustila; laknulo mu je što ne mora sam da izgovori te reči.

– Da – odvratio je, a ona je mogla da vidi kako ga griža savesti još uvek izjeda. Bože, zar je to nasledno, pomislila je Sofija. Šta radim?

– Kad sam se zaljubio u tvoju majku – nastavio je – razlikovala se od svih žena koje sam dotad upoznao. Bila je živahna i bezbrižna. Posedovala je prirodnost koju je teško opisati. Ali kad sam je doveo u Argentinu, stvari su počele da se menjaju. Pretvorila se u nešto sasvim drugo. Pokušao sam to da zaustavim, ali bezuspešno. Nastavila je da se udaljava, i naposljetku sam morao osobu koju sam izgubio da potražim u zagrljaju druge žene. Nikad nije prebolela tu izdaju.

Usledila je mučna tišina. Nakon njegovih reči Sofija je počela da shvata njen nemilosrdan stav kad je saznala da se upustila u seksualne odnose. Kažnjavajući Sofiju, Ana je zapravo kažnjavala njega što je voleo drugu ženu. A njen jadni otac bio je previše potonuo u osećaj krivice da bi joj se suprotstavio.

– Kako je mogla da okrivi dete samo zato što se rodilo kad je njoj bilo teško u životu? Ne mogu da poverujem da me je mrzela zato što sam se rodila u vreme kad si je prevario!

– Nije te mrzela, Sofija. Zaista nije. Jednostavno joj je bilo teško da izgradi odnos s tobom. Trudila se, ali ju je neprestano razjedala ljubomora, jer smo te deda i ja bezuslovno voleli. Imala je osećaj da si joj ukrala dvojicu najvažnijih ljudi u životu.

– Rafa i Agustin su oduvek bili dvojica najvažnijih ljudi u njenom životu

– odvratila je s gorčinom. – Mislim da se nije ni potrudila da me voli.

– Žali nad prošlošću.

– Ozbiljno?

– Čeznula je da se vratiš kući.

– Nisam mogla da shvatim, *papa*. Bila sam dete kad ste me oterali od sebe. Osećala sam se strašno odbačenom. Nisam htela da vam svima okrenem leđa, ali imala sam osećaj da ste vi to meni učinili. Osećala sam se tako krivom što sam upala u nevolju i što sam vas razočarala. Verovala sam da će manje boleti ako vas više nikad ne vidim.

– Žao mi je, *hija*. Dao bih sve na svetu kad bih mogao da povratim prošlost, ali je to nažalost nemoguće. Prisiljeni smo da živimo sa sopstvenim greškama, i to je zaista teško.

– Znam – odvratila je promuklim glasom i bacila pogled prema ravnicama.

– Da te odbacim do Čikite? Možeš da posetiš Mariju – rekao je i okrenuo kola.

Čim su stigli do Čikitine kuće, okrenula se prema njemu i iznenadila se kad je u njegovim očima ugledala dobro poznati sjaj. Prvi put otkako se vratila osetila je da su ponovo uspostavili tihi komunikaciju, a toliko se bojala da to više nikad neće osetiti. Nežno joj se nasmešio i osetila je kako joj suze naviru na oči. Kad joj je dodirnuo ruku, opet je osetila da je deo njega. Pružila ih je i predala mu se bez zadržke, a on ju je zagrlio čvrsto, onako kako je to nekad činio.

Posmatrala ga je kako okreće kola i nestaje među drvećem. Dok je bila mala verovala je da su božanske sile spojile njene roditelje i odobrile Rafi, Agustinu i njoj njihovu bezuslovnu podršku. Iako je njen odnos s majkom bio nategnut, nijednom nije posumnjala da bi odnos između muža i žene mogao biti problematičan i težak. Zapravo se nikad nije opterećivala razmišljajući o drugima. Oduvek je bila prezaposlena sažaljevajući samu sebe.

Bilo je izuzetno vruće. Podnevno sunce bez milosti je pržilo prisiljavajući je da škilji. Vazduh je bio zasićen vlagom. Osetila je kako joj koža postaje neprijatno lepljiva, i poželela je da se baci pod tuš ili u bazen. Setila se neverovatne težine u vazduhu, kad je bila dete, koja bi trajala danima dok ne kulminira veličanstvenom dramatičnom olujom. Oluje u *pampi* zaista su zastrašujuće. Kao dete, verovala je da nebesa tutnje koracima stotina sivih čudovišta koja su se otisnula u zastrašujuću, nebesku bitku.

Ušla je u kuću. Bilo je utešno tiho i mirno u njenoj hladnoj unutrašnjosti, i oči su joj se prilagodile za nekoliko sekundi. Prepoznala je brujanje glasova na kraju hodnika, i bešumno krenula prema Marijinoj sobi. Vrata zdesna bila su otvorena, ali primetila je to tek kad ju je nečija čvrsta ruka zgrabila i uvukla unutra. Zadržala je dah, ali pre nego što se stigla da se prepusti panici, Santijeva usta su je učutkala prigušujući uzvik koji joj se probijao do usana. Odvukao ju je i delimično sakrio u tamu. Prasnula je u smeh, ali njegova topla i senzualna usta odmah su ga zagušila. Primetila je da se i on kupa u znoju.

– Rekla si da ćeš doći ranije. Gde si bila? – prošaputao joj je na uvo.

– Provezla sam se s tatom u *carru* – odgovorila je i nasmejala se kad ju je poljubio u vrat. – Golicaš me!

– Čekam te celo jutro – odvratio je uzbuđenim tonom. – Zaista znaš kako da vučeš za nos!

– Santi, nisam to namerno učinila. Tata je želeo da mu se pridružim, i

zaista mi je drago da smo porazgovarali.

Uvukao je ruke ispod njene haljine i uzbuđeno se promeškola kad ih je osetila na telu. – Znači, sve je dobro prošlo? – prošaputao joj je u kosu.

– Ponovo osećam da smo bliski, Santi. Nije bio opširan, što je tipično za njega, ali ponovo se razumemo.

Podigao joj je haljinu do struka i zario lice u vrat pritišćući svoje vruće telo o njeno. – Želim te, Čofi – prošaputao je i gurnuo je uz hladan zid.

– Ne možemo. Ne pod istim krovom s Marijom – neuverljivo se pobunila.

Prstima joj je mahnito prepipao telo. Znao je da ih mogu zaskočiti svakog trenutka, ali to ga je toliko uzbuđivalo i privlačilo da više nije mogao da se suzdrži. Ruke koje je tako dobro poznavala probile su se do njenih skrovitih mesta. Pokleknula je pod njegovim dodirom ne mogavši više ni da se buniti, ni da se raspravlja. Tišinu je narušavalo njegovo duboko disanje i šuškanje njene haljine. Prepustila se pohoti. Znala je da seksualno uzbuđenje budi neopreznost, ali iznenada više nije marila hoće li ih razotkriti. Gotovo je uskliknula od silnog užitka. Uz njega se ponovo osećala mladom. Ponovo je bila puna života i samopouzdanja poput Sofije koju je odavno sahranila u sećanjima. I bila je presrećna. Previjala se pod njegovim rukama prepuštajući se njihovom besramnom i samouverenom dodiru, a on je uživao u svakom deliću njenog tela mirišući ga i istražujući na gotovo sirov, životinjski način. I ništa drugo nije bilo važno dok su vodili ljubav. Samo prostorija u kojoj se nalaze.

– Ne mogu ovakva otići Mariji – prošaputala je kad su bili gotovi.

– Ššššš – Spustio joj je ruku na usne i zaškiljio. Koraci. Stisnuo ju je uza zid ne odmićući pogled. Lagani koraci približavali su se hodnikom. Zadržala je dah zamišljajući sa strahom šta sledi. Užas na Klaudijinom licu. Razočaranje u očima njenog oca. Ponovo sramni odlazak. Srce joj je bubnjalo od straha, ali koraci su mimoišli vrata i nastavili dalje sve dok nisu utihnuli.

Malaksala je i naslonila mu se na grudi. Duboko dišući poljubio joj je čelo.

– Više sreće nego pameti – prošaputao je.

– O *Dios*, Santi. Šta nas je spopalo?

– Ono što očigledno nije trebalo da nas spopadne. Brišimo odavde!

– Ali želim da vidim Mariju – odvratila je. – Došla sam joj u posetu.

Podrugljivo se nasmešio i odmahnuo glavom. – E pa mene si posetila umesto nje. Bože, stvarno si prizor! – dodao je s ljubavlju. – Ne možeš nikoga da vidiš dok ovako izgledaš.

– Kuda ćemo? Neko će nas otkriti!

Zamislio se na trenutak. – Slušaj, odjuri u kupatilo i sredi se – kosa ti je posvuda. Izgledaš predivno senzualno. Volim te kad si ovakva, ali Marija će odmah shvatiti šta se dogodilo. Naći ćemo se u njenoj sobi!

– U redu.

– Proveriću je li napolju sigurno. – Ali ostao da je da stoji na mestu.

– Pa, hajde onda.

Obuhvatio joj je lice rukama i ponovo je poljubio.

– Ne želim da idem. Gledaj – odvratio je spuštajući njenu ruku na svoje pantalone. – Mogao bih sve ovo da ponovim.

Nasmejala mu se u grudi. – Budalo, ni ti ne možeš ovakav kod nje – zaglavili smo ovde! – Shvativši apsurdnost situacije oboje su prasnuli u smeh. Bili su u opasnosti da ih uhvate i da sve upropaste, a sve što su bili kadri da urade bilo je da se smeju poput dvoje klinaca. Naposletku se Santi prišunjaov vratima i provirio napolje.

– Hajde – tiho joj je rekao. Oprezno su se odšunjali niz hodnik zadržavajući disanje. Više se nisu smejali. Čim su stigli do sledećih vrata, Sofija je uronila na sigurno, u kupatilo, a on je nastavio do sestrine sobe.

Čim je ušla u kupatilo, naslonila se na vrata i udahнула. Još uvek je mogla da oseti njegove ruke na svom telu, i koža joj je još uvek bridela od uzbuđenja. Kad se pogledala u ogledalu, shvatila je šta je pokušavao da joj kaže. Obrazi su joj bili rumeni, a oči uzbuđeno iskrile. Izgledala je požudno i uspaljeno. Bila je zadovoljna ugledavši sebe takvu. Potom se umila i dala sve od sebe da se upristoji.

Mariji je bilo drago kad ju je ugledala. Njene smeđe oči blesnule su čim je ušla u prostoriju. Sofiju odjednom ophrva krivica što je dopustila sebi da vodi ljubav sa Santijem pod istim krovom pod kojim njena rođaka provodi

poslednje trenutke. Nije se prosto činilo ispravnim. Mogla je da oseti kako je padre Hulio prekorava prstom sa svog pozlaćenog prestola na nebesima.

Santi je opušteno sedeo u fotelji i pijuckao vino, a na njegovom licu nije bilo traga krivici. Eduardo je sedeo na ivici Marijinog kreveta. Klaudije nije bilo na vidiku, na Sofijino olakšanje. Pozdravila je Santija kao da se nisu videli još od prethodnog dana, a kad se sagnula kako bi ga poljubila dvaput joj je stisnuo ruku. Njihov tajni znak. Odvratila je na isti način.

Eduardo je bio siv u licu, i mada se smešio, njegove oči bile su lišene svake nade. Srce ju je zbolelo zbog oboje. Kako je mogla da uživa u Santiju usred tolike tuge?

Marija je bila slaba, ali srećna. Svi su razgovarali ne spominjući njenu bolest. Hteli su da se nadaju da će joj biti bolje. Niko nije želeo da se suoči s okrutnom istinom da je počela da posustaje u borbi. Neko je spomenuo kako će deca morati da se vrate u školu. Marija je odvratila kako to ne želi, ali da je ipak bolje da im se životi donekle vrate u kolotečinu. Poslaće ih s Klaudijom i njenom decom. Sofija je uhvatila Santijev pogled na spomen Klaudijinog imena, i shvatila da i on jedva čeka da budu nasamo.

Marija se ubrzo umorila. Kad su kapci počeli da joj se spuštaju, odlučili su da je ostave da odspava i izašli su na terasu. Klaudija je sedela na klupici ispod verande u društvu kćeri, koja se priljubila uz nju poput kućenceta. Sofija se prisilila na smešak. Iščekivala je hladnu dobrodošlicu, i iznenadila se kad je prvi put u Klaudijinim očima ugledala teskobu. Izgledala je uplašeno. Ispravila se i nežno odmakla kćerkicu. Ostali su pravili piće i još nisu izašli kako bi im se pridružili. Bila je prisiljena da započne razgovor s Klaudijom; više nije mogla da ga izbegne.

– Znači večeras se vraćate u Buenos Ajres.

– Da – odgovorila je Klaudija obarajući pogled. Usledila je neprijatna pauza. Sofija se nećkala ne znajući da li da sedne ili oстане da stoji.

– U koju školu idu deca? *San Andres*?

– Da. – Bilo je očigledno da ne namerava da joj olakša razgovor.

– I ja sam išla u nju.

– Znam. Santi mi je rekao.

– Da?

– Santi i ja imamo divan odnos, i on mi sve govori – rekla je kao da se

brani.

– Znam. Rekao mi je kako si dobra prema njemu. Učinila si ga veoma srećnim – rekla je Sofija kroz stisnute zube.

– I on je dobar prema meni – ne bih mogla da poželim boljeg supruga i oca svojoj deci. – Potom je podigla glavu i zagledala se u nju čeličnim očima. – Želi da ostane ovde zbog Marije. Obožava je i biće neutešan kad umre – ali život će se onda ponovo vratiti u normalu. Pretpostavljam da ćeš se ti vratiti svojoj porodici?

– Da, mislim da hoću. – Ali Sofija je najviše od svega želela da ostane.

– Kako se osećaš ovde nakon svih tih godina izbjivanja? – pitala je druga žena, a mali pobedonosni osmeh zatitrao je na njenim usnama.

– Kao da se ništa nije promenilo. Neverovatno je kako čovek može lako da se ponovo uklopi.

– Ali... jesi li se zaista ponovo uklopila? – upitala je Klaudija svilenom.

– Naravno.

– Pa, ljudi se menjaju, zar ne? Spolja se čini kao da je ovo još uvek tvoj dom, ali verovatno se osećaš poput uljeza i ovde i u Engleskoj.

– Zapravo ne. Ne osećam se uljezom ni tamo ni ovde – slagala je Sofija.

– Onda zaista imaš sreće. To se tako često događa. Zaista me iznenađuje da se osećaš ovde kao kod kuće, s obzirom na to da ima toliko novih lica, potpuno nov poredak. Više nisi deo ovog mesta. Santi mi je rekao kako si nekad bila glavna tema svih razgovora na Santa Katalini; sada više niko ne priča o tebi.

Sofiju je pogodila njena iskrenost i ustuknula je. – Zapravo i ne želim da se priča o meni, Klaudija – odgovorila je ledenim glasom. – Marija je razlog što sam došla. Ne očekujem da ikada shvatiš kakvo nas prijateljstvo povezuje. Potpuno je nebitno šta ti misliš. Moji koreni ovde dublji su nego što će tvoji ikada biti.

– Ali ja živim ovde, Sofija, i Santi je moj suprug. Naposljetku ćeš morati da odeš i vratiš se porodici kojoj pripadaš. Ovde ti više nije mesto.

U tom trenutku Santi je izašao na terasu u društvu Migela, Pančita, Eduarda i Čikite. Odmah je uočio Klaudijine ružičaste obraze i zabrinutog izraza lica pogledao najpre u svoju ženu, pa u svoju ljubavnicu.

– Hoćeš li da ostaneš na ručku? – upitala ju je Čikita. – Ili možda na

večeri?

– Ručaću s roditeljima, Čikita, ali rado bih vam se pridružila za večerom. – Potom se okrenula prema Klaudiji i dodala: – Pretpostavljam da se nećemo videti. – Samozadovoljno joj se nasmešila i Klaudijin vrat se zacrveneo od besa. – Želim ti prijatnu vožnju do Buenos Ajresa.

Kad je krenula nazad kroz stabla, morala je da se suzdrži da ne počne da poskakuje od sreće. Osećala se pobedonosno. Klaudija ju je napala. A ako se osećala ugroženom od nje, to je sigurno značilo da situacija između muža i žene nije dobra. „Ispunila je prazninu koju sam ostavila za sobom, ali sad sam se vratila!“, trijumfalno je pomislila.

Bilo je oko pet sati kad su automobili krenuli za Buenos Ajres. Deca Rafaela i Jasmine otišla su s vozačem, a Santijeva i Klaudijina zajedno s Marijinom. Dok se prašina slegala za njima bleskajući na suncu, Sofija je skakutala zadovoljno prema Čikitinoj kući.

Nakon večere sela je sa Santijevom porodicom na terasu. Udisali su nepodnošljivo sparan vazduh i osećali kako im se srca ispunjavaju težinom. Sedeli su u tami dok su ih posmatrale skrivene oči životinja *pampe* i otvoreno razgovarali o Mariji. Sofija se gotovo nije usuđivala da pogleda u Eduardovo ljubazno lice. Pa ipak, bilo je nečeg katartičnog u tome što su pričali o njoj, tako svi zajedno. Konačno su odlučili da budu realni. Ona neće još dugo poživeti. Migel je nazvao Fernanda, koji se odlučio da se vrati na Santa Katalinu prvi put otkako je bio uhvaćen, da bi se oprostio od svoje sestre. Radi nje će pobediti sopstveni strah, i možda čak zaboraviti na sablasti koje ga progone.

Čikita i Migel su sedeli držeći se utešno za ruke. Bilo je pitanje dana kad će umreti, i znali su da im neće biti lako iako su se mesecima pripremali. Gledajući ih, Sofija je konačno osetila povezanost. Udružila ih je prošlost i ljubav prema Mariji.

Kasnije, kad su se povukli na spavanje, ostala je da sedi sa Santijem na klupici kao prethodne noći. Ćutali su. Nisu osećali potrebu da razgovaraju. Tešila ih je činjenica da su jedno uz drugo. Uхватиo ju je za ruku i privukao k sebi. Nije znala koliko dugo su ostali u tom položaju, ali nakon

nekog vremena telo je počelo da je boli.

– Moram da se pomerim, Santi – rekla je i protekla se. Osećala se ukočeno, pospano i melanholično. – Trebalo bi da odem na spavanje. Više ne mogu da držim oči otvorene.

– Želim da provedem noć s tobom, Čofi. Večeras moram da budem blizu tebe. – Zagledala mu se u izbornano lice. Bio je krupan čovek, a večeras je izgledao tako ranjivo!

– Ne možemo ostati ovde – odmah je odvratila.

– Znam. Ne bi bilo u redu. Idemo kod tebe.

– Jesi li siguran?

– Jesam. Potrebna si mi, Čofi. Osećam se bedno. – Zagrlila ga je kao da je dete, i on joj se prepustio na tako dirljiv način da ju je srce zbolelo. – Niko od nas ne može ništa da učini – žalosno je dodao. – Osećam se beskorisno i neprestano se pitam: šta bih učinio kad bi se to dogodilo mojoj deci? Kako bih to podneo? Kako to moji roditelji podnose?

– Moraćeš to da otrpiš jer drugog izlaza nema. To boli i nikad neće prestati da boli, Santi. Moraš biti jak. Takve stvari nam se događaju da bi nas iskušale. Ne znamo zašto se to događa, ali Bog želi da uzme Mariju. Moramo biti zahvalni što je bio voljan da nam je posudi na toliko dugo koliko smo je imali – rekla je treptanjem terajuć suze. Potom se zamislila nad sopstvenim rečima i pomislila kako zvuči poput svoje majke. Iako se silno bunila protiv njene filozofije, upila je više nego što je očekivala. – Hajde, idemo u krevet. Iscrpljen si i zato si toliko osetljiv. Ujutro ćeš se bolje osećati.

Hodali su među stablima držeći se za ruke. Trebalo je da budu oduševljeni što će zajedno provesti noć, ali umesto toga osećali su težinu u srcu i prazninu, i neobjašnjivu usamljenost.

– Nikad nisam razmišljao o smrti, jer nikad nisam morao da se suočim s njom. Plaši me. Svi smo tako proketo ranjivi!

– Znam. – Složila se Sofija ravnim glasom. – Svi ćemo umreti u jednom trenutku.

– Gledam decu i pitam se šta ću im reći kad me upitaju kuda je otišla. Više ne znam u šta da verujem, Sofija.

– To je zato što se ljutiš na Boga. Ja sam se celo detinjstvo ljutila na

njega zato što mi je majka bila fanatična vernica; strahovito me je živcirala. Ali sad verujem. Sve mora imati nekakvu svrhu.

– Moram biti jak zbog mame, ali iznutra se osećam tako slabo i beskorisno. – Priznao joj je utučeno.

– Ne moraš da budeš jak preda mnom, Santi.

Stisnuo joj je ruku. – Drago mi je što si došla – došla si kad si mi najpotrebnija.

Sofija je zatvorila vrata za sobom i prišla prozoru kako bi pritvorila kapke i navukla zavese.

– Opet zrikavci – rekla je. Osetila je kako je hvata nervoza. Već su vodili ljubav, ali ovoga puta biće polako i intimno. Čula je Santija kako joj prilazi s leđa. Zagrlio ju je oko struka i privukao k sebi nežno joj ljubeći vrat. Naslonila mu se na grudi i zatvorila oči. Njegove grube ruke uvukle su joj se ispod košulje i osetila ih je na stomaku. Bilo je sparno i koža joj se kupala u znoju. Rukama joj je nežno uhvatio grudi, a bradicom zagolicao vrat i telo joj se izvilo od užitka. Potom se okrenula da ga pogleda i njegova usta su se spustila na njena sa žestinom i strašću čoveka koji želi da odagna bol i utopi se u samozaboravu u zagrljaju voljene žene. Predali su se jedno drugom i, u tajnosti noći, konačno nije morala da ga deli ni sa kim.

– Jesam li stara? – upitala ga je kasnije, primetivši kako posmatra njeno telo.

– Ti? Nikad stara – nežno je odvratio. – Samo starija.

Ponedjeljak, 10. novembar 1997.

Fernando je osećao kako mu se znoj cedi niz leđa dok se iskrcavao s trajekta koji ga je dopremio iz Urugvaja u Argentinu. Prošlo je gotovo dvadeset godina otkad je poslednji put bio na argentinskom tlu. Dvadeset godina otkako je učestvovao u političkim demonstracijama protiv vojske koja je došla na vlast 24. marta 1976. Iako je vojni udar prošao bez kapi krvi, u sledećih pet godina nestalo je gotovo 10.000 ljudi. On je umalo postao jedan od njih.

Bacio je pogled prema prljavoj vodi i setio se bekstva. Preplašen i poražen, zakleo se da više nikad neće nogom kročiti u Argentinu. Iskusio je previše nasilja, i nije želeo ponovo da se nađe blizu smrti.

Tokom tog perioda mnogo je toga saznao o sebi. I nije mu se dopalo to što je saznao. Bio je kukavica. Nije bio poput hrabrih muškaraca i žena koji su rizikovali svoje živote i često se žrtvovali za svoju zemlju, demokratiju i slobodu. Koji su došli u stotinama da se bune protiv generala Videle i njegovih pobornika na Plazi de Majo. Bezimeni heroji, argentinski „nestali“, koje su obično izvlačili iz kreveta usred noći i kojima se nakon toga gubio svaki trag. Možda bi bilo bolje da je i on nestao zajedno s njima negde na dnu mora, umesto što je prebegao i sakrio se u Urugvaju. Da je bar policija shvatila koliko je bezopasan. Da su bar uvideli da je njegovo paradiranje i graktanje tek razmetanje kojim pokušava sebi da dâ na važnosti i nadoknadi godine života u bratovljevoj senci. Santi je bleštao punim sjajem ne dajući mu priliku da dođe do izražaja sve dok se nije sprijateljio s Karlosom Riberasom i pridružio se ilegalnom gerilskom pokretu. Tada je pronašao ugao dovoljno mračan da u njemu može nesmetano da sija.

Čim je došao u Urugvaj kupio je malu, trošnu kuću na plaži, pustio bradu i kosu, i prao se gotovo samo kad bi odlazio u more. Izgubio je samopoštovanje i zamrzio samog sebe. Pokušao je da se sakrije iza guste, crne kose koja mu je okruživala lice poput trnovite šume oko zamka u

Uspavanoj lepotici. Samo što nije bilo princeze koja bi ga probudila poljupcem. Izbegavao je žene. Nije bio dovoljno dobar: zašto bi ga iko voleo?

Objavljivao je članke za razne urugvajske časopise i novine, i pokušavao da nastavi borbu s druge strane mora. Ali nije mu bio potreban novac. Njegova porodica se pobrinula da dobije šta mu je potrebno. Zapravo, raspolagao je s više novca nego što je smatrao da zaslužuje, i poklanjao ga beskućnicima, koji su se vukli prašnjavim ulicama s flašama zamotanim u smeđe papirnate kese. Ali ni to mu nije pomoglo da misli bolje o sebi. Osećao se mrtvim iznutra.

A onda je jedne noći doneo odluku. Probudila ga je uobičajena noćna mora. Znoj mu se cedio s tela natapajući dušek poput močvarnog tla, i shvatio je da to više ne može da podnese. Ustao je, spakovao nekoliko stvari u ruksak i zaključao kuću. Pet godina je putovao Južnom Amerikom. Posetio je Boliviju, Meksiko, Ekvador, i video sve što se dalo videti, od čileanskih jezera do peruanskih planina. Ali kuda god bi otišao, mučna senka pratila bi ga u stopu.

Kad se konačno dovukao na vrh Maču Pikčua, shvatio je da više nema kuda da pobegne. Iznad njega su se nalazila nebesa, a pod nogama mu se širila sumaglica. Preostale su mu samo dve mogućnosti: da nastavi u kraljevstvo božje, ili da se ponovo spusti i spozna kako živeti sa sobom. I bila je to teška odluka. Maglica se motala u hipnotičkom plesu prizivajući ga da se baci u tišinu i zaborav. Stajao je na ivici i netremice je posmatrao. Ali znao je da će se ponovo odlučiti za bekstvo ako to učini. Ponovo će napraviti grešku i postati dezterter. Uostalom, nije li to najjednostavnije rešenje? Takva smrt ne zahteva hrabrost, niti donosi zasluge.

Srušio se na travu i zario glavu u ruke. Najteže je nastaviti život. Znao je da ga iščekuje još mnogo godina, i znao je da bi mogao da ih proživi poput sablasti iščekujući trenutak smrti, ili da ih proživi najbolje što ume.

Kad se vratio kući, telefon je zazvonio. Otac je već nedeljama pokušavao da ga dobije. Marija je umirala od raka. Bilo je vreme da se vrati kući.

Kad je Fernando stigao u Buenos Ajres, zamolio je vozača, kojeg su mu poslali roditelji, da ga odveze do Kase Rosade na Plazi de Majo. Želeo je samo jednom da se proveze oko nje. Želeo je da vidi progoni li ga još uvek kao u snovima. Ta vladina zgrada, obojena u ružičasto mešavinom govede masti, krvi i vapna, dominirala je trgom. Odmah do nje nalazili su se *Banco de la Nación*, *Catedral Metropolitana*, *Consejo Municipal* i *Cabildo*. Iako predivan s drvoredom visokih i egzotičnih palmi, živahnim cvetnim vrtovima i kolonijalnim građevinama, za njega je trg postao mračno i opasno mesto, poprište mnogih razočaranja.

Kad su mu se približili, osetio je kako mu se u želucu ponovo budi strah i podiže u grlo poput debele žabe krastače prisiljavajući ga na kreštanje. Hladan znoj skupio mu se u stisnutim šakama, a disanje mu je postalo plitko i ubrzano. Međutim, čim su izašli na sunce, koje je nedužno obasjavalo biljke i cveće, osetio je kako se njegov strah rasipa i nestaje poput utvare. Argentina je postala demokratska država. Mogao je to da oseti u vazduhu i prepozna na bezbrižnim licima prolaznika. Posmatrao je i proučio novo lice grada, i primetio je da je postao uspešan, da mu se gotovo smeši. I tada je shvatio da više ne oseća strah kako mu visi za vratom. Skliznuo mu je s ramena poput iznošenog kaputa, potpuno beskorisnog u drugačijoj i toplijoj klimi. – U redu – rekao je vozaču. – Odvezite me na Santa Katalinu.

Njegov dolazak bio je od presudne važnosti za njegovu porodicu. Kao i kad se Santi vraćao nakon odlaska u Ameriku pre više od dvadeset godina, svi su se okupili na terasi škiljeći u sunce i iščekujući auto. Ipak, iščekivali su ga s tugom, znajući da se vraća kako bi se oprostio od sestre.

– Izmenio se mnogo, Sofija – tužno joj je rekla Čikita. – Mislim da ga nećeš prepoznati.

Sofija se saosećajno nasmešila. – Misliš li da će ostati? – upitala je pokušavajući da nastavi razgovor. Zapravo joj je bilo svejedno hoće li se vratiti ili neće. Bacila je pogled prema Santiju, koji je razgovarao s ocem i Eduardom. Fernandov dolazak bio je praćen strepnjom. Migel se brinuo da neće stići na vreme, jer je Marija brzo gubila snagu. Svi su bili

nervozni. Vrpeljili su se i šetkali travnjakom. Čak su i psi ležali dahćući, repova obešenih i nepomičnih.

Kad se Fernandov auto pojavio iza ugla i polako nastavio prilazom s dostojanstvenošću i ozbiljnošću mrtvačkih kola, mala grupa odahnula je više s olakšanjem nego s veseljem. Fernando je bacio pogled kroz prozor, i osetio kako mu se srce puni ljubavlju i melanholijom. Tu je odrastao. To je ono što je žrtvovao pre mnogo godina, a uopšte se nije izmenilo.

Izašao je iz auta i bacio se majci u nesiguran zagrljaj. Zagrljio je potom oca, Pančita, tetke i stričeve. Svi su prokomentarisali njegovu dugu kosu i bradu. Bio je gotovo neprepoznatljiv. Kad je ugledao Sofiju, bio je zaprepašćen.

– Mislio sam da te više nikad neću videti – rekao je posmatrajući ženu koja ga je podsećala na rođaku koju je nekad davno mrzeo. Ali sad su oboje bili drugi ljudi. Njihovo detinjstvo se poput predstave odavno završilo, i oni su odbacili svoje uloge kako se i scenario promenio.

– Drago mi je što te vidim, Ferčo. Drago mi je što si se vratio kući – odgovorila je ne znajući zapravo šta da mu kaže. Bilo joj je neprijatno. Delovao je poput stranca.

A kad je ugledao Santija, učinio je nešto što ih je oboje iznenadilo. Rasplakao se. Prepoznao je u njemu prijatelja koji je izašao s njim u hladnu, zimsku noć kako bi kaznio Fakunda Hernandeza. Ali nije plakao jer mu je Fakundo spasao život, niti zato što je sa Santijem spasao Mariju, već zato što se zagledao u bratovljeve iskrene, zelene oči i u njima prepoznao silne godine izgubljene u ljubomori, mržnji i strahu. Plakao je jer se konačno vratio kući. Bacio je pogled iza sebe, ali teskobnih senki više nije bilo.

Čikita ga je odvela u kuću kako bi video Mariju. Santi je uhvatio Sofijin pogled. Neće mu se pridružiti. Treba da provede neko vreme nasamo s njom.

– Hajdemo u grad – rekao joj je ozbiljnim tonom. – Niko neće primetiti gde smo jer će se zaokupiti njim.

– Izmenio se. Potpuno je drugačiji. Poput stranca – odvrtila je setno ga sledeći kroz stabla.

– Znam. I nama je drugačiji.

– Trebalo bi da osećam nešto prema njemu, ali ne osećam ništa – rekla je zaključivši koliko je vreme prevrtljivo. Nekim vezama dopušta da se održe nakon silnih godina razdvojenosti, a nekima pak ne.

– Štošta je proživeo, Čofi. Nije više onakav kakav je bio. Moraćeš ponovo da ga upознаš. Kao i ja.

Kad je Fernando ugledao sestru, utešili su ga njen hrabar osmeh i živahne oči, ali ga je dotukla pustoš koju je bolest napravila. Lice joj je bilo ispijeno, a jagodične kosti izbijale su prizivajući u sećanje potresne slike iz nemačkih logora za vreme Drugog svetskog rata. Izgubila je kosu, što je samo dodatno naglasilo oblik njene lobanje, koja se nazirala ispod tankog sloja kože. Ali njen neumoljiv duh nadjačao je taj prizor gotovo obasjavajući celu prostoriju. Ispružila je koščatu ruku i poželeva mu dobrodošlicu. Pao je na kolena i poljubio je osećajući strahopoštovanje prema njenoj hrabrosti, svestan koliko je on nije imao.

– Pogledaj se – smejala se posmatrajući ga nasmejanim očima s nežnošću. – Šta si to učinio sa sobom, Ferčo? – Nije bio u stanju da odgovori. Usne su mu drhtale, ali reči nisu mogle da se otisnu s njih. Tamne oči zacaklile su mu se od suza. – Užasnem svakoga ko me pogleda. Imam moć da preplašim ljude do kostiju. – Ali nije duhovitošću uspela da zaustavi suze. – Budalice jedna – nastavila je drhtavim glasom – kako si mogao da nas napustiš? Šta si radio tamo sve ove godine? Zašto si nas ostavio da patimo za tobom? Zar ti nismo nedostajali? Hoćeš li sad bar ostati?

– Ostaću – odvratio je kreštavim glasom. – Da sam bar...

– Šššš – utišala ga je. – Uvela sam novo pravilo: nema žaljenja. Nema kajanja. Nema naricanja i čupanja kose. Već sam sve to prošla sa Sofijom. Oboje ste takve budalice. U ovoj kući živi se u sadašnjosti i uživa se u tuđem društvu bez osvrtnja na prošlost, osim ako se razgovara o dobrim, starim danima. A bili su to lepi dani, zar ne, Ferčo? – Zaklimao je bez reči. – Ah, sećaš li se one moje prijateljice u koju si se zaljubio? U školi? Ma, sigurno se sećaš. Silvije Dijaz? Slao si joj ljubavna pisma. Ko zna šta je sada s njom.

– Nisam joj se dopao – odgovorio je prisećajući se s osmehom tih nedužnih dana.

– Oh, nego šta da jesi, ali bila je stidljiva. Neprestano mi je čitala tvoja pisma na nastavi. Bila su tako romantična.

– Mislim da baš i nisu.

– Naravno da jesu. *Veoma* romantična. Ali bio si tako tajanstven. Nismo uspevale da ti uđemo u trag. Ali Sofija i ja smo te jednom špijunirale dok si ljubio Rominu Blakvijer na bazenu.

– Da, znao sam da me gledate – priznao joj je s osmehom.

– Ali nisi nam to dao do znanja.

– Naravno da nisam. Uživao sam u pažnji koju sam privukao – odvratio je i nasmejao se.

– Tako je bolje. Smeh deluje zaceljujuće, a suze me samo rastužuju. – I potom su se zajedno smejali.

Sećaš li se kako smo dolaziti ovamo na misu svake subote uveče? – Sofijin glas odjeknuo je hladnim, kamenim zidovima crkve *Naša gospa od Uspeća*.

– Pre nego što bismo otišli u noćni klub – odvratio je Santi i zakikotao se. – Nije baš bilo pobožno!

– Nikad mi to nije palo na pamet – odgovorila je. – Moram priznati da sam misu uvek odrađivala.

– Znala si da se kikoćeš sve vreme mise.

– Bilo mi je teško da zadržim ozbiljnost kad je padre Hulio neprestano mucao i šušкао.

– Znaš da je umro? Odavno.

– Ne mogu reći da mi je žao.

– *Trebala bi* da kažeš da ti je žao. U njegovoj si crkvi – nasmejao se.

– Misliš da može da nas čuje? I muca li i u raju? Nisi čuo za anđele s govornom manom, zar ne?

Nastavili su niz prolaz između klupa, a njihove *alpargatas* nežno i tiho su klizile kamenim podom. Crkva je bila ogoljena i drugačija od katoličkih crkvi u gradu. Oltar se isticao skromnom jednostavnošću, skriven pod belim platnom ukrašenim klonulim cvećem. Vazduh je bio ustajao i ispunjen mirisom tamjana. Nije bilo prozora kroz koje bi mogao da pobegne napolje. Sunce se probijalo kroz obojeno staklo sa zadnje strane oltara. Bacalo je duge zrake na pod i zidove otkrivajući pri tom prašinu. Ikone device Marije gledale su ih sa zidova skrivajući se između mnogobrojnih statua svetaca i zapaljenih sveća. Klupe se uopšte nisu izmenile. Još uvek su bile neukrašene i dovoljno neudobne da neko na njima slučajno ne bi zaspao.

– Sećaš li se venčanja Soledadine rođake Pilar? – upitala ga je s osmehom.

– Kako da ne – odgovorio je lagano se udarivši dlanom o čelo i prasnuvši u smeh. – Padre Hulio ju je zamenio za sestru, i potom održao

ceo govor. – Pokušali su da priguše smeh.

– Tek na kraju, kad je blagoslovio srećni par Roberta i *Lusiju*, svi su shvatili da je sve vreme govorio o pogrešnoj osobi – dodala je bez daha. – Kakav užas. Pilar je bila onoliko uzrujana, a mi nismo mogli prestati da se smejemo!

Kad su stigli do oltara tišina ih je opčinila. Primirili su se. S obe strane oltara nalazila su se dva stočića prekrivena svećama raznih oblika i veličina. Setili su se Marije. Santi je zapalio šibicu i odabrao sveću.

– Za moju sestru – rekao je i zatvorio oči izgovarajući molitvu. Sofija je bila dirnuta. Potom je i ona zapalila sveću, zatvorila oči i zamolila boga da poštedi Marijin život. Santi ju je utešno uhvatio za ruku. Dvaput ju je stisnuo i odgovorila mu je. Ostali su da stoje neko vreme. Iako se nikad pre nije tako predano molila, njene molitve nisu bile potpuno nesebične. Dok god je Marija živa, znala je da ima razlog da ostane na Santa Katalini.

– Pitam se smeta li bogu što mu se obraćamo samo u patnji – prošaputao je.

– Pretpostavljam da se već navikao.

– Nadam se da će biti uslišeno.

– I ja se nadam.

– Želeo bih da se dogodi čudo, iako baš ne verujem da je to moguće. Osećam krivicu što sam tek sad odlučio da dođem. U poslednji čas. Znam da ne zaslužujem čudo.

– Došao si, i to je ono što se računa. Ovde si.

– Da, možda si u pravu. Nikad nisam mogao da shvatim ljude koji neprestano odlaze u crkvu, ali mislim da ih sada razumem. Dolaze po utehu.

– Jesi li je ti pronašao?

– Donekle – odgovorio je i setno joj se nasmešio. – Znaš, dopalo bi mi se da sam se ovde oženio tobom.

– Dok bi padre Hulio mucao: 'U-u-u-uzimate 1-li v-vi S-s-s-Sofija...'

Zakikotao se na njenu imitaciju. – Ništa mi ne bi smetalo. Čak ni da me zamenio za Ferča! – Privukao ju je u zagrljaj i nežno joj poljubio čelo.

Ponovo se osetila voljenom. Njegov miris podstakao je sećanja na prošle dane i poželeva je da nikad ne izvuče iz njegovog zagrljaja. Ostali su tako

neko vreme ne osećajući potrebu za rečima. Prepustila se melanholiji i sreći. Znala je da će ubrzo morati da se rastanu, i grčevito se držala trenutka pokušavajući što intenzivnije da ga proživi.

– Jesi li priznala ocu Huliju da smo ljubavnici? – upitao ju je odmičući se.

– Zar si lud? Ne! A ti?

– Ne. Jesi li mu se ikad ispovedila?

– Zapravo ne, jer sam uvek izmišljala stvari. Bilo ga je tako lako preneraziti i jednostavno nisam mogla da se oduprem iskušenju.

– Zaista si nevaljala, znaš – odvratio je i tužno se nasmešio.

– Mislila sam da nisam nevaljala kao nekad, sve dok se nisam vratila. Sad sam nadmašila samu sebe.

– Trebalo bi da se osećam krivim, i u početku jesam. Ali ne znam. Sad osećam da postupam ispravno – rekao je odmahujući glavom kao da više nije odgovoran za osećanja otkad su se otrgla njegovoj kontroli.

– *Da*, postupamo ispravno – ponovila je i uhvatila ga za ruku. – Trebalo je da budemo zajedno.

– Znam. Osećam se krivim što nemam grižu savesti. Zastrašujuće je kako čovek lako zaboravi.

– Misliš, na Klaudiju?

– Na Klaudiju i decu. Kad sam s tobom, uopšte ih se ne setim.

– Ni ja svojih – odgovorila je. Ali to zapravo nije bila istina. Svaki put kad bi se našla nasamo s njim, u mislima bi se odmah setila i Dejvida i Honor i Indije, i svaki put bi morala da se prisili da ih potisne. I gotovo su prestali da joj se odupiru. Doduše, Dejvid je umeo da bude i te kako uporan.

– Hajdemo odavde pre nego što nas padre Hulio uhvati na delu – rekao je probijajući se prolazom između klupa.

– Ne činimo ništa loše. Rođaci smo, sećaš se?

– Čofi, nikad to ne mogu da zaboravim. Mislim da te bog učinio mojom rođakom kako bi me kaznio za nešto što sam počinio u prošlom životu.

– Ili ima bolestan smisao za humor.

Čim su izašli na sunce zaklonili su oči. Sofiji se na trenutak zavrtilo u glavi. Vlaga je bila zagušujuća.

- Imaćemo pravu pravcatu oluju. Osećaš li je?
- Da. Volim oluje. Tako su uzbudljive.
- Prvi put smo vodili ljubav za vreme jedne oluje.
- Sećam se. Kako bih to mogla da zaboravim?

Odšetali su se na trg. Ulica je još uvek bila neasfaltirana i prašnjava, kao u vreme njihovih deki i baka. Sanjivo se protezala oko trga obrubljenog visokim stablima. Primetila je da im još uvek boje koru u podnožju belom *Calom*, kako bi oterali mrave. Male kuće i prodavnice bile su okrenute prema suncu, a njihova zasenjena unutrašnjost skrivala se iza prašnjavih stakala. Kafić *Boliče* još uvek je bio na istom mestu. Na uglu. U njemu su se okupljali *gaučosi*, ispijali *mate* i kartali se. Pako je tamo nekada provodio svako nedeljno jutro uz novine i šoljicu kafe, i Sofija je pretpostavila da to verovatno još uvek čini, s obzirom na to da je bio čovek od navike.

Bilo je poslepodne, i radnje su bile zatvorene zbog sijeste. Trg je bio tih i miran. Krenuli su ka senci i, baš kad su se spremali sesti, dozvao ih je glas sa susedne klupice. Ostali su užasnuti prepoznavši slavu *Vieju Bruju*.

– *Buen día*, senjora Hofsteta – rekao je Santi klimnuvši pristojno glavom.

– Nisam znala da je stara veštica još uvek živa – prošaputala je Sofija s osmehom na licu.

– Mislim da veštice ne umiru.

La Vieja Bruja sedela je zgrbljeno u dugoj, crnoj haljini – nije ni čudo što su je zvali Stara Veštica. Sofija se prisetila koliko ju je užasavala još dok je bila dete. Lice joj je bilo sitno i zbrčkano, poput starog oraha. Imala je crne oči i zube, i širila smrad stotinama metara u krug. Primetila je da u dugim, kvrgavim prstima čvrsto drži smeđu papirnatu kesicu.

Seli su i pokušali da je ignorišu, ali dok su razgovarali Sofija je mogla da oseti njen pogled na leđima.

- Gleda li nas još uvek? – upitala je Santija.
- Da. Pretvaraj se da je nema.
- Mogu da je osetim. Zašto se ne pokupi!
- Ne brini, nije prava veštica.
- Ne bih se baš kladila. U poređenju s njom veštice iz bajki izgledaju

kao Snežane! – Oboje su se nasmejali zaklonivši usta rukama. – Verovatno zna da razgovaramo o njoj!

– Ako je veštica, i te kako zna.

– Hajdemo. Zaista ne mogu da je podnesem. – Ustali su i krenuli.

– Ah – odjednom je zakričala. Ignorisi su je i požurili. – Ah – ponovila je. – *Mala suerte!*³⁷ Propustili ste priliku! *Mala suerte!* Ah! – Oboje su stali i zapanjeno se pogledali. Santi se spremao da se okrene, ali ga je Sofija zgrabila za ruku i povukla. – Srodne duše. Vidim vam to u auri. Srodne duše! Ah – nastavila je starica.

– *O Dios*, kako me plaši! Brišimo odavde – odvrtila je Sofija i nastavili su da ubrzavaju korak.

– Kako se usuđuje tako da nam se obraća! Ta tračara – ljutito je odvratio. – Ljudi poput nje upliću se drugima u život i stvaraju probleme!

– Sad ti je jasno zašto je veštica. Dobio si priliku da se uveriš.

– Pa, zašto onda ne odjebe na metli? – Oboje su se nervozno nasmejali.

Ali baš kad su pomislili da je više neće videti, iznenada se ukazala pred njima, iskrivljena i smrdljiva poput ogromnog, dlakavog slepog miša. Dovukla se do Sofije i ubacila joj smeđu kesicu u ruke. Sofija ju je uhvatila s gađenjem. Bila je vlažna i mekana. Pogledala je u staričine oči, i osetila kako je hvata panika. Ali *La Vieja Bruja* je smireno klimnula glavom i stisnula joj ruke oko kesice. Sofija se trгла i zakoračila unazad uzaludno pokušavajući da se oslobodi. *La Vieja Bruja* se potom nacerila i promrmrljala: „Sofija Solanas“ pre nego što se ponovo izgubila na trgu.

Čim su se našli na sigurnom u kamionu, Sofija je zalupila vrata i zatvorila prozor. Drhtala je celim telom.

– Šta je u kesici – nestrpljivo ju je upitao, dok je cela ta stvar počinjala da ga zabavlja.

– Ne znam zašto se cerekaš. Uopšte nije smešno. Ti je otvori – povikala je i bacila mu je u ruke. Polako ju je rastvorio i zavirio jednim okom iščekujući da naiđe na nešto strašno. A onda se nasmejao s olakšanjem.

– Šta je unutra? – upitala je.

– Nećeš verovati. Mladica ombu stabla, da je posadiš!

– Mladica ombu stabla? Šta ću, pobogu, s tim?

– Pa, u Engleskoj nećeš uspeti da je zasadiš – odvratio je i nasmejao se.

– Čudne li žene. Ma, koliko joj je godina? I pre dvadeset godina sam mislila da je stara kao Biblija – uzbuđeno je uskliknula. – Ne bi li već odavno trebalo da je u grobu?

– Zašto ti je dala tu mladicu? – promrmljao je Santi namrštivši se. – Čudim se da je uopšte uspela da te prepozna.

Upalio je motor i Sofiji je laknulo kad su napustili to mesto i uputili se nazad prema Santa Katalini.

– Šta je mislila pod tim da smo srodne duše? – zapitala se nakon nekog vremena.

– Ne znam.

– U pravu je. Iako, doduše, nije potrebna vidovitost kako bi se to uvidelo. Hvata me jeza kad je se setim. Znaš, najveći je problem što joj ljudi veruju – ljutito je rekla. – Na primer, Soledad.

– A ti ne? – Usta su mu se iskrivila u podrugljiv osmeh.

– Naravno da ne – odmah se pobunila.

– Zašto onda uopšte raspravljamo o njoj ako ne veruješ u njena trabunjanja?

– Gluposti. Ne verujem joj, napast je i mislim da ne bi trebalo da ide naokolo i nepotrebno plaši ljude. Ne verujem u veštice!

– Ali veruješ u magiju ombu stabla?

– To nije isto.

– Ma ne, nije!

– Ali nije. Ona je luda i trebalo bi je zatvoriti negde. Ombu je nešto sasvim drugo. Magija prirode.

– Čofi?

– Šta je? – Ljutito ga je pogledala i primetila kako mu na licu igra osmeh.

– Je li ti ombu ikad ispunio želju? – Dodao je ne odmičući pogled s puta i pokušavajući da se suzdrži od smeha.

– Da.

– Koju?

– Jednom sam poželela da se zaljubim u tebe – odgovorila je i pobedonosno mu se nasmešila.

– Mislim da to nije imalo nikakve veze sa stablom.

– Nemaš pojma – uskliknula je. – Ne razumeš moć prirode, i znaš šta? Kladim se da će ova mladica *uspeti* u Engleskoj! – Pogledala ga je i uhvatila ga kako se smeje. – Smeješ mi se? – odvratila je. – Zaustavi kola!

– Šta?

– Stani! Ove sekunde!

Skrenuo je s puta i nastavio stazom do stabala iza kojih se protezalo polje. Isključio je motor i okrenuo se prema njoj. Njegove velike zelene oči i nestašni osmeh bili su jednostavno neodoljivi. Kako bi mogla da se ljuti na njega?

– Slušaj... *zaista* je bila jeziva – ponovila je Sofija.

– *Zaista* jeste. Ali što je loše učinila rekavši da smo srodne duše? – odvratio je i poljubio joj vrat.

– Rekla je da smo imali svoju priliku.

– Šta ona zna? Najobičnija stara veštica – nasmejao se i raskopčao joj haljinu.

Čim su se njegove tople usne spustile na njene, zaboravila je zbrkanu priču starice sa trga. Prepustila se slanosti i dragom mirisu njegovog tela. Zajahala ga je pokušavajući da dođe do daha i provlačeći se između upravljača i ručice menjača. Podigao joj je haljinu i rukom prešao preko nežne unutrašnjosti butina. Bile su lepljive od znoja. Potom joj je povukao gaćice na stranu i skliznuo u nju. Uhvatio ju je za kukove, povukao je na sebe, vodeći njeno telo. Dok su napola odeveni vodili ljubav, ponovo je ispunilo uzbuđenje kršenja pravila.

Čim su se vratili na Santa Katalinu, bacili su se u bazen. Poslepodnevno sunce već je zalazilo tinjajući poput umirućeg uglja na vedrom nebu. Komarci su lebdeli iznad stabala i trave, a miris Antonijevih ruža i kozje krvi dolebdeo je do njih. Ležali su prebacivši ruke preko ivice bazena i gledali u polja pričajući o stvarima koje su se izmenile tokom godina.

– Znaš, nedostaje mi Hoze – priznala mu je. – Pablo je drag, ali za sam za Hozeom bila nekako vezana.

– Bio je mudra ptica.

– Ko je taj Havijer? Vrlo je zgodan.

– Soledadin i Antonijev sin. Zar ti nije rekla? – bio je iznenađen.

– Sin? Jesi li siguran?

– Naravno. Ne mogu da verujem da ti nije rekla. Verovatno je pretpostavila da već znaš.

– Grozno. Otkako sam došla, samo pričam o sebi.

– Znaš, smatraju ga herojem.

– Ozbiljno? Zašto?

Ispričao joj je kako je nekoliko godina unazad Havijer pomagao ocu u plevljenju biljki oko bazena, dok se porodica sunčala i čavrljala. Klara i Feliks tiho su se igrali u travi s rođacima, i niko nije primetio da je Feliks u jednom trenutku dopuzao do ivice kako bi dodirnuo vodu. Kad je Havijer slučajno bacio pogled, ugledao je sitnu sivu nepomično mrlju na dnu bazena. Nije oklevao ni sekunde. Uronio je i izvukao Feliksa iz vode. Dete je kašljucalo i izbacivalo vodu, ali uspeo je da mu spasi život. Da ga nije uočio, mali bi se sigurno udavio. Pako mu je potom podario novo sedlo s inicijalima urezanim u srebrnu pločicu, kako bi ga nagradio što je spasao život njegovom unuku. Niko to nije zaboravio. Paku je oduvek bio izuzetno drag.

Čim su završili s plivanjem, Sofija se uputila kući i odmah ušla u kuhinju, gde je Soledad pripremala večeru.

– Soledad, nisi mi rekla da imaš sina – oduševljeno je uskliknula

pokušavajući da nadoknadi prethodnu nezainteresovanost. – Znaš, vrlo je zgodan!

– Na Antonija – odvratila je Soledad i nasmejala se.

– Pa, pre bih rekla da je na *tebe*, Soledad. Tako me je sramota. Viđam ga već nekoliko dana na *kampu* i nijednom mu se nisam obratila.

– Mislila sam da znaš.

– Tek sam malopre saznala. Santi mi je ispričao kako je spasio Feliksov život. Sigurno si ponosna.

– Jesam. Oboje smo ponosni. Havijer svaki dan glanca sedlo. Kaže da mu je to najveća dragocenost. Senjor Pako je izuzetno velikodušan čovek – rekla joj je sa strahopoštovanjem.

– Havijer zaslužuje njegovu velikodušnost.

Potom je otišla u sobu kako bi napravila hladnu kupku. Dok se svlačila setila se Santija i zapitala se šta im budućnost donosi. Setila se odmah i Dejvida. Nije li je spasio kad se osećala ranjivo i izgubljeno? Nije li bio predivan prema njoj? Laknulo joj je kad je začula kucanje. Želela je da joj nešto odvuče pažnju od silnih pitanja koja bi je opsedala čim bi ostala nasamo.

Soledad je ušla u prostoriju bleđa, zaplakana i lomeći ruke. Sofija ju je iznenađeno odvela do kreveta i smestila. Potom ju je uhvatila za ramena i pokušala da je primiri.

– Šta se dogodilo? – Soledadino krupno telo slamalo se pod jecajima. Kad god je pokušala da prozbori, briznula bi u plač. Sofija je nastavila da joj se umiljava, i naposljetku joj je starica priznala kako se zaklela da će čuvati tajnu. – Ali vi ste moja Sofija – zajecala je. – Od vas ne mogu ništa da krijem!

Sofija zapravo nije želela da zna o čemu je reč, jer se već naslušala njenih tajni iz prošlosti, i nijedna nije bila bogzna šta. Ali Soledad je bila toliko uznemirena da je odlučila da je sasluša i uteši.

– U vezi s Havijerom – započela je Soledad nesigurno.

– Dobro je, zar ne? – odvratila je Sofija pitajući se nije li možda bolestan.

– Nije to u pitanju, senjora Sofija. Antonio i ja ga volimo. Pružili smo mu dobar dom i gledali ga kako odrasta u muškarca. Ponosimo se njim. I vi

biste bili ponosni da ga poznajete.

– Pa zašto onda plačeš? Možete biti srećni što imate tako dobrog sina.

– Oh, znam ja to, senjora Sofija. Ne razumete šta pokušavam da vam kažem. – Potom je zastala, duboko udahnula i zadrhtala: – Senjor Pako nam je rekao da ne kažemo nikome, i nismo to učinili. Čuvali smo tajnu dvadeset tri godine. Mislili smo da ćete se ranije vratiti. Mi smo bili samo njegovi čuvari, govorili smo sebi. Vi ste oduvek bili njegova majka.

– O čemu pričaš, Soledad? – prošaputala je Sofija.

– Nemojte me kriviti, molim vas. Učinila sam ono što je senjor Pako zatražio. Doneo je vašu bebu iz Švajcarske, i rekao da želi da odraste u toplom porodičnom domu. Rekao nam je da ćete se vratiti i požaliti što ste ga se odrekli. Nije želeo da mu stranci odgajaju unuka.

– Havijer je moj sin? – Učinilo joj se kao da neko drugi izgovara te reči.

– Da, Havijer je vaš sin – ponovila je Soledad i počela da zavija poput ranjene životinje.

Sofija je ustala i prišla prozoru. Zagledala se u sumrak koji se spustio nad *pampu*.

– Havijer je Santigito? – Nije mogla da poveruje. U oknu je ugledala njegove sitne ručice, njegove nožice i nosić koje je premalo puta poljubila. Suze su joj potekle niz obraze i posmatrala je svoj odraz u ogledalu kako se grči od bola sve dok joj se oči nisu toliko zamaglile da više nije mogla ništa da vidi.

– Senjor Pako i ja... i, naravno, Antonio... samo mi znamo za to. Nije želeo da senjora Ana sazna. Ali sad je ta odluka na vama. Vi ste mu majka. Neću vas sprečiti ako to želite da mu kažete. Možda bi trebalo da zna ko su mu pravi roditelji. Možda bi trebalo da zna da je Solanas.

Sofija je izjurila u park ostavljajući Soledad da zavija u spavaćoj sobi. Mrak se gotovo spustio. Nije znala šta će mu reći, ali znala je da mora da ga vidi. Naposletku, ne zaslužuje li svako dete da zna ko mu je majka? Videla se u mislima kako ga hvata u zagrljaj i govori: „Sine moj! Santigito! Verovala sam da sam te izgubila i da te neću ponovo videti!“ Suze su usahnule i umesto njih osetila je opijajuću lakoću postojanja.

Približavajući se kolibi prepoznala je crveni plamen logorske vatre. Razvučene note gitare probile su se vazduhom, a potom i sve glasniji pev. Ostala je smetena kad je ugledala grupu *gaučosa* kako sede oko ognja smejući se i pijući, dok je drhtavi plamen osvetljavao njihova smeđa lica. Nisu mogli da je vide. Napregnula se pretražujući im lica u potrazi za licem svog sina. I onda ga je ugledala. Sedeo je u sredini, između Pabla i njoj nepoznatog muškarca oduševljeno pevajući s ostalima. Svako malo bi se nasmešio, a njegovi beli zubi blesnuli bi na drhtavoj svetlosti. Nije mogla da razluči liči li na nju ili na Santija, niti je mogla da se priseti kako izgleda jer ga je videla svega nekoliko puta. Očajnički je naprezala oči.

Iznenada je vitka žena otvorila vrata kuće i izašla kako bi se pridružila grupi noseći poslužavnik s hranom. Sofija je ugledala kako mršav pas poskakuje oko njenih nogu. Pomerila se kako bi ih bolje videla, ali ju je pas nanjušio i počeo da štekće. Zatrčao se uzdigavši rep u vazduh poput divljeg dabra i spremajući se za napad. Žena je bacila pogled prema mestu gde je Sofija stajala, i obratila se muškarcima. Dvojica su odmah skočila na noge uhvativši se rukama za *fakones*. Više nije imala izbora. Morala je da se pojavi. Izronila je na videlo preplavljena osećanjem stida. U tom trenutku i smeh i pesma su utihnuli, a gitara se spustila na tlo.

Havijer je maknuo ruku s noža i krenuo prema njoj. – Dobro večer, senjora Sofija. Jeste li dobro? Trebate li štogod? – Njegove namrštene oči radoznalo su je posmatrale.

Gledala ga je kako joj prilazi. Bio je visok i plećat poput Santija, i imao lepo držanje. Pomalo je čak hodao poput njega, okrećući kolena na spolja,

ali s obzirom na to da je ceo život proveo na konju, to i nije bilo iznenađenje. Kad joj se približio, uočila je da ima tamnu kosu poput nje. Zaustavio se iščekujući odgovor. Nameravala je da mu prizna da mu je majka, ali sad kad je to trebalo da učini, usta su joj iznenada zanemela. Nije imala snage. Bacila je pogled preko njegovih leđa prema grupi *gaučosa*, i shvatila da je srećan u njihovom društvu. Srećan je iako ne zna istinu. Imao je nešto što je ona izgubila mnogo godina ranije: osećaj pripadništva. Bilo mu je mesto na Santa Katalini. Nije li ironično da on pripada tamo više nego ona, i svakako više nego njena majka ikad. Ne bi li bilo okrutno i sebično lišiti ga uverenja s kojim je odrastao? S tugom je odlučila da zadrži istinu za sebe, i uputila mu je nesiguran osmeh.

– Nekada sam dolazila ovamo kao dete. Dok je Hoze još bio živ – odvrtila je pokušavajući da započne razgovor.

– Majka mi je rekla da vas dugo nije bilo, senjora Sofija.

– Istina. I ne znaš koliko mi je sve ovo nedostajalo.

– Je li istina da u Engleskoj uvek pada kiša? – Usta su mu se razvukla u osmeh.

– Ne onoliko koliko zamišljaš. Ima vedrih i sunčanih dana kao u Argentini – odgovorila je nadajući se da neće primetiti kako mu proučava lice.

– Nikad nisam bio van Santa Kataline.

– Pa... da sam na tvom mestu, ostala bih ovde. Videla sam mnoge delove sveta, i mogu ti reći da je Santa Katalina zaista najlepša.

– Hoćete li ostati? Majka se nada da nećete otići.

– Ne znam, Havijere – rekla je i odmahnula glavom. – Soledad je vrlo sentimentalna.

– Znam – odvratio je i nasmejao se.

– Bila ti je sigurno dobra mati?

– Da.

– I meni je bila mati. Uvek me je izvlačila iz neprilika.

Primetila je da želi da se vrati prijateljima. Naposljetku, nije li ona kći njegovog šefa? Pripadaju različitim svetovima, i nikad neće moći ravnopravno da razgovaraju. Naime, deo njegovog posla bio je da udovoljava njenim prohtevima.

Posmatrala ga je kako se vraća, a potom se i sama uputila nazad prema kući. Bio je to zaista njen sin. Iako mu nije mogla prepoznati boju očiju, nagađala je da su smeđe. Da su zelene poput Santijevih, već bi to uočila. Nije bilo ničeg naročitog u njegovom izgledu. Bio je zgodan, a odrastao je kao *gaučo*. Bio je u velikoj meri proizvod okoline u kojoj je odrastao. Ne, ne bi bilo pošteno da mu je rekla istinu.

Vratila se u sobu i zatekla Soledad kako još uvek zgrbljeno sedi stiskajući ruke u krilu. Njene oči su je beznadežno pogledale, crvene od suza i tupe od bola. Sofija je takođe bila ucveljena, ali kad ju je ugledala, shvatila je da se ispravno postavila. Nije mogla da joj oduzme smisao života.

Čim joj je priznala da mu nije saopštila istinu, Soledadino lice se razvedrilo, a napeta i ukočena ramena opustila su se s olakšanjem. Ponovo je zaplakala, ali ovoga puta od sreće. Privila je Sofiju na grudi zahvaljujući joj što joj je vratila sina, iako se svaki dan podsećala da Havijer nije njeno dete, da ga čuva i odgaja sve dok mu se ne vrati prava majka. Sofija joj je s tugom odgovorila da on zaista jeste njen sin, i da nije važno ko ga je rodio.

– Čak ti nalikuje, Soledad – dodala je spuštajući se na krevet i dopuštajući staroj prijateljici da je teši.

– Ne znam, senjorita Sofija, ali istina je da je zgodan – odvratila je Soledad obuzdavajući osmeh. Znala je da bi bilo neprilično pokazati joj koliko se ponosi njim.

– Kako se to dogodilo? – Sofija je želela da zna. – Kako to da niko nije primetio da ste odjednom dobili dete?

– Pa, senjor Pako je svratio jednog dana i rekao nam da ćemo se mi najbolje brinuti za bebu s obzirom na to da smo nas dve bile bliske. Hranila sam vas dok ste bili beba, sećate se?

Sofija je klimnula glavom. Zamislila je Dominik i Antoana kako smišljaju plan kako da pošalju Santigita u Argentinu. Ali, nije im zamerala. Štaviše, znala je da su mu tako pružili najbolji mogući dom. Nasmejala se. Nije li ironično da je Santigito pronašao dom tamo gde ga je ona izgubila?

– Šta vam je rekao?

– Rekao nam je da ćete se vratiti jednog dana, ali da ne možete da se brinete o njemu. Nisam postavljala nikakva pitanja, senjorita Sofija. Nisam

zabadala nos. Poverovala sam mu i dala sve od sebe kako bih odgajila Havijera onako kako biste to sami učinili. – Glas joj je zadrhtao.

– Znam i ne krivim te ni za šta. Samo želim da znam – odvratila je Sofija mirnim tonom, i uhvatila njenu znojavu ruku kako bi je razuverila. Soledad je duboko udahнула i nastavila:

– Zato smo izmislili priču kako je Antonijeva rođaka umrla moleći ga u testamentu da joj se pobrine za dete. Niko nije posumnjao, jer se takve stvari neprestano događaju. Svi su bili presrećni zbog nas. Trideset godina smo želeli dete, i bog se naposljetku smilovao – odvratila je promuklim glasom i krupna suza skliznula joj je niz bucmasti obraz. – Nedelju dana nakon toga senjor Pako je došao do nas usred noći s malim Havijerom zamotanim u muslin. Bio je predivan! Poput malenog Isusa s vašim velikim, smeđim očima i nežnom, tamnom puti. Zavolela sam ga čim sam ga ugledala, i zahvalila bogu što nam ga je podario. Bilo je to čudo. Pravo čudo.

– Samo su Antonio i otac znali ko je, zar ne?

– Da.

– I kako se odnosio prema njemu? Je li mu bilo teško?

– Ne znam, senjorita Sofija, ali oduvek je imao poseban odnos s njim. Još dok je bio dečaćić, Havijer je znao da ga prati po farmi poput kućenceta. Imali su zaista poseban odnos. Ali, Havijer je oduvek bio *gaučo*, i bio je srećniji s nama nego sa svojim. Nije mu bilo mesto u toj velikoj kući, i osećao se tamo poput stranca. Zato, kako je odrastao, prirodno su se udaljili. Međutim, kao što sam rekla, senjor Pako je oduvek bio izuzetno dobar prema Havijeru.

– Kakav je bio kao dete? – Sofija je žudela da saznati, iako je znala da će joj biti bolno da čuje šta je sve propustila.

– Bio je neobuzdan. Imao je vašu hirovitost i senjor Santjagovu nadarenost. Bio je uvek u svemu najbolji. Bio je najbolji i na konju i u školi.

– Ja nikad nisam bila dobra u školi – rekla je Sofija. – To definitivno nije nasledio od mene!

– On je ličnost za sebe, senjorita Sofija – odvratila je Soledad.

– Znam. Uverila sam se u to. Očekivala sam da će ličiti na mene i šepati

poput Santija. Očekivala sam da će naslediti aroganciju i izgled Solanasovih. Razumeš? Potpuno je drugačiji, potpuno stran, iako sam ga nosila devet meseci i donela na ovaj svet. Ali, napustila sam ga – rekla je ostajući bez glasa. – Bar više neću živeti u mučnom neznanju. Srećna sam što si ga odgajila, Soledad, jer i meni si bila majka. – Bacila joj se u zagrljaj i plakala za onim što je izgubila i za onim što je pronašla, i nije znala šta od toga više oplakuje.

Te noći gotovo oka nije sklopila. Kad bi nakratko zadremala, pa čak i kad bi bila potpuno budna, snovi joj nisu davali mira. Sanjala je da vodi ljubav sa Santijem. Gledala je u njegovo lice i ono se iznenada pretvorilo u Havijerovo. Probudila se u panici, upalila svetlo i pričekala da joj se srce primiri. Osećala se usamljenom, i čeznula je da kaže Santiju za Havijera, ali znala je kakvu bi to štetu prouzrokovalo. Zašto joj Dominik nikad nije priznala šta su učinili? Koliko bi sve bilo drugačije da je mogla da porazgovara s njom onog dana kad ju je njihova neljubazna kućepaziteljka izvestila da su napustili državu.

U početku se bojala se da kaže Dominik i Antoanu da je promenila mišljenje jer nije mogla podneti pomisao da znaju kako je pogrešila. Nije ih slušala kad su pokušali da je upozore. Da je ranije izrazila žaljenje, možda bi joj rekli gde se nalazi. Možda bi se onda vratila u Argentinu. Možda bi danas čak živela sa Santijem, ko zna. Ali sad je bar znala jedno: njen otac je to učinio iz ljubavi i bila mu je zahvalna. Pobrинуo se da Santigito odraste u ljubavi, iščekujući da se ona naposletku vrati kući. Ali, sad je bilo prekasno. Prekasno za bilo šta.

Utorak, 1. novembar 1997.

Sledeće jutro provela je neko vreme s Marijom i potom otišla na grob dede O'Dvajera. Odložila je cveće na nadgrobnu ploču, zelenu od mahovine i plesni, i zaključila kako mu sigurno niko ne dolazi, jer je grob izgledao zapušteno. Rukom je prešla preko reči urezanih u kamenu i pomislila kako je malo toga ostalo za nju na Santa Katalini. Gotovo je mogla da čuje dedin glas kako joj se obraća iz groba upozoravajući je da je život poligon za vežbu, da nije predviđeno da bude lak, a osmišljen je kako bi nas podučio. I pomislila kako je zaista teška škola bila.

Kad se okrenula nameravajući konačno da ode, ugledala je sablasni majčin lik kako izranja iz stabala u širokim, belim pantalonama i besprekorno beloju košulji. Kosa joj je padala na ramena u opuštenim kovrdžama boje rđe. Izgledala je staro.

– Dolaziš li ikad da porazgovaraš s dedom? – upitala ju je na engleskom. Ana je polako hodala držeći ruke u džepovima. Zastala je u senci izmučenog eukaliptusa, koji je štitio grob od elementarnih nepogoda.

– Više ne. Ali nekada jesam – rekla je i tužno se nasmešila. – Pretpostavljam da ćeš mi reći da je trebalo da brinem o njegovom grobu?

– Ne, uopšte to ne nameravam da učini. Deda je voleo sve što je divlje i prirodno, zar ne?

– Dopašće mu se tvoje cveće – odvratila je i ukočeno se sagla. Podigla ga je i pomirisala.

– Neće – nasmejala se Sofija. – Neće ga ni primetiti!

– Ne bih baš bila toliko sigurna. Oduvek je bio prepun iznenađenja – odgovorila je vraćajući buketić na nadgrobnu ploču. – Iako nikad nije previše mario za cveće – dodala je prisativši se kako im je otkidao glave sekačem.

– Nedostaje li ti? – upitala ju je Sofija neodlučno

– Da, nedostaje mi – odvratila je i duboko uzdahnula. Potom ju je

pogledala i na trenutak zastala, kao da se nećka. Ugurala je ruke u džepove i lagano oborila ramena kao da joj je hladno. – Žalim zbog mnogo toga, Čofi. Između ostalog, žalim što sam izgubila porodicu.

– Ali deda je živio s nama.

– Ne, ne mislim na to razdoblje. Mislim na... – Stavila je ruke na bokove i odmahнула glavom. – Žalim što sam pobjegla od njih.

Sofija je primetila da joj je teško da je gleda u oči.

– Zar si pobjegla? – Nikad nije njen brak doživljavala kao bekstvo. – Zašto?

– Zato što sam želela bolji život od onoga koji su oni mogli da mi pruže. Bila sam sebična i razmažena. Mislila sam da zaslužujem više. Znaš, čovek misli da će bol i patnja nestati s vremenom, ali vreme ne igra nikakvu ulogu. Osećam se jednako kao i pre četrdeset godina. Samo izgledam drugačije.

– Kad si počela da osećaš žaljenje?

– Ubrzo nakon što si se ti rodila došli su mi u posetu.

– Da, sećam se da si mi to ispričala.

– Tada sam shvatila da čovek mora živeti s ljudima ako ne želi da se odnosi prekinu. Ja sam se udaljila od svojih, i mislim da se nikad nisu oporavili od toga. A onda sam shvatila da i ti činiš isto, i pozelela sam da te zaustavim. Odlučila si da napustiš svoju porodicu, i pomislila sam kako se uopšte ne razlikuješ od svog oca!

– Oh, mama, zaista sam želela ranije da se vratim – pobunila se Sofija suznih očiju. Kako joj može objasniti šta se dogodilo? Kako joj može predočiti šta je osećala? Nikad je ne bi shvatila!

– Znam, malena, u pitanju je bio taj tvoj đavolji ponos... Ali i moj.

– Obe smo baš užasne, zar ne?

– Bilo mi je žao što sam se ponela tako grubo.

– Mama, ne moraš to da mi govoriš. – Bilo joj je neprijatno što joj razotkriva svoja osećanja. – Ne treba da se ispovedaš.

– Želim da ti se ispovedim. Znaš, nas dve se ne razumemo, ali to ne znači da ne možemo biti prijateljice. Hajde da sednemo – predložila je.

Sofija je sela na isušenu travu nasuprot majci i pomislila kako je prikladno da deda O'Dvajer ima priliku da prisustvuje njihovom

razgovoru.

– Kad sam se udala za tvog oca, pomislila sam da će biti lako započeti nov život s voljenim muškarcem u potpuno stranoj i predivnoj zemlji. Ali nisam bila u pravu. Život nikad nije tako jednostavan. Tek sad znam da sam sama sebi bila najgori neprijatelj. Sada to znam. Čovek ipak postaje mudriji sa starošću: mudriji da sagleda stvari. Tome me je otac naučio. Za mnogo toga je bio u pravu, ali nikad se nisam zaista obazirala na njega. Da bar jesam.

Zastala je na trenutak i odmahнула glavom. Donela je odluku da će se pomiriti s kćerkom, i nije mogla da posustane. Duboko je udahнула i odmakla kosu koja joj je pala u oči.

– Oh, Sofija, ne očekujem da me shvatiš. Dovoljno nam je teško da shvatimo sopstvena osećanja, a kamoli tuđa. Činjenica je da nisam uspela da se uklopim. Pokušala sam, ali nisam bila stvorena za život s konjima i latino temperamentom. Ovdašnje društvo činilo mi se okrutnim, i koliko god da sam se trudila jednostavno mi nije polazilo za rukom da postanem njegov sastavni deo. Nisam želela da priznam sebi da mi nedostaju zelena brda Glengerifa, neraspoloženo lice tetke Doroti i moja predivna majka koju sam tek tako odbacila.

Glas joj je zadrhtao, ali je nastavila. Sofija je primetila da se zagledala u nešto, i shvatila da je monolog sigurno namenila ne samo njoj, već i sebi.

– Nadam se da mi oprašta – tiho je dodala podigavši pogled prema nebu.

Sofija je razrogačila oči bojeći se da će sve nestati ako trepne. Nikad pre nisu ovako otvoreno razgovarale. Da je ikada bila ovako otvorena dok je ona bila dete, mogle su biti zbilja prijateljice. A onda je Ana samu sebe iznenadila.

– Zavidela sam ti, Sofija – priznala joj je nerado. Bilo je to najviše što čovek može biti iskren, i Sofija oseti kako joj se grlo steže.

– Zavidela? – protisnula je Sofija.

– Jer je tebi sve bilo tako lako. Želela sam da ti podrežem krila i onemogućim ti let, kad već ja nisam mogla da letim – rekla je promuklo.

– Ali, mama, ružno sam se ponašala jer sam želela da me primetiš, a ti nisi videla nikog drugog osim Agustina i Rafaela – uskliknula je Sofija.

– Znam. Jednostavno nisam mogla da uspostavim vezu s tobom.

Pokušavala sam, ali bezuspešno.

– Žudela sam da postanemo prijateljice. Znala sam da gledam Mariju i Čikitu i čeznem da i nas dve budemo poput njih, ali nikad nismo uspele da se zbližimo. Kad sam otišla da živim u London, želela sam da te povredim. I tebe, i tatu. Znala sam da ćete biti tužni ako se ne vratim kući. Želela sam da vam nedostajem. Želela sam da shvatite koliko me volite. – Glas joj se slomio na poslednjoj reči. Nije mogla da nastavi.

– Dođi, Sofija. Dopusti mi da ti kažem koliko te volim, koliko mi je žao zbog prošlosti i kako sam svesna da je ovo možda poslednja prilika da ti nadoknadim.

Sofija joj se prepustila u zagrljaj. Naslonila je lice na njen obraz i osetila njene suze.

– Zaista te volim, Sofija. Kći si mi – odvratila je Ana i tužno se nasmejala. – Kako bih mogla da te ne volim?

– I ja tebe volim, mama – zašmrkala je Sofija.

– Znaš da je oproštaj jedna od najvećih vrlina kojima nas hrišćanstvo podučava? Obe moramo naučiti da praštamo.

– Pokušaću – odgovorila je Sofija. – Ali i ti moraš pokušati da oprostiš tati.

– Paku?

– Tati – ponovila je.

Ana ju je još jače zagrlila i uzdahnula. – U pravu si, Sofija. Pokušaću i njemu da oprostim.

Kasnije je Sofija otišla da jaše sa Santijem i Fernandom. Razmišljala je o majčinih rečima. Osmotrla je Santa Katalinu i konačno shvatila Anin osećaj nepripadanja, jer je Sofija polako shvatila da ni njoj tu nije bilo mesto. Kakva ironija da je Anina ljubomora na Sofijino mesto na Santa Katalini bila odgovorna za njihov nategnut odnos; a sada je upravo njen osećaj izolacije bio sam uzrok njihovog uzajamnog razumevanja.

Gledala je Santija kako zapoveda Havijeru suzdržavajući emocije. Njemu je Havijer bio sluga poput Pabla. Odnosio se dobronamerno prema njemu, ali strogo poput drugih članova njegove porodice. Fernando je, na

primer, bio još grublji, poput Migela, ali to je jednostavno bio način na koji su se ophodili. Kako su mogli znati da je Havijer njihove krvi? Nasmejala mu se kad joj je osedlao konja i kad ga je zajahala odvratio joj je osmeh. Međutim, u njemu nije bilo ničeg drugog do privrženosti koju je osećao prema bilo kojem članu njene porodice – još i manje, s obzirom na to da je nije poznao. Nije primetio da ima njenu put, ni da se smeši i hoda poput Santija; nije bilo podsvesne veze između njih troje. Sanjarila je kako će mu priroda omogućiti da uvidi otkud potiče, ali taj san bio je tek romantična želja. Odrastao je nalikujući Soledad i Antoniju, i zapitala se koliko bi bio drugačiji da je odrastao s njom i Santijem. Ali znala je da to nikad neće saznati.

– Šta si radila danas? – upitala ju je Marija kad su se uveče našle nasamo na terasi. Izgledala je bolje, i čak je mogla da večera s njima ispod zvezdanog neba. Vazduh je bio težak i svi su predosećali kako se na horizontu nakuplja oluja.

– Posetila sam dedin grob – odgovorila je i kad joj se Marija nasmejala, požalila je što je načela temu smrti. – Kako ti je? – odmah je dodala pokušavajući da se iskobelja iz neprijatne situacije.

– Zapravo mi je bolje. Nakon dugo vremena ne osećam se bolesno. Ponovo mi je dobro. Možda su vaše sveće ipak imale učinka – odvrtila je aludirajući na njihovu posetu crkvi prethodnog dana.

– To bi bilo lepo pošto smo se molili od srca. – Neko vreme su sedele u tišini. Bila je svesna da ih drugi ostavljaju nasamo kako bi mogle da razgovaraju, i bila im je zahvalna što joj to omogućavaju.

– Sofija, šta ćeš učiniti? – oprezno ju je upitala.

– Kako to misliš? – odvrtila je pretvarajući se da ne razume. Ali Marija ju je poznavala poput Santija.

– Znaš dobro šta mislim. Moraćeš da se vratiš kući.

Sofija je osetila kako joj se grlo steže. – Znam. Ali ne mogu još da razmišljam o tome.

– Moraćeš. Imaš muža i dve kćeri. Zar ih ne voliš?

– Naravno da ih volim. Volim ih svim srcem. Samo su... daleko.

- I Santi ima decu i suprugu koje jednako tako voli.
- Ne onako kako voli mene – pobunila se Sofija.
- Ali ne može da te ima. Zar ne vidiš da je to nemoguće?

Znala je da je u pravu, ali nije želela da se suoči s istinom. Sve je bilo tako savršeno. Bili su tako srećni zajedno; nije mogla zamisliti da će tome uskoro doći kraj.

Marija ju je uhvatila za ruku i čvrsto je stisnula. – Sofija – nastavila je – sad je sve dobro jer oboje živite u snu. Ali šta ćete učiniti kad mene više ne bude? Santi će morati da se vrati u Buenos Ajres, jer ga čeka posao. Stvari će se vratiti u kolotečinu, i šta će onda biti s tobom? Šta zapravo želiš? Da zajedno pobegnute? Da zaboravite porodice?

– Ne... Da... Ne znam – zbunjeno je odgovorila.

– Sofija, slažem se da ste stvoreni jedno za drugo, ali sad je prekasno. Obožavam ga i dala bih sve na svetu kad biste oboje mogli da budete srećni, ali ne možete na račun sopstvene sreće uništavati živote dragih ljudi. Ne bi mogla da se pogledaš u ogledalo kad bi to učinila. Kako je moguće poštovati osobu koja je sposobna tek tako da napusti svoju decu? Možeš li zaista da izgradiš sreću na tuđoj nesreći?

– Volim ga, Marija, i ni do čega drugog nije mi stalo. Budim se razmišljajući o njemu i tonem u san sanjajući o njemu. On je jedino što me održava u životu. Moram da budem s njim, i ne želim da živim bez njega. Strahovito sam propatila kad sam ga napustila pre dvadeset tri godine, i ne nameravam to još jednom da prođem.

– Učini šta želiš – zaključila je Marija strpljivo. – Samo razmisli o tome što sam ti rekla.

Sofija je zagrlila svoju prijateljicu, tako krhku, a opet tako hrabru. Osetila je iznenadni nalet ljubavi prema njoj. Kad je odlazila, nebo je ispustilo prve kapi.

49.

Sreda, 12. novembar 1997.

Grmljavina se orila poput besnog lava koji se šeta nebesima. Sofija je poželela da odjuri u Santijevu kuću i uvuče mu se u zagrljaj. Pljusak se u gustim naletima oborio na prozore besno tresući oknima. Stajala je u tami i gledala kroz njih. Još uvek je bilo vruće. Svako malo munja bi osvetlila njenu sobu jezivim srebrnim bleskom. Ali nije se bojala. Jednostavno je bila tužna.

Marijine reči motale su joj se mislima ne ostavljajući je na miru. Je li zaista nemoguće da budu zajedno? Pokušala je da zaspi, ali je grmljavina samo pojačavala njen unutrašnji nemir i nastavila je da se prevrće u krevetu. Naposletku je odlučila da izađe na kišu. Pustila je da je zapljusnu teške kapi. Nije joj smetalo što će je pokvasiti. Zapravo je to dočekala s oduševljenjem, jer je noćni vazduh još bio vlažan i lepljiv. Prepustila se miru i tami, koja ju je oduvek privlačila. Šetala je dvorištem uživajući u poznatom osećanju melanholiije. Voli Santija, ali voli li ga dovoljno da ga pusti?

Pogledala je na sat zaustavivši se ispod fenjera koji se njihao nad vratima. Tri ujutru. Iznenada je zadrhtala i osetila kako je hvata panika. Užasan strah protresao ju je iz dubine duše. Nešto nije bilo u redu, jednostavno je znala to.

Pojurila je kroz kišu i vetar ka Čikitinoj kući. Nije znala šta će učiniti kad stigne tamo. Potrčala je bez razmišljanja. Voda joj se cedila niz lice i upijala u spavaćicu, koja joj se lepila za telo. Svaki put kad bi zagrmelo brže bi pojurila preskačući travu na koju obasjale munje. Konačno je stigla do kuće i zalupala na vrata. Ukazalo se Migelovo naborano i zabrinuto lice, i ona mu se bacila u zagrljaj.

– Nešto se dogodilo – uskliknula je bez daha. Zbunjeno ju je pogledao, ali pre nego što je stigao da odgovori progurala se kraj njega. Potom se Santi stvorio odnekud, i iznenada je cela kuća bila na nogama. A kad je

uletela u Marijinu sobu, njeni strahovi bili su potvrđeni. Marija je bila mrtva.

Sofija je bila neutešna. Migel i Čikita bacili su se jedno drugom u zagrljaj kao da im život zavisi od toga. Pančito i Fernando stropoštali su se na stolice jecajući. Santi je kleknuo na podu do Marijinog kreveta milujući je po ruci, sivog lice rezigniranog lica. Eduardo, koji je prolazio sve uz nju, zurio je kroz prozor kao u transu. Sofija je ostala da stoji dok su se njeni snovi raspadali oko nje.

Pogledala je prijateljicu poslednji put. Bila je u smrti još lepša nego za života. Koža joj je bila kao porcelan, a lice smireno. Njeno iznemoglo telo nepomično je ležalo, i Sofija je bila svesna da je to tek ljuštura, prazna kuća u kojoj je ona nekad živela, a koje je konačno uspela da se reši. I Sofija je bila srećna zbog nje što se konačno oslobodila patnje. Znala je da se ona sada nalazi u drugoj dimenziji, gde patnja i bolest više ne mogu da je dodirnu. Ali šta će biti s njima ostalima?

Migel je poljubio svoju ćerku u čelo, a onda je s Čikitom, Fernandom i Pančitom izašao ostavljajući Eduarda nasamo s njegovom suprugom. Santi je prišao Sofiji, lica sivog od očajanja. Privukao ju je k sebi i izveo u hodnik, gde su se oboje prepustili bolu. Nakon dugog plakanja u tišini, uhvatio joj je lice u rukama i obrisao suze svojim prstima. Oči mu bile ispunjene nežnošću.

– Šta ćemo sada? – prošaputala je kad se uspela da se smiri dovoljno da može da progovori.

Odmahnuo je glavom i teško uzdahnuo. – Ne znam, Čofi. Jednostavno ne znam.

Ali *ona* je znala. Marija je bila u pravu.

Sve što se nakon toga dogodilo prošlo je kao u magli. Sahrana je bila jednostavan i dostojanstven događaj tokom kojeg se Sofija i Santi gotovo nijednom nisu pogledali. Klaudija i deca su se vratili s Eduardom i Marijinom decom. Nije bilo smeha. Kiša se povukla, ali sunce im nije uspelo da razvedri ničije srce.

Sofija je sedela s roditeljima na neudobnoj klupi u crkvi dok je padre Huan držao dirljiv govor koji ih je sve rasplakao. Još plakanja. Primetila je da se njeni roditelji drže za ruke, i da su jednom ili dvaput razmenili nežne poglede. Dirnula ju je njihova tuga i ponadala se da će možda s gubitkom Marije uspeti ponovo da pronađu jedno drugo. Neka težina se spustila među njih kad je trebalo da se oproste se od mlade žene koja je imala toliko toga za šta bi živela. Sofija je s neopisivom tugom posmatrala njenu porodicu. Njena deca nisu se ni oprostila s njom.

Marija je sahranjena u maloj, porodičnoj grobnici, zajedno s bakom i dedom i drugim rođacima koji su već odavno napustili svet. Sofija je položila cveće i izrekla kratku molitvu. Nekada davno smatrala je tu grobnicu mestom na kome će i biti i njeno večno počivalište, ali sada je znala da će biti sahranjena na drugoj strani sveta i da će neka sasvim druga lica prisustvovati tom pogrebu.

Klaudija ju je pogledala suznih očiju. Znala je šta joj se mota po glavi. Sve se završilo. Sad više nije bilo razloga da ostane.

Zagrlila je Čikitu i zahvalila joj što joj se javila pismom. – Drago mi je da si me pronašla. Drago mi je što sam došla – rekla je iskreno.

– I ja sam srećna što si došla, Sofija – odgovorila je. – Ali nisam ti ja poslala nikakvo pismo.

Ako joj nije Čikita poslala pismo, ko je to onda učinio?

Dok su se vraćali prema automobilima, ugledali su taksi kako se zaustavlja. Iz njega je potom izronio muškarac, i Sofija ga je odmah prepoznala. Bio je to nje brat Agustin. Odlučno je krenuo prema Čikiti i Migelu, oboje ih zagrlio i rekao koliko mu je žao što su izgubili Mariju. – Ali vratio sam se – veselo je obznanio Paku i Ani. – Napustio sam Merijen i decu. Vratio sam se kući!

Kad je ugledao Sofiju pozdravio je s pristojnošću stranca. I Sofija je tad konačno shvatila šta je sve izgubila za sve te protekle godine. Koliko su je promenile. Više zaista nije tu pripadala.

Čim su se vratili kući, nazvala je Dejvida.

– Dejvide, umrla je – tužno mu je rekla.

– Draga, tako mi je žao – njegov glas bio je pun saosećanja.
– Ovde me ništa više ne zadržava. Vraćam se kući.
– Javi mi kad slećeš i povešću devojke – rekao je nežno.
– Oh, da, molim te povedi i devojke. – I zapljusnuo ju je talas čežnje za kućom.

Sofija je pakovala torbe i pripremala se za dugo putovanje kući. Santa Katalina iznenada se učinila dalekom i suzdržanom, kao da želi da joj olakša bol što je napušte. U pet sati, kad su senke počele da se izdužuju na putu u svežije večer, njena kola su se zaustavila ispod stabla eukaliptusa. Stajala je u njihovoj senci opraštajući se sa ocem.

– Čemu taj iznenadni odlazak? Kad ćemo te opet videti? – upitao je svadljivo pokušavajući da prikrije svoj očaj, ali mogla je da mu vidi na licu da mu je nepodnošljivo da gleda kako odlazi.

– Ne znam, tata. Moraš razumeti da ovo više nije moj dom – odgovorila je boreći se sa sopstvenim osećanjima. – Imam muža i dve devojčice koji me čekaju u Engleskoj.

– Ali nisi se ni sa kim oprostila!

– Nemam snage. Bolje je da se tiho izgubim – mislim da još nikad nisam nešto učinila tiho.

– Ali... ovde ti je mesto, Sofija – rekao je.

– Više nije. Doduše, deo mene zauvek će ostati ovde – odgovorila je i primetila kako je pogledao prema terenu za polo.

– Da, hoće.

Klimnuo je glavom i duboko uzdahnuo.

– Hvala ti, tata – rekla je i dodirnula mu ruku. Okrenuo je glavu i pogledao je. Nije bio siguran da razume šta pokušava da mu kaže. – Pružio si dom mom detetu – dodala je. – Ironično, zar ne? On je našao mesto u domu koji sam ja izgubila. – Pakove oči ispunile su se suzama, dok je tražio reči. – Znam da si ispravno postupio – dodala je. – Samo mi je žao što se nisam vratila s njim. Da sam to učinila, nikad se ne bih osećala poput stranca među ljudima koje volim.

Kad je čuo te reči, Pako je privukao svoju kćer k sebi i stisnuo je tako

snažno da je znala kako pokušava da prikrije suze.

U tom trenutku Ana se pojavila na vratima poput sablasti. Poslednja dvadeset četiri sata ostavila su tragove u tamnim kolutovima ispod njenih očiju. Izgledala je umorno i poraženo.

– Mama – uskliknula je iznenađeno Sofija, nevoljno se izvlačeći iz očevog zagrljaja i brišući suze drhtavom rukom.

– Volela bih da ostaneš? – Tiho je odvratila i prišla joj razneženog lica. Izašla je na sunce i pružila joj ruke. – Marija je sada s bogom!

– Znam. S dedom je – rekla je Sofija tiho.

– Hoćeš li nam se javljati? – pitala je Ana, i Sofija primeti kako se led u njenim plavim očima otapa.

– Da. Želim da upoznate moju decu.

– I ja to želim – odgovorila je. – Tvoja soba će te uvek čekati, ali mislim da je vreme da je počistim, zar ne?

Sofija je klimnula glavom i nasmešila se. Oči njene majke bile su ispunjene žaljenjem, kao da vrišti iznutra iz oklopa svog tela, ali nesposobna da fizički izrazi to osećanje. Osećala je da se bori sa sobom, i instinktivno je povukla prvi potez kako bi joj pomogla. Obgrlila ju je rukama i privukla k sebi njeno krhko telo. Ana joj se nije oduprla, i Sofija oseti kako zrači toplinom koju nije osetila godinama. Setila se retkih trenutaka kad bi je kao dete uzela u zagrljaj i mazila. Njen miris otvorio joj je poslednja vrata sećanja, i gorčina koja ju je godinama tištila jednostavno je sagorela i oslobodila je. Možda će, kao što je Ana predložila, obe naučiti kako da praštaju.

– Drago mi je da si došla – nasmešila joj se i Sofija se u tom trenutku setila pisma. Sigurno ga je ona napisala i potpisala u Čikitino ime, bojeći se da u protivnom neće doći.

– Ono pismo... ti si ga napisala, zar ne? – zapitala ju je nasmešivši se. – Vrlo prepredeno, mama!

– Umem i ja da budem prepredena kad treba, Sofija – odvratila je. – Ah, pričekaj malo, ne možeš još da odeš. Imam nešto za tebe – dodala je netipično veselim glasom. – Nešto što je odavno trebalo da ti dam. Pričekaj da ti donesem!

Izgubila se u mračnoj unutrašnjosti kuće. Pako je primetio kako

poskakuje dok hoda i setio se Ane Melodije koju je jednom davno izgubio, više se nije ni sećao kad, i usne su mu zadrhtale s nadom da će možda opet uspeti da je pronađe. Kad se vratila, u rukama je nosila crveni paketić. Predala ga je kćeri, koja ga je radoznalo okrenula nekoliko puta. Počela je da cepa papir.

– Otvori ga u autu – insistirala je Ana, položivši ruku na paket i sprečavajući je da ga otvori. – To je nešto što će te podsećati na nas. – Sofija je pogledala je suznim očima svoju majku, ali videla je samo njen zamućen lik.

Pako ju je još jednom zagrlio. Laknulo mu je što zna tajnu koju je krio dvadeset tri godine. Bilo mu je drago da je sve izašlo na videlo. Bila mu je zahvalna što je Havijeru osigurao najbolji mogući dom. Njegovo mesto bilo je na Santa Katalini.

Sofija ga je zagrlila znajući da će se mesec još mnogo puta ukazati na nebu pre nego što to ponovo učini. Poslednji put je pogledala svoj nekadašnji dom i shvatila da će joj zauvek ostati u srcu i sećanju, netaknut poput starih fotografija iz nekog drugog vremena, ne obazirući se na njen nov život. I Marija će joj zauvek ostati u srcu smešeći joj se kroz vranjemil i hibiskus.

Ušla je u auto i poslednji put mahnula roditeljima, koji su nakon mnogo godina razdvojenosti konačno ponovo upoznali svoju kći. Nestrpljivo je pocepala crveni papir. Šta je to njena majka mogla da joj kupi? Kada je izvukla crni kožni remen sa srebrnom kopčom, na kojem su bili ugravirani njeni inicijali, krupne suze skliznule su joj niz obraze.

Vozeći se kroz drvored, gledala je kuću kako nestaje u senci i rekla vozaču: – Skrenite levo kad dođete do kraja. Želim da odem na jedno mesto pre nego što izađemo na put.

Uputila ga je prema ombu stablu.

Auto je tandrčuci nastavio neasfaltiranim putem. Kad su došli do kraja, zamolila je vozača da pričeka dok ostatak puta pređe peške. Oluja je u međuvremenu rashladila vazduh, i trava je bila zelenija od kiše koja joj je očajnički trebala. Sofija je bolnog srca nastavila puteljkom koji je prešla ko zna koliko puta u poslednjih nekoliko dana. Osećala se emotivno ispražnjenom, kao da su joj se nervi jednostavno isključili odbijajući da išta više osećaju.

Došla je do stabla koje ju je pratilo kroz sve njene nevolje. Uspravljalo se veličanstveno i ponosno, poput dragog, starog prijatelja koji nikad ne prosuđuje već je posmatra s tihim razumevanjem. Rukom je prešla po njegovom stablu i setila se srećnijih vremena sa Santijem. Bacila je pogled preko polja i ugledala potamnela i gola tela *gaučosa* kako u daljini igraju polo. Havijer je bio među njima. Nije mogla da ga razazna, ali znala je da je tamo. Tamo gde pripada.

Iznenada je osetila nečije prisustvo. Okrenula se i ugledala smrknuto Santijevo lice. Izgledao je jednako iznenađeno kao i ona kad ju je ugledao.

– Rekli su mi da si otišla. Nisam znao šta da radim sa sobom – uskliknuo je i prišao joj kako bi je zagrlio.

– Ne bih mogla da podnesem ponovni oproštaj s tobom. Jednostavno nisam mogla to – promrmljala je.

– Samo što sam te ponovo pronašao – očajnički je odvratio. – Ne mogu da te pustim.

– Nemoguće je, zar ne? Da je bar...

– Nemoj – odvratio je prigušenim tonom. – Nećemo nikuda dospeti s tim „da je bar...“. – Ugurao joj je lice u kosu kao da želi da se sakrije pred sudbinom.

– Ne bih bila žena koju voliš da sam sposobna da napustim svoje kćeri – rekla mu je s tugom se setivši Marijinog saveta. Setila se potom i Havijera i bola koji ju je pratio otkako ga je napustila.

– Sve što želim jeste da udišem isti vazduh s tobom.

– Ali Marija je bila u pravu. Naši životi su se izmenili. Oboje imamo porodice koje volimo. Ne možemo da uništimo sve te ljude.

– Znam i još uvek pokušavam da smislim način.

– Nema načina. Više mi ovde nije mesto.

– Ali mesto ti je sa mnom. Pripadamo jedno drugom.

– To je predivan, ali neostvariv san. I ti znaš da je neostvariv.

Klimnuo je glavom i duboko rezignirano uzdahnuo. – Onda mi dopusti da dobro proučim tvoje lice kako ga nikad ne bih zaboravio – rekao je ozbiljnim tonom povlačeći prstima niz njene obraze. Poljubio joj je oči, „nežne i smeđe poput šećera“, kako je rekao, potom joj je poljubio nos, slepoočnice, čelo i bradu, navodeći prilikom svakog poljupca zašto ih toliko voli. Onda je došao do njenih usana. – Nikad neću zaboraviti ovaj osećaj s tobom, Čofi, niti tvoj ukus i miris. – Osetila je slan ukus njegovih suza dok ju je ljubio.

Zagrlili su se. Sofija se zagledala u njegove morskozelene oči. I znala je da se će negde u njihovim tajanstvenim dubinama i noću, kad se fantazija i stvarnost spoje u jedno, pojaviti i ponovo ga voleti. Poljubila mu je usne poslednji put, i osećala ga još dugo nakon što su se rastali. Kad se osvrnula, ugledala je njegovu usamljenu figuru kako sedi u podnožju stabla. Mahnula mu je i potom se okrenula i nastavila prema autu. Ta slika, njega kako sedi ispod ombu stabla, izranjaće pred njom kad god zatvori oči.

Rekli su da ombu ne može da uspe u Engleskoj. Ali odabrala sam mesto u našem vrtu u Glosteru gde bi sunce zalazilo iza njega, i ipak sam ga zasadila. Izniklo je.

za *balkandownload.org* **Thalia**

- ¹ Šp.: ombu – vinobojka (lat. *Phytolacca dioica*). (Prim. prev.)
- ² Engl.: *leprechauns* – vrsta vilenjaka iz irskog folklora, spremnih da otkriju gde se skriva blago onome ko uspe da ih uhvati. (Prim. prev.)
- ³ Šp.: *Mentirosa* – lažljivica. (Prim. prev.)
- ⁴ Šp.: *mujeres* – žene. (Prim. prev.)
- ⁵ Šp.: *empanadas* – pogačice sa sirom, šunkom ili mesom. (Prim. prev.)
- ⁶ Šp.: *zapallo* – vrsta tikve. (Prim. prev.)
- ⁷ Šp.: *No es cierto, Papá?* – Nije li tako, tata? (Prim. prev.)
- ⁸ Šp.: *loca* – luda. (Prim. prev.)
- ⁹ Šp.: *boludo* – ludak. (Prim. prev.)
- ¹⁰ Šp.: *No sé, Señora Anna, no la ví* – Ne znam, gospodo Ana, nisam je videla. (Prim. prev.)
- ¹¹ Šp.: *Qué horror! Ahí está!* – Užas! Eno je! (Prim. prev.)
- ¹² Šp.: *la sin vergüenza* – besramnica. (Prim. prev.)
- ¹³ Šp.: *choto* – tele. (Prim. prev.)
- ¹⁴ Šp.: *Bien hecho, gorda!* – Bravo, mala! (Prim. prev.)
- ¹⁵ Šp.: *callate* – zaveži. (Prim. prev.)
- ¹⁶ Šp.: *Ni un poquito?* – Ni mrvicu? (Prim. prev.)
- ¹⁷ Engl.: *rapids* – brzaci. (Prim. prev.)
- ¹⁸ Engl.: *rabbits* – zečevi. (Prim. prev.)
- ¹⁹ Šp.: *Hola, Maria, qué hacés?* – Zdravo, Marija, šta ima? (Prim. prev.)
- ²⁰ Engl.: *I'm glad to be home with my folks and I missed you all* – Drago mi je da sam kod kuće. Nedostajali ste mi svi. (Prim. prev.)
- ²¹ Fr.: *joie de vivre* – radost življenja. (Prim. prev.)
- ²² Engl.: *shrub* – grmlje. (Prim. prev.)
- ²³ Engl.: *marmite* – namaz dobijen iz kvasca. (Prim. prev.)
- ²⁴ Fr.: *Comme vous voulez* – Kako želite. (Prim. prev.)
- ²⁵ Engl.: *honor* – čast. (Prim. prev.)
- ²⁶ It.: *Porca miseria* – Do đavola. (Prim. prev.)
- ²⁷ Šp.: *Hace años!* – Prošlo je toliko godina! (prim. prev.)
- ²⁸ Šp.: *Cómo vulea el tiempo!* – Kako vreme leti! (Prim. prev.)

- [29](#) Šp.: *mala honda* – napetost. (Prim. prev.)
- [30](#) Šp.: *De dónde es usted?* – Odakle dolazite? (Prim. prev.)
- [31](#) Šp.: *Qué barbaridad!* – Kakva šteta! (Prim. prev.)
- [32](#) Šp.: *Qué divina!* – Baš divno! (Prim. prev.)
- [33](#) Šp.: *abuelita* – baka. (Prim. prev.)
- [34](#) Šp.: *abuelito* – deda. (Prim. prev.)
- [35](#) Šp.: *dulce de leche* – slatko od mleka. (Prim. prev.)
- [36](#) Šp.: *qué pena* – baš šteta. (Prim. prev.)
- [37](#) Šp.: *Mala suerte!* – Nesreće li! (Prim. prev.)

Table of Contents

1.	6
2.	15
3.	32
4.	50
5.	61
6.	79
7.	90
8.	109
9.	119
10.	124
11.	133
12.	143
13.	148
14.	158
15.	170
16.	180
17.	188
18.	197
19.	210
20.	215
21.	224
22.	236
23.	247
24.	252
25.	262
26.	273

27.	282
28.	293
29.	302
30.	307
31.	317
32.	330
33.	342
34.	351
35.	357
36.	367
37.	383
38.	393
39.	401
40.	407
41.	415
42.	424
43.	436
44.	444
45.	450
46.	457
47.	460
48.	465
49.	471
50.	477